

ספרי' — אוצר החסידים — ליובאוויטש

קובץ
שלשלת האור

שער
תשיעי

היכל
חמישי

אור התורה

מספר

זיסרא

והוא לקוטי אמרים. מאמרים יסורים. מעוררים הלכות
לעבודת ה'. על סדרי פרשיות התורה. ועל חנוכה ופורים.
שלש רגלים ור"ה זיוהכ"פ.

מ א ה

כבוד קדושת אדוננו מורנו ורבנו הגדול הגאון האמתי האלקי
חסידא קדישא אור עולם נזר ישראל ותפארתו קדוש ה'

מרינא ורבנא **מנחם מענדל** נכב"מ זי"ע

— אדמו"ר ה"צמח צדק" —

מליובאוויטש

כרך רביעי

נעתק מכת"י ויוצא לאור בפעם הראשונה

על ידי מערכת

"אוצר החסידים"

ברוקלין נ. י.

770 איסטערן פארקוויי

שנת חמשת אלפים שבע מאות ארבעים וארבע לבריאה

מפתח כללי

III	פתח דבר
V	לוח המפתחות

אור התורה

תתקסא	פרשת ויקרא
תתקסב	פרשת צו
תתקעא	דרושים לפסח
א'מה	פרשת שמיני
א'מו	פרשת תזריע
א'נה	פרשת אחרי
א'נת	פרשת קדושים
א'עה	פרשת אמור
א'קיו	ל"ג בעומר
א'קכא	פרשת בהר
א'קסו	פרשת בחקותי
א'קצא	מפתח הענינים
א'קצט	מפתח כללי ל(ארבעה) כרכי אה"ת ויקרא

OR HATORAH
VAYIKRA
Vol. IV

Published and Copyrighted by

"KEHOT" PUBLICATION SOCIETY

770 Eastern Parkway
Brooklyn, New York 11213

Tel.: 493 - 9250 - 1

Printed in U.S.A.

ניסוס גרמס "לורא"

זיי זרבי אן רחל וזלס גובער אן אסתר גרמס

480 SUTTER AVENUE

BROOKLYN, N. Y., 11207

פתח דבר

על פי הוראת כ"ק אדמו"ר שליט"א ובהמשך להנדפס מכבר מדרושי ורשימות כ"ק אדמו"ר ה"צמח צדק", הננו מו"ל בזה — לפעם הראשונה מחזבי יד — מדרושי וכו' לספר ויקרא בהוספה לאלה שנדפסו מכבר.

אחדים מהם נעתקו מגוף כתב יד קודש. והשאר מביכלאך כתבי יד מעתיקים שונים, כמצויין בשולי העמוד.

בסוף הספר הוספנו: (א) מפתח ענינים. (ב) רשימה מהמאמרים ע"פ סדר תנ"ך וכו' מכל ד' הכרכים מאוה"ת ויקרא.

העריכה וההערות בשולי העמוד נערכו ע"י הרב התמים ר' אהרן שי' חיטריק, והרב התמים ר' אלכסנדר זיסקינד שי' פיקארסקי.

* * *

בפרטיות יותר ע"ד כתבי כ"ק אדמו"ר ה"צמח צדק" — ראה בהקדמת כ"ק אדמו"ר שליט"א לספר אור התורה שמות (שמות—בא).

מערכת „אוצר החפידים“

ערש"ק י"ד שבט, ברוקלין נ. י.
לה"י שלנת ר'ברי מלשית.

(1) על ספר ויקרא ג' כרכים. כ"א — תשכ"ה. כ"ב — תשכ"ט. כ"ג — תש"ל.
(2) רובם — רק העתקה אחת, ולכן אפשר שגם לאחר שהשתדלנו בזה, ימצאו טעויות, ובפרט בציוני העמודים ומ"מ שבפנים, חסרון התחלת או סיום החצעיג וכו'.
ובבקשה רבה שכל מי שיש בידו כתיי בנוסח שונה יודיענו בהקדם. וזכות הרבים תלוי בו.

לוח המפתחות

ויקרא

תקסא ..... מד"ר נ' ויקרא פ"א עשרה שמות

צו

תקסב ..... ואכלתם אכול ושבוע
תקסג ..... להבין ענין משמח חתן וכלה

דרושים לפסח

תקעא ..... עבדים היינו
תקעב ..... ואפי' כולנו חכמי'
תקעג ..... להבין מ"ש מלכותך מכ"ע
תקעד ..... להבין שורש ענין פסח ומצה
תקעה ..... להבין שורש ענין פסח ומצה
תקעו ..... ואמרתם זבח פסח הוא לה'
תקעז ..... [מצה]
תקעח ..... הלל הי' כורך
תקעט ..... כי עמך
תקעפ ..... ד"ה ששת ימי'
תקעק ..... ששת ימים תאכל מצות
תקעד ..... ששת ימים תאכל מצות
תקעה ..... ששת ימים תאכל כו'
תקעו ..... לביאור ששת כו' מצות
תקעז ..... מה בין פסח מצרים לפסח דורות
תקעח ..... והניף את העומר
תקעט ..... לענין עולה אשה
תקעפ ..... ענין בפסח והקרבתם אשה עולה
תקעק ..... יונתי
תקעד ..... הים ראה וינס

שמיני

תקעא ..... לד"ה זאת החי' אשר תאכלו
תקעב ..... במד"ר פ' שמיני פי"ג א"ר תנחומא

תוריע

- א'מז ..... קיצור ענין למנצח על השמינית
- א'מח ..... ואיש כי ימרס ראשו
- א'נב ..... וכדי להכין ענין מתיבתא דרקיע

אחרי

- א'נה ..... קיצור . . כי ביום הזה יכפר
- א'נה ..... שייך לביאור דביום הזה

קדושים

- א'נח ..... דבר . . קדושים תהיו
- א'סד ..... ואהבת לרעך כמוך
- א'סו ..... וכי תבאו
- א'עא ..... בלק"ת . . ונטעתם כל עץ מאכל

אמור

- א'עה ..... לד"ה שור או כשב
- א'עה ..... וידבר . . אלה הם מועדי
- א'פח ..... מד"ר . . המועדות הללו
- א'פט ..... והניף את העומר
- א'צג ..... שני עשרונים
- א'צג ..... ד"ה וספרתם
- א'צד ..... וספרתם לכם
- א'צה ..... שבת שבתון הוא לכם
- א'צו ..... דבר . . חג הסוכות שבעת ימים
- א'צט ..... ביום הראשון מקרא קדש
- א'ק ..... ולקחתם לכם ביום הראשון
- א'קז ..... במדרש . . וערבי נחל
- א'קיא ..... למען ידעו דורותיכם
- א'קיג ..... ביום השבת . . יערכנו לפני ה'

ל"ג בעומר

- א'קיו ..... בל"ג בעומר פסקו למות תלמידי ר"ע
- א'קיה ..... ענין ל"ג בעומר חוד שבהוד

בהר

א'קכא	.....	דבר . . ושבתה הארץ
א'קכד	.....	דבר . . ושבתה
א'קכה	.....	לד"ה דבר . . ושבתה
א'קכח	.....	לד"ה כי תבאו
א'קכח	.....	פ' בהר בשנת היובל
א'קכט	.....	בשנת היובל תשובו
א'קלב	.....	וכי תמכרו ממכר לעמיתך
א'קלז	.....	את שבתותי תשמרו
א'קנו	.....	בד"ה את שבתותי תשמרו דתקע"א
א'קס	.....	לק"ת ד"ה את שבתותי תשמרו
א'קסג	.....	בביאור שבתתי . . שבלק"ת

בחקותי

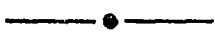
א'קסז	.....	אם בחקותי
א'קצה	.....	אם בחקותי
א'קעז	.....	והתהלכתי בתוכם
א'קעז	.....	קיצור . . והתהלכתי בתוכם
א'קפב	.....	לד"ה והתהלכתי
א'קפג	.....	בשברי לכם מטה לחם
א'קפט	.....	וזכרתי

פ' ויקרא

מד"ר פ' ויקרא פ"א עשרה שמות נקראו למשה וכ"ה בילקוט לכאורה י"ל כנגד עשר ספירות בלי מה והנה משה השיג עד החכמה משא"כ כשביקש הראיני נא את כבודך שהוא כתר כמ"ש בוח"ג פ' פנחס דף רנ"ה ע"ב נאמר לו לא תוכל לראות את פני, וא"כ ס"ל להמד"ר דכתר אינו בחשבון ע"ס שהרי אף שלא השיג בחי' כתר ניתנו לו עשרה שמות כנגד ע"ס, וזה כמ"ש הרמ"ו פ' ואתחנן דף רס"ה ע"ב וז"ל בעי למבעי מעמיקא דכולא הי"ס אבא עילאה, לארקא ברכאן לתתא שהרי הוא ראש האצילות בכלל גדול שבידינו שתחלת הספירות להמנות בכל פרצוף הוא מחכמה ולמטה כי הוא המוח הראשון המשפיע למטה אבל כל כתר נחשב לשל עולם עליון ממנו עכ"ל, ובמדרשים שנדפסו בזיטאמיר על פערטיל בשנת תרי"א נזכר ו' שמות נקראו למשה, והוא ט"ס, והם חשבו רק חששה שמות שהזכיר המד"ר תחלה עד אבי זנוח אבל במד"ר שנדפסו מקודם במינקוויץ ובילקוט פ' ויקרא נזכר עשרה שמות, וא"כ מ"ש ו' שמות טעות הוא.

עו"ש במד"ר אף אתה לא את בתי ואני קורא אותך בתי שנאמר אלה בני בתיה, בת י"ה, ומכאן ראי' לענין אשה הנקראת בתיה בפתח הבית ונהגו לכתוב בנט בתיה שהוא כשר וכ"כ בב"ש.

מד"ר פ' ויקרא : נעתק מכון 1073 ט"ו, ב גוכי"ק.
ובמדרשים שנדפסו בזיטאמיר : וכ"ה בדפוס שאלוניקי שניד"ה. אמ"ד תקל"ו. לקח טוב כאן, ושמות ב, י.
במד"ר שנדפסו מקודם במינקוויץ : וכ"ה בדפוס ויניציאה שס"ג אמ"ד ת"א"ב.
תפ"ה (?), סדילקאב תקע"ט. לייפציג תרכ"ה.
וכ"כ בב"ש : (שו"ע אבה"ע סי' קכט) שמות נשים אות ב, וראה שו"ת אדה"ז — בטו"ס שו"ע חו"מ בהוצאת קה"ת — טל"ח (בהוצאת זיטאמיר סל"ט). בקובץ יגדיל תורה (ג.י.) שנה חמישית קובץ ו סי' עב ע"י שכת. שו"ת צמח צדק — חאבה"ע — סרכ"ב. סרי"ט (קרוב לסופו). סקפ"ט (קרוב לסופו). פסקי דינים — צמח צדק — ח"ב חאבה"ע לסי' קכט ד"ה ע"ד (רצ, ב).

תתקטא

פ' צו

[בעודה תורת אדמור"ר שליט"א הנאמרה בפי תוריע תקצ"ז]

ואכלתם אכול ושבוע כו' ולא יבושו כו' ביואל סימן ב', ובילקוט שם וכשהוא מברך את הצדיקים כופל את ברכתם ואכלתם כו' ולא יבושו עמי כו', ולהבין פי' ואכלתם אכול וענין ולא יבושו, הנה תחלה יש להקדים כוונת האכילה, דהנה כתי' כל הנקי בשמי ולכבודי בראתיו יצרתיו כו', שיש ג' עולמות ביי"ע ובכל עולם [יש] נשמות ומלאכים, הנה המלאכים הם שלוחי השפע להיות השתלשלות ההשפעה מעולם ועד עולם, וכמו עד"מ בענין התהוות המזון גשמי צומח וחי הוא ע"י השתלשלות דרך המלאכים כי אין לך עשב מלמטה שאין לו מזל מלמעלה המכה בו ואומר לו גדל, וגבוה מעל גבוה שומר (ועמ"ש מזה ר"פ כי תצא), והענין כי הנה המזון של המלאכי הוא מה שנשפע להם כח ועוז ע"י שנמשך ונשפע להם השגת אלוקותו ית' ומתבטלים נגד השגה הנ"ל תמיד בהשגתם התגלות האור הנראה להם (וביטול ויראה זו זהו עצמו חיותם וקיומם וכמ"ש יראת ה' לחיים * זהו מזונם וחיותם, ובהשתלשלות ע"י ריבוי רבבות מדריגות ממוצעי המלאכים שבכל העולמות שעובר וגמשך השפע ומזון לכל העולמות מקטן ועד גדול, הנה עם היות שלמעלה הוא מזון רוחני דהיינו השגה באא"ס מ"מ ע"י ריבוי השתלשלות נעשה מזה מזון גשמי, (ועמ"ש בפ' ויקהל ע"פ קחו מאתכם ובפ' קרח ע"פ והנה פרח כו') וזהו פי' וענין המזל המכה בהעשב ע"ד מה שאמרו אע"ג דאיהו לא חזי מזליהו חזי שהוא שרשו ומקורו [למעלה] מקיף עליו) * שם הוא חזי כי מזל נקי שרש הדבר

ואכלתם אכול ושבוע : נעתק מבוך 752 קנה, א (הב'), [הבא בטנים בין חצאי ריבוע גיתוסף מבוך] 551 יז, ב, נמצא ג"כ בבוך 184 תמו, ב, 403 יז, א, 567 קא, א (ושם בכותרת פי' צו).

המאמר (בלי הגהות זכ"י) נדפס בהנחות הרי"ס ע' סא, [נראה הוספות להערות וציונים שם ע' רב], הנחת כ"ק אדמור"ר האמצעי בטה"מ תקס"ז ע' רגא, הנחה אחרת בלקי"ת ר"ס צו — לכן נדפס כאן.

אין לך עשב : ראה ב"ר ס"י, ו, השמטות לוח"א רגא, א, מ"ז ח"ב פי"י,

ועמ"ש . . . תצא : לקי"ת תצא לה, סע"ג.

לחיים : בבוך 567 לחיים).

בפי ויקהל : תו"א ויקהל טו, א.

ובפי קרח : לקי"ת קרח גה, ג.

אע"ג דאיהו לא חזי : ראה מגילה ג, א, לקי"ת במדבר טו, א.

עליו : בבוך 567 עליון.

תתקטב

והתחלתו במקורו שמתחיל להיות נקי מזל לשון יזל מים כמו"כ כאן כל דבר הגברא בעשי צ"ל מקור הדבר למעלה מעלה ע"י התגלות אור וזיו למלאכים העליוני שבמרכבה העליונה, ודרך פרט מפני שור שבמרכבה נמשך למטה בנפש לכל הבהמות ומפני נשר לכל העופות. עכ"פ כל דבר גברא למטה צ"ל למעלה מעלה מקור הדבר ברוחניות וזהו שמכה אותו ע"י השתלשלות כו' ואומר לו גדל וכשמתגלה למעלה מעלה איזה מזון רוחני והשפעה למלאכים אזי בהשתלשלות וירידות המדריגות נתגלה ונתגדל למטה ג"כ המזון וההשפעה גשמי (וזהו"ע מעלת שני השבע שזה מורה שיש למעלה השפעה עליונה, וההיפוך מזה בשני הרעב ח"ו שזה מורה על סתימת השפע עליונה, וכמבואר בזהר ס"פ מקץ דר"ד ע"א וע"ב ודקצ"ד ע"א) והמכון בירידה זו הוא שע"י שיאכל האדם אותם עי"ז הוא מעלה ג"כ שרש המזון הנ"ל שהן המלאכי הנ"ל למעלה ממדריגתן] הראשונה כי הנה בכל עולם יש ג"כ נשמות כמו שיש מלאכי יש נשמות דבריא כו' והם בבחי' פנימי' יותר מן המלאכי וכשיאכל את המזון שנמשך ונשתלשל ממזון המלאכי הנ"ל והמזון מוסיף בו כח ושכל יותר כי שרש כל הדברי' שלמטה הן מעולם התוהו אלא שירדו ע"י שבה"כ והאדם להיותו מבחי' קו האמצעי מברית מן הקצה כו' יכול לבררן להעלותן וכשיאכל אותם ונכללו מעלה אותם לשרשו בבחי' פנימי' שהוא פני אדם לארבעתן שהוא גבוה הרבה יותר מהמלאכי שהן בחי' פני שור כו' בחי' בהמה כו' (ועמ"ש במ"א בענין הקרבת העומר שעורים מיכלא דבהמה ע"י הכהן כו') וזהו"ע כוונת האכילה, והנה המאכל והמזון דעתה שרשו מבחי' בהמות ותיות שבמרכבה והתעלותו הוא ע"י הנשמות שהן בחי' פני אדם כנ"ל, והנה התגלות הנשמות דעתה הם * עם היותן נקראי' פני אדם מ"מ שרשן הוא מהתגלות ממכ"ע ששרשו מקו"ח שאחר צמצום אא"ס, אבל לעתיד יהי' התגלות נשמות מסוכ"ע שהוא לפני הקו והנשמות דעתה נגד הנשמות דלעתיד נקי בחי' בהמות, וכדאיתא ברע"מ שיש נשמות בחי' בהמות כו', ונמצא שלעתיד יצטרכו הנשמות דעתה להעשות בחי' מזון להנשמות שיתגלו לעתיד שעיי"ז יהי' עליותן מבחי' בהמה לבחי' אדם וכמו שעכשיו הוא עליית המזון הנמשך ומשתלשל מהמלאכים ששרשן מבחי' פני שור כו' וע"י אכילת אדם מתעלה בבחי' פני אדם כנ"ל כן כיון שכל הנשמות דעתה נקי בהמות לגבי הנשמות שיתגלו לעתיד לכן כדי שיתעלו גם הם ויוכללו ויתעלו להיות בבחי' ומדריגות הנשמות דלעתיד הוא ע"י שמתחלה יעשו בבחי' מזון להם.

וזהו ענין [סעודת] לויתן ושוה"ב שעתידין הצדיקי' לאוכלן, היינו שהנשמות דעתה יחשבו לגבי הנשמות דלעתיד שיתגלו בכ"א * בשם בהמות ויש מהן

חם : בכו"ז 551 ליתא.

וכדאיתא ברע"מ : ראה משפטים צד, ב, ובתרא עה, ג, אה"ת ראה ע' תת.

בכ"א : בכו"ז 403 בבחי' אדם.

שנק' שור הבר בחי' בהמה, ויש נשמות שנק' לויתן נוני ימא והצדיקי' יאכלו אותן זהו פי' סעודת לויתן ושור הבר, דהיינו כי יתכללו הכל בהתגלות שיהי' מסוכ"ע, והנה במ"א מבואר דלויתן ונוני ימא הם הנשמות שנתהוו מיחוד או"א דאצי' וא"כ לכאורה יפלא איך יתכן על נשמות גבוהות כאלו לומר שיהי' רק בחי' בהמות או דגים לגבי הנשמות שיתגלו לעתיד כו'. אמנם באמת מאחר שהנשמות דלעתיד הוא המשכות מבחי' סוכ"ע שלפני הקו א"כ שוב לא קשיא מידי אם גם הנשמות דאצי' נק' רק בחי' בהמות לגבי נשמות הנ"ל שהרי ידוע דבריאה נק' בהמה לגבי אצי' שנק' אדם לגבי בריאה וכמ"ש ועל הכסא דמות כמראה אדם כו'. והרי אפי' א"ק שלמעלה מעלה מאצי' נק' אדם דבריאה לגבי אא"ס שלמעלה מהקו כו' וא"כ עד"ז יובן ג"כ בענין הנשמות כי הנה באצי' יש ג"כ אבי"ע והנשמות שנמשכי' מיחוד או"א זהו מבחי' בריאה דאצי' כי נר"ג דאצי' זהו ג"כ בחי' ביי"ע דאצי', אכן לעתיד יתגלו נשמות מבחי' יחידה ועתיק דאצי' וע"ז נא' הנה ישכיל עבדי כו' וגבה מאד, וכמ"ש פי' בראשית בביאור כי כאשר השמים החדשי', ולכן אפי' נשמה דאצי' ממש נק' רק בחי' בריאה דאצי' שלגבי נשמות דלעתיד נק' רק בשם בהמה כו' [כמו] שעולם הבריאה ממש נק' בהמה לגבי ז"א דאצי' שהוא בחי' אדם שעל הכסא כו'.

והנה הטעם דאצי' דוקא נק' אדם מבואר בביאור בואלה המשפטי' זו"ל אבל אדם דאצי' הוא בחי' אדמה לעליון שאינו רק מהעלם אל הגילוי כו' משא"כ מבריאה * התחדשות יש מאין עכ"ל (ועי' [ב]מ"ש הרמ"ז ר"פ תולדות בפי' צדיקי' יושבים ועטרותיהם בראשיהם) וזהו ואכלתם אכול דהיינו מה שיהי' עד עתה בבחי' אכול שכבר הי' הם המבררי' היינו הנשמות דעתה שהי' בבחי' אדם אוי ואכלתם אכול שהם יחזרו להיות נתעלים למעלה מעלה ע"י שיהי' בבחי' מאכל להנשמות שיתגלו לעתיד מבחי' סוכ"ע (ועמ"ש במ"א ע"פ אני ישינה בפי' מהאוכל יצא מאכל דהוא ג"כ המכוון כנ"ל). וזהו והללחתם כו' אשר עשה עמכם להפליא, כי לעתיד אחר כל הברורים והעליות שיתעלו כל הדברים התחתונים ע"י הנשמות דעתה והנשמות דעתה ע"י הנשמות שיתגלה לעתיד אוי יהי' א"ח עט"ב בבחי' או"ח ממטה למעלה כתר מלי' שיהי' מלי' בבחי' כתר געוץ סופן כו' ויהי' כל השפעות ע"י בחי' מלי' ויהי' או בבחי' פלא וזהו אשר עשה עמכם להפליא היינו [שסוף] מעשה יהי' תחלה בבחי' פלא כתר מלי'.

אפי' א"ק שלמעלה מעלה מאצי' : ראה אוה"ת ענינים בר"ה ג' מיני אדם, ובאוה"ת פי' בלק.

פי' בראשית : תו"א בראשית ג' ד'
בביאור בואלה המשפטי' : תו"א משפטים עו', ב.
מבריאה : בתו"א שם כבריאה.

ובזה יובן מ"ש אח"כ ולא יבושו עמי, כי הגה אנו אומרים מהרה ישמע כו' קול כלה קול המשכה והשפעה, והנה עתה אין להכלה בחי' קול כי הכלה המל' הוא רק בחי' מקבל ולכך החתן אומר הרי את מקודשת לי והכלה שותקת כי אין לה קול, ולכן טמ"ע בלחש כי בזה"ו אינה יכולה לקבל העונג העליון רק בבחי' ביטול ושתיקה צלותא בלחש בחי' מקבל אבל לא משפיע, ובגלות כתי' נאלמתי דומיה כו' וכאלם לא יפתח פיו, אבל לעתיד שתתעלה המל' אחר כל הברורים להיות א"ח עט"ב ולהיות בבחי' א"ח כתר מל' ותהי' היא המשפיע ואז נאמר קול כלה ואז יהי' שמ"ע בקול רם קול גדול ולא יסף, וזהו אשר עשה עמכם להפליא כו' ולזאת ולא יבושו עמי, כי עכשיו חנן פ"ז דפסחי' והכלה הופכת פניה ואוכלת ע"ד מה דאי' בירושלמי פ"ג דערלה סימנא דאכיל מן חברי בהית (פי' מתבייש) מסתכלא בי' וכיון שעכשיו הכלה שהוא המל' הוא רק בחי' מקבל לכן הופכת פניה ואוכלת, וזהו"ע הבושה בהיות מסתכלא בי' אבל לעתיד ולא יבושו עמי, כי אחר הבירורי' והעלי' תהי' היא עט"ב ואז תהי' היא בבחי' משפיע וכמ"ש ביום ההוא יצאו מים חיים מירושלים אל הים הקדמוני ואז יהי' קול כלה שהקול וההמשכה יהי' מבחי' גוק' מן הכלה דוקא וא"כ ולא יבושו כו', וזהו ענין כפל הברכה, שמלבד שיתעלה כ"כ להיות ואכלתם אכול כנ"ל עוד זאת גם כי ולא יבושו לפי שתהי' א"ח עט"ב ובחי' משפיע, וזהו משארז"ל עתידין צדיקים שיאמר לפניהם קדוש.

להבין ענין משמח חתן וכלה ומשמח חתן עם הכלה, הגה חתן וכלה הם יעקב ורחל כי הגה כנס"י בק' רחל ע"ש כרחל לפני גוזזיה באלמה וענין גזיזות השערות הוא שהשערות הן בחי' נובלות ומוזרות מעצם החיות

צלותא בלחש : ראה חז"ח קא, ג.

עתידין צדיקים : ב"ב עה, ב.

להבין ענין משמח חתן וכלה : נעחק מבוך 741 סא, א. [והבא בפנים בחזאי ריבוע

ניתוסף מבוך] 412 קט, ב. גמצא ג"כ בבוך 111 קסה, א. 1232 קה, א.

בבוך 1104 (הנחות ז') גוכ"ק כ"ק אדהא"צ משנת תקע"א, בא מאמר זה בשינויים

קלים ומתחיל : להבין ענין שינוי הלשון בין הברכות שבכרכה ראשונה חותם משמח חתן

וכלה, ובכרכה אחרונה חותם משמח חתן עם הכלה.

המאמר בלקו"ת צו ח, ד.

חתן וכלה הם יעקב ורחל : בלקו"ת כאן בפע"ח שער העמידה.

שבגוף והוא מבחי' עוצם צמצום החיות עד שנעשה כמותרות. ואמנם בהיותם מחוברים לגוף הם יונקים עדיין מהגוף, אבל כאשר גוזזים אותם נעשים נבדלים ונפרדים מן הגוף לגמרי, וכך עדי'ם כנס'י שהוא בחי' מלכות דאצי', נאלמה לפני גוזזיה הם הע' שרים דבי'ע גוזזוי' השערות דנוק' כו'. פי' כי מקור וחיות הנבראים דבי'ע ממדת מלכותו ית' שבאצי' הוא יש מאין, וכמשל חיות השערה מן הגוף כו'. אמנם בסטרא דקדושה שהם בבחי' ביטול אליו ית' ומקבלים עליהם עול מ"ש הרי הם כמשל השערות כשהם מחוברים לגוף שעם היות שהחיות שבהם מצומצם מאד, ואינו בערך העצמות וכמשל השערה שהיא בחי' מותרות לגבי העצמיות, שהרי אם יגזוז אותה לא יכאב לו כו' מ"מ הרי הם מחוברים להגוף דהיינו שבטלים אליו ית'. וז"ש נודע בשערים בעלה באיגון שערי'ן דילה כו'. אבל סטרא דקליפה שאומרים ידינו רמה כו', לי יאורי ואני עשיתני שהם בחי' יש ונפרדים ממש לעצמם ואינם בטלים כלל, ועכ"ז מקבלים חיות ויניקה ממדת מלכותו ית'. שהרי לולי חיות האלקי שמחי' אותם הי' כלא היה, רק שבקבלת חיות זו לא נמשך בהם בחי' ביטול, רק אדרב' נעשו נפרדים הי' כאלו גוזזים השערות שבהם נמשך החיות ויניקה ומפרידים ומבדילים אותן ממקורן ושרשן להיות בחי' יש ודבר בפ"ע, וזה סוד גלות השכינה. [ש]נאלמה לפני גוזזיה שבע"כ שלא ברצונה משפעת להם חיות ויניקה רק כמאן דשדי בתר כתפוי, לפי שהם יש ודבר בפ"ע היפוך בחי' א"ס כמו בהיות בבחי' אצי' דאיהו וחייוהי חד כו'. והחיות שמשפעת להם שנעשה בחי' נפרד הוא בבחי' גלות כו', ולכן נק' כלה מלשון כלתה נפשי, שתשוקתה לעלות ולהתכלל באא"ס ב"ה, רק שבע"כ יורדת בבי'ע לפני גוזזיה נאלמתי דומיה כו'. אבל תשוקתה תמיד לעלות למעלה וכמ"ש למען יזמרך כבוד ולא ידום, נהורא תתאה קארי תדיר ולא שכיך כו'.

ויעקב נק' חתן מלשון חות דרגא, כי הוא בחי' ירידות והמשכות אור א"ס ב"ה להיות מאיר ומתלבש במדת המלכות וכנודע שיעקב הוא בריח התיכון המבריח מן הקצה אל הקצה, פי' מן הקצה העליון שהוא בבחי' אור א"ס ב"ה מריש כל דרגין עד הקצה התחתון הוא מדת מלכותו ית' שהוא סוף כל דרגין דאצי' ונעשית מקור לבי'ע וראש לשועלים, והיינו שהוא

דאיהו וחייוהי חד : ראה ת"ו בהקדמה (ג ב).

נהורא תתא קארי תדיר : ראה וחי' קמ, רע"א. וחי'א קעת, ב. עה, ב. סו, ב.

חתן מלשון חות דרגא : ראה יבמות סג, א.

שיעקב הוא בריח . . אל הקצה : ע"ד תרומה כו, כת. ראה וחי' קעה, ב. זחיג

קפו, סע"א. וחי'א א, ב. אוה"ת ויחי שמה, ב.

מלכותו . . וראש לשועלים : ראה מדרש הנעלם בוי"ח שה"ש עא, א. מרדס שער

מיעוט הירח פ"ב. עבודת הקודש ח"ד, מ"ה. ע"ח שער סדר אבי"ע מ"ד.

הממשיך הארה ולכן נק' חתן חות דרגא כו'. והמלכו' המקבלת הארה זו נק' כלה מצד עוצם תשוקתה לקבל הארה והשפעה זו, וכמאמר קרי תדיר לנהורא עילאה ולא שכיך כו', וכמ"ש ואל אישך תשוקתך וכשנמשך הארה מבחי' חתן לבחי' כלה היינו בחי' יחוד שלהם. יחוד קודב"ה ושכינתו'.

ודרך כלל היינו יחוד והמשכות טובב בממלא. כי קודב"ה קדוש ומובדל ! כו' היינו בחי' טובב כ"ע שמוכדל ומופלא בערך מן העולמות ושכינתו' מלשון ושכנתי בתוכם היא בחי' ממלא כ"ע שהוא ההארה המתלבשת בתוך העולמות ממש, והיינו ב' הקצוות קצה העליון וקצה התחתון כנ"ל, ועקב הוא הבריית התיכון המבריח וממשיך גילוי ההארה מבחי' ההעלם דסובב כ"ע להיות מאיר בבחי' גילוי בממלא כ"ע ממש. וזהו מן הקצה אל הקצה כו' וד"ל.

והטעם שההמשכה הזאת נק' בשם יעקב הוא כי יעקב אותיות יבקע, כי הנה המשכה זו ע"י בקיעה באה כמ"ש יבקע צורים במדבר, וכתו' או יבקע כשחר אורך. פי' עד"מ אור השחר שבוקע חשכות לילה ומאיר ובא, כמ"כ גילוי אור זה דיעקב שמאיר ובא בכנס"י, והוא בבחי' בקיעה מתוך החושך העליון שהוא ענין ישת חשך סתרו שנק' חשך להיותו מופלא ומרומם לגמרי מערך העולמות, והיינו בחי' העלם העצמות דא"ס והוא למעלה עדין מבזו"י טובב וממלא, שהרי גם הטובב נק' אור להיותו בגדר עלמין אלא שהוא בבחי' מקיף עליהם, משא"כ העלם העצמות שאינו בבחי' השפעה כלו' נק' חושך העליון, כמאמר רז"ל ברישא חשוכא כו', ומשם ההארה בוקעת להיות מאירה לעולמות כו'. וזהו בחי' יעקב יבקע כשחר כו', ואזי כתי' וארוכתך מהרה תצמיח פי' כי לשון אר"ך אפי"ם שבכתוב או אר"ך אנפי"ן שבזוהר הוא על אור א"ס ב"ה שנק' חושך העליון שנק' ארך אנפין מצד בחי' עוצם האריכות והתפשטות בלי גבול כו' (והוא למעלה גם מלהיות בחי' טובב לבי"ע, אחר שאינו בגדר השפעה עדין לאצי' כו', אלא קודב"ה נק' טובב כ"ע היינו בחי' ז"א ויחוד קודב"ה ושכינתו' מו"א לנוק' הוא [תמיד] יחוד יעקב ורחל, אלא שיחוד זה הוא ע"י תוס' הארה מהכתר כו' וזהו שיעקב מבריח מן הקצה אל הקצה, דהיינו מהקצה דכתר כו').

אמנם ארוכתך לנוכח היינו בחי' הארת ארי"ך אנפי"ן המאיר בכנס"י ע"י הבקיעה דיעקב שהאור בוקע את החושך העליון כו'. ופי' מהרה

יעקב אותיות יבקע : בליקו"ת כאן בע"ח של"א [בדפוס שקלאוו תק"ס ובדפי"א של"ב] ספ"א, וראה ג"כ ע"ח שער הכללים ס"י.
ברישא חשוכא : ראה שבת ע"ו, ב.

תצמיח שע"י המשכות בחי' א]א ב[ד]כנס"י נעשה בה הכח שתוכל להוליד ולהצמיח מאין ליש כו'. והענין כי הנה עד"מ בגשמיות אנו רואים שהארץ שהוא סוף כל דרגין שבעולם להיותה בחי' עפר שהוא האחרון שבד' יסודות יש בה הכח להצמיח פירות ואילנות ועשבים מאין ליש ממש שהוא הכח היותר עליון. כמאמר המחפש בטובו בכל יום תמיד מעשה בראשית שהוא ית' מחדש מאין ליש אפס זולתו ונמשך ונתלבש כח זה בארץ כו'. כמו"כ למעלה מדת מלכותו ית' שהוא סוף כל דרגין דאצי' יש בה דוקא הכח להיות מאין ליש כל הנבראים ונפרדים כו' וכמ"ש כי הוא אמר ויהי בדבר ה' שמים נעשו כו'. והוא בחי' ארוכתך שבכנס"י, דהיינו בחי' א"א שמאיר במל' שהוא ענין גילוי אא"ס מלמעלה מאצי', והיינו ע"י יבקע כשחר אורך תחילה, דהיינו בחי' הבקיעה הנ"ל. וז"ש זורע צדקות מצמיח ישועות פי' זורע צדקות היינו בחי' הבקיעה דיעקב שבוקע מתוך החושך העליון הנק' א"א להאיר במל' הנק' צדקה, ואז כתי' וארוכתך מהרה תצמיח, דהיינו מצמיח ישועות שמצמחת ומהות מאין ליש כנ"ל.

אך הגורם להיות בחי' יעקב ויבקע הנ"ל הוא עונג העליון ב"ה הנק' שעשועי המלך בעצמותו שהוא הנק' מקור התענוגים פי' שאינו כדמיון התענוג שאדם מתענג שבחי' תענוג זה בא לו דרך השפעה מדבר נבדל שחוץ ממנו, וגם תענוג זה הוא פרטי ע"י צמצום התענוג באותו דבר המעונג שממנו מקבל האדם התענוג כו'. משא"כ למעלה שהרי אין לך דבר שחוץ ממנו שיתכן לומר שיקבל התענוג ממנו, אלא בחי' תענוג זה הוא תענוג העצמי שמשתעשע בעצמותו דוקא כו', והוא ותענוגו א' כו' וד"ל.

וממילא מובן שאין תענוג זה בא בבחי' צמצום אלא הרי הוא בבחי' א"ס ממש בלתי מוגבל בשום דבר מהות ומציאות פרטי כו', ולכך נק' מקור התענוגים כי הוא המקור האמיתי לכל בחי' התענוגים שלמטה כמו אפי' בחי' תענוג שבח"ע כו'. והנה על בחי' זו נאמר עז וחדוה במקומו, וכמארז"ל אין עצבות לפני המקום ב"ה לפני בחי' מקום אין עצבות כלל אלא עז וחדוה בתמידות להיות כי הוא בחי' תענוג שבעצמותו שאינו בא מדבר נפרד ולכך אין לו מנגד כלל, ואין שם זה לעומת זה כו'. משא"כ בבחי' מקום זומן בהשתלשלות העולמות יש שם גם עצבות היפוך התענוג [כי מאחר שבא בהשתלשלות והתלבשות ביי"ס פרטי וממילא יש שם ג"כ המנגד להתענוג כשאינו מקבל התענוג] בשלימות ויש שם זה לעומת זה כו'.

שעשועי המלך בעצמותו : ראה עמק המלך שער זה.
אין עצבות לפני המקום : ראה חגימה ה' ג.

והנה התענוג העליון הוא הגורם בחי' הבקיעה מן החושך שיהי' גילוי מההעלם כי מחמת התענוג שבעצמותו נמשך להיות ג"כ גילוי לזולתו וכמ"ש יאר ה' פניו אליך, פי' הארת פנים עילאה הוא בחי' גילוי העליון הנ"ל, כמו ענין הארת פנים בגשמיות שמראה פנים צהובות לזולתה, היינו ענין התגלות התענוג לחוץ דהיינו מההעלם לגילוי כמו ענין צהבו פניו של רבי מחמת ז"ראה תוספתא חדתא והתענוג מהמצאת שכל חדש והי' תענוג זה כמוס במיהי ותבוגתו, ומעוצם תגבורת התענוג בפנימיותו צהבו פניו והאיר מההעלם אל הגילוי לעין כל, וכך הוא עד"מ הארת פנים שלמעלה יאר ה' פניו אליך בחי' הארת תענוג מן ההעלם העצמות לידי גילוי כו', וזו היא ענין הבקיעה מתוך החשך הנ"ל וד"ל. ולכן בחי' הגילוי מההעלם נק' שמחה כמשל השמחה שהוא גילוי התענוג הפנימי מה שהוא שש ומתענג בתוך לבבו שמראה זאת לעין כול להיות רואים שמחתו כו', וזהו שרש ענין שמחת חתן וכלה, כי בחי' יחוד חתן וכלה היינו ענין ההמשכה מההעלם דסוכב בגילוי דממלא, שאין זה אלא ע"י השמחה שהוא גילוי התענוג מההעלם כו'.

ו"ש שמח תשמח רעים האהובים כשמחך יצירך בג"ע מקדם. פי' מקדם היינו מקדמונו של עולם כלומר כמו שגילוי הראשון מן ההעלם העצמות שנק' ג"כ בקיעות אור מתוך החשך, דהיינו שמתוך אור וזיו העצמות שאינו בגדר השפעה עדיין למקבלים באבי"ע שנק' בחי' חושך נמשך אור וזיו גילוי הארה מצומצמת בבחי' בקיעה כמו אור השחר שמבריק מתוך החשך כו', והיינו ע"י בחי' שמחה ותענוג עליון העצמי כנ"ל בענין שעשועי המלך בעצמותו, וזהו כשמחך בעצמך בלי אתעדל"ת כי חפץ חסד הוא, וכן גם עתה בהשתלשלות העולמות [ת]שמח ריעים האהובים להיות בבחי' גילוי מן ההעלם שזהו ענין יחוד חתן וכלה כנ"ל שכ"ז הוא ע"י תשמח בחי' שמחה ושעשועים העצמיים כנ"ל בענין יאר ה' פניו.

וזהו כחתן יכהן פאר. פי' שבחי' חתן הוא להמשיך הפאר בבחי' יכהן, דהיינו כמו ברכת כהנים שברכה זו המשכה מלמעלה שלא בדרך השתלשלות, שלמעלה מן ההשתלשלות שלא ע"י אתעדל"ת שלכן אומרים יברכך ה' שהוא מצד עצמו יברך ויתגלה כו', כי אם המה עושים ע"י כחם באתדל"ת א"כ ברכה זו למה וד"ל. וכך החתן הוא ממשיך משעשועים העליונים שלמעלה מאתעדל"ת. וזהו יכהן פאר שהוא בבחי' כהן, דהיינו המשכות בחי' כתר ותענוג כו' כמ"ש יאר ה' פניו כו' ישא ה' פניו למעלה מבחי' השתלשלות.

צהבו פניו של רבי : וכ"ה בבוך 1104 גוכ"ק הנ"ל ובלקו"ת כאן ר' אבהו. וראה

ירושלמי שבת פ"ה, ה"א.

ועפ"ן יובן ג"כ שינוי הלשון בענין הברכות משמח חתן וכלה משמח חתן
 עם הכלה. דברכת שמח תשמח קאי על זמן הגלות אבל ברכת
 אשר ברא קאי על לעתיד מהרה ישמע ושם חותם משמח חתן עם הכלה.
 פ"י שגילוי שמחה עליונה יהי בחתן וכלה בשות ולא שתהי הכלה מקבלת
 מהחתן. משא"כ עתה משמח חתן וכלה שיש וי"ו בין חתן לכלה שהמשכות
 התענוג עליון הוא ע"י חתן שהחתן מקבל תזלה וממנו מקבלת הכלה כ"ו.
 והטעם כי עתה הכלה שהיא בבחי' מל' היא בבחי' מיעוט לפי שיורדת בכי"ע
 שהם בבחי' יש ודבר היסוד בחי' א"ס וכנ"ל בענין רחל לפני גוזיזה גאלמה.
 ומוכרחת לקבל תארת וגילוי אור א"ס ע"י החתן שהוא למעלה ממנה שהוא
 בחי' יעקב שהוא באצי' דאיהו חיותה' חד כ"ו. אבל לעתיד כתי' והי' אור
 הלבנה כאור החמה. שלא תהי' הירח במיעוט אלא יהיו שוין בקומתן. ואז
 יהי' משמח חתן עם הכלה בשמחה אחת. וכ"ן הוא מחמת גילוי הסובב שהוא
 בבחי' עיגול שאין בו מעלה ומטה כן תהי' שמחת חתן ושמחת כלה שוה
 בהשוואה אחת ולא יהי' בחי' מעלה ומטה כ"ו.

דרושים לפסח

עבדים היינו לפרעה במצרים ויוציאנו ה' אלקינו כו' וכתוב בצאת ישראל ממצרים, הנה ענין יצי"מ היינו שיצאו ממצרים הגרון, להבין זאת צריך להקדים כי ידוע שעיקר עבודת האדם הוא שיתפעל במוח ולב כמ"ש שמע ישראל ואהבת שמע הוא במוח ואהבת הוא בלב כמ"ש ואהבת בכל לבבך כו' ויש בזה ב' בחי' במוח והוא בחי' חו"ב וכן בלב יש ג"כ ב' בחי' אלו שהוא בחי' יראה ואהבה ומהתפעלות המוח נמשך התפעלות בלב והוא כמו למשל אדם המטעים לחבירו איזה דבר בטוב עד שיתפעל, והנה המוח * מתחילה יראה ואח"כ אהבה ובלב תחילה אהבה ואח"כ יראה, והענין יובן עפ"י הידוע שאין דומה שמיעה לראי' כמו למשל אדם שצריך ליכנס להיכל המלך או מתבונן בגדלות המלך וקטנות ערכו לגבי המלך ויש בזה אופנים שונים לפי ערך ההתבוננ' ככה הוא ערך הביטול אם מעט אם רב כמו הביטול שלפני עשיר או חכם הביטול הוא לפי ערך משא"כ כשנכנס להיכל המלך ורואה את עצם המלך הביטול אינו מצד הדעת וההתבוננ' כו' כי הרי הוא רואה את עצם המלך ונקי הביטול הזאת בחי' ביטול במציאות, וכמו"כ יובן בעבודת ה' בענין חו"ב שבחי' בינה הוא התבוננ' והשגות אלקות איך שהוא מחי' את כולם והוא העיקר והעולם הוא רק בחי' טפל לבד, הרי אין זה השגת * מציאות לבד והוא הנק' בחי' שמיעה מרחוק, ובחי' ראי' הוא בחי' חכ' שבחי' חכמה הוא לאסתכלא ביקרא דמלכא בחי' ראיית המהות ממש כמו למשל שרואה עצם המל' כנ"ל כי חכ' הוא כח מ"ה ובמ"ה יש ב' פ"י הא' מה הוא בלי מהות כמ"ש ונחנו מה בחי' ביטול במציאות והב' הוא לשון מהות כמו ע"ס בלי מ"ה בלי מהות ושניהם עולים בקנה א' כי הוא בחי' ביטול במציאות בחי'

עבדים היינו : נעתק מבוך 788 קו, ב.

מאמר זה הוא סיום קבוצת מאמרים שנמצאים בין מאמרי אדה"צ, ולע"ע אינו ברור אם קבוצת מאמרים אלו הם מאמרי אדה"י (אדה"א ז) או אדה"צ.
קבוצת מאמרים אלו נדפסו להלן וסדרם בהבון הוא א) ד"ה להבין שורש ענין פסח זמצה — שבת הגדול ב) להבין שורש ענין פסח ומצה ג) ואמרתם זבח פסח — חג הפסח ד) והניף את העומר — חוה"מ פסח (נדפס להלן פי אמור). ה) עבדים היינו.
הסוה : אוצ"ל במוח.

שארין דומה שמיעה לראי' : ראה מכילתא יתרו יט, ט. לקח טוב שלח יג, יח.
חשנת : אוצ"ל רק השגת.

לאסתכלא ביקרא דמלכא : ראה זח"א לה, אב. זח"ב רמז, ב.
חכ' הוא כח ט"ה : זח"ג כח, א. לה, א.

מה . . מהות : ראה אוהית איוב ע' תרעא.
ע"ס בלי מ"ה : ספר יצירה סי'א, מ"ב ובמדרשים שם.

תתקעא

תתקעב אור דרושים לפסח התורה

מהות הדבר, והנה במוח תחילה הוא בחי' חכ' שהוא בחי' בושה מקמי' קוב"ה בלי טעם ודעת. והנה בבושה יש ב' בחי' הא' בושה שאינו לעומק רק דרך מעביר. אך המכוון של בושה זאת הוא הבחי' פנימי' והוא הנק' יראה עילאה ואח"כ בינה שהוא בחי' השגות אלקות בהתבוננו' באופני' פרטים כנ"ל ונולד מזה האהבה והתשוקה לה' כמ"ש הנסתרות לה' אלקינו שבחי' ו"ה שבמוח הן נק' נסתרות ומתחילה הוא היו"ד שהוא בחי' חכ' ואח"כ ה' שהוא בחי' בינה, וכמו"כ יובן למעלה שבחי' חכ' הוא בחי' נקודה הוא בחי' העלם עדיין ובחי' בינה הוא שנאצל מהמאציל כח להיות אלקות בבחי' בינה שהוא השגה יש מאין. והנה לכאורה אינו מובן שהרי בחי' אבא הוא מקור החסדי' ולפי הנ"ל הרי מבינה נולד האהבה. אך הענין הוא שבחי' בינה שהוא השגות אלקות ונולד מזה האהבה והתשוקה לה' יש בזה ג"כ היפוכו שהוא המרירות מצד ריחוקו מאלקות שהוא היפוך האהבה משא"כ בחי' יראה עילאה בחי' חכ' שהוא מצד ראוי' (התהוות) * אין בזה ההיפוך כלל שהרי הוא מצד עצם ומהות הדבר ולא מצד ההתבוננו' שלו כלל ולכן אבא הוא מקור החסדי', והנה ב' בחי' אלו הם בלב ג"כ כמאמר הלב שומע הלב רואה אך שבלב הוא להיפוך מתחילה אהבה ואח"כ יראה כו', והנה ההתפעלות המוח שנמשכי' בלב הרי נראה שהם באים בשינוי המהות כי במוח הוא בחי' השגה שכלי' ובלב הוא בחי' התפעלות הלב, והטעם הוא מפני שיש מיצר הגרון המפסיק בין המוח והלב שדרך מיצר הגרון עיקר ההתפעלו' ולכן נעשה בו שינוי המהות. והנה כעת י"ל ענין יצי"מ שיצאו ממיצר הגרון הנה כתי' לבי ובשרי ירגנו אל אל חי הוא * בחי' עצמות אלקות בחי' מהות ובשרי הוא בחי' הבל הלב אשר מיני' אתעביד קלא כי ידוע שהקול שהוא מורכב מאמ"ר גשמי' נמשך מחיצוני' הבל הלב, ולבי קאי על הבל' פנימי' שבלב ובין לבי ובין בשרי ירגנו אל אל חי. הענין יובן עפ"י מה שמבואר בס' הרפואה שיש שלשה מיני גידים גשמי' ורוחני' ועוד היותר רוחני', גידי' גשמי' הוא הנק' גידי ההרגשה והתנועה כמו למשל שמרגיש בראש כאב הרגל הרי נראה שיש חיבור ראש ורגל והחיבור הוא ע"י גידים הנמשכים מן המוח שהמוח הוא בחי' כללות החיות וגידי התנועה והרגשה שהם המחברים ראש ורגל יחד ולכן כשיש כאב ברגל מרגיש ראש או כשרוצה להתנענע בא' מאיבריו אזי תיכף פועל האבר הרצון אשר במוח והטעם הוא מצד גידי התנועה המחברי' ראש ורגל יחד. ויש איברי' אשר אין בהם גידים כ"כ כמו הריאה שאין בה גידי התנועה לחבר עם המוח לכן אינו שומע המוח כאב הריאה כמבואר בס' הרפואה, ויש עוד גידים הנק'

(התהוות): בהכתיי גרשם עה"ג ני שצ"ל המהות.

הלב שומע הלב רואה: קה"ר פ"א טז, א.

הוא: אוצ"ל: לבי הוא.

שהקול . . מאמיר: ראה זח"ב קפד, ה. מאו"א מערכת קול סייט.

גידי הדם והם הנק' גידי החיות אשר בהם ועל ידם נמשך החיות מהמוח בכללות אל הלב ולב פליג לכל שייפין ואברי' ויש בהם הילוך ושוב שהולכי' ושבים ועכ"פ איך שיהי' על ידם נמשך הדם לכל האברים והם היותר רוחני' מגידי התנועה שהרי גידי התנועה הוא ענין גשמי אחר שחי' • שיכול להתנועע וגידי הדם הם הגידים אשר • ויש עוד גידים היותר רוחני' גם מגידי החיות והם הנק' עורקי' ובתוכם אין דם רק ע"י נמשך רוח החיים כמו שאנו רואים שתיכף אחר אכילת אדם קודם שנתעכל ונתהפך לדם מחזיק גופו, הטעם הוא כי יש גידים שנק' עורקים בלי דם שהם הממשיכי' רוח החיים בכל האברים, והנה יש עוד בחי' היותר רוחני מכל הג' בחי' אלו והוא הקול כי הנה ידוע שהקול הוא מעורר הכוונה ויש כוונה בלב כמו אם כיון לבו וכוונה במוח, וענין כוונה היינו ההתפעלות שנעשה מהשכלה אשר במוח והוא המכוון והתמצית והעולה מהשכלה, ולא כמו שהעולם סוברים שההתפעלות הוא למטה מהשכל שהרי מחמת השכל הוא נתפעל כי אדרבה ההתפעלות הוא מצד עצם הנשמה שהנשמה שנתקחה מאלק' לכן מיד כשמשכיל איזה ענין אלקות נתפעל מזה נמצא שההתפעלות הוא מצד עצם אלקות ולא מצד השכל, והשכל אינו אלא דרך מעביר שבו ועל ידו יתפעל הנשמה מצד העצם, וכן כונה אשר בלב הוא בחי' התפעלות מצד עצמות אלקות, והנה אם הקול מעורר כונה מוכרח להיות ששרש הקול הוא למעלה מהכוונה והענין כי יש תענוג ושמחה שהוא במוח ולב, כמוח נק' תענוג ובלב שמחה, כי הטעם שמתפעל מוכרח להיות שיש לו תענוג מזאת ההתפעלות שאם לא הי' מתענג מזה לא הי' מתפעל, כמו"כ יובן בעבודת ה' שמחמת שיש בנשמה בחי' תענוג מאלקות כמ"ש אז תתענג על הוי' לכן מתפעלת מאלקות נמצא שהתענוג הוא גורם התפעלות, והנה כשהקול מעורר הכוונה מוכרח להיות ששרשו הוא בתענוג והוא כמו ענין שיר שהי' הלויים אומרים על הקרבן כי הקרבן בא על עון כי אם עבר עבירה אחת קונה לו קטיגור כו' וע"י הקרבן כתי' ונרצה לו לכפר עליו ולמה הי' השירה, אך הענין הוא כי השיר הוא בכדי להמתיק

ולב פליג לכל שייפין: ראה זח"ג קסא, ב. רכא, ב. אנה"ק סלי"א, תוי"א בראשית ז, ד.

שחי': כ"ה בהכתי'.

אשר: בהכתי' מקום פנוי.

שהקול הוא מעורר הכוונה: ראה שלי"ה פב, ב. שוי"ע אדה"ו חאוי"ח טסי"א, סיה.

סקי"א, ס"ג. מאמרי אדה"ו — הקצרים ע' תקלח. אדה"ת וארא ע' קעו.

שיר שהי' הלויים אומרים: ראה רמב"ם הל' כלי המקדש פ"ג, ה"ב. תמידין ומוספין

פ"ו, ה"ו. זח"ג ה, סעי"א נעפ"י קושית הרמ"ק באור החמה שם ד"ה בבחג"ק. מניח

מצוה קב. (באמצע ד"ה עוד איבעי לן). תנוד"ה ונתקלקלו ר"ה ל, סעי"ב. שו"ת חתי"ס חאוי"ח

סני"א. ובליקוטי הערות (על שו"ת חתי"ס) שם.

עבר עבירה אחת: אבות פ"ד, מ"א.

הגבורה ולהיות קטיגור נעשה סניגור כי ע"י הקול השיר נתעורר תענוג עליון והוא כמו ענין אנפאה דמלכא נהירין כמו מלך ב"ו שכשהוא בתענוג אזי מי שבא אצלו לדבר דין על חבריו ששונאו כשהוא רואה שהמלך הוא בחודה ותענוג אזי נתהפך ממש מן הקצה ויבוטל אצלו השנאה שהי' לו על חבריו. כמו"כ יובן למעלה שע"י קול השיר נתעורר תענוג עליון ונמתקו כל הגבורות ונהפך קטיגור להיות סניגור כו' ודוגמא לזה מצינו כמו בעת שמחת האדם מספק ביד או להיפוך בעת שיש לו עצבות גדולה שונר בידי, והסיפוק ביד אינו כמו גידי התנועה הנ"ל שמתנוענע מחמת שרוצה במוח כי הרי אנו רואים שאינו תלוי מצד בחירתו כלל שבעת שהוא בשמחה רבה אזי מוכרח לספק ביד ואין בו בחירה להיות מונע א"ע שלא לספוק. אך הטעם הוא כי עצמות השמחה והתענוג יוכל להתגלות באצבעות ידיו הגשמי, כמו"כ יובן בענין הקול שהוא מורכב מאמ"ר גשמי מ"מ בו וע"י יוכל להיות עצמות התענוג. וזה ענין לבי ובשרי שגם בחי' לכו שהוא בחי' הבלוי פנימי שבלב ג"כ ירננו אל אל חי כנ"ל שבחי' קול מעורר כוונה פנימי' במוח ולב והנה בשעת יצי"מ יצאו ממיצר הגרון היינו שהיתה מדריגתם גבוה גם מבחי' קול הנ"ל, שהרי גם בחי' זו הוא בהלבשה בבחי' קול ואינו כמו עצמות ומהות הנשמה, משא"כ ביצי"מ הי' גילוי עצמות הנשמה כמו שהוא למעלה ממש שהרי יצי"מ ת"ר אלף רגלי אנשים וטף בלי טו"ה, וזה הוראה שהי' בהם גילוי הנשמה כמו שהוא בשרשה לכן לא רצו להשתקע בנש"ט, ולא בא בהלבשה דרך מיצר הגרון כלל, כי פסח הוא בחי' דילוג שדילג בחי' גרון והדילוג הי' מבחי' פנימי' אבא ונתלבש למטה בבחי' קטנות כמאמר הא לחמא עניא כו', וזה הי' הכנה למת"ת שבמ"ת הי' בחי' פב"פ דיבר הוי' שלמע' הי' התגלות בחי' פנימי' אבא ובתוך בוי' נתקבל ג"כ בחי' פנימי', וזה הי' ע"י הכנה מתחילה בפסח שהי' גילוי בחי' פנימי' אבא בבחי' קטנות למט' עי"ז זכו במת"ת פב"פ דיבר הוי' כו'. והנה עפ"י הנ"ל יתורץ הקושי' מה שמתחילה עושים קידוש בפסח ואח"כ אכילת מצה ומבואר בסה"ק שקידוש הוא בגדלות דאבא ומצה הוא בחי' קטנות וא"כ הי' צריך להקדים תחילה אכילת מצה שהוא בחי' קטנות ואח"כ קידוש שהוא בחי' גדלות כי הרי צריך לילך בהדרגה מגמוך לגבוה שאם אין לו בחי' קטנות עדיין איך יגיע לבחי' גדלות, אך עם הנ"ל יתורץ כי בפסח הי' דילוג מבחי' גדלות דאבא שלא בסדר והדרגה דרך מיצר הגרון לכן עושים תחילה קידוש ואח"כ אכילת מצה, והרי זה כמשל בע"ת שהי' מקושר בעומק רע בתחילה ואח"כ כשמתעורר בתשובה שהתעוררות הוא שלא לפי ערך נשמתו כלל, ויכול להשיג השגה באלקות אשר לא לפי ערך

נשמתו ג"כ והטעם משום דמשכי' לי' בחילא יתיר כו', ואחר עשייתו התשובה
 אוי הולך בהדרגה להתבונן במוח ולב באלקות ומתפעל לפי ערך נשמתו כמו
 כן יובן ביצי"מ כמ"ש מאפילה לאור גדול וכמ"ש העם ההולכים בחושך ראו
 אור גדול שהי' במצרים משוקעים בנשיט ויצאו לאור גדול כמ"ש ובמורא גדול
 זו גילוי שכינה והי' כמו ענין בעי'ת לכן יתכן שיהי' תחילה קידוש בחי'
 גדלות ואח"כ מצה בבחי' קטנות, כמו משל הבעי'ת שיכול להשיג דבר גדול
 אשר לא לפי ערכו, כמו כן יובן ענין הנ"ל שהגם שלא יש עדין בחי' קטנות
 יכולים להשיג בחינת גדלות כנ"ל וד"ל.

ואפ"י כולנו חכמי' כו', ע' בס' דיריד דקכ"ח ע"א ענין יצי"מ, והוא אפי' כולנו
 חכמים ומח' טובה מצרפה כמ"ש בלק"א פט"ו, מ"מ גילוי אהוי"ר בפ"מ
 עדיף לכן מצוה כו', והטעם י"ל דז"א בעתיקא אחיד כו', משא"כ אריא במו"ס
 לכן אם יתן איש כל הון כו', כי הזיווג דז"א עדיף להנוק' מאורו' אריא מצד
 שרשו, וכן בעבודה כשיש אהוי"ר בלב אוי הדיבור חי יותר כו' מכשמקבל
 מהשכל שלא ע"י אהוי"ר ע' בוהי' מידי חדש כו', ואיך יצי"מ היינו ע"י
 אריא שהלבישו כו', הענין כמ"ש בשמח תשמח תקס"ד ריעים האהובים טורי
 חשוכא משם גמשך הכח להיות יוצר הרים אתעדלית אי"כ עי"ז יצא ז"א
 ממצרים גילוי אהוי"ר, ובנפש י"ל כי תצא כו' על איביך או מ"ש בזכור,
 קוצי דשערי כו', ואי"כ מובן מזה הא דאפי' כולנו חכמי' כו', כי מתגלי' חו"ג
 דז"א אה"ר ומורא גדול במדות הגלוי' כשיוצאי' מהעיבור, והוא למעלי'
 מתב"ד כו'.

דמשכי' לי' בחילא יתיר : ראה זח"א קכט, ה.
 ואפ"י כולנו חכמים : נעתק מבוך 794 נח, ה.
 בס' דיריד : נזכר ג"כ בבוך 1102 דו, ב גוכייק : בס' דירי.
 דז"א בעתיקא אחיד : בסה"מ תקס"ה ע' תסו וסה"מ תקס"ח ע' א באד"ר. ובלקו"ת
 צו יט, ב באד"ר דרצב [אן]. וראה תריא יתרו עכ, ג. סה"מ תקס"ט ע' קסו. מאמרי אדה"ו —
 טרשיות ע' שלב. תקלב.
 בוהי' מידי חדש : ראה לקו"ת ברכה צו, טע"ב.
 בשמח תשמח תקס"ד : ראה סידור (ומאמרי אדה"ו — הקצרים) ברכת גשואין
 קלו, ב ואילך (ע' ו ואילך).
 מ"ש בזכור : ראה תריא (וסה"מ תקס"ה) פה, ב ואילך (ע' שפו ואילך).

להבין מ"ש מלכותך מכ"ע שמל' מחי' העולמו' ואתה מחי' והלא לית לה מגרמה כלום אספקלריאה דלא נהרא [אך הענין כי הגם שמל' מחי' העולמו' עכ"ז ל"ל מגרמה כלום] ופי' כי חו"ג שייך אף שאין עם שהוא נדיב לב בטבע שאם הי' צריך איזה אדם לקבל שפע ממנו ישפיע לו חסד משא"כ מדת מל' שאין מלך בלא עם (ולא שייך ההתנשאות בהעלם כשאין עם כמו ששייך החסד אבל בגילוי גם חסד אין שייך בלא עם רק קדש חכמה מלה בגרמה הוא לכן נק' מל' שם שהשם אין שייך רק לזולתו ולא שייך לומר שגם בפ"ע כלול בהעלם ול"ד לחסד שבלב עמ"ש ע"פ ואני נתתי לך שכס א' כו', או י"ל חו"ג שייך בלא עם נפרדי' רק על בנים משא"כ מל' שצריך עם עוממו' נפרדי' זהו ל"ל מגרמה כלום רק כשיש עם דוקא כו' נמצא ההתנשאו' מתהווה מבחי' עם וכיון שכן קודם התהוות בחי' עם איך שייך מלוכה (זהו שנק' המל' קרן שאינו מהות בפ"ע רק חיבור שני הכתלים מלך ועם).

(ב) אמנם באמת הפי' ל"ל מגרמה אין ר"ל שמקבלת מהעם רק מי"ס (ותדע דהא ע"י המל' נתהוו העם) להבין זה צ"ל תחלה ענין ההפרש בין נביאים לתכמים כי הנביאי' נבואתן מנו"ה דאצי' ע"י התלבשותן בבי"ע ישעי' מבריאה יחזקאל מיצי' ומרע"ה מאצי' ע"י מעביר בבריא' ומ"מ לא השיג רק וראית את אחורי היינו אחוריים דיסוד אבא אבל לפני לא יראו וענין רה"ק ד' שנכנסו לפרדס הוא המשך אורו' יצי' עצמן ולא בחי' אצי' המלוכש ביצי' עז"ס הנבואה כנ"ל, ולפי"ז צ"ל איך רשב"י והאר"ז השיגו בפרצופי ע"י

להבין מ"ש מלכותך מכ"ע: נעתק מבון 1114 עא, א גוכי"ק. נמצא ג"כ בבון 61 קפ, ב.

נדפס בשנינויים ובאריכות דר"מ קעב, א. הנחת (הר"מ בן כ"ק אדה"ז?) בסה"מ תקס"ג ע' רעו. הנחת כ"ק אדמו"ר האמצעי שם ע' רפד. ובארוכה תוי"ח בשלח קפה, ב. שמל' . . . לית לה מגרמה כלום: נסמן בעי' א"ג.

אספקלריאה דלא נהרא: זח"א לג, ב.
 שאין מלך בלא עם: בחיי וישב לה, ל. שם ר"פ בלק, כד הקמח ר"ה (ב) ד"ה ועוד [בהוצאת שעזעל עי' שעט]. ספר החיים [לאחי המהר"ל] ח"ה ספר גאולה וישועה פ"ב. עמק המלך שער (א) שעשועי המלך רפ"א. שער היחוד והאמונה רפ"ז (תניא פא, ב). אגרת הקדש סי"ב (תניא קל, ב). וראה פרקי דר"א פ"ג בחיי וירא כב, יג.
 קדש חכמה: ראה זח"ב מג, ב.

קדש . . . מלה בגרמה: זח"ג צד, ב.
 נק' מל' שם: פרדס שער ערכי הכינויים מערכת שם.
 ע"פ ואני נתתי לך: תוי"א (וסה"מ תקס"ג) ויחי קב, א. (ע' עה).
 שנק' המל' קרן: זח"ג קב, א. ביאורו"ז (והנחות הר"פ) במדבר קמה, ג. (ע' גב).
 סה"מ תקס"ה עי' תרט ואילך, תקס"ז עי' קסה ואילך.

יחזקאל מיצי': ראה סה"מ תקס"ה עי' תנג. תקס"ח עי' קעה.
 ד' שנכנסו לפרדס: חגיגה יד, ב.
 צ"ל איך רשב"י: ראה ג"כ מאמרי אדה"ז — פרשיות עי' שפא.

וא"א וא"ק שלמעלה מאצ"י כו' אך הענין שיש הפרש גדול בין השגת הנביאי שהיא השגת המהות ממש כמ"ש ואראה משא"כ רשב"י לא השיגו המהות רק ידיעת המציאות, וענין ידיעת המציאות כמו שאנו יודעי' שיש מדת מל' דאצ"י שמח' את העולמו' בי"ע ואנו יודעי' שמציאות המדה היא מדת ההתנשאות בחי' מלך כו' עכ"ז אין אנו יודעי' המהות שהרי ההתנשאו' אינו מסוג וערך התנשאות המלך על העם שאינו מחי' את העם בהתנשאות עליהם ולמעלה הנה בזה גופא שמתנשא עלינו אנא אמלוך מזה אנו מתהוים מאין ליש, וא"כ מהות זה שההתנשאות יחיה העם מאין ליש א"א להשיג, גם אינו מערך התנשאו' הגשמי' שמגושם מאד שמיכאל משתחה והוא ב"ה מתנשא עליו שבאמת אינו כן לא מיני' ולא מקצתי, א"כ זה שאנו יודעי' מדת מל' המח' בי"ע נק' רק ידיעת המציאו' ולא השגת המהות, וכן בח"ע אנו יודעי' מציאותה ולא משיגי' מהותה שהיא לא בחכמ' ידיעא שהחכמ' גשמי' אינה מהוה שום דבר כלל משא"כ הח"ע תחי' מהוה גשמות ובהשתלשלו' נמשכו ממנה שמן ומים וזה א"א להשיג שמחכמה יתהו גשמות ושמן ומים ע"כ אין זה רק ידיעת המציאות, ועד"ז הי' השגת רשב"י עד א"ק כו' (אפשר מ"מ ל"ד לידעי' שלנו שהיא רק אמונה ואילו הם השיגו י"ל הרגשת המציאו' כידעי' שהנפש מחי' הגוף שאין משיגי' מהות הנפש ומ"מ משיגי' ואין שייך ע"ז אמונה כו' או י"ל שהשיגו המהות עד יצי' ושם ידעו הכל דרך אמונה או דרך הרגשה כנ"ל ע' באגה"ק ע"פ עוטה כו') אבל הנביאי' השיגו המהות מהי' המל' שבבי"ע וארא' את אד' איך ההתנשאו' מחי' זולתו (ואנו אין משיגי' רק שהמלך חי מההתנשאו' צהכו פניו כו') לכן לא השיגו רק בבי"ע.

ג) ועתה יובן ענין ל"ל מגרמה דלק"מ קושי' הנ"ל הלא בגשמי' כשאין עם אין שייך מלוכה מאחר שבאמת אין ערוך כלל המהות המכוון שיש לה אור רק שאין מספיק להחיו' בי"ע עד שמקבל' מכל הי"ס וכן בהלבנה יש לה אור ומ"ש סיהרא ל"ל מג"כ היינו לענין להאיר על הארץ אין בה כח עד שמקבלת מהשמש ומה שהמל' מקבלת מי"ס היינו שיומשך רצון ותענוג בההתנשאו' וכן חכמה וחסד כו' או יש כח בה להחיו' בי"ע וה"ע המ"ד שנמשך לה שע"ז תחי' בי"ע. ופי' שתקבל מרצון נ"ל עדמ"ש בכוונות שופר מאחר שבאמת קמי' כלא חשיב א"כ איך שייך המלוכה אלא שנמשך תענוג כו' ומ"מ גם פי' הנ"ל אמת דל"ל מג"כ רק ע"י אתעדל"ת עושי דברו שע"ז נמשך מלמעלה רצון למלוכה כו'.

ועתה יובן ענין פסח ומצה, שבפסח הוא המשכות מוחי' דאו"א שהם ב' קוין חח"ן בג"ה, בינה הוא השגת מציאות גדולתו ית' ונמשך מזה

באגה"ק ע"פ עוטה : אגה"ק יט.

ואנו אין משיגי' . . פניו : ראה דר"מ שם קעה, א.

תתקעא אור דרושים לפסח התורה

התלהבות דינין מתערין כי היא שמיעה מרחוק השגת המציאות ולא המהות ומחמת הריחוק יהי' ההתלהבו' בגבורי' (ועמ"ש כי שמע כי שנא') אבל חכמה היא בחי' ראי' שראי' מקרוב שרואה את הדבר ממש השגת המהות לכן ונחננו מה ביטול ומקור החסדי' ולא התלהבו' רק קדירות ביטול, וכמו שכך בגפש כך למעלה מוחי' דארי' ירא' בושח ואהבה ויה' תומיצ' ואוי"ס למעלה מכתר בשגם שכתר נק' סדכ"ס (ובאמת חו"ב שבאדם שניהם רק השגת המציאות ולמעלה שניהם השגת המהו' והיע' הבן בחכמה וחכם בבינה).

לעיל עין בעין יראו משא"כ במ"ח רק שומעי' הנראה כו' ע' בכיאורי זהו ס"פ וארא ענין הבן בחכמה ותבין דהו' שומעי' הנראה בינה שבחכמ' ורואי' הנשמע חכמה שבבינה ופי' ראי' ושמיעה מהו' ומציאי' כנ"ל. אבל ראי' ממש חכמה שבחכמה השגת המהות ממש לא זכו במ"ח כי במרע"ה ופני לא יראו בחי' הגיל רק משה גימ' פקד קס"א אחורי' דאבא ופנימי' בינה שהוא בחי' רואין הנשמע ושומעין הנראה.

שפת הגדול

להבין שורש ענין פסח ומצה, הגה פסח הוא ענין דילוג כמו פסח שתי רגליו וכמו ופסח ה' כי בפסח ענין דילוג והדילוג הוא ממוחין דאבא מבחי'

בינה . . דינין מתערין : ראה זחיג י, סע"א. יא רע"א ע"ח שייג, פ"ח ש"ד, פ"ב. ביאוריו (לאה"א) במדבר קמ"ה ז. (ולאחז"צ) שם ע' תס"ו סה"מ תקס"ה ע' תרכ' שער האמונה פמ"ח (ע' 153).

תבן בחכמה : ס"י פ"א מ"ד.

לעיל עין בעין : בגוכי"ק שלשה שורות פגויים ואחי"כ בא קטע זה.

משה גימ' פקד קס"א : לקרית [להאריז"ל] שמות ב, י. תשא לג, כג. ר"פ ויקרא. שער הפסוקים שמות א, ה. תשא לג, כג. שמיני י, א.

להבין שורש ענין פסח ומצה : נצתק מבוך 788 ק"ג א. נוהבא במנים בתצאי' ריבוע ניתוסף מבוך 385 רס"א א. ראה העדה ברד"ה עבדים היינו. ראה ג"כ מאמרי אדה"ו — פרשיות ע' תקלו. תקלו.

פסח . . דילוג : ראה רש"י בא יב, יא. מכילתא ורש"י שם יג. רש"י שם כג. ביאוריו (וסה"מ תקס"ה) תוריע על, א (ע' תל). לקרית (וסה"מ תקי"ע) צו יג ד (ס"ע סח).

נהיי דאבא כמיש קול דודי הנה זה בא מדלג על ההרים כו' בחי' הרים היינו בחי' המדות שמקבלים מבינה ובפסח הי' דילוג בחי' בינה ומדות וההלבשה הי' בבחי' מצה. להבין זאת צריך להקדים ענין התפעלות כו' כי פי' התפעלות הוא לשון פעולה ותנועה היינו ענין מרוצת הלב מהתקשרותו הראשון ברצונות זרים ע"י ההתבוננות איך שואתה מחי' את כולם מאין ליש, והנה זהו בחי' בינה ומדות שמבחי' התבוננות נעשה התפעלות המדות בלב, והוא כמו למשל אדם המטעים לחבירו איזה דבר באריכות ההסבר וטוב טעם ושכל עד שיתפעל שהתפעלות אשר נעשה אצלו הוא רק לפי שעה מאחר שא"ז מצד עצמו רק מצד חבירו, וכמו כן יובן בענין מוח ולב שבחי' התפעלות אשר נעשה בלב הוא מחמת המוח שמתבונן במוח באיזה ענין התבוננו' דהיינו איך שמחי' מאין ליש בכל עת ורגע וכדומה, ולכן חולפת ועוברת אחר התפילה, והתפעלות שבמוח הוא [אמת] מצד עצמו כי משכן הנשמה הוא במוח ונשמה הוא חלק אלקות לכן היא מתפעלת מאלקות וזהו בחי' תשובה תשוב ה' לגבי וי"ו כי ה' הוא התפשטות לאורך ורוחב הוא בחי' בינה וע"י בחי' בינה נעשה בחי' מדות בחי' וי"ה, אך צ"ל שענין תשובה לא שייך רק ששב מאיזה מקום שהולך הענין הוא שענין תשובה הוא תשוב ה' לגבי יו"ד דהיינו בחי' בינה שהוא בחי' השגות אלקות כשמייע למדריגה אשר למעלה מהשגתו שהוא בחי' חכמה זהו הנק' תשוב ה' לגבי יו"ד והנה כתיב ואם רץ לבך שוב כו' וזהו תשוב ה' לגבי וי"ו שמבחי' בינה נתהוו בחי' מדות, והנה בפסח הי' דילוג בחי' בינה ומדות וההלבשה הי' בבחי' מצה שהוא הנק' מיכלא דמהימנותא והנה מכואר שבפסח הוא ענין קטנות נהיי דאבא, להבין זאת צריך להקדים מארז"ל אין התינוק יודע לקרות אבא עד שיטעום טעם דגן וכשהוא טועם טעם דגן אזי קוראו אבא הגם שאינו יודע איך הוא אביו מ"מ קוראו אבא וזהו הנק' הכרה שנכנס בו הכרה שהוא אביו והולך אחריו דוקא וקשה עליו פרידתו ממנו בלתי טעם ודעת משא"כ כשהוא נעשה גדול אוי האהב' לאביו הוא מצד הטעם ודעת שמכיר איך שהוא אביו ושהוא זן ומפרנסו אבל בקטנותו כשטועם טעם דגן הוא קוראו בלתי טו"ד. הנה באמת גוף הדבר ומהותו ממש כמו שהוא בגדלותו כך הוא בקטנותו, רק ההפרש הוא בענין העלם וגילוי כשהוא בקטנותו כל

משכן הנשמה הוא במוח : תיז תביא (מט, א נג, א). ע"ח שער העקודים סמיה (מ"ק). תגיא פ"ט.

תשוב ה' לגבי וי"ו . . . לגבי יו"ד : ראה ראשית חכמה שער התשובה פ"ב (קו, ג).
זחיב קכב, א. אנהיית רפי"ד. מאמרי אדה"ז — הקצרים ע' תקפד. לקו"ת ר"ה ס, ד. בלק
עה, א. מאמרי אדה"ז — פרשיות ע' תרצט.

ואם רץ לבך : ס"י פ"א, מ"ח.

מצה . . . מיכלא דמהימנותא : ראה זחיב מא, א. הערה בסה"מ השיח ע' 166.
אין התינוק יודע . . . דגן : ראה ברכות מ, א. מ"ת לביר סט"ו, ו. מכוא שערים
שיה ח"א מ"ב בהגהת צמח (א).

מהות הדבר שבגדלותו יתגלה זה כעת הוא בהעלם ההנה כמו"כ כתיב חכרתי לך חסד נעוריך לכתך אחרי כו' כי הנה כתיב ולא שמעו אל משה מקוצר רוח כו' שלא הי' בישראל לא מוח ולא לב רק שלא רצו להשתקע בנש"ט ולהיות נפרד מאלקות, או כמו כעת ג"כ שגם קל שבקלים אומר כי אתה אבינו הגם שעובר כל העבירות מ"מ אומר כי אתה אבינו שבחי' אמונה יש בו אך שהוא בהעלם, וראי' לדבר ממס"נ על קדה"ש שגם קשב"ק יכול למסור נפשו על קדה"ש, והוא מחמת כח מ"ה שבנפש אלקי' והגם שיכול לעבור על כמה עבירות מחמת שהוא בבחי' העלם אבל כשתובעים אותו להמיר דתו אזי נתעורר בחי' מה שבנפש כו' כי נש"י שרשם מבחי' חכ' וחכ' הוא כח מ"ה כו' וכמו שהתגלות אוא"ס הוא בחכ' כמו"כ בנשמות ששרשם מבחי' חכ' יש ג"כ הארה זו אך שהוא בהעלם, אבל כשבא לידי מעשה כמו בענין קדה"ש אזי נתעורר בחי' מ"ה כו' הגם שאינו מבין כ"כ ענין אוא"ס שבחכ' כו' וענין אצי' כו', ובוזה יובן ענין מצה שהוא מיכלא דמהימנותא כי לחם שרשו מבחי' חכ' ומצה נק' לחמא עניא מטעם שהוא מבחי' קטנות נה"י דאבא ולמטה אצל המקבל הוא ג"כ בבחי' קטנות העלם, אך להבין ההפרש שבין פסח לשבועות [ד]בשבועות כתיב חמץ תאפינה שמצוה דוקא לאפות חמץ ובפסח כתיב כי כל שאור וכל חמץ כו' שאיסורו גדול מאוד וזאת ידוע שגם בשבועות הוא נו"ה כי ענין שתי הלחם היינו נו"ה.

להבין זאת צריך להקדים כי אחר לילה ראשונה של פסח מתחיל ספה"ע וכמאמר מצוה למימני יומא ומצוה למימני שבועי וכמו שידוע עפ"י הקבלה שיום ראשון הוא חסד שבחסד ויום ב' גבורה שבחסד כו' וסופרים ז' שבועות שהם מ"ט ימים שהוא היפך ענין המצה הוא בחי' קטנות נה"י דאבא בחי' אמונה שנדלג בחי' בינה ומדות וענין הספירה הוא דוקא נגד ז"מ כי ידוע שזלע"ז עשה האלקים ויש ז' מדות רעות ג"כ כמו תאוה רציחה כו' וע"י המדות דקדושה דהיינו ע"י התבוננות אלקות עד שנתפעל בלב בבחי' אהב' אזי נעתק מאהב' זרה כו', וכ"ז הוא ענין הספירה לברר הז"מ רעות וכמאמר משה אוליף להון רזא דמהימנותא היינו שקבע בנפשם בחי' אלקות לעומק כ"כ מה שהנשמה בג"ע אינה משגת זאת, ואח"כ כשנתבררו

להשתקע בנש"ט: כן הובא בכ"מ, וראה ז"ח יתרו לא, א. ובספר השיחות היתשיב ע' 94: אין שער הנו"ן זיינען ניט געווען קיין אידן, נאר דאס איז די שמרים פון מ"ט שערים. קשב"ק . . קדה"ש: ראה תניא פ"ה. נש"י שרשם מבחי' חכ': ראה תניא פ"ב. וחכ' הוא כח מ"ה: וח"ג כת, א. לה, א. שהתגלות אוא"ס הוא בחכ': תניא פליה. מצוה למימני יומא . . שבועי: ר"ה ה, א וש"נ. משה אוליף להון: ראה וחי"ב כה, א.

אור דרושים לפסח התורה תתקפא

כל הז"מ רעות [כתיב] פב"פ דיבר ה' עמכם שהי' גילוי פנימי' אא"ס שבפנימי' חכ' והוא בחי' גדלות דאבא, וכמו"כ בניי נתקבל בבחי' פנימי' וזהו פב"פ, ולא כמו בפסח שלא הי' רק בחי' קטנות לבד, וסה"ע הוא בחי' רצוא ע"י התבוננ' אלקות וגם שבבינה תמצית ועומק שהוא בחי' אין אך אין זה רק בחי' אין של היש, אבל בשבועות הוא גדלות דאבא ולכן כתיב חמץ תאפינה שענין חמץ הוא בחי' התנשאות להיות יש ודבר נפרד ולא יזיק כלל מחמת שהארה הוא מבחי' עליונה מאוד שהוא בחי' גדלות דאבא ואדרבא שמצוה שיהי' חמץ כדי שגם הם יוכללו באלקות אבל בפסח שהוא בחי' קטנות דאבא חמץ אסור כי הרי אין לו במה לברר שהרי דילג בחי' בינה ומדות, ויובן עוד יותר המלאכים שאמרו תנה הודך על השמים והשיב כלום גזל יש לכם ולכאורה אינו מובן לא התירוץ ולא הקרשיא אך הענין שבאמת צדקו במה שביקשו התו' כי אורייתא מחכ' נפקת ובמלאכי' יש ג"כ בחי' שוב כמא' והחיות רו"ש ובחי' שוב הוא בחי' ביטול אשר למעלה מכלי השגתם והוא בחי' חכ' ולכן בקשו שיותן להם התו', והשיב כלום גניבה יש בכם כו' הענין הוא שבחי' פנימי' חכ' א"א שישכון כ"א במקום היותר נמוך משא"כ מלאכים שהם רוחני' לא יוכל להתקבל בתוכם פנימי' חכ', והגם שכתוב כולם בחכ' עשית שהמלאכים ג"כ שרשם מבחי' חכ' אבל הוא רק מחיצוני' חכ' אבל פנימי' חכ' לא יוכלו לקבל כנ"ל, וגם באופני' שהוא למטה מהמלאכים ובגלגלים הגם שהם ג"כ למטה אך מ"מ החומר שלהם עדיין הוא רוחני כי הגלגלים הם נתהוו מרוחני' הד"י לכן א"א שישכון בס' בחי' חכ' רק דוקא בעולם העשי' היותר גשמי, וזה תשובה כלום גניבה יש בכם שהרי אינכם גשמי שיהי' בהם בחי' גניבה בחי' רע כו', ופנימי' חכ' לא יוכלו לקבל בבחי' רוחני' כי הרוחני' אין ערוך לגבי פנימי' חכ' רק בגשמיות שם דוקא יהי' התגלות פנימי' חכ', וראי' לדבר שהרי ביחנם הקב"ה העביר התורה דרך מעביר לבד ונתבטלו ממציאותם ונתלבשה באותיות התו' אבל היא כמו שהיא בלי העלמה שאין האותיות מעלימות ומסתירים כלל, שהרי בשעת מת"ת נתלבשה ג"כ באותיות לא תגנוב כו' והרי לא הי' מסתירים כלל וכלל שהרי על כל דיבור פרוחה נשמתם כו', כמו"כ גם עכשיו אין האותיות מסתירי' ומעלימים כלל וכלל רק כמו שהיא במקומה ממש, וראי' לדבר ממשארז"ל מה להלן באימה ויראה אף כאן באימה ויראה שע"י לימוד התורה יהי' באימה וביראה כמו בה"ס בשעת מת"ת, והטעם כמ"ש ודברי אשר שמת' בפין שבתורה א"צ רק שידבר דבר ה' שהוא בחי' ביטול עצמו לבד לדבר דבר ה' וממילא יתגלה אוא"ס שבפנימי' חכ', ואינה דומה זה לבחי' רו"ש שהרי הוא העושה הדבר כמו ענין רצוא שהוא ענין

המלאכים שאמרו : ראה שבת פח, ב, ואילך.
 אורייתא מחכ' נפקת : זח"ב קכא, א, פה, א, זח"ג פא, א.
 על כל דיבור פרוחה נשמתם : ראה שבת פח, ב.
 מה להלן באימה : ראה ברכות כב, א.

ההתבוננו והשגות אלקות, וגם בחי' שוב שהוא בחי' נקודה ותמצית מה שאינו יכול להשיג מ"מ הכל הוא מצד האדם כנ"ל משא"כ בחי' תו' אי"צ כלל לא מוח ולא לב רק העיקר הוא לבטל א"ע לדבר ה' וממילא יתגלה אא"ס שבפנימי' חכ' כמו שהוא ממש. ובוה יובן ענין שתי הלחם דשבועות שהוא בחי' תושב"כ ותושבע"פ שההלבשה אינו בבחי' קטנות והעלם כמו בפסח רק ההלבשה באותיות התורה הוא כמו שהוא למעלה ולכן כתיב חמץ תאפינה משא"כ בפסח חמץ אסור כנ"ל. והנה לפ"ז צ"ל ענין ד' כוסות בפסח כי הרי נתבאר שפסח ומצה הוא בחי' הדילוג מקטנות דאבא ונתלבש במצה ג"כ בבחי' קטנות שדילג בחי' בינה ומדות כנ"ל, וענין ד' כוסות של יין גרמו על בחי' בינה נמצא שהם שני הפכים בתכלית ולמה ארו"ל אפילו עני לא יפחתו לו מד' כוסות של יין עני הוא בחי' עני מן הדעת רק שיש לו בחי' אמונה לבד כנ"ל ולא יפחתו לו מד' כוסות של יין שהוא בחי' בינה. אך להבין זאת צריך להקדים כי הנה כתיב והחיות רו"ש ואין הפי' שבמלאך א' יש בחי' רו"ש רק שיש מלאכים שהם רק בחי' רצוא ויש מלאכים שהם רק בחי' שוב כמ"ש יוצר משרתיו ואשר משרתיו שיוצר משרתיו היינו המלאכים שנבראים בכל יום וכמ"ש מצמיח חציר לבהמה שהוא בחי' בהמה רבה דרביעא על אלף טורין ושתי להון בגמיע חדא היינו שהם נכללים ובטלים באלקות. הענין הוא שע"י דיבור האדם בת"ת או ע"י קיום המצוה נבראו מלאכים ולכן ע"י מחשבותיו הטובים כמ"ש חונה [מלאך] ה' סביב ליראיו שהיראים בעצמם הם שעשו את המלאכים ונבראו לפי שעה לבד ונכללים באלקות זהו מלאכים שהם בבחי' רצוא לבד, ויש מלאכים שהם בבחי' שוב לבד והוא ענין ואשר משרתיו שהם המלאכים העומדים משי"ב כמו מיכאל וגבריאל כו' שהם בבחי' שוב ויש סוד בזה שהמלאכים שרשם גבוה יותר מנשמות בזה כמ"ש יראת ה' לחיים שנשמות נק' מתלכים שאינן עומד על מקום אחד רק פעם יוכל לעלות מעלה מעלה ופעם ילך מטה מטה בשאול תחתיות מחמת ששרשם מבחי' האהבה, אבל המלאכים נקראי' עומדים שהם עומדים תמיד במדריגה א' לא יוסיף ולא יגרע מטעם ששרשם מבחי' גבורה וגבורה מתקיימת יותר מאהבה כו', ויש מלאכים שהם בבחי' רו"ש כמ"ש פני אדם לארבעתן ובבחי' אדם יש ב' בחי' רו"ש, והנה כשניתנה תו' לישראל הרי עברה דרך עולם המלאכים כמו למשל

שתי הלחם . . תושב"כ ותושבע"פ : ראה זח"א רס, א. אוה"ת שבועות ע' קב.
 אפי' עני . . יין : ראה פסחים רפ"י.
 עני טן הדעת : ראה כתובות סח, א.
 יוצר משרתיו : ברכת יוצר. וראה איכ"ר פ"ג, ה. טור או"ח סנ"ט. לקו"ת אמור לו, א.
 המשך תערי"ב ע' תרפד.
 בהמה רבה . . בנמינע חדא : ראה זח"א יח, ב. רכג, סע"א. זח"ג קפט, א. רתי, א.
 רמ, ב. לקו"ת אמור לו, א. רשיי ומצודות ההלים ג, י.

מי שצריך לנסוע מאה מילין למקום דירתו או הוא לן באיזה פונדק, אך הלינה הזאת הוא רק דרך מעביר לבד בכדי שיגיע למקום דירתו הגבוהה, וכמו"כ יובן בענין הנ"ל שהתור' שהיא מפנימי' חכ' דירתה הקבועה לא יוכל להיות רק דוקא בעולם העשי' שלנו כמארז"ל נתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים לו הוא בחי' עצמותו וא"א שיהי' לו דירה בקביעות דוקא כ"א בתחתוני' דוקא כנ"ל. אך כשצריך לירד למטה הרי הוצרך לעבור דרך עולם המלאכים וכמ"ש מה אדיר שמך בכל הארץ וכתיב בזהור חבר גיזא דברדא כו' כי אדיר ענינו לשון חזק והוא כמ"ש טוב ארך אפיים מגבור מושל ברוחו כו' כמו עדימ מלך שיש לו אהבה לאיזה איש פחות ערך אזי צריך להיות זה אצלו בחיזוק בכדי שיעזוב כל אוהביו ושריו ולהתקר' עצמו לפחותי ערך כמו"כ יובן בענין אדיר שהוא לשון חזק וזהו חבר גיזא דברדא שהלך דרך עולם המלאכים דרך מעביר לבד לעיקר דירתו הקבוע שהוא בעולם העשי' שלנו. והנה ע"י שעברה התור' דרך עולם המלאכים דרך מעביר עי"ז נעשה במלאכים ג"כ בחי' שוב וכדוגמא זו יובן בענין ד' כוסות של יין כי הנה כתיב ואעבור עליך כו' היינו שבפסח הי' בחי' דילוג בחי' בינה ומדות מכוחי' דאבא אך מחמת שצריך לעבור דרך מעבר בינה ומדות לכן נתהווה בתוכם ג"כ בחי' רצוא דרך מעביר לבד כנ"ל וד"ל.

להבין שורש ענין פסח ומצה. הנה ידוע ההפרש שבין שבת ליריט ששבת הוא מוחין דאבא ויריט הוא מוחין דאימא וכמו"כ בפסח שהוא ענין דילוג הוא ממוחין דאבא ונגעים הוא ענין הסתלקות אור אבא ומוחין דאבא הוא בהתרחבות הכלים ומוחין דאימא הוא בהרחבות הכלים מיעוט אחר מיעוט ולהבין זאת צריך להקדים הנה כתיב והחיות רי"ש בחי' רצוא היינו בחי' התפעלו' אלקות כמו ע"י התבוננות איך שאתה מחי' את כולם מאין ליש כח

הגבוה : אוצ"ל הקבועה.

נתאמה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים : ראה תניא רפ"ו ובלקוט פירושים שפ.

חבר גיזא דברדא : ראה נח"ב קמ, ב. ברכות יח, ב.

לתבין שורש ענין פסח ומצה : נעתק מבוך 788 קד, א. נמצא ג"כ בבוך 385

רפג א. וראה הערה ברד"ה עבדים היינו.

ההפרש שבין שבת ליריט : ראה מע"ת שער מקרא קרש מ"א.

ונגעים . . הסתלקות אור אבא : ראה ע"ת שער לאה ורחל פ"ו.

הפועל בנפעל כו' או כשמתבונן בבחי' אצי' שהוא בחי' טובב עי"ז יתפעל בלבו וענין התפעלות היינו ענין פעולה ותנועה שניזון הלב ממעמדו ומצבו הראשון כי לב נק' בחי' התקשרות כשמקושר באיזה דבר זה נק' בשם לב וע"י התבוננות הנ"ל נעשה התפעלות הלב בחי' רצוא כמו למשל אדם הרץ ברגליו שנתרחק ממקום הראשון שהי' מקושר ברצונות זרות ויש בזה חלוקי מדריגות היינו כשהתפעלות אלקות אינו נכנס בתוכו לעומק אזי אינו מתנתק הלב רק מהדברים זרים אשר אינם ג"כ אצלו בהתקשרות עומק נפשו, ומהרצונות זרים שמקושר בהם לעומק אינו נעתק כלל ואם ההתפעלות הוא לתכלית העומק אזי ניזון ונעתק הלב מרצונות הזרים אשר מקושר בהם בעומק גדול וזהו הנק' בשם כלות הנפש כמ"ש כלה שארי ולבבי שאין המכוון להיות כליון הנפש מהגוף לגמרי רק הוא כנ"ל שהוא בחי' מרוצת הלב להתרחק ממקומו הראשון כנ"ל וז"ש אם הבנים שמחה שבינה נק' אם הבנים וזהו אם הבנים שמחה שע"י בינה שהוא התבוננות אלקות במלא וסובב נעשה שמחה שהוא בחי' שמחה ותענוג באלקות (הנק' בל"א קוועל ועי"ז נעשה התהפכות המדות הנק' בל"א צוא רירט פון זיך כו') ובזה יובן מ"ש שמוחין דאבא • הוא מיעוט הכלי מיעוט אחר מיעוט היינו כל מה שמתבונן יותר לעומק אזי נתמעט הכלי והישות כו' כנ"ל, והנה כתיב אם רץ לבך שוב כו' והוא בחי' מוחין דאבא כו' להבין זאת צריך להקדים ההפרש בין שמיעה לראי' כמו עד"מ אדם שרוצה ליכנס להיכל המלך קודם שנכנס למלך פנימה אזי הביטול הוא מצד ההשגה איך שמשיג גדלות המלך וגם כשנכנס למלך פנימה כשיכול להציע דבריו בהיכל • לפני המלך אזי מזה הוראה שהביטול הוא אינו מצד עצם הביטול הנ"ל רק מצד השגתו בגדלות המלך אבל כשנתקרב אצל המלך בקירוב יותר אזי נתבטל ממציאאותו לגמרי עד שאינו יכול לדבר כלל ונופל לארץ ממש מצד שהביטול הוא אינו מצד השגתו במל' רק הביטול הוא למעלה מן ההשגה מצד ראיות עצמי' המל' עד שאינו יכול לעמוד ברגליו כלל ונופל לארץ כנ"ל וכמו"כ יובן בעבודת ה' שבחי' רצוא הוא השתוקקות רב ע"י התבוננ' והשגות אלקות ויש בזה חילוקי מדריגות מאחר שהוא מחמת השגה באלקות הרי תלוי לפ"ע השגתו אם מועט ואם רב אך כשבא למדריגה גבוהה אשר למע' מהשגה אזי נק' בחי' שוב והוא בחי' חכ' שהוא בחי' לאסתכלא ביקרא דמלכא בחי' ראי' מקרוב כו' כי בחי' בינה מאחר שהוא השגות אלקות הרי אין זה עצמותו כי מאחר שהוא משיג כי באמת בעצמותו לית מח' תפיסא ביי כו' והוא הנק'

שבינה נק' אם הבנים : ראה זח"א ריט, א. סה"מ תשי"ט ע' 112 בהערה.

דאבא : אוצ"ל דאימא.

אם רץ לבך שוב : ס"י ס"א, מ"ח.

בהיכל : בבון 385 בהשכל.

לאסתכלא ביקרא דמלכא : ראה זח"א לח, א"ב. זח"ב רמז, ב.

לית מחשבה תפיסא ביי : ת"ז בהקדמה (יו, א).

בחי' שמיעה מרחוק. ואח"כ כשבא יבא למדריגה גבוה אשר למעלה מהשגה אזי נק' בחי' שוב והוא בחי' חכ' כמשל ראיית המלך בעצמו בקרוב לו ממש והוא מצד בחי' חכ' שבנה"א כי חכ' הוא כח מ"ה ולכן אנו רואים שאפילו קשב"ק יכול למסור נפשו עקדה"ש והוא מצד בחי' מ"ה שבחכ' שיש בכל גפש מישראל וכמ"כ מצינו בענין בע"ת שפתאום נתעורר בנפשו לשוב בלתי שום התבוננו' רק שנגע יראת אלקים בלבו מצד עצמו והוא מ"ה כו' וכמו"כ במלאכי' יש ב' בחי' אלו כמ"ש וצבא השמים לך משתחווים שמתחילה עבודתם ע"י השגה אך כשבאים למדריגה גבוה אשר למעלה מכדי השגתם אזי נתבטלו ממציאיותם ונק' בחי' השתחואה כנ"ל כי בבחי' מ"ה שוין הקטון והגדול ובין מי שיש בו נשמה דבריא והבין מי שיש בו נשמה דעשי' אין הפרש ביניהם לגבי בחי' מ"ה שבהם כידוע והוא הנק' התגברות חסדים על הגבורה וד"ל כמו למשל אש ומים שטבע האש לעלות וטבע המים לירד שהם שני הפכים בתכלית ואם יגבר המים על האש אזי יכובה האש וכמו"כ יובן בענין התגברות החסדים על הגבו' וד"ל והנה זה נק' בחי' שוב שאחר הרצוא שהוא כמשל העולה בהר וכשמגיע למקום הגבוה יותר שאין יכול לילך יותר אזי אותו העולה הוא עצמו ישוב אך יש בחי' שוב אשר לא הי' מתחילה כלל בחי' רצוא ויש ב' בחי' שוב בחי' שוב אשר למטה מרצוא ובחי' שוב אשר למעלה מרצוא וענין שוב אשר אין לפניו רצוא יובן עפ"י משל שנכנס לאיזה איש פחות הערך בלתי ידיעה כלל שלא הכין א"ע מתחילה כלל וכמו"כ יובן בעבודת ה' שבחי' שוב שאחר הרצוא הוא ע"י הכנה מתחילה בהתבוננות והשגות אלקות וכמ"ש מי יעלה בהר ה' כו' וענין השוב שבלתי הרצוא היינו בלתי הכנה רק כמו שהוא במקומו אזי יתגלה עליו אלקות ויש בזה ב' מדריגות כנ"ל בחי' שוב אשר למטה מרצוא היינו שעוסק בתומ"צ שהוא המשכת אלקות ומתבונן באלקות וענין אלקות יקר בעיניו מאוד אך שלא ניזון ממקומו כלל זהו בחי' שוב שלמטה מרצוא היינו שבחי' אלקות נמשך בו כמו שהוא במקומו בלתי שום הודככות משא"כ בחי' רצוא שהוא בחי' מרוצת הלב הרי נעתק ממקומו הראשון לגמרי ובחי' שוב אשר למעלה מרצוא הוא ג"כ כנ"ל שהוא בלתי הכנה מתחילה אבל ההפרש הוא שבחי' שוב זה אשר למעלה מרצוא היינו שמאיר בו ממקום עליון יותר אשר פועל בו להיות נהפך הטבע שלו ממש וכמו למשל שטבע האש אם הי' באפשרי שיתהפך הטבע שלו להיות יורד למטה כמ"ש ההופכי הצור אגם מים שצור הוא בחי' חמימות ונהפך הטבע שלו להוציא מים כמו"כ יובן בענין שוב זה שפועל להיות נהפך הטבע ממש. ויובן הענין מאפר פרה אדומה שבתחילה שחטו הפרה להוציא הדם ואח"כ שרפו אותה והאפר שנשאר נתנו אותו לתוך מים חיים כי ידוע שיש גבורות דקדושה ויש גבורות דקליפה שהוא

ענין חמימות התאוה ברשפי אש וזהו הנק' פרה בחי' בהמה שבהמה נק' בער כמ"ש ושלח את בעירה שהוא חמימות התאוה וזה אך ע"י התשוקה לאלקות או מרידת שהוא מצד הריחוק מאלקות עיי' עוקר חמימות התאוה כי אין הדינין נמתקין אלא בשרשן כידוע, וזהו ענין שחיטת הפרה להוציא דמה כי דם הוא ענין חמימות כמ"ש כי הנפש הוא הדם כו' וענין שריפתה היינו לבררה ולהפכה לה' וענין אפר פרה היינו בחי' גבו' קשות אשר לא יוכל להתברר נתנו אותו אל מים חיים כי מים הוא חכמה ומים חיים היינו בחי' חכ' כמו שהוא בבחי' אין כי החכ' אשר נתהווה ממנה בינה גיב' הוא בחי' יש שהרי ממנה נתהווה בינה רק מים חיים הוא בחי' חכ' כמו שהוא בבחי' אין ועיי' הארת בחי' חכ' זו נתהפך בחי' גבורות קשות לאלקות והוא הנק' בזהר שיורי טלא דבדולחא גוונא סומקא אתחזי' בי' כי ענין הבדולח הוא אבן טוב הבהיר מאוד כמו ועינו כעין הבדולח כו' ומראה אדמימות אינו ניכר בו כלל מחמת בהירתו, וכמ"כ יובן הנמשל למעלה שבחי' טלא דבדולחא הוא בחי' עצם החכ' וכשהוא מתגלה למטה בכדי להפך את הטבע כנ"ל בענין אפר בתוך מים חיים אוי נק' גוונא סומקא אתחזי' בי' שהוא * כדי לברר אך מחמת תוקף הבחי' חכ' אין בעצם לא ניכר כלל שהוא בא לברר והנה כעת בזמן הגלות שהוא כדי לברר הוא רק בחי' שיורי טלא דבדולחא ולעתיד כתיב וראו כל בשר שבחי' ראי' גשמי' יודכך אוי יהי' עצם טלא דבדולחא והנה כ"ז הוא הקדמה להבין שרש ענין פסח ומצה וענין לא הספיק בצקת של אבותינו להחמיץ עד שנגלה עליהם ממ"ה כו' ד"ל.

בט"ד, חג הפסח

ואמרתם זבח פסח הוא להי' כי פסח ה' כו', להבין שרש ענין פסח שהוא בחי' דילוג וגם להבין ענין ובמורא גדול זו גילוי שכינה כי הנה ידוע

אין הדינין נמתקין אלא בשרשן: ראה פעיח שער השומר פ"א. לקי"ת
 (להאריז"ל) וישב לט, א. תניא פלי"א.

סים הוא חכמה: ראה פודס שער ערכי הכינויים מערכת מים.
 הנק' בזהר: ראה זהר ח"ג קלה, ב. וראה גיב' ביאות"ו תוריע עב, סעי"ד. סה"מ
 תקס"ה עי' תכנ.

ואמרתם זבח פסח: נעחק מבין 788 קד, ב. חלק נמצא בבין 385 רסה, ב. וראה הערה
 רד"ה עבדים היינו.

פסח . . . דילוג: נטמן לעיל עי' תתקפח.

ששכינה הוא מה ששוכן בתחתוני בחי מל' שמחי את כולם בחי' כח הפועל
 בנפעל כמ"ש מלכותך מכ"ע והו' בכל השנה ג"כ, אך הענין הוא שהחידוש
 בפסח הוא מה שמאיר גילוי שכינה שבכל השנה הוא בהעלם ובפסח הוא בגילוי
 כמשי"ת לקמן, וגם להבין ענין מצה זו שאנו אוכלי ע"ש מה ע"ש שלא הספיק
 בצקת של אבותינו להחמיץ עד שנגלה עליהם ממה"מ הקדב"ה בכבודו ובעצמו
 כי לכאורה אינו מובן כי אכילת מצה שאנו אוכלי הוא קודם חצות ולא הספיק
 כו' הוא אחר חצות, להבין זאת צריך להקדים כי הנה ידוע שחיות כל העולמות
 הוא מבחי' מל' דוקא וכמ"ש ממכ"ע ובאמת אינו מובן הטעם מפני מה אין
 מקבלי' חיו' מבחי' חסד וכמ"ש כי אמרתי עולם חסד יבנה כו', אך הטעם הוא
 מפני שאין מלך בלא עם כי בחי' מל' הוא דוקא על זולתו, ועדיין לא יתורץ
 שהרי בחי' חס' שהוא בחי' השפעת הטוב הוא ג"כ לזולתו דוקא, וגם באמת
 אינו מובן איך אפשר להיות חיות העולמות מבחי' מל' שהרי ענין החיות הוא
 בחי' התפשטות כח הפועל בנפעל, ובחי' מל' הוא בחי' התנשאות כמ"ש ה'
 מלך גיאזת לבש שהוא היפך ההתפשטו', נמצא שהתנשאו' וההתפשטו' המה
 שני הפכים בתכלי' ואיך אפשר שבחי' מל' יחי' את כולם, אך הענין יובן עפ"י
 הקדמה א' כי ידוע שיש ב' בחי' מציאות ומהות וענין מציאות ומהות יובן
 עפ"י הידוע שכל הנביאים הוא בנו"ה כמו יחזקאל השגתו בנו"ה דיצי' וישעי'
 בנו"ה דבריא' ומשה בנו"ה דאצי', וגם בהשגתו בנו"ה כתי' וראית את אחורי
 ופני לא יראו, ורשב"י הי' מדבר בענין עתיק ואריך וא"ק וטה"ע כאילו ראם
 ממש, ובוודאי משה הוא גדול מרשב"י והשגת משה לא הי' רק בנו"ה אשר לבר
 מגופא וגם במדות לא הי' משיג ורשב"י הי' משיג למע' מעלה כנ"ל. אך הענין
 יובן עפ"י הנ"ל שיש ב' בחי' השגת מהות ומציאות כמו ענין מבשרי אחזה
 אלוה כי אנו רואים שיש באדם שכל ומדות וכו' בצלם אלקים עשה את האדם
 לכן כיון שאנו רואים שיש בנפש בחי' חכ' אוי יודעים אנו שיש למע' בחי' חכ'
 אלקות, וכשאנו רואים שיש בנפש בחי' חסד בפר"מ להטיב לזולתו אוי בוודאי
 למע' יש ג"כ בחי' חסד, והנה באמת בחי' חכ' אשר בנפש הוא לא מיגני'
 ודוגמתו לגבי חכ' העליונה ולא שייך לומר שבחי' חכ' עליונה הוא בבחי'
 רוחני' מאוד וזו באה בהגשמה ועכ"פ הוא מעין מעט חכ' עליונה, או לומר
 שבחי' חס' שבנפש הוא מעין ודוגמא דדוגמא מבחי' חסד עליון, שהרי אנו
 רואי' שמחכ' העליונה * נעשה התהוות כמ"ש כולם בחכ' עשית ומחכ' שלמטה
 באדם לא נעשה שום התהוות, וגם מבחי' דיבור של הקב"ה כתי' בדבר ה'
 שמים נעשו משא"כ מבחי' חכ' ודיבור שלנו לא נעשה שום התהוות כי לא

ששכינה . . מל' : ראה אמה"ק סכ"ה (קלס, א).

שארן מלך בלא עם : נסמן לעיל ע' תתקפו.

אך הענין יובן : ראה לעיל ד"ה להבין מ"ש מלכותך ובהגסמן שם.

חנליונה : ע"כ נמצא בבזך 385.

דיבורו כדיבורינו כו' וכמ"ש כי לא מחשבותי מחשבותיכם כו', והנה זאת ידוע שהמקור לחכ' אשר למטה בגשמיות הוא החכ' דאצי' שהוא המקור למקור עד שע"י ריבוי השתלשלו' נעשה בחי' חכ' למטה וכן לבחי' חסד שבפר"מ מקורו הוא בבחי' חסד דאצי' כו', ומ"מ נראה שהוא לא מיני' ולא דוגמתו כלל וכלל ואין ערוך בחי' חכ' זו לגבי חכ' העליונה כנ"ל. אך הענין הוא שמה שנראה בחי' חכ' למטה אנו יכולי' להשיג רק מציאותו היינו כיון שיש בחי' חכ' למטה אזי בוודאי יש בחי' מציאות חכ' שבאצי' ג"כ אבל זאת אין יכולי' להשיג מהות ואיכות החכ' דאצי' או מבחי' חסד אשר למטה אזי מוכרח שבודאי יש בחי' מציאות חסד שלמע' שהרי כתי' בצלם אלקי' עשה את האדם אבל לא נודע לנו מהותו מה הוא, וה"ז כמשל סומא שלא ראה מאורות מימיו הגם שנטעים לנו בטוב טעם ההפרש שבין אור לחושך בכל פרטיה מ"מ לא ישיג כלל רק מציאותו אבל לא מהות האור בעצם, משאי"כ מי שרואה אור אי"צ כלל להתבונן בו איך ומה וגם שלא נודע לו השכל וסברא ענין מציאות אור מאחר שהוא רואה עצם ומהות האור, וכמו"כ יובן בענין הרשב"י שהי' מדבר רזין עמוקין בענין עתיק ואריך וטה"ע וכנ"ל היינו רק בענין השגת מציאותו לדבר, וכיון הדבר לאמיתו כמו שראם ממש, כי הגוף שלו נודרך מאוד, אבל לא מהותו רק מציאותו לבד, וכן ר"י כה"ג שאמר ראיתי את אכתריאל י"ה כו' שהוא בחי' מל' דאצי' שנעשה כתר לבריאה הוא רק השגת מציאותו ולא מהותו כו', משא"כ השגת הנביאים בנו"ה הוא בבחי' ראי' ומהות ממש לכן הי' השגתם רק בנו"ה שהוא בחי' השפעת אלקות כו', וראי' לדבר שהרי הנביא בעת הנבואה אין בו בחירה כלל להיות מעכב עצמו שלא לדבר דברי הנבואה כי בחי' אלקות נתגלה בה' מוצאות הפה שלו ומוכרח לדבר, מזה הוראה שהוא בחי' גילוי המהות כ"א הי' בחי' מציאותו לבד אזי לא שייך שישרה בחי' אלקות על גוף גשמי, אך מחמת שהוא בחי' מהות ממש לכן לגבי מהות אלקות אין הגוף מסתיר כלל. והנה עפי"ז יובן ג"כ שבחי' מל' שהוא בחי' התנשאות הוא [חיות] העולמות כי לכאורה אינו מובן כנ"ל שהרי אנו רואי' למטה שבחי' התנשאות הוא היפך ההתפשטות כמו למשל מלך בשר ודם שמתנשא על העם הרי אינו מקבל חיות מזה כלל אך עפי"ז הנ"ל יובן שמבחי' התנשאות אשר למטה אינו מבינם כלל רק מציאות בחי' מל' למעלה אבל לא נודע לנו מהותו איך ומה כי באמת בחי' מל' אשר למטה הוא לא מיני' ולא מדוגמתו כנ"ל, ובוה מתורץ הקושי' הנ"ל שמבחי' מל' יכול להיות חיות העולמות, אך עדין הקושי' הנ"ל במקומה עומדת מפני מה לא יהי' חיות העולמות משאר המדות כמו מבחי' חסד שהוא ג"כ השפעה לזולתו כנ"ל, הענין הוא כידוע שבכל דבר יש תענוג כמו מדת החסד שהוא ג"כ השפעה לזולתו יש בו תענוג שמתענג מהשפעה זאת ואילוילי התענוג לא הי' משפיע זאת כלל או במדה"ד שהוא

אור דרושים לפסח התורה תתקפמ

בחי' כיוון והעדר ההשפעה הוא ג"כ מפני התענוג שמתענג ממה שמכווץ ולא ליתן לזולתו, וכמו"כ במדת הניצוח הוא מצד התענוג שמתענג כשינצח ואינו • מתענג מזה אזי יבוטל הניצוח, והתענוג הזה הוטבע בהם דהיינו שנמדד התענוג לפ"ע המדה שככה יתענג וא"צ שיעוררו אותו בתענוג רק התענוג הוטבע בהם בעת שנולדו המדות, והנה על בחי' מל' נאמר סיהרא לית לה מגרמי' כלום היינו שבחי' מדת המל' היא מדה כשאר המדות כמ"ש לך הוי' הגדולה והגבורה והתפארת כר לך הוי' הממלכה, רק התענוג במלוכה לא הוטבע במדת מל' כמו שאר מדות רק צריך לעורר תענוג למלוכה, וראי' לדבר שבמדות התענוג הוטבע בהם משא"כ מדת ההתנשאו' הוא מבהמות ועופות שאנו רואים שיש בהם ג"כ כל המדות כמו העורב הוא אכזר והנשר הוא רחמני ויש בהם בבחי' הממוצע וכן כל מדות יש בחיות ובהמות, משא"כ מדת ההתנשאות אין בהם והטעם הוא כנ"ל כי כל המדות התענוג הוטבעה בהם לכן יש גם בחיות ועופות, משא"כ מדת ההתנשאות התענוג לא הוטבע בו רק צריך לעורר תענוג כנ"ל. וכמו"כ יובן בעבודה בענין בחי' מל' דלית לי' מג"כ רק צריך לעורר תענוג או מלמע' או מלמטה כמו הכלי זכוכיות שמקבלת אור או מלמע' או מלמט', כמו"כ יובן בבחי' התעוררות התענוג למלוכה שתלוי או מצד התחתונים או מלמע', כמשל מלך ב"ו שתלוי התעוררות התענוג או מצד העבדים הבטילים אליו שהם יעוררו התענוג למלוכה או שמעצמו יתעורר בתענוג להיות מתנשא על זולתו וכמו"כ יובן למע' בבחי' מל' שבתחילה קודם ברה"ע כתי' בע"ה שהי' התעוררו' התענוג מצד עצמו כי חפץ חסד הוא לכן נתעורר בתענוג להיות מלך, משא"כ מכאן ואילך תלוי במעשה התחתוני' ע"י ביטול היש של התחתוני' מעוררי' למעלה בחי' תענוג למלוכה וכן ע"י ביטול המלאכים כמ"ש וצבא השמים לך משתחוים עי"ו מעוררי' תענוג ורצון למלוכה כמ"ש כתר יתנו לך מלאכי' המוני מעלה וכמ"ש גבורי כח עושי דברו, ובוה יובן מה שחיות העולמות הוא דוקא מבחי' מל' מפני שאין מלך בלא עם ולא משאר מדות שהוא ג"כ לזולתו הטעם הוא כנ"ל כי כל המדות התענוג אשר בהם הוטבע וא"צ לעוררם כלל, ורצון המאציל הי' שיהי' תלוי מצד ביטול התחתוני' שהם יעוררו התענוג וזהו בבחי' מל' דוקא כנ"ל וד"ל. וכעת י"ל ענין פסח שנא' ובמורא גדול זו גילוי שכינה כי הנה כתי' המלך המרומום והמתנשא מימות עולם שיש בחי' מל' המתנשא בכל העולם לפי ערכו כמו משל מלך ב"ו שלפי ערך הביטול של עבדים ככה הוא ערך ההתנשאות, וענין ובמורא גדול הוא בחי' התנשאו' אשר בעצם אין שייך עליו לומר גם בחי' מקיף ד' עולמות בשוה כי בחי' מקיף ד' עולמות כנ"ל הרי הוא מקיף את ד' עולמות עכ"פ, אבל בחי' עצם

ואינו : בהכתי' נמצא גי' נקודות בין תיבת כשינצח לתיבת ואינו. ואוצ"ל : ואם אינו. סיהרא לית לה תגרמי' כלום : ראה זח"א קלה, סע"ב. ויחי רלו, ב. רמט, ב. זח"ב רטו, א. זח"ג קיג, ב. מאמרי אדה"ז — הקצרים ע' שמג. כתי' בניח : שער דרושי הנקודות ספ"ו.

התנשאות אשר בעצם לא שייך עליו לומר גם בחי' מקיף לד', והוא ענין אוא"ס שקודם הצמצום כמארז"ל קודם שנה"ע הי' הוא ושמו בלבד. וזהו ובמורא גדול כי יש ב' בחי' מורא ויראה יראה היינו כשנתקבל היראה במקבלים כי יראה הוא בחי' נוק' ויש בזה חילוקי מדריגות לפי אופן ההשגה שבמקבל, ומורא הוא בחי' דבר היינו ממי שמתיראים, וזהו ענין מורא שהוא משפיע כל מיני אימה ובפסח הי' בחי' דילוג מן בחי' התנשאות בעצם בחי' מורא גדול, וההלבשה הי' בבחי' מצה הנק' לחמא עניא כי לחם סתם הוא בחי' ההשגה מצד הטעם והדעת משא"כ לחם עוני הוא בלי דעת כלל, כי הנה כתי' ולא שמעו אל משה מקוצר רוח כו' שלא הי' בהם שום השגה באלקות, ואעפ"כ יצאו ממצרים טף ונשים ת"ר אלף רגלי שלא רצו להשתקע בנש"ט כו' והוא הנק' שפלות ובושה מקמי' קוב"ה והוא בחי' יראה תתאה לבד וזה הכנה לבחי' התנשאות בעצם וזהו ובמורא גדול זה גילוי שכינה כי שכינה הוא בחי' מל' וכתי' אני ראשון ואני אחרון שבחי' מל' המחי' את כולם יש בו הארת בחי' אני ראשון אך שהוא בהעלם ובפסח הי' גילוי בחי' זאת ע"י אכילת מצה כנ"ל.

וזהו ההפרש אשר בין פסח לשאר יו"ט כי בכל יו"ט צריך להכין תחילה בחי' אתעדל"ת כמו שבועות ע"י ספה"ע כו' וגם שבת צ"ל תחילה וי"ו ימי המעשה ולפי ערך ההעלאה של וימה"מ ככה הוא המשכות העונג בשבת כמ"ש וקראת לשבת עונג אבל בפסח הי' בחי' דילוג ממדריגה גבוהה אשר אין אתעדל"ת מגעת לשם כלל והוא מבחי' התנשאות אשר בעצם, וזהו בכבודו ובעצמו כי בכבודו הוא זיו יקרי' ובעצמו הוא עצמותו היינו שיהי' התגלות מבחי' כבודי אשר בעצמו והוא הנק' אוא"ס שלפני הצמצום. וזהו ענין מצה זו שאנו אוכלי' ע"ש מה כו' כי מצה הוא בה' וה' הוא במילוי ה"ה כי בחי' הי' הוא בחי' מל' והמילוי הי' מרמו על בחי' מל' בעצם שהוא בהעלם תוך בחי' מל' המחי' כו' ובפסח הי' התגלות בחי' זאת מצד עצמו כי אין אתדל"ת מגעת לשם כלל אך הכנה הוצרך להיות לזה שיהי' כלי מוכן לקבל וענין הכנה הוא מצה זו שאנו אוכלים בחי' לחם עוני בחי' שפלות לבד זה הי' הכנה להיות נגלה עליהם ממה"מ הקב"ה בכבודו ובעצמו וזהו ע"ש מ"ה בחי' מ"ה בעצם וכמו שא' משה ונחנו מ"ה כו' שהי' בו גילוי אוא"ס בחי' מ"ה בעצם וזהו

קודם שנה"ע הי' הוא ושמו בלבד : בסה"מ תרנ"ד ע' רחצ : למוריא . . כן הובא הלשון במרד"ס [שער עצמות וכלים ס"ח הקב"ה], ובשליה, ועמ"ש בשליה ד"ד ע"א וכ"ה הלשון בכה"מ בלקו"ת ובשאר"י, וע' בתו"א פ' וירא ז"ה פתח אלי' ית, אן ובריה רפאני תקט"ח [סה"מ תקט"ח ע' רט"ז] ובריה ועברתי באמ"צ, רל"ב.

— וראה תו"א משפטים ע"ט, ב הקב"ה, ובלקו"ת בטר מא, ג ושמו הגדול בלבד. אבל ברוב המקומות ברא"ח נעקה הגירסא שבטנים : הי' הוא ושמו בלבד, וראה שלי"ה בהקדמה ג, ב, זח"א כ"ט, א, ת"ז ת"ה (כ, ב), מדה"ג בוי"ח ב, א, רד"ל למוריא ס"ג. להשתקע בנש"ט : גסמן בעי' תתקפ.

אור דרושים לפסח התורה תתקצא

מצה זו שאנו אוכלים קודם חצות שהוא בחי' לחמא עניא הנ"ל בחי' קטנת כניל הוא הכנה להיות נגלה עליהם ממ"ה הקב"ה בכבודו ובעצמו כו' כניל וד"ל.

[מצה]

ענין מצה. פסח תקס"ג.

תקס"ד בסידור.

שבועי הנ"ל בוספרתם לכם.

תקס"ה בסוף הזהר תזריע ע"פ כי"ה.

והגדת לבנך כ"י רי"ל.

תקס"ו מזמור לתודה כו'.

תקס"ז בחמה"פ בענין ועבר לנגוף כו'.

[מצה] : נעתק מבוך 1039 מ, א גוכייק.

בצד הימין של העמוד באה הרשימה של המאמרים. וכן בא בריש העמוד עוד קטע ד"ה שקשת וגדמס באוה"ת שמיני ע' תחו. ורוב העמוד מחוק ונעתק כאן מה שנשאר מבין המחיקות. בע' ב' שם בא (הנדפס להלן) ד"ה כי עמך. ד"ה ששת ימי. ד"ה יונתי.

פסח תקס"ג : סה"מ תקס"ג ע' רפג. רצ.

תקס"ד בסידור : שער חג המצות רמז, א.

בוטפרתם לכם : וספרתם תקס"ד גדמס בלקו"ת (ובסידור) במדבר י, א (שו, ג). —

ראה רשימת המאמרים שבסה"מ תקס"ד ע' שמט ובהערה 49.

תקס"ה : סה"מ תקס"ה ע' תכט. והנחה אחרת בביאורי הזהר עג, ב.

כי"ה : כן נקרא בכ"מ בדרושי כ"ק אדהצ"צ (ראה הגרשם בסה"מ תקס"ב לע' תרטב)

הנחות (הרי"מ בן כ"ק ארה"ו ז) (ובאגרות כ"ק אדמו"ר מהורשי"ב ע' שח ובכ"מ). הביטולאך

מסומנים בספרות כ"ק אדמו"ר שליט"א במספר 1030 (תקס"ב"ס"ה — ראה סה"מ תקס"ג ע'

תתסא. סה"מ תקס"ה ע' א'קכב). 1066 (תקס"ו"ח — ראה סה"מ תקס"ה ע' תתקכד). 237 (ס"י

המלות בתפלה — יודעס בע"ה במאמרי ארה"ו על ש"ס זהר ותפלה). ואולי גם 1042

(תקס"ו"ז — ראה סה"מ תקס"ה ע' א'קכד) שממנו נדפסו כו"כ מאמרים (בסה"מ תקס"ה.

תקס"ו) הוא העתק מהנחות הרי"מ ולבוך זה כונתו כאן.

והגדת לבנך כ"י רי"ל : לע"ע אינו תח"י. ד"ה בהתחלה זו הנחת כ"ק אדה"א

נדפס בסידור רצו, ג. וראה סה"מ תקס"ה ע' תלה. לקו"ת צו יא, סע"ג.

תקס"ו : אולי הכונה ל"ה זה בסידור שחרית מה, א.

תקס"ז : ראה סה"מ תקס"ז ע' קי. אוה"ת בא ע' בתרמב.

תתקצב אור דרושים לפסח התורה

תקסיח בויקהל.

בשבועות הנ"ל.

תקסיט קול דודי.

תק"ע ברדיצוב ששת ימי כו'.

בכואו פ' פנחס דרוש הנ"ל.

א. דלא כעקידה שער ו'.

ב. וע' מ"ש שופר חרדה ולא תענוג להיותו מקור התענוג שלמעלה מתענוג המורגש.

ד. וזהו הא לחמא וכו' כי בחי' זו נק' ה' והחמישי' לפרעה כי טנת"א הם ד' בחי' משא"כ למעלה מהטעם וכו'.

ה. וענין רובע ישראל אע"ג למעלה מהשכל מ"מ מבחי' טעמים כי טעמים לפעמי' גם בכתר והוא בחי' אהבה בתענוגי'. וזהו מבחי' נאצל. וא"ש דוכו למצה כי ישראל הוציאם ממ"ט שע"ט והיינו תשובה וזהו פסח דילוג וכו'.

ז. עד"ה ויקח המן בסאסא אבל אח"כ זורקי' הסאסא' זהו מצה הב'.

ח. וכמו כח השכל מלובש בטפה ולמעלה מהשפעת שכל.

ט. ולהמשיך בנפש בחי' זו ע"י מצה ה'. החית מתהפך לה' ות"ח צ"ל שמיני' שבשמיני' זהו ח' דחמץ היינו ויגבה לבו אבל במוח צ"ל תחלה ענין מאד לכן קדם מצה בפסח לחמץ דשבועות כו'.

ע' ספר ר"ח דס"ב א'.

כך יר"ע מלובש ביר"ת.

ומתענוג המורגש עה"ד.

תקסיח : תוי"א (וסה"מ תקסיח) ויקהל פט, ג (ע' קכו).

בשבועות הנ"ל : וידבר . . אנכי לקוית (וסה"מ תקסיח) במדבר טו, ג יו, א (ע' רכו, רלו). והניף אותם לקוית (וסה"מ תקסיח) אמור לו, א (ע' רמו). — ראה רשימת המאמרים בסה"מ תקסיח ע' תתקלהו ובהערות 54—56.

תקסיט : לקוית (וסה"מ תקסיט) ש"ש יד, ג (ע' מא).

תק"ע : לקוית (וסה"מ תק"ע) צו יג, א (ע' טה).

טעמים . . בכתר : ראה ת"ז תפ"ט קה, א. מרדס שער הטעמים. פ"ה. ע"ח שער טנת"א פ"ה.

עדיה ויקח הטן : תוי"א מג"א קיט, ב.

ות"ח צ"ל שמיני' שבשמיני' : ראה לקוטי לוי יצחק אגרות ע' שה. הערה בהנחות הרי"ט

ע' קצב (לע' יב).

אור דרושים לפסח התורה תתקצנ

יא. מצה זו שאנו אוכלי ע"ש שלא הספיק כי ליל פסח התחכרו מל' דאצי במל' דא"ס עד שיסב סכ"ע.

הלל הי' כורך כו' פסח מצה ומרור חג"ת וטעמו כמו שלמעל' גילוי חו"ג יחד נגוף ורפוא ע"י בחי' הכוללם ת"ת, וחכמים מצות מבטלי זא"ז כי רמ"ח פקודין ברמ"ח איברי' כל אבר צ"ל כלי בפ"ע כמו תענוג ראי' מובדל משמיעה ואעפ"י שכל א' כלול מכולם היינו שיש גידים ביד מכל האיברים מ"מ הן בהעלם וכן אברהם אה' כלול מיראה מ"מ האה' בגילוי והירא' בהעלם וביצחק להיפך כמ"ש וכל הלבבות כו', וזהו ההפך בין חו"ג דא"א שהם כחדא ממש שניהם בגילוי אבל מה שישאו הרים שלום לחג"ת דאצי' א' בהעלם, וביצ"מ נגוף ורפוא שניהם בגילוי חו"ג דא"א כנ"ל לחכמי' זהו בגילוי שמלמעל' אבל באתעדל"ת א"א להיות כן, והלל ס"ל דליל פסח דילוג מלמעל' יוכל להיות כן, ותדע דקטנו' קודם לגדלו' כו'. וע' בענין עקודים וברודים ודו"ק.

כי עמך. המשפילי ע"י ארץ מצה (ושמים י"ל מצה הב') עבד וזהו זמן חירותינו ע' עקידה שעבודה זו תכלי' החירות אך בתוך שמי' וארץ היינו ז' גרות זר"ג שהם ז' שבועות דעומר נק' גרות וספרתם ל' הארה, ועי"ז נדאי' אנו וכו' (הפך הגלות מצרים שינה). שבעה ושבעה כי הן ג"כ תמימות טורי' חשוכא ושנים זיתים כו' או"א שהלבישו וכו'.

הלל הי' כורך : נעתק מבוך 794 נח, ב.
הלל . . . וחכמים : מסתים קטו, א.
רמ"ח פקודין ברמ"ח איברי' : מכות כג, טע"ב.
כי עמך : נעתק מבוך 1039 מ, ב גוכייק. וראה הקרה לרדיה מצה.

תקצד אור דרושים לפסח התורה

ד"ה ששת ימי, ויהי זענן זכו פי' לא ע"ד ויבא משה תוך הענן לברושי ג"ע שעל ידם רואים הזיו כ"א הענן עצמו נעשה אור והוא גלוי המאור שמשם שרש הענן וע"ד לע"ל גילוי המצוה עצמה.

בעו"ה תורת אדוור מ"מ שנאמרה בשביעי ש"פ שנת תקצ"ה

ששת ימים תאכל מצות וביום השביעי עצרת לה' אלקיך לא תעשה מלאכה. להבין שבשמיני עצרת כתי' עצרת תהי' לכם וכאן כתי' עצרת לה' אלקיך, וגם מהו ענין לא תעשה מלאכה דה"ל מלאכת עבודה דהא מלאכת אוכל נפש מותר ביו"ט. והענין דהנה בשאר יו"ט היו מביאין שלמי שמחה דהיינו גם בשמיני עצרת הי' בו חיוב להביא שלמי שמחה ואעפ"י שהביא ביו"ט ראשון של חג כדחנן ההלל והשמחה שמונה משא"כ בשביעי של פסח ולכן אין גומרים בו את ההלל רק אומרים אותו בדילוג לסימנא שאינו אלא מדרבנן, ולכן נא' בו לה' אלקיך, דהנה בגמ' פ"ו דפסחי' איכא פלוגתא דתנאי בענין יו"ט דר"א ס"ל או כולו לה' או כולו לכם ור' יהושע ס"ל חציו לה' וחציו לכם ושניהם מקרא א' דרשו כתוב א' אומר עצרת לה' אלקיך וכתוב א' אומר עצרת תהי' לכם ר"א סבר או כולו כו' ור"י סבר חלקיהו כו' חציו כו' ועכ"פ מדכתי' גבי שש"פ לה' אלקיך מכלל דיש בו שייכות יותר להיות כולו לה' כבש"מ"ע דכתי' לכם, ולכן אין בו שלמי שמחה לכ"ע שהוא שייך ללכם. ובוה יובן ג"כ מ"ש בו לא תעשה [בו] מלאכה דכיון דאי בעי עושה כולו לה' א"כ אסור בעשיית מלאכת אוכל נפש כדפסק המג"א שהמתענה תענית חלום ביו"ט אסור בעשיית מלאכה אפי' בעשיית מלאכת אוכל נפש, והה"ד

ד"ה ששת ימי' : נעתק מבוך 1039 מ, ב גוכ"ק, וראה הערה לר"ה מצה. ששת ימים : נעתק מבוך 1223 עו, א. [והבא בסנים בין חצאי ריבוע גיתוסף מבוך] 17 קמו, ב נושם בסופו נמצא עוד קטע אבל הוא נוסח אחר מהנרפס באור התורה בא ע' בתרלה, ס"ח ואלך ואינו שייך לכאן, נמצא ג"כ בבוך 258 לו, א. 397 מו, א (ושם חסר הקיצור), 614 יו, ב (ושם חסר הקיצור).

המאמר (בלי ההגהות זכו) נרפס בלקו"ת צו טו, ב. וראה סה"מ תקס"ח ע' קעא. ההלל והשמחה שמונה : סוכה רס"ד. אין בו שלמי שמחה : בלקו"ת שם טו, ד. הוסיף כ"ק אדמו"ר הצי"צ (צ"ט). וראה שר"ת דברי נחמי חלק אה"ע בתחלתו (לקוט מהגאון המתבר) ע' 14. כדפסק המג"א : ראה שו"ע א"ח סתקכ"ו סקכ"ב.

אור דרושים לפסח התורה תתקצה

אם עושה כולו לה' אסור בעשיית מלאכה לגמרי. ולהנה להבין ביאור הדברי וענין שלמי שמחה הנה עיקר השמחה הוא לשמוח בו ית' כמאמ' וישמחו בך ישראל, והנה תחלה צ"ל ענין שמחה זו מה היא דהנה ארו"ל אין מוסרין רוי תורה אלא למי שלבו דואג בקרבנו. וזה לכאורה היפך ענין השמחה וגם צ"ל מהו ענין לבו דואג שבודאי אין זה בחי' עצבות ח"ו. אך הענין הוא דהנה בחי' לבו דואג הוא כענין מ"ש כנ"י כי חולת אה' אני, דהיינו בעבודת ה' עבודה שבלב זו תפלה כאשר יתבונן בגדולת א"ס ב"ה איך שממכ"ע וסוכ"ע הכל הוא מבחי' שמו ית' בלבד כי רק הודו על ארץ ושמים כי נשגב שמו לבדו כו' ואין ערוך אליו ית' וישכיל ויבין אמיתית הדבר של מהות אא"ס דלית מחת"ב כלל, שא"א כלל להשיג מהות אור א"ס כי אף ההשגה שבג"ע עליון ותחתון הוא רק מבחי' זיו השכינה זיו דוקא, ולא ג"ע עליון ותחתון לבד אלא יש עליות עד אין קץ כמאמר וכל החיים יודוך סלה, וסלה היינו שאין לו הפסק כלל (עיי' זוהר ויקרא ד"כ במק"מ בפ"י סלה) שהרי הנשמות יש להם עילוי אחר עילוי תמיד והם נצחי' ונמצא אין הפסק כלל לעליות אלו עילוי אחר עילוי ואחר כל הנ"ל הנה כל בחי' הוה שאין לו הפסק הוא רק זיו והארה בעלמא ואינו נוגע כלל למהותו ועצמותו, וכמ"ש בווהר בראשית בתחלתו ע"פ מה פשפשת ומה ידעת הא כולא סתים כבקדמיא כבקדמי' ממש לפי שעדיין לא נגע כלל בהשגת מהו"ע ית' ממש דלית מחת"ב וכמו שאינו מושג בעוה"ז והעליות רק בבחי' זיו כו', ולקרב אל השכל איך יתכן להיות עליות בלי הפסק שזוהו מעין בחי' א"ס ובלי גבול ושעכ"ז יהי' כולא סתים שעדיין לא השיג כלל בעצמות כו' כמו בעוה"ז ממש. הנה זה מובן ממש בתניא ע"פ אין ערוך לך, דהנה אחד לגבי אלפים יש לו ערך משא"כ לגבי דברי שבלי גבול הנה אחד עם אלפי אלפים שוין ממש בהשוואה אמיתית בלי יתרון זע"ז, כי הבחי' שבלי גבול הרי כל בחי' מוגבלים שוין אצלו ואין חילוק בין רב למעט, וא"כ לאו דוקא אלף אלפים אלא אף גם כל מה שהפה יכול לספור אף שלעולם לא יכלה פי' מלספור ואין לזה הפסק ממש, עכ"ז מאחר שכל מה שהפה יספור יהי' בע"ג ותכלי' א"כ לגבי דבר שבלי גבול ממש ה"ז המספר שוה עם מספר יחידי בלי שום ספק, הרי מובן שכל מה שהפה יכול לספור עדיין לא פגע ונגע כלל בבחי' הבלתי גבול, ואינו חלק ממנו כלל, והאריכות בזה למותר, ורק שמוה מובן הנמשל איך כל בחי' יהלודך סלה שהוא השגה גבוה מהשגה אף שאין לזה הפסק כלל.

וישמחו בך ישראל : נוסח ברכת היום דיו"ט הוא : בך כל ישראל, אבל בהשמטתי חבת כל הוא בלקוית [פקודי ז, ז]. וראה הערת כ"ק אדמו"ר שליט"א שם] כאן, שהיש כו, א ובכ"מ, ועד"ז בתו"א ויחי מו, ב (לגבי שבת).
אין מוסרין רוי תורה : ראה חגיגה יג, א. דר"מ קג, א. סה"מ -- תקס"ח ע' קסב.
אוה"ת אמור ע' תתמר.
טמ"ש בתניא : פרק מז וראה בליקוט פירושים שם.

עכ"ז מאחר שהכל בחי' השגת הנברא כו' הרי לא נגע כלל במהות אוא"ס ב"ה וכמו בקדמיתא ממש כי מהו"ע ית' בחי' א"ס ממש, וכל ההשגו' יש לה[נ] גבול, וכמאמ' לכל תכלה ראיתי קץ כו', היינו גבול לההשגה, וא"כ אף שכל עליו"ה הוא ביתרון עצום כנודע, שלכך צריך לטבול בנהר דינור בין געה"ת לגע"ה לשכוח כו' כמו ר' זירא שהתענה שישכח תלמוד בבלי כשעלה לא"י כו', וגם אין הפסק לעליות כו' עכ"ז הכל רק בבחי' זיו והארה בעלמא, ובהתגברות הרצון בתפלה בבחי' מי לי בשמים ועמך לא חפצתי בארץ, ואליו ולא למדותיו דוקא [יהי' מזה לבו דואג כשירגיש שאין קץ לדבר וא"א כלל להשיג מהות הא"ס אשר אליו דוקא תשוקתו ולא למדותיו], וזהו ג"כ ענין חולת אהבה שהוא שנחלה מפני שא"א להשיג התשוקה.

ב) והעצה היעוצה לזוה הוא בחי' עסק התו' אחר התפלה דהיינו שבאמת לאחר העמקת הדעת בתפלה צ"ל לבו דואג בקרבו, אכן כשיעסוק בחו' אחר התפלה אזי יגיל וישמח לבו מזה מאוד וכמ"ש לולי תורתך שעשועי או אבדתי בעניי, בעניי דוקא כשלבנו דואג בקרבו או תורתך שעשועי, והיינו כי התו' היא חכמתו ית' שבה מלוכש אוא"ס ב"ה, ושדש שרשה היא נמשכה מחכ' קדומה הגנוזה במאצילה ב"ה כענין שנא' וידבר ה' אל משה אדם כי יקריב מכם כו' או בפי' ציצית ויאמר ה' אל משה דבר אל בני ועשו להם ציצית ודומיהן, שהפי' בזה שהוי' הוא בחי' חכ' דאצי', אל משה הוא בחי' יסוד אבא, דבר אל בני הם בחי' נו"ה לאמר בחי' מל' דאצי' מקור דבי"ע, אך מי הוא המספר הסיפור מעשה הזאת ה"ז בחי' עצמות המאציל ית' שלמעלה מי"ס הנאצלים שאומר ומספר מעשה זו של וידבר הוי' אל משה כו', ובוה מתורץ קושיי' הרמב"ן מה שכל התו' משתעי בדרך סיפור מעשה כמו אחד שמספר לחבירו סיפור מעשה איך כזה וכזה דבר וכזה וכזה עשה כו', ולא ע"ד חיבור פסקי דינים כמו ספרי הפסקי דינים והיינו מטעם הנ"ל, והיינו מה שנו' תמיד בתו' בסוף הציווי אני הוי' דלכאורה יפלא הלשון דאני הוי' דכיון שגם בחי' שם הוי' אינו מושג, א"כ מאי קאמר אני הוי' דמשמע ששם הוי' ידוע ואני הוא הוי', אך באמת הכונה בע"א והיינו כי אני הוא אותיות אין שהוא בחי' עצמות המאציל ב"ה, והוי' הוא בחי' ע"ס דאצי' וזהו אני הוי' דהיינו שאני מתלבש בבחי' שם הוי' כשתעשו כך, וכך וכל התו' כולה הוא ספור הדבריי של המאציל ב"ה שאומר

בנהר דינור : ראה זח"א ר"א א. זח"ב ר"א ב. ועוד. תו"א לא א. לב, ד. סט. ג. צו, א. וידבר . . . אדם כי יקריב : ראה ויקרא בתחלתו.
 משה . . . יסוד אבא : ראה לקוטי שיחות ח"ו ע' 244 ואילך.
 קושיי' הרמב"ן : ראה פתיחת הרמב"ן עה"ת, אוה"ת אמור ע' תתמו. לקמן ע' איעה. (עו).
 אני הוא אותיות אין : ראה פרדס ש"ג, פ"א. ועוד. ע"ח שער העקודים פ"ג.

אור דרושים לפסח התורה תתקצו

כאשר תעשו כך וכך או יהי' אני הוי' דאיהו וגרמוהי חד כו' שכוונת המצות קרבנות וציצית ותפילין ודומיהן הוא הכל להמשיך בחי' עצמות אא"ס שיתלבש בכלים דאצי' וז"ש בפ' אמור מועדי הוי' אשר תקראו אותם כו' אלה הם מועדי שוהו סיפור דברי' של עצמות המאציל ית' שקרא אותם מועדי ממש, ומועדי הוי' הם המשכות בחי' זו באצי' להיות מוחין דאריא וע"ז נא' אשר תקראו אתם כו', והרי א"כ מובן איך התו' היא המשכת מבחי' א"ס ב"ה ממש ולא הארה בעלמא כמו בעולמות עליונים כו' (והיינו דוקא לפי שנתלבשה בגשמיות כי בהשתלשלות עולמות עליונים הנה רק חיצוניות העליון מתלבש בתחתון ולא פנימיותו רק בבחי' ההמשכה בגשמיות נמשך ג"כ מפנימי' העליון, וכמו ההפרש בין טפת האב להארת השכל בדיבור, שבדיבור לא נמשך מהות כח השכל רק הארה ממנו וא"א כלל וכלל להשפיע מהות כח השכל רק ע"י המשכת הטפה גשמיות כו', כמ"כ מהות ועצמות החכ' הקדומה א"א כלל להיות מושג בעולמות עליונים רק ע"י התלבשותה בתומ"צ מעשיות שלפנינו, ועמ"ש במ"א בביאור מאמר הזהר דבראשית כ"ו), ולכן מזה יהי' השמחה והשעשועי' בעסק התו', וזהו לולי תורתך שעשועי אז אבדתי בעניי מבחי' הדאגה וחולת אהבה הנ"ל כי ע"י התורה יהי' תירוץ לזה שהרי ע"י התו' היא המשכת א"ס ב"ה ממש, וז"ש בשמחה ובטוב לבב מרוב כל, פי' בחי' כל הוא ע"ד מ"ש כי כל בשמים ובארץ דאחיד בשמיא ובארעא שהוא המחבר בחי' שמים וארץ משפיע ומקבל, ושמים וארץ הם ג"כ גע"ה וגע"ה"ת ובחי' כל דאחיד כו', ולפי שיש עליות אין קץ לכן נק' רוב כל, והשמחה בעבודה הוא יותר מרוב כל מטעם הנ"ל, וכמאמ' יפה שעה א' בתשובה ומע"ט בעוה"ז יותר מכל חיי העוה"ב, ולכן אמרו אין מוסרין רוזי תורה כו' כי כל מה שיהי' לבו דואג בקרבו יותר בתפלה יהי' אח"כ השמחה בעסק התו' יותר כו'.

ג) והנה הגם ששמחה זו צ"ל כל השנה, עכ"ז היר"ט נק' מועדים לשמחה, שאז השמחה של מצוה הוא ביתר שאת ויתר עוה, והטעם נת' ע"פ ואני אראה בשונאי, שהנה ע"י המצות הוא המשכת תוס' אור חדש באצי' (כנ"ל בענין מועדי ומועדי הוי') וגם בכלים דבי"ע והנה הנפש האלקי' גמשכה מפנימיו' הכלים, ואעפ"כ אין מתגלה בו האור הנמשך ע"י המצות בבחי' גילוי להתלבש בתוכו בבחי' א"פ, ואף ששרש הנפש אלקי' הוא מפנימי' הכלים דאבי"ע שבהן נמשך הגילוי ממש בפנימיות מ"מ בנה"א אין מאיר כלל בבחי' פנימיות רק בבחי' מקיף, והיינו משום שהנה"ב מכסה

דאיהו וגרמוהי חז' : ראה ת"ז בהקדמה (ג, ב).
מאמר הזהר דבראשית : ראה ביאורו' להצ"צ ע' תריו.
ע"פ ואני אראה בשונאי : ראה לקו"ת דרושים לשמ"ע מה, ד.

ומסתיר ומקפת וסובבת את הנה"א בלתי תת מקום ליכנס בה האור בנה"א בבחי' פנימיות, וזהו הנה זה עומד אחר כתלינו כו', אך ביו"ט הוא תוס' גילוי אור ועי"ז מצחצח כלי הנה"ב ג"כ וזהו משגיח מן החלונות כו', ולכן אז הם מועדים לשמחה שהשמחה הוא בחי' גילוי כו', ולכן הקריבו שלמי שמחה שזהו פעולה לנה"ב ג"כ המסתרת ומעלמת על בחי' ניצוץ אלקי שבנפש האדם ומונעת שמחת ה' וע"י הקרבת האימורים והדם ע"ג המזבח נכלל ועולה גפש הבהמה לאש שלמעלה דהיינו למקור חוצבן מבחי' שור שבמרכבה העליונה, ולכן ע"י אכילת בשר השלמים היו יכולים לשמוח בה' כי הבשר נעשה בחי' ממוצע כו' כידוע מענין חיות וכן שמקבל האדם שהוא מדבר מבחי' דצ"ח והיינו מפני שמקורם מאד נעלה מבחי' האדם בסוד אחר וקדם צרתני דהיינו שמקורם מעולם התהו רק שבחי' שבה"כ נפלו וירדו למטה מטה להיות בחי' דצ"ח וע"י הקרבת האמורים והדם שנכללו ועלו למקורן נעשה הבשר ממוצע שיוכלו לשמוח בו ית' (ולכן שלמים לשון שלום וכמ"ש בזהר ויקרא ע"פ ואם זבח שלמים כו', ושלמים לשון רבים בחי' שלום בפמליא של מעלה ובפמליא של מטה ופי' פמשמ"ט היינו חיבור וקישור הנה"א והנה"ב להיות הנה"ב ג"כ שמחה בשמחת ה' ע"י אכילת בשר זבח השלמים, שה"ז למעלה מעלה משאר בשר תאוה כיון שעלו אימוריו לגבוה כו', והמשל בזה כמו שצריכים לחנך הקטן לילך לבית הספר שצ"ל ע"י גדול שכבר הורגל בזה כמ"כ בשר השלמים שמותחלה הי' ג"כ בשבה"כ ועכשיו עולה לשרשו וכו', הוא גותן כח ועוז בהנה"ב שותתברר ותתעלה ג"כ), וזהו כענין שור הבר, פי' בר הוא נקי כענין ובר לבב, כך שלמי שמחה היינו בשר שכבר נתברר ע"כ גותן כח ועוז בנה"ב, הרי מבואר ענין הקרבת שלמי שמחה בכל יו"ט.

ד) ועתה צ"ל מפני מה לא הקריבו שלמי שמחה בשביעי ש"ם וגם שגא' בו לה' אלקיך ע"ד כולו לה' שאין בו בחי' אכילה כלל, וצ"ל תחלה ענין אכילה, וגם ענין שש"פ. והנה ארז"ל העוה"ב אין בו לא אכילה ולפ"ד הרמב"ם ז"ל קאי על עולם הנשמות, והרמב"ן ז"ל טען עליו שאם כדבריו כן הוא א"כ מאי חידוש השמיענו הגמרא וכי שייך לנפש בלי גוף אכילה כו', אלא מסיק שקאי על זמן תחתי"מ שיהי' האדם בגוף וקרביי' ואעפ"כ אין בו לא אכילה כו', והטעם דהנה בחי' אכילה הוא כמ"ש אכלו ריעים שתו ושכרו דודים, אכלו ריעים לעילא הם בחי' חו"ב שתו ושכרו דודים לתתא

העוה"ב אין בו לא אכילה : ברכות יז, א.

ולפ"ד הרמב"ם ז"ל : ראה רמב"ם ה"ל תשובה פ"ח, ה"ב. פיה"מ לר"ם חלק.

(אגרת) מאמר תחית המחית.

והרמב"ן ז"ל טען עליו : בסוף שער הגמול (בהוצאת שאחעל ע' שט), תשובות

וביאורים (קהית תשליד) ס"א ע' 57 הערה 23.

הם בחי' זו"ג שהם בחי' המדות חו"ג ורחמים, דהיינו שבכרי שיהי' בחי' ריעים שהם בחי' חו"ב צ"ל בחי' אכילה (משא"כ באחרי' לאו אורחי' למיכל), ובכדי להיות בחי' מדות צ"ל בחי' שתי' דהנה בו ית' שאין ערוך אליו לא שייך בו בחי' חכ' וכולם בחכ' עשית כתי' שבחי' החכ' נק' לגבי ית' עשי' ונק' אדם דעשי' כו' כמאמר אגת חכים כו', ולא מכל [אינון] מדות איהו כלל, כי המדות הן בחי' גבול ומדה בכדי ליתן שכר טוב לצדיקי' שיוכלו לקבל שכר דהיינו להנות מזיו השכינה כו' ולענות לרשעים כו' שאם היו רחמים פשוטי' בלי גבול ומדה הי' מרחם גם על הרשעים כו', והנה אצלו ית' שהוא א"ס ואין ערוך אליו כו' בכדי שיהי' בחי' חו"ב ומדות צ"ל בחי' אכילה דהיינו השפעה מלמעלה כמבואר בזהר וע"ח אבא יונק ממזל השמיני שהוא בחי' אכילה ויניקה ע"י המזלות שהן בחי' שערות כו' (וכמו אכילה מחבר הגוף עם הנשמה כך לא שייך אכילה רק מחו"ב דאצי' ואילך שהן בחי' כלים ונק' אדם דעשי' כנ"ל, ע"כ חיבור האוי"כ ע"י אכילה אבא ויונק כו' משא"כ באחרי' שלמעלה מבחי' כלים כו') וזהו אכלו ריעים לעילא, ובכדי להיות בחי' דודים שהם המדות צ"ל בחי' שתי' שהוא בחי' ירידת ההשפעה למטה מטה עד שיהי' בחי' מדות כמו למשל שהשתייה מוליך את המאכל למטה כי מים יורדים כו', וזהו שתו וגו' ושכרו הוא בחי' התגלות וכנס יין כו' (והנה ענין אכלו ריעים לעילא ושתו ושכרו דודים לתתא זה ג"כ ענין שלמים שלום בפמשמ"ע הוא בחי' ריעים ושלום בפמשמ"ט הוא בחי' דודים), הרי נת' ענין אכילה מהו.

ה) **ועתה צ"ל ענין שש"פ כי הנה ארז"ל בענין קי"ט ראתה שפחה על הים כו' ולהבין היכן הוא מרומז בחי' שהי' גילוי אלקות גדול כ"ב, דבשעת מ"ת כתי' פב"פ כו', אבל כאן מהיכן למדו זה, אך הנה דהנה כתי' מה תצעק אלי כו' ואתם תחרישון, כי הנה ידוע שהדיבור הוא ע"י בחי' חכ' כמ"ש בחכ' יסד ארץ אבא יסד ברתא כידוע ממשל התינוק שאינו יכול לדבר כו' והנה ארז"ל חכם אינו מדבר לפני מי שגדול ממנו כמשל מי שבא לפני מלך גדול כו', והיינו משום אידי דטריד למבלע לא פליט כו', וקיי"ס שנגלה להם גילוי אלקותו ית' שלמעלה מבחי' חכ' (כמ"ש בזהר בעתיקא תליא מלתא) לכן כתי' ואתם תחרישון בחי' שתיקה ולכן בתפלת ש"ע ג"כ שהוא מעין אותו גילוי בחי' ביטול כו' אין משמיעין קול כו', וזהו הפך ים ליבשה**

אבא יונק ממזל השמיני : ראה ע"ח שייג ספ"ט, שייך ספ"ח, ועוד.

מים יורדים : תענית ז, א.

אבא יסד ברתא : ראה וחי"ג רמח, א, רנו, ב, רנה, א.

חכם אינו מדבר : אבות ס"ה, מ"ו.

אידי דטריד למבלע : הובא בכ"מ בדא"ח, וראה חולין קה, ב.

כמ"ש בזהר : בשלח מח, א.

ש"ע . . אין משמיעין קול : ראה שו"ע אדה"ז ה"ל תפלה סק"א ס"ב.

כוי שם נשמחה בו דהל"ל בקע ים, אך דהנה ים הוא בחי' משפיע ויבשה הוא בחי' מקבל שהוא משפיע לחלוחית בארץ והולידה והצמיחה כוי כי כל הנחלים הולכים אל הים והים איננו מלא אל מקום שהנחלים הולכים שם הם שבים ללכת בחזרה לנחלים שאל"כ היו הנחלים חרובים ויבשים, וגם הענן מקבל [מ]מימי אוקינוס והרהה את הארץ והולידה כוי ובהגלות נגלות גלוי גדול כנ"ל נהפך ים ליבשה וקמו כמו נד להיות להם חומה כוי בחי' אבן דומם אידי דטריד כוי כנ"ל ואגלידו מיא מה שלא ראה יחזקאל גלוי גדול כ"כ כי יחזקאל לא ראה כי אם פני ארי' כוי בחי' התחלקות משא"כ בשעת קי"ס הי' גילוי אלקותו ית' שלמעלה מבחי' התחלקות כ"א בבחי' קרח דאגלידו מיא וקמו כמו נד כנ"ל, כמ"ש ועל ראשי החיות כעין הקרח כוי קרח בחי' חרק (ובזה יובן מ"ש בוהר ע"פ מה תצעק כוי בעתיקא תליא מלתא, דלכאורה אינו מובן וכי לא הי' ידוע למשה מאיזה בחי' ומדריגה צ"ל המשכה לנס ושינוי הטבע שהרי כמה ניסים ושינוי הטבע הי' על ידו במצרים וגם כתי' התם ויצעק משה כוי וא"כ מ"ש בקי"ס דוקא גא' לו מה תצעק אלי כוי, אך הענין דודאי אפי' שינוי הטבע לגמרי יוכלו להתמשך ע"י ח"ע וכמ"ש במ"א ע"פ שאל לך אות כוי הגבה למעלה דא יו"ד שהוא בחי' ח"ע שממנה נמשך הניסים היוצאים מהטבע כי החכ' מקור הדבור וע"ס * לכן מי שאמר לשמן וידליק כוי, אך בקי"ס בחי' אחרת להיות הפך ים שהוא בחי' המשפיע להיות בבחי' יבשה ומקבל, וגם ים הוא בחי' ים החכ', וחכ' שם הוי' בניקוד פתח ששם פתיחו לכל ההמשכה כוי ונהפך לבחי' קרח בחי' חרק שהוא נקודה קטנה ובתחתית האות, וזהו דוקא ע"י גילוי שלמעלה מהשתלשלות הוא בחי' עתיק כוי ודוגמא לדבר יובן מעלת הפתח על החירק הנה כתי' ילדה מלכה גם היא בנים לנחור כוי, ונודע שמלכה היא בחי' גוגה דאצי' ולכן נכתב בחירק להקטין הענין שאינו בערך מל' דאצי' דקדושה שהיא בפתח מלכותך מל' כ"ע חרי מובן איך החירק למטה מטה מהפתח ומוזה גשכיל ענין אגלידו מיא שנעשו בבחי' קרח וחרק היינו תכלית התבטלותם, ושיהי' התבטלות ים החכ' כ"כ להיות בבחי' קרח וחרק ע"ד חכם אינו מדבר כוי ואתם תחרישון אין זה כ"א ע"י גילוי מה שלמעלה מהשתלשלות לגמרי והוא בחי' עתיק כוי שלגבי בחי' זו הנה ים החכ' כמו חרק ונקודה קטנה יחשב וכמ"ש ותמלא כדה כוי שנק' כללות כ"ד ספרין דאורייתא שהוא ים החכ' בשם כד לבד לגבי א"ט ב"ה כוי, וכיון שכן הי' גילוי בחי' ע"י שלמעלה מהשתלשלות עד

יחזקאל . . פני ארי' : ראה לקו"ת האזינו עה ג שה"ש יא ג סה"מ תרכ"ז
 ע' קו, המשך תעריב עי' איתמה.
 קרח בחי' חרק : ראה תקו"ז תי"ס (לט, רע"ב).
 שאל לך אות : ראה בראוה"ז — צ"צ — ויקרא ע' שטו.
 וע"ס : בבון 17 וע"ב.

שנעשה בחי' תחרישון מזה למדו חו"ל שהי' הנבואה בגילוי עצום שלא בהדרגה כו', כי הוא בחי' שלמעלה מהשתלשלות עד שים ויבשה שוין וכנ"ל.

ו) וזהו ויהי הענן והחושך ויאר כו', דהנה לשון זכר קאי על החושך שהחושך האיר להם, דהנה במע"ב כתי' ויבדל אלקי' בין האור כו' בחי' פרסא מפסיק בכדי להיות השתלשלו' העולמו' והתחלקות כו' (כי חשך היינו בחי' כתר שהוא בחי' ישת חשך סתרו שלמעלה מבחי' חכ' הנק' אור כי חכ' הוא גילוי בבחי' א"פ לכן נק' אור, אבל בחי' כתר ועתיק א"א להיות גילוי בבחי' א"פ רק בחי' מקיף ע"כ נק' חשך וזהו יושב בסתר עליון בצל כו') ופרסא מפסקת בין כתר לחכ' כו'), רק ביום א' משי"ב שמשו אור חושך בערבובי' ובכדי להיות השתלשלות כו' הבדיל כו' ובשעת קי"ס האיר בחי' החושך הנ"ל שהוא בחי' ישת סתרו שלמעלה מבחי' השתלשלות (ו)ויאר את הלילה הוא בחי' החשך שלמטה מבחי' האור כי ע"י גילוי למעלה מבחי' הפרסא הרי יהי' הגילוי גם למטה מטה כו', כיון שבטלו כל הפרסות והמסכי' כו' לכן ראתה שפחה על הים פי' הנה"ב נק' שפחה שנמשכת מבחי' גוגה כו' ומפני שהי' הגילוי מחשך העליון להאיר גם החשך ע"כ ראתה שפחה ג"כ כו' רק למצרים שהיו עוכמו"ז הי' חושך גמור כי הפרסא המבדלת ביניהם הוא בחי' שלמטה מבחי' גוגה כו' וזו לא בטלה), ולכן לא הקריבו שלמי שמחה בשש"פ (כי עיקר המכוון בשלמי שמחה לזכך הנה"ב כנ"ל, וזה א"צ בקי"ס כיון שבלאה"נ הי' גילוי גדול מזה גם בנה"ב שהרי ראתה שפחה כו' כנ"ל, ועוד זאת) שבחי' השמחה של שש"פ גדול כ"כ שאינה יכולה לבוא לבחי' התגלות בבחי' פנימיות שהוא בחי' אכילה כ"א בבחי' מקיף עליהם מלמעלה, ולכן כתי' שם נשמחה בו שם דייקא וזהו שארז"ל עוה"ב אין בו לא אכילה כו' שלעוה"ב ג"כ יתגלה גילוי אלקותו ית' מבחי' שלמעלה מהשתלשלות לכן לא יתגלה בבחי' אכילה פנימי' כ"א בבחי' מקיף כנ"ל (וזהו ששת ימים תאכל מצות וביום השביעי עצרת כו', שהוא למעלה מבחי' אכילה כי בעתיקא תלי' ובאתרי' לאו אורחא למיכל כו' וזהו יהי' בשש"פ דלע"ל בגילוי ממש), וזהו [ו]בנ"י הלכו ביבשה בתוך הים, דהנה בגמ' איכא פלוגתא ח"א שמים קדמו כו' ואלו ואלו דא"ח שבבחי' מעשה שמים קדמו ובבחי' מח' קדומה ארץ קדמה, ובשעת קי"ס שנתגלה בחי' מח"ע ששם ארץ קדמה, לכן כתי' הלכו ביבשה בתוך הים היינו בבחי' יבשה שקדמה לשמים כנ"ל.

קיצור. הנה עיקר השמחה הוא לשמות בו ית' כמאמר וישמחו בך (וענין זה היינו ע"י שמתחלה לבו דואג בקרבו כשיתבונן בתפלה שא"א

ופרסא מפסקת בין כתר לחכ' : ראה אוה"ת בראשית תמ, א.
בגמ' איכא פלוגתא : תגיגה יב, א.

להשיג מהותו ועצמותו וכל השגות שבג"ע רק מבחי' זיו השכינה והתירוץ על דאגה זו הוא ע"י עסק התו' כמ"ש תורתך שעשועי, וזהו אין מוסרין רזי תו' אלא למי שלכו דואג בקרנו), ובהיות שנה"ב מסתרת ומעלמת על בחי' ניצוץ אלקי שבנפש האדם ומונעת שמחת ה' לכן הקריבו שלמי שמחה ע"י הקרבת האימורים והדם ע"ג המזונה נכלל ועולה נפש הבהמה לאש שלמעלה דהיינו למקור חוצבן מבחי' שור שבמרכבה העליונה, ולכן ע"י אכילת בשר השלמים הי' יכולים לשמוח בה' כ"י הבשר נעשה בחי' ממוצע כ"י שיוכלו לשמוח בו ית' לפי שמקורו מעולם התהו כ"י, והנה להבין מפני מה לא הקריבו שלמי שמחה בשש"פ צ"ל תחלה ענין אכילה, דארו"ל העוה"ב דהיינו תח"מ אין בו לא אכילה כ"י, דהנה כתי' אכלו ריקים לעילא הם בחי' חו"ב דהנה בו ית' שאין ערוך אליו לא שייך בו בחי' חכמה שבחי' החכ' נק' לגבי ית' עשיי ולכן בכדי שיהי' בחי' חו"ב צ"ל בחי' אכילה דהיינו השפעה מלמעלה כמבואר בזהר וע"ז אבא יונק ממזל הח' ובכדי להיות בחי' דודים שהוא בחי' המדות צ"ל בחי' שתי' שהוא בחי' ירידת ההשפעה למטה מטה עד שיהי' בחי' מדות כמו למשל שהשתי' מוליך את המאכל למטה.

והנה בשש"פ בשעת קי"ס ארו"ל ראתה שפחה כ"י דהנה כתי' ואתם תחרישון שהדיבור הוא ע"י בחי' החכמה והנה חכם אינו מדבר בפני מי שגדול ממנו, והיינו משום אידי דטריד למיבלע לא פליט וקי"ס שנגלה להם מבחי' שלמעלה מחכמה, לכן ואתם תחרישון וזהו הפך ים ליבשה דהנה ים הוא בחי' משפיע ויבשה הוא בחי' מקבל, ובהגלות נגלות גילוי גדול כ"ב כג"ל נהפך ים ליבשה וקמו כמו נד בחי' אבן ודומם אידי דטריד למבלע כ"י ואגלידו מיא ע"ד ועל ראשי החיות רקיע כעין קרח מה שלא ראה יחזקאל גילוי גדול כ"ב.

וזוהו ויהי העגן והחושך ויאר שהחושך האיר להם בחי' ישת חושך סתרו שלמעלה מבחינת השתלשלות ופרסא המפסיק, לכן לא הקריבו שלמי שמחה בשש"פ שמבחי' השמחה של שש"פ גדול כ"ב שאינה יכולה לבוא לבחי' התגלות בבחי' פנימי' שהוא בחי' אכילה כ"א בבחי' מקיף עליהם מלמעלה ע"ד שהעוה"ב אין בו אכילה שלעוה"ב יתגלה ג"כ גילוי אלקותו ית' שלמעלה מבחי' השתלשלות לכן לא יתגלה בבחי' אכילה בחי' פנימיות כ"א בבחי' מקיף וזהו ובג"י הלכו ביבשה כ"י ע' בפנים.

בעזרה בפסח דשנת תקצו"ז לפ"ק

ששת ימים תאכלו מצות וביום השביעי עצרת להוי' אלקיך. הנה מלשון הפסוק משמע דע"י ששת ימים תאכלו מצות או דוקא יהי' וביום השביעי עצרת כו' דיום ו' דפסח שבו הוא קי"ס הוא ע"י הכנה דרבה תחילה באכילת מצות דוי"ו ימים וצ"ל זאת וגם צ"ל מפני מה אין גומרים את ההלל בוי' דפסח כי ידוע שהלל או' על נס והשמחה כמו כשיוצא מאפילה לאור גדול וא"כ צ"ל מפני מה אין גומרי' את ההלל בוי' דפסח שהי' נס גדול מאוד שבניי' הלכו ביבשה בתוך היבו והמצרים נטבעו בתוך הים וידוע דעיקר מצות ההלל הוא כשגומרים אותו שאו מברכים אקב"ו כו' משא"כ כשדולגי' יש דיעות בפוסקי' שאין לברך כלל ונק' מנהגא בעלמא בגמ' ומאחר שאמירת ההלל ניתקן על השמחה להודות ולהלל לה' כשנעשה נס וקי"ס הוא נס גדול מאוד כו' כנ"ל א"כ לכאו' הי' מהראוי שבקי"ס צריך דוקא לגמור את ההלל ומפני מה נהפוך הוא שבימי הסוכות גומרי' את ההלל בכל יום מימי החג ובו' דפסח שבו הי' הנס דקי"ס דולגי' כו'.

ולזהבין זאת צריך להקדים מ"ש בוי' ע"פ יקוו המים אל מקום ותראה היבשה שיקוו המים אל מקום אחד קאי על פסוק ראשון דק"ש שמע ישראל הוי' אלקינו הוי' אחד בחי' יחוד ותראה היבשה קאי על בשכמל"ו בחי' יחוד שבוחי' יחודע ויחוד'ת הוא בחי' ים ויבשה, וביאור הענין הוא כי הנה כתיב כל הנחלים הולכי' אל הים כו' שהנחלים הם מים נובעים מהמעיינות והנחלים הולכים אל הים שמי הים הם מקוו וקיימו כמו"כ עד"מ למעלה בחי' מל' נק' בשם ים סוף שהוא סופא דכ"ד דאצי' וכל הנחלים שהם ט"ס דאצי' הולכים אל הים שהוא בחי' מל' דאצי', כי הנה ידוע שהמל' נק' בשם דיבור ועד"מ מנפש האדם הדיבור מקבל משכל ומדות היינו שהדיבור הוא מגלה השכל כמו כשלומד בדיבור בפח הדיבור הוא מגלה השכל שהשכיל בגמ' ופוסקים או בשארי שכליות או כשמדבר דברי אהבה הדיבור מגלה המדה שבלב אבל אינו מהות בפ"ע כלל כמו שכל ומדות שהם מהות בפ"ע כ"א הדיבור הוא מקבל מהשכל ומדות כשצריך לגלות השכל או המדה לזולתו נתגלה ע"י הדיבור, וכמו"כ עד"מ למעלה דידוע דבחי' מל' לית לה מגרמה כלום כ"א מה שמקבל מט"ס שמבחי'

ששת ימים : נעתק מבוך 669 קמ"א, א.

דיעות בפוסקי' : רמב"ם הל' חנוכה פ"ג ה"ז.

מנהגא בעלמא בגמ' : תענית כה, ב. לקרית (וסה"מ תק"ע) זו יד, סע"ד (ע' עב).

מ"ש בזהר : ראה סה"מ תקס"ו ע' א. ביאורו"ן להצ"צ ע' תרי.

מל' נקי בשם ים סוף : ראה זחי"ג דג"ב, ב.

מל' לית לה מנרמה כלום : ראה ע"ח ש"ו פ"ו, ש"ה, ספ"ד. שליו, רפ"א.

שמ"ב, טפ"י"ג וראה אור החמה לוח"א רמ"ב, ב. מאמרי אדה"ו — הקצרים ע' תקא.

מל' שבחכ' נעשה חכ' שבמל' ומבחי' מל' שבחסד נעשה חסד שבמל' וזהו מ"ש כל הנחלים הולכים אל הים שכל הספיי משפיעים לבחי' מל' והספיי נק' בשם נחלים כמו שהנחלים המה מים נובעים כמו"כ עד"מ הספיי המה נמשכים מבחי' אא"ס ע"י צמצום כמ"ש במ"א כמשל נביעת המים שנובעים טיפין טיפין והמה משפיעים לנחי' מל' דאצי' שנק' בשם ים סוף כנ"ל. והנה ידוע דבחי' מל' נק' פעם בשם ים ונק' ג"כ בשם יבשה והענין הוא כמו שמל' דאצי' הוא בבחי' אצי' נק' בשם ים וכשמל' דאצי' נעשה מקור לבי"ע נק' בשם יבשה. והענין הוא עפ"י משנ"ת דמל' נק' בשם דיבור כמו הדיבור הוא לזולתו כמו"כ בחי' מל' הוא לזולתו כי ידוע שיש בכל עולם ג' בחי' ספיי ונשמו' ומלאכים. וגם בעולם האצי' יש מלאכי' כמ"ש וכולם עומדים ברום עולם כו' דקאי על מלאכים דאצי' ויש נשמות דאצי' וכן בעולם הבריאה ויציי ועשי' יש ג"כ ג' בחי' אלו ספיי ונשמות ומלאכי' והספיי הם בחי' אלקות כמ"ש דבעולם האצי' איהו וחיהי חד כו' והתהוות של נשמות ומלאכים הוא ע"י ספיי מל' כמשל הדיבור שהוא רק בשביל הגילוי לזולתו וכמ"ש ואתה מחי' את כולם וכתוב בדבר ה' שמים נעשו כו' וממל' דאצי' כמו שהוא בבחי' אצי' נתהוו נשמות ומלאכים דאצי' וממל' דאצי' שנמשך בבי"ע נתהוו נשמות ומלאכים דבי"ע וכמו שהמל' הוא בבחי' אצי' שמהווה נשמות ומלאכים דאצי' נק' בשם ים כי הנה באמת החכ' נק' בשם ים ים החכ' אך גם בחי' מל' דאצי' כמו שהוא בבחי' אצי' עדיין טרם שנעשה מקור לבי"ע נק' ג"כ ים וכמ"ש בכו' כד אתנהרא מבי' אבא כו' נק' ים שמאיר במל' בחי' הארת החכ' וכמשי"ת וכשבחי' המל' נעשה מקור לעולמות בי"ע שהם עולמו' בע"ג נק' בשם יבשה וז"ש ותראה היבשה כו' וד"ל.

ולזהבין טעם שינוי השמות אלו בבחי' מל' צ"ל ההפרש בגשמיות בין ברואים דים לברואים דיבשה והוא כי הברואים דים כמו דגים שבים המה מובלעים במי הים והמים מכסין עליהם וא"א להם להפרד מן מי הים וכמשארז"ל כיון שפורשים ליבשה כו' שהם בבחי' התכללו' במי הים הגם שהם מהות יש ודבר בפ"ע עכ"ו המה מובלעים במי הים שהמים המה בבחי' חיות עצמי להם אבל הברואים דיבשה הגם שהמה מקבלים ג"כ חיות מהיבשה כמו תבואות דגן וחיטים שצומחין מן הארץ עכ"ו לאחר שצומחים מן הארץ הרי חיותם מן הארץ הוא בריחוק מקום וכש"כ חי ומדבר הגם שהיותם הוא מן הארץ אינם מובלעים בתוך הארץ כמו ברואים שבים שהרי גם אם יוגבהו למעלה מן הארץ המה חיים וקיימים מפני שהמה בבחי' גפרד

מל' . . ים . . יבשה : ראה ג"כ ביאוריו בשלח מה, ג. וביאוריו — להציץ — שם ע' רו.
 החכ' נק' בשם ים : ראה ערכי הכינורים — לבסה"ד — מערכת ים.
 וכמ"ש בכו' : ראה זהר בהעלתך קה, ב.

מן הארץ ועכ"ז המה חיים מן הארץ כי ארץ ממנה יצא לחם כו' וכה"ג. ועפ"ז יובן למעלה ההפרש בבחי' מל' דאצי' בקריאת שם ים ויבשה שכשמל' הוא בבחי' אצי' נק' בשם ים שהתהוות נשמות ומלאכים דשם הוא בבחי' כיטול עצמי באלקו' הגם שהמה ג"כ בבחי' איזה מהות אכל המה בטלים בבחי' עצמי' כמשל דגים שבים הנ"ל כמו"כ יש נשמות שנק' נוני ימא והם נשמות דאצי' וכנ"ל אבל כשבחי' מל' דאצי' נעשה מקור לבי"ע שהם עולמות בע"ג נק' בשם יבשה שהתהוות נשמות ומלאכים דבי"ע הוא כמשל ברואים דיבשה הנ"ל שהגם שהמה מקבלי' חיות מבחי' מל' כמ"ש ואתה מחי' את כולם ובטלים לאלקות מפני שמשיגים כח אלקי המהוה אותם כמ"ש וצבא השמים לך משתחוים מ"מ המה בבחי' יש מי שבטל כמשל ברואים דיבשה הנ"ל וד"ל.

ועפ"ז יובן ענין שמע ישראל וב"ש, דידוע דשמע ישראל כו' הוי' אחד הוא בחי' יחו"ע ובשכמל"ו הוא בבחי' יחו"ת, כי ידוע ההפרש בין יחיד לאחד שיחיד הוא מהו"ע ית' אשר אינו בגדר ההשתלשלו' כלל כמ"ש אתה ה' לבדיך כו' אתה הוא קודם שנבה"ע כו' שאין שייך עליו לומר גם בחי' מקור למקור להשתל' וכמ"ש בת"ז אנת הוא חד ולא בחושבן שאינו בחשבון ההשתל' כלל כי ענין החשבון שייך לומר גם בחלק קטן מאוד כמו מספר א' מאלפי אלפים ורבוא רבבות ה"ז חלק קטן מאתו וכמו טיפה מן הים שהטיפה הוא חלק קטן מאוד ואינו נחשב כלל לגבי ריבוי מי הים כו') מ"מ הוא בכלל חשבון ועד"ז יובן בכלל ממקור ההשתל' עד סוף העשי' כמו חכ' דאצי' שנק' ראשית לכל ההשתל' ומחכ' דאצי' נתהוה חכ' דבריאה ומחכ' דבריאה חכ' דיצי' עד חכ' דעשי' עד שנתהוה שכל אנושי ממש. והנה בודאי אין ערך כלל לחכ' אנושי' עם חכ' דאצי' עכ"ז הוא בגדר חשבון שהרי בריבוי השתל' נתהוה מחכ' דאצי' חכ' אנושית ממש כו' וכמ"ש במ"א אבל מהו"ע הוא חד ולא בחושבן שאינו בחשבון ע"ס כלל אפי' בחושבן ע"ס דאצי' כו' זהו הנק' בחי' יחיד. וענין אחד שייך לומר בע"ס דאצי' שד' דא' מורה על בחי' דיבור והוא בחי' מל' דאצי' כמו שהוא בבחי' אצילות וע"כ הדי' הוא ד' רבתי כו' והח' מורה על בחי' חכ' דאצי' והאלף הוא בחי' אאלפך חכמה שהוא בחי' מזל ונוצר חסד לאלפים ונוצר אותיות צנור כמשל הצינור שמקלחים בו מי הנהר בצמצום כמו"כ עד"מ התהוות חכ' דאצי' הוא ע"י צמצום כמ"ש במ"א וע"ז שייך לומר בחי' אחד היינו גם שנתהוה ע"ס דאצי' מ"מ מתאחדים והיו לאחד' כמאמ' איהו וחיהי וגרמוהי חד בחי' יחו"ע

ההפרש בין יחיד לאחד : ראה תו"א (וסה"מ תקס"ב) וארא גה, ב. (ע' קלה).
 כו' : בהבוח לא נסמן התחלת החצעי"ג.
 ונוצר אותיות צנור : ראה תו"א סט, א. לקו"ת מטות פג, א. אמרי בינה שער הקיש
 ס"ה. דרמ"צ קכו, א.

שהמה בבחי' ההתכללות באוא"ס. ובשכמל"ו הוא יחזית והוא בחי' מלי דאצי' שמחי' עולמות בי"ע שזוביטול שלהם הוא בבחי' ביטול היש כמ"ש וצבא השמים לך משתחויב שגם שבטלים בתמידות אבל הוא בבחי' יש מי שבטל כנ"ל וזהו ענין מ"ש בזהר ע"פ יקו המים אל מקום אחד הוא בחי' שמע כו' הוי' אחד וזאת היבשה הוא בשכמל"ו שענין יחז"ע ויחז"ת נק' בשם ים ויבשה הוא עפ"י המבואר לעיל במשל דגים שבים שהמה מובלעים בתוך מי הים והיו לאחדים שאינם יכולים להיות נפרדים כמו"כ יובן למעלה בבחי' יחז"ע שבפ' ראשון דק"ש שהוא הביטול והתכללו' דע"ס דאצילות באוא"ס ונק' בחי' יחז"ע וכמו"כ הגשמות דאצי' נק' בשם גוני ימא שהוא בחי' הביטול עצמי ממש וכן המלאכים כו' ולכן בדגים אין בהם יסוד האש שרומז ג"כ על זה כי בחי' אש שהוא ההתפעלו' ברשפי אש הוא שייך דוקא בדבר נפרד שמשתוקק בצימאון ותשוקה רבה כמ"ש צמאה לך נפשי בארץ ציה ועיף בלי מים שמפני שהוא בלי מים ע"כ תגדל הצימאון מאוד אבל בבחי' עצמיות לא שייך בחי' התפעלות ברשפי אש כלל מאחר שעצמותו הוא (וגם דגים רומזים על עינא פקחא כו') ובשכמל"ו נק' בשם יבשה שהוא כמשל הברואים שביבשה שהמה נפרדים כנ"ל כמו"כ נשמו' ומלאכי' דבי"ע הוא בבחי' ביטול היש כו'.

והנה אחר שנת' בחי' ינו ויבשה יובן ענין קי"ס שהוא הפך ים ליבשה שהוא ע"י רוח קדים כמ"ש ויולך ה' ברוח קדים כו' רוח קדים היינו קדמונו ש"ע בחי' יחיד שאינו גנו מקור למקור להשתל' ומאחר שהאיר בחי' קדים הנ"ל ע"כ ויבקעו המים כי ענין ים ויבשה הכל הוא בבחי' השתל' שיש בזה ב' בחי' ים ויבשה יחז"ע ויחז"ת אבל כאשר הולך ה' ברוח קדים קדמונו ש"ע שאינו בגדר ים ויבשה כלל מבחי' זו יכול להיות היפוך סדר השתל' שמבחי' ים נעשה יבשה כמ"ש במ"א.

וזהו זכרון הו' עצרת להוי' אלקיך וידוע דעצרת יש בו ב' פי' הא' הוא לשון כניסה ואסיפה כמ"ש עצרת תהי' לכם ות"א כנישין כו' והב' הוא לשון מניעה ועיכוב כמו ועצר כו'. והענין הוא שביום ז' דפסח שהי' בו קי"ס שהוא ע"י רוח קדים הנ"ל ע"כ עצרת להוי' אלקיך שב' שמות אלו הוא בחי' יחז"ע ויחז"ת ים ויבשה וביום הו' עצרת פי' כנישו להוי' ואלקים שהאיר בב' בחי' אלו בחי' רוח קדים הנ"ל ע"כ ויבקעו כו' כנ"ל, ופי' הב' שהוא ענין מניעה קאי על בחי' ההעלאה וההתכללו' ב' שמות אלו בבחי' בעל השם וכמארז"ל קודם שנה"ע הי' הוא ושמו בלבד ובתפלה הוא בחי'

אמת ויצ"ב דיודע דאמת הוא בחי' אמתות עצמותו בחי' יחיד שב' פסוקים שמע וב"ש הוא בחי' ים ויבשה יחוי"ע ויחיות ובאמת ויצ"ב הוא בחי' הארת יחיד בחי' אמת הנ"ל והוא בחי' קיי"ס וי"ש במק"מ מה תצעק אלי ר"ת אמת שבקיי"ס ה"י ההתגלות מבחי' אמיתית עצמותו כנ"ל ומה שאומרים ח' פעמים אמת הוא נגד ח' אותיות דהוי' אדני שמאיר בהם בחי' אמת כענין עצרת להוי' אלקיך כנ"ל זהו ענין סמיכת גאולה לתפילה גאולה אריכתא שמאיר מבחי' אריכות כו' ובשמ"ע או' אד' שפתי תפתח ואומרים בא"ה שהוא ענין ב' שמות הנ"ל ולשניהם בשוה מאיר בחי' אמת הנ"ל כו' וד"ל.

אך לפ"ז עדין קרשי' הנ"ל במקומה עומדת ונתחזקה יותר מאחר שביום ז' דפסח האיר האו"ה גדולה מאוד שלמעלה מעלה מכל ההשתל' אי"ב למה אין גומרים את ההלל שניתקן על הנס והשמחה כמ"ש בפ"י דפסחים משנה ה' הוציאנו מעבדות לחירות כו' מאפילה לאור גדול משעבוד לגאולה ונאמר לפניו הללויה ומאחר שבו' דפסח האיר אור גדול יותר מכל המועדים למה אין גומרים בו את ההלל, אך הגה כעין קרשי' זו כבר קדמונו רז"ל במסכת ערכין דמקשה מפני מה אין או' הלל בשבת ומתריך משום דלא איקרי מועד ע"ש ולכא"ו אינו מובן התירוץ אם לא אקרי מועד מאי בכך הלא ידוע דשבת הוא למעלה במדריגה ממועד וכי מפני דלא אקרי מועד היינו שהוא למעלה במדריגה ממועד יוגרע שלא יאמרו בו הלל, ובפע"ח מבואר בלשון אחר שביו"ט הוא הארת עולם הבריאה ע"כ או' בו הלל ובשבת הוא הארת האצ"י ע"כ אין אומרים בו הלל, ועולה לסגנון אחד עם דרו"ל בערכין, ולכא"ו אינו מובן הטעם מאחר דבשבת מאיר הארה יותר גבוה שהוא הארת האצ"י מהראוי לקבוע בו דוקא אמירת הלל שניתקן על גילוי אור עליון כו' כנ"ל. אך הענין הוא כי מצינו בדרו"ל שהלל שייך לשמחה כמו במסכת סוכה פ"ד משנה ח' ההלל והשמחה שמונה כו' והענין הוא כי השמחה הוא דוקא מדבר שמשיג בכי טוב שייך בזה שמחה מאחר שמשיג הגנה האור שמאיר ביו"ט יכולים להשיגו ע"כ שייך בזה שמחה כמ"ש מועדים לשמחה וע"כ גומרים בו את ההלל כי הילול ושבח הוא דוקא בדבר שמשיגים שהוציאנו מאפילה לאור גדול כי החכ' נק' אור כמ"ש הכסיל בחושך הולך שהכסיל הוא שנעדר מאתו אור החכ' נק' חושך וע"כ ביו"ט או' הלל על שהוציאנו מאפילה לאור שנתגלה אור עליון שבחול לא ה"י מאיר כאותו האור וכ"ז שייך באור חכ' המושג אבל בשבת שמאיר בו הארה עליונה מאוד בחי' מוחין דאבא והחכ' מאין תמצא ובחי' אין הוא מה שלמעלה מהשגה ע"כ אין או' בו הלל כי הילול ושבח הוא בדבר

וז"ש במק"מ: ראה לקו"ת — להאריז"ל — עה"פ.

במסכת ערכין: י' רע"ב.

ובפע"ח: ראה פע"ח עקר הרי"ח פ"ב. אוה"ת דרושים לפסח ע' תמה (ס"ע תשעה).

שמושג דוקא וכמו ביו"ט שמאירים בחי' מוחין דאימא כו"*. ועתה יובן דרז"ל בערכין דמתרצי משום דלא אקרי מועד, שאינו כמו מועדים לשמחה שהוא בחי' אור הבא בגילוי ההשגה אבל אור המאיר בשבת הוא למעלה מהשגה וזה עצמו מה שמבואר בע"ח דמפני שבשבת הוא הארת האצי' ע"כ אין או' בו את ההלל כו' שהוא למעלה מאור הבא בגילוי כו' וכמושי"ת וד"ל.

ובזה יתורץ ג"כ מה שאין גומרין את ההלל בו' ש"פ מפני שבוש"פ הוא בחי' קי"ט שהוא בחי' רוח קדים הנ"ל וקדמונו ש"ע שהוא בחי' אור גדול שאינו מושג בבחי' פנימי' ע"כ אין גומרי' בו את ההלל שהילול ושבח לא שייך כ"א באור חכ' המושג כנ"ל בענין השבת, אך הטעם שבשבת אין או' הלל כלל ובזש"פ או' הלל רק שאין גומרים וגם הרי אנו אומרים בו ותתן לנו מועדים לשמחה כמו בכל המועדים. הענין הוא שבשבת מאיר בחי' אין ואינו בא בגילוי למטה גם בבחי' מקיף אבל בקי"ס בא בגילוי למטה רק שבא בבחי' מקיף ונק' או"מ כמ"ש במ"א וע"כ אנו או' בו ג"כ מועדים לשמחה אבל השמחה אינו כמו בשאר מועדים שבא בבחי' או"פ ובשש"פ בא בבחי' או"מ.

ועתה י"ל מ"ש ששת ימים מצות תאכלו שזה הכנה לקי"ס שבוש"פ שהוא מ"ש וביום הו' עצרת להוי' אלקיך כנ"ל, אך הענין הוא כי הנה כתיב ויקרא אלקים ליבשה ארץ ולמקוה המים קרא ימים ואמרו בו' דיבשה הוא בחי' לחמא עניא והנה ההפרש בין יבשה לארץ בגשמיות הוא שיבשה הוא יבשות שאין בו לחלוחית מים כלל וארץ הוא שיש בו לחלוחית מים עכ"פ והענין הוא עפ"י הידוע שיש ב' בחי' בעבודת ה' אתכפיי' ואתהפכא אתכפיי' היינו שהרע הוא בתקפו ומתאוות לכל תאוות רעה כי בהפקרא נחא לי' רק שהוא דוחה את הרע בדחי' בתר דחי' בבחי' כפי' והכרח שמיד שעולה במחשבתו איזה הרהור רע ח"ו מדחה אותו בשתי ידים ומכש"כ בדיבור ומעשה הגם שלבו כל עמו שהעין רואה והלב חומד הוא כובש את יצרו וזהו בבחי' אתכפיי' שאין לו פנימי' הרצון ולב שלם לה' רק שכופה את הרע לעשות רצון אביו שבשמים, ובחי' אתהפכא היינו שמתבונן איך שה' הוא העיקר והעולם הוא טפל הוה ונפסד וכמ"ש ואתה מחי' את כולם ומעמיק דעתו בזה אזי נקבע בנפשו רצון לאלקות היינו שירצה באמת לדבקה

כו': בהבוח לא נסמן התחלת החצעי"ג.

בע"ח: לעיל שו"ה במדריגה ובתע"ח.

מה שאין גומרין את ההלל בו' ש"פ: ראה לקו"ת (וסה"מ תק"ע) צו י"ה, ד

(ע"י עכ), אוה"ת בא ע"י רט"ב.

דיבשה . . לחמא עניא: זהר בראשית לג, א.

שהעין רואה והלב חומד: רשי"י שלח טו, לט.

בו ע"י תו"מ וישנא את הרע זהו בחי' אתהפכא שנהפך מרע לטוב משא"כ בחי' אתכפי' הנ"ל הרי הרע בתקפו רק שכופה אותו כנ"ל, ובי' בחי' אלו הם בחי' ים ויבשה וארץ שבחי' אתכפי' הוא בחי' יבשה יבישות שאין בו לחלוחית היינו הארת אור אלקי בפנימיות לבבו ובחי' אתהפכא הוא בחי' ארץ שיש בו לחלוחית שהוא בחי' הארת אור אלקי במוחו ולבו וארץ הוא בחי' רצון וכמארז"ל למה נק' שמה ארץ מפני שרצתה לעשות רצון קונה כו'. וז"ש ויקרא אלקים ליבשה ארץ שתחילה צ"ל בחי' אתכפי' ואח"כ יבא למדריג' אתהפכא. וזהו ענין ב' המצות מצה שקודם חצות שנצטוו עליה בערב תאכלו מצות הוא בחי' אתכפי' ונק' לחמא בחי' יבשה וצריכה שימור מן החימוץ כי מפני שהרע עדין בתקפו כנ"ל ע"כ בקל יכול ליפול ברע ע"כ צריכה שימור מן החימוץ. ומצה הב' הוא המצה שאחר חצות שלא הספיק להחמיץ מפני שנגלה עליהם ממה"מ כו' הוא ענין אתהפכא כו'.

וזהו מ"ש ששת ימים מצות תאכלו ב' מצות בחי' אתכפי' ואתהפכא הנ"ל ע"ז וביום ה' עצרת כו', כי הנה באמת ענין קי"ס הוא ע"י גילוי מדריגה גבוה מאוד בחי' רוח קדים הנ"ל אשר אין שום העלאת מ"ן ואתעדלית מגיע לשם אך מ"מ הכנה לזה הוא מב' מצות הנ"ל אתכפי' ואתהפכא כי כל מה שבכח האדם לעשות צריך לעשות והוא בחי' אתכפי' ואתהפכא שזהו בכח האדם עצמו לכוף את הרע בהכרח וכפי' ולהיות מוח שליט על הלב וגם להעמיק דעתו בגדולת ה' עד שיבא לבחי' אתהפכא ואחר שהאדם עושה כל מה שבכוחו אוי נותנים לו בדרך מתנה דבר אשר לא יוכל להגיע לזה מצד עבודתו והעלאת מ"ן שלו וכענין שאמ' בוי' דכרוזא כריי בכל יומא מאן דקטיל לחויא יתבינן לי' ברתא דמלכא פי' חוי' הוא הרע דנה"ב שנמשך מוזהמת נחה"ק ומאן דקטיל לחויא שהוא בשעת צלותא שעת קרבא כמ"ש מלחמה להוי' להגביר נפה"א על נהבה"מ בבחי' אתכפי' ואתהפכא הנ"ל שבכח עצמו ללחום מלחמה זו אוי יתבינן לי' מלמעלה ברתא דמלכא שזהו דבר שא"א להגיע לזה מצד יגיעתו ועבודתו רק שיהבינן לי' מלמעלה בדרך מהנה כמ"ש במ"א בפ' כי תצא וכמו"כ יובן גם כאן שע"י ששת ימים מצות תאכלו בחי' ב' מצות הנ"ל ע"ז וביום ה' עצרת להוי' אלקיד בחי' קי"ס כו' כנ"ל וד"ל.

והנה יש עוד פי' בענין ששת ימים מצות תאכלו וביום ה' עצרת כו' באופן אחר מהנ"ל והענין הוא כי הנה כתיב ובנ"י הלכו ביבשה בתוך הים

למה נק' שמה ארץ : בראשית רבא פי"ה, ת.
 שאמר בוי' : ראה ת"ז סתיין (כס, ב). תכ"א (מג, א). תז"ח (צח, ד).
 בשעת צלותא שעת קרבא : בלקי"ת בלק עב, א בשם הזהר. וראה הגסמן במאמרי אדה"ן — פרשיות לעי' תשמט.
 בפ' כי תצא : לקי"ת (וסה"מ תקס"ה) תצא לה, א (ע' תתכ).

ולכאור' אינו מובן מ"ש שהלכו ביבשה בתוך הים כי הלא הם הלכו בתוך הים ביבשה רק שהים נעשה יבשה ומלשון הפסוק משמע שהלכו ביבשה ממש בתוך הים, אך תוכן הענין בדרך קצרה הוא עפ"י הידוע הפלוגתא בדרו"ל ח"א שמים קדמו לארץ כמ"ש בראשית ברא אלקים את השמים ואת הארץ בתחילה שמים ואח"כ ארץ וח"א ארץ קדמה לשמים ביום עשות כו' ארץ ושמים תחילה ארץ ואח"כ שמים, ובאמת מר אמר חזא ומר חזא ולא פליגא שכפי סדר ההשתל' שמים קדמו לארץ ובמח' ארץ קדמה כו' (וכמבואר במ"א בענין ע"ס דארי' וע"ס דארי' כו') וזהו ענין ובני' הלכו ביבשה בתוך הים כמו שהיבשה הוא בתוך הים היינו בבחי' מח' שנק' ים ששם היבשה קדמה והענין הוא עפ"י מה שאנו רואים שהארץ מושפלת מאוד בתחתית המדריגה יותר מכל הברואים עד שהכל דשים עליה והיתה למרמס לכל הברואים מה שאין שפלות כזאת בכל המדריגות דדצח"מ ועכ"ז אנו רואים מעלה יתירה בארץ מה שאין בכל הברואים והוא גענין התהוות יש מאין שהוא דוקא בארץ אשר ממנה יצא לחם ופירות ותבואות מאין ליש שאין זה בכל הברואים והוא בהא תליא שמפני השפלות שבארץ למטה מטה יותר מכל הברואים ע"כ בה נמצא מעלה יתירה יותר מכל הברואים והוא ענין התהוות יש מאין שידוע שהתהוות יש מאין הוא דוקא מכוחו של א"ס ב"ה כמ"ש במ"א כי בסוף דוקא שם ימצא כח ההתחלה כי נתב"ס דוקא וכמו"כ יובן למעלה שארץ הוא בחי' מל' סופא דכ"ד דאצ"י כידוע ומל' הוא בחי' כתר כמ"ש כתר עליון דאיהו כתר מל' והוא מפני שנתב"ס, ויובן עפ"י הקדמה דב' מאמרים ב"ש וישתבח כי בב"ש אנו או' יחיד חי העולמי מלך ובישתבח או' מלך יחיד חי העולמי וידוע דענין יחיד הוא מהו"ע ית' שלמעלה מגדר השתל' ע"ס שאינו מכל אינון מדות כלל וחי העולמיים הוא ענין ע"ס דאצ"י שלמעלה עדיין מגדר גבול דעולמו' בי"ע ומלך הוא בחי' ממכ"ע שהוא דבר ה' שמחי' את כולם בחי' מל' דאצ"י שמחי' בי"ע, והנה המאמר דב"ש הוא בענין ההתהוות מלמעלה למטה וכידוע בכוננות דב"ש רדל"א כו' (וכמ"ש בסידור) ע"כ או' בחתימה מעין הפתיחה בתחילה יחיד ואח"כ חי העולמיים ואח"כ מלך ובישתבח או' מלך יחיד שהוא בחי' העלאה וסוף מעשה עבמ"ת שבחי' מלך הוא יחיד כעין כ"ע דאיהו כתר מל' כי נתב"ס וסוב"ת, ובעבודת ה' בחי' ארץ הוא בחי' קעומ"ש והוא ענין הנחת עצמותו כי יש עבודה ע"י התכוננות אלקו' שנתפעל בלבו באה' ותשווקה לה' ויש עבודה בבחי' קעומ"ש כעבד לאדון הגם שאין לו אהבה ותשווקה מ"מ עובד את ה' בבחי' קבלת עול לבד שזהו סוף כל המדריגה

הפלוגתא בדרו"ל : ראה תגיגה יב, א.

שארץ הוא בחי' מל' : זהר (תוספתא) בראשית לא, ב, וראה מאורי אור בערכו סקכ"ו.

כתר עליון דאיהו כתר מל' : תקוני זהר בהקדמה (יו, א).

דענין יחיד הוא מהו"ע ית' : ראה תו"א נה, ב.

וכמ"ש בסידור : שחרית לס, ג.

בעבודה וגם אחר כל ההתבוננו' הרי אמרו מה פשפשת מה ידעת כו' שבאמת לית מח' תבי"כ וא"כ זאת ישים האדם אל לבו מאחר דלמ"ח תבי"כ א"כ זאת תהי' עבודתי בבחי' קבלת עול להניח מנגד כל עצמותו והתקשרותו בעניני העולם רק לקבל עליו עומ"ש שלימה וכו' וכמ"ש במ"א (והנה באמת מזדריגה זו למעלה היא יקרה מאוד וכמ"ש בוו' כד אתכפיי' סט' אחרא לתתא כו' שהוא בחי' ביטול רצון בבחי' קבלת עול כו') כי באמת זהו עיקר רצה"ע ותכלית המכוון של בריאו' העולמות שנתאוהה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים דוקא שיהי' בחי' יש והיש יהי' בטל בבחי' קבעומ"ש, ויובן מזה ששורש קבעומ"ש שרשו הגבה מאוד נעלה בבחי' יחיד כו' וז"ש מלך יחיד, ועפי"ז יובן טעם דמ"ד ארץ קדמה לשמים כי באמת מצד ההשתל' בודאי צדקו דברי מ"ד שמים קדמו לארץ כמ"ש בראשית ברא את השמים כו' היינו בענין הבריאה שמים קדמו אך מפני שסוף מעשה עבמח"ת שזהו תכלית פנימיות המכוון הסוף מעשה דוקא נמצא שארץ קדמה שכל ההשתל' הוא רק דרך מעבר לבד בשביל בריאת הארץ שזהו העיקר כמ"ש במ"א, וזהו במח' ארץ קדמה שזהו פנימי המכוון של המח'. ועפי"ז הדברים האלה יובן הנס דקיי"ס מ"ש ובג"י הלכו ביבשה בתוך הים כי מאחר שנת' לעיל שארץ קדמה לשמים הרי ק"ו שקדמה למעלה לים כי השמים מקיפים את הארץ ואת הים אשר שניהם המה כנגדיר חרדל לגבי שמים ומאחר שמ"מ יש בארץ מעלה יתירה שקדמה ג"כ לשמים א"כ כ"ש וק"ו שקדמה לים (ועפי"ז הקבלה שמים הוא בחי' ז"א וים הוא בחי' מל' דאצי' כמו שהוא בבחי' אצי' כנ"ל וארץ הוא בחי' מל' דאצי' שנעשה מקור לבי"ע ומאחר שקדמה לשמים כש"כ שקדמה לים כו') וזהו מ"ש ובג"י הלכו ביבשה בתוך הים שעיקר הנס הוא שנתגלה היבשה כמו שהיא בתוך הים ששם ארץ קדמה (ולא זו בלבד שמים נעשה יבשה) אך מפני מה זכו בג"י לבחי' גילוי מדריגה גבוהה זו הוא ע"י ששת ימים מצות תאכלו כי ענין המצות נת' שהוא בחי' אתכפי' ואתהפכא ונת' שבחי' אתכפי' שהוא בחי' הקעומ"ש עבמח"ת כי ארץ קדמה בבחי' יחיד כנ"ל ונמצא שבחי' אכילת מצה גרם הבחי' קיי"ס (ולא בבחי' מתגה לבד כנ"ל) וזהו ששת ימים מצות תאכלו שהוא בחי' אתכפי' ואתהפכא הנ"ל שבחי' זאת שרשה מאוד הגבה למעלה עי"ז זכו לקיי"ס שהוא ע"י רוח קדים קדמונו ש"ע בחי' יחיד וזהו ששת ימים מצות תאכלו עי"ז וביום הו' עצרת הוי' אלקיך כו' כנ"ל וד"ל.

מה פשפשת מה ידעת : ראה זהר בהקדמה א, ב.
 לית מח' תבי"כ : תקוני זהר בהקדמה (יז, א).
 כד אתכפיי' סט' אחרא : ראה תניא סכ"ז. לקו"ת פקודי ג, א.
 שנתאוהה הקב"ה . . בתחתונים : ראה תניא רס"ו ובליקוט פירושים שם.
 שניהם המה כנגדיר חרדל : ראה שלי"ה מח, סע"א.
 שמים . . ז"א : זהר בשלח סב, ב.

קיצור מהנ"ל. יקוו ותראה, כל הנחלים, שמע ובשכמל"ו, ים ויבשה חיות נפרד ים סוף מל' בבחי' אצי' ים מקור לבי"ע יבשה ברואים דים ויבשה דגים קרירות עינא פקיא.

ששת ימים תאכל מצות

ששת ימים תאכל כו' שביעי רשות, עצרת לה' כולו לה' לע"ל לכן אין בו שלמי שמחה, ע"ד לע"ל אין בו לא אכילה כו', להבין מ"ש לגזור י"ס לגורים כל"ה, ואח"כ והעביר ישראל כלי"ח בפ"ע וכ"ה בהגדה אלו קרע ולא העביר כו' מהו הטובה אלו לא העביר מאי נפ"מ מהקריעה לבד, הנה בק"ש אומרים אחד שהעולמות בטלים עד שאין עוד ממש בלק"א ח"ב פ"ג צ"ל הרי מקרא מלא כתיב בראשית ברא יש מאין, יש ממש, ואם קמי' כלא עד שאין עוד ממש וזלתו, א"כ אין הבריאה אמיתית כלל רק אחיזת עינים אבל קמי' הוא כמו קודם שנברא העולם וא"א לומר כן דהתורה נק' אמת וקתיב ברא כו', גם צ"ל משי"ש פ"ד הגדול הגבור הבריאה מבחי' חסד וזהו בהבראם באברהם עולם חסד יבנה כיון שהצמצום מצד גבו', א"כ כשהי' חסד בלי צמצום לא הי' יש רק אין א"כ אין שייך בריאה יש מאין, גם צ"ל מ"ש שא"ק נק' אדם דבריאה יש מאין הלא אפילו אצילות אלהות, ויובן בהקדים ענין ים ויבשה, כתיב יקוו המים אל מקום אחד, וכל מה שיש ביבשה יש בים חוץ מן החולדה, צ"ל למה חולדה דוקא אינה בים הנה מל' נק' ים (כשמקבלת מחכמה וחסד כמ"ש זח"ג ק"ג ע"ב מאבא כו', והנחלים פי' מק"מ ה"ח דאבא הולכים אל הים נחל עדניך, עיין פרדס ערך נחל דגבוה מנהר, אך מ"ש שאינו פוסק ז"א ע' ג"פ סי' קכ"ו סס"ק ל"ו, אבל מבואר שם דנחל היינו קטן והוא ע"ד ההפרש בין מעיין לנהר שההשפעה מצד חכ' נק' קטן כו' ובינה יש

ששת ימים : נעתק מבוך 108 שיא, א. נמצא גיכ בבוך 306 רפה, א (ושם גרשם : כפי' בא).

שביעי רשות : מכילתא בא יב, טו, פסחים קכ, א.

עצרת לה' כולו לה' : פסחים סח, ב.

עצרת . . אין בו שלמי שמחה : נסמן לעיל ע' תתקצד.

משי"ש פ"ד : בשער היחוד והאמונה.

בהבראם באברהם : ב"ר מ"ב, ט.

שא"ק נק' אדם דבריאה : ראה ת"ז ת"ע קלג, סע"א. ע"ח דרוש עגולים ויושר. ועוד.

אוה"ת — ענינים ערך א"ק.

וכל מה שיש ביבשה : חולין קכ, א.

בחי' עליונה שבה ונק' ג"כ ארץ בחי' תחתונה שבה פקדת הארץ להיות ותשוקקיה כו', והענין בריות שבים מובלעים בים והמים חיותם ואין ביניהם פירוד ואם יעלו ליבשה מיד מתים משא"כ ברואים דיבשה יחיו באויר, כמ"כ למעלה יש ב' בחי' עלמא דאתכסייא היינו ים שהברואים שבהם מלאכים (גבוהים שמזיווג נשיקין דאצי") נק' נוני ימא החיות אלקות בקירוב עם המלאך ולכן יכול המלאך לומר אני ה' (ואף שזהו אפי' במלאכים דבי"ע והן נפרדים מ"מ הם ג"כ לפעמים שלוחים) כי אע"פ שהם נפרדים יש בהם ביטול יותר מנשמות, ובחי' ב' עלמא דאתגלייא נפרדים מבחי' ע"מ רק ברקיע קצת ביטול משתחוה כו' מעין בחי' ים, וזהו שהבריאה יש מאין מבחי' חסד כי אף שחסד גילוי מ"מ שייך התהוות יש כמו נוני ימא רק בחי' גבורה שיהי' החיות בריחוק עד שיהי' נפרד לגמרי ממש בחי' יבשה לכן הבריאה אמת אפי' קמי', ומ"ש כלא חשיבי שהם בטלים כמו נוני ימא באצי' אלקות ואעפ"כ אדם דבריאה כי אין ערוך לעצמות כג"ל.

אך א"כ מלאכים גבוהים מנשמות שהם נפרדים ובאמת נהפוך הוא, והענין ידוע שיש זיווג נשיקין זיווג * גופני ומלאכים נמשכים מזיווג נשיקין ונשמות אף אותן ששרשן מזיווג נשיקין חוזרים ונמשכים דרך זיווג גופני, כמ"ש בע"ח של"ח פ"ד ופ"ה * וע' בהרמ"ו ח"א בדרך ו' ע"א, ונשיקין הוא בחי' דיבור כמ"ש בע"ח מכל דיבור נברא מלאך כו' ובבחי' זו ההשפעה בקירוב ובגילוי ולכך הם בביטול, אמנם נש"י נק' בנים והטפה נמשך בריחוק מהאב גם מהאם לאחר לידתו נעשה נפרד בפ"ע, אבל מ"מ נלקח מפנימי' מוח האב יותר מהמלוכב בדיבור כנזכר בבה"ז בראשית ונח ובלק לכך מלאכים לא יכלו להתלבש בגופים גשמיים כידוע מענין עזא ועזאל שנפלו ברע, וזהו כמו נוני ימא כשיוצאים ביבשה מתים ונשמות יכולים אף אותן שמנשיקין נאמר ע"ז וידגו לרוב בקרב הארץ, נוני דאזלין ביבשתא כנזכר בזהר ח"ג קפ"ז ב' מצד שנמשכים אח"כ דרך זיווג גופני ויש בחי' צלם המחבר ומקשר הנשמה עם הגוף שתוכל להיות בחי' יש לבושים דאדה"ר כו' ע' חוקת תקס"ד.

והנה כתיב היתה כאניות סוחר וקאי אכנס"י כמ"ש בזהר שלח דנ"א ב' וכתוב שם אניות יהלכון וענין האניות דהנה ישראל נק' זרע בירך ד' שממשיכים מעלמא דאתכסייא ים לבחי' עלמא דאתגלייא כמ"ש ברוך כו' מן העולם ועד העולם ומה שארו"ל על ג' דברים העולם

זיחג : כנצ"ל : זיחג.

ופ"ה : בבון 306 ופ"ט.

בבה"ז בראשית ונח ובלק : ראה שם ב' סע"א ואלך, ה' ג ואלך, צה' ג ואלך.
חוקת תקס"ד : סה"מ תקס"ד ע' קסה. קע.

עומד כו' על העבודה כו' שע"ז נמשך מעלמא דאתכסייא כו', כי כל המשכה צ"ל ע"י העלאה תחלה וזו עבודה קרבנות ועבד הלוי הוא להמשיך מבחי' הוא עלמא דאתכסייא ע"י שירה חמרה ועכשיו פסוד"ז זהו העלאה וההמשכה ע"י כהן עכשיו גמ"ח אך מצד עוצם ההעלאה יכול לבוא לידי כלות הנפש ליכלל בימא רבא כמו בן עזאי ולזה צ"ל בע"כ אתה הי מצד מעהמ"צ זהו ענין האניות בחי' לבושים שע"ז לא יטבע האדם בים והיינו הלבושים דתומ"צ וידוע בכהארי"ל שהם תיקון הלבושים שנולדו עם הנשמה בחי' חשמל שנפלו ע"י חטא אדה"ר ומתבררים ע"י תומ"צ וזה הלבוש שרשו גבוה מהנשמה כי הוא מבינה וגבוה מזו"ג שמשם שרש הנשמה, וכענין שרש המשל למעלה מהמשל וזהו הארבין כאניות סוחר מו"מ רב, וזהו ענין גוהרקי דר' חייא ושאר צדיקים כו', ועפ"ז יובן ג"כ ענין גלי הים מבחי' רוח סערה הג' דא"י מעוררים רצוא גדול עד שהנוגין והארבין יעלו ויורדו ואח"כ יקם סערה לדממה ע"י יסו"א בחי' שוב הממתיק הרצוא.

ועתה יובן ענין קריעת י"ס, כי אל דעות הוי' שכולל ב' דיעות ממעלה למטה למעלה היש ולמטה אין, וזהו בחי' ים שהנבראים מובלעים בטלים בחי' אין, ומ"מ שם נברא עליו וזהו ענין אדם דבריאה, חסד מים, יקו המים אל מקום אחד בחי' יחוד ע נק' אחד ומ"מ בחי' יחיד למעלה דהיינו לבדך ממש כמו קודם הבריאה, וגם עכשיו כ"ה במהר"ע, אמנם ביטול הנבראים שהבורא יש והם אין כלא חשיבי ולא לא ממש נק' אחד, ובחי' ארץ כמו שאצלינו בריחוק הנברא יש ולמעלה אין שאינו מושג, וזה"ע המחלוקת שמים קדמו שם מים עלמא דאתכסייא גבוה למעלה היש והנברא אין, ומ"ד ארץ קדמה כי סוף מעשה עלה במח' תחלה כי זה הכח שיתראה הנברא ליש, והכח המחיי' אותו יהי' נראה כאין הפך מדיעה העליונה שהחיות יש לגבי הנברא נמשך מבחי' יש האמיתי שלמעלה מכח המחיי' את הנברא בחי' ממכ"ע ודבר ה' רק מבחי' סוכ"ע דלגבי בחי' זו אפילו כח המחיי' אין ממש כנודע בענין עמד מקור"ה כו', א"כ יש המדומה שאינו יש ודבר אמיתי רק שנראה ליש נלקח מיש האמיתי וכן גילוי אלקות בקיום המצות בעשי' שהוא יש גבוה מדו"ר וכלות הנפש שהם בחי' אין כנ"ל, והנה לע"ל וראו כל בשר בגופים גשמיים כדעת הרמב"ן וזה לא כמו ב' בחי' דים ויבשה כי ים גילוי שם הנברא אין ואין שייך גוף גשמי שמבחי' יבשה בים, וביבשה הרי החיות בריחוק כו', אך היינו מצד גילוי יש אמיתי שלמעלה מבחי' עלמא דאתכסייא ודאתגלייא וקמ"י שניהם שוים ע"כ יוכל להיות

הגילוי שבבחי' ים גם בגופים גשמיים, וזהו בחי' סוכ"ע עיגול שאין שם התחלקות מעלה ומטה.

וזה"ע קרי"ס שנעשה מים יבשה אך לא כיבשה דעלמא דאתגליא שהחיות אלקות בריחוק אלא כמ"ש ברוך כו' מן העולם שעלמא דאתכסיא נהפך להיות כגילוי ולכן היו אז ישראל בבחי' ביטול כמו בים כו', אך מ"מ שיהי' גילוי זה בגופים גשמי' (דמ"מ ל"ד ביטול שלהם לגוני ימא לא מיני' כו') הוא ע"י גילוי בחי' כי גאה גאה שלמעלה מעלמא דאתכסיא בחי' יש אמיתי שמשם יוכל להיות התחברות בחי' ים להתגלות בבחי' ברואים דיבשה והי' הנבראים יש כמו יבשה ומ"מ ביטול מצד בחי' ים והיינו ע"י רוח קדים מבחי' ע"י שנעתק כו' וזהו שם נשמחה בו במהו"ע.

ובזה יוכן ענין שזכו לנבואה בקי"ס ראתה שפחה מה שלא ראה יחזקאל, כי הנביאים כדי שיגיע להם הגילוי הוצרכו להתפשטות הגשמיות וביטול חושי גופו והוא מעין בחי' ים שהנברא נעשה אין מצד הגילוי, ואמנם בקי"ס נהפך הים להתגלות בכלים דיבשה, א"כ אפילו שפחה שלא הי' בה ביטול מופלג הנ"ל ראתה מה שלא ראה כו', זה אלי משה נתנבא בזה כו' ג"כ הי' גופו על מעמדו כי מן המים משיתיהו ליבשה כו', וכ"ז הוא מעין שיהי' לע"ל גילוי היש אמיתי למטה ביש הנראה כו' ע"י תומ"צ וזהו בוקע הינו כו' זה כו' לכן לא נזכר בז"פ אכילה ע"ד לע"ל כו' וזהו שיאמרו ליצחק כי אתה אבינו כו' התגלות מקור הגבורה שמשם נמשך היש ארץ כו' ולא בכסף תגאלו. ועם הנ"ל יתיישב מ"ש בתורת פורים תקע"ב איך סוכ"ע למטה יותר וקשי' אמאי הלא יש דכלים דאצי' ג"כ מסובב יעו"ש ולפמ"ש כאן א"ש דבאצי' הנאצל בטל לגבי האור המחי' אותו כאין לגבי יש א"כ נהי שהתהוותו מסוכ"ע מ"מ בבי"ע שהנברא יש ודבר נפרד אצל עצמו הרי ניתוסף עוד בחי' יש גמור שלא יהי' כזיו כו' לכן צ"ל הארה גדולה יותר מסוכ"ע יש אמיתי והבן.

לביאור ששת כו' מצות כו' וקי"ס, ים בחי' עתיק להעיר ממ"ש לע"ל ומלאה הארץ וכו' כמים כו' פי' בארץ ויבשה יהי' זה הגלוי שבבחי' ים וע' בע"ה ל"א ד' וזהר חיי שרה קכ"ה ב' גם י"ל בחי' ים זהו אחד ויבשה ועד, וי"ב בקר הים עומד עליהם כי הוא עתיק דבריאה א"כ נעתק ונבדל מהם וזהו מלמעלה, וזהו ענין כמים הפנים כו' ולעשות הישר כמ"ש במ"א א"ג ים רישא האמצעים ים החכ' ותליא ברדל"א, ולהעיר וביום השביעי מענין כאור זה"י, וא"ש לידת הנשמו' קי"ס כי ישראל נמשלו לים כמ"ש במדרש רבה דאסתר ע"פ ויבן כו', וטעם להקדמ' מאכל מצות כי הוא מבחי' ארץ אך מה שבארץ נעוץ סופן כו' א"ג זהו קי"ס תחרישון אתדל"ע שלמעלה מאתדל"ת אכן תחלה צ"ל אתדל"ת והיינו תאכלו מצות כו' ועמ"ש ג' בחי' אתדל"ע זהו ליל א' דפסח שנגלה כו' וששת ימים וביום השביעי כו', בד"ה והי' מספר גת' דלעתיד יהי' ארץ גבוה מים, ומלאה הארץ וזהו ע"ד שחורה אני ונאווה כו' ואת"ל דים מל' שבאצ"י ויבשה היותה עתיק לבריאה א"ש ואת"ל יבשה א"א דבריא' צ"ע אם יהי' זה גבוה מים כו', מיהו שם ר"ל ים ויבשה זז"ג וי"ל ע"ד אור הלבנה כאור כו' וזה ז' נחלים, י"ל ג' בחי' ים מל' שבאצ"י ארץ ויבשה עתיק וא"א דבריאה ע' זהר בלק קפ"ז מענין גוני ימא ובח"א בהקדמה, אולי ים פרצוף הפנימי הרהור מח', ארץ דבור בתרומ' במל' רוממו' ודבור זהו ג"כ ים ויבשה וא"ש אחד ועד כי ד' רבתי זהו דבור שבמח' הרהור ועד דבור וכו' וכנ' במ"א דים ויבשה מו"ה, וא"כ גוני ימא חסידי' הראשוני' או י"ל גוני ימא בנות ירושלים נשמות דאצ"י לייחן, ושור הבר נשמות דבריאה שחורה אני כי י"ב בקר והים וכו' מלמעלה מרומם מהם למעלה מאצ"י את"ל מל' דא"ק נק' ים ועת"י נק' ארץ חפץ או י"ל שם . . . נק' ים ב' היות ע' ד"ה וירא ע' תיקונים כ"א צו"ב יבשה מיכאל (ואתגלגלי אתון ט"ר הגז' בזהר נקץ ר"ד זהו באלבם כו') ושיהי' נהפך הים הנ"ל ליבשה הוא ע"י המשכות מאוא"ס הכלול במאור שהוא בחי' המלך המרומם לבדו וכמו בחי' קי"ס זמל' דאצ"י תליא בעתיק דאצ"י כן בחי' אור הכלול במאור ממש לגבי הקו כו' וזהו לבדו המתנשא מימות כו' עת"י ע' בד"ה כי עמך מק"ח היינו מל' דא"ק עת"י לאצ"י אבל באורך עצמות א"ק וכו' וכענין אור זה"י וזהו קי"ס ע"י רוח קדים כי ים עת"י ושיהי' הים יבשה היינו ע"י גילוי

לביאור ששת : נעתק מבין 966 קעה, א נבסיום המאמר רשם המעתיק : כל מה שנמצא בזה הכתב רשום למעלה בציוור (זה"ה או כוה"ה) הוא נמחק בגוף כ"י (לא הועתק כאן).
 ארבעה קטעים הראשונים עד ד"ה ועתה צ"ל, כנראה ראשי פרקים.
 בד"ה והי' מספר : ראה לקו"ת (וסה"מ תקס"ה) במדבר ה' ב (ע' תקפה),
 שם . . . בהצילום מטושטש ואולי ע"ס או ע"ד.
 בד"ה כי עמך טק"ח : תורה אור (וסה"מ תקס"ג) לו, א (ע' סט).

עצמיו א"ק וכו'. י"ל עוד טעם לקי"ס בשש"פ כי הנה בחשבון ספה"ע שש"פ הוא יסוד הנק' ים לפי' הוזהר ח"א די"ח ביקו המים אל מקום א' דקאי על יסוד ע"ש והוא המשכת הטפה מיסודות דא"א ואו"א ליסוד ז"א. ובחשבון המשכה דפסח שמתחיל מיום א' דפסח הרי שש"פ הוא מל' הנק' ארץ וא"כ כיון דשש"פ הוא עצמו ב' הבחי' דים וארץ לכן שייך בו קי"ס שנהפך הים ליבשה כו'. גם בע"א י"ל פי' עצרת להוי' ע"ד מאת הוי' משפיע היתה זאת נוק' מחמת גלוי עתיק וזהו עצרת עכוב כו'.

לחם מזלזל ממשיך אין ע"כ התינוק נמשך בו התהוות דע"ת ע"י לחם וויס לעמודי' הר"ך עמודי אור ממ"ה כי במל' שייך ים ויבשה והיינו במל' דאבי"ע משא"כ בגילוי ממ"ה וזה נמשך ע"י ו' דמצות כו'. הורמנותא גלוי לנשמות טה"ע טהורה היא.

כ"ן בעבודה ב' פסוקי' דק"ש ים ויבשה היינו למס"נ באחד זהו כמו נוני ימא וכו' אח"כ אמוי"צ הוא קי"ס לכן ח"פ אמת כי מה תצעק וכו' ר"ת אמת שע"י זה הי' קי"ס להיות גילוי אמת לעולם כמו ביחוי"ע וכו' זהו כמים הפנים תיקון ואמת וכו' כן לב האדם יחוי"ע ביחוי"ת ועיקר בחי' זו סמיכות גאולה לתפלה שהיכל ק"ק דבריאה נעשה אצ"י ממש ה"ז כמו קי"ס שהוא עלי' בריא' באצ"י לפי' הרשב"י והוא בחי' לאשתאבא כו' וח"פ אמת נגד ח' אותיות שבב' שמות הוי' אד' כי אד' בבריאה גם שם הוי' נק' אד' ע"ד כל מה שיש ביבשה יש בים.

בע"י ב' פי' א' לשון שנעתק ונבדל זה הבחי' י"ל נק' ים הב' ל' מעתיק מספר לספר י"ל זה הבחי' נק' ארץ וע' ב' פי' אלו בביאור כי המצוה הזאת פ' נצבים דתקס"ה.

ועתה צריך להבין ענין שש"פ שנק' עצרת להוי' אלוקיך ולמה או דוקא הוא ענין קי"ס דהנה ענין ים ויבשה למעלה הוא בחי' עלמא דאתכסיא ועלמא דאתגליא והוא ע"ד דוגמא ים וארץ הגשמיים דהנה כל מה שיש ביבשה יש בים אלא שהברואים שבים אינם נראים לחוץ כי הים מכסים להם וגם חיותם וקיומם הוא בתוך הים דוקא וא"א להם לחיות ביבשה שמיד מתים משא"כ ברואים שביבשה שהם נראים ונגלים חוץ מן הארץ ועם היות יניקותם וחיותם הוא מן הארץ מ"מ הם נפרדים מן הארץ ליש דבר נפרד

לחם מזלזל : טעמי (ושער) המצות אמור מצות לחם הפנים.
 מה . . ר"ת אמת : נסמן לעיל ע' איז הערה זו"ש.
 בביאור כי המצוה . . דתקס"ה : סה"מ תקס"ה ע' תתקמ"א.
 כל מה שיש ביבשה : ראה תולין קכו, א.

בפ"ע וכמו"כ למעלה הנה מצינו שבחי' מל' דאצי' נק' ים ונק' ג"כ ארץ ויבשה דהנה כתי' כל הנחלים הולכים אל הים דהיינו השפעות מהספי' שלמע' מהמל' שכולם גשפעי' והולכי' אל הים הוא בחי' מל' וכדכתי' בזהר בהעלותך דק"ן ע"ב וכנודע דעיקר בנין הע"ס דמל' הוא מבחי' עשר מלכיות שבע"ס שלמעלה ממנה שמבחי' מל' שבחכ' נעשה חכ' שבמל' ומבחי' מל' שבחסד נעשה חסד שבמל' וזהו כל הנחלים הולכים אל הים ונקראת ים סוף לפי שהיא סוף כ"ד דע"ס דאצי' אמנם נק' ג"כ ארץ ועו"ג תדשא הארץ דשא כו' תוצא הארץ גפש חי' דקאי על בחי' מל' וכדפי' בזהר פ' שמיני דל"ט ע"ב ובבראשית וכמ"ש ג"כ בפרדס ערך ארץ ב' התיקונים והרע"מ. והענין הוא דהנה בחי' מל' דאצי' הוא הממוצע המחבר אצי' ובי"ע כי הנה בין אצי' לבריאה יש פרסא ומסך המפסיק ביניהם כי באצי' איהו וגרמתיי חד שהוא בחי' א"ס משא"כ בי"ע הם גפרדים והיינו ע"י הפרסא המפסיק כו' והמל' נאצי' בוקעת הפרסא ויורדת בבריאה ונעשית עתיק לבריאה א"כ היא הממוצע המחבר אור האצי' עם הבריאה והיינו כדי שיומשך השתל' והתהוות חסד הגריאה מחנה מיכאל שהם בחי' בע"ג מהחסד דאצי' שהוא בחי' א"ס דאיהו וגרמתיי חד א"א כ"א ע"י שנמשך מהחסד דאצי' לבחי' מל' כנ"ל שמבחי' מל' שבחסד נעשה חסד שבמל' ומבחי' מל' דוקא הוא שיכול לימשך אח"כ בבי"ע כו' והנה ידוע דכל בחי' ממוצע בין שני דברים בהכרח שהממוצע יתי' כלול משניהם שיש בו מבחי' תחתונה שבעליון וגם יש בו מבחי' היותר עליונה ושרשית של התחתון (וכמו בחי' הקוראל (הנו' בע"ת) הממוצע בין דומם לצומח שיש בו בחי' צומח וגם בחי' דומם וכן בחי' הממוצע בין צומח לחי' כו' כנז' בע"ח בסופו) ועוד מובן מזה שהממוצע הוא בחי' מקבל וגם הוא בחי' משפיע דהיינו שמתחלה הוא מקבל מהעליון ואח"כ נעשה משפיע להתחתון וע"ד שנא' גבי משה אנוכי עומד ביניכם ובין הוי' אלוקיכם כו' וא"כ היות בחי' מקבל הוא גבוה יותר מבחי' היותו משפיע אח"כ כי מה שמשא קיבל מהקב"ה הנה כשאמר אח"כ ליהושע וודאי אין ערוך השגת יהושע להשגת משה וכמו שאמרו פני משה כפני חמה ופני יהושע כפני לבנה והנה מה שהוא משפיע זהו בחי' הגילוי אבל בחי' היותו מקבל זהו בחי' העלם וע"ד מארו"ל לא קאים אינש אדעתי' דרבי' כו' וככל המשל זה יובן למעלה בבחי' מל' דאצי' שהוא הממוצע בין אצי' לבריאה דהיינו שנמשך בה השפע מהאצי' ומתעלם בה וממנה נמשך אח"כ השפע לבי"ע ונמצא שהיא ג"כ כלולה מב' בחי' מקבל ומשפיע שמתחילה היא בחי' מקבל שמקבלת השפע

שהממוצע יהי' כלול משניהם : ראה ע"ת שבהערה הבאה סיודר שער ליג בעומר שוה ב' המשך תרס"ו ע' קב.

הנד' בע"ח : שער' דרושי אבי"ע פ"א.
פני משה כפני חמה : ב"ב ע"ה, א.
לא קאים אינש : ע"ו ה' ב' (כני' הע"י).

אור דרושים לפסח התורה אי"ט

מהספי' דאצי' שלמעלה ממנה כשנעשית מקור לבי"ע זהו בחי' משפיע וזהו ואמונה כל זאת וקיים עלינו דמאחר שנאמר זאת ל' נקבה איך אמר אח"כ וקיים ל' זכר אלא כי אמונה הוא בחי' מל' שנק' זאת בחי' נוק' לגבי מעלה היינו לגבי בחי' אמת ת"ת דאצי' וקיים עלינו לגבי בי"ע נעשית אח"כ בחי' דכר ומשפיע, והנה ב' בחי' אלו שבמל' נק' ים וארץ שהם בחי' אתכסיא ואתגליא והיינו היותה בחי' מקבל מלמעלה מהספי' שלמעלה ממנה נק' ים שהוא בחי' העלם ואתכסיא כי השפעה זו מהאצי' מתעלם בה ואינו נגלה בבי"ע ע"ד שנמשך בה ממש כ"א בשינוי המהות כמו אור המאיר דרך מסך שנק' אור של תולדה אבל האור שהוא מאיר קודם המסך אינו נגלה כלל כי המסך מעכב ומונע גילוי האור וכך האור והשפע שנמשך בבחי' מל' דאצי' נשאר בבחי' העלם בה ואינו נמשך ומאיר כמו שהוא בבריאה מחמת שיש מסך ופרסא המפסיק בין אצי' לבריאה ולכן בחי' זו דמל' נק' ים ועלמא דאתכסיא וזהו כל הנחלים הולכים אל הים שהוא ההשפעה מבחי' מל' דט"ס האצי' שנמשכי' לבחי' מל' להיות מהם בגין ע"ס דמל' והיא הנק' ים שהוא היותה בחי' מקבל מהנחלים הנ"ל ואח"כ כשבוקעת המסך ונעשית ראש ומקור לבי"ע נק' בחי' זו ארץ שהוא בחי' אתגליא שהוא בחי' משפיע לבי"ע.

וזהו דאיתא בוהר פ' בהעלותך דף ק"ג כד אתנהרא מנהרא עילאה דאבא כדין אקרי ים וכו' והפרדס שהמל' נק' ים כשמקבלת מחכ' וכענין ים החכ' ונודע דאבא מקנן באצי' משא"כ בבריאה אינו מאיר אור אבא כ"א בינה מקנא בבריאה וזהו עצמו ענין המסך שבינן אצי' לבריאה שהוא מהבינה דאצי' משא"כ באצי' מאיר אוא"ס ב"ה ע"י התלבשות באור החכ' לכד וכמבאר באריכו' בע"ה שער מ"ז שער סדר אבי"ע פ"ג וע"ש דחכ' זו המאיר באצי' הוא חכ' דא"ק כו'. וא"כ לפ"ז אתי שפיר היטב דברי הוהר הנ"ל כד אתנהרא מאבא עילאה כדין אקרי ים והיינו כמש"ל דבחי' היותה באצי' קודם שנעשית מקור לבי"ע נק' ים ובאצי' מאיר אוא"ס ב"ה ע"י החכ' לכד וזהו ענין כד אתנהרא מאבא עילאה כו' והנה ענין ים מורה ג"כ על היותה בחי' מקבל מלמעלה שהים עצמו הוא החפירה המקבל המים וכמים לים מכסים היינו שהמים הן הנמשכים חוץ החפירה הוא השפע הנמשך מלמעלה מבחי' חכ' כו' וביאור ענין בחי' ארץ הנה כתי' והארץ הדום רגלי ועמ"ש בפ"י ומן העפר אשר יהי' בקרקע המשכן כו' (בפי' שלח ע"פ ועתה יגדל) והנה ארץ הוא ג"כ לשון רצון כמ"ש הפרדס ערך ארץ והיינו משום דאיתא בע"ח

והפרדס: (כנראה צ"ל והפרדס כתב) שער ערכי הכינויים מערכת ים.
דאבא מקנן באצילות: ראה גיצווי אורות לוח"ג ק"ו, א. הערה בסה"מ חשי"ג

י' 133.

בני"ח . . פ"ג: בדפוס שקלאו תק"ס. ונדרא מ"ב.
בפי' שלח: לקו"ת שם לט, ב.

בהיכל השביעי שמ"א ספ"ב שאותה בחי' דמל' דאצ"י שעלי' נאמר לכו ומעטי א"ע היא יורדת ומתלבשת בא"א דבריאה בסוד נשמה אליו והיינו שנעשית בחי' עתיק דבריאה וזהו ענין ארץ לשון רצון וג"כ ארץ חפץ וכנודע ג"כ מענין חפץ ורצון שהם בבחי' אלא דהחפץ הוא פנימי' הרצון ועו"ל דים וארץ הם מה שיש במל' ב' בחי' פרצוף הפנימי ופרצוף החיצון דפרצוף הפנימי נק' ים וזהו כד אתנהרא מאבא כו' שבחי' זו שרשו מעצמיו' אבא כמ"ש ע"פ א' היא יונתי כו' ופרצוף החיצון זהו ענין והארץ הדום רגלי וע' בזהר הרקיע בתחלתו שזהו"ע לכו ומעטי א"ע להתלבש בפרצוף החיצון כו' ואם נאמר כן א"ש ענין נוני ימא שהנשמות הגבוהות נק' נוני ימא כי כן שרשם מפרצוף הפנימי וכמ"ש במ"א ע"פ ששים המה מלכות כו' אחת היא יונתי כו' שזהו ענין חסידים הראשונים כו' וגם במ"ח איתא שבחי' זו היא הנק' כנס"י כו'. ומ"כ י' כי ים הוא בחי' כתר דמל' שהוא באצ"י תמיד כמ"ש לעולם דברך נצב בשמים וארץ הם ט"ס תחתונים דמל' שיורדים להיות מקור לכי"ע ע"כ מ"כ, וג"ז א"ש לפי מה שכי' בליקוטי הש"ס שם כי גם בבחי' זו שעלי' נאמר לכו ומעטי א"ע שהיא בחי' א' מאחורי העקב דנוק' דז"א ומהבחי' זו נעשה פרצוף כו' ואפי' פרצוף זה אינו יורד כולו כי בינה של זה הפרצוף מקננת בבריאה בסוד נשמה אבל הכתר אינו זו ממקומו כו' ע"ש נמצא א"ש שבחי' כתר של הבחי' זו הוא ג"כ בכלל ים שהרי הוא נכלל לעולם באצ"י רק בחי' בינה שבו יורד לבריאה נק' ארץ כו'.

והנה ידוע דבחי' האצ"י בכלל נק' שם הוי' כי י"ד הוא חכמה כו' ומה שנמשך להיות מקור לכי"ע נק' אלקי' או אד' כמ"ש ואראה את אד' יושב על כסא כו' ונק' ג"כ ב' בחי' אלו טובב וממלא ונק' ג"כ קודב"ה ושכינת' ולכן גם בבחי' מל' שהיא כלולה מב' הבהי' הנ"ל זהו נק' ג"כ שם הוי' ושם אלוקי' והיינו ענין ים וארץ אתכסייא ואתגליא כמ"ש כי שמש ומגן הוי' אלוקי' ומה יובן מה דבשש"פ שהוא קי"ס נא' עצרת להוי' אלוקיך והנה כמו שבחי' מל' דאצ"י היא ממוצע בין אצ"י לבריאה ויש בה ב' בחי' מקבל ומשפיע ונק' ים וארץ כמ"כ יובן עד"ו עוד למעלה מעלה בבחי' כתר עליון ממש שהוא ג"כ ממוצע בין המאציל לנאצלים כי הנה א"ס ב"ה הוא פשוט בתכלית הפשיטות וכשמו כן הוא שאין לו קץ ותכלית כו' והע"ס דאצ"י אינו ערוך כלל אליו ית' אפי' כטפה לגבי הים ממש ולכן א"א שיהי' התהוות ע"ס מהמאציל א"ס ב"ה ושירד ושיומשך האור מא"ס ב"ה לירד ולהתלבש בע"ס דאצ"י אם לא ע"י ההמשכה בבחי' כתר תחלה שהוא

בע"ח . . שח"א ספ"ב : בלפוס שקלאו תק"ס. ובר"א שמ"ב ספ"ד.
 וט"כ : ומצאתי כתוב.
 בליקוטי הש"ס : חולין ט, ב ד"ה דע.

נק' ממוצע בין המאציל לנאצלי' כמ"ש בע"ח שמ"א פ"ג דהיינו שבו נמשך האור מא"ס ב"ה ומתלבש בו ואח"כ ממנו נמשך אח"כ לאצלי' ועיין בביאור האדר"ן להתאריז"ל בתחלתו וכ' וז"ל שהמלביש אור הא"ס המתפשט לבריות ולקיום העולמות הוא כתר לכדו כו'. והיינו כי בכתר יש ב' בחי' פנימיות וחיצוניות שהם בחי' עת"י וא"א ע' בע"ח שער עתיק פ"ב שבחי' עתיק כולו פנים ואין בו אחוריים כלל וכמ"ש במ"א ולכן בחי' עת"י הוא פנימי' הכתר והוא נמשך מבחי' תחתונה שבמאציל דהיינו מבחי' מל' א"ס וכמ"ש בע"ח שמ"א ספ"ג שלכן בחי' זו אינו במנין ע"ס כלל כי הוא נחשב מבחי' תחתונה שבמאציל וע"כ הוא המלביש לא"ס ב"ה ממש שמלוכב בבחי' עתיק כמ"ש האריז"ל בביאור האדר"ן דרפ"ח ע"א בד"ה עתיקא דכל עתיקין כו' ע"ש ובחי' עתיק מתלבש אח"כ בבחי' הב' שבכתר שהוא בחי' א"א שנק' החיצוניות הכתר לגבי בחי' עתיק והוא בחי' שרש הנאצלים והוא ממש ע"ד הנ"ל במל' דאצלי' הממוצע בין אצלי' לבי"ע שיש בו ג"כ ב' בחי' בחי' היותה מקבל מאצלי' ובחי' היותה מקור לבי"ע וכ"כ בע"ח שמ"א ספ"ג וב' בחי' אלו כו' וז"ש במ"א כי המל' שבמל' שבעולם האצלי' כו' ע"ש דכמו שהוא מאצלי' לבריאה כך הוא בין המאציל לנאצלים ונמצא מובן מזה דכמו"כ גם בבחי' כתר עליון דאצלי' שייך ב' הבחי' הנ"ל ים וארץ כמו שהם בבחי' מל' דאצלי' וים הוא העלם וארץ הוא גילוי דהיינו שבחי' פנימיות הכתר שהוא בחי' מקבל מאוא"ס ב"ה ממש ומלביש לבחי' אור א"ס ב"ה ממש נק' ים מטעם הנ"ל שהים הוא בחי' העלם ולא מתגלה כלל וכך אור א"ס ב"ה הוא טמירא דכל טמירין ואינו מתגלה כ"א בבחי' עתיק שהוא לבד המלביש לאור א"ס כנ"ל ב' האריז"ל בביאור האדר"ן ומה שנמשך בבחי' הארה להתלבש בא"א שהוא הנק' שרש הנאצלים ה"ו נק' בחי' גילוי שנמשך ומתגלה להיות מאיר לאצלי' ולכן נק' בחי' ארץ ונק' בחי' אתגלי' לגבי בחי' ים שהוא אתכסי' לגמרי ולכן ארץ הוא ג"כ לשון רצון כי א"א נק' רצון העליון וזהו ג"כ בחי' ארץ חפץ שחפץ הוא בחי' פנימיות הרצון דהיינו בחי' התענוג המתלבש ברצון והוא בחי' הארת עתיק המלוכב באצלי' כו'. ויש ראי' לזה דגם בבחי' כתר דאצלי' שייך בחי' ים ממש ברע"מ פ' פנחס דרנ"ח סע"א גבי והמים אשר מעל השמים כו' ובגין דאינון מכתר אתקריאו שאין להם סוף דכתר אין סוף אתקרי עכ"ל ועיין בפ' בראשית דכ"ו ע"ב הרי מבואר מזה דפ"י מים שאין להם סוף דרומז לבחי' כתר שנק' אין סוף וכבר נת' בע"ח שמ"א פ"ג אשר מה שנק' הכתר א"ס זהו מצד היותו בו מבחי' תחתונה שבמאציל ואינו ממנין ע"ס כנ"ל א"כ מבואר מזה כמ"ש דבחי' ים הוא בחי' זו כו' ומיהו כיון שהכתר הוא ממל' דא"ס לכך נק' בחי' הים מים שאין להם סוף משא"כ מל' דאצלי' נק' ים סוף סופא דכל דרגין כו' והנה נודע בגמ' פ"י משאל"ס לא שאל"ס ממש אלא שאין אדם רואה הסוף כך י"ל

בע"ח שמ"א פ"ג: כדסוף שקלאו תק"ס. וכד"א שמ"ב פ"א. מבואר בארוכה בלק"ת שה"ש ז, ד ואילן.

מה שנק' הכתר א"ס הרי לגבי אור א"ס ממש הוא כלי'ח אלא לפי שאינו מושג באצ"י כמ"ש אשר לא ישב אדם שם כמ"ש במ"א ע"כ נק' א"ס, ומתורץ בזה קושיות הפרדס ש"ג וזהו המים אשר מעל השמים יהללו וכו' כי הוא צוה ונבראו דלגבי אור א"ס ב"ה גם בחי' מים הנ"ל נק' בריאה שהרי גם א"ק נק' אדם דבריאה, והנה ע"ד הנ"ל בענין ים וארץ יש לפרש ג"כ מ"ש בפרדס דהבינה נק' ג"כ ים וכמ"ש בזהר שלח דקע"א שבינה נק' ים הקדמוני ומל' נק' ים האחרון, וגם בינה נק' ארץ והענין כי מת"ת דאימא נעשה כתר לז"א והכתר ג"כ יש בו ב' בחי' הנ"ל שיש בכל בחי' כתר דהיינו שיש בו בחי' תחתונה שבעליון ומבחי' שורש ומקור של התחתון כי זהו בחי' הממוצע כו' ע"כ מצד בחי' הא' שבכתר דז"א נק' הבינה ים ומצד הבחי' הב' נק' ארץ והנה ער"ו יובן ג"כ ענין ים וארץ עוד למעלה יותר וכנודע ענין הצמצום ומק"פ ואח"כ נמשך הקו א"כ הקו נק' ממכ"ע וארץ בחי' גילוי והאור שנכלל בעצמות ובבחי' העלם נק' ים כו' וע"פ ל' הקבלה י"ל פי' ענין זה דהנה כמו שנת' למעלה עיקר ענין בחי' אלו הם במל' דאצ"י הממוצע בין אצ"י לבי"ע כו' כך הנה ידוע שבכללות העולמות נק' א"ק אדם דבריאה ועולם העקודים נקודים נק' אדם דיצ"י ועולם האצ"י נק' אדם דעשי' וכמ"ש במ"א באריכות וכמו שממל' דאצ"י נעשה עתיק לבריאה כמ"כ יש בחי' עתיק למעלה מגלגלתא דא"ק הנק' אדם דבריאה כמ"ש בע"ח ש"ח פ"ה ונמשך ממל' דא"ס שממנו נמשך הקו כו' וע' בספר ע"ה דף   גבי אלבם דכ' שהוא בחי' עתיק שבעולם המלבוש כו' והוא בחי' הקו וחוט כו' ע"ש. וא"כ יש בזה ג"כ דוגמת בחי' ים וארץ דבחי' מל' דא"ס נק' ים כי הוא בחי' ההעלם והנה בחי' זו נק' לבוש מל' הנז' ע"פ יביאו לבוש מל' ואולי הוא המלבוש הנז' בעיה ומה שנמשך מבחי' זו ומתלבש בכתר דא"ק נק' גילוי לגבי ההעלם הנ"ל וזהו כענין ים וארץ שיש מאצ"י לבריאה וכך הוא ענין ב' בחי' אלו בהתהוות א"ק הנק' אדם דבריאה מאור א"ס ב"ה כו' ע' ס' שער השמים מאמר שישי פ"ט דכתב איך בא"ק יש גר"ג ויש ח"י וי"ל שהם ב' בחי' הנ"ל ודו"ק.

מת"ת דאימא נעשה כתר לז"א : ראה ע"ה שער מוחין דצלם רפ"ה ורפ"ג. שער דרושי הצלם דרוש ד ודרוש ה. שער מעוט הירח פ"א.
הנה ידוע : ראה מאמרי ארה"ז — ענינים בתחלתו ובהסמך לשם.
ס' שער השמים : יסודו בלשון לעז . . כמוהר"ר אברהם הכהן איריה . . [מתלמיד]. .
כמוהר"ר ישראל סרוג . . העתיקו ללשון הקדש . . כמוהר"ר יצחק אבוהב אמשטרדם תט"ו.

מה בין פסח מצרים לפסח דורות. פסח מצרים מקחו מבעשור (משנה פסחים פ"ט) וארו"ל בגמ' פסחים דצו"א ע"פ דברו אל כל עדת בניי לאמר בעשור לחודש הזה ויקחו, זה מקחו מבעשור ואין פסח דורות מקחו מבעשור, ולהבין ענין מבעשור, הנה בזו' ל"א ב' אמאי בעשור בזימנא דאנהיר יובלא לסיהרא דכ' ביובלא בעשור לחודש השביעי הזה יוכ"פ הוא, וכ' במק"מ ושיעור הכ' בעשור שהוא בינה, מאיר לחודש שהוא מל', וכ"ה שם ד"מ ב' מלא דא בעשור תל"י ופי' במק"מ דמס"ט דיובלא נפק' ע"י הארתה במל', ובפ' אמור קכ"ב האי עשור דכנס"י אינון, ויומא עשיראה בעשיראה קיימא, וע"ד בעשור לחודש הזה ויקחו להם איש שה וי"ל כי ז"א הוא בעל ט"ס והמל' משלימתו לעשר כמבואר בזו' חקת ק"פ ב' ע"פ אנכי שלומי אמוני ישראל (והיינו * כי המדה העשירית הוא בחי' מל' שהוא הגילוי שיהי' גילוי מדותיו ית' גילוי החסד או גילוי החכ' ולכן נאמר ויאהב יעקב את רחל שהוא מל' כדי להיות גילוי בבחי' ושכנתי בתוכם, ולכן בחי' עשור מכנס"י אינון, ומ"ש ויומא עשיראה בעשיראה קיימי זהו"ע עליי' המל' בכתר ע"י הבינה וזהו יוהכ"פ הוא וכענין המלך הקדוש מלך יחיד ארוממך אלקי המלך, והרמ"ז פ' אמור כ' דפי' בעשור הוא כ' מל' והנה כתר מל' הו"ע בכל מאדך רעוד"ל והוא גמשך ממל' שבכהר, ולכן אזי דוקא ויקחו להם איש שה, ועד"ז פי' שה כיון דאתגליי עלייהו כתר"א עילאה מאן יכול למיקם קמי' ולהכי הוה בהון לנגדא אימרא, והיינו כי שה הוא לבן כמ"ש ושער רישי' כעמ"ג, ויש ג"כ לבן בקליפה, וזהו שה מדחלא דמצראי, וע"י שנגלה עליהון כתר"א עילאה בוהר לבנוניתא, אזי ויקחו להם שה.

ובזו' פ"פ ר"ג א' ומאן משיך לון אינון עשר דבסטר ימינא דכ' בעשור בעשיראה מבע"ל מאי בעשור אלא ט' אינון לכל סטר ונקודה חדא דאזלי' באמציעותא כו' וע"ד בעשור לחודש הזה דאתחבר סיהרא בשמשא ומה דהוה נקודא חדא כו' אתעבידת מילא * כו', ולפי"ז נ' שזהו המבואר בוהר בלק קצ"א בענין גבורי כח עושי דברו, עושים להאי דבר ואתעבידת בדיוקנהא הא כמלקדמין והיינו שמתחלה היתה בבחי' יו"ד נקוד' חדא, והו"ע כתר מל', וזהו בר"ח בעת מולד הלבנה שנעשית נקודא תחת היסוד וכשנעשי' בנין

מה בין פסח מצרים : נעתק מנוך 306 גו, א [הבא בטנים מוקף בחצאי ריבוע וכן הסיום ניתוסף מבוך] 500 פט, ב.
 ארבעה קטעים הראשונים (עד לקמן קטע ד"ה והנה זה מקחו מבעשור) נוספו בתוס' הגהות זכו' באוה"ח בא ע' רפב"רפה.
 בזו' לא, ב : בוהר בא לט, ב.
 (והיינו : בהכ"י לא נסמן טיום החצעי"ג.
 וע"ד בעשור לחודש הזה : זהו שם ע"ב.
 אתעבידת ט"א : בבוך 500 אתמליתא ועתעבידת ה' מליא.

בע"ס שלימות נק' ה' כי הה' יש בו ב' קוין מחוברין ורגל ה' והם ג' בחי' בי"ע, והיינו כי המל' הוא שורש בי"ע שבאצ"י שהן ג' בחי' שבאצ"י שהן ג' בחי' חב"ד חג"ת נה"י, ובחי' כתר מל' זהו העוקץ שבגג ה' כי תמונת ה' היינו שעושין מתחילה יו"ד וזוהו ממשיכין ה', והנה זה שיומשך בנין המל' בע"ס שלימות להיות בחי' ה' זהו ע"י ההמשכה מלמעלה מעלה, וע"ד המבואר במ"א בענין אברהם ששרש המשכה זו באה מלמעלה מהחכ' היינו מבחי' כתר כו', והנה מאחר שבצעשור לחודש נעשה ונשלם בחי' מל' וזהו"ע עושי דברו, אזי אח"כ צ"ל לשמוע בקול דברו, שאזי מתפשט אור המל' להאיר בבי"ע, שיקבלו עליהם עומ"ש ית' בבחי' ביטול, וזהו שאזי דוקא ויקחו להם איש שה ובו"י [בא] ל"ט ב' דבזימנא דא אצטריך למגיד לי' דהא תנינן במלתא דא אתחבר כתרא חדא תתאה שמתאחדין ב' כל שאר כתרין תתאין, והמק"מ פי' דהיינו [תפארת דקליפה שכלולים בה כל הקליפות ויש לפרש דהיינו] ק"ג שכל הקליפות מקבלין ממנה, וכ"פ הרמ"ז [פ'] אמור דצה"ב גבי ת"ח בארביסר כו' כתרין תתאין, ו"ל ש"ס דקליפ' [נוגה] נק' כתרין י"ס * דחרשין ונ"ל הטעם מפני שהנוגה הוא בבחי' הכתר [לקליפות שהרי טהם כל הכתר] הוא היותר שלם שבכל הספי' והוא האמצעי בין פרצוף עליון לתחתון, וכן נוגה בין הקדושה ובין הטומאה [עכ"ל וזהו שנק' הוא הנק' כתרא חדא תתאה שהרי הוא בחי' הכתר היותר נמוך שהוא הממוצע בין הקדושה והטומאה], ומ"ש שמתאחדין ב' הרי שגם שאר הקליפות הנק' כתרין, י"ל הטעם כי הנה ע"ס דק"ג נק' כתרין עילאין, כי הכתר הוא בחי' התנשאות המלך המרום, וגם ש' ב"ן הוא בחי' מלוכה והתנשאות, וכנודע דשורש המל' הוא מהכתר, והנה שורש התהוות הקליפות הוא משהב"כ שהי' בשם ב"ן, דהיינו שגפלו ניצוצי' להיות מתהווה מזה היש הגשמי, וזהו"ע עיקר הקליפות שהם לוקחין היש לעצמן לי יאורי ואני עשיתיני וכמבואר ברבות ע"פ אשר לא עלה עליה עול שאומרת מי לי בשמים כו', וע"כ נק' כתרין תתאין והם מקבלין מק"ג, ולכן מבעשור לחודש הזה שהוא שלימות המל' של הקב"ה, שהוא בחי' התגלות היש דקדושה ע"ד ה' מלך גיאות לבש, אזי דוקא הזמן גרמא לבטל היש שהן זלעז"ז ממש, אשר תועבת ה' כל גבה לב, ועז"נ ויקחו להם איש שה להכניע ק"ג שהו"ע מזל טלה כמבואר ברמ"ז פ' פנחס רנ"א א' ו"ל וצ"ל כי מזל טלה השולט בניסן שהו"ס כתר רחל כו' ע"ש, וא"כ לעומתו מזל טלה שבק"ג והיינו ג"כ בחי' הכתר וההתנשאות כמבואר ברע"מ פ"פ שם וז"ל ובגין דטלה ממנא דילי' איהו רב על כל ממנא דאלקי' אחרי' מני קוב"ה לישראל ויקחו להם איש שזה, וכמו שסיים הרמ"ז שם כי טלה הוא בכור המזלות למעלה, והיינו מתחלה להכניע ד' ימים בבחי' אתכפייא כדי להסיר ג"ק היונקים ממנה, ע"ד ג' שנים יהי' לכם ערלים לא יאכל, ובשנה

י"ס : בבוק 500 ליונא וברמ"ז שפ' י' כתרין דחרשין.
 דשורש המל' הוא מהכתר : ראה מאמרי אדה"ז — פרשיות ע' תקנב.

הד' אוי ג"ק • עצמה תוכל להתמתק כו' כמו"כ כאן ג' ימים אחר בעשור לחודש. הי' העסק להפריד ק"נ מגקה"ט ע"י אתכפיא וטר"מ, והרמ"ק בס' גרנין • סי' ו' בענין שקשרו את השה של קרבן פסח לכרעי המטה, היינו מטה הוא מלי' וכרעי המטה הן כחות הטהרה המתפשטים ממנה וקשרו אותו כי בקרבנו אל הקדושה זהו ביטולו, אך לא נתבטל מכל וכל עד לע"ל ע"ש, והנה מה שקשרו אותו לכרעי המטה זהו"ע אתכפיא ואח"כ בי"ד יוכל להעלותה בבחי' טוב מאד זה יצה"ר, והיינו כשנתהפך לטוב, וזהו"ע קרבן פסח שהיא בחי' דילוג, או ידלג כאיל פסח כי ק"נ גק' חגרת ע"ד עד מתי [אתם] פוסחים על שתי הסעיפים, וע"י ק"פ עלה בקדושה, ולכן צ"ל שה תמים כי מבחי' חגרת ופסח נתעלה ונתחבר ליכלל בקדושה להיות או ידלג כו' בחילא יתיר.

וא"כ צ"ל תמים, ומ"מ אי' בירושלמי פסחים [פ"ט ה"ה] אית חגי' חזא אין דוקין שבעין פוסלין בו, והענין כי ארז"ל גיטין שדא בוי' מומא בדוקין שבעין, דוכתא דלדין הוה מומא ולדידהו לא הוה מומא, פי' דוקין שבעין הוא הסתר' שבחכ' והשגה אלקי' מצד חומר וחושך הגוף שלא נתפס במוח ולב סובב וממלא, והוא תכלית של הדקות מהרע משבירת רפ"ח ניצוצין שבשעת חטא אדה"ר שנתגשמו כל הברואים, וכמבואר בזו' דאחשיך אנפי ברייתא, ולכן לעכו"ם שנלקחי' מבחי' אחורי' אין זה מום, כי מו"ם גימט' אלקי', והפי' שמפרידים יחוד דהוי' ואלקי', לכן לאוה"ע אין זה מום כי הם אינט צריכים לידע מיחוד דהוי' ואלקי' כי נלקחי' רק מש' אלקי' כמ"ש בראשית ברא אלקי', והפרידן מאחדותו, אבל לדין ישראל עבמ"ח ונק' אישון עינו בהם צ"ל הראי' כמ"ש אתה הראת לדעת כי הוי' הוא האלקי' ולכן אם אין בהם בחי' ראי' זו הוה מום, ואפשר כי מומין אלו הדוקין הם מבחי' הטוב שבק"נ, ולכן הפסח מצרים שהו"ע ל' פסח ודילוג, שהמכות שהי' העלאה מכללות הטוב דק"נ. ע"כ איכא למ"ד שאין דוקין פוסלין בו, ודוגמא לדבר כמו ביצי"מ לא הי' פריעה רק מילת הערלה לבד מטעם שלגבי גילוי הגדול או לא הי' מסתיר הקליפה הדקה של עור הפריעה משא"כ אח"כ הוכרחו להעביר גם עור הפריעה כו' וכמו"כ בפסח דורות ודאי פוסלין דוקין כו'.

והנה בזו' בא מבואר ע"פ ויקחו להם איש שה לבית אבות שה לבית ג' קשרין אינן דג' קשרין, ופי' במק"מ חב"ד חג"ת נה"י, ובהאי דאקרי

ג"ק : בבוקר 500 וכ"ה באוה"ת הנ"ל : ק"נ. וראה לקו"ת קדושים כט, ג.
גרנין : צ"ל גרושין.

טוב מאד זה יצה"ר : ב"ר פי"ט, ז.

ק"נ גק' חגרת : ראה אוה"ת וישלח ס"ע רמג, ב.

גיטין : גו, א.

מו"ם גימט' אלקי' : מאורי אור אות מי סעיף יו.

צאן אתקשר כולא נ"ב ת"ת דקדושה אקרי צאן, ור"ל שבת"ת מתקשרין חב"ד חג"ת נה"י, ולכך נק' ת"ת ע"ש שיוצאין ממנו פאורות וענפים, ומסיים הוי' כאן אתקשר צאן בצאן נ"ב צאן דקדושה שהוא ה"ת אחו בת"ת דקליפה עד שהרגו ור"ל שהעלו הניצוצי' מת"ת דק"ג, שהוא ג"כ כללו' כל הע"ס דק"ג ע"ד הנ"ל להיות מתחבר ונכלל בת"ת דקדושה, וכמבואר במק"מ פ' פקודי רנ"ט א' בענין קרסי נחושת קשורא נחשא בנחשא, היינו העלאת נחשת דק"ג לנחושת שלמעלה שהוא ת"ת, ועי"ז גמתקין הדינין, וכמו"כ [זהו"ע] ויקחו להם [איש] שה להעלאת ת"ת דק"ג הנק' צאן לת"ת דקדושה, וזהו לבית אבות שהם חג"ת דקדושה, וההעלא' צ"ל ע"י שמתחלה יהי' אחכפיי' סט"א כנ"ל.

וזהו שארז"ל בפסח נולד יצחק היינו טלה דקדושה כמ"ש יראה לו השה, וכמבואר בסדר עבודה דיוהכ"פ מגזעו הוצאת טלה טהור, ואף שיצחק הוא בגבו' אך בפנימי' הגבו' הוא אור החסד, וענין שייכות טלה וצאן לת"ת זהו ע"פ המבואר בס' כד הקמה ור"ל וע"ז הענין היו עובדים המצרים לצורת הצאן כמ"ש כי תועבת מצרים נזבח לה' אלקינו, וארא ח' בעבור שהיתה מגעת להם טובה גדולה מאד מצד הצאן, יותר מכל שאר בע"ח בגיזה והלב ובולדות, ואין בנ"א משעבדין אותן בגופן כמו שורים לחרישה, ובחי' יתר שאת זו בצאן על שאר הבע"ח היינו מפני ששרשן בת"ת, ולכן ארז"ל ע"פ ועשטרות צאנך שמעשרות את בעליהן ות"ת נק' עשיר, ומבואר במ"א בענין צאן לבן ל' צאנה ואפשר היינו יצי"מ, ולכן ק"פ בא מן הצאן דוקא דהיינו יצי"מ כו' ואפ"ל ענין ויקחו להם איש שה ע"ד אדם ובהמה, וארז"ל חולין ה' ב' אילין בנ"א שערומין בדעת כאדם ומשימין עצמן כבהמה כך מי שהוא איש יקח לעצמו בחי' שה, שמשים עצמו כשה בחי' ביטול שהשה יש בו ביטול יותר מכל הבהמות כו'.

והנה זה מקחו מבעשור ואין פסח דורות [מקחו] מבעשור, הוא ע"ד המבואר במק"מ פ' אמור דע"ח כי אז הי' פרצוף שלם בע"ס אב"א כו' ולכן מקחו מבעשור והענין הוא כי הנה לקיחת הטלה לק"פ זהו בירור ק"ג כמבואר ברמ"ז פ"פ כנ"ל, והנה בבחי' בירור ק"ג יש בחי' אתכפיי' ואתהפכא, ובחי' אתכפיי' אין זה רק בבחי' אחוריים, וכמ"ש ואוניך תשמענה דבר מאחריך, שמתחלה צ"ל העבודה בבחי' אחוריי' דהיינו בבחי' אתכפיי' וכמו"כ הי' תחלת העבודה ביצי"מ בבחי' אמונה כו', והנה עי"ז נעשה לבחי' המל' שיש בה ג"כ בחי' פנימי' וחיצוני', ובחי' חיצוני' המל' זהו בחי' ממשלה וכמו וממשלתך בכדו"ד משא"כ בחי' פנימי' המל' ומלכותו ברצון קבלו עליהם, וזהו למטה ע"י בחי'

בס' כד הקטח : מערכת פסח (הא) (בתוצאת שעועל שיא, טע"א).

בפסח נולד יצחק : ר"ה י' טע"ב.

ארז"ל ע"פ עשטרות צאנך : חולין פה, ב. הובא ברש"י עקב ה' יג

אתהפכא דוקא אבל בחי' חיצוני' המל' שהוא בחי' ממשלה, הוא למטה ע"י בחי' אתכפיא וכופה עצמו בדרך ממשלה וכמו המושל ביצרו, והנה גם החיצוני' המל' יש קומה שלימה דע"ס, אך היחוד בנבראים הוא בבחי' אבי"א כנ"ל שהוא בחי' האתכפי' והנה לכן בעשור כו' ויקחו להכניע[ו] ע"ד אתכפיא בבחי' ממשלה ע"ד מושל ביצרו כנ"ל, ואח"כ הי' שחיטתו בצפון זהו בבחי' אתהפכא, ונתנו על המשקוף להיות גילוי פנימי' אור עצמותו שמבחי' פנימי' המל' דאצי' שזהו שגגלה עליהם ממ"ה, בבחי' פכ"פ, אך שהי' בבחי' הדילוג שלא בהדרגה וכנ"ל שהוא שיגיעו מבחי' האמונה שהוא בבחי' קטנות ושרשה בפנימי' ועצמות הנשמה האלקית, ע"ד מ"ת יחוד פכ"פ ממש, וכמו פכ"פ דיבר הוי' וכ"ז בא ע"י הקדמת אתכפיא ואתהפכא הנ"ל שהי' עי"ז גילוי אור העצמות בבחי' הדילוג שזהו"ע הפסח ע"ש ופסח הוי', והמצה מיכלא דמהימנותא, כמו שהמצה אין בה הגבהה והתנשאות ואיזה טעם מורגש כ"א הלחם מהעיסה כמו שהוא מצד עצמוהוה, מורה על האמונה כמו שהיא בשרשה מצד מהו"ע הנפש, שהתקשרותה באלקות מצד עצמותה כמו"ש בטבע בלי שום טעם מורגש ואיזה הגבהה והתנשאות להיותה עצם א' עם אור האלקי' כנ"ל, שע"ז באו למ"ת, שיהי' גילוי אור זה גם בבחי' הדעת שעו"נ חמץ תאפנה כו' כי עיקר ענין התו' הוא בבחי' המשכות גילוי אור העצמי' ממש, וגילוי זה בא ע"י בחי' יצי"מ בבחי' אתכפיא ואתהפכא, בלקיחת הפסח ושחיטתו כנ"ל, שהוא בבחי' בירור דק"נ, שזהו גורם דוקא גילוי אור פנימי' המל', וזהו שהי' מקחו מבעשור כנ"ל, שהוא בחי' מטרוניתא כמבואר בזהר שהוא בחי' שררה ואדנות בחי' הממשלה כנ"ל שהוא בבחי' חיצוני' המל', והוא ע"י בחי' אתכפיא, ואח"כ בשחיטתו באו לבחי' אתהפכא וע"כ ע"י אכילתו אח"כ הי' ענין גילוי עצמות אא"ס בבחי' הדילוג כנ"ל, שזהו העיקר מה שנק' בשם פסח ע"ש ופסח הוי', ולדורות * א"צ להיות מקחו מבעשור, הוא להיות שלקיחת פסח דורות הי' אחר מ"ת, והרי הי' ענין לקיחת הפסח ע"י מצות ה' בתינת התו', ויכול להיות ע"י מצוה הזאת בעשותה בחי' גילוי אור זה שנק' בשם פסח בלי הכנת עצמו בבחי' אתכפי', רק שיהי' שחיטתו ע"פ ציווי ה' שהוא בחי' אתהפכא וזהו שארז"ל בעשור לחודש הזה ויקחו זה מקחו מבעשור ואין פסח דורות מקחו מבעשור כי ענין בעשור בחי' המטרוניתא בחי' הממשלה דבחי' חיצוני' המל' שם הי' נצרך רק בפסח מצרים כי להיות שהי' קודם מ"ת ע"כ א"א הי' כ"א שיקחו הפסח מבעשור שהוא למעלה בבחי' המל' עשיראה דכל ספירין רק שהוא בחי' חיצוני' המל' ולכן ע"י לקיחת הפסח הכניעו ע"ד אתכפי' בבחי' ממשלה מושל ביצרו כנ"ל ואח"כ עשי' * שחיטתו והוי' הדם

והמצה מיכלא דמהימנותא : ראה זח"ב מא. א. הערה כסה"מ תשי"ח ע' 166. דרך מצותיך כב. ב.
ולדורות : בבוך 500 אך דוקא פסח מצרים מקחו מבעשור כו' אבל פסח דורות, עשי' : שם ע"י,

על המשקוף עי"ז המשיכו גילוי פנימי אור מבחי' פנימי' המל' דאצי', שהו שנגלה עליהם ממ"ה כנ"ל, אבל בפסח דורות שלקחו הפסח ע"י מצות ה' בנתינת התו' הרי ע"י המצוה הזאת בעצמה המשיכו גילוי אור זה שנק' בשם פסח גם בלי הכנת אתכפיי', וע"כ א"צ לבחי' הלקיחה מבעשור כ"א ששחטו אותו ביי"ד, והוא מדריגות בחי' אתהפכא, וזהו דברו אל בני' בעשור לחודש הזה ויקחו וארו"ל זהו מקחו מבעשור ואין פסח דורות מקחו מבעשור.

וְדוֹגְמָא לזה הוא כמו שאנו אומרים מצה זו שאנו אוכלים ע"ש מה, ע"ש שלא הספיק בצקת של אבותינו להחמיץ עד שנגלה עליהם ממ"ה כו' וקשה דזה שנגלה עליהם ממ"ה הי' אחר חצות לילה, וציווי על מצות ומרורים יאכלוהו היינו קודם חצות לילה שהפסח אינו נאכל אלא עד חצות, וכן מצה זו שאנו אוכלין הי' ג"כ קודם חצות דוקא וא"כ איך היא ע"ש שנגלה עליהם ממ"ה"מ. והענין דאצלם היו ב' בחי' מצה, כי כבר נצטוו בעשור לחודש על מצות ומרורים יאכלוהו, וכי בערב תאכלו מצות, א"כ אין זה מצד שנגלה עליהם כנ"ל, כ"א הציווי הי' ע"ז, רק הענין דגבי בערב תאכלו מצות כי מצות חסר ו', וגבי ויאפו עוגות מצות כי מצות בו', והיינו כי הו' הוא המשכה שנגלה עליהם ממ"ה, וכמבואר בזהר ויצא קט"ז * א' מצה נקי * בלא דכורא אתקריבו לגבי מצה בקדמיתא כדן מצה כד אתחברא בדכורא אקרי מצוה בתוס' וי"ז, וא"כ הי' ב' בחי' מצה, הא' מ"ש בערב תאכלו מצות שהוא מצה דקודם חצות, והוא מצה חסר ו', והב' מ"ש ויאפו את הבצק עוגות מצות, והוא המצה דלאחר חצות והוא מלא בו', דהיינו אחר שנגלה עליהם וא"כ * אמר בהגדה מצה זו שאנו אוכלים ע"ש שלא הספיק להחמיץ, כי אצלינו גם המצה דקודם חצות הוא ע"ש שלא הספיק להחמיץ כי בזמן שהיו ישראל בגלות מצרים ולא הי' להם תומ"צ עדיין א"כ לא הי' ביכולתם לקבל בחי' הגילוי העצום דבחי' מורא גדול, ולהיות בהם בחי' ביטול ויחוד' קודם חצות, ולכן קודם חצות הי' רק בחי' מצה חסר ו' שהוא בחי' יר"ת בטל רצונך, ועי"ז דוקא היו יכולים לקבל בחי' הגילוי הנ"ל אחר חצות, ועי"ז נמשך בהם בחי' שלא הספיק בצקת אבל לאחר שקבלו ישראל תומ"צ בה"ס והרי בכל השנה כולה גם קודם הפסח ממשיכים המשכות אלקו' ע"י תומ"צ, ע"כ גם במצה זו שאנו אוכלים קודם חצות יכולים אנו ע"י קיום תומ"צ שקדם כל השנה לקבל בחי' גילוי שכינה מבחי' שנגלה עליהם ממ"ה אחר חצות וכמבואר בוו' ויצא הנ"ל, מצה בקדמיתא ואח"כ מצוה בתוס' ו', נמצא בחי' מצוה זהו מבחי'

וקשה דזה שנגלה עליהם : ראה לקוית צו יא, ג ואילך. שם יג, ד.
קט"ז : צ"ל קנו.
נק' : בבזך 500 ובוהר שם נקי.
וא"כ : אוציל וע"כ.

ומדריגות מצה הב' שהוא מצות מלא ו', והיינו לפי שע"י קיום התומ"צ נמשך בחי' תר"ך עמודי אור דכ"ע שזהו עצמו ענין שנגלה עליהם ממ"ה, ולכן מה שנמשך להם בחצות לילה שהוא עת רצון נמשך לנו במצה זו שאנו אוכלים קודם חצות, והיינו מצד שיש לנו תומ"צ שהן עצמי' רצוה"ע, והו' מאמר מצה זו שאנו אוכלים ע"ש מה, פי' דבשלמא בהיותם בגלות מצרים שהי' בבחי' גלות הקליפות וסט"א מאד ולא הי' להם תומ"צ, נצטוו באכילת מצה דקודם חצות שהוא בחי' מצה חסר ו', כדי להיות להם להכנה שע"ז יוכלו לקבל אח"כ הגילוי הגדול כנ"ל משא"כ אנו דכבר ניתנו לנו התומ"צ, והנה המצות הן מצות המלך ובקיומו מקיים שום תשים עליך מלך, שהוא בחי' יר"ת עכ"פ, וא"כ מהו"ע אכילת מצה זו דקודם חצות דוקא ומשני ע"ש שלא הספיק, פי' דבאכילת מצה שלנו שאנו אוכלים אותה לפני חצות דוקא, מי"מ אין הענין וההמשכה רק מבחי' מצה הא' בלבד, אלא שנמשך בה ג"כ מבחי' ומדריגות המשכת מצה הב', שהוא בחי' ביטול ומורא גדול עד שלא הספיק, והוא מבחי' הגילוי שנגלה עליהם ממ"ה וגאלם כו' שהוא גילוי אא"ס ב"ה שלמעלה מעלה מהשתל', שגילוי והמשכה זו נמשך לנו במצה זו ג"כ מטעם הנ"ל. ועד"ז יובן ההפרש ג"כ בין פסח מצרים לפסח דורות שבגלות מצרי' שהי' עדיין קודם מ"ת הי' צ"ל מקחו מבעשור דוקא, שהו"ע אתכפי"י בחי' ממשלה מבחי' היצוני' המל', ואח"כ עשי' * שחיטתו והווי' הדם המשיכו גילוי פנימי' אור מבחי' פנימי' המל' משא"כ בפסח דורות שלקחת הק"פ הי' ע"י מצות ה' בנתינת החו' הרי המשיכו ע"י מצוה בעצמה גילוי אור זה וע"כ א"צ לקיחה בעשור הג"ל.

ועתה צ"ל ענין ויקחו להם איש שה וארז"ל בילקוט פ' בא רמו קצ"א איש זה הקב"ה דכ' ה' איש מלחמה, וצ"ל מה שייך ויקחו להם איש זה הקב"ה, גם צ"ל איך נק' הקב"ה איש והלא כ' כי אל אנכי ולא איש, והענין כי פי' ויקחו להם איש זה הקב"ה היינו להמשיכו בבחי' איש, כי הנה גלות נמשל לעיבור וגאולה ללידה, כי גלות נק' עיבור כמ"ש כמו הרה תקריב ללדת [תחיל] תזעק בחבליה כן היינו מפניך ה' וכ' כי הגיעו בנים עד משבר וכח אין ללידה וכן במשנה אמרו בכל פרשת העיבור יהיו צרכיהם לפניך אפי'

תר"ך עמודי אור : נמנו בפרטיות בספר שיעור קומה לרמ"ק סצ"ג (צא, א), וראה הנסמן במאמרי אדה"ז — פרשיות לעי' שלח.

המצות הן מצות המלך : ראה הוספתא ננעים ס"ג, ז. בבא בתרא קנט, א גזירת המלך.

עשי' : בבב"ב 500 ע"י.

כי הנה הגלות נמשל לעיבור : מכאן ואילך ראה תוי"א וראה נה, א. וראה אוה"ת שמות ע' נט, קלט.

וכן במשנה אמרו : ראה אוה"ת שמות ע' ביתסה וש"נ.

על המשקוף עי"ז המשיכו גילוי פנימי אור מבחי' פנימי המלי' דאצי', שזהו שנגלה עליהם ממ"ה כנ"ל, אבל בפסח דורות שלקחו הפסח ע"י מצות ה' בנתינת התו' הרי ע"י המצוה הזאת בעצמה המשיכו גילוי אור זה שנק' בשם פסח גם בלי הכנת אתכפיי', וע"כ א"צ לבחי' הלקיחה מבעשור כ"א ששחטו אותו ביי"ד, והוא מדריגות בחי' אתהפכא, וזהו דברו אל בני' בעשור לחודש הזה ויקחו וארז"ל זהו מקחו מבעשור ואין פסח דורות מקחו מבעשור.

וּדּוֹגְמָא לזה הוא כמו שאנו אומרים מצה זו שאנו אוכלים ע"ש מה ע"ש שלא הספיק בצקת של אבותינו להחמיץ עד שנגלה עליהם ממ"ה כו' וקשה דזה שנגלה עליהם ממ"ה הי' אחר חצות לילה, וציווי על מצות ומרורים יאכלוהו היינו קודם חצות לילה שהפסח אינו נאכל אלא עד חצות, וכן מצה זו שאנו אוכלין הי' ג"כ קודם חצות דוקא וא"כ איך היא ע"ש שנגלה עליהם ממ"ה. והענין דאצלם היו ב' בחי' מצה, כי כבר נצטוו בעשור לחודש על מצות ומרורים יאכלוהו, וכ' בערב תאכלו מצות, א"כ אין זה מצד שנגלה עליהם כנ"ל כ"א הציווי הי' ע"ז, רק הענין דגבי בערב תאכלו מצות כ' מצות חסר ו', וגבי ויאפו עוגות מצות כ' מצות בו', והיינו כי הו' הוא המשכה שנגלה עליהם ממ"ה, וכמבואר בזהר ויצא קט"ז * א' מצה נק' * בלא דכורא אתקריבו לגבי מצה בקדמיתא כדן מצה כד אתחברא בדכורא אקרי מצוה בתוס' וי"ו, וא"כ הי' ב' בחי' מצה, הא' מ"ש בערב תאכלו מצות שהוא מצה דקודם חצות, והוא מצה חסר ו', והב' מ"ש ויאפו את הבצק עוגות מצות, והוא המצה דלאחר חצות והוא מלא בו', דהיינו אחר שנגלה עליהם וא"כ * אמר בהגדה מצה זו שאנו אוכלים ע"ש שלא הספיק להחמיץ, כי אצלינו גם המצה דקודם חצות הוא ע"ש שלא הספיק להחמיץ כי בזמן שהיו ישראל בגלות מצרים ולא הי' להם תומ"צ עדיין א"כ לא הי' ביכולתם לקבל בחי' הגילוי העצום דבחי' מורא גדול, ולהיות בהם בחי' ביטול ויחוד' קודם חצות, ולכן קודם חצות הי' רק בחי' מצה חסר ו' שהוא בחי' יר"ת בטל רצונך, ועי"ז דוקא היו יכולים לקבל בחי' הגילוי הנ"ל אחר חצות, ועי"ז נמשך בהם בחי' שלא הספיק בצקת אבל לאחר שקבלו ישראל תומ"צ בה"ס והרי בכל השנה כולה גם קודם הפסח ממשיכים המשכות אלקו' ע"י תומ"צ, ע"כ גם במצה זו שאנו אוכלים קודם חצות יכולים אנו ע"י קיום תומ"צ שקדם כל השנה לקבל בחי' גילוי שכינה מבחי' שנגלה עליהם ממ"ה אחר חצות וכמבואר בו' ויצא הנ"ל, מצה בקדמיתא ואח"כ מצוה בתוס' ו', נמצא בחי' מצוה זהו מבחי'

וקשה דזה שנגלה עליהם : ראה לקו"ת צו יא, ג ואילך. שם יג, ד.

קט"ז : צ"ל קנו.

נק' : בבין 500 וכוהר שם נוק'.

וא"כ : אוצ"ל וע"כ.

ומדריגות מצה הב' שהוא מצות מלא ו', והיינו לפי שע"י קיום התומ"צ נמשך בחי' תר"ך עמודי אור דכ"ע שזהו עצמו ענין שנגלה עליהם ממה, ולכן מה שנמשך להם בחצות לילה שהוא עת רצון נמשך לנו במצה זו שאנו אוכלים קודם חצות, והיינו מצד שיש לנו תומ"צ שהן עצמי' רצוה"ע, וזהו מאמר מצה זו שאנו אוכלים ע"ש מה, פי' דבשלמא בהיותם בגלות מצרים שהי' בבחי' גלות הקליפות וסט"א מאד ולא הי' להם תומ"צ, נצטוו באכילת מצה דקודם חצות שהוא בחי' מצה חסר ו', כדי להיות להם להכנה שע"י ויכלו לקבל אח"כ הגילוי הגדול כנ"ל משא"כ אנו דכבר גיתנו לנו התומ"צ, והנה המצות הן מצות המלך ובקיומו מקיים שום תשים עליך מלך, שהוא בחי' יר"ת עכ"פ, וא"כ מהו"ע אכילת מצה זו דקודם חצות דוקא ומשני ע"ש שלא הספיק, פי' דבאכילת מצה שלנו שאנו אוכלים אותה לפני חצות דוקא, מ"מ אין הענין וההמשכה רק מבחי' מצה הא' בלבד, אלא שנמשך בה ג"כ מבחי' ומדריגות המשכת מצה הב', שהוא בחי' ביטול ומורא גדול עד שלא הספיק, והוא מבחי' הגילוי שנגלה עליהם ממה וגאלם כו' שהוא גילוי אא"ס ב"ה שלמעלה מעלה מהשתל', שגילוי והמשכה זו נמשך לנו במצה זו ג"כ מטעם הנ"ל. ועד"ז יובן ההפרש ג"כ בין פסח מצרים לפסח דורות שבגלות מצרי' שהי' עדיין קודם מ"ת הי' צ"ל מקחו מבעשור דוקא, שהו"ע אתכפיי' בחי' ממשלה מבחי' חיצוני' המל', ואח"כ עש"י • שחיטתו והזיי' הדם המשיכו גילוי פנימי' אור מבחי' פנימי' המל', משא"כ בפסח דורות שלקחת הק"פ הי' ע"י מצות ה' בנתינת התו' הרי המשיכו ע"י מצוה בעצמה גילוי אור זה וע"כ א"צ לקיחה בעשור הנ"ל.

ועתה צ"ל ענין ויקחו להם איש שה וארוז"ל בילקוט פ' בא רמו קצ"א איש זה הקב"ה דכ' ה' איש מלחמה, וצ"ל מה שייך ויקחו להם איש זה הקב"ה, גם צ"ל איך נק' הקב"ה איש והלא כ' כי אל אנכי ולא איש, והענין כי פי' ויקחו להם איש זה הקב"ה היינו להמשיכו בבחי' איש, כי הנה גלות נמשל לעיבור וגאולה ללידה, כי גלות נק' עיבור כמ"ש כמו הרה תקריב ללדת [תחיל] תזעק בחבליה כן היינו מפניך ה' וכ' כי הגיעו בנים עד משבר וכח אין ללידה וכן במשנה אמרו בכל פרשת העיבור יהיו צרכיהם לפניך אפי'

תר"ך עמודי אור : נמנו כפרטיות בספר שיעור קומה לרמ"ק סצ"ג (צא, א). וראה הגסמן במאמרי אדה"ז — פרשיות לעי' שלח.
 המצות הן מצות המלך : ראה תוספתא נגעים פ"ג, ו. בבא בתרא קנט, א גזירת המלך.

עש"י : בבוכ 500 ע"י.
 כי הנה הגלות נמשל לעיבור : מכאן ואילך ראה תו"א וארא נה, א. וראה אוה"ת שמות ע' נט. קלט.
 וכן במשנה אמרו : ראה אוה"ת שמות ע' ביתחסה וש"נ.

בשעה שאתה מתמלא עליהם עברה כאשה עוברה כו', והנה גאולה נק' לידה כמ"ש כי חלה גם ילדה ציון את בגיה, וצ"ל איך שייך למעלה עיבור ולידה. הנה כ' ה' ממרום ישאג כו' רחל מבכה מאנה להנחם על בגיה כי איננה ופ"י בזו' שקאי על הקוב"ה, כי אינו בגו בנהא דסליק לעילא לעילא כו' פ"י שסילק שכינתו וגילוי אלקותו מתחתונים ודומה בעיני בשר כאלו העולם הוא דבר בפ"ע, ואפי' מצות ומע"ט שעושים אינו בבחי' חיות בלב ומוח למען דעת ה' לאהבה אותו ולעבדו בכל לבכם כו' בלב שלם ונפש חפיצה ותשוקה מורגשת בלב כרשפי אש, כ"א כענין שנאמר ותהי יראתם אותי מצות אנשים מלומדה, דהיינו בחי' עשי' לבד ובקפירות וזהו * עיקר הגלות ברוחניות והנה תכלית השלימות של ימות"ש שהוא בחי' לידה והתגלות אור ה' בקרב איש ולב עמוק וכמ"ש ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו וכתוב כי עין בעין יראו כו' הוא תלוי במעשינו ובעבודתינו בימי הגלות ע"י התעוררות אהבה המסותרת ודאי בליבו של אדם עד שתחפוץ בחפצה ותשוקה ולהיות אהבת ה' בהתגלות ליבו. וזהו שמע ישראל ה' אלקינו ה' אחד ואהבת כו', וצ"ל דלמה אומר אחד ולמה לא כתיב יחיד דוהו רבותא טפי מאחד כי מלת אחד אינו מורה לכאורה על אמיתית יחודו ית' שהוא לבדו הוא ואפס זולתו ואין מלת אחד מורה ע"ז שהרי יש אחד היינו המנוי ג"כ ויש אחריו שני שלישי ומ"מ הראשון נק' אחד ועד"מ יעקב ה' לו י"ב שבטים ואעפ"כ נק' ראובן אחד אבל מלת יחיד מורה רק על יחיד וכמו יצחק נק' בנך יחידך וגם כאן הל"ל ה' יחיד, אך הענין שבאמת לגבי קוב"ה מצד עצמיותו ומהותו ית' לא שייך עליו מלת אחד כלל שהרי הוא יחיד ומיוחד והוא לבדו הוא אלא כמאמר רז"ל שהוא אחד בשבעה רקיעים ובארץ ובר' רוחות העולם ר"ל שגם בשמים ובארץ ובר' רוחות העולם שהם בחי' ו"ק העולם בחי' התחלקות ופירוד אעפ"כ שורה ומתגלה יחודו ואחדותו ית' ואינון מתייחדין באחד שכולם בטלים לגבי אור א"ס השורה ומתגלה בהם כו' וזהו שאמר אחד כי הוא יכול לחשוב שמצד מהו"ע הוא יחיד אבל אחר שברא העולם נעשה דבר נפרד לזאת אומר אחד שהו' רקיעים וארץ וד' רוחות העולם בטלים לאלף אלופו ש"ע כי הגם שהם נראים ליש ודבר נפרד זהו רק אצלינו אבל קמ"י כלא חשיב וזהו לך ה' הגדולה והגבורה שבחי' גדולה וגבורה בטלים לו יתברך שאינם נקראים בשם גדולה וגבורה כלל כו' והוא המשכה בזמן ומקום והנה לע"ל יהי' זה בבחי' גילוי וכמ"ש והי' ביום ההוא יהי' ד' אחד ושמו אחד וארז"ל אטו האידנא לאו אחד כו' והיינו שבזמן הגלות אין נראה יחודו

ופ"י בזו' : ראה זח"א ר"י, א. זח"ב נח, ב. ח"ג כ, ב. עה, א. ע' בסידור ע"פ יתום
ואלמנה, אזה"י וירא תשט, א.

וזהו : ע"כ נמצא בבז"ב 306 מכאן ואילך נעתק מבז"ב 500.

מלת אחד אינו מורה : ראה אור התורה בראשית — ז ד"ה ואברהם זקן. ואמתחן ע"י חכמ.

יתברך בהתגלות אבל לע"ל יהי בגילוי וכמ"ש ונגלה כבוד ה' וראו כל בשר יחדיו ועתה צריך לידע זה בבחי' ידיעה עכ"פ בהתבוננות ועי"ז יהי לע"ל בבחי' גילוי וזהו אתה אחד ושמן אחד והנה אם מאיר בחי' זו בכנס"י אזי ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ אבל בגלותא סליק לעילא לעילא דהיינו לגבי בחי' מהו"ע לבחי' יחיד ומיוחד אשר שם כחשיכה כאורה כו' ולכן בגלות מצרים לא נזכר שם הוי' כ"א שם אהיה וכתיב אהי' אשר אהי' כי אהיה אנא זמין לאולדא כי אינו לידה כ"א זמין לאולדא וגם זה הוא רק אהי' הב' אבל אהיה הראשון אינו אפי' זמין לאולדא. משא"כ שם הוי' הוא לידה וגילוי ולכן פרעה אמר מי הוי' אשר אשמע בקולו כי לא רצה בשם הוי' כ"א בבחי' עיבור ולכן מצד בחי' זו עבדים היינו לפרעה במצרים כי פרעה מקבל מעורף וזהו"ע הוי' איש מלחמה כי כדי שיהי' בחי' הוי' איש הנה יש ע"ז מלחמה כי יש הרבה קטרוגים ע"ז בטענות כך וכך וזהו הוי' איש המלחמה כי פי' איש הוא על הכסא כמראה אדם עליו מלמעלה כי אדם הוא ציור שם הוי' כי יו"ד דשם הוי' הוא הראש והנה ב' ידים הם יו"ד אצבעות שהם נגד ב' ההי"ן והגוף הוא וא"ו דשם הוי' והנה להיות כמראה אדם צריך להמשיך זה והוא ע"י תרי"ג מצות כי רמ"ח פקודין רמ"ח אברים דמלכא תס"ה ל"ת שס"ה גידים וזהו ועשייתם אותם מעלה אני עליכם כאילו עשאוני וזהו דאיתא ברבות בשש"ש ע"פ דודי לי ואני לו לכשיהא לי דבר לא תבעתי אלא מידו שנאמר ויהי בימים הרבים ההם כו' וישמע אלקים את נאקתם וכשיהי' לו דבר לא תבע אלא ממני שנאמר דברו אל כל עדת בני יקחו להם איש וכו' וצ"ל דבשלמא כשיהי' לי דבר זה נכון כי לנו חסר כו' אבל מהו כשיהי' לו דבר כלום חסר ואנת הוא שלימותא דכולהו אך באמת הנה מצד עצמות אוא"ס הוא שנאמר אם צדקת מה תיתן לו, אבל מצד התגלותו והתלבשותו בע"ס להיות גילוי פעולתו זהו תחילה תולה ע"י אתעדל"ת בקיום המצות כי להיות נמשך ונתלבש בחי' אוא"ס דלאו מכל אינון מדות איהו כלל באתעדל"ת תלייא ע"י צדקה וחסד שעושין למטה ממשיכים חסד דרועא ימינא וע"י שמאל דוחה בחי' אתכפייא סט"א ממשיכים גבורה דרועא שמאלא וזהו כשיהי' לו דבר היינו שיתהווה בחי' כמראה אדם כי מצד עצמותו ית' כי אל אנכי ולא איש אינו תובע אלא ממני כי ישראל ממשיכים זה.

שם אהי' : ראה ג"כ לקוטי שיחות לפי שמות (תשמ"ג) תשד"מ.
אנא זמין לאולדא : וחי"ג סה, ב. וראה ספר הערכים תביד מערכת אהי. ספר הליקוטים — צ"צ — שם.

תרי"ג מצות : מכות בסופה.
רמ"ח פקודין . . זמלכא : בתניא פכ"ג ובתיקוני, ראה תיז ת"ל (עד, סע"א). ובאגה"ת רפ"א (צ, ב) בזהר, וראה וחי"א קע, ב בסה"מ תקס"ה ע' תתעו ר"ח, וראה רע"פ משפטים קית, א.

ועשייתם אותם . . עשאוני : ראה וחי"ג קיג, א. ויקיר פליה, ז.
ואנת הוא שלימותא דכולהו : ראה תיז בהקדמה יז, ב.

וזהו ויקחו להם איש זה הקב"ה והיינו כמבואר בזהר (בא ל"ז ב') בענין הוא הלילה הזה דאתחבר זה בזאת כי זאת נק' אשה כמ"ש לזאת יקרא אשה אמאי משום כי מאיש לוקחה זאת מאן הוא איש הוא דאיקר' זה ודא הוא איש כו' והיינו ויקחו להם איש שהוא בחי' זה דהיינו זה אלי ואנוהו זה הוי' קוינו לו וכדי להמשיך בחי' ויחדר עליון דבחי' זה בזאת הוא הקרבן פסח ל' דילוג וקפיצה וכמו"כ נמשך מלמעלה הנה זה בא מדלג, ולכן קרבן פסח הוא שה דווקא ופי' במא"א שה הוא יסוד והוא בחי' זה כמ"ש בנח שהוא איש צדיק זה ינחמינו ויש ראי' ע"ז ממ"ש (ש"א י"ז ל"ד) גבי דוד וגשא זה מהעדר הנה תיבת זה הכתיב זה והקרי שה הרי שה הו"ע א' עם זה כי ע"י בחי' שה ממשיכים זה וכן משמע ממארו"ל ברבות משפטים ע"פ כי יגנוב איש שור או שה ארבע צאן ישלם תחת השה דשה קאי על יוסף שגנבו אותו ומכרו אותו ועו"ג וארבע צאן ישלם הם ד' מלכיות שמלכו בנו וידוע דיוסף הוא יסוד ע"י ששמר את הברית ונקרא בחי' זה שה ולכן כדי להמשיך ויקחו להם איש שה שהוא בחי' זה זהו ע"י ויקחו להם שה ואפ"ל ע"ז וקרא זא"ז שנת' בזהר עקב רע"א ב' שרש ב' בחי' זה הא' ג' היות דברכת כהנים יברכך ה' יאר ה' ישא ה' הב' י"ב חיות המרכבה והו"ע יחודא עילאה ויחוי"ת ועד בחילופי אתון אחד כו', והנה וקרא זה אל זה ואמר קדוש כי יש ב' בחי' זה כי יש זה בכנס"י זה ספר תולדות אדם שהוא י"ב שבטים כמנין זה וכן המרכבה י"ב בקר אבל יש זה זה אלי ואנוהו והנה וקרא זא"ז שבחי' זה התחתון זה דכנס"י שהוא ביטול שלמטה ע"ז קורא בחי' זה שלמעלה כי וקרא זא"ז ואמר קדוש שממשיך בחי' קדוש ומובדל ועד"ז הוא שה זה שע"י בחי' שה ביטול ממשיך בחי' זה כי זה משה האיש מבחי' אל אנוכי ולא איש וזהו ויקחו להם איש ע"י שה לבית אבות כי ש' ג' קווי' וזהו הוא בית אבות כי הנה אמרו ברבות וירא בענין יראה לו השה שהלכו שניהם ע"ד למס"ג וזהו לבית אבות ממש כי הנה אמרו"ל למה קדמה שמע לוהא"ש כדי שיקבל עליו עומ"ש ואח"כ יקבל עליו עומ"צ הנה ע"י מצות הוא ההמשכה כשכבר נמשך בבחי' אדם אוי ממשיכים כחי' כמראה אדם אבל להיות המשכות בחי' אדם הוא ע"י קעומ"ש שקדם לעומ"מ כי ע"י קעומ"ש ממשיכים שיהי' בחי' כמראה אדם לבחי' זו באדם היינו ביטול שלמעלה מהשכל וזהו נקרא שה וכמ"ש ואתן צאני בהיות היותו עמך וזהו שה לבית אבות דוקא כי בעבר הנהר ישבו אבותיכם וזהו אין קורין

דיוסף הוא יסוד : ראה פרוס שעה"כ בערכו.

ועד בחילופי אתון אחד : ראה זחי"ב קלה, א ובאור החמה (ורמ"ז הובא בניצוצי אורות) שם. תשובות וביאורים — קה"ת תשל"ד — סי"ג ע' 62.

י"ב שבטים כמנין זה : ב"ר פכ"ד, ה.

אמר"ל : ברכות יג, א.

אין קורין אבות אלא לשלשה : ברכות טו, ב. וראה לקו"ש ח"ד ע' 1068. ח"י ע' 97.

אבות אלא לשלשה יפה שיתחן של עבדי בתי אבות מתורתן של בנים כו' ולכן כדי להמשיך בחי' ויקחו להם איש מבחי' כי אל אנוכי ולא איש היינו להמשיך בחי' אדם ציור קווין חסד דרועא ימינא כו' וכן בשרשן כחי' המשכה זו תהו"ע ג' אבות כי האבות הם המרכבה וגם למעלה מבחי' אדם והוא כי ז"א בעתיקא אחיד ותליא וזהו ע"ד אלקים יראה לו השה שעם היותו אדם הוא בבחי' שה המדות שלמעלה מהשכל כו' והנה אח"כ שה לבית אבות והוא ע"ד שיש כשב וכשב שכשב הב' קודם לשין כי ב' הוא חו"ב ושין ג' מדות שלמעלה מהשכל אבל כשב השין קודם להבית כי הוא מדות שלמעלה מחו"ב והיינו חג"ת דא"א הנמשכים בבית שהוא חו"ב ולכן מקודם שה לבית אבות הוא המדות שלמעלה מהשכל ואח"כ שה לבית להמשיך השין דכשב בהבית גם פי' שה לבית, כי הנה כתיב מושיב יחידים ביתה מוציא אסירים בכושרות כי הנה יש ב' יחידים כי הק' נק' יחיד כמאמר יחיד חי העולמים מלך או מלך יחיד חי העולמים כי אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלוקים וכנסי' נק' ג"כ יחידה אחותי היא יונתי והוא ע"ש בחי' יחידה שבנפש כי יש גר"ג חי' יחידה והנה בגלות הם ב' יחידים כי הקב"ה בגלותא סליק לעילא לעילא וכן כנסי' בגלות והנה מושיב יחידים היינו שהבית מחבר שיתחברו ב' יחידים אלו ולכן מוציא אסירים בכושרות בכי ושירות כי ע"י בכי' דכנסי' בבכי יבואו מים תחתונים בוכים אנן בעינן למהוי קדם מלכא עי"ז שירות אז ישיר משה ובנ"י והנה שה לבית אבות ההמשכה למעלה באצ"י והוא ע"י אברהם ויצחק זה בא לעקוד וזה בא ליעקב ואח"כ שה לבית הוא ההמשכה בג' עולמות ביע' והוא ע"י יעקב כי יעקב קראו בית אל וארז"ל לא כאברהם שקראו הר ולא כיצחק שקראו שדה כ"א כייעקב שקראו בית כו'.

יפה שיתחן : ב"ר פ"ט, ה.

חסד דרועא ימינא : ת"ז בהקדמה (יו, א).

האבות הם המרכבה : ב"ר פמ"ה, ו. פפ"ב, ו. וראה זח"ג שב, א.

ז"א בעתיקא אחיד ותליא : נסמן לעיל ע' תתקעה.

כשב וכשב : ראה לקו"ת אמור לו, ב. לה, סע"ד ואילך. סה"מ תקס"ח ע' רמח.

ע' רסג ואילך. הנחות הרי"ם ע' קג. מאמרי אדה"ז — פרשיות (ע' תקע) ע' תקעז.

יחיד . . חי העולמים : ברכת ברוך שאמר וברכת ישתבח.

גר"ן חי' יחידה : ב"ר פי"ה, ט. וראה קונטרס גר"ן בשערי זהר (לב"ר) שם.

בכמה דפוסים במדרש שם (וכן בפיוטים) הוא בשינוי הסדר. אבל בעץ חיים שער דרושי

אבי"ע בראשיתו. ספר (ושער) הגלגלים פ"א (הקדמה א). ובדא"ח מבואר ובדיוק

בסדר זה.

בכושרות בכי ושירות : זח"ב קע, ב.

מים תחתונים בוכים : ת"ז ת"ה (יט, ב). תוס' הרא"ש (הדר זקנים) בראשית

בתחלתו. בחי' ויקרא ב, יג.

וארז"ל : ברש"י ויצא כה, יז בסומה. וראה טסחים פה, א. אוה"ת וירא קמ, ב.

ע' השער.

וזהו ויקחו להם איש שה הוא ע"ד אדם ובהמה וארוז"ל (חולין ה, ב) אלו בני"א הערומים בדעת כאדם ומשימים את עצמן כבהמה כך מי שהוא איש יקח לעצמו שה שמשים א"ע כשה בבחי' ביטול שהשה יש בת ביטול יותר מכל הבהמות חוה דא' שה"ש ע"פ דחי לי ואני לו הוא לי לאב ואני לו לבן הוא לי לרועה ואני לו לצאן הוא לי לאב כמ"ש כאב הייתי לישראל והוא לי לבן בני בכורי ישראל הוא לי לרועה רועה ישראל האוינה ואני לו לצאן כמ"ש ואתם צאני וצ"ל דבשלמא הוא לי לאב ואני לו לבן יתכן שה"ע כי אב ובן הם מהות א' ולכן הוא לי לאב כמ"ש כאב הייתי לישראל ועתה ה' אבינו אתה ואני לו לבן בני בכורי ישראל בנים אתם לה' אלקיכם אבל הוא לי לרועה ואני לו לצאן מהו הענין כ"כ מזה והענין הוא כי מה שכנס"י נקראו בנים זהו מצד התלבשות אוא"ס בחכמה ששם שייך המשל כמו טפה ממוח האב אבל לגבי אוא"ס לא שייך בחי' זו לבן שם הוא המשל הוא לי לרועה ואני לו לצאן דמ"מ הצאן מעשרות את בעליהן וכמ"ש עשירות צאנך וכמ"כ נש"י ממשיכים גילוי אוא"ס ב"ה ועושינן רצונו של מקום ונק' כאלו עשאוני ממש ע"כ וכיון שנחשב כאילו עשאוני ממש זהו שמעשרות את בעליהן ונק' צאנו ממש שהצאן יקר בעיני הרועה וכת"י צאי לך בעקבי הצאן ופירש"י שבת לג, ב לאבות הראשונים שהיו רגלי הצאן וחזיוקן ע"ד קושטא קאי ושקר אין לו רגלים. חוהו שה לבית אבות דוקא ועי"ז ימשיכו מעצמות אוא"ס בחי' רועה ישראל האוינה שיומשך בבחי' איש כו' גם כרי להמשיך מבחי' דסליק לעילא צ"ל ע"י תשובה ומס"ג כו' וזהו הוא לי לרועה ואני לו לצאן ופי' שמעשרות את בעליהן כי בעליהן עשר ספי' והנה עשר ספירות הרי עשר ולא אחד עשר אבל ע"י הצאן שממשיכים גילוי אוא"ס ב"ה שלמעלה מע"ס זהו ענין שמעשרות את בעליהן וכן בגפש האדם ע"י בירור נה"ב יתעלה נפה"א דוגמת והחיות נושאות כו' וזהו ויקחו להם איש שה לבית אבות הוא העלאה מלמטה למעלה שה לבית הוא המשכה מלמעלה למטה כו'.

קושטא קאי : שבת קד, א.
 ושקר אין לו רגלים : אלמא ביתא דר"ע. ת"ז תכ"ב סו, א.
 עשר ולא אחד עשר : ראה ספר יצירה פ"א, מ"ד.
 והחיות נושאות : בזו"י תרומה כה, י בשם פדרי"א נספ"ד. וראה ברד"ל שפ"ן, שמ"ר
 ט"פ כו.

אור דרושים לפסח התורה אלה

נכתב ג' י' תמוז תקצ"א

לענין עולה אשה. י"ל עפ"מ"ש בתורה שמע"צ ע"פ והקרבתם עולה אשה. א"כ עולה אחותי, וע' ענין אש שחורה ואש לבנה בשחורה תקס"ג. וע' ענין כלה ואחותי בשחורה תקע"א. והנה אשה רשפי אש ואח"כ עולה בבחי' אצ"י כענין דממה דקה דכתי' ואחרי האש כו' וכמו דמתחלה רעש האופני' ואח"כ אש כו', אמנם עולה אשה היינו כענין לאתבא צדיקי' שהן בחי' עולה בחד קטירא, בתיובתא ותשו' רשפי אש, והיינו באצ"י ג"כ יש ביי"ע וארמ"ע, ואש זה גבוה מדממה דקה, והוא אש לבנה, והוא ואיש כי יקח אחותו, שמבחי' אחותי בחי' עולה, נעשה אשה, והיינו כמ"ש אחותי בת אבי היא כי אב מוריע לובן כו' אש לבנה אך לא בת אמי אודם שממנו שחור וכו' ע' ר"מ שופטים, ותהי לי לאשה אש לבינה אחע"ב, אכן פסח ר"ה לרגלי' ותחלה צ"ל אשה עולה אש שחורה כו' (ועולה דאשה זו אצ"י שבבי"ע) אח"כ עולה שבעו' ר"ה יוכ"פ, אח"כ עליי' יתירה עולה אשה אש לבינה, והוא שחורה אני ונאווה ועמ"ש בענין עולה ושלמי' בניסן העבר, גם עין ע"פ כהניך וחסידיך ירננו שזוהו כענין עולה אשה.

ענין בפסח והקרבתם אשה עולה ושבעו' ר"ה יוכ"פ עולה וסוכו' עולה אשה, ע' זהר ח"ג רג"ח ב' ורנ"ט א' ובמק"מ שם (וברמ"ז) דמפרש בזהר ב' פי' הא' אשה ל' אישים שנותני' חלק לחיצוני' בפסח וסוכו' (רק סוכו' קדמי' עולה ע' רמ"ז) משא"כ שבעו' עה"ח בלא דע כו' פי' ב' אשה ל' אשה משא"כ בשבעו' טעם בתולה כו'. ג' (עפ"מ"ש אאומו"ר בזה) אשה

לענין עולה אשה: נעתק מבוך 1114 ע, ב גוכי"ק, נמצא ג"כ בבוך 61 קפא, ב. בתורה שמע"צ: ראה לקי"ת (ומאמרי אדה"ז — הקצרים) דרושים לשמ"ע צב, ד

(ע' צה).

בשחורה תקס"ג: לקוטי תורה שיר השירים ה, א.

בשחורה תקע"א: לקי"ת (והנחות הרי"ס) שה"ש ה, סע"ג. (ס"ע קכ"ז ואילך).

לאתבא צדיקי' . . . בתיובתא: ראה ב"אווה"ז — להצ"צ — ע' תרמו.

אב מזריע . . . שממנו שחור: נדה לא, א.

ר"ס שופטים: זח"ג ערה, א. — גח' בביאוה"ז (לאדה"א) שופטים קכא, ד. סה"פ

תקס"ה ע' תתיב, אור התורה (וביאוה"ז — לאוה"צ) שופטים ע' תתנב (ע' התרכט).

פסח ר"ה לרגלי': ראה ר"ה ה, א. לקי"ש ח"א ע' 243 הערה 16.

ענין בפסח והקרבתם: נעתק מבוך 1114 עא, ב גוכי"ק.

בחי' אה"ע ועולה אה"ר, ואה"ע מבחי' בירור עה"ד ש' ב"ן משא"כ אה"ר שם מ"ה זהו טעם בתולה, כי אה"ע נלקח' ונתבררה ונתהפכ' מבחי' עולם ה"ז בחי' בעולה כו' בעלוננו אדוני' זולתך אשר אתם זוני' וכו' זה שייך באה"ע שמצד נה"ב, אבל אה"ר שמצד נה"א בתולה שאוגדות פתחיהן מעין חתום, וכבודי לאחר לא אתן, וע' לק"א פמ"ד דמ"מ יש מעלה לאה"ע כמעלת הזהב וכו' אך זהו על בחי' אהבה דנפשי אויתך וברא דרחים, קרירות בתולה אירוסין, אבל בסוכו' י"ל עולה נעשה אשה נישואין אה"ר שבפרק מ"ג שהיא ג"כ כרשפי אש או י"ל שהיא אהבה דפרק נ', ועצרת קליט' בכל לבי דרשתך עמ"ש ע"פ עיני כו' וע"פ גן נעול וכו' וע"פ והקרבתם, וע"פ ואשה כי תדור כו' שם נ' אשה גבוה ויתיישב כנ"ל בתולה נעשה אשה בסוכו' נישואין ואח"כ יחוד שמ"ע משא"כ יוכ"פ עדין בת אמי וכו' לכן מפירי' נדרי' קודם יוכ"פ כי דרך ת"ח עד שלא היתה בתו יוצאה מאצלו אומר לה כל נדרים וכו', וביוכ"פ עדין לא יצא' עד שמ"ע זיווג וסוכו' ז' ימי החופה כמ"ש ע"פ ביום השמיני עצרת הנ"ל. ע' ברמב"ן ר"פ ויקרא מענין אשה. ע' בהרמ"ז ר"פ תוריע מענין בתולה לפי שהחיצוני' אין יונקי' רק בחיצוני' יסו"א של המל' ולא בפנימי' ח"ו ע"כ מצד הפנימי' נק' בתולה ונ' לבאר עפמ"ש מכפירים יחידתי שבחי' אהבה דיחידה אינה בלעומת זה עפמ"ש בפסוק כדכד כו'.

יונתי כו' השמיעני במדרש בשלח וצ"ע אתם תחרישון לא תתערו. עדי' אלי', כי לכיזן בשם שבמדרש שוחר טוב סי' צ"א, זהו להמשיך האור להכלים ואז יומשך מהכלים למטה, כי קטן אינו מוליד, או כמו דוקא עשיר

ע"פ עיני : לקרית (והנחות הר"ם) מסות פה, ב (ע' פה). סה"מ תקס"ח ע' גג. וע"פ גן נעול : ראה כה"מ תקס"ד (ומאמרי אדה"ז — פרשיות) ס"ע גג (ס"ע גו). וע"פ והקרבתם : נסמן לעיל ע' אלה הערה בתורה שטע"צ. וע"פ ואשה כי תדור : לקרית מסות פה, ד, מאמרי אדה"ז — הקצרים (ואתהלך — לאונאי) ע' קא (ע' י'). מפירי' נדרי' קודם יוכ"פ : ראה נדרים כג, ב. שו"ע אדמוה"ז הלי' יוהכ"פ סתרי"ט סי"ב.

דרך ת"ח : נדרים פ"י, מ"ד.
בפסוק כדכד : ראה לקרית (וסה"מ תק"ע) ראה כה, א (ע' קכו).
יונתי : נעתק מבוך 1039 מ, ב גוכייק. וראה לעיל רד"ה [מצה] בהערה.
במדרש בשלח : פכ"א, ה.
אתם תחרישון לא תתערו : וחי"ב מו, ב.
קטן אינו מוליד : ראה סנהדרין סח, ב.

נותן, ע' ביאורי' משה ידבר כו', משא"כ כשמכוין רק להמשיך למטה ואינו מכוין להמשיך תחלה להכלי', ועד"ה עיר סיחון צלויי וכו', ובוה מתורץ קושיי' ריב"ש, או ע"ד המשפילי שם גראי' חשובים וכו', וכ"ז כשצריך לימשך ע"י מדותיו ז"א, משא"כ קי"ס א"א שיהי' ע"י מדותיו כי צ"ל ע"י גלוי א"ס ממש גאה גאה כו' וע"י המדות לא נמשך כ"א בגבול דמה"ט שכר מצוה בהאי עלמא ליכא, וז"ש בעתיקא תליא, ונמשך ע"י ז"א רק דרך מעביר וזהו החילוק בין יו"ט ראשון של פסח שנמשך מז"א ממש רק שהי' בגדלות שני אבל בקי"ס נהפוך הוא הז"א בקטנו' אלא שנמשך מעתיקא ממש, ונמצא זהו ע"ד השפעה בעה"ב תח"ה ע"י גלוי המקיף כו' סכ"ע כו' ולכן תחרישון לא תתערוך לכוין בשם דז"א וזהו מה תצעק אלי ע' זהר, כ"א השמיעני את קולך אליו ולא למדותיו, ושם א"צ להמשיך תחלה בהכלי' דע"י כי שם הכלי והאור א' ונק' יחיד ע"ס הגנוז' חקיקה כו' ולא שניתי אין שידך תוס' וחסרון כו' רק בז"א וע' ביאור הצמצום שם הכל א' חכמה חסד וכו' ע"כ אין שיין פרטי השמות, והגה ענין בחי' זו למטה עתיק דנוק' נק' עושין רש"מ מאדך כנו' ביאור דמקושש ואז מלאכתו נעשי' ע"י אחרי' וא"צ לתפלה לכוין בשם כי הוא יעשה

נכתב מלמטלמ"ע בצד ימין של העמוד ולא נסמן מקומו בפנים :
 עם לבן גרתי שאין נפשו מתיישב מעניני עה"ז וע"ד והנפש לא תמלא
 במדרש למה שהיא מהעליוני' לקדחני שנשא בת מלכי' כו'.

נכתב מתחת לקו בשולי העמוד :
 ע' גבי עיר ומגדל וכ' אחתיו' ממקיף כמו שמות שאינו מתלבש בפנימי'
 זהו הקב לכן א"צ להתחלקו' אותו' נק' רגלין הסי' בראש ורגל כי נתב"ס
 ענין הדיינים כמו הוראה * אל העצמי' כמו *.

נכתב מלמטלמ"ע בצד שמאל של העמוד ולא נסמן מקומו בפנים :
 ע"מ מאמר ח"ד ח"ב פי"ז ח"ד פי"ג, בשל"ה ל"א ב' ענין וכי מה אכפת
 לי' בין שוחט מן העורף כו'.

קושיי' ריב"ש : ראה דר"מ ק"ו, ב.
 שכר מצוה בהאי עלמא ליכא : קידושין ט, ב.
 בעתיקא תליא : זח"ג מת, א.
 יו"ט . . בגדלות שני : ראה פ"ח שער חג המצות פ"א.
 אליו ולא למדותיו : בסה"מ תקס"ז ע' רמו בספרא, פרדס בטופו בשם הספר,
 וראה בחי' ואתחנן ה, ה, עקב יא, יג.
 ביאור דמקושש : לקרית שלח מג, א.
 והנפש לא תמלא : קהלת ה, ז (ושם וגם הנפש) ובקה"ר ויל"ש שם.
 הדיינים . . הוראה : אינו ברור בגוכי"ק.
 כמו : מכאן ואילך מטושטש.

כו'. וגם במכ"ש מדתורתו אומנתו א"צ לתפלה ולכוין בשם מפני שממשיך האור באו"א ועי"ז ממילא כו' וכ"ש ערש"מ הנ"ל דממשיך מעתיק כו'. א"נ עתיק לגבי א"א כאי' לגבי ז"א. ולכוין בשם היינו להמשיך מאי' לז"א כדי שיומשך מהז"א למטה אבל קי"ס נמשך מעתיק ע"י א"א כמו שנמשך מאי' ע"י ז"א כו' ושם אין שייך כוונות פרטי השמות מטעם הנ"ל דכולא חד שהם כתר.

הים ראה ויגס מלפני אדון חולי ארץ מלפני אלוה יעקב. וברבות פ' בשלה ר"ע אומר בזכות יעקב נקרע הים שנא' ופרצת ימה. והנה אדון חולי ארץ זהו דרגא דיוסף כדכתי' ויוסף הוא השליט על הארץ והיינו לפי שהי' מרכבה לבחי' צדיק יסוד עולם שהוא אדון חולי ארץ, וצ"ל מה שייך קי"ס לבחי' יוסף ויעקב. דהנה י"ל הטעם למה פעמים כינו מדת מל' בשם ים כמו כל הנחלים הולכים אל הים וכיוצא בזה, ולפעמים כינו בש' ארץ כמו השמים כסאי והארץ הדום רגלי. אך הנה שניהם אמת, כי בים הגשמי' אנו רואים שהדגים לפי שכל עיקר חיותם הוא רק מן המים ע"כ הם מובלעים ומכוסים במים שאין יכולים להיות יש ודבר נפרד מן המים כלל דכשפרשו מיד מתים. כמו"כ יש מלאכים עליונים שבטלים במציאות לגמרי לגבי החיות אלקות המחי' ומהווה אותן עד שאין גראין ליש כלל היינו מצד שהחיות אלקות דבחי' מל' דאצי' מחי' ומהווה אותן בקירוב וגילוי מאוד שמאיר עליהם בתוקף ההתגלות ומקיפן מכל צד כמו העלול כשהוא מוקף מהעילה שלו המקפת אותו מכל צד שאזי העלול כלול ובטל לגמרי בתוך העילה שלו ומחמת זה הם ממילא כלולים ובטלים במציאות שאין גיראין ליש כלל ואין להם בחירה כלל להיות נפרדים ולכך יוכל המלאך לומר ע"ע בי נשבעתי נאום ה', והיינו כיון שהוא בתכלית הביטול עד שאינו מהות כלל ואין תופס מקום ואין נראה ליש ע"כ אינו שום הסתר כלל על אור וחיות דש' הוי' המלוכש בו שאין נראה כ"א רק האור וחיות דש' הוי' והמלאך בעצמו אין נראה כלל ליש. וזהו בחי' המלאכים שנק' נוני ימא. דהיינו שההשפעה מאלקות דבחי' מל' דאצי' נק' ים לפי שמחי' אותן באופן שמקיפם מכל צד עד שמוכרחים להיות ביטול ואין לגמרי כמו שהוא

הים ראה ויגס : נעתק מבין 51 רז, א — נמצא בין מאמרי כ"ק אדמו"ר הצי"צ.
 מל' בשם ים : נסמן לעיל ע' א"ר.
 מל' . . ארץ : נסמן לעיל ע' א"י.
 חמלאכים שנק' נוני ימא : ראה בראוה"ז שם ע' רח.

מצד החיות אלקות (שלמע' ממה שיכול הנבראים להשיג הביטול) ואין להם בחירה כלל להיות נפרדים, והמלאכים נק' גוני ימא. ואע"פ שהם נבראים מאין ליש אך ה"ז כמשל הדגים שבים שהם מהות בפני עצמו זולת המים שאינם מהות מים כלל ומ"מ כיון שהמים מחי' אותן הם מובלעים ומכוסים תמיד בהמים ואין יכולים לפרד כלל. כמו"כ אעפ"י שהמלאכים אפי' היותר עליונים הם בוודאי בריאה מאין ליש דבר חדש לגמרי וכל מלאך הוא מהות בפ"ע מובדל ממדריגת זולתו כמו מיכאל וגבריאל, אך היש הנברא אינו יכול להיות נפרד כלל מהחיות אלקות כ"א שהיש כלול תמיד בבחי' ביטול כנ"ל עד שאין נראה ליש ואין נראה לנפרד ולכן שייך עליהם מלוכה כמ"ש כבוד מלכותך יאמרו כו' דקאי על המלאכים אעפ"י שאין מלך בלא עס דברים זרים ונפרדים בעצם כו' והיינו כיון שהם בריאה מאין ליש שבעצם הם בחי' יש ודבר נפרד מאלקות שהרי אינם אלקות כלל כ"א בריאה התחדשות יש מאין ורק שהיש כלול בביטול ואין נראה ליש ונפרד כו' ע"כ שייך עליהם מלוכה.

ב) והנה אופן ההשפעה השניה ממדת מל' דאצי' הוא כשנק' בש' ארץ דהיינו כמו ברואים שבארץ אעפ"י שניזונין ומקבלים כל חיותן מהארץ מ"מ הם נפרדים לגמרי מהארץ להיות יש ודבר בפ"ע כמו"כ נמשך השפעת החיות מאלקות ממדת מל' דאצי' להיות ולהחיות הנבראים ע"י ריבוי צמצומים והסתרים עד שמתהווים הנבראים, להיות גראין ליש ודבר נפרד מאלקות, דאעפ"י שהחיות אלקות מחי' ומהווה אותן מאין ליש בכל רגע והם אין ואפס ממש לגבי החיות המהווה אותן. אך לפי שמתצמצם ומתעלם החיות אלקות עד שאין רואים אותו וגם אין משיגים המהות כו' ע"כ הם מתראים ליש ודבר נפרד כו' ומה שיש בהנבראים ביטול לאלקות הוא רק מצד השגתם מה שהם יכולים להשיג הביטול (שאין ערוך כלל להביטול שמצד החיות אלקית עצמו והחילוק כי הנבראים משיגים הביטול מצד התחדשות ההתהוות מאין ליש בכל רגע אבל ההתהוות הנברא הוא בחי' יש ומצד החיות אלקות גם עצם ההתהוות הנברא הוא בחי' אין ואפס שהחיות אלקות המהווה הוא היש כו') ולכן מצד השפעה זו מבחי' מל' גק' מל' בש' ארץ והנבראים שנתהווים מהשפעה זו נק' ברואים שבארץ. ועיקר ענין ההפרש בין בחי' גוני ימא לבחי' בריות שביבשה הוא כמו ההפרש שבין עו"ע שהעלול מוקף מעילתו ובטל במציאות אליו לבחי' יש מאין שהיש הוא דבר נפרד כו' והרי גוני ימא הם מוקפים מהמים כמו העלול שמוקף מעילתו ובטל כו', משא"כ בבחי' יבשה וכנ"ל, והיינו שמבחי' מל' דאצי' המהווה ב"ע יש ב' השפעות הא' ע"ד עו"ע והם הנק' גוני ימא כנ"ל. והב' דבחי' יש מאין והם הנק'

ברואים שביבשה ודו"ק. ובי' בחי' אלו דבחי' מל' נק' ים וארץ. ולכן בר"ה שאני צ"ל בנין המל' אמרים לה' הארץ ומלוואה וכו' כי הוא על ימים יסדה, והיינו ב' הבחי' דמל' הנק' ים וארץ ומקדימים בחי' ארץ כמ"ש ארץ אשר הוי' אלקיך דורש אותה מראשית השנה כו' שהעיקר הוא בחי' ארץ דהיינו מה שבחי' מל' מהווה ומחי' עד שיהי' נראה היש ודבר נפרד ומ"מ בעצמו הוא בטל ומקבל עליו עומ"ש, שע"ז הוא עיקר התגלות המלוכה לכן יש דעה ארץ קדמה אפי' לשמים וכ"ש לבחי' ים, ומ"מ מזכירים אח"כ בחי' ים ג"כ שגם על בחי' ים ג"כ שייך מלוכה כנ"ל. וצריך להמשיך בנין המל' דבחי' ים ג"כ.

ג) והנה בזה נק' המלאכים נוגי ימא והנשמות נק' ברואים שבארץ והיינו לפי שהנשמות שיורדים למטה להתלבש בגוף ונה"ב להיות נראה יש ודבר נפרד מאלקות, ומ"מ גם בירידתם למטה בבחי' ארץ הם בבחי' ביטול לאלקות שמקבלים ע"ע עומ"ש ועומ"צ שזהו הביטול דבחי' יבשה לא בחי' ים דהיינו יש ובטל. אך מה שיכולים הנשמות לירד למטה לבחי' ארץ זהו מצד שבשרשם הם גבוהים יותר ממלאכים שרש הנשמות מזיוג גופני דזו"ג דאצי' ושורש המלאכים הוא מזיוג נשיקין. זיוג גופני הוא השפעת ועצמות ומהות ח"ע ממש רק דרך הלבשה והעלם בהכלים כו'. זיוג נשיקין היא המשכת הארת ח"ע לבד ולא ע"י הלבשה והעלם כנ"ל בבחי' גילוי יותר. ולכן המלאכים שנמשכו מזיוג נשיקין יש בהם ביטול יותר מבהנשמות כנ"ל שנק' נוגי ימא אך אינם יכולים להיות כ"א בבחי' ים עלמא דאתכסי', אבל אין יכולים לירד למטה בבחי' ארץ כלל. וזהו"ע הנפילים שהי' בארץ כי כשירדו מבחי' ים למטה לבחי' ארץ נפלו ממדרגתם לגמרי כי למטה בבחי' ארץ אינו יכול להיות בחי' ביטול כלל. אבל הנשמות לפי שנמשכו מזיוג גופני שמעצמות ח"ע ודרך הלבשה בהכלים ע"כ הם דוקא יכולים לירד למטה לבחי' ארץ ושיהי' גם למטה בבחי' ארץ בטל לאלקות בקבעומ"ש וזהו לקדושים אשר בארץ המה ואדירי כו'. קדושים נק' הנשמות כידוע שבהם דוקא יש התוקף להיות גם למטה בבחי' ארץ בטל להש"י, וע"כ כל חפצי במם דוקא. וכמ"ש כי תהי' אתם לי ארץ חפץ. וזהו אנוכי עשיתי ארץ ואדם עליה בראתי, אדם קאי על נש"י (שנמשכים משם מ"ה כמראה אדם אבל המלאכים נק' בהמה לפי שנמשכים מש' ב"ג) שהנשמות שהם במל' דאצי' הרי בחי' מל' הי' מקיפין מכל צד והי' מוקפים מבחי' מל' הם דוקא יכולים להיות בארץ ולא המלאכים שנק' נוגי ימא שאין יכולים להיות כ"א ביים ולא בבחי' ארץ.

ד) והנה גם הנשמות כשהי' תחלה בבחי' עיבורי במל' דאצי' הי' בחי' נוני ימא ממש כמו המלאכים כי עובר ירך אמו הוא ומוקף ממנה ובטל אליה שהוא רק כבשר מבשרה שאין לו שום חיות כלל בפ"ע כמ"כ הנשמות כשהי' בבחי' עיבור בבחי' מל' דאצי' הרי בחי' מל' הי' מקיפ' מכל צד והי' מוקפי' מבחי' מל', דהיינו שהי' כלולים בתכלית הביטול לבחי' מל' עד שלא הי' שום מציאות יש בפ"ע כ"א שהי' בבחי' אין ממש, וע"ז אמר דע מאין באת, ואזי הי' נק' בנות ירושלים כמ"ש במ"א דהיינו שהי' בהם או היראה בשלימות כמו שהי' למע' בבחי' מל' דאצי' כמו שהוא באצי', וגם ירושלים נק' ע"ש יראה שלם כמ"ש במד"ר, והיינו שבחי' מל' כמו שהיא באצי' מחוברת לבחי' שלם יסוד ז"א שבאצי' והנשמות כשהי' כלולים בבחי' עיבור בבחי' מל' דאצי' כמו שהוא באצי' שנק' ירושלים אזי הי' בהנשמות שלימות היראה כמו למע' בבחי' מל' כשמתחברת לבחי' שלם יסוד כו', וע"ז חי ה' אשר עמדתי לפניו ואין עמידה אלא שתיקה וביטול מכל וכל והיינו כשהי' כלול בבחי' עיבור בפנימיות מל' דאצי', וא"כ גם הנשמות כשהי' בבחי' עיבור למע' במל' דאצי' הם בוודאי במדריגת נוני ימא כמו המלאכים ועוד גבוה יותר, ועיקר ההפרש שבין מלאכים לנשמות שמלאכים נק' נוני ימא והנשמות נק' ברואים שביבשה זהו דוקא מצד הלידה שבלידת הנשמות מבחי' מל' נעשים ונתהווים להיות נראה יש ודבר נפרד מאלקות וא"כ בלידה נהפך הנשמה מבחי' נוני ימא להיות ע"ד יבשה שאין העלול מוקף מעילתו רק יהי' היש דבר נפרד בפני עצמו, משא"כ לידת המלאכים מבחי' מל' הוא ע"ד ער"ע, דהנה גם למטה אנו רואים דענין הולד כשנולד לגבי היותו בבחי' עיבור הוא שני הפכים מן הקצה אל הקצה, שכשהוא בעיבור הוא ירך אמו ואין לו שום חיות בפ"ע ורק שהוא חי כאחד מאבריי' ואם איהי מייתי' הוא מיית ברישי', ומיד כשנולד נעשה יש ודבר בפ"ע שיש לו חיות בפ"ע בהיפך לגמרי ממה שהי' בעיבור וא"כ הלידה הוא בחי' להיות מבחי' מאין ליש כו', ואיך הוא זה, ואין לומר שזהו לפי שבעיבור אוכל ממה שאמו אוכלת ובלידה אוכל בפ"ע, שהרי אין התינוק אוכל וטועם כלום עד לאחר הלידה הרבה וא"כ באותה הרגע שנולד עדיין לא אכל וטעם למה מיד בהולדו הוא יש ודבר בפ"ע

עובר ירך אמו : גיטין כג. ב.

דע מאין באת : אבות פ"ג, מ"א.

נק' בנות ירושלים : שה"ש א, ה. וראה זח"א רמב, א. לקו"ת שה"ש ו, ג.

מאמרי אדה"ז — פרשיות ע' רצה.

כמ"ש במד"ר : ראה ב"ר פניו, י. תורה הר תענית טו, א. סידור גט, ב.

לקו"ת פקודי ד, א. ראה כט, ד. ר"ה ט, ב. אוה"ת וירא ע' תשעה. חקת ע' תתנו.

ר"ה ע' בישה.

איהי . . . מיית ברישי' : ראה ביב קמב, רע"ב.

היפך לגמרי ממהות הראשון אלא הענין שבשעת לידה ממש נמשך כח עליון רוחני הפועל שינוי זה בהעובר ממהות למהות. ועד"ז יובן גם בנמשל למע' שלידת הנשמות מבחי' מל' דאצי' הוא בחי' יש מאין ממש שבלידה דוקא מתהווים הנשמות להיות יש ודבר גפרד דהיינו בחי' יבשה היפך ממש ממה שהי' תחלה בעיבור בבחי' אין וביטול לגמרי ע"ד בחי' נוני ימא כנ"ל, משא"כ לידת המלאכים מבחי' מל' בבי"ע הוא רק להיות ע"ד עו"ע ונוני ימא כנ"ל. וא"כ כדי להיות לידת הנשמות מבחי' מל' בבחי' יש מאין להיות נהפך מבחי' יש ליבשה ממש הוא ע"י הכח מבחי' עתי"ק דוקא כק"ס שאותו הכח השופע בהנשמות הנולדים מבחי' מל' להיות גראים יש ודבר גפרד בפ"ע הוא גמשך מהארת עתי"ק שהוא יש האמיתי דוקא. משא"כ בלידת המלאכים מהמל' אין בהם מהארת עתי"ק כמו בהנשמות. ולכן ק"ס הוא לידת הנשמות כידוע שהיווג בשמע"צ והלידה בשש"פ כי הלידה הוא ממה שנהפך מבחי' נוני ימא להיות ע"ד יבשה ממש וכנ"ל (ולכן לידה וק"ס שניהם בעתי"ק תלי') ורק שיש הפרש בין סתם לידת הנשמות לק"ס כי סתם לידה הוא ממה שנהפך מבחי' יש להיות בבחי' יבשה משא"כ ק"ס הוא החיבור דים ויבשה, אך באמת ענין לידת הנשמות בשביעי של פסח הוא כמו ק"ס ממש וגבוה יותר מסתם לידת הנשמות וזה ית' לקמן אי"ה. ונמצא שמצד שרש הנשמות שמזיוג גופני שמעצמות ח"ע יכולים להיות לאחר ירידתם למטה בבחי' ארץ ועלמא דאתגליא ג"כ בבחי' ביטול לאלקות, אך כדי להיות הלידה היינו שיתהפך מבחי' יש לבחי' יבשה, שמבחי' היותם בעיבור בבחי' אין לגמרי יתהוו אח"כ בלידה בבחי' יש וזה צ"ל מעתי"ק דוקא שלמע' מע' מהחכ', ומה שנמשכים מזיווג גופני שמעצמות ח"ע זהו מועיל שלאחר ירידתם בבחי' יבשה כו' יהי' יכול להיות ביטול בהיש (ובד"ה והי' לכם לציצית ית' בענין תכלת עמרא הוא שזה נמשך מבחי' אבא יונק ממזל יעו"ש) וכן נת' בד"ה שובה בפ' כי עמך הסליחה למען תוורא וצ"ל שזהו דוקא בעצמות ח"ע ששם נמשך ממזלו' כו' כמש"נ בביאור והניף שזהו הגדלה וריבוי במוחי' דגדלות בחכ' ומה שנת' בסידור שקי"ס הוא דבעי לאיקר לדיקנא זהו הארת ח"ע דזווג גשיקין אין יכול להיות ביטול בהיש בבחי' ארץ אבל כדי שיתהווה היש זה צ"ל ע"י הכח דבחי' עתי"ק דוקא.

ה) אמנם באמת גם בהיותם בבחי' עיבור יש הפרש בין נשמות למלאכים והוא שיש דבר נוסף בנשמות מה שאינו במלאכים והו"ע לבושי הנשמות שהוא בחי' צלם כמ"ש אך בצלם יתהלך איש שהנשמות נמשך ממוחין דו"א שמעצמות נה"י דאו"א אבל הלבוש נמשך מהפארת דבינה

שהזיווג בשמע"צ והלידה בשש"פ : מע"ח שער הלולב ספ"ח. שער הכוונות ענין סוכות דרוש ט. אנה"ק סיכ (קל, ב).

לבושי הגשמות זהו הארבין שכ' בזהר דהיינו ספינות, וענין הספינות היינו שע"י יכולים הברואים שביבשה לילך בים ולא יטבעו במי הים. והנה הגשמות כמו שהם למטה הם בריות שביבשה ע"כ צריכין לבחי' הארבין שע"י הארבין הנה גם בהיותם למטה בחי' ברואים שביבשה יכולים לשוט בים ולא יטבעו. והענין דהנה עבודת הגשמות למטה בתפילה זהו מדריגת בחי' ים עלמא דאתכסי' ממש ועסק הת' בלימוד כל ההלכות שנתלבש בגשמי' וקיוט מצות מעשיות זהו בחי' ארץ עלמא דאתגלי'. דהנה התפילה עיקר' מח' והתבוננות בא"ס ב"ה דהיינו שיתבונן בעומק מח' ברוממות אוא"ס שאין ערוך אליו שכל סדר ההשתל' מרכז'ד עסק'ד גתהווה רק מהארה והארה דהארה וכולי קמי' כלי"ח יותר מביטול טיפה א' בים אוקיינוס, וגם כל העליות דלעתיד הוא הכל רק בבחי' ש' והארה, א"ת שמות אלא שמות * ולכן אני הוי' לא שניתני. והרי התבוננות והשגה בביטול זה ודאי בחי' ים וגם שמוה נמשך בחי' כלות הנפש וביטול באוא"ס ב"ה כמו שאנו רואים שיש נשמה גבוה מאוד שבאו בתפילה לבחי' כלות הנפש ממש ומס"נ ליכלל ולבטל באוא"ס ב"ה והוא בחי' אהבה דכל מארך בלי"ג והוא ע"י התבוננות אתה עשית את הים והיבשה כללות עלמין סתימין וכללות עלמין דאתגלי' של כללות ס' ההשתל', ופי' אתה עשית שכעשי' גשמי' נחשבים ממש ששניהם כלי"ח קמי' ונתהווה רק מהארה בעלמא, וא"כ היתה צריכה הנשמה להפרד מהתפילה שהוא הגוף ונה"ב וליכלל וליבטל לגמרי באוא"ס ב"ה בבחי' ביטול ואין לגמרי ע"ד בחי' נוני ימא ממש והרי כמשל ברואים שביבשה נטבעים בים כו', ומ"מ אין הנשמה נפרדת ומסתלקת מהגוף כלל, כ"א שאחר הכלות הנפש בבחי' מס"ג ממש דבחי' ים היא חזרת להשאר בגוף וחפיצה דוקא בעסק התורה וקיום המצות מעשי' בגשמי' שהוא בחי' יבשה ארץ כנ"ל כי יפה שעה א' בתשובה ומע"ט בעוה"ז כו' וע"כ היא חפיצה בזה לקיים בשמחה ובטוב לבב ואיך הוא זה הלא צריכין ליטבע בבחי' ימא עילאה בתפילה אלא הענין לפי שכל נשמה יש לה לבוש שנקי ארבין ספינה שוהו כמשל בגשמי' הספינה חוצץ ומפסיק בין האדם והמים שלא יטבע, כמו"כ הלבוש הוא המעכב את הנשמה שלא תטבע בבחי' ים העליון דהיינו שלא תסתלק מהגוף כ"א שתשאר אח"כ למטה בבחי' יבשה וארץ לקיום תומ"צ בגשמי' דוקא, ולפי ששורש הלבוש הוא למע' מהנשמה ע"כ יוכל לעכב על הנשמה ולקיימה בגוף כו' ולכן הלבושים זהו דבר נוסף בנשמות על המלאכים לפי שהנשמות הם ברואים שביבשה ע"כ צריכים ללבושים שהם ארבין כדי לילך ולשוט ע"י בים כו', משא"כ המלאכים שהם נוני ימא א"צ לארבין.

שכ' בזהר: בשלה מה, ג.

שמות: בכ"י מנוקד שמות (ש פתוחה) . . שמות (ש צרויה) — ברכות ז, ב.
יפה שעה אחת: אבות מ"ד, מ"ה.

(ו) והנה ע"י הארבין יש לגשמות יתרון רב על המלאכים גם בבחי' ים ועלמא דאתכסי'. ויובן זה עפ"י מאמר זוהר בשלח כד סליק ימא גלגלהי כולהו ארבין סלקין ונחתין ונוני ימא מתבררין לכל סטר. דהנה כאשר הים נח ושקט אזי הוא מכסה על הדגים וכל הנבראים שיש בו. והו משל להשפלת מדת מל' דאצי' בבריאה להיות מקור לבי"ע, וז"ש שנים עשר בקר והים עומד עליהם מלמע' להיות מקור להם. דהיינו עתיק לבריאה, ולכן כתי' כל הנחלים הולכים כו' נחלים המה המשכה מהמדות וחור"ב דאצי' בבחי' מל' שנק' ים והים אינו מלא מפני שמשפיע בבריאה שהמל' הוא ממוצע שיומשך השפע מאצי' לבי"ע. אמנם כאשר יגבה הגלים בים זהו"ע סילוק המים מהדגים שעולים למע'. ע"י הרוח סערה המגבי' הים כו'. וכמו"כ למע' גלי הים הו"ע הגבהת ועליות המל' בבחי' רצוא ותשוקה להסתלק מבריאה וליכלל באצי', וע"ז כתי' צהלי קולך בת גלים. וזהו נעשה ע"י רוח סערה כו', שהוא מה שז"א משפיע הגבו' שבו במל' לעורר את העלאת מ"נ דמל' בתגבורת הרצוא ורשפי אש לעלות לאצי' ואזי נוני ימא מתבררין לכל סטר, כי מה שכלולים ומתאחדין עם החיות אלקות דמידת מל' דאצי' זהו כשנק' המל' בשם ים מקור לבריאה דהיינו כשהים נח כו' (והיינו שמתאחדינו בהביטול ובחי' אין ממש כמו שהוא מצד החיות אלקית עצמו המהווה כו' וכנ"ל) אבל כד סליק ימא גלגלהי, היינו כשמסלק מדת מל' מבריאה ומתעלים ליכלל באצי' אזי א"א להם לקבל או מבחי' מל' כלל שאזי בחי' מל' למעל' מעל' מבחי' מקור להם (והיינו שבהביטול אמיתי דיחוד עליון דאצי' שלמע' מהחיות אלקות המהווה כו' בבחי' זו א"י להתאחד כלל) אבל הארבין סלקין ונחתין עם הגלים שאין בטלים בפני הרוח סערה. והטעם לפי שהלבושים הם גבוהים בשרשם מהרוח סערה, כי הרוח סערה זהו מגבורות דז"א דאצי' שמעוררים תגבורת רצוא ליכלל ביחוד דז"א דאצי' דהיינו בבחי' (חסר).

פ' שמיני

לד"ה זאת החיה אשר תאכלו, שטה ג' עיין במא"א אות חית סעיף יוד וז"ל חיה נק' חכמה כי היא בחי' נשמה לנשמה והחכמה תחיה עכ"ל עיין מענין חיה בלק"ת ס"פ במדבר בהביאור ע"פ וידבר אלקים את כל הדברים האלה, ושם פרק א' שזהו בחי' מזליה המקיף של הנשמה, ועיין בת"א פ' מקץ בהביאור דמוזוה מימין בענין ויהי האדם לנפש חיה, ועיין מענין מזליה בהביאור ע"פ כי תצא. עוד כ' המא"א חיה נק' המל' זה בבחי' מלוי ב"ן כ"ג אתון גימט' חיה עכ"ל, והפרדס ערך חיה כתב יש חיה עליונה וחיה תחתונה, העליונה היא חכמה שהיא חיה למעלה מן הרקיע שהי' של אלף כזה (ר"ל שהיא הירד עליונה של האלף וע' מענין ב' יודין של האלף בת"א פ' יתרו סד"ה מראיהם ומעשיהם) ויש חיה תחתונה היא המל' והיא נקראת חיה שתחת אלקי ישראל שהיא יוד תחתונה של האלף כזה כל זה נתבאר בתיקונים ואפשר שנקראת מלשון חיים כי החכמה מקור החיים לכל הספירות כאשר יתבאר והמל' ג"כ היא חיים מצד מציאותה שהיא נק' יוד שניה כו' עכ"ל ואפשר לומר כי ב' בחי' חיים אלו ע"ד שיש חיי עולם וחיי שעה, וע' בת"א בד"ה ויושט המלך לאסתר בענין את שרביט הזהב וחיה, ועיין בת"א בד"ה כי עמך מקור חיים, ועיין במא"א אות חית סעיף יוד ב"ג שם שהביא מהזהר ס"פ משפטים דקכ"ו, וז"ל אמר רבי יצחק והא כתיב זאת החיה אשר ראיתי כו' מאן חיה דא א"ר יוסי א"ר חיה זוטרת וכו' אית חיה זוטרת איהן חיה זוטרא וחיה עילאה כו', ועפ"ז כי הנה זאת החיה אשר תאכלו שרשם מבחי' חיה זוטרת שהיא מל' אך אפ"ל שעיי"ז יזכו ג"כ לבחי' חיה עילאה כו'.

קיצור זאת החיה, חיה נק' המל', החיה אשר ראיתי תחת אלקי ישראל, ויש חיה עליונה יותר חכמה והחכמה תחיה והם ב' יודין של האלף, ועיי זאת החיה אשר תאכלו יזכה להמשיך בחי' חיה עילאה שיזכה לבחי' נשמה לנשמה, וכענין נשמה יתירה הנמשך בשבת עיין בת"א בד"ה ויקהל משה, ועמ"ש בפ"י ומל' ה' את לבבך כו' למען חייך באג"ה ס"י ד' י"ל זהו משיג עיי נשמה לנשמה, ויש לעומת זה חיה רעה כמ"ש חיה רעה אכלתהו, ולכן איכא למ"ד טרפה חיה, אף כי היא מבחי' בשדה טרפה, עיין מזה בפרדס

לד"ה זאת החי': נעתק מבין 1056 קכו, א בוכייק.
שטה ג': לע"ע לא מצאנו המאמר, וראה ג"כ אוה"ת שמיני ע' מד שויה תאכלו.
בהביאור ע"פ כי תצא: לקו"ת (וסה"מ תקס"ה) תצא לו, ד (ע' תתלב).
שהי' של אלף: בפרדס שם: שהיא י' שעל ה"א.
למיד טרפה חיה: חולין מג, א.

א"מ

ערך שדה, גער חית קנה, רגליה קלוטות בחי' לגרמיה אבל רגליה סדוקות
 שהיא משפעת, וע' בלקית בהביאור ע"פ כי ביום הזה יכפר בענין כך היא
 דרכה של תורה כו' פת במלח האכל וחיי צער תחי' אשריך בעוה"ז דהקשה
 מהו האושר בעה"ז אלא ע"י שיתבונן שמקבל מבחי' חיה דקדושה כו'. ענין
 זאת החיה ע"ד אמת ואמונה כל זאת, כ"א בזאת יתהלל כו' השכל וידוע אותי,
 ואולי מבחי' זאת יומשך ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה.

במד"ר פ' שמיני פי"ג א"ר תנחומא בר חנילאי משל לרופא שנכנס לבקר
 שני חולים אחד לחיים ר"ל חיים נצחיים ע"ד שנתבאר בלק"ת בד"ה
 שמע ישראל, פי' ובחרת בחיים, ופי' חולה איתא במא"א אות ח' סעיף ל"ה
 שהוא גימט' מ"ט וחסר לו שער החמישים דבינה, וענין שער החמישים הוא
 המחבר תו"ב שהם אין ויש, שממשיך חכמה כח מה בחי' ביטול בהבינה
 וכשחסר בו בחי' חכמה כח מה נק' חולי כי והחכמה דוקא תחיה, והראי'
 ממ"ש בלק"ת בדרוש בהרת שהנגע נמשך מהסתלקות אור החכמה אף שבינה
 מאיר, וממ"ש בוח"ג ר"פ קרח ע"פ קראי מועד קראי חסר יוד, ויש חולי
 גרוע יותר.

והנה בהמות הטהורות נמשכו מלמעלה מהפרסא, ולע"ל כתי' מחצתי
 ואני ארפא, אותה המחיצה שעשיתי בין העליונים ובין התחתונים
 שהעליונים חיים כו' אני מרפא ועמ"ש ע"פ רפאני ה' וארפא, וענין טל תחיה.

כל מפרסת פרסה שחלוקה לשנים פי' המק"מ פ' שמיני דמ"א שנמשכה מק"נ
 שאע"פ שיש בה רע יש בה טוב ג"כ, ואע"פ שהמ' רגליה יורדות.

פ' תוריע

קיצור ענין למנצח על השמינית, (ויש להעיר מענין ביום השמיני עצרת וע' תשו' הרשב"א ח"א סי' ט' ההקף הוא שבעת ימים שייב ושבת, והשמינית היא חוץ להקף) גם כנור של ימוה"מ שמנה נימין (עליק ססעי' ה'), זהו ענין מילה בשמיני שדוחה את שבת שהוא יום השביעי, הגה כל ההעלאה שבימות החול נקרא אתעדלית והעלאת מ"ן מבי"ע, ועיקר גלוי האתעדל"ע הנק' מ"ד מבחי' אצילות הוא נמשך בשבת, (ואפ"ל זהו ענין ימי ההקף כי שבת שהוא אצילות נק' מקיף וסובב לבי"ע) וזהו ענין חצר הפנימית הפונה קדים כו' וביום השבת יפתח, (ופי' ברי"ח שעה"ק פ"ב אשר חצר הפנימי' זהו אצילות) ועמ"ש מענין גלוי זה שבשבת בד"ה והיה מדי חדשו, ע"ש בענין ומדי שבת בשבתו, אבל מילה היא המשכה מלמעלה מאצילות, שלכן נכרתו עליה שלשה עשר בריתות שהן י"ג מדה"ר (שמאירים ביוהכ"פ שנק' שבת שבתון) שהן למעלה מהשבת שהוא אצילות, הוא מבחי' רעוא דכל רעוין אדם קדמון שלמעלה מהחכמה הנקרא ראשית (לשון נקבה שמקבל מבחי' ראש כדפי' בת"א בד"ה זכור את יום השבת לקדשו, דרוש הראשון, וע"פ קורא הדורות מראש פי' ראש היינו א"ק), וחצר הפנימית אצילות הוא רק הפונה קדים וזהו ענין בשעה שהקדימו ישראל נעשה, שהקדימו היינו שע"י הקדמת נעשה לנשמע עוררו בבחי' א"ק, וזהו ענין רוח קדים עזה דקי"ס, שהאיר מבחי' כתר (שנק' ג"כ א"ק להפרדס כי קייס בע"ק תליא).

ב) ובכל נפש צ"ל גילוי מבחי' זו וכמ"ש ג"כ בלק"ת פ' תצא בד"ה ולא אבה הוי' אלקיך לשמוע אל בלעם בענין ש' הוי' שיש בנפש ומהו בחי' קש"י, ועיין בד"ה ענין ק"ש פ"ב בלק"ת פ' ואתחנן, וזהו ענין אתעדל"ע שלמעלה מאתעדלית ועמ"ש בד"ה ה' לי בעוזרי בפ"י כל האזרח בישראל ישבו בסוכות, (ופי' אזרח ל' עתיד ע"ד משכיל לאיתן האזרחי, שנת' בלק"ת ר"פ ראה בד"ה ראה אנכי נותן, ישבו בסוכות שהוא בחי' שמונה

קיצור ענין למנצח על השמינית: נעתק מכרך 1056 קכ"א א — (חלק מ' הקיצור (ובשינויים קלים) שבלקו"ת תוריע כא, סע"ד — כב, א שו"ה מצותי — וענין ובתו"ס הגהות.

כנור של ימוה"מ: ערכין יג ב.

עלי"ק ססעי' ה': בגוכי"ק נמצא רק ב' סעימים וראה בלקו"ת שם.

בד"ה והי' מדי [חדוש] בחדשו: לקו"ת ברכה צו ג.

שהן למעלה מהשבת: בלקו"ת שהן למעלה מהחכמה.

בד"ה ה' לי בעוזרי: ראה לקו"ת (וסה"מ תקס"ד) דרושים לשמ"ע פת, ג

(ע' רלא).

ערך שדה, גער חית קנה, דגליה קלוטות בחי לגרמיה אבל רגליה סדוקות
 שהיא משפעת, ועי בלקית בהביאור ע"פ כי ביום הזה יכפר בענין כך היא
 דרכה של תורה כו' פת במלח האכל וחי צער תחי אשריך בעוה"ז דהקשה
 מהו האורש בעה"ז אלא ע"י שיתבונן שמקבל מבחי חיה דקדושה כו'. ענין
 זאת החיה ע"ד אמת ואמונה כל זאת, כ"א בזאת יתהלל כו' השכל וידוע אותי,
 ואולי מבחי זאת יומשך ואמר ביום ההוא הנה אלקינו זה.

במד"ר פ' שמיני פי"ג א"ר תנחומא בר חנילאי משל לרופא שנכנס לבקר
 שני חולים אחד לחיים ר"ל חיים נצחיים ע"ד שנתבאר בלקית בד"ה
 שמע ישראל, פי' ובחרת בחיים, ופי' חולה איתא במא"א אות ח' סעיף ל"ה
 שהוא גימט' מ"ט וחסר לו שער החמישים דבינה, וענין שער החמישים הוא
 המחבר חו"ב שהם אין ויש, שממשיך חכמה כח מה בחי' ביטול בהבינה
 וכשחסר בו בחי' חכמה כח מה גק' חולי כי והחכמה דוקא תחיה, והראי'
 ממ"ש בלקית בדרוש בהרת שהנגע נמשך מהסתלקות אור החכמה אף שבינה
 מאיר, וממ"ש בזח"ג ר"פ קרח ע"פ קראי מועד קראי חסר יוד, ויש חולי
 גרוע יותר.

והנה בהמות הטהורות נמשכו מלמעלה מהפרסא, ולעיל כתי' מחצתי
 ואני ארפא, אותה המחיצה שעשיתי בין העליונים ובין התחתונים
 שהעליונים חיים כו' אני מרפא ועמ"ש ע"פ רפאני ה' וארפא, וענין טל תחיה.

כל מפרסת פרסה שחלוקה לשנים פי' המק"מ פ' שמיני דמ"א שנמשכה מק"נ
 שאע"פ שיש בה רע יש בה טוב ג"כ, ואע"פ שהמ' דגליה יורדות.

פ' תזריע

קיצור ענין למנוח על השמינית. (ויש להעיר מענין ביום השמיני עצרת וע' תשו' הרשב"א ח"א סי' ט' ההקף הוא שבעת ימים שי"ב ושבת, והשמינית היא חוץ להקף) גם כנור של ימות"ם שמנה גימין (עלי"ק ססעי' ה'), וזהו ענין מילה בשמיני שדווחה את שבת שהוא יום השביעי, הנה כל ההעלאה שבימות החול נקרא אתעדל"ת והעלאת מ"ן מבי"ע, ועיקר גלוי האתעדל"ע הנק' מ"ד מבחי' אצילות הוא נמשך בשבת, (ואפ"ל זהו ענין ימי ההקף כי שבת שהוא אצילות נק' מקיף וסובב לבי"ע) וזהו ענין חצר הפנימית הפונה קדים כו' וביום השבת יפתח, (ופי' בר"ח שעה"ק פ"ב אשר חצר הפנימי' זהו אצילות) ועמ"ש מענין גלוי זה שבשבת בד"ה והיה מדי חדשו, ע"ש בענין ומדי שבת בשבתו, אבל מילה היא המשכה מלמעלה מאצילות, שלכן נכרתו עליה שלשה עשר בריתות שהן י"ג מדה"ר (שמאירים ביוהכ"פ שנק' שבת שבתון) שהן למעלה מהשבת שהוא אצילות, הוא מבחי' רעוא דכל רעיון אדם קדמון שלמעלה מהחכמה הנקרא ראשית (לשון נקבה שמקבל מבחי' ראש כדפי' בת"א בד"ה זכור את יום השבת לקדשו, דרש הראשון, וע"פ קורא הדורות מראש פי' ראש היינו א"ק), וחצר הפנימית אצילות הוא רק הפונה קדים וזהו ענין בשעה שהקדימו ישראל נעשה, שהקדימו היינו שע"י הקדמת נעשה לנשמע עוררו בבחי' א"ק, וזהו ענין רוח קדים עזה דקיי"ס, שהאיר מבחי' כתר (שנק' ג"כ א"ק להפרדס כי קיי"ס בע"ק תליא).

ב) ובכל גפש צ"ל גילוי מבחי' זו וכמ"ש ג"כ בלק"ת פ' תצא בד"ה ולא אבה הוי' אלקיך לשמוע אל בלעם בענין ש' הוי' ישיש בנפש ומהו בחי' קש"י, ועיין בד"ה ענין ק"ש פ"ב בלק"ת פ' ואתחנן, וזהו ענין אתעדל"ע שלמעלה מאתעדל"ת ועמ"ש בד"ה ה' לי בעזורי בפ"י כל האורח בישראל ישבו בסוכות, (ופי' אורח ל' עתיד ע"ד משכיל לאיתן האורחי, שנת' בלק"ת ר"פ ראה בד"ה ראה אנכי נותן, ישבו בסוכות שהוא בחי' שמונה

קיצור ענין למנוח על השמינית: נעתק מבוך 1056 קכד, א — (חלק מ)הקיצור (ובשינויים קלים) שבלקו"ת תזריע כא, סע"ד — כה, א שו"ה מצותי — וענין ובתוס' הגהות.

כנור של ימות"ם: ערכין י"ג ב.

עלי"ק ססעי' ה': בגוכי"ק נמצא רק ב' סעימים וראה בלקו"ת שם.

בד"ה והי' מדי [חודש] בחודשו: לקו"ת ברכה צו, ג.

שהן למעלה מהשבת: בלקו"ת שהן למעלה מהחכמה.

בד"ה ה' לי בעזורי: ראה לקו"ת (וסה"מ תקס"ד) דרושים לשמ"ע טה, ג

(עי' רלא).

ימי הסוכות שבחי' בינה שנק' תמינאה בה מאיר ע"ק) וזהו ג"כ ענין מ"ה שנותנים לו ששורש המשכה זו הוא משם מ"ה דא"ק. (מלגאו איהו שם מ"ה דאיהו אורח אצילות כו') ובמא"א אות מם סעיף קי"א אורות דמ"ה באו בדרך מתנה (וע' במד"ר פ' בראשית שלשה ניתנו מתנה לעולם המאורות והגשמים כו' ואפ"ל ג"כ מתנה מבחי' שאין אתעדל"ת מגעת שם ע"כ בא רק דרך מתנה), וע"כ ניתנה בשמיני, כי שבה"כ היה רק בשבע מדות וזהו האתעדל"ת לברר שבע מדות הרעות ועי"ז נמשך האתעדל"ע ביום השביעי שהוא שבת, משא"כ בחי' מלך השמיני הדר (ועמ"ש בענין ח' פעמים אמת שאומרים באמוי"צ) זהו מבחי' שלמעלה מהאתעדל"ת של ז' המדות ועמ"ש מענין ז' רועים ושמונה נסיכי אדם סד"ה ת"ר נר חנוכה, (גם יש להעיר מענין שמונה בגדי כה"ג), וזהו שאמרו בירושלמי מצות שבת מלא בשני ויין (בנחמי' סי' יד) להודיע שהיא שקולה כנגד כל מצותיה של תורה.

תורת אדמו"ר מה שדרש בטשאשניק

ואיש כי ימרט ראשו קרח הוא טהור הוא. הנה מבואר בזהוהר ע"פ אדם כי יהי בעור בשרו כו' דכמה שמות שנק' בהם אדם כמו * איש ואדם ועילא מכלהון אדם שהוא בחי' שלימות, והנה למטה מכלהון הוא בחי' אנוש כמ"ש מה אנוש כי תזכרנו אנוש כחציר ימי, כי אנוש הוא לשון חלישות כמ"ש (ירמי' מ') עקוב הלב מכל ואנוש הוא, משא"כ איש הוא לשון התגברות כמ"ש רז"ל ע"פ אשרי איש ירא ה' כו' כשהוא איש האיש דרכו ליכבש כו', גם איש לשון שררה כמו איש הר הבית כו', ופי' עקב הלב

מלגו איהו שם מ"ה : כ"ה בהדרת מלך — לר"ש בוואגלו — סקעיו (קיב, א). בסידור אדה"ז (פחת אליהו), וראה תי"ז בהקדמה יו, א.
 במד"ר פ' בראשית : ראה ב"ר ס"ה ה.
 סד"ה ת"ר נר חנוכה : תוי"א מקץ לה, ג.
 בירושלמי : ברכות פ"א, ה"ה.
 בנחמי' סי' יד : בלקו"ת בנחמי' סי' ט, יד.
 ואיש כי ימרט : געתק מבוך 855 רסו, א. והבא בפנים בתוך חצאי ריבוע ניתוסף מבוך 678 קמט, א. גמצא ג"כ בבוך 170 קיה, א (ומשם הכותרת תורת . . . בטשאשניק).
 470 קכב, א. 579 תקלב, א. — גודס בתוסי זכו' בסה"מ תרכ"ט ע' קנה.
 מבואר בזהוהר : ראה זח"ג מה, רע"א.
 כמו : בבוך 678 ניתוסף בעפרון אנוש. וכ"ה בסה"מ תרכ"ט.
 כמ"ש רז"ל : ע"ז יט, א.
 האיש דרכו לכבוש : יבמות סה, ב.
 איש הר הבית : מדות ס"א, מ"ב.

מכל כי הגה כנס"י נקי לבי כמ"ש לבכתני אחותי כלה, והיינו דכמו הלב הוא כלי קיבול לרוח החיים שעיקר משכנו הוא בלב ולכן הלב דופק חמיד כי החיות הוא בבחי' ר"ש משא"כ שאר כל האברים הם נחים. וזה יוצר רוח האדם בקרבו פי' קרב הוא לשון תוך ואמצעות כל הגוף שהוא בחי' הלב שהוא באמצע כל הגוף בו הוא עיקר בחי' רוח האדם וכמו שהלב הוא כלי לרוח החיים כך כנס"י נקי לשון כנסת ע"ש היותה בחי' כלי קיבל לגילוי האור וחיות הנמשך מבחי' ישראל דלעילא שהוא בחי' על הכסא דמות כמראה אדם כו' שהוא בחי' שם הוי' שנקי ישראל ע"ש כי שרית עם אלקים שהוא למעלה משם אלקים וההשפעה וההמשכה מבחי' שם הוי' נקלט ונמשך בכנס"י שהוא בחי' כלי קיבול לאור וגילוי זה. והנה בחינה זו יש בכל נשמה מישראל והוא בחי' נקוד' פנימי' הלב שבכל אחד נקודה זו להיות כלתה נפשו להוי' ולכן נקי כנס"י כלה כו' וזה לבכתני אחותי כלה, ובחי' זו הוא רעותא דליבא שלמעלה אפי' מהשכל ואצ"ל מבחי' מחדו"מ לבושי הנפש כי זהו עיקר מהות הנשמה והשכל הוא רק כלי להנפש ומחדו"מ הם לבושים כמ"ש במ"א אלא שבחי' זו אין הגילוי שזה בכ"א והיינו כי מפני שמלביש שכלו ומדו"מ בצרכי עוה"ז ממילא אין בחי' נקודה זו בגילוי מחמת העדר הכלי וגם מפני הסתר חומר הגוף ונפש הבהמית שמסתירים ומעלימים על בחי' הנשמה, והעיקר מפני שהלביש גם פנימי' הלב בעניני עוה"ז וכמבואר באגה"ק ד"ה אין ישראל נגאלין אלא בצדקה, ועו"ג עקוב הלב מכל שהוא בחי' עיוות ועיקום שהעוהו דרכו להלביש ולהכניס לבו בדברים אשר לא לה' ועי"ז ואנוש לשון חלישות וכמ"ש בשל בעוני כחי, שמחמת זה נחלש כח הנפש עד שאין יכולה להתגבר על הגוף להוציא ממסגר אסור להיות כלתה נפשי להוי'. והעצה לזה כמ"ש ולחם לבב אנוש יסעד, לחם הוא בחי' תורה שהוא רצה"ע ועי"ז נותן כח בלבב אנוש וחלוש לעורר גילוי בחי' רעותא דליבא ע"י גילוי רצה"ע בנפש כו', ועי"ז יתעלה מבחי' אנוש וחלוש להיות בחי' איש שהוא בחי' גבור להתגבר על יצרו כו'. וגם איש הוא אש יוד פי' יוד הוא בחי' ח"ע ורצה"ע שהוא רצונו וחכמתו שבתורה ועי"ז נאמר פותח את ידך פתיחו דיודין ומשביע לכל חי מבחי' רצה"ע שיהי' לו רעותא דליבא והוא בחי' אש הנמשך מבחי' היוד וזהו איש אש יוד כו' וכתוב כאיש גבורתו גבורת הלב שהוא ההיפך מבחי' עקוב הלב ואנוש וכו' ע"י לחם התו' כנ"ל.

וכמו"כ יובן למעלה ענין ההפרש בין בחי' אנוש לבחי' איש. וזהנה כתיב ה' איש מלחמה, כי מצד מהו"ע שהוא למעלה מבחי' חכ' ומדות שהוא בחי' אדם ואיש כי לאו מכל אינון מדות כלל רק שמתלבש בבחי' מדות

אלו ונק' כמראה אדם או בחי' איש כדי להשפיע עיניו לכנס"י שיהי' יכולים לקבל האור והגילוי ע"י מדת החסד כו' ודרך כלל הן ז' מדות וג' שכליים כו' ולהיות התלבשות אוא"ס בחכ' ומדות הוא ע"י צמצומים גדולים והוא איש מלחמה פי' שכדי להיות התלבשות שם הוי' בבחי' ומדריגות איש הוא ע"י מלחמה היינו גבורות וצמצומי'. אך המדות האלו הם עדיין בחי' א"ס וכמ"ש ולגדולתו אין חקר ושיהי' התהוות בע"ג מן הארץ לרקיע ת"ק שנה כו' הוא ע"י צמצומים ההשפעה מהמדות העליונות ונק' אנוש שהוא בחי' התלבשות במט"ט שר העולם. היינו בחי' [וי"ק דיצי' כו'] שאין ערוך למדות דאצי' הנק' איש ולכן נק' אנוש לשון חלוש לשון קטנות כמ"ש במ"א בענין כרוב כרבי' אדם הקטן בחי' אנפי זוטרא כו' ונק' נער כמ"ש נער הייתי גם זקנתי שר העולם שנק' יער להיות בחי' קטנות וצמצום. והנה בבחי' איש כתיב ואיש כי ימרט ראשו דהיינו אעפ"י שבחי' איש גדול וגבוה מדריגתו מבחי' אנוש שהוא בחי' עקוב הלב מכל ואנוש הוא שהמדות הם בבחי' [חלישות מאד כג"ל משא"כ בחי' איש הוא גבור מלחמה לאתכפיי' לסי"א והוא בחי' תקון המדות שבלב שלא להיות בבחי'] עקוב הלב כו' עכ"ז צריך עדיין תיקון ושלמות עוד שיתעלה להיות בבחי' ומדריגת אדם שהוא למעלה מבחי' איש והיינו ע"י שמתחילה כי ימרט ראשו שהראש הוא משכן וכלי לבחי' המוחין ובחי' איש הוא שלימות המדות שבלב ע"י בחי' מוחין דיניקה אבל צריך עדיין תיקון להמשכות מוחין דגדלות והיינו ע"י כי ימרט ראשו * והוא מ"ש בזהר פ' יחי גלוש למטרוני' כו', וע"ז נאמר בשה"ש שערך כעדר העיזים שגלשו מהר גלעד.

וביאור הענין ע"פ מ"ש במ"א בביאור מארז"ל (בפ' חו"ה) דר' בנאה הוה מציין מערתה כו' ואשכחיה לאברהם דהוה גאני בכנפה דשרה ומעיני' לי' ברישי' דהוה תמוה. והענין שיש ב' מיני השפעות. הא' המשכה בסדר השתלשלות כמו המשכה מהראש ומוחין שנמשך חיות בידיים וכח המעשה. והב' המשכה בדילוג הערך כמו המשכת השערות מהמוח שבהשערות נמשך איזה יניקה מהמוח אבל רק מותרי מוחין. לכן יוכל לגזוז השערות ולהפרידן ולא ירגיש כאב כלל שהחיות ויניקה שבהם אין לו ערך לעצמו' המוח, ולא כמו החיות הנמשך מהמוח ביד שהוא המשכה מעצמיות החיות ולא בחי' מותרות כבשערות. והנמשל הוא כי אברהם הוא

מן הארץ לרקיע ת"ק שנה : תגינה יג, א.

נער הייתי . . שר העולם : יבמות סז, ב.

שהראש . . ראשו : שם (שהראש . . ראשו).

בזוהר פ' יחי : ריז, א.

בפ' חו"ה : ב"ב נח, א. וראה אה"ת ח"ש קא, ב. תמב, א.

בחי' חסד עליון, והנה ההמשכה מבחי' חסד לגש"י הוא בחי' [כרע'י] ממש שהרגל יש לו התקשרות ממש עם הראש, משא"כ ההשפעה הנמשכת מבחי' אברהם וחסד עליון להיות בחי' והנפש אשר עשו בחרן הם נשמות הגרים הוא בדילוג הערך בבחי' שערות לבד ולכן א' דהנה מעיין לי' ברישא כי בבחי' שערות יוכל להתדבק הפסולת וכמארו"ל שסורו רע, ולכן צריך שם בירור ותיקון להפריד הפסולת. וזהו ג"כ ענין ואיש כי ימרט ראשו כי בחי' איש למעלה הוא בחי' המדות עליונים חו"ג כו' שמהם נמשך ההשפעה וחיות לעולמות יום ראשון בחי' חסד יום ב' בחי' גבורה יום ג' רחמים כו', ויש בחי' ההשפעה שנמשכת בבחי' קירוב מעצם המדות איך יש ההשפעה הנמשכת בבחי' דילוג והוא בחי' שערות דהאי איש שמבאר בזהר שמבחי' זו הסתעפות הדינים דהיינו שהמלאכים שהם [שלוחי] הדין וגבורות קשות יניקתם הוא מבחי' שערות [הנ"ל כי באו' פני מלך חיים כתי' ולא שייך התהוות גבו' קשו' רק ע"י המשכה שבדילוג הערך בבחי' שערות] לבד (והא דקשה לכאורה איך יתכן שהמדות יהיו מתוקנים ומהמוחזין יהי' יניקה לחיצוני' מובן ער"מ מ"ש במ"א בענין קפידא וכעס שהקפידא היא במוח הוא בקל לבא יותר מהכעס שהוא מדה שבלב כו', ולכן לאה דיני' קשי' ורחל דיני' רפי') וזהו ענין דגליש למט' כדי להעביר הדיני' הנמשכים מבחי' השערות דהאי איש שלא יומשך יניקה לשלוחי הדין כו'. והנה כמו"כ יובן בחי' זו למטה בעבודה שבחי' מוחרי המוחזין הוא התחכמות היתירה במילי דעלמא שהיא דילוג הערך לגבי הנשמה וכמ"ש במ"א שע"ז נאמר ביפ"ת וגלחה את ראשה כו' להעביר מוחרי מוחזין כי לא לחכמים לחם רק יגיע כפיך כי תאכל כתיב יגיע כפיך דווקא ולא לייגע השכל. אך כי ימרט ראשו הוא עקירת בחי' זו לגמרי שלא יזכר ולא יפקד, והוא בחי' אתהפכא ממש, משא"כ וגילחה כו' שעכ"ז גשארז המותרות בעיקרם רק שלא יגדלו ויצמיחו זהו בחי' אתכפירי. ועי"ז קרח הוא טהור הוא ע"ד מ"ש בלויים לשון טהרה וטהרת אותם והיינו ע"י והעבירו תער על כל בשרם כו'. כי הנה בחי' לויים הוא כמ"ש ועבד הלוי הוא כמ"ש כמ"א. והנה טהרה מביאה לידי קדושה ובכהנים דכתיב לשון קדושה קדושים יהי' כתיב לא יגלחו כי קדושה הוא [כד תלי'] שער א והיינו כשהמשכה הוא ממקום עליון ביותר אזי המשכה דווקא ע"י שערות וכמו י"ג מדה"ר שהן בחי' שערות וכנ"ל לפי שהן המשכות

סורו : שם גוסף בעפרון בגרים שסורן.

מ"ש במ"א : ראה ביאורו"ז — להצ"צ — חקת ע' תצא.

לאה דיני' קשי' : ראה ע"ת שער לאה ורחל פ"ב. פ"ג. מע"ח שער הקרבנות פ"ד.

לקו"ת — להאריו"ל — ויצא כט, יז.

וכמ"ש במ"א : ראה סה"מ תקס"ה ע' תחכה.

טהרה מביאה לידי קדושה : ראה ע"ז כ, ב.

מבחי שלמעלה מההשתל' שצ"ל ע"י שערות, משא"כ עפ"י עו"ע לא הי' יכולים לקבל כו' משא"כ מבחי שלמטה כשנמשך דרך בחי' זו יוכל להיות יניקת החיצונים כנ"ל וכגודע משל לזה מענין שיחות חולין של ת"ח דוקא כו' וכן משלי שלמה כו'. וזהו ענין שהלכות דתושבע"פ גק' בשם שערות כמ"ש סלסלה ותרוממך לפי שהמשכה מרצונו והכמתו ית' שלמעלה מעלה מהשתל'. והנה ספ"י העומר וספרתם ל' זיכוך ובהירות להיות בבחי' טהור אלא שאין מגלחין עד ערב שבועות שא"א להעביר המותרות עד שמתחילה יתבררו ויתפרדו להיות בפ"ע כו', ואח"כ מ"ת הוא התגלות בחי' קדושה כנ"ל וכמארז"ל במ"ת גדמה להם זקן כו'. והנה פי' ותרוממך הוא ע"ד מ"ש ואנשי קודש תהיון לי שבחי' קודש קדש ו' הנה הו' הוא המשכה בחי' השערות אך קדש עליון הוא המקור שממנו נמשכים הוא בחי' רצונו וחכ' וכו' קרקפתא דתפילין ומוחא כו' וע"י סלסלה הוא בחי' ותרוממך לבחי' קדש הנ"ל וכמ"ש במ"א ע"פ סמכוני באשישות כו'.

וכד' להבין ענין מתיבתא דרקייעא צ"ל ענין התנאים ואמוראים, שהיו יכולים לעשות מופתים (הג"ה עמ"ש בד"ה ואלה שמות בניי בת"א דף פ"א עמוד ד' גבי אך להיות נמשך חכמה עילאה כו' הוא ע"י התנאים בעלי המשנה וכמ"ש והאיתנים מוסדי ארץ איתנים אותיות תנאים כו' וע' באג"ה ס"י ל"ז ע"פ וצדקה כנחל איתן בענין אותיות איתן משמשות לעתיד איתן הוא יסוד אבא ענין קדוש בענין מחנה אשור י"ל ע"י מובדל ואבא

פסוק והאיתנים מוסדי ארץ.

וספרתם ל' זיכוך ובהירות: ראה אותית (וביאורו — להצ"צ) ח"ש קו, ב (ע' ע).

סאין מנלחין עד ערב שבועות: ראה סה"מ תרכ"ט שם ע' קס.

וכמארז"ל: ראה מכלתא יתרו כ, ב.

וכמ"ש במ"א: ראה אותית שה"ש ס"ע רכו.

וכד' להבין ענין מתיבתא דרקייעא: נעתק מבין 1056 רסט, א גוכ"ק. — הנהות

לד"ה קא מיפלגי. ראה לקרית כב, ג.

דף פ"א עמוד ד': בתו"א קה"ת מט, סע"ב.

באג"ה ס"י ל"ז ע"פ וצדקה כנחל איתן: קריא לתניא קסא, א. וראה הערות בסו"ט

התניא הערה **.

יוגק ממזלא שערות זהו קדוש קדש ו', ברוך שורש ממכ"ע וע' מאמר הזהר
 חיי קכ"ג קודב"ה דאתכליל כו' במאה, מאה ברכות, ובד"ה שיר השירים פ"ד
 פי' משכיל לאיתן שיהי' המשכה מבחי' משכיל הוא חכמה עילאה בבחי' איתן
 כו' והיינו המשכת התורה מאצי' בבי"ע, ומשמע שם דזהו בחי' חתן ב' ושצריך
 לזה העלאה בכל נפשך והיינו כי אף מי שתורתם אומנתם חייב בק"ש כו'
 ועיין בד"ה את שבתותי תשמרו שלא נדפס בענין מה שישראל עושים את
 השבת היינו ע"י עסק התורה בששת ימי המעשה ממשיכים בעלי עסקי' ע"י
 הצדקה ואפ"ל שזהו פי' וצדקה כנחל איתן. קיצור תנאים אותיות איתנים,
 ענין קדוש קדש ו', ברוך מאה ברכות י"ל ק"ב ב' הבחי' שבכתר, משכיל
 נמשך לאיתן בחי' שהתורה נק' חתן וצ"ל תחלה העלאה וענין וצדקה כנחל
 איתן עכ"ה), וצריך לבאר תחלה פי' שם הקב"ה, קדוש הוא כתר (הג"ה ז"ל
 הפרדס קדוש הוא בכתר ובתפארת וביסוד. ה' ודברי הפרדס לכאורה מקורם
 מהזהר פ' אמור דצ"ג ע"א נהר ההוא קדש בהו כו' עד דנטיל כולא חד צדיק
 עילאה דרגא יקרא לקדשא כולא לתתא ע', וראוי לדעת כי אין קדוש אלא
 בטוד ו' כתר הוא קדש בלא ו' כשעולה התפארת בצורת ו' בכתר בטוד הדעת
 או געשה קדוש בואו, ה' ענין עליות הוא זהו ע"ד שם מ"ב שהוא העלאה
 והוא זיין פעמים ואו עיין בלק"ת ד"ה הנה גבי המסעות פ"א, ובענין מ"ש
 הפרדס שהדעת הוא העלאה יובן עפמ"ש בלק"ת בד"ה ויקחו אליך פרה איתא
 במשניות ושם פ"ב גבי כי העלאה זו צ"ל ע"י הדעת דוקא, ושם מ"ב הוא
 בפ' ראשונה דק"ש ע', כן פי' הרשב"י בתיקונים, ה' וכ"כ בזהר אמור שם ע',
 ובהמשכת הקדש מלמעלה יהי' אח"כ קדוש בתפארת, ה' היינו שבחי' כתר
 נמשך ומאיר בתפארת ע"ד מ"ש בוח"א פ' חיי דף קכ"ג ע"א קודב"ה דאתכליל
 מאתר עילאה סתימא דכל סתימין משמע מה שו"א הגק' תפארת מאיר בו
 מבחי' כתר הנקרא סתימא דכל סתימין ובה"ז שם פי' שזהו בחי' הארת
 הקו וחוט שמאיר בתפארת דוקא ע', ואח"כ קדוש ביסוד, ה' כי היסוד הוא
 ג"כ בחי' ואו כמ"ש בוח"ב פ' יתרו דס"ח ע"א משה שהוא דעת או תפארת
 ויוסף שהוא יסוד בדרגא דרזא חדא קיימין ברזא דאות זו, תרין וזין כחדא, וא"כ
 ג' וזין דג"פ קדוש הם דעת תפארת ויסוד, ועיין בלק"ת בהביאור ע"פ
 ונקדשתי בתוך בניי פ"ב ופ"ג שם מבואר ב' בחי' קדוש אלו דת"ת ויסוד
 שנמשך ע"י תורה וע"י מצות מעשיות ע', ואח"כ קדושה במל', נמצא לפ"ו
 שלא יקרא הכתר קדוש אלא כאשר יעלה הדעת בתוכו, ה' ואפ"ל שע"י עלייה

ואבא יונק ממזלא : ראה ע"ח שער א"א ספ"ט.
 מי שתורתם אומנתם חייב בק"ש : שו"ע אדה"ז ה"ל תמלה סק"ו, ס"ד.
 בד"ה את שבתותי תשמרו : סה"מ תק"ע ע' פה.
 הפרדס — ה' . . ע' : הגה . . ע"כ (וכן לקמן).
 בלק"ת ד"ה הנה גבי מסעות : מסעי צב, ב.

זו של הדעת הבא מכח הדעת שבנשמת בד"ה ואלה המשפטים הגה עיין
 שעולה הדעת בכתר נמשך בו תוספת אור מא"ס ב"ה שלמעלה מעלה מהכתר
 שהרי כתר עליון אע"ג דאיהו אור צח ומצוחצח אוכם הוא קדם עילת העילות
 כמ"ש בלק"ת פ' צו בד"ה מצה זו, ואז נקרא קדוש בואו ע', ולא יקרא התפארת
 קדוש אלא ברדתו מהכתר בסוד המשכת הקדושה מלמעלה ולא יקרא היסוד
 קדוש אלא בהמשכת הקדושה מראש הכתר עד היסוד וכאשר יכנס הקדושה
 במלי תקרא קדושה כי התפארת נקרא קדוש וכאשר יתחבר וישפיע קדושתו
 במלי נעשית היא קדושה פי' קדוש ה' עכ"ל, ה' וענין המשכת קדושת הת"ת
 במלי והו ע"ד מ"ש בת"א בד"ה אוסרי לגפן בפני וינוחו בו ישראל מקדשי
 שמך, שממשיכים מבחי' אתה קדוש בבחי' ושמך קדוש.

צ"ל • ענין השתלשלות בי"ע שהם בחי' מחודומ"ע שהגם שלמטה
 באדם אין כח אחד מקור לחבירו רק שמתלבש בו כמו אפילו הדבור
 מהמחשבה הגם שא"א לדבר בלי מחשבה מ"מ עיקר כח הדבור נמשך מהקול
 והבל הלב ולא מהמחשבה רק שיחברו יחד המחשבה והדבור לצאת דרכי
 השפע מן המחשבה לדבור, וא"א לומר ע"ז? למעלה בבי"ע שהם מחודומ"ע
 שהרי הם מקבלין דין מן דין ממש וכידוע לשון השתלשלות עילה ועלול אין
 העלול יודע רק העילה שלו לבד והנה בהשתלשלות עילה ועלול הרי העלול
 מוקף מעילתו ובטל אצלה וא"כ איך נתהווה שיהי' היש דבר גפרד בפ"ע גם
 צ"ל מאין נמצא שיהי' מהות הצומח והדומם מצומצם כ"כ עד שלא יהי' בהם
 בחי' מדבר והי כלל (הלא כולם במקום אחד עיין בלק"ת בכיאוור שוש אשיש).

פ' אחרי

קיצור מן ד"ה כי ביום הזה יכפר

א) יום הכפורים יום התשובה, ויפח באפיו נשמת חיים, מאן דנפח מתוכו נפח, יקדים ענין כי ה' אלקיך אש אוכלה הוא, הלא כה דברי כאש, לעולם דברך נצב בשמים, ותחלת הבריאה ע"י כי חפץ חסד הוא ועכשיו צ"ל ע"י אתעדלית היינו כמ"ש ולכבודי בראתיו יצרתיו אף עשיתיו ואין כבוד אלא תורה, כי ע"מ נק' לאו אורחא דמלכא לאשתעי במילין דהריוטא, אלא כמאמר קדוש בו' מכה"כ, כבוד גימ' ל"ב גתיבות חכמה המלוכשי' בתורה שע"ז מלא כל הארץ כו'.

ב) כלל התומצ"ם הם ג' מדרגות התורה והעבודה וגמ"ת, מחודומ"ע בראתיו יצרתיו אף עשיתיו, פי' מחשבה שתהי' מחשבתו דבוקה בה' למס"ג ורצונו אליו ית' והיינו שיהי' סומע"ט, וזהו ברכת השחר בא"י אמ"ה, שלא יסתלק למעלה כטבע האש ח"ו, והנה כל חיות וקיום העולמות והתהוותם מאין ליש תמיד תולה במה שאנחנו ממשיכים עלינו אלהותו, לכן כשם שא"א לעולם בלי רוחות כך, כמשל חיי הגוף שתלויים בפנימיות נפש החיונית, לכן אומרים בא"י שיבורך ויומשך להיות שם הוי' להוות כל הנמצאים.

שייך לביאור דביום הזה יכפר הראשון

הגדה"ה. לכאורה י"ל שזהו מ"ש בזהר פ' יתרו דע"ה רזא דחשמ"ל פנימאה עילאה טמיר וגניז, והרמ"ז שם כ' שכל חשמל הוא סוד האו"מ והוא

קיצור מן ד"ה כי ביום הזה יכפר : נעתק מבוך 1056 קל, א גוכ"ק. נמצא גיכ בבוך 1120 קכה, ב.

קיצור (כ"י פרקים) ד"ה זה בלקו"ת אחרי כה, ג.
מאן דנפח מתוכו נפח : בלקו"ת כאן ובתניא פ"ב ובאגה"ק סט"ו בשם הזוהר, באתהלך ע' קה בשם חז"ל. וראה לקוטי הגהות לתניא פ"ב ע' ס.

ועכשיו צ"ל ע"י אתעדלית : ראה ע"ה שער דרושי הנקודות סס"ו.

לאו אורחא דמלכא : ראה זח"ג קמט, ב.

כבוד גימ' ל"ב : זח"ג לג, א.

כשם שא"א לעולם : תענית ג, ב.

שייך לביאור דביום הזה יכפר הראשון : נעתק מבוך 340 ג, א. נמצא גיכ בבוך

4 קמא, א.

לקו"ת אחרי כה, ד. שו"ה דהיינו במקום ההגיה (בלקוטי . . כו'), נדפס גיכ (בהוספות

להערות וציונים) בסו"ס לקו"ת.

א'נה

בגימט' מלבוש, אך עכ"ז הרי הרמ"ז פי' שהוא לבוש למוחין דאבא שבז"א וכ"מ בע"ח שער א' שער החשמל פ"ג וע' עוד מזה בפ' הרמ"ז בוהר פ' אמור דצ"ו ע"ב גבי יעקב שלומא אתערט בעטרורי ואורייתא אתיהיבת דמ"מ עולה לסגנון א' עם מ"ש כאן וע' בוהר פ' פקודי דרמ"ז ע"א ובמק"מ שם ובוהר ח"א ד"ק ע"ב בס"ת ובת"ז תיקון עשירי והנה בוהר חדש פ' יתרו ואית חשמל סתים כ' ואית חשמל כו' ובליקוטי הש"ס מהאריו"ל דט"ז לכי ומעטי את עצמך איתא וז"ל כי יש מסך בין עולם לעולם כו' ויש בין הא"ק לאצילות מסך וכן בין אצילות לבריאה ובין הבריאה ליצירה וכן בין היצירה לעשי וכל המסכים הם נק' מקיפים עכ"ל וע' בוהר פ' נח דס"ה ע"א וכנוכר לקמן ועמ"ש לעיל בד"ה ששת ימים תאכל מצות בפ' ויבדל אלקים בין האור ובין החושך וע' בס' הגלגולים קרוב לסופו דמ"ג ע"ג ע"ד וע' בע"ח שער מ"א דהמסך שבין אצילות לבריאה הוא החשמל שמויצוניות בינה דאצילות ועד"ז יובן שכמו"כ הפרסא שבין א"ק לאצילות היא בחי' חשמל סתים ואעפ"י דבע"ח ריש שער הנ"ל כ' כי אור העליון המאיר מן המאציל הוא מתגלה באבא הנק' חכ' והוא מתעלם ומתלבש בתוכו בלי שום מסך אחר משום דעד הכא אתגלייא א"ס עד המח' הנק' חכ' עכ"ל עכצ"ל הפי' דהפרסא שבין א"ק לאצילות אינו נחשב הסתר ומסך כמו החשמל שבין אצילות לבריאה שמסתיר ומעלים על אור האצילות משא"כ בחשמל העליון שבין א"ק לאצילות וע' בע"ח שער מ"ז פ"ג בשם הר"ג בענין כולם בח"ע כו' ובאותו החכ' שיש למעלה באצילות שם בתוכו מתלבש הא"ס ומאיר באצילות כו' ע"ש היטב וכ"כ בוהר הרקיע פ' פקודי בדרך רל"ב וזה קרוב לפי' הרמ"ז בענין חשמל פנימאה שבוהר פ' יתרו הנ"ל שהוא לבוש דשפע החכ' דייקא וע' בתניא פל"ה בהגה"ה ועמ"ש בד"ה ששים המה מלאכות בענין ומעין יצא מבית ה' וע' במק"מ בפ' הזוהר פ' נח דס"ה בשם הר"ח גבי בנהירו דפרסא דקיימא דנהיר ממה דלא ידע ולא אתידע כו' בטש בנהירו דפרסא כו' ע"ש דמשמע ג"כ כמ"ש כאן שהתלבשות גבורה דע"י במו"ס הוא ע"י מקיף זה וע' בוהר פ' יתרו שם ובפ' הרמ"ז שם דלכך ניתנה התו' בחודש השלישי שהוא ת"ת שכולל חו"ג כי כל חשמל הוא בתפארת ור"ל חשמל דאימא הוא מת"ת דאימא כו' ועד"ז כל החשמלים ויובן ע"ד שנת"ל פ' לך לך בד"ה והבדילה הפרוכת שיש בבחי' החשמל ב' בחי' חש לשון שתיקה מצד בחי' הא' שבו וזמ"ל לשון דבור והתגלות זהו מצד בחי' הב' שבו וזהו ענין הלבוש להיות העלם ואח"כ גילוי, ולכן הוא בת"ת שהוא מבריא מן הקצה אל הקצה וגם כלול מבחי' חו"ג כא' להיות העלם ואח"כ גילוי, ועד"ז הוא ג"כ ענין קרומא דאורא דאיתא בע"ח שער א"א פ"ו שהוא סוד דקיע המבדיל בין מים למים כו' ובמ"ש ש"ג ח"ב פ"ד ולכן הושם המקום סמוך למסך כו' וע"ש שבו וע"י נמשך האור בח"ס דא"א כו' ובביאור האידרא מהאריו"ל שזהו מ"ש באדרא שם דקכ"ח סע"א

ואתקין בתיקוני כו' ומצינו גבי רקיע שנאמר רקיע כעין הקרח והיינו כמו הקרח שג"כ תחלת הווייתו ממים ונקפא ונעשה קרח ואח"כ חוזר ונפשר והיי' למים לכן היי' אפשר לומר שגם עי"ן י"ל לבושי' כתלג חיור וזהו שמבחי' לבושי' כת"ח נמשך שער רישי' כעמר נקא והיינו עפ"י מ"ש בע"ח שקרומא דאזירא הוא מבחי' ת"ת ועמר נקא הוא מבחי' נו"ה והארית הת"ת שבקרומא נמשך בהשערות ולכן השערות הם צורת ווי"ן ו' היינו ת"ת ע"ש פ"ה ובמ"ש ש"ג ח"ב פ"ז וספ"ט מיהו עיקר הפי' באמת בענין לבושי' כתלג חיור הוא רק מ"ש בשם הזוהר דקאי על י"ג ת"ד או מ"ש כאן שהוא החשמל העליון כו' והוא שרש התו' שנק' לבושו ולכן ניתנה תו' בחודש השלישי כנ"ל והיינו משום דעל בחי' אלו דוקא א"ש לשון לבושי' כי החשמל הוא בחי' לבוש ממש וגם י"ג ת"ד הם חופפים ומלבישים על או"א ממש מלבד מה שמלבישים האור שבתוכו וכמ"ש מזה לקמן. ועוד יש פי' בלק"ת בהשמטות בדניאל ע"פ זה דלבושי' כתלג חיור ע"ש ונזכר מזה בד"ה אני הוי' אלקיכם דפי' שלה וע"ש דג"כ שייך לשון לבושי' ממש. והנה מה שנת"ל בענין סלסלה ותרוממך שנפש האדם מתרוממת עי"ז לבחי' שער רישי' כעמר נקא והוא מקור התו' שהתו' הוא רק בחי' לבוש משא"כ התרוממות זו הוא למעלה מבחי' לבוש שהיא נוגעת לעצמיו' א"ס ב"ה ממש עכ"ל. צ"ל הפי' כך דהנה הלבוש הוא הפרסא והחשמל שהוא כמו השלג כשהוא נקפא עדיין משא"כ בחי' שער רישי' כעמר הוא עד"מ לאחר שכבר נפשר השלג והוא הפרסא והיי' למים דהיינו כשנמשך במו"ס שמשם נמשך בחי' שער רישי' וזהו שע"י סלסלה שמעמיק בהתורה עי"ז זוכה לבחי' גילוי זה שנתגלה ההעלם לידי גילוי. ועוד י"ל עפ"י מ"ש הרמ"ז ר"פ אמור בדפ"ח סע"ב גבי כשמן הטוב על הראש שגם כתר דא"א נחשב מעולם א"ס כו' ועיקרו של אצילות מתחיל ממו"ס שהוא חכ' דאריך עכ"ל ומבואר לעיל דלבושי' כתלג חיור זהו החשמל העליון שבין עולם הא"ס לאצילות וא"כ לפי"ז שער רישי' שהן המשכת מכתר דאריך הן למעלה מבחי' לבושי' כתלג חיור וזהו ענין סלסלה ותרוממך כו' וזהו דהמשכת המצוות שרשן מבחי' שער רישי' וכל הגבוה יותר יוכל לירד ולהשפיל למטה יותר וע"כ ירדו המצוות ונתלבשו למטה בזמן ומקום א"כ י"ל כפי הפי' דלבושי' כתלג חיור היינו י"ג ת"ד וא"כ שער רישי' כעמר נקא הוא למעלה מבחי' זו וכמ"ש במ"א ע"פ הנותן שלג כעמר כו' והיינו ג"כ משום די"ג ת"ד שרשן ממו"ס שבו מלוכש גבורה דעתיק ושער רישי' הוא מבחי' גלגלתא שבו מלוכש חסד דעי"ן).

פ' קדושים

דבר אל כל עדת בניי ואמרת אליהם קדושים תהיו כי קדוש אני ה', פסוק זה נזכר במד"ר ויגש פ"צ ד"ק ע"א. וכאן פ' קדושים ס"פ כ"ד, ובפ' תצוה פליח קרוב לס"פ, ובזח"א ויחי דרל"א א', ח"ב יתרו פט"א ח"ג תוריע דמ"ג א' ע"פ אין קדוש כהוי' כו' ע"ש, קדושים ד"פ סע"ב ודפ"א א'.

כת"ב והי' הנשאר בציון והנותר בירושלים קדוש יאמר לו, בישעי' סי' ד' ג', וארז"ל פ"ה דב"ב דע"ה ב' א"ר אלעזר עתידין צדיקים שאומרים לפניהם קדוש כדרך שאומרים לפני הקב"ה שנאמר והי' הנשאר בציון וכו' ופרש"י מלאכים יאמרו, (הגה. ועיין בכלי פז בישעי' במקומו שהביא בשם הרמ"ק שהקשה איך יתכן זה שיאמרו קדוש לפני הצדיקים כדרך שאומרים לפני הקב"ה שהוא דבר שאין השכל הולמו, ותירץ ע"י שהנשמות יתעלו ויוכללו במדת צדיק וצדק שהוא יסוד ומ', א"כ הקדוש שיאמרו המלאכים לפני הקב"ה זהו ג"כ אומרים לפניהם כיון שנכללו בעצם הספירות, וזהו דוחק גדול, וגם בחנם נדחק דהכתיב כעת יאמר ליעקב ולישראל מה פעל אל, בפ' בלק כג כג ופרש"י שמחיצתן לפנים ממלאכי השרת והם ישאלו מהם מה פעל אל, והוא מהמד"ר שם פ' בלק דרע"ט ג'. וע' בת"א סד"ה וקבל היהודים פי' שיאמרו לפניהם קדוש ע"י שיהיו כל ההמשכות מלמטה למעלה והיינו כמ"ש בלק"ת פ' צו בד"ה ואכלתם אכול בפ"י אשר עשה עמכם להפליא שתהיה המ' כנ"י עטרת בעלה וע"כ עתידים צדיקים כו' והוא כענין והי' ביום ההוא יצאו מים חיים מירושלים חציים אל הים הקדמוני וכמ"ש מזה בבה"ז פ' חקת. קיצור מההג"ה, מה שהקשה הרמ"ק ותירוצו דוחק, והענין ע"י שתהי' א"ח עט"ב ע' בהביאור שע"פ כי על כל כבוד

דבר אל כל עדת בניי : נעתק מבוך 751 קג, א. צא, א גוכי"ק.
נדפס בהוספות לטה"מ תקס"ב ח"א ע' שו רק ס"א. ובכותרת לדיה דבר גוי קדושים.
ובשלימות בח"ב ע' תרא.

המאמר (הנחת כ"ק אדמו"ר האמצעי) נדפס בטה"מ תקס"ב ע' קעד. ונוסח אחר (הנחת הרי"מ בן כ"ק אדה"ז) שם בח"ב ע' תכ. ובסוף ספר דרך מצותיך קנג, ב בשינויים ובתוס' הערות.

במד"ר ויגש : לפננו מקץ צד, ב.

דמ"ג א' : לפננו דמ"ד, א.

כת"ב והי' : ראה אוה"ת נ"ך ע' קו קיצור ע"פ והי' הנשאר, ושם כר"ב ע' תשסא וראה שם בסוף ע' קו השיכות פסוק זה לדרוש קדושים תהיו.

בהביאור . . חופה בטופו : סידור דרושים לחתונת. וראה שם סד"ה מהרה ישמע.
לקו"ת שה"ש מזה, ב.

א'נח

חוסה בסופו, ולכן יהיו ההמשכות מלמטה למעלה וכמ"ש ג"כ בלק"ת בשה"ש בר"ה קול דודי גבי ומקפץ על הגבעות, וזהו ענין שיאמרו לפניהם קדוש, וזהו ענין והיה ביום ההוא יצאו מים חיים מירושלים כו', עכ"ה). ולהבין זה הנה איתא במד"ר כאן ס"פ כ"ד בענין ג"פ קדוש, ר' אבין אמר משל לבני מדינה שעשו ג' עטרות למלך מה עשה המלך נתן בראשו אחת ושתיים בראשם של בניו כך בכל יום ויום העליונים מכתירים להקב"ה ג' קדושות נותן בראשו אחת ושתיים בראשו של ישראל הה"ד דבר אל כל עדת בניי קדושים תהיו וגומר, ופי' המ"כ דכתיב כי קדוש אני הרי שלא יחד לעצמו אלא קדושה א', ולישראל נתן שתי קדושות קדושים תהיו והתקדשתם והייתם קדושים (לרוקע הארץ י"ל כנ"י על המים מלאכים נוני ימא) ועיין מזה בשל"ה פ' קדושים הביא המדרש ואין מובן ביאורו בו, ולהבין ג"כ משארז"ל על שלשה דברים העולם עומד על התורה ועל העבודה ועל גמ"ח. (ועיין מזה בלק"ת פ' אחרי בר"ה כי ביום הוה יכפר, דרוש הראשון פ"ב ושם פ"י שהם ג' בחי' מחודומ"ע שהן בחי' בראתיו יצרתיו אף עשיתיו, וס"פ שלח בר"ה וישלח יהושע פ"י שכמ"כ ג' פעמים קדוש הוא להמשיך קדושתו בג' בחי' מחודומ"ע. וכן פ"י בר"ה שבת שבתון פ"ב ועיין עוד מענין על שלשה דברים העולם עומד בלק"ת פ' שלח בר"ה אני ד' אלקיכם אשר הוצאתי אתכם מאמ"צ דרוש השני פ"ה, ובשה"ש בר"ה לבבחני אחותי כלה פ"ג, ובת"א פ' בשלח סד"ה או ישיר משה ובנ"י).

קיצור ענין קדושים תהיו, והי' הנשאר בציון, עתידים צדיקים כו' משל לבני מדינה שעשו ג' עטרות כו', ענין על שלשה דברים העולם עומד, וקיצור מההג"ה עיין לעיל.

(ב) וי"ש להקדים הפסוק לרוקע הארץ על המים כי לעולם חסדה, ופי' הבחי' פ' בראשית ד"ו ע"א ע"פ יקוו המים כו' ותראה היבשה, והנה אלו שתי גזירות בהפך מטבעם כי טבע העפר לרדת למטה וטבע המים לעלות למעלה. ועתה גזר על המים שהיו מלאים את כל העולם שירדו למטה כטבעו של עפר, כענין שכתוב באבן מים יתחבאו באיוב סי' לח ל, וגזר על העפר שיעלה למעלה כטבע המים וז"ש לרוקע הארץ על המים כלי"ח כי זה חסד לעולם לקיום הישוב והנבראים שבו, כו' עכ"ל. והנה ענין ים וארץ מבואר

י"ל עוד עכשיו מלמעלמ"ט ולעיל יהי' מלמטלמ"ע כו' וזהו עתיד' שיאמרו כדרך ר"ל כדרך עכשיו ההמשכה רק מלמעלה למטה וזהו . . .

בכמה מקומות שהם עלמא דאתכסיא ועלמא דאתגליא כמ"ש בת"א פ' בשלח בד"ה או ישיר משה ובנ"י ובד"ה אשירה לה', ובבה"ז פ' בשלח על המאמר דמ"ח ע"ב ת"ח כל משריין, בד"ה עוד י"ל מאמר הנ"ל באופן אחר, ושם דס"ח סע"ב שהם המלאכים הנקראים נוני ימא כו' הם מובלעים בכח האלקי השופע עליהם כו' ועפ"ז מובן מה שיכול המלאך לומר אני הוי' כו' וע' מזה ג"כ בת"א פ' תשא בד"ה שמאלו תחת לראשי כו' ע"ש והנה אופן ההשפעה השנית במדת מל' דאצילות הוא כשנקראת בשם ארץ כו' המחיה ומהוה מאין ליש עלמין דאתגליין כו' ע"ש בבה"ז דס"ט א', ודף ע' ע"א אשר ב' בחי' הנ"ל דים וארץ זהו ענין כי אל דיעות ה' ב' דיעות כו'. והוא כענין המבואר בלק"ת פ' נצבים בד"ה להבין המשנה יו"ט של ר"ה, ושם פ"א דהנה נודע ההפרש שבין יחו"ע ליחודת, וזהו ענין בחי' ב' דיעות הנ"ל, ולכן בתחלת הבריאה היו המים מקיפים את הארץ מכל צד, ואח"כ אמר יקוו המים כו' ותראה היבשה כו', וזהו לרוקע הארץ על המים והיינו כי דוקא ע"י בחי'

ושרקע הארץ יחו"ת על המים יחו"ע כי עי"ז יהי מים חיים כי מימי הים מלוחים גמ' פי"ד דשבת ועזח"א רמ"א ב' שזהו לשבח ע"ד ברית מלח ע' בענין ולא תשבית מלח, וזהו הביטול דנוני ימא, עדי"ז היו הנשמות בים המלח וע"י ירידתן בגוף ע"י הסתר הארץ נעשו מ"ח כמ"ש בנייר סעיף ד' וזהו הקדוש הא' שנטל לעצמו וע' בלק"ת ד"ה עלי באר ובתקס"ד, וע' בנייר סעיף א', והוא כנגד עבודה קרבנות וכן בהמ"ק גק' באר מים חיים כמ"ש הרמב"ן פ' תולדות גבי בארות והוא ית' גק' מקור מים חיים עמ"ש בד"ה רפאני, וענין שמכתירין לו ג' קדושות י"ל א' העלאה ב' המשכות בד"ה ונקדשתי בתוך, ונותן השתים בראש בניו שהמשכות עיקרן בנשמות, וזהו בחי' השוב שאחר הרצוא וזהו קדוש הב' מצות והקדוש הג' בחי' הכולל רו"ש זהו תורה ע' בד"ה וכל העם רואים קול השופר . . קדיש בשמי מרומא . . על ארעא כו' קדיש לעלם ולעלמי כו' זהו . . הג' . . ואפשר זהו פי' כי קדוש אני שלא תאמר איך נוכל לבא לבחי' קדושים תהיו בכל מאדך ע"כ נאמר כי קדוש אני ונותן בנו כח שנהי' קדושי' דהיינו ע"י התורה שנותן כח לבא לבחי' רצוא ושוב וכמ"ש והייתם . . .

בנייר . . סעיף א' : לע"ע אינו תחי'.

ובתקס"ד : סה"מ תקס"ד ע' קסו.

כמ"ש הרמב"ן פ' תולדות : כו, כ.

בד"ה רפאני : סה"מ תקס"ח ע' רסו.

בד"ה ונקדשתי בתוך : לקר"ת (וסה"מ תקס"ג) אמור לב, ד (ס"ע שנט).

בד"ה וכל העם רואים : תו"א (וסה"מ תקס"ה) יתרו עג, ז. (ע' תרלב).

אנכי עשיתי ארץ ואדם עלי' בראתי, עיין זהר ויגש דר"ה סעיב שהרי האדם גבוה מנוני ימא כי הוא בצלמנו כו' וע' זח"ב משפטים דצ"ד סעיב ומ"ש בלק"ת פ' צו בד"ה ביאור מעט ע"פ ואכלתם אכול, ולכן עי"ז דוקא יהי' העליי', ועיין מ"ש בהביאור ע"פ ואהי' אצלו אמון, בסופו בענין ממושבותיכם חביאו, ובד"ה אני דפ' ציצית דרוש השני פ"ב בענין צחוק עשה לי אלקים כו' וע' בה"ז פ' בראשית על המאמר דכ"ז ע"ב אעשה לו עזר ושם מענין שהמלאכים בקשו התורה תנה הודך על השמים ולא ניתנה להם משום כלום יצה"ר יש ביניכם, ובבה"ז בלק על האמר דק"צ ע"ב ושם ששורש המלאכים הנקראים נוני ימא הוא מזיווג נשיקין דאו"א וע"כ הם רוחניים והנשמות נמשכו מזווג גופני דזו"ג וע"כ ירדו בגוף גשמי ומ"מ שרשם גבוה יותר כו' ולכן להם דווקא ניתנה התורה והם בחי' אדם כו', וע' מזה ג"כ בלק"ת פ' שמיני בהביאור ע"פ ליתן זה כו', והיינו כי התורה לפי שהיא מעצמיות חכמה עילאה לכן לא יוכל לימשך רק בארץ דוקא ונק' ביום חתונתו זו מתן תורה כמו בהטפה גשמיות דוקא נמשך עצמיות המוחין וכמ"ש בלק"ת בשה"ש בד"ה לבאר הדברים ע"פ ששים המה מלכות ובמ"א בד"ה ויצוום אל פרעה, ולכן ארז"ל בשבת פרק ארע"ק דפ"ט א' תורה היכן היא נתתיה לארץ כו' משא"כ ים אמר אין עמדי תהום אמר אין בי כו' ע"ש.

קיצור ענין לרוקע הארץ על המים ומ"ש הבחי שזהו הפך טבעם, ים וארץ עלמא דאתכסיא ועלמא דאתגליא כענין כי אל דעות, והמלאכים נק' נוני ימא, ואעפ"כ אנכי עשיתי ארץ ואדם עליה בראתי, בעלמא דאתגליא דוקא, וכענין זווג רוחני וזווג גופני, וגם לא ניתנה למ"ה אף ברוחניות התורה, כי התורה נמשל ג"כ לבחי' ביום חתונתו, טפת חכמה, ונק' חזתו, ועוד כי כלום יצה"ר יש ביניכם, ולכן ניתנה התורה לארץ דוקא משא"כ ים אמר אין בי.

ג) וביאור הענין בענין מעלת הארץ על בחי' ים, הנה התהום הוא תחת הארץ והוא ג"כ הים אוקיינוס הסובב כל העולם כולו, והנה הים הוא מים מלוחים כמ"ש בש"ע ה' שבת טי' שכ"ח סעיף מ"ד והוא מהגמרא פרק שמונה שרצים דק"ט ע"א ודק"ח ע"ב, וכשבוקעים מי הים דרך הארץ ונעשים מהם מעיינות נעשו מים חיים, ומתוקי' וטובים ונעלים יותר ממים מלוחים הנ"ל, וכ"ז המעלה נעשה בהם ע"י עברם דרך עובי עפר הארץ דוקא שע"ז דוקא מזדככים ונעשים מים חיים, כן למעלה יש ים עליון ששם היו הנשמות קודם ירידתן בגוף ע"ד חי ה' אשר עמדתי לפניו כמבואר בדוכתי

בה"ז פ' בראשית : ראה גם ביאורי הוהר לאדהצ"צ כרך ב' ע' תריב.
 בד"ה ויצוום אל פרעה : ראה אור התורה וארא ע' קטג.

טובא ומהן בת"א ס"פ וישב בד"ה ונתתי לך מהלכים בין העומדים, ובלק"ת בד"ה ועתה יגדל נא ובד"ה הים ראה ויגוס, אך היו ג"כ בבחי' ים שמימיו מלוחים וע"י שנמשכו בבחי' ארץ געשים בכחינת באר מים חיים, כמ"ש בלק"ת פ' חקת בד"ה או ישיר ישראל כו' עלי באר כו', (הג"ה והנה ענין שמי הים מלוחים ואיך יתכן זה למעלה באמת זהו ג"כ לשבח וכמ"ש בזהר פ' ויחי דרמ"א ע"ב כתיב לא תשבית מלח ברית אלקיך כו' בגין דאיהו ממרק ומבשם מרירא לאטעמא כו' כי צדיק ד' צדקות אהב דא מלחא בימא ומאן דפריש לון גרם לגרמי' מיתה בג"כ לא תשבית מלח עכ"ל ועיין מענין כי צדיק ד' צדקות אהב בזהר פ' בראשית דנ"ג ע"א ובפ' ויקרא דט"ו סע"א משם יובן ענין דא מלחא בימא היינו שפע צדיק יסוד עולם בבחי' מי הנק' ים, שכמו המלח ממתיק הבשר כך שפע יסוד ממתיק הגבורות דנוק' ע' זהר בהר דק"י ע"ב גבי ועשה טוב שכן ארץ וכמ"כ ענין מלחא בימא וגם אפ"ל כי בשר נק' יסוד דנוק' כמ"ש והיו לבשר אחד וע' זח"ב פ' תרומה דקנ"ו סע"ב ע"פ יבא כל בשר להשתחוות, ועו"ש בזהר ויחי שם אתר אית בימא דאיהו מיין צלילן ואתר דאית בי' מיין מתיקין ואתר דאית בי' מיין מרירן ובג"כ ימים קרינן ופי' בוח"מ בחינות יש במ' רחמים שנק' מיין צלילן ויש בחי' דין שנק' מיין מרירין ויש בחינות מצד החסד ונק' מיין מתיקין עכ"ל ולכן נק' הספנים מלחים כמ"ש ביונה ס"י א' ה' ויראו המלחים כו' וזהו ע"ד מלחא בימא שממתיק דיני הים כו' כנ"ל ועמ"ש מזה בהביאור ע"פ ולא תשבית מלח בסופו, סעיף ט' יוד, נמצא מובן מכ"ז דבחי' מלחא בימא זהו לשבח, ועכ"ז ע"י ירידת הגשמות למטה בבחי' ארץ, שאוי נעשו בבחי' באר מים חיים זהו ודאי עלייה גדולה, כי מים חיים גבוהים הרבה יותר ממי הים, שהרי הוא ית' נק' מקור מים חיים בירמי' ס"י ב' י"ג ות"י די בדילי' אנא מייתי עליהן יקרא כמבועא דמיין דלא פסק, וע' בזהר יתרו דפ"ג סע"א פ"י שזהו ענין ועל יובל ישלח שרשיו כו' ולכן ולא ימיש מעשות פרי, ובחי' יובל זהו ענין שער החמישים דבינה, וע"ז אמרו"ל ונהר יוצא מעדן יובל שמה ובוח"ג פ' אחרי דנ"ח ע"א דכמ"כ חיים שמי', וממנו מקבל עץ החיים כו', ועמ"ש בד"ה הנה גבי המסעות כתיב, ושם פ"ד בענין וכמוצא מים אשר לא יכובו מימיו שבחי' זו זהו ע"י שהנביעה נמשך מע"ק והיינו ענין והחכמה מאין תמצא, ולכן נק' החכמה אמת הפך נהרות המכובין כו', ועמ"ש מענין מים חיים בד"ה ויקחו אליך פרה אדומה איתא במשניות ושם רפ"ב הוא מקור החכמה שנק' מים חיים בחי' מעיין כו' ואיך בחינה זו זהו למטה בארץ לפי שנועץ תחלתן בסופן כו' ע"ש ועמ"ש בד"ה ששים המה מלכות דרוש הראשון

בד"ה הנה נבי מסעות כתיב : לקי"ת מסעי צג, ב.

בד"ה ויקחו אל"ך : לקי"ת חקת פ, רע"ג.

בד"ה ששים הסח מלכות : לקי"ת שה"ש לפ, א ואילך.

בענין ומעין מבית ד' יצא ואזי והשקה את כו' ע"ש. ועמ"ש בד"ה רפאני
 ים ביצירה ושם עה"ד טורי וע"כ שם מים מרירין ונצרך מלח להמתיקם
 כנ"ל ועמ"ש בזהר אמור ק"ב בענין מצולות ים אך בעשיי' ארץ נעשים מים
 חיים, ואפ"ל לפ"ז ענין הירידה צורך עליו' ע"ד העבודה כמ"ש בלק"ת בד"ה
 מה טובו שזהו כענין במקום שבע"ת עומדים כו' שמקודם ירידתם היו בבחי'
 צדיקים והיינו ענין מלחא בימא בחי' צדיק כנ"ל אכן ע"י ירידתם בגוף נעשו
 בחי' בע"ת, והוא בחי' יובל, עסד"ה תי' ביום ההוא יתקע כו', ובמ"א נת'
 ההפרש בין צדיקים לבע"ת כי יש ב' שמות הוי' ע"ק וז"א כו' ובע"ת זוכים
 לגלוי' ש' הוי' דלעילא וע' סד"ה שובה ישראל דרוש הראשון, באדר"ן ס"פ
 ל"ד עשרה נקראו חיים כו', הקב"ה שנאמר וד' אלקים אמת הוא אלקים
 חיים, ופי' אלקים חיים זהו בינה עיין בסידור שער ר"ה בד"ה אד'
 שפתי תפתח, בענין בקול דברי אלקים חיים, ובחינה זו י"ל ג"כ ענין והי'
 הוי' לי לאלקים, אזי הוא בחי' הוא אלקים חיים שלמעלה מסתם שם אלקים
 כמ"ש בפרדס ערך אלקים חיים כו' והוא ע"ש המשכות החיות מע"ק לז"א
 כענין חיי המלך בוח"ב ס"פ יתרו דצ"א, וגם ע"ד איהו וחיהי חד שזהו בג"ר
 למעלה מבחי' איהו וגרמוהי חד שהוא בז"ת כו', והזוכה לבחי' זו זהו הבע"ת
 כמ"ש בד"ה שובה הנ"ל, וזהו ע"י היותו בבחי' באר מים חיים כו', ועמ"ש
 בד"ה וארשתוך לי בענין כלתה נפשי כו' לבי ובשרי ירננו אל אל חי, ואפ"ל
 עוד עפמ"ש בסידור ע"פ אהללה ד' בחיי אומרה לאלקי בעודי, שבמ' יש
 אורות וכלים, האורות נק' חיי והכלים נק' עודי כמו יהודה ועוד לקרא,
 א"כ כמ"כ באדם יש אורות וכלים והאהבה שהיא בבחי' בכל לבבך, זהו
 מבחי' כלים, שהכלי מוגבל אבל האהבה שבבחי' בכל מאדך היא בחי' אור,
 שלמעלה מגדר כלי המגביל, וע"כ נק' חיי ולכן זהו ענין מים חיים, או כענין
 חיה יחידה שלמעלה מנר"ג שהם מוגבלים בכלים ומים חיים נובעי' בלי הפסק
 כך אה"ר זו אין לה הפסק בד"ה הכלילי עינים, יעו"ש.

בד"ה רפאני : סה"מ תקס"ח ע' ר"ט.
 סד"ה שובה ישראל : לקר"ת דרושים לשבת תשובה סה, ב ואילך.
 בד"ה וארשתוך לי : לקר"ת במדבר ת, ב ואילך.
 בד"ה הכלילי עינים : חו"א וחי מו, ב.

ואהבת לרעך כמוך. להבין איך זהו כלל כל התורה. כתיב בשמואל ב' סי' ז' ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ, ובמנחה דשבת אנו אומרים אתה אחד כו' ומי כו' וכתוב ביום ההוא יהיה ה' אחד ושמו אחד. והנה יש להקדים המשנה בעשרה מאמרות נברא העולם ומה חיל והלא במאמר אחד יכול להבראות. וע"ש במדרש שמואל שהביא פי' הרמב"ם גדול זה המציאו' וטוב סדרו ושמפסידו מפסיד דבר רב ומתקנו יתקן דבר גדול כו', ועד"ז הוא פרש"י שם שטרח הקב"ה כ"כ לבוראו בע"מ כו'. והביא קושיא ע"ז בשם החסיד מאחר שהאל ית' היה יכול לברא העולם במאמר אחד ובראו בעשרה למה יפרע מן הרשעים בטענה זו כו'. והוא בעל המדרש שמואל כ' שו"ל הפי' בע"א דפי' במאמר אחד הוא יותר נעלה מע"מ דהיינו מאמר ראשון דבראשי' כו' אלא שא"כ היה העולם בדקות ורוחניות גדול ולא היה יצה"ר ולא תאוות גשמיות ולא היה שכר ועונש ע"ש. ועד"ז פי' הרח"ו בספר מבוא שערים ש"ב ח"ב ספ"ב. ובאמת י"ל דשגי הפירושים אמת, כי הנה לפעמים כתיב טובים השנים מן האחד, ולפעמים כתיב וחברת את היריעות כו' והיה המשכן אחד, הרי אחד זה עדיף מהשנים, והיינו כי פי' אחד כאן הוא ענין התחברות והתקשרות הנפרדי' להיות לאחד' וזה ודאי עדיף מן הפירוד, וכמאמר ברכנו אבינו כולנו כאחד, ואפילו חבור עצבים אפרים הנח לו. ועמ"ש בפ' נח בדרוש דור הפלגה. משא"כ פי' טובים השנים מן האחד ממש ודאי עדיף השנים כו'. והענין יובן ע"ד שנת"ל בפ"י הזהר דפי' קדושים דפי' ע"פ אתם עדי, שהתהוות הדבור עליון שרשו מח"ע ע"י התלבשות דרך המדות כו' כדי להיות יש וביטול כו' והתחלקות ריבוי הנבראי' כו'. וזהו ענין בע"מ נברא העולם שהם ע"ס והיינו כי ח"ע כולל ג' שכליים חב"ד, והמדות הן ו' מדות והדבור הוא בחי' עשירית, וכ"כ בפרדס ש"א דע"מ הן מע"ס. ולפי' לפרש"י והרמב"ם ענין במאמר אחד יכול להבראות היינו בבחי' מל' לבד שהיא הדבור עליון ואע"פ שעכצ"ל הדבור נמשך מן החכמה והמדות כנ"ל, אך הענין כי גם המל' עצמה יש בה ע"ס חב"ד ומדות כו' וא"כ היה יכול להיות בריאת העולם ע"י ע"ס שבמל' שנק' רק מאמר אחד היינו ספירת מל' לבד. ואמנם נברא בע"מ שהן ע"ס ממש השרשיות דאצי' ולא מספי' א' לבד אשר ודאי עי"ז נמשכו בעולם בחי' עליונה יותר כי אין דומה ההמשכה שממדות שבמל' לגבי מדות דז"א ממש וכ"ש שאין דומה החכמה

ואהבת לרעך כמוך : נעתק מבוך 53. נמצא בין מאמרי כ"ק אדמו"ר הצ"צ.

כלל כל התורה : ראה שבת לא, א. תוי"כ קדושים יט, יח.

ז' — ישראל : צ"ל כישראל.

בעשרה מאמרות : אבות דפי"ה.

בדרוש דור הפלגה : ראה תנ"א (ומאמרי אדה"ז — טרשיות) נח יא, א (ע' עג).

שנת"ל בפ"י הזהר : כ"ה בהכתי"ל. וראה אור התורה שמות ע' פו ואילך.

שבמלי שנק' ח"ת לגבי ח"ע ממש. ולכן א"ש מ"ש הרמב"ם שמפסידו מפסיד דבר גדול יותר מאילו נברא במאמר אחד כו' ולק"מ קושיית החסיד.

ואמנם ענין פי' הב' דכמאמר אחד הוא בחי' גבוה יותר זהו כשנפרש אחד לשון היבור וקישור הע"ס יהוה ע"ד והיה המשכן אחד. והוא ע"ד מ"ש במבוא שערים שהעולם נברא בע"ס דו"א אשר בז"א הו"ק יצאו נפרדות ולא מחוברות כו' משא"כ בא"א ואו"א שהע"ס שבהם הם קשר אחד ממש. והוא בע"מ נברא העולם שהם ע"ס דו"א י' מאמרות נפרדות כו' ע"ש. וביאר זה הרמ"ז בפ' תולדות דף קל"ה בע"מ שהם ע"ס נפרדות נברא העולם דהיינו ז"א למטה והלא במאמר אחד שהוא מקום אריך הנק' אחד יכול להבראות וכמו שיהי' לעתיד שיתעלה ז"א למקום א"א ממש עכ"ל. וזהו ענין ביום ההוא יהיה הוי' אחד וכדפי' בלק"ת בזכריה שיהי' הע"ס דו"א מקושרים תמיד באחדות אחד ע"ש. והיינו כמו א"א. וביאור הענין יובן ע"ד מ"ש בד"ה וידבר דעשה"ד שבחיות ואו"א"ס ב"ה המחיה ומהוה את העולמות יש ב' בחי' ממכ"ע וסוכ"ע ומבשרי אתוה התפשטו' כוחות הנפש המאירים באברי הגוף שכל במוח ראי' בעין כו' מדות בלב כו' ואז כל בחי' בפ"ע ואין זה אלא בבחי' התפשטות כוחות הנפש. והוא משל לבחי' ממכ"ע שהם ע"ס שכל ומדות כל בחי' בכלי בפ"ע. אמנם הנפש עצמה אין בה בחי' התחלקות לכמה כוחות פרטיים אלא שכל הכוחות כלולים בה ומתאחדים עמה ואין עולים בשם כח פרטי כלל. וזהו משל לבחי' סוכ"ע וזהו ממש מ"ש הרח"ו שבו"א הע"ס הן נפרדות כמשל השכל שבמוח הוא בחי' בפ"ע מן הראי' שבעין והמדות שבלב. וזהו בחי' ממכ"ע אבל א"א הוא בחי' סכ"ע אשר שם הע"ס קשר א' כמו כוחות הנפש הכלולי' בעצמי' הנפש כו'. וזהו ענין עקודים בכלי אחד כמבואר בדרוש דור הפלגה הנ"ל. ועמ"ש מזה בביאור ע"פ מים רבים בפ' תולדות אלא שנברא העולם בע"מ דו"א כדי שיהי' שכל ועונש דהיינו שזהו עבודת האדם להמשיך מבחי' א"א וסוכ"ע בממכ"ע וזהו ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ שהם ממשיכים להיות גלוי בחי' אחד והמשכה זו הוא ע"י התורה ומצות תר"ך עמודי אור מבחי' כתר כו'. וגם התורה היא מבחי' זו דהתכללות כמ"ש אחת דבר אלקים שתיים זו שמעתי כו' תלים ס"י ס"ב וארו"ל מקרא אחד יוצא לכמה טעמים. וע' בזה

במבוא שערים : הנ"ל (במגים).

בלקו"ת בזכרי' : (להאריז"ל) יד, ט.

ויזכר דעשה"ד : לקו"ת (וסה"מ תקס"ח) במדבר טו, ג (ע' רכו).

בביאור . . בפ' תולדות : תו"א (וסה"מ תקס"ט) תולדות יט, ג (ע' כד).

תר"ך עמודי אור : נסמן בע' איכט.

מקרא אחד יוצא לכמה טעמים : סנהדרין לז, א.

ח"ב פ"א ב', ועמ"ש בזה ע"פ באר חפרוה שריס, ועמ"ש ע"פ מארזיל אחת שאלתי כו' ואח"כ כתיב הרבה דברים, דהיינו ג"כ מה"ט, והנה בבחי' ע"ס נפרדות הרי כל א' למטה מהעליונה כמ"ש בזהר ח"א י"ט חכמה היא מוחא תכלית הביטול ובינה יש לבני חכמה כו' ועיי רבוי השתלשל נמשך התהוות היש ונפרד משאי"כ מבחי' שכולם התכללו א' אי"כ הכל ביטול אני ראשון ואני אחרון בשוה. ותו וידבר אלקים את כל הדברים האלה, ובילקוט מלמד שאמר המקום כל י' הדברות בדבור אחד כו', דהיינו ששרשן מבחי' כתר שכולל כל הע"ס יחד, ואחד * פרטן דיבור ודיבור בפ"ע לאמר לחברן לע"מ כמ"ש בזהר ויקרא די"א סע"ב ע"פ עשרה עשרה הכף בשקל הקדש כו'. דהיינו שע"י עסק התורה ממשיכי' מבחי' מאמר אחד הנ"ל לבחי' עשרה מאמרות, ובעמ"ה שער עשירי פי"ב דני"ה ע"א פי' עשרה עשרה הכף הם ע"ס דאין וע"ס דא"א, ועמ"ש בזה בביאור דיוגתי שהם ע"ס דא"א וע"ס דעתיק כו'. ואפ"ל ע"ד מ"ש באד"ר דקמ"א ע"ב בענין תרין יודין דוייצר שהם עתיק וז"א ע"ס, וז"ש לעתיד והיה ביום ההוא יהיה יום אחד הוא יודע לה' ע' באד"ר דקל"ד ב'. וע' בפ' אמור דצ"ו ע"ב שיום אחד הנ"ל קאי ג"כ על שבועות יום מ"ת שלכך חג זה הוא יום אחד, ופי' הוא יודע להוי' י"ל כי יום הנ"ל נק' רדל"א נורא תהילות ולע"ל יומשך בבחי' גילוי ע"י ש' הוי' ע"ד מ"ש בדי"ה ביום השמע"צ בפ"י זה היום עשה הוי' שבחי' היום שהוא התשובה גורם להיות נעשה ונמשך שם הוי' מבחי' שלמעלה מהשתלשלות כו' ע"ש.

קדושים י"ט כ"ג

וכי תבאו כו'. הובא בזהר וירא דקי"ד א' במ"ה. והנה כתי' הארץ היתה תהו כו' ומבואר ברע"מ פ' פנחס דרכ"ו ע"א שהם ד'

ע"פ באר חפרוה שריס : לקו"ת (וסה"מ תקס"ה) חקת סב, ד (ע' עדר).
 ע"פ מארזיל אחת שאלתי : לקו"ת מסעי צו, ב.
 ובילקוט : יתרו (כ, א) רמז רפה.
 ואחד : אוצ"ל : ואחר (כך ז).
 בביאור דיוגתי : ראה לקו"ת שה"ש ית, ד.
 בדי"ה ביום השמע"צ : לקו"ת (וסה"מ תקס"ה) דרושים לשמ"ע פה, ד (ע' תתקע"ג).
 וכי תבאו : געתק מבוך 241 קלא, ב.

קליפין דאגוזא ע"ש וברע"מ פ' תצא דרע"ט א' ופירש המאמר בפרדס שכי"ה פ"ז וע' בעה"כ ערך אגוז (ובעה"כ דבעל סה"ד) ועי' מענין והארץ היתה תהו בזהר בראשית דט"ז א' ובמק"מ שם ובס' אשל אברהם שם ועי' עוד בזהר שם דל"ט טע"ב. וע"ש במק"מ דהארץ היינו מל' דאצי' ובחטא עה"ד או מחמת פגימו דסיהרא נמשך ד' קליפות ממנה. ולכן נק' המל' אגוז כדפי' בפרדס בעה"כ ערך אגוז שהיא מתלבשת בתוך הקליפות כמות האגוז בתוך קליפותיו כו' ע"ש ולפי מש"ש שכי"ה רפ"ו משמע דהיינו מל' דיצירה ועשי'. אבל מל' דאצי' אינה מתלבשת בקליפות ועמ"ש מזה בביאור ע"פ ואני אראה בשונאי. וע"ש בזהר בראשית דט"ז שד' קליפין אלו זהו מ"ש גבי אלי' רוח גדולה כו' רעש ואש ובכולם גאמר לא ברוח הוי' כ"א בבחי' הרביעית שהוא ק"ג. וע"ש בא"א שהאריך לפרש זה. אמנם כפשוטו י"ל שמג"ק הטמאות א"א שיהי' בירור והעלאה כ"א מק"ג יוכל להיות בירור. וי"ל שד' קליפין אלו כנגד ד' יסודות עפר מים אש רוח והם ע"ד דצח"מ וכמ"ש הרמ"ז פ' אמור דצ"ה ע"ב גבי וכתרין תתאין שנוגה היא בבחי' הכתר לקליפות כו' והוא הממוצע בין הקדושה והטומאה כדרך שהכתר הוא הממוצע כו' וע"כ היא בחי' מדבר ובחי' רוח לגבי שאר קליפות שהם בערכה כמו דצח"מ. וע"כ מבחי' ק"ג יוכל להיות העלאה (ולפמ"ש בא"א פ' בראשית שם והוא בדפין שלו ק"א קרוב לסופו ע"א משמע שע"י ק"ג יוכל העלא' גם משאר ג"ק אלא שנק' העלאה זו ע"ש נוגה כי א"א להיות העלאה מהם אא"כ היא נכללת בנוגה ע"ש אכן דבריו צ"ע). ועי' בזהר פ' צו ד' למ"ד ובמק"מ שם ומ"ש הא"א שכמו"כ יש ד' בחי' כנגדם בקדושה י"ל דהיינו רוח רעש אש קול דממה דקדושה רעש בחי' אופנים אש ק"ש וכו' כמ"ש כ"ז ע"פ ששה משמותם כו'. ובעמ"ה שער עולם התהו פמ"ו דכ"ה ע"א פי' דפסוק והארץ היתה תהו מדבר מענין עולם התהו שהיו לפני עולם התיקון ורוח כו' מרחפת היינו עולם התיקון שהוא בחי' רוח משא"כ עולם התהו הו' בחי' נפש ע"ש עמוד ג'.

והנה מבואר במ"א בד"ה בשלח פרעה בענין לפני מלוך כו'. קליפה קדמה לפרי דהיינו שנפל שמה ממדרגות גבוהות מאד למעלה מעלה מבחי' עה"ב כו' ועי' בעמ"ה שער א' פ' ששים בפ"ו והארץ היתה תהו כו' ועמ"ש ג"כ בביאור דשבתותי תשמרו דשרש עולם התהו הוא מהיו"ד אחרונה דשם ס"ג שבעולם המלבוש כו'. וקרוב זה למ"ש בס' עמ"ה שם וע' בס' ארבע מאות שקל כסף דס"ו ע"ד. וא"כ ע"י בירור הקליפות ניתוסף אור בקדושה והו' ענין

בביאור ע"פ ואני אראה בשונאי: סה"מ תקס"ד ע' רמת.
 ע"פ ששה משמותם: ראה אה"ת תצוה ע' איתרנו. איתרע. איתרעו. בעח.
 בד"ה בשלח פרעה: תוי"א (וטה"מ תקס"ב) בשלח ט"א א (ע' קמ').
 בביאור דשבתותי תשמרו: לקו"ת בהר מג. ג.

יתרון האור שנמשך מן החשך כמיש בזהר פ' תזריע דמ"ו. וענין זה בעבודה ובנשמה יתבאר ממ"ש בד"ה מי מנה עפר יעקב בענין לכבודי בראתי יצאתי אף עשיתי. אף דייקא מרבה בחי' רביעי' שלמעלה משלשה בחי' בי"ע וזהו ענין רובע ישראל ע"ש. וזהו אורך ה' כי אנפת בי כו', ועוד כמו שאנו רואים שהקליפה הוא שומר לפרי כמו המוץ והתבן לחטה וקליפות האגוז לפרי, ובמק"מ פ' בראשית די"ט סע"ב בפ"י וכולא אצטריך קוב"ה למברי בעלמא כו', ועמש"ש בביאור הזהר. ועוד ית' ממ"ש ע"פ ויקח המן את הלבוש בענין ת"ח שצ"ל בו שמיני' שבשמיניה ומעטרא לי' כסאסאה לשכולתא כו' דמתחלה מקצת היש הוא תועלת לעבודה כו' כמו המוץ ששומר התבואה משרב וגשמים כו' עד שנתגדל הפרי ואז זורקים המוץ והוא בחי' ומצאת את לבנו נאמן כו' ע"ש.

והנה לבאר בע"א קצת הטעם שע"י ירידת הנשמה בגוף דייקא יהי' העליי' כנ"ל מענין לכבודי כו' אף עשיתי' הנה יש להקדים מ"ש בזהר בראשית די"ט סע"ב וד"ך רע"א מריש רזא דנקודה עילאה עד סופא דכל דרגין כולא איהו דא לבושא לדא כו' עד דאשתכח דהאי קליפה להאי כו' ואע"ג דדא לבושא אתעביד איהו מוחא לדרגא אחרא כו', וע' בפרד"ס בעה"כ ערך שם ופ"י במק"מ שם עפמ"ש בע"ח שחיצוניות פרצוף עליון געשה פנימית לפרצוף שתחתיו וכמו בהכמה הנה עצמי' החכמה שהוא מהות כח השכל א"א להתגלות כלל בהבנה והשגה רק הארה מחכמה שהוא חיצוניות. ועמ"ש מזה בביאור ע"פ אחת היא יונתי בשה"ש. וכן עד"מ השכל המושג מה שנמשך באותיות הדבור אין מתגלה כל פנימית השכל כמ"ש בד"ה לבאר ענין קי"ס. וז"ש בזהר שם היכלא איהו לבושא לההוא נקודה סתימא דהיינו בינה שהוא היכל לבחי' חכמה עם היות שמעלתה לאין שיעור עכ"ל לאו דקיק וזכ"ך איהו כההוא נקודה קדמאה וכנודע דבינה נק' יש ונק' בריאה שבאצי' וחכמה הוא אין. וכ"ז מפני שהבינה מקבלת רק מחיצוניות החכמה. ועד"ז ארז"ל ג"כ נובלות חכמה שלמעלה תורה וכנודע דפנימי' אבא הוא כמו פנימי' ע"י. ועי' בסה"מ סי' ק' ד' נ' רע"א. כי אימא מאבא יצאה כמ"ש בתוספתא שבוהר פ' יתרו ד' ס"ח ע"ב ההוא היכלא אפיק לי' מגרמיה והיינו רק מחיצוני' אבא. והנה עד"ז מהבינה למדות כי בינה נק' עלמא דאתכסיא וזו"ב הם עלמא דאתגליא וכמו באדם מה שנמשך מהשכל למדה אינו אלא בחי' אחרונה כו'. ודרך

בד"ה מי מנה : לקו"ת (וסה"מ תקס"ג) בלק סו, ב. (ע' תר).

ע"פ ויקח חסן : תו"א מג"א קי"ט, ב.

בביאור ע"פ אחת היא יונתי : לקו"ת שה"ש לט, ג.

נובלות חכמה שלמעלה : ב"ד מ"ו, ה.

דפנימי' אבא . . ע"י : ראה סה"מ תקס"ה ע' תתסה. סה"מ ש"ת ע' 49 בהערה. אוה"ת

נשא ע' רנו.

כלל אצילות לגבי בריאה הרי בריאה רק לכוש כו' וכיון שכן נמצא בדרך וסדר ההשתלשלות אין נמשך כלל הגילוי מפנימי' עליון. ועמ"ש סד"ה כי כאשר השמים החדשים מענין זה וזהו ענין אור הגנוז שהוא פנימיות יסוד אבא דכתיב ב'י' לפני לא יראו כמ"ש הרמ"ז ר"פ בהעלותך דמה שמאיר יסוד אבא ב"א הוא הנק' שמשא ולא פנימיות יסוד אבא שנק' אור הגנוז שלמעלה מעלה מבחי' שמש. וע' באגה"ק סי' י"ט ע"פ עוטה אור כשלמה.

והנה מבואר בד"ה הגידה לי שאהבה נפשי שבהנשמה יש ג"כ בחי' אור הגנוז אלא שמוסתר ונעלם ואינו מתגלה כ"א ע"י שבירת הקליפה. ומתבאר שם דאפי' להיות הנשמה בג"ע קודם ירידתה בגוף לא הי' בה גילוי בחי' זו. והענין כי בחי' זו הוא מה שישראל עלו במחשבה שהוא מו"ס וכנודע מענין בעבר הנהר ישבו אבותיכם כו' וכמ"ש בביאור דאחת היא יונתי הנ"ל שזהו ענין פרצוף הפנימי דמל' ששרשו מפנימי' אבא וכתר ע"ש באריכות. ולפי כי פנימי' עליון אינו נמשך כלל בגילוי ומה גם בבריאה ששם אינו נמשך רק ע"י מסך הבינה כו' ע"כ גם בעוד הנשמה בג"ע לא נמשך בה גילוי בחי' אור הגנוז יו"ד דש' הוי'. כ"א ע"י ירידתה בגוף גשמי דייקא שהוא בחי' אל גנת אגוז ירדתי היינו ע"י ירידת הנשמה להתלבש בגוף ונה"ב שאו היא בחי' אגוז שהוא כללות הקדושה עם הגוף ונה"ב שמק"נ. ועי' במדרש שה"ש הנה או יש מקום להיות שבירת הקליפה בפועל ממש דהיינו ע"י קיום כל המצות ושמירת ל"ת וביטול רצון ואתכפיא סט"א בסומוע"ס. ועי"ז נמשך ומתגלה הפרי ובאתעדל"ת אתעדל"ע שגם בשרש ומקור ההשתל' יהי' הגלוי מלמעלה מהשתלשלות. דהיינו כי בסדר השתלשלות נמשך הגלוי רק מחיצוניות עליון שהוא כמו בחי' לכושא וקליפה לגבי מוחא אבל הפנימיות אינו מתגלה כלל. אכן ע"י אתעדל"ת זו בשבירת הקליפות החיצוני' ממש והתגלות מוחא נמשך שגם מלמעלה יהי' גילוי פנימיות עליון. וזהו גילוי אור הגנוז כו' ועמ"ש כעין זה בבאור ע"פ טובה הארץ מאד מאד בענין שע"י אתכפיא סט"א אפתלק יקרא דקודב"ה בכלהו עלמין ההיכלות המעלימין והיינו ע"י שבירת ההעלם אחרון.

וזהו ענין ג' שני ערלה שהוא כדי לשבור ג' קליפין הנ"ל דהיינו ע"י ל"ת ואתכפיא שלא לימשך אחריהם, ואזי בשנה הרביעית היא נגד ק"נ שהיא בחי' קליפה דקה שנאכלת עם הפרי דהיינו שאחר דחיית ג"ק מק"נ תוכל ק"נ להתעלות כו. ולפי שהארץ היתה תהו וכו' שממנה יונקין הקליפין הנ"ל ע"כ בפרי העץ הצומח מן הארץ הוהרו לנו לשבר ג"ק הנ"ל ע"י שמירת ג' שני ערלה. ועמ"ש בזהר ח"ב דרמ"ד ע"ב ע"פ וערלתם

בד"ה הגידה לי: ראה סה"מ תקס"ג ע' תשלט. אוה"ת שה"ש ע' קו.
בביאור ע"פ טובה הארץ: ראה לקי"ת שלח לה, א.

ערלתו כו', וע"ש דרמ"ב א' ערלה דאנהיג כו' שממשיך היחוד בקליפות, ועמ"ש בביאור דבשעה שהקדימו בפ"י וענין לא תנאף כו'. וז"ש ובשנה הרביעית כו' קדש הילולים ופ"י בזהר פ' קדושים דפ"ו ריש ע"ב הלולא וחדוה בוונגא חדא דהיינו יחוד קוב"ה ושכינתא ע"ש. ושנה לשון שינוי דהיינו לשנות טבעו באתכפיא ואתהפכא כמ"ש במ"א בד"ה במדבר סיני גבי בשנה השנית לצאתם מארץ מצרים כו'. וג' שני ערלה י"ל לדחות ולגרש הרע מג' לבושים מחדומ"ע. וענין הילולים יובן ממש"ל בד"ה בניסן נגאלו בפ"י תהלל י"ה. או י"ל הילולים יחוד או"א וזו"ג דהיינו שכינתא עילאה ושכינתא תתאה וזהו להוי' כי י"ה יחוד או"א ו"ה יחוד זו"ג כדפ"י ע"פ פקודי המשכן משכן העדות כו'. וגם כדפ"י בביאור ה' לי בעזרי שענין יחוד זה ימצא עד רום המעלות, וזהו הילולים כו'. וכ"ז נמשך אחר שבירת הקליפין והתגלות הפרי אור הגנוז אהבה מוסתרת שבנפש שע"ז נאמר הגידה לי שאהבה נפשי כו'. וכמ"כ נמשך מלמעלה גילוי אור הגנוז, וזהו ענין כל פריו יהי' קדש הילולים כו'. וע' בזהר פ' לך לך דפ"ה ע"ב בענין ופריו מתוק לחיכו ממני פריך נמצא. ובוהר פקודי דרכ"ז ע"ב, אשר המבואר דבחי' פרי היינו נשמות הצדיקים שנמשכים ומתגלים מאור א"ס ב"ה הסוכ"ע והיינו ע"י יסוד ז"א נמשכים בכנס"י. וזהו ע"ד מגלה עמוקות מני חשך וכדפ"י בזהר ס"פ תצוה דקפ"ו סע"א ע"פ הוא ולא עמיקתא כו'. דאי לאו חשוכא לא אתגלין עמיקין ומסתראן כו'. ופ"י המק"מ שם שמהקליפות שהם חשך ובררים הבירורים שנק' נהורא. ויובן ע"ד מ"ש לעיל בענין קליפה קדמה לפרי ולכן ע"י שבירת הקליפה מוציאין ממנה שרשה שמבחי' עולם התהו כו'. וע"י בזהר בשלח דנין א' ע"פ כי תבאו לראות פני כו' טמירין בעמקא. וע' מק"מ שם והיינו כנ"ל שע"י שבירת הקליפה נמשך גילוי אור הגנוז כו'. ועמ"ש מזה בד"ה ביום השמיני שלח והנה בזהר פ' קדושים דפ"ו סע"א משמע דג' שני ערלה הם כנגד גה"י. וכן פ"י הרמ"ז בפ' וירא דצ"ז ע"ב ד"ה עת הזמיר הגיע. ושנה הרביעית נגד ת"ת. והענין כמ"ש בבאור דפ' זכור שנה"י בחי' אחוריים אתכפיא ושם יש מקום ליניקת החיצונים. וע"כ צ"ל וערלתם כו' לא יאכל ות"ת בחי' לב פנימית אתהפכא כו'.

בביאור בשעה שהקדימו : לקו"ת (וסה"מ תקס"ב) במדבר יד, ד (ע' תג).
 בד"ה במדבר סיני : ראה לקו"ת במדבר ג, א.
 ד"ה בניסן נגאלו : אה"ת בא ע' רסג.
 ע"פ פקודי המשכן : ראה לקו"ת פקודי ה, ד.
 בביאור ה' לי בעזרי : סה"מ תקס"ד ע' רלה. אה"ת דרושים לשמ"ע ע' איתבת.
 בד"ה ביום השמיני שלח : לקו"ת דרושים לשמ"ע פו, ד.

בלק'ת פ' קדושים בד"ה ונטעתם כל עץ מאכל. בגמרא פ"ג דסוכה דל"ה ע"א דפי' עץ מאכל היינו שעצו ופריו שוה, וזהו אתרוג וכמ"כ פלפלין יעו"ש ובפכ"ת דיומא דפ"א ע"ב. והנה האדם עץ השדה, וא"כ בציווי הקב"ה תדשא הארץ כו' עץ פרי שיהי' טעם עצו כטעם פרו כמ"ש רש"י פ' בראשית י"ל כן גם באדם וכמ"ש בשל"ה בחלק תשב"כ ר"ם בראשית דרס"ט ע"א, שיהי' הגוף קדש והנשמה קדוה"ק, וזה ע"ד בתנ"ה העוה"ב אין בו אכילה ושתי' כו' ע"כ כיון שהגוף יהי' חי ממה שנהנה מזיו השכינה וכענין משה כשהי' בהר סיני ע"כ יהי' הגוף קדש, רק אעפ"כ הנשמה יהי' קדוה"ק, וזה ע"ד שיש למעלה באצ"י כלים ואורות שהכלים הם ג"כ ז' שמות שאינן נמחקין אל אלקים כו' אך האור הוא שם הוי' שהוא למעלה מעלה ממדרגת שאר השמות וכמ"ש וארא אל אברהם כו' ושמי הוי' לא נודעתי להם, ועד"ז הוא ית' נכתב בשם הוי' ונק' בשם אד' הרי שם אד' לגבי שם הוי' כמו גוף לגבי נשמה כו', וא"כ הציווי וכי תבאו אל הארץ כו' ונטעתם כל עץ מאכל י"ל שתמשיכו נשמות עליונות וגם ע"י שיקדש א"ע בשעת תשמיש יהי' גם הגוף טהור, וכענין שאמר ר' יוסי ארזים נטעתי כו, ויהי' טעם עצו כטעם פרו ויתקנו בזה חטא הארץ שלא הוציאה עצו כפריו כו', וענין עצו כפריו י"ל ע"ד טהור וקדוש כו' טהרה מצד הכלים וקדוש מצד האור, והיינו שרש הגוף והנשמה כו' ע' בסידור ע"פ אתללה את ה' בחיי אומרה לאלקי בעודי.

ובאבות שנינו בפ"ג כל שמעשיו מרובין מחכמתו דומה לאילן שענפיו מועטין ושרשיו מרובים כו' אפ"ל שזהו ג"כ פי' עץ מאכל וע' בזהר פ' בלק דרי"ב ע"א וע"ב ע"פ לא תשחית את עצה כו' כי האדם עץ השדה מבואר ומוכן עץ מאכל הוא ת"ח העוסק בתורה שהוא גורם בחי' לכו לחמו בלחמי, שיהי' ג"כ בחי' לחמי כביכול, כמ"ש בלק'ת בשה"ש בד"ה לבבתני פ"ג, וא"כ י"ל פי' עץ מאכל שיהי' גורם בחי' לכו לחמו בלחמי וכמ"ש בזהר בלק שם, והגם שהקרבנות נק' לחם כמ"ש לחמי לאשי ועכשיו תפלה במקום קרבנות ואיך התורה ג"כ נק' לחמי, זה מתורץ בהקיצור שם בד"ה לבבתני, או י"ל שהקרבנות הם לחמי לאשי לבחי' אש שהם השרפים.

בלק'ת פ' קדושים: נעתק מבוך 1076 רמ, א.
 העוה"ב אין בו אכילה ושתי': ראה ברכות יז, א.
 שהכלים . . האור הוא שם הוי': ראה ג"כ תוי"א (ומאמר אדה"ו — פרשיות) פ' נח י, סעי"ב (ע' סג), תוי"א (וסה"מ תקס"ה) בא ס, א (ע' רז).
 ז' שמות שאינן נמחקין: ראה רמב"ם הלי' יסוה"ת פ"ו, ה"ב. וראה רוב"ז להל' פמ"ט פ"ב, ה"ב.
 נכתב בשם הוי': ראה פסחים ג, א.
 שאמר ר' יוסי: שבת ק"ה, ב.
 טעם עצו כטעם פרו: ראה ב"ר פ"ה, ט.

והתורה היא לחמי ממש. גם י"ל כמ"ש במ"א בפ"י ואם האכל יאכל שיש ב' אכילות אדם ואכילת מזבח וד"ל. ולהבין ענין זה דהשוה אכילת אדם לאכילת מזבח וכן מצינו שהכהנים אוכלים ובעלים מתכפרים בחטאות ואשמות ובשלמים הבעלים עצמן אוכלין כו' וכן מצינו שלא התיר הכתוב בשר תאוה אלא ע"י שלמים וכן ביו"ט שלמי חגיגה כו'. והענין בכולם כי הנה בקרבנות אריה דאכיל קרבנין מבחי' פני ארי' פני שור כו' והקרבת עולה ונכלל באש שלמעלה אשה ריח ניחוח אך הוא בחיצוניות העולמות אשה ריח ניחוח בב"ע (ע"יין בלק"ת ר"פ כי תצא ואש שלמעלה ג"כ הוא בחי' בהמה וחייה ושרשן במרכבה העליונה פני ארי' ופני שור כו' וזהו אריה דאכיל קרבנין כו' עכ"ל. וע"ש פ"ד פי' דאש שלמעלה הוא בחי' כסא כו' אכן התורה היא בחי' אדם שעל הכסא ובפי' פנחס בד"ה צו את בני דרוש השני ספ"א לחמי לאשי פי' לאש שלי הם השרפים ששורפים ובווערים אלי שהם בחי' יקוד יקד אש בווערה כו' והקרבת נעשה להם בחי' לחם עכ"ל. ובאג"ה סי' כ"ח בד"ה למה נסמכה מיתת מרים משמע שע"י העלאה זו נמשך להם ג"כ שפע מלמעלה מאצ"י ונק' מ"ד דז"א כו' היינו כמו הלהם מוסיף חיות באדם כן כו' עכ"ז נק' לחמי לאשי) אבל למעלה ועל דמות הכסא דמות כמראה אדם כו' (שהוא בחי' ז"א דאצ"י ונק' אדם אדמה לעליון אי"א כי אצילות לשון ויאצל גלוי ההעלם כו' בת"א בביאור ע"פ ואלה המשפטים) וכתוב נעשה אדם בצלמינו כדמותינו (ר"ל האדם הגשמי נאמר עליו בצלמינו כדמותינו ועמ"ש מזה בד"ה אלה מסעי דרוש השני) וע"י אדל"ת כו' שגם האדם צריך לחיות ע"י האכילה שיהי' בו כח וכו' כי אין ערוך כו' וכמשל טפה מים אוקיינוס כו' וג"ז אינו אלא עד"מ כו' (ור"ל שגם בחי' אדם שעל דמות הכסא שבו ש' הוי' עכ"ז אינו ערוך לעצמות אור א"ס ממש. שנא' בו כי לא אדם הוא. ולא מכל מדות אליו איהו כלל. וכמ"ש מזה בת"א פ' יתרו בד"ה ענין האבות הן הן המרכבה ובלק"ת ע"פ טוב לחסות בהוי' מבטוח באדם. ועיין בביאור ע"פ ולא אבה. וז"ש שבחי' אדם לגבי עצמות אוא"ס אינו ערוך אפי' כטפה לגבי אוקיינוס כי עיקר בחי' אדם הוא בחכ' וכת"י והחכ' מאין תמצא. עיין בד"ה את שבתותי תשמרו ובת"א פ' וירא בד"ה פתח אליהו ובביאור ע"פ יביאו לבוש מל'. ולכן כדי שיהי' בחי' אדם צ"ל בחי' לחם וכמ"ש בד"ה ראשי המטות פ"ג. ובד"ה ששת ימים תאכל מצות דרוש השני פ"ב בפ"י אכלו ריעים לעילא חו"ב דר"ל שכדי שיהי' בחי' ריעים שהם חו"ב צ"ל בחי' אכילה ובכדי שיהי' בחי' מדות צ"ל שתי' כו' ע"ש. ועיין בד"ה אני ישנה ולבי ער ספ"ג בענין פי' כאלו עשאוני) ונמשך ע"י אדם דלמטה. כי להיות הטעם

שהכהנים אוכלים ובעלים מתכפרים : טסחים גט, ב.

ארי' דאכיל קרבנין : ראה יומא כא, ב. וזהו בהקדמה ה, ב. זח"ב רעה, א. זח"ג

לב, ב. ריא, א. רכה, ב. רלה, א. רמא, א. ועוד.

בד"ה אלה מטעי : לקו"ת מטעי סח, ג.

מובלע בתוך החיך חכלילי חיך הטועם אומר לי לי, וחיך הוא חכ', ולהיות בחיך האדם חכ' העליונה מבחי' אדם שלמעלה הרי עי"ן נעשית אכילה שלמעלה להוסיף כח כו' (ועיין בד"ה אכלהו היום בת"א פ' בשלח, ובסידור בדרוש ג' סעודות דשבת שנק' סעודת דחק"ת סעודת דז"א כו') והנה אכילת מזבח מפני אר"י מפני שור שהמלאכי' אוכלים ואריה דאכיל קרבנין אור י"ה אבל בחי' אדם דכליל כולא אינו אוכל אלא באכילת אדם התחתון אדם אהם שהצדיקים קרויים אדם ע"ש אדמה לעליון כו' עכת"ד. ומה יובן ענין שהתורה נק' לחם לחמי ממש של בחי' אדם העליון שגדולה כחה להמשיך חיות ואור מא"ס ב"ה בבחי' אדם כו' שיומשך האור בחו"ב ובהמדות ועי"ן נמשך האור והגלוי למטה כו' ולכן ארז"ל ע"פ זאת התורה לעולה ולמנחה כו' שהתורה גדולה מכל הקרבנות שהן בחי' אכילת מזבח והתורה היא בחי' אכילת אדם כו'. וזהו ענין עץ מאכל שממנו נמשך בחי' מאכל לבחי' אדם העליון, ואפ"ל שזהו פ"י מהאוכל יצא מאכל. ר"ל מבחי' אדם שלמטה האוכל נמשך מזה מאכל לבחי' אדם העליון, ובוהר ויחי דר"מ סע"א פ"י מהאוכל דא צדיק יצא מאכל לכנ"י ולבי"ע, וזהו צדיק אוכל לשובע נפשו יעו"ש. ועמ"ש סד"ה ואכלתם אכול גם מאכל גימ' הוי' אד' חיבור ב' השמות נק' ג"ב מאכל ע' במד"ר ויחי ע"פ מאשר שמנה לחמו. וא"כ י"ל פ"י עץ מאכל שיהי' גורם יחוד הוי' אד'.

וענין וערלתם ערלתו בגמ' פ' שמונה שרצים דק"ח ע"א מגין למילה שבאותו מקום נאמר כאן ערלתו ונאמר להלן ערלתו מה להלן במקום שעושה פרי כו' ה"ו בא ללמד וננוצא למד דכמו שהמילה באה להעביר הערלה ולגלות העטרה וע' במד"ר ס"פ לך ובת"א פ' לך, כמ"כ הוא ענין הערלה בעץ מאכל. ויש להקדים מ"ש בוהר ר"פ וישב דיצה"ר מקדים לבוא באדם קודם יצה"ט ועו"כ טוב ילד מסכן וחכם כו' וכ' הרמ"ז בא לתרץ תצא זאת מלפניו להקדים הרע ליצה"ט כו' ואמר לפי ששרשו מומ"ל קדמאין דתהו שקדמו לעולם התיקון ע"ד קליפה קדמה לפרי, ועמ"ש בד"ה בשלח פרעה, וע' במד"ר ס"פ וישלח ס"פ פ"ג התבן והקש והמוץ מריבין זע"ז כו', וע' ע"פ לפתח חטאת רובץ, ע' בה"ז פ' פנחס בדרוש איילת השחר. ענין ג' שנים ערלים ג"ק ששרשם מהתהו כמו נחש שרף ועקרב, ומש"ש ג' שנים נה"י הנה בשל"ה דף י"ט ע"ב פ"י עה"ח ת"ת ועה"ד יסוד, גם נק' ת"ת עשיר ויסוד נק' דל, גם מלך עומד נה"י ואגוסטוס יושב בחי' לידה נמשך מחג"ת למעלה מנה"י כו' בלק"ת סד"ה ראו כי ה' נתן לכם את השבת. ע' בבה"ז בשלח

ולכן ארז"ל : ראה זח"ג פ, ב, קכא, ב, זח"א ק, א.

סד"ה ואכלתם אכול : לקו"ת צו ז, ד.

בדיה בשלח פרעה : תו"א (וסה"מ תקס"ב) בשלח טא, א (ע' קמו).

תתורה

קדושים

אוד

א'עד

בענין תלת רוחין דכלילין בתלת הוה שקיען ע' בענין גיד הנשה ג"כ בנה"י
ויגע בכף ירכו כו', וענין היניקה מיסוד פ"י בשליה שם בשם הפרדס שער
הצנורות פ"ד ב' נקבים יש בברית העליון כו', ומנקב המשפיע לכחות הטומאה
נמשך השפע בג' שני ערלה כו'. עוי"ל עפמיש הרמ"ז פ' ויגש דר"ו שעה"ד
ט"ר. הוא ק"ג עד החזה שלה טוב ומהחזה ולמטה רע, וע"ש דמהחזה ולמעלה
יש ו' מדרגות. אי"כ י"ל ג' שני ערלה מהחזה ולמטה דק"ג כו'. וכמא"א
אות ג' סעיף מ"ן ג' שני ערלה הם הג' קליפות ושנה הרביעית נוגה וצריך
סדיון כי יש בה טוב ורע עכ"ל.

מכל הנ"ל יש להבין ענין ג' סעודות דשבת שנק' סעודתא דחקית וסעודתא
דז"א ולכאורה איך הוא ולפי הנ"ל אי"ש שזהו פ"י אכילת אדם העליון
אכלו ריעים כו', והעוה"ב אין בו אכילת צ"ל שאז גם בבחי' אדם דאצ"י לא יהי'
שיך אכילה הרוחני' כי ז"א יתעלה בא"א ובאתר"י לאו אורחי' למיכל.

פ' אמור

[לד"ה שור, או כשב אוה"ת אמור ע' שכד שר"ה משפט — פנחס ברע"מ]

עמ"ש מענין שור ע"פ בכור שורו הדר לו בפ' הכרחה. פנחס רנ"ג טע"א ברע"מ מאור עינים פ' האינו. ויש לבאר ע"ד ולמקנהו עשה סוכות לבחי' זרע בהמה כו'. אך איתא ברבות אמור פכ"ז משפט אדם ומשפט בהמה שוין וזהו ויעקב נסע סוכתה וע' בר"ח שער היראה פ"ב דמל' נק' סוכה וכתר נק' סוכה וזהו ב' בחי' סוכה הנ"ל דזרע אדם וזרע בהמה. מ"ש המא"ע שור צדיקים היינו שיוסף נק' שור והוא צדיק.

בקיץ תר"כ

וידבר ד' כו' מועדי הוי' כו' אלה הם מועדי. י"ל כפל לשון מועדי הוי' מועדי גם בפ' ציצית נאמר כן מצות הוי' ואח"כ כל מצותי. הנה הרמב"ן בהקדמתו לחומש כ' שכל הד' ספרים הראשונים שכתוב בכל פרשה וידבר ה' אל משה לאמר לא הקדב"ה הוא המספר המעשה זו ולא מרע"ה הוא

נוסח אחר

אי"ח שבועות שנת תר"ך

וידבר ה' כו' אלה מועדי ה' כו' אלה הם מועדי וצ"ל כפל לשון מועדי ה' כו' מועדי, גם שינוי הלשון אינו מובן שבתחילה מיחס המועדים לשם ה' בלשון נסתר ולבסוף מסיים בלשון מדבר בעדו גם בפ' ציצית נאמר כן מצות ה' ואח"כ ועשיתם את כל מצותי קשה ג"כ כנ"ל, גם צ"ל אני ה' שמסיים

עמ"ש מענין שור : געתק מבון 1048 קב, ב.

וידבר ד' כו' : געתק מבון 1208 פט, א. [והכא בפנים בתוך חזאי ריבוע — וכן הגויא ניתוסף מבון] 790 קיט, ב. נמצא ג"כ בבון 73 קמג, א. 177 קל, ב. (ובמפתח לשם גרשם מהרי"ל — וכנראה שזהו הנחתו). 369 קמ, א — וראה אוה"ת אמור ע' תתלו.

א"עו

המספר הדברים הללו כי אם מרע"ה הוא המספר הדברים הל"ל כמו שנאמר
 בנביאים יחזקאל וירמיהו ויהי דבר ה' אלי לאמר, ואם הקב"ה הוא המספר
 ממשמע שנאמר וידבר ה' משמע שהנביא מרע"ה הוא המספר כי הל"ל
 דברתי אל משה וא"כ מי המספר מה שדיבר ה' אל משה לבד במשנה תורה
 כמדובר בעד עצמו כמו ביחזקאל וירמיה כמ"ש ואתחנן אל ה' ואתפלל אל ה'
 ואומר רק החלת משנה תורה פסוק ראשון אלה הדברים אשר דבר משה אל
 כל ישראל כו' הוא ג"כ כמו ד' ספרים הראשונים כשלישי המדבר, גם י"ל
 למה לא נתנה התורה כמו חוקי דינים ומשפטים שיאמר הלכות שבת והלכות
 ציצית ותפלין וכה"ג ונכתבה ונאמרה הכל דרך סיפור מעשה וידבר ה' אל
 משה כו' שהכוונה היא הסיפור מה שדיבר ה' אל משה ומה שדיבר משה אל
 ה' לבד פ' משפטים נאמרה בדרך חוקי דינים ואלה המשפטים אשר תשים
 כו', גם י"ל מה שמסיים סוף כל פרשה אני הו"י כי למשל באדם כשאין
 מכירין ויודעי' מי הוא כשאומר אני הוא אוי יודעי' בזה מי הוא אבל למעלה
 שם הו"י פירושו הו"י הוה ויהי' כאחד ואני הו"י לא שניתי כו' ולית מחתב"כ
 וכש"כ אני הוא מהותו ועצמותו שלמעלה מבחי' שם הו"י כמ"ש אני הו"י הוא

נוסח אחר

בסוף הפ' דבשלמא באדם הידוע שמו אך אין מכירין ויודעין מי הוא כשיאמר
 אני הוא יודעין בזה מי הוא, אבל למעלה שם ה' פ"י היה הזה ויהיה כאחד
 אני ה' לא שניתי כו' ולמחתב"כ וכ"ש אני הוא מהו"ע שלמעלה מבחי' שם
 ה' כמ"ש אני ה' הוא שמי כו' ודאי למחתב"כ וא"כ מהו שמסיים סוף פרשה
 אני ה' כו'. ולהבין כ"ז י"ל מאמר הרמב"ן בהקדמתו לפירושו על התורה כתב
 שכל הד' ספרים הראשונים מהתורה נאמר בהם וידבר ה' אל משה לאמר
 והוקשה לו מי הוא המספר המעשה הוה לא הקב"ה ולא מרע"ה, כי אם משה
 רע"ה הוא המספר הדברים הללו הל"ל וידבר ה' אלי כמ"ש בנביאים יחזקאל
 וירמ' ויהי דבר ה' אלי, ואם הקב"ה הוא המספר הל"ל ודברתי אל משה,
 וא"כ מי הוא המספר מה שדיבר ה' אל משה, לבד במשנה תורה נאמר כמדובר
 בעד עצמו כמו בנביאים יחזקאל וירמ' כמ"ש ואתחנן אל ה' ואתפלל אל ה',
 רק תחילת משנה תורה פסוק ראשון אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל
 כו' הוא ג"כ כשלישי המדבר, גם י"ל למה לא נתנה התורה כמו חוקי דינים
 ומשפטים שיאמר הלכות שבת והלכות ציצית ותפלין וכה"ג, ונכתבה ונאמרה

שם הו"י : ראה שר"ע אדה"ז רס"ה, ע"ח הרוש עגולים ויושר ענף א. שער היחוד
 והאמונה פ"ז.
 ולית מחתב"כ : ת"ז בהקדמה (יו, א).

שמי כו' ודאי לית מתב"כ וא"כ מהי הכוונה במה שסיים סוף פרשה אני הוי' כו' וי"ל מקודם ענין תורה ומצוות כי פעם ארז"ל בירושלמי ע"פ וכל חפצים לא ישוו בה הפי' חפצי שמים וכל מצוותיה של תורה אינן כדאי נגד הלכה א' מהתורה, ובגמרא' הקשו קראי אהדדי כתיב וכל חפצים כו' וכתיב וכל חפצין כו' משמע חפצין ולא חפצי שמים ומשני כאן במצוה שאפשר לעשותה ע"י אחרים כו' ועכ"פ מצוה שאפשר לעשותה ע"י אחרים מבטלין מפני ת"ת ואינו מובן הלא ת"ת היא פירוש וביאור המצוה ויהי' הוא עוסק בפיו המצוה והמצוה עצמה תיעשה ע"י אחרים גם י"ל מפני מה המצוות תלויות בזמן ומקום כמו מצות שבת שעה א' קודם השבת ואחר השבת מותר במלאכה

נוסח אחר

הכל דרך סיפור מעשה וידבר ה' אל משה כו' שהכוונה הוא הסיפור מה שדיבר ה' אל משה, לבד פ' משפטים נאמרה בדרך חוקי דינים, ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם, ותירץ כי התורה קדמה לעולם אלפים שנה ונקי' חכ' הקדומה ובלשון זה היתה כתובה לפניו ית' וניתנה לנו ע"י משה רבינו אשר העתיקה משם כמו סופר המעתיק מספר קדמון, ולהבין זאת י"ל מאמר רז"ל בירושלמי ע"פ וכל חפצים לא ישוו בה אפילו חפצי שמים וכל מצות ש"ת אינם כדאי נגד הלכה א' מהתורה, ובגמרא' דידן הקשו קראי אהדדי כתיב וכל חפצים וכו' וכתיב וכל חפצין כו' משמע ולא חפצי שמים, ומשני כאן במצוה שאפשר לעשותה ע"י אחרים, ועכ"פ מצוה שאפשר לעשותה ע"י אחרים מבטלין מפני ת"ת, ואינו מובן לכאורה הלא ת"ת הוא רק פירוש וביאור איך לעשות המצוה והעיקר הוא עשיית המצוה, ואפילו מה שגמנו וגמרו שתלמוד גדול אינו רק מפני שמביא לידי מעשה, ואיך אפשר שיהי' הוא עוסק בפירוש המצוה, והמצוה עצמה תיעשה ע"י אחרים, הלא מצוה בו יותר מבשלוחו, אך צ"ל ענין תומ"צ שמצינו שיש הבדל בין לימוד התורה לעשיית המצוה, כי מצות תלויות בזמן ומקום כמו מצות שבת שעה א' קודם השבת ואחר השבת מותר במלאכה, וכן מצות מצה בז' ימי הפסח ומצות סוכה בסוכות הכל בזמן, וכן נתלבשו המצוות במקום דוקא כמו כמה מצות התלויות בארץ כהקרבנות קרבנות הוא דוקא במקום המקדש

התורה קדמה לעולם אלפים שנה : ראה שוחר טוב צ, ד. הנסמן במאמרי אדה"ו — פרשיות לעי' תקיב.

ארז"ל בירושלמי : ראה ירושלמי טאה פ"א, היא. לקוית במדבר טו, ד.

ובגמרא' הקשו : מועיק ס, ב.

שעה א' קודם השבת : באוה"ת שם ע' תתלח : שרגע א' לפני יום השבת ורגע שלאחר יום השבת אינו כלום ולא יתחייב כלל העושה בו מלאכה, רק יום השבת דוקא הוא הציווי באיסור מלאכה ליום מלאכות כו'.

וכן מצות מצה בו' ימי הפסח ומצות סוכה בסוכות הכל בזמן ומקום משא"כ מצות ת"ת אינה תלויה בזמן ומקום כלל כמארז"ל כל העוסק בתורת עולה כאילו הקריב עולה כו' הגם שאין עתה בהמ"ק ומזבח כו' וכן כשלומד הלכות סוכה בחגה"פ מקיים מצות לימוד ת"ת רק שרז"ל אמרו ע"ז דבר בעתו מה טוב כו' הלכות הפסח בפסח כו' אבל מצות ת"ת אינה תלויה בזמן [ומקום] כלל וכמ"ש והגית בו יומם ולילה כו' והנה להבין כל הנ"ל הנה אמרו בזוהר רמ"ח פיקודין רמ"ח אברין דמלכא [שהם כלים להכיל בתוכן אוא"כ המשפיע בתוכן] ושרשן הוא בחי' ט"ס דו"א דאצי' כי טפ"ס פ"א ורת"ס ג"פ פ"א הן רמ"ג וה' חסדים המגדילין הוא רמ"ח וכמו למשל באדם כללות כל הרמ"ח אברים הוא ט' אברים תלת מוחין שבראש וב' ידים והגוף וב' רגלים ויסוד שהן ג' בחי' הב"ד חג"ת נה"י, והנה ט"ס דו"א שהן בחי' כלים דאצי' הם מקור ונשמה לעולמות ביי"ע כידוע שלמ"ד כלים דו"א * הם מתלבשים בבי"ע פנימי' הכלים דו"א הן נשמה לעשר ספירו' דבריאה ואמצעית הכלים בחי' רוח לע"ס דיצירה וחיצוניות הכלים דו"א הן בחי' נפש לע"ס דעשי' ולכן המצות ששרשן בחי' רמ"ח אברים דמלכא בחי' כלים דאצילות כמ"ש גר מצוה ותורה אור כו' הם מלובשים בזמן ומקום שמתלבשים בבי"ע שהן תחת הזמן כו' כי יש בחי' זמן בעולמות רוחנים דבי"ע ג"כ כידוע שהמלאכים ביום אומרים קדוש ובלילה אומרים ברוך כו' כי שרש הזמן נמשך מבחי' מל' מלך ימלוך כו' בחי' מל' דאצי' מלכות כל עולמות דבי"ע, אבל התורה מחכמה עילאה נפקת ונק' בזוהר קדש מלה בגרמי' פי' קדש שהוא מובדל מגדר העולמות כלל כי העולמות שרשן מבחי' מדות עליונות ששת ימי המעשה כו' שמדת החסד והגבורה שייך ומקור לעולמות ונבראים כי אם אין עולם על מי יומשך ויושפע החסד כו' משא"כ ח"ע אנת חכים ולא בחכמה ידיעא כו' אלו לא ברא העולמות שייך ג"כ לומר אנת חכים כו' וכמשי"כ בתורה ואהי' אצלו אמון כו' ה' קנני ראשית דרכו כו' וארז"ל אלפיים שנה קדמה לעולם ונק' תורה הקדומה, וענין מהו חכמה ותורה * הקדומה הכלולה במאציל אור א"ס ב"ה היא החכ' איך ובאיזה אופן יהי' גילוי אוא"ס בעולמות

כל העוסק בתורת עולה : ראה שו"ע אדה"ז מהר"ת ס"א, ס"ט. מנחות בסופה.
 שרז"ל אמרו ע"ז : ראה סנהדרין קא, א.
 אמרו בזוהר : נסמן בעי' אילא.
 כידוע שלמ"ד כלים : ראה ע"ח שער השמות.
 דו"א : בבוך 790 דאצי'.
 כידוע שהמלאכים : ראה שוחר טוב יט, ג.
 התורה מחכמה עילאה נפקת : ראה זח"ב קכא, א. פה, א. זח"ב סא, א.
 קדש מלה בגרמי' : זח"ב צד, ב.
 אנת חכים : ראה ת"ז בהקדמה (זו, ב).
 וענין . . ותורה : שם ומהו ענין תורה.

שיתהוו עולמות בע"ג ואעפ"כ יומשך ויאיר בהם גילוי אא"ס שבלי גבול וגזרה חכמתו ית' כשיעשו המצות כך וכך כמו ע"י הטלית והציצית יומשך בחי' מקיף דסוכ"ע ול"ב נתיבות חכ' עילאה וע"י מצות תפילין ד' מחזין עליוני' המשכת אוא"ס בעולמות וכן ע"י קיום מצות לית יודעה ויעבור הרע המונע ומסתיר על גילוי אוא"ס בעולמות כי המצות הן בחי' כלים ורמ"ח אברים דמלכא כמ"ש נר מצוה והתורה אור היא יומשך * בחי' חכמה עילאה הקדומה הכלולה במאצילה שגזרה אומר כשיעשו המצות כך וכך יומשך ויאיר אוא"ס בהכלים דמצות וכמ"ש ואהי' אצלו אמון הכוונה * ע"פ הלוח וקו המדה כו' שמודד לכל א' * אורות וכלים דאצי' ע"פ הח"ע דתורה והוא ענין כללות הפסוק [וידבר ה' אל משה לאמר פ"י בזה הפ' כתוב ומבואר סדר והמשכת גילוי אוא"ס בעולמות] כשיעשו המצות כפי הכתוב בפרשה והיינו וידבר הוי' [שם ה'] הוא שם המיוחד ושם העצם הוא גילוי אוא"ס ואעפ"כ הוא רק הארה מא"ס ב"ה כמ"ש [אני ה' הוא שמי כו' שם והארה כו' אל משה הוא בחי' חכ' כח מ"ה כמ"ש] ונחנו מ"ה או בהי' בינה דאצי' כי מרע"ה זכה לבניה דבר אל בניי [ישראל הוא בחי' חג"ת דאצי' ובנ"י] הוא בחי' נו"ה [גם להם יהי' נמשך אור ה' פ"י ע"ד העבודה אף מי שאינו עובד את ה' באהבה כ"א בבחי' נצחון ואתכפיא שהוא בחי' נצח, או שהוא עובד את ה' בבחי' הוד שהוא בחי' הודאה למטה מן הדעת, גם להם יהי' נמשך אור ה'] כמ"ש וכל בניך לימודי ה' וכל השפעה ע"י נו"ה כליות יועצות איך להשפיע * ובנ"י הם לימודי הוי' שמקבלים הגילוי והלימוד דשם הוי' לאמר דיבור הוא בחי' המלי' מקור הגילוי אוא"ס לעולמות בי"ע וכללות הפסוק הכוונה שע"י קיום כל מצוה נמשך גילוי אוא"ס בעולמות וידבר הוי' אל משה לאמר, אך מי המטפס * הדברים הללו הוא לא שם הוי' ולא משרע"ה רק המספוי הוא עצמיות המאציל חכמה הקדומה הכלולה במאציל וכנודע בפ"י עד שלא נבה"ע הי' הוא ושמו בלבד שבחי' שמו הגדול הוא למעלה משם הוי' כי שם הוי' יו"ד חכ' וה' בינה כו' ושמו הגדול הוא בחי' אוא"ס הכלול במהו"ע ית' והוא המספר כשיעשו המצות כך יומשך וידבר הוי' כו' או כנודע שיש ב'

היא יומשך : שם הוא.

הכוונה : שם כו' כמו אומן הבונה.

א' : שם ליתא.

שם המיוחד : טוטה לת, א. הנטמן בלקי"ש חייב ע' 15.

ושם העצם : תרדס שייט, שיכ, פ"א. מלח הרמון — לרמ"ע מפאנו — שער ד' פ"ב.

שליה ג, א ואלך, אבן עזרא שמות ג, טו. מו"נ ת"א פס"א ואלך, עיקרים מאמר ב' פכ"ח.

חכ' כח מ"ה : זחיב כח, א. לה, א.

וכל . . להשפיע : שם ליתא.

המספר : שם המשפיע.

עד שלא נבה"ע : נטמן בע' חתקצ.

יו"ד חכ' וחי' בינה : ת"ז בהקדמה ה, ב.

שמות הוי' ופטיק טעמא בגווייהו שם הוי' דלתתא הוא מקור כל הויות שמאיר ונמשך בעולמות ושם הוי' דלעילא הוא בחי' שם הוי' כמו שעלה ברצונו להאציל כו' ושם הוי' דלעילא הוא המספר שע"י קיום התומ"צ יהי' המשכת וגילוי אוא"ס בעולמות וידבר הוי' כו' ובוזה יובן מה שמסיים סוף הפרשה אני הוי' כי אני אותיות אין הוא בחי' אוא"ס ב"ה כתר עליון כמ"ש והחכ' מאין המצא שחכמה עילאה היא בחי' יש מאין מבחי' כתר עליון וע"י קיום המצות פי' שיתאחד ויתחבר מהו"ע בחי' אני עם הוי' כולא חד וכנודע שע"י קיום המצות מקדשי שמך ממשיכים מבחי' אתה קדוש לשמך קדוש תוספות אורות מבחי' מהו"ע ית' לבחי' שמו ית' כי מצוה לשון צוותא וחיבור והו"ע אני הוי' שיהי' כולא חד. ובוזה יתורץ הקושי' השנייה למה לא נתנה התורה כמו חוקי דינים ונכתבה ונאמרה בדרך סיפור מעשה וידבר הוי' אל משה כו' והוא כמ"ש ברמב"ן בהקדמה שמרע"ה כתב התורה כמו סופר המעתיק מספר קדמון כמו שהיא התורה קדומה כלולה במאצילה ית' כך ניתנה למטה ושם אין שייך לומר כמצווה לנוכח שיעשו כך רק שם כתוב מה שגורה חכמתו ית' שע"י קיום המצות יומשך גילוי אוא"ס וידבר ה' אל משה לאמר דבר אל בני ישראל כו' וכנוכח לעיל ובוזה יובן ג"כ מאמר רז"ל בירושלמי כל מצותיה של תורה אין כדאי נגד הלכה א' של תורה ובגמ' שלנו מצוה שאפשר לעשותה ע"י אחרים מבטלין מפני ת"ת כי קדמה גבהה מעלתה של תורה על מעלת המצות וכמ"ש לעיל ששרש הרמ"ח מ"ע רמ"ח אברי' דמלכא בחי' כלים דאצ"י המתלבשים בבי"ע שהן בחי' כלים להשראת אוא"ס ב"ה אבל התורה אור היא בחי' המשכת אוא"ס ב"ה [ממש] ח"ע הקדומה הכלולה באמציל ית' והעיקר הוא ההמשכת אוא"ס ב"ה שהוא ע"י לימוד התורה דוקא ולכן מצוה שאפשר לעשותה ע"י אחרים מבטלין מפני ת"ת כי העיקר הוא המשכת אוא"ס בהמצוה שהוא ע"י התורה דוקא. כמו"כ יובן הקושי' למה המצות תלוים בזמן ומקום דוקא משא"כ לימודי התורה אינה תלויה בזמן [ומקום] כלל כמ"ש לעיל ששרש המצות רמ"ח אברים דמלכא בחי' כלים דאצ"י שמתלבשים בבי"ע בזמן ומקום משא"כ התורה היא ח"ע הקדומה הכלולה במאצילה ית' שלמעלה מעלה מבחי' מקום וזמן כלל ולכן כל העוסק בתורת עולה כאלו הקדיב כו' הגם שאין עתה בהמ"ק ומוזבז כו' ולכן נאמר בה והגית יומם ולילה כו' שאינו רשאי להפסיק אפילו רגע כי ע"י לימוד התורה הוא בחי' התחברות והמשכת עצמות המאציל עם העולמות והנבראים וכמש"ל בפ"י אני הוי' כו' שצ"ל תמיד בלי הפסק אפי' רגע א'.

ב' שמות הוי' ופטיק טעמא : זח"ג קלח, א.
אני אותיות אין : ראה פרדס ש"ג, פ"א, ועוד. ע"ה שער עקורים פ"ג.
ולכן מצוה . . דוקא : שם ליתא.

ועתה יובן ענין מועדי הוי' ואח"כ נאמר אלה הם מועדי כי מועדי לשון יעוד וחיבור ופי' מועדי הוי' הוא היעוד וחיבור גילוי • שם הוי' בעולמות כי בריאת העולמות הוא מבחי' מדות עליונות ששת ימים עשה ה' את השמים כו' והוא בחי' ו"ה דשם הוי' מדות עליונות ודבור עליון כו' אבל היר"ט גק' מקראי קודש ופי' בזהר זמינין מקדש עילאה וכמש"ל בפי' קדש מלה בגרמי' שהיא בחי' אוא"ס שמובדל מגדר עולמות והגס שהיר"ט תלויים • בימי החול עכ"ז נמשך בהם הארת אוא"ס ב"ה קדש עילאה והוא בחי' גילוי י"ה דשם הוי' ולכן גק' מועדי הוי' בחי' גילוי והתחברות שם הוי' בעולמות ולכן חה"פ וכן חגה"ס הוא בחמשה עשר לחודש בחי' גילוי י"ה דשם הוי' וגם חה"ש היא עצרת של פסח יום החמשים כמ"ש תספרו חמשים יום שער הנזן דבינה בחי' כתר כו' ואח"כ נאמר אלה [הם] מועדי פי' מה שהם מועדי הוי' גילוי והתחברות שם הוי' בעולמות הכח לזה מפני ששרשן מועדי היא בחי' חג"ת דאריך ועתיק מדות שבכתר שהוא בחי' התחברות עצמות המאציל עם שם הוי' וכמש"ל בפי' אני הוי' בחי' התחברות מהו"ע ית' אני אותיות אין דכתר עם שם הוי' ואני הוי' כולא חד וכמ"ש בטי" • בפי' הפסוק בית יעקב לכו ונלכה באור הוי' באור הנמשך ומאיר בשם הוי' מבחי' מהו"ע ית' וכן נאמר במצות ציצית וזכרתם את כל מצות הוי' כו' פי' לשון צוותא וחיבור וגילוי שם הוי' בעולמות ואח"כ נאמר למען תזכרו כו' כל מצותי שהוא הצוותא וחיבור מהו"ע ית' עם שם הוי' וכמש"ל שע"י קיום המצות ממשיכים מקדשי שמך • מבחי' אתה קדוש לשמך קדוש והוא הצוותא וחיבור תוספות אורות מבחי' מהו"ע ית' בשם הוי' ועי"ז נמשך מצות הוי' שהגילוי • משם הוי' בעולמות וכן עד"ז נאמר כאן תחילה מועדי הוי' שע"י היר"ט הוא יעוד וחיבור גילוי שם הוי' בעולמות והכח לזה מפני שבשרשן הם מועדי היא בחי' היעוד והחיבור עצמות המאציל בשם הוי' דאצילות • ואני הוי' כולא חד.

ועתה יש להבין ענין משנה תורה וההפרש שבין ד' ספרים הראשונים למ"ת ובלק"ת [בד"ה] וידבר אלקים את כל הדברים האלה כו' דחגה"ש • מלת האלה היא היראה • הנראה ונגלה באתגליא ולכך מ"ת מתחלת אלה הדברים כו'

גילוי : שם ליתא.

ופי' בזהר : ראה זחי"ג צג, ב.

תלויים : שם חלים.

בטי" : שם במ"א — תוי"א שמות נ, ג.

מקדשי סמך : שם ליתא.

שהגילוי : שם הגילוי.

דאצילות : שם ליתא.

ובלקו"ת : במדבר פו, ד.

חגה"ש : שם דמ"ש.

היא היראה : שם הוא הוראה על [ובלקו"ת במדבר שם נוסף דבר].

מ"ת : משנה תורה.

משא"כ ספרים הראשונים וידבר הוי' כו' משה לבדו שמע וכל ישראל לא שמעו ולכן נק' מ"ת מלשון משנה למלך שאינו בבחי' התורה עצמה שנאמר בה וידבר הוי' אלא היא הגילוי התורה אשר דיבר משה אל כל ישראל כו' ע"ש. ובהביאור שם מ"ת מלשון משנה למלך גילוי כתר מל' משא"כ ספרים הראשונים וידבר הוי' כו' בו"א בחי' העלם כו', ובפע"ח שער הלולב פ"ד יסוד ומל' אינם רק האורות וחיותן * מן הארת הראשונות יסוד חותם עליון שכל האורות נכללות ונחתמים בו וכן בחי' המל' [הוא מן הארת החותם הראשון שהוא יסוד ממנו נחתם חותם שני במל' זו"ס] חותם בתוך חותם ועד"מ חותם הטבעת הנבקע * בשעוה כשמשימין עלי' דיו וחותרין בנייר עי"ש ובסוף פ' הנ"ל והיא סוד משנה תורה שכופל כל הדינין שנזכרו בד"ס הראשונים כי התורה היא הזיא וכשנחתם במל' או נק' מ"ת ולכן קורין מ"ת בליל הרש"ר ע"ש. וענין מה שבחי' יסוד [ו]מל' היא הארת וחותרם מן האורות הראשונות יובן עם הדרוש דל"ג בעומר שבסידור שעצמיות המדות היא * חמשה חג"ת ונ"ה * ויסוד ומל' היא גילוי השפעה לזולתו ולכן בספירות הוד שבהוד היא סיום וסוף עצמיות המדות יש * פרסא מפסיק והוא ע"ד הנ"ל כו' ע"ש. וענין מה שבמ"ת כופל כל הדינין ולכן נקרא משנה מלשון ועל השנות החלום אל פרעה פעמים כו' יובן כמש"כ במ"א בפ' ועל תורתך שלמדתנו שנמשך למטה בעולמות בי"ע והיא מ"ת בחי' מל' דאצי' מקור הגילוי לבי"ע לכן כפל הדינין כו' ובוהר פ' פקודי דרנ"ז פי' מ"ת היא רזא דא אנהגך אביאך אל בית אמי תלמדני דא קה"ק דכד עאל ההיא נהר דנגיד ונפיק בההיא בית קה"ק כתיב תלמדני ודא רזא דאקרי' מ"ת כו', ולהבין כל הנ"ל יש להקדים מה שכתוב בע"ח שער מ"ז שער סדר אבי"ע פרק ג' בשם ר' גדלי' זו"ל כדי שהאור יוכל להאיר בכל האצילות צריך שיתלבש עצמות תוך החכ' ואחר התלבשותו בחכ' או מתפשט בכל האצי' ומלבוש זה לבדו יוכל כל האצילות לקבל מן הא"ס זו"ס כולם בחכ"ע אבל כדי להאיר בבריאה צריך שגם החכ' תתלבש בבינה ועי" ב' אלו שאוא"ס מתלבש בתוכו אוי הוא מאיר בבריאה וז"ס המסך שבין אצילות לבריאה כי גמשך מסך זה מבינה אשר בה מתלבש החכ' להאיר בבריאה כו' ואמנם כדי שתבין יותר ד(א)ע] כי הלא הכתוב אומר כולם בחכ' עשית כו' וסוד החכ' זו כי גבוה מעל גבוה וכמה עולמות יש למעלה מאצילות (כוונתו חכ' דא"ק) שם בתוכו מתלבש הא"ס ומאיר באצילות כי לא תחשוב

ובתביאור שם : יו, ג

האורות וחיותן : שם הארת וחותרם.

הנבקע : שם הנחקק.

היא : שם ה"ב.

וני"ה : שם ונו"ה.

יש : שם יש.

שהיא החכ' דאצי' עצמה אבל כשרצה להאיר בכריאה מתלבש ג"כ בבינה דאצילות וע"י הבינה מאיר בכריאה ולכן בעשר ספירות דבריאה לאו איהו וגרמוהי חד בהון הגם שבאצילות ז"א ומל' סוף כל האצי' שלמטה מבינה דאצילות ומקבלין ממנה איהו וגרמוהי חד כו' שם באצילות לא הועיל הבינה רק למעבר לבד אל האוא"ס המלוכש תוך החכ' עליונה הנ"ל ולא נעשית הבינה מסך מלהאיר לו"א ומל' אמגם בכריאה מתלבש הא"ס לברש אחר בבינה דאצי' וזאת הבינה נעשית מסך סתים ומלבוש גמור אשר ע"י מקבלים י"ס דבריאה ע"כ תוכן המכוון מפרק ע"ח הנ"ל, היוצא מזה שבאצילות מאיר חכ' דא"ק בחכמה דאצילות וכל העשר ספירות דאצילות מקבלים ע"י החכ' דאצי' ולכן הוא וגרמוהי חד בהון ולא הועילה הבינה רק למעבר לבד משא"כ בכריאה מתלבש א"ס ב"ה ע"י הבינה ובינה מקננא בכורסיא ולכן לאו איהו וגרמוהי חד ב"ס דבריאה, ולכאורה אינו מובן הלא חכ' ובינה תרין רעין דלא מתפרשין ולמה כשמאיר אוא"ס ע"י החכ' היא בחי' אצילות שהיא אלקות וכשמאיר ע"י הבינה היא בחי' בריאה שעולם הבריאה ואצי' נקרא יש מאין ואין ערוך כלל ויובן זה עם מש"כ בדרוש הגה"פ בלק"ת בד"ה להבין מה שכתוב בהגדה מצה זו כו' והענין ההפוך בין בחי' יו"ט שהיא מוחין דאימא לבחי' שבת שהיא מוחין דאבא שבחי' מוחין דאימא היא סדר ההשתלשלות עילה ועלול ולכן שייך שמחה מה שאין כן שבת מוחין דאבא הגילוי * למעלה מסדר ההשתל' והגילוי מבחי' קמי' כחשיכה וכאורה שוין ולכן אפילו כתר עליון דאיהו אור צח כו' אוכם הוא ע"ש ולכן נמשך מזה ביטול ההשגה ולכאורה ג"כ אינו מובן הלא בשבת מוחין דאבא ולמה הגילוי למעלה מסדר ההשתל' עד שאפילו כתר עליון אוכם כו' אלא הטעם הוא כמש"כ לעיל בע"ח שבחכמה דאצילות מאיר חכ' דא"ק וכמ"ש בע"ח בכמה מקומות שפנימיות אבא היא פנימיות עתיק כו' ומובן יותר ע"ד מה שנתבאר בדרוש ששים המה מלכות כו' בלק"ת בשה"ש ע"פ ומעין מבית ה' יצא והשקה את כל * נחל השטים הנאמר על לע"ל [כי] כתיב ונהר יוצא מעדן כו' ומשם יפרד כו' פי' מסדר ההשתל' העולמות נמשך מבחי' ונהר היא בחי' בינה דאצילות הגם שבאצילות היא עדיין בחי' יחיד וביטול כמש"כ לך הוי' הגדולה והגבורה וחיוהי וגרמוהי חד בהון מפני שהנהר בחי' בינה דאצילות יוצאין ומקבל מבחי' עדן חכמה עילאה עכ"ו לאחר שנמשך הנהר (מ)[ב]בחי' גן מל' דאצילות ומתפשט ומתלבש למטה בבי"ע נעשה ומשם יפרד להתהוות

חכ' ובינה תרין ריעין : ראה זח"ג ד, א. אהית נצבים ע' ארכב.

הגילוי : שם העלי.

וכמ"ש בע"ח : נסמן בע' איסח.

כל : שם ליתא.

ונהר . . בינה : זח"ב קכג, ב.

נבראים בע"ג עלמין דפרודא אבל לע"ל ומעין יצא מבית ה' כו' שבחי' ערן וחכ' עילאה יתגלה ויומשך למטה השקה את נחל השמים לשון שטות שלא יהי' עוד ומשם יפרד ויהי' גילוי אוא"ס למטה ע"ש באורך, והטעם לזה הוא כמש"ל שבחכ' עילאה דאצי' מאיר חכ' דא"ק ולא הועילה הבינה רק למעבר לבד משא"כ כשמקור ההמשכה היא מבחי' בינה דאצי' וממנה נעשית המסך בין אצי' לבריאה ונמשך מזה סדר ההשתל' ומשם יפרד כו' וכמש"כ בהג"ה בדרוש הנ"ל בלקי"ת עיין שם.

ועתה יובן ענין ההפרש בין ד' ספרים הראשונים למ"ת והוא כמארז"ל ספ"ד דמגילה שמ"ת משה מפי עצמו אמרן וכתב התוספ' וברוה"ק משא"כ שבתורת * כהנים מפי הגבורה אמרן ונעשה שליח לומר כך אמר לי הקב"ה כו' בדפי' רש"י שם והענין כמש"ל משנה תורה מלשון משנה למלך גילוי כתר מל' מקור הגילוי לבי"ע וכמש"כ בזהר שבחי' מ"ת היא בחי' נהר דנגיד ונפיק מבקה"ק שהיא בחי' יסוד ומל' דאצי' שנעשה כח"ב לבריאה ע"י המסך שבין אצי' לבריאה הנמשך מבחי' בינה דאצי' שבינה מקננא בכורסיא ונעשית ממנה מסך סתים ומלבוש גמור אשר ע"י מקבלין ע"ס דבריאה כנ"ל בע"ח ולכן אמרו"ל משה מפי עצמו אמרן פי' מפני שמשרע"ה זכה לבינה והיא הלבוש המעלמת ומסתרת על האור אוא"ס ב"ה והיא מקור להתהוות עולמות בי"ע עלמין דפרודא ולא איהו וגרמוהי חד כו' כבאצי' ולכן נקרא מפי עצמו כו' הגם שברוה"ק כי באמת הבינה מקבלת ג"כ ההמשכה מאוא"ס ב"ה אך הגילוי למ[ט]ו[ט] הוא ע"י המסך שנשתנה האור ואין הגילוי כמו באצי' ובגמ' סנהדרין דק"ב פ"ו פי' משנה תורה לשון שינוי כתב העשוי להשתנות והו"ע שע"י המסך מאיר האור בשינוי המהות אור של תולדה כו' משא"כ ד' ספרים הראשונים מפי הגבורה נאמרו והיא בחי' חכ' עילאה הקדומה הכלולה במאציל בחי' חכ' דא"ק כמו שהיא מאירה בחכ"ע דאצי' ומרע"ה נעשה שליח לאמר כך אמר לי הקב"ה שהוא ענין כמו שהבינה דאצי' לא הועילה באצי' רק למעבר לבד ולכן בכל הע"ס דאצילות אפילו בבחי' מל' סוף האצי' איהו וגרמוהי חד בהון וכך משרע"ה שנעשה שליח לאמר מפי הגבורה אינו מסתיר כלל והגילוי הוא כמו שהוא באצילות ויובן זה עפ"י מ"ש בפע"ח שעהק"ש פ"א שיחוד או"א חיצונית לצורך חיות העולמות שורש המשכתן ממוחין או"א עצמה אבל יחוד פנימי' דאו"א שע"י העלאת מ"ן דק"ש למסור נפשו באחד לצורך להוציא נשמות חדשות צריך שיקבלו אור חדש מלמעלה מעלה מאריך ועתיק עד א"ס ב"ה ויש

ספ"ד דמגילה : לא. ב. ולהעיר מפסקי דינים לכ"ק אדמו"ר הצי"צ חרושים על הרמב"ם

פי"ג, הי"ז [שמג, ד].

שבתורת : אוצ"ל : קללות שבתורת.

פ"ו : שם ליתא.

להבין איך השפעת חיות אלקות לצורך חיות העולמות נמשך ממוחין או"א עצמה הלא חו"ב מקבלים ג"כ השפעה והמשכה מאור א"ס ב"ה כמ"ש ובטובו מחדש בכל יום תמיד מעשה בראשית והחכ' מאין תמצא אלא הפירוש כמ"ש לעיל מפני שמתלבש ומתעלם אא"ס בלבוש דחב"ד עד שנק' ממוחי או"א עצמן מה שאין כן ע"י העלאת מ"ן דק"ש למסור נפשו באחד שממשיכים או"ח ממהו"ע ית' הגם שהגילוי וההמשכה ג"כ דרך מעבר חו"ב הוא דרך מעבר לבד ועיקרא נק' גילוי האא"ס או"ח ממש ועד"ו יוכן ההפרש בין משה מפי עצמו אמרן וברוה"ק שמקבל ג"כ ההמשכה מאוא"ס הוא ע"י הבינה דאצי' שממנה נמשך המסך בין אצי' לבריאה הוא ענין משנה תורה ובין ד' ספרים הראשונים שמפי הגבורה אמרן וידבר ה' כו' ומשרע"ה נעשה שליח שאינו אלא דרך מעביר כו' ודוגמא לזה בענין המלאך שבשעה שאינו שליח הרי יאמר קדוש ק"ק ד' צבאות כו' כלומר ששם הוי' קדוש ומובדל ואינו מושג כלל וכשהמלאך הוא שליח מצינו שהמלאך עצמו נק' שם הוי' כמשי"ב ויקרא מלאך ד' צבאות אל אברהם בי נשבעתי נאום ה' כו' והטעם כשהוא שליח אינו מהות בפ"ע כלל רק שם הוי' הוא הדובר בו כו' והוא ענין דרך מעבר וכמשי"ב כ"ז בביאור שני דיוגתי בלק"ת בשה"ש בהגה"ה.

ועתה יש להבין מה שהתחלת משנה תורה פסוק ראשון אלה הדברים אשר דבר משה אל כל ישראל הוא נאמר כמו ד' ספרים הראשונים שאין מבואר מי המספר זאת והוא כשלישי המדבר כי מ"ת היא בחי' גבוה כמארז"ל במד"ד פ' בראשית פ"ז ע"פ וידום השמש וירח כו' יהושע נטל ספר משנה תורה והראה לגלגל חמה ואמר לו כשם שלא דמיתי מזה כך את[ה] (ס) דום מלפני מיד וידום השמש כו' וי"ל למה נטל משנה תורה יותר מד' ספרים הראשונים והנה בלק"ת בד"ה וידבר אלקים כו' דעה"ד הנ"ל שמ"ת וכן תורה שב"ע"פ היא בחי' א' שבתורה שב"ע"פ היא ג"כ בחי' אתגליא גילוי תשכ"כ וביאור המצות שהן בהעלם בתשכ"כ ועל כן כל בחי' אתגליא הן מ"ת והן תשכ"ע נכלל בעשרת הדברות במילת האלה שהיא בחי' אתגליא וידבר אלקים את כל הדברים האלה כו' והנה ארז"ל ערבים עלי ד"ס יותר מיינה של תורה פ"י כמבואר בספר יצירה בשלשה דברים ברא הקב"ה את עולמו בסופר וספר וסיפור ספר היא בחי' בינה אותיות המחשבה וסיפור הוא דיבור דבר ה' בע"מ שמקבל מבחי' הספר שהוא בינה שהרי בלתי מח' א"א לדבר וסופר הוא בחי' חכ"ע וכת"ע כמשי"ב אי' סופר כו' שבחי' סופר המשפיע לספר שהיא בינה היא אין. שאינו מושג כלל כנודע שבחי' א' אותיות פלא כתר עליון

ערבים עלי ד"ס : ראה ע"ז לה, א וברשיי שם.

בספר יצירה : ראה בתחלתו.

היא אין : שם הוא איה.

א' אותיות פלא : ראה ת"ז ת"ע (קלה, א) הקדמת הראב"ד לספר יצירה (ירושלים

תשכ"ב) יא, א גתיב הא.

שמאיר ב"ה דשם הוי' והוא בחי' אי' מקום כבודו כו' והנה תושב"כ נק' ספר התורה בחי' בינה לכן כל אהיות של תורה מנוחה לבל יעדיף ויחסר וכל אות צ"ל בדמותו ותבניתו והנגיעה פוסלת בתושב"כ ותושבע"פ נקרא דברי סופרים ששרשו מבחי' סופר שלמעלה מבחי' ספר. והטעם כי גילוי רצה"ע איך לעשות המצות הוא בגילוי בתושבע"פ ומתשב"כ אין אנו יודעין המצוה כמו לסוטפת בין עיניך כו' ובא ביאור ע"ז בתושבע"פ ד' בתים ה' פרשיות כו' והגם שתורה שבע"פ היא בחי' מל' תושבע"פ דאיהו מל' קרינן לה כו' אך געוץ תחילתן בסופן וכתר עליון איהו כתר מל' וכמו שהתהוות העולמות והנבראים יש מאין היא מבחי' מל' דוקא כמש"כ מלכותך מל' כי"ע כו' והתהוות יש מאין היא כח הא"ס ב"ה הכל יכול אלא מפני שגעוץ ת"ב דוקא וכתר עליון שהוא בחי' א"ס הוא מאיר בבחי' מל' דוקא ולכן תושבע"פ בחי' מלכות שגק' ד"ס שלמעלה מבחי' ספר וכמו"כ יובן בענין מ"ת שהיא בחי' גילוי כתר מלכות בעולמות בי"ע ע"י המסך והפרסא שבין אצ"י לבריאה ושרש המסך והפרסא הוא למעלה מזו"ג דאצ"י כמש"כ בלק"ת בביאור השמים כסאי ששרש החשמל והפרסא מבחי' כתר וכענין משלי שלמה ששרש המשל גבוה יותר מהנמשל כו' וביאור זה לענין התוכחה שבמ"ת יובן מהדרוש שבת"א פ' בא ע"פ בעצם היום הזה יצאו כל צבאות הוי' כו' במה שהנביאים הי' נבואתם בשם הוי' צבאות ובכל התורה לא נזכר שם הוי' צבאות כי פי' צבאות הוא חיילות גודר' נשמות ומלאכים דבי"ע שהן נבראים כמארז"ל אות הוא בצבא שלו ושם צבאות הוא מו' שמות שאינם נמחקים שהן בחי' אלקו' ואין צבאות מורה על נבראים מחודשים מאין ליש וגם מורה על בחי' אלקו' [ית'] אלא הפי' הוי' צבאות היא המשכת והתלבשות אוא"ס ב"ה בכלים נשמות ומלאכים דבי"ע עד דאיהו וגרמוהי חד כו' כמו התלבשות האוא"ס בכלים דע"ס דאצילות דאיהו וגרמוהי חד בהון והוא המדע כו' כך מתיחד הא"ס בכלים דבי"ע ע"ד שיהי' נק' האוא"ס המלוּבש בהם בשם צבאות שהוא [שם] התואר שהוא עצי' בחי' הצבאות כענין איהו וגרמוהי חד באצילות והוצרכו הנביאים לשם זה, כי משרע"ה זכה שתינתן התורה ע"י כמו שהיא באצילות בהתלבשות אוא"ס בכלים דז"א דאצילות ומשם נמשך התורה כי עיקר נבואתו הי' באצ"י רק דרך מעביר נמשך ע"י בי"ע בפ"י משרע"ה וקיימו ישראל התורה אבל בימי הנביאים שאפי' שלא הי' ישראל עושין רש"מ והתורה כמו שהיא באצ"י נשגבה מהם והיתה התורה בפ"ע והאדם בפ"ע ולזה

כט"ש בלק"ת : ראה שה"ש נא, א.
 אות הוא בצבא שלו : חגיגה טו, רע"א (למי גי' העין יעקב). תקוני זהר בהקדמה
 יב, ב. אבן עזרא שמות ג, טו.
 ושם צבאות הוא טו' שמות : רמב"ם הל' יסודי התורה פ"ה ה"ב.
 דאיוו וגרמוהי חד : תקוני זהר בהקדמה ג, סע"ב.

הוצרכו הנביאים להמשיך שיהי' גי'כ התלבשות אוא"ס בכלים דבי"ע ע"ד שמתייחד בכלים דאצי' ולאחר שהמשיכו הנביאים בחי' זו הוי' צבאות אוי הוכיחו את ישראל בשם זה כי מבחי' זו שגבי"ע נמשך דבר הוי' בפני הנביא ולא דומה לשאר מוכיח שהיא תוכחת הנב' וזו תוכחת הבורא ית' שדבר הוי' שבפני הנביא היא המוכיחו והכח לזה להמשיך אא"ס שיתייחד בכלים דבי"ע ע"ד יחודו באצי' פתחה חנה תחלה למקרא להקב"ה הוי' צבאות מפני שכתוב ותתפלל חנה על הוי' הי' למעלה מבחי' שם הוי' שמאיר באצי' והוא בחי' סוכ"ע ששם כחשיכה כאורה שווין השוה ומשווה קטן וגדול יוכל להשפיל את עצמו למטה בבי"ע להיות מתייחד אוא"ס בכלים דבי"ע כמו באצילות ועד"ז יובן ענין התוכחה שבמ"ת גילוי כתר מל' הגילוי דבי"ע ששרשן גבוה מאצי' * משא"כ ספרים הראשונים וידבר הוי' הוא בוי"א דאצי' בהעלם כו' ולכן יהושע כשאמר שמש בגבעון דום נטל ספר מ"ת והראה כו' ואעפ"כ בצד א' יש התדמות מ"ת לשאר נביאים שמדברים בצד עצמן וכמשי"ב ואתחנן אל הוי' ואתפלל אל הוי' [כמו בירמי'] ויחזקאל ויהי דבר ה' אלי כו' רק התחלת מ"ת אלה הדברים אשר דבר משה אל בני ישראל כו' הוא כמו ד' ספרים הראשונים שלא נזכר מי המספר והמספר הוא עצמות המאציל כמשנת"ל כי גבהה מעלתה של מ"ת על מעלות שאר נביאים כמארז"ל כל הנביאים נתנבאו בכה ובאספקלריא שאינה מאירה ומשה רע"ה נתנבא בזה ובאספקלריא המאירה וכמ"ש במ"א ביאור זה שהי' בחי' בצלמינו כדמותינו הגם [שהמשיכו] הנביאים גילוי אוא"ס בבי"ע הגילוי הוא כדמותינו וכמ"ש וביד הנביאים אדמה ונק' מראה דמות כבוד ה' כו' והמשל מאספקלריא שאינה מאירה היא כמו שרואין במראה שפיגל בליא שרואין רק הדמות ולא עצמיות מהות הדבר משא"כ משרע"ה נתנבא בזה בחי' בצלמינו אספקלריא המאירה גילוי מהות אוא"ס כמשי"ב ותמונת ה' יביט כו' והתחלת מ"ת אלה הדברים הוא גי'כ כמו [זה הדבר] רק כשאומר ל' יחיד אומר זה הדבר וכשאומר לשון רבים הוא אלה הדברים כו'.

מד"ר ס"פ פנחס, אבל המועדות הללו אינן בטלים לעולם ולא החדשים, למה שהן להקביה שנאמר אלה מועדי ה', וכן אלה הם מועדי, וכן וידבר משה את מועדי ה', ולכך אין עתידים ליבטל, ועליהם נאמר סמוכים לעד לעולם עשויים באמת וישר עכ"ל. ובמד"ר פ' בא פט"ו בתחילתה, דקכ"ט ע"ג אלה מועדי ה' מקראי קדש כו' לשעבר ה' בידי שנאמר עשה ירח למועדים, אבל מכאן ואילך הרי מסורה בידכם ברשותכם כו' עכ"ל, הרי מפרש מועדי הוי' שהם ממש מועדים לשמחה לשם הוי', ודוגמת שבת להוי' שנאמר כי בו שבת וינפש, עמ"ש כד"ה לבאר ענין יוה"כ ובענין ג' סעודות דשבת בסידור ועיין זהר ר"פ נח, ומ"ש בענין חצר הפנימי' כו' וביום השבת יפתח ומ"ש עפ"י הזהר אמור ד"ק בענין אימתי זיווגא דכנס"י במלכא קדישא כו' שבשבת גמשך הזיווג להיות המשכות נשמות חדשות ע"י שמאיר בז"א מוחין דאבא הגק' קדש כמו"כ יובן ע"ז בענין מועדי כו' וכמש"ל ע"פ דבר אל בני ואמרת אליהם מועדי הוי' דפי' מועדי הוי' הוא היחוד עליון, והיינו ע"י שנמשכים בז"א מוחין דאימא ע"ד בעטרה שעטרה לו אמו ביום חתונתו וביום שמחת לבו כו', והוה שהביא המדרש ע"ז פסוק סמוכים לעד לעולם דקאי על יחוד זו"ג, כמ"ש בזח"א פ' בראשית דל"ה ע"א וע"כ יש בחי' ביו"ט מה שאינו בשבת שבשבת לא נזכר שמחה והיינו שהאור המאיר ביו"ט בא בבחי' גילוי יותר, ויובן זה ע"ד הנזכר בת"א ר"פ לך שיש בחי' בבנינה מה שגבוה מהחכמה ע"ש בענין הוא דא עתיקא ומשם דוקא נמשך הכח שיבוא בגילוי גם למטה כו', וז"ל הזהר בראשית דל"ה ע"א סמוכים לעד לעולם דא דכר ונוק' וכמו * תושב"כ ותושבע"פ וכן שמים וארץ) דאינון סמוכים כחדא סמוכים עולם תהאא בעולם עילאה, רצ"ל * ע"ד עמוד אחד שעליו העולם עומד וצדיק שמו הוא יסוד הרי סמיכת עולם התחתון שהוא מ' הוא על יסוד ולכן נק' יסוד כמו היסוד שעליו עומד ונסמך הבנין) דעד לא אתתקן עולם דלתתא לא אתתקן ההוא עולם דקא אמריגן, ר"ל * השפע לא בא בעלמא דדכורא רק כדי שישפע משם בעלמא דנוק' כמובן מפסוק בעטרה שעטרה לו אמו ש' * עילאה שהוא בשביל ביום חתונתו דוקא וכמ"ש במד"ר משפטים ספ"ל בענין צדיק ונרשע ובענין כי קרובה ישועתי לבא וכמ"ש זכר ונקבה בראם, ואז דווקא ויברך אותם, וע' בגמ' פרק הבע"י דס"ב סע"ב, ועפ"ז יובן מה שנק' מועדי ה' שהוא ענין היחוד, ואזי דוקא נמשך אור א"ס בתוס' אור בשם הוי'

מד"ר ס"פ פנחס : נעתק מבוך 539 קלב, א. נמצא ג"כ בבוך 790 ט, ב.
 לבאר ענין יוה"כ : לקו"ת דרושים ליוה"כ סח, א.
 וכנס"ל ע"פ דבר : כ"ה בהכ"י, וראה אוה"ת ויקרא ע' שכו.
 וכמו : אוצ"ל (וכמו).
 רצ"ל : אוצ"ל (רצ"ל).
 ר"ל : בבוך 790 (ר"ל).
 ש' : שם ליחא.

דו"א, וכמ"ש מזה ג"כ לעיל בפסוק דבר אל בניי סעיף ד') כי לא המטיר ה' אלקים על הארץ כו' ע"ש והמטר אף שבא מן השמים הרי גא' אני אענה את השמים והם יענו את הארץ, וכמ"ש מזה בזהר פ' יתרו דפ"ה ופ"ו אינן בטלים ע"ד כ"מ שנאמר לי אין לו הפסק ע"ד ו[א](ע)תה מרום ומה גמשך * לעולם בלי הפסק במד"ר ר"פ קדושים.

בט"ד, חוה"מ פסח

והניף את העומר תנופה כו', וכתוב בזהר הדוגמא לתרין אחתן אשר א' נטמאה וא' לא נטמאה והשקו להטהורה מים המאררי' וכד ארחת אותה אשר נטמאה הריח לבד וכדין וצבתה בטנה כו' וכדין בדיקותא דא"ח סמא דמותא לאשת זנונים וצ"ל ענין תנופות העומר שהוא דוגמת מים המאררים שמים המאררים הוא ענין בירור שנתברר אמיתי' הדבר שאם לא נטמאתה ונקתה ונורעה כו' ואם הוטמאה וצבתה בטנה כו' וכמ"כ ענין תנופת העומר וסה"ע ג"כ הוא ענין בירור וגם צ"ל ענין בדיקותא דא"ה שהוא סמא דמותא לאשת זנונים, הנה ענין בדיקותא דא"ח כו' הוא ענין הבירור טוב מרע סמא דמותא לאשת זנונים הוא מל' דקליפה כי הנה כתיב תייסר רעתך שע"י מעשה רע שאדם עושה נבראים מזה מלאכים רבים * כידוע שאין רע יורד מלמע' רק הרע געשה ממעשה התחתוני', והנה רע ומות ענין א' כמ"ש ראה נתתי לפניך את החיים ואת הטוב המות והרע ובחרת בחיים כו' כי ע"י הרע געשה מות כמ"ש תמותת רשע רעה, והגם שאנו רואי' דרך רשעים צלחה הטעם הוא מצד שמעורב טו"ר יחד, אבל כשנתברר טוב מרע וגשאר הרע בפ"ע בלי תערובות טוב כלל אזי כתיב באבוד' רשעים ריגה שאין תיקון לו כלל רק איבודו זהו תיקונו, משא"כ כשלא נתברר אזי הרע אין בתכלית הרע כי הרי טוב מעורב בו וגם הטוב אינו טוב גמור מחמת תערובות רע שבו כמשל סיגי כסף שכאשר

לעיל . . . סעיף ד' : כ"ה בהכ"י, וראה אוה"ת שם ע' שכת.

ומזה נמשך : שם ליתא.

והניף את העומר : געתק מבון 788 קה, ב. וראה לעיל וד"ה עבדים הינו בהערה.

וכתוב בזהר : ראה זח"ג צו, א. ביאוה"ו (וסה"מ תקס"ה) אמור קמ, ג (ע' תעד).

אשר — דא"ח : דאשת חל.

רבים : אוצ"ל רעים.

שאינו רע יורד מלמע' : ראה של"ה סח, א. קו, ב. ועוד, אמר"ק ס"ו, ב"ר מניא, ג.

שוח"ט טקמ"ט.

לא נתברר אזי הכסף אינו נקי מצד הסיגים שבו וגם הסיגים אינו פסולת לגמרי מצד הכסף המעורב בו אבל כשנתברר הכסף מהסיגים אזי הכסף הוא בתכלית הגקי והסיג הוא תכלית הפסולת שאין בו תערובות כלל וכלל, או כמשל הפרי שבעת פריחותו אזי מעורב הפרי והקליפה יחד ולכן אין בהפרי שום טעם מחמת התערובות עם הקליפה יחד אבל אחר גידולו שנתברר ונבדל הקליפה לעצמו והפרי לעצמו אזי בהפרי יש טעם ומתיקות והקליפה אינו ראוי לכלום וכמו"כ יובן הענין בעבודת ה' שצריך לברר הטוב מרע שלא יהי' יניקה כלל להרע מהטוב כי כ"ז שהם מעורבים יחד אזי הטוב אינו בשלימות הטוב כי * אין בו תערובות רע כלל והרע נבדל לעצמו שאין בו תערובות טוב כלל ורע בלתי טוב אין בו חיות כלל וע"ז כתי' תמות רשע רעה שאין לו תקנה כלל רק איבודו זהו תיקונו כמ"ש לעלוקה שתי בנות הב הב שהעלוקה מושכת פסולת הדמים ומחמת זה היא מתה כו' וזהו בדיקותא דא"ח היא הבריורוי' דכנ"י שמבררים הטוב מרע זה הוא סמא דמותא לאשת זנונים שהוא מל' דקליפה כו' כנ"ל, וזהו ענין מים המאררים ג"כ שהוא ענין בירור שאם טהורה היא כתי' ונקתה ונזרעה זרע מה שתחילה לא הי' ראוי לזה, ואם טמאה היא אזי וצבתה כו' והוא כדוגמת סממני הרפואה שאם כיון הרכבת הסממנים כראוי לחולה זאת אזי נתחזק חיותו ואם לאו אזי ממית אותו נמצא שאין ברפואה ממוצע כלל או שנתחזק החיות או שממית לגמרי, וכמו"כ יובן בעבודת ה' כי הנה ארו"ל גדולה תשובה שמביאה רפואה לעולם וכמ"ש הסולח לכל עוגיבי הרופא לכל תחלואיכי שבתשובה ג"כ אין מיצוע כלל כי ענין התשובה היינו שהי' מקושר בעומקי רע כאשר ידע אינש בנפשי' מח"נ שלו והי' בבחי' מות ממש וע"י תשובה מעומקא דליבא בחרטה ועקירת הרצון זר ע"י שנתמרמר לבו בקרבו על גודל הריחוק מאלקות אזי מביא רפואה לנפשו לחיות הנפש ממקור חוצבה, אבל כשהתשובה אינה מעומקא דליבא כראוי אזי יכול להיות שיפול עוד יותר ברע כו'. וכעת צ"ל ענין תנופת העומר שהוא כדוגמת טוב * המאררים שהוא ענין בירור כי מנחת העומר הוא קרבן ע"ג המזבח וידוע שבקרבן הי' ב' מיני אש אש שלמעלה ואש שלמטה כמארו"ל מצוה להביא מן ההדיוט ואה"כ יורד אש שלמע' שהוא ארי' דאכיל קורבנין ואש שלמט' נכלל באש שלמע'. ולהבין ענין זאת בעבודת ה' הנה כתי' מצרף לכסף וכו' לזהב ואיש לפי מהללו כמו למשל הזהב שמשמין בכור כל מה שמרתיחין הכור יותר יותר מתברר הזהב מהפסולת כמו"כ הוא בעבודת ה' כי הנה כתיב ואחר

חסוב כי : בהכתיי נרשם ג' נקודות בין תיבת אלו — וכנראה חסר.

גדולה תשובה : יומא טו, א.

טוב : אוצ"ל מימ.

מצוה להביא מן ההדיוט : ערובין טג, א. תריכ ויקרא ז, ז.

ארי' דאכיל קורבנין : דאה יומא כא, ב. זח"א ו, ב. זח"ב רעה, א. זח"ג לב, ב.

פ"א, א. רכה, ב. רלה, א. דמא, א. ועוד.

הרוח רעש לא ברעש הוי' אחר הרעש אש לא באש הוי' שמשמע שיש הוי' •
 ואש אלקים כי אש אלקים נק' מה שהנשמה מלוכשת בתוך הגוף ומתפעל
 באלקות ברשפי אש ע"י אותו השכל עצמו של נה"ט כי באמת ההתפעלות הוא
 מצד עצמות אלקות שהרי אוה"ע הגם שמשיגים השכל איך שמח' יש מאין
 מ"מ לא יתפעלו מזה מפני שאין בהם נשמה רק ישראל דוקא יתפעלו מאלקות
 מפני שכ"א יש בו נשמה אם ממדריגה גדולה או קטנה אבל נשמה יש בו
 ובמה מתפעל באותו השכל עצמו שיש לו בה העולם לכן נק' אש אלקים.
 וענין אש היינו שצ"ל ההתפעלות ברשפי אש דוקא ואין הפי' של רשפי אש
 להחם א"ע כידוע רק פי' התפעלות (היינו בל"א צוא ריט כו') והתפעלות
 זו יהי' לעומק אבל אם אינה לעומק רק דרך מעביר לבד הגם שההתפעלות
 הוא אמת ואינו מטעה א"ע אך שהוא דרך מעביר לכן אחר התפילה יפול בהבלי
 העולם והי' כלא הי' משא"כ כשההתפעלות הוא ברשפי אש כנ"ל אזי הפעולה
 מזה שעושה הכדלה אמיתי' בין טוב לרע והוא כמשל כור זהב שכל מה
 שמשמין יותר אש להיות רותח אזי התועלת מזה שיתברר הפסולת מן הזהב.
 כמור"כ הוא בענין הנ"ל שע"י התפעלות אש אלקים הנ"ל אזי נעשה הכדלה
 אמיתי' בין טוב לרע והתועלת מזה שגם אחר התפילה לא יפול בהבלי העולם
 ברשפי אש זרה כו' ואז ישרה בו אש הוי' שהוא שרש הנשמה כמו שהוא
 למע' כי אש אלקי' הוא ג"כ התפעלות הנשמה אבל היא מלוכשת בתוך גוף
 הטבעי' ואש הוי' היינו כמו שהנשמה היא בשרשה למע' קודם בואה לגוף כי
 לכאור"א גם בירידת נשמתו לגוף יש לו חלק הנשמה שלמע' והוא הנק' מולא
 וצלם כמ"ש אך בצלם יתהלך איש משא"כ כשאינן בו אש אלקים ואינו נבדל
 הרע מטוב בתכלית לא ישרה בו אש הוי' הנ"ל וד"ל. וענין אש הוי' מצינו
 בבע"ת כי בע"ת הי' תחילה מקושר בעמקי רע ברצונות הזרים ופתאום נתעורר
 בנפשו לשוב אל ה' בלי שום התבוננו' והשגות אלקות רק מצד שנתעורר בו
 שרש נשמתו כמו שהוא למע' בלי הלבשה בשום דבר כי אש אלקים היינו
 שההתפעלות הוא מלוכש בשכל וטעם משא"כ בבע"ת פתאום מתפעל לשוב
 לה' ואינו רוצה להיות בהיפוך זהו הנק' אש הוי' שהוא שרש הנשמה מצד
 שנתלבשה בגוף, וכמור"כ יובן שהנשמה תתענג על הוי' כמ"ש או תתענג על
 הוי' שהוא תענוג עצמי ופשוט מצד שרש נשמתו כו'. והנה כמו שיש ב' בחי'
 אש הנ"ל כמור"כ יש ב' בחי' רוח כמ"ש לא ברוח הוי' שיש ב' בחי' רוח הוי'
 ורוח אלקי' כמ"ש אשי ריח ניחוחי אשי הוא בחי' ב' אשים הנ"ל, וריח ניחוחי
 הוא בבחי' רוח ויש רוח אלקי' ורוח הוי' שהוא מלמע' למט' כי ניחוחי הוא
 נחות דרגא כו', והענין יובן עפ"י גשמיות כמו מה שאנו רואים גלי הים
 שמתרוממים למע' ש' פרסאות הוא מחמת הרוח שמרומם אותם מלמט' למע'
 וכת' בשוא גליו אתה תשבחם שרוח אשר מלמע' למט' משביח אותם ומשקיטם,

וכן יובן עפ"י מה שאנו רואי' רוח טועים * בין מלכים להתגרות זב"ז ולהלחם יחד הוא ג"כ ע"י רוח שמלמט' למע' כי הגה כתי' ועל מלכי האדמה באדמה שיש משפט על מלכים וזה להם לעונש שילחמו יחד ויפלו כמה אנשים ויתמעטו חיילותיהם, או כמו שיש בכל עיר ועיר בין אנשים רוח קנאה ושנאה לשנא א' לחבירו בלי גמלו רעה הכל הוא מחמת רוח עושים, וזהו הנק' רוח שמלמט' למעלה ויש רוח שמלמע' למטה ורוח זה בא להשקיט כמו בגלי הים, וכמו מלכים שיש פעם שהם בשלום הוא מצד הרוח שלמע' או בין סתם בג"א ג"כ הוא ג"כ כו' כנ"ל, וכמו"כ יובן בעבודת ה' כי הגה כתיב עד יערה עלינו רוח ממרום שנמשך בחי' רוח שלמע' שמעוררים את האדם פתאום לעבודת ה' ותועלת הרוח הוא שנכרך הטוב מרע בתכלית, אשר ע"י אש לא יוכל לברר רע כזו וכמ"ש כמוץ אשר תדפנו רוח כי יש קליפות שנקראים מוץ וענין המוץ הוא אשר נדבק להטה ונראה כמו שהוא מעצם החטה כי הפסולת גסים נבדלים ע"י שוורה אותם, וזהו תדפנו רוח שצריך לדוף אותו בחוקה, כמו"כ יובן בעבודת ה' שיש קליפות שנק' מוץ והוא כמו מתשבת בטלים לגמרי אשר אינו רע גמור, וע"י בירור שמבחי' אש הנ"ל לא נתברר רק רע גמור, אבל ע"י בירור שמבחי' רוח נתברר גם רע כזה, ואז יומשך עלי' רוח הוי' שהוא עצם הגשמה כמו שהוא למע' כו', ואופן הבירור הוא כמו שאנו רואים בגשמיות שהרוח הולך וסוער במקומות יש שם אוירים רעים ואופן הרוח שהולך בעקמימות עד"מ, ולכן כעת אריכות הגלות מפני שהבירור אינו נעשה בכ"א רק הבירור הוא ע"י משך זמן דוקא, וכמו ביעקב עם לבן שא' אחיו ברמאות כמ"ש עם עקש תתפתל דהיינו שיעקב אבינו סיבוב בכמה מיני אופנים שונים את לבן הארמי, ולכן כעת הוא ג"כ אריכות הגלות, וזהו ההפרש אשר בין דורות הראשונים לדורות האחרונים שדורות הראשונים אם הי' צדיק בולט בו הטוב לאמיתו ולהיפוך ברע הי' ג"כ ניכר אבל כעת יוכל להיות שיש צדיק כמו בדורות הראשונים ולא ניכר הטוב כי מטעם שמעורב טויר, והבירור אינו ביושר עד"מ שיתברר אמיתי' הדבר תיכף רק הבירור הוא בבחי' רוח כנ"ל, ובכ"ז יובן ענין מנחת העומר וספה"ע כי הם ענין א' שהוא רק לברר טוב מרע בתכלית בחי' אש ורוח הנ"ל וזהו ענין הדוגמא לתרין אחתין כד ארחת דא בדא כו' שע"י בירור הטוב מרע אוי נבדל הרע בתכלית ואז ממילא תמותת רשע רעה כו' והוא כמו ענין אכילה כי באכילה אין מיצוע רק אם אכל לש"ש לעבוד ה' בכח האכילה ההוא אזי האכילה נכלל ועולה לה' כעולה וקרבו ואין לרע מזה שום יגיקה כלל, ולהיפוך אם אכל למלא תאוות נה"ב אזי האכילה הוא כו' כמארז"ל שנים שאכלו פסחיהן זה אכל לש"ש וזה אוכל אכילה גסה זה שאכל לש"ש יפה לו וזה שאכל אכילה גסה קשה לו, נמצא

טועים : אוצ"ל עושים.

שנים שאכלו פסחיהן : ראה גזיר כג, א.

שבאכילה אין מיצוע כלל רק אוכלו לה' כו'. כמור"כ יובן במנחת העומר וספה"ע שהוא כדי לברר טוב מרע אין בזה מיצוע כי ע"י שנברר הטוב מרע בתכלית אוי הטוב נתחזק כו' והרע אבד ממילא כו'. ובה יובן הדוגמא לתרין אחתין כד ארחת כו' ודא הוא בדיקותא דא"ח סמא דמותא לאשת זנונים א"ח נק' כנס"י המבררת בירורי' נוגה סמא דמותא לאשת זנונים שהוא מל' דקליפה שממילא יבוער הרע כנ"ל וד"ל.

שני עשרונים. ב' יודין דוויצר תשר"ק העלאות התו' עה"ד טו"ר ע' מאור עינים בראשית על גמרא יומא א' אברהם יצחק כו' להמשיך לא שנית טוב זה מלאך חיים מאוד זה מה"מ כי בירור עה"ד מגיע למקור חיים וד"ל.

ד"ה וספרתם. נשערה נימא, בריא' מבינה אדם אצי' חכמה מוחין דאבא זהו ע"י חטה שעיי' נוסף עצם כח השכל, משכיל לאיתן, ביד נברא העוה"ב לא העלם כ"א דרך קצרו ב"פ לחם להיות אכלו ריעים, ממחרת השבת כי ההמשכה מוחין דאבא בד"ה והגדת, ע"כ שבע שבתות דוקא ע"ד מצות יאכל תמימות תוכו כברו גם מיוחד' עם ורב חסד כו', גם שלימות ע"ד וחד חרוב מנוחה כו', עומר עשירית האיפה מל' ג' סאין כח"ב כו' והגיף העומר ארוממך כו' מלך יחיד כו' גם לד' רוחות זהו ש' הוי' כו' נ' שערי ה' מיוד כו'.

וזה שער השמים, שער החצר הפנימית, אך לשון שיעור ג"כ בימין מאה שערים דיצחק, נשערה מאד תלים נון ג' בשמאל פרישי' לשון רוח סערה, וסוף יבמות פי' נשערה לשון חוט השערה.

וכנפיהם ולע"ל לא יכנף.

שני עשרונים : נעתק מבוך 355 קסא, א.
 ד"ה וספרתם : נעתק מבוך 1093 רל, א. — ואולי שיין לאוה"ת רות ואמר . .
 שש שעורים ע' איכג.
 ב"יד נבוא העוה"ב : מנחות כט, ב. לקו"ת בשלח א, א.
 ג' סאין כח"ב : מגיד משרים בהר (ירושלים תשי"ב) קיא, ב.
 וסוף יבמות : קסא, ב.

והנה בשער בימין ג' שרשים שיעור לכלוך שער החצר, ובשער בשמאל ה' שרשים ע"ד אחוז שער רעה כמו רוח שעה, ב' שערות, ג' שעות, ד' גשם הדק כשעירים עלי דשא, ה' שעירים או שדים, סעה בסמך רוח סעה.

וספרתם לכם להמשיך לכם ע"ס להיות בבחי' בצלמינו כנו' לעיל בד"ה במ"ג ח"א פ"א והנה יצי"מ פי' מצרים מצר מי כי מי ברא אלה עמ"ש בד"ה אלה מסעי דתקס"ג, ומצר הגרון מפסיק שלא יומשך מבחי' מי נש"ב אל בחי' אלה ו"ק ששה מדות הכלולים מששה כמ"ש בד"ה אלה פקודי, וזהו ענין הכוונה באחד אמליכתי למעלה ולמטה ולד' רוחות ו"ק בד"ה וארא אל אברהם, וז"ש אשר הוצאתיך מאמ"ץ להיות לך לאלקים כי אלקים חיבור מי אלה, וע' רבות ויקהל פ"ג ג' בחי' אלה, הא' אלה תולדות השמים והארץ היינו מי ברא אלה יש מאין, הב' ואלה שמות בגי' היינו יצי"מ שיהי' בנפש גלוי מי בבחי' אלה וזהו אלה מסעי וכו' אשר יצאו מארץ מצרים, אך עדיין גלוי זה רק בנה"א ולא בנה"ב וספה"ע בירור נה"ב, ועי"ז והחיות נושאות להיות העליה מבחי' וספרתם ע"כ בבחי' שער החמישים אשר לא יספר כי לא אדם הוא, ואזי וידבר אלקים את כל הדברים האלה, אלה החוקים וכו' שהוא ג"כ מי ברא אלה פי' מי ע"ד אנכי מי שאנכי כי אנכי כתר א"א מי שאנכי פנימי' הכתר עתיק ומבחי' מי שאנכי גמשך אלה החוקים.

וספרתם לכם : נעתק מבוך 1150 קסג, ב.
 בד"ה במ"ג ח"א פ"א : ספר חקירה סה, ב.
 מצרים מצר מי : פע"ח שער חגה"מ ט"ז, סידור הארז"ל סדר הגדה מסקא
 עברים היינו,
 אלה מסעי דתקס"ג : סה"מ תקס"ג ע' תרל.
 בד"ה אלה פקודי : לקו"ת פקודי ה, ג.
 אמליכתי למעלה ולמטה : ברכות יג, ב.
 בד"ה וארא אל אברהם : תנ"א וארא גה, ב.
 אנכי מי שאנכי : ראה לקו"ת — להארז"ל — תולדות כו, יט, הגסמן במאמרי
 אדה"ז — מרשיות לעי' רט.

שבת שבתון הוא לכם ועניתם את נפשותיכם, עמי' שבין תרטוב ח"א דף רי"ד א' * בד"ה והיתה זאת לכם לחקת עולם בעשור לחדש הזה תענו את נפשותיכם, בהקיצור סעיף ה' ו'. ויש להקדים הדרוש שובה ישראל עד, דרוש השני בלק"ת בדרושי עשיית גם להעיר מענין בבקר יאכל עד שנתבאר לעיל דף ל"ד *.

קיצור סעיף א'. שובה יש בו שני פירושים. ענין ואשוכה אליכם היינו בבחי' פנים וע' מזה בד"ה כי ביום הזה יכפר זרוע השני, וענין פנים ואחור, ע"ד פנימית וחיצונית, כמו מחודומ"ע, נקרא המחשבה פנימית לגבי הרבור וכ"ש לגבי המעשה, ומודומ"ע למעלה זהו ע"ד בראתיו יצרתיו אף עשיתיו, ויש ג"כ בחי' עמקו מחשבותיך ועמ"ש בלק"ת פ' בחקתי בד"ה ביאור אם בחקתי ושם פ"ד בענין ישראל עלו במחשבה.

קיצור סעיף ב'. וזהו ענין שבת שנאמר שער החצר הפנימית כו' וביום השבת יפתח שמאיר בו פנימית מבחי' המונה קדים שלמעלה מבחי' בראשית נמי מאמר הוא כמשנ"ת בת"א בד"ה ויקהל משה, וע' ד"ה לבאר ענין יוהכ"פ פ"א, שבש"ב עשרה נאמרות לברוא ולהוות בבחי' חיצונית מלכותו ית' וביום השבת נתעלה בבחי' פנימית א"ס ב"ה, וה"ו נקרא בחי' שביעה, וע' בד"ה כי ביום הזה יכפר דרוש הראשון פ"א שזה ההתלבשות בע"מ נקרא לאו אורחא דמלכא לאשתעי במילין דהדיוטא, וכאן פ"י וביום השביעי שבת מבחינת אשר עשה ונמשך החיות מבחינת מחשבה שהוא חצר הפנימית ולכן שבת אותיות תשב ע' בד"ה האוינו השמים דרוש הראשון פ"א בענין תשובה ע"ד והרוח תשוב, ובד"ה לבאר ענין יוהכ"פ ספ"א כ' ולפי שישראל עלו במחשבה לכן נאמר ושמרו בני' את השבת.

קיצור סעיף ג'. והנה יוהכ"פ הוא עיקר יום התשובה ולכן נק' שבת שבתון, שבחי' התשובה דשבת אותיות תשב הוא רק הארה. ממנו כמ"ש בד"ה האוינו השמים הנ"ל פ"ד ותשובה זו דיוהכ"פ זהו ע"ד לך אמר לבי

שבת שבתון הוא לכם : נעתק מבין 1098 לג, ב גוכ"ק. נמצא ג"כ בבין 229 פה, א.

א : אוה"ת ויקרא ע' חצר.

ל"ד : בנראה (בבין 1098 גוכ"ק מתחילים העמודים מע' מ — עפ"י בוך 229)

הכהנה לאוה"ת קרח ע' תשכה.

בד"ה כי ביום הזה : לקי"ת אחרי כו, ד.

ד"ה לבאר ענין יוהכ"פ : לקי"ת דרושים ליוהכ"פ סת, א.

בד"ה כי ביום הזה : לקי"ת אחרי כה, ד.

שבת אותיות תשב : נסמן לקמן ע' אקלט.

בד"ה האוינו : לקי"ת האוינו עא, ג.

בקשו פני, היינו פנימית הלב ועיין מענין פנימית הלב בד"ה אתם נצבים פ"ג ובד"ה כי תצא דרוש השני פ"א ב"ג, וזהו ענין שובו אלי דהיינו החזרת הפנים אליו יתברך כנ"ל בקיצור סעיף א'. אך איך יהי' בקשו פנימית הלב י"ל ע"ד כמים הפנים לפנים דקאי על התורה הנק' מים שהיא בחי' הפנים לפנים כי כל הקורא ושונה הקב"ה קורא ושונה כנגדו עי"ז נמשך לב האדם אל האדם העליון שעל הכסא, ועמ"ש מזה בהביאור ע"פ כי תשמע בקול ומ"ש מזה ע"פ לך אמר לבי בבוך תלים בתחלתו, ומ"ש מזה בד"ה את שבתותי תשמרו שלא נדפס בלק"ת, ועמ"ש בבוך תלים הנ"ל ע"פ יחד לבבי, כי לבבי י"ל ע"ד צור לבבי וחלקי אלקים, והשבטים שאמרו ליעקב כשם שאין בלבך אלא אחד פ"י בלבך היינו בינה שנק' ג"כ אלקים בחי' אלקים חיים כך אין בלבנו מ' הנק' אלקים סתם אלא אחד, וא"כ יחד לבבי יחוד המ' עם הבינה, וזהו ע"י יחוד חיצונית הלב ופנימית הלב בלק"ת בד"ה מי מנה עפר יעקב יעו"ש. והנה עי"ז את פניך הוי' אבקש והוא אור א"ס שלמעלה מהחכמה, כי חכמה היא יוד, ובמשה וראית את אחורי, ופני בחי' כתר רצון העליון, לא יראו, אלא בבחי' תשובה, כי עמך ממש הסליחה, ממעמקים בחי' כי עמך מקור חיים, קראתיך הוי', ממעמקים עומקא דליבא, ומשם נמשך מחילת עוונות, אנת הוא ממלא כל שמהן, כי אבי ואמי עזבוני ואעפ"כ הו' יאספני.

קיצור סעיף ד'. ופ"י כי עמך הסליחה למען תורא עמ"ש ע"פ ייראו את ד' קדושו כי אין מחסור ליריאו, אין הוא ע"ק בוח"ג פ' שלח דקנ"ח ע"ב, והוא ממלא כל מחסור ליריאו אף שהיראה במל', ושם ביאר ענין יש האמיתי ואין ויש, ושיש ב' בחינות אלו מאצ"י לבי"ע וכמ"כ מהמאצ"ל לנאצלים לכן נק' ע"ק מל' דא"ס אין, וכמ"כ מל' דאצ"י וזהו שהבריאה מאין ליש, ע"כ שורש יראה תתאה גבוה מאד, וזהו והי' אמונת עתך כו' יראת ד' אצרו.

בד"ה אתם נצבים : לקרית נצבים מה, סעי"ג.

ובד"ה כי תצא : לקרית תצא לה, ג ואילך.

התורה הנקי מים : ב"ק יו, א.

כל הקורא ושונה : ראה תדא"ר רפ"ח.

בהביאור ע"פ כי תשמע בקול : לקרית (וסה"מ תקס"ו) ראה מה, ד (ע' שלב).

ע"פ לך אמר לבי : אוה"ת (יהל אור) תהלים ע' קה.

את שבתותי תשמרו : סה"מ תק"ע ע' פב ואילך.

ועמ"ש . . יחד לבבי : אוה"ת (יהל אור) תהלים ע' שה.

כשם שאין בלבך : פסחים נו, א.

אמור כ"ו ל"ד

דבר אל בני ישראל לאמר בחמשה עשר יום לחדש השביעי הזה חג הסוכות שבעה ימים לה' פ"ק דסוכה ד"ט ע"א אמר קרא חג הסוכות שבעת ימים לה' סוכה העשויה לשם חג בעינן. י"ל חג חסד גבורה כדפי' ברע"מ פנחס רג"ה ע"ב, וסוכה בינה צ"ל עשויה לשם חג להקיף ז"א כו'. ורש"י פי' סוכות לשם חג דכתיב סוכות לה' לשם מצות המלך להוי' היינו ת"ת וזהו לשם חג ות"ת. וטעמא דבייש ע"ד תעשה ולא מן העשוי כי צריך להמשיך אור חדש מפנימי' או"א ולא מהחיצוני' דאו"א שלהחיות העולמות. וב"ה י"ל דוודאי ג"כ ס"ל דהוא אור חדש, אלא ס"ל דא"צ לעשות סוכה חדשה בגין זה כי הסוכה הוא בינה אלא שנמשך בה אור חדש מא"ס זה נמשך ע"י שהאדם יושב בסוכה ממשך אור חדש בחו"ב. ולכן צריך שיחדש בה טפח על טפח כי טפח בחי' יו"ד, ובמא"א ט' י"ג טפח יסוד כו', גם ע"ש וימיני טפחה שמים וסוכות הוא וימינו תחבקני, ועיין בטר"ב סי' תרל"ו מ"ש בענין סוכה ישינה ושצריך לחדש בה דבר. והנה בגמ' שם דיש חילוק בין ציצית לסוכה דבציצית בעינן טווייה לשמה משא"כ בסוכה. אפ"ל כי ציצית גדילים ד' חיות המרכבה ול"ב נ"ה, וזה תעשה לך ממש כי הוא המשכת א"פ וממשיכים אור זה מחדש. אבל סוכה שהיא בחי' צל ומקיף א"כ מקיף זה בעצם אין בכוחינו לעשות מחדש כי המקיף כבר יש והוא בחי' סוכ"ע ע"כ גם סוכה ישינה כשרה כו'. גם כל האזרח תושב מאז ומקדם מה שישראל עלו במחשבה ואין זה עשייה מחדש כ"א להמשיכו מההעלם אל הגילוי כו'. משא"כ הציצית המשכת ל"ב נתיבות מיסוד לחיות המרכבה כמ"ש בר"ח שעה"ק פ"ו זה בכוחינו לעשות כו'. וב"ה דורש מנין לעצי סוכה שאסורים כל שבעה ת"ל חג הסוכות שבעת ימים לה' ותניא ריה"ו ב"ב אומר כשם שחל שם שמים על החגיגה כך חל ש"ש על הסוכה, ועיין בגמ' פ"ד דביצה דף ע"ב ובא"ר סי' תרל"ח בשם עה"ק דה"ל קדושה הגוף ובפמ"ג על המ"א שם סי' הנ"ל סק"ג. משא"כ בציצית שאין קדושה חלה עליהן רק אסור להשתמש בהן משום ביזוי מצוה כש"ע אדמ"ו סי' כ"א. וי"ל כי הגה המצות נקראים מצות המלך מ' דאצי' או בז"א אבל עשיית גילוי המלך הקדוש מ' דא"ס ואח"כ נמשך בחי' זו מלמעלמ"ט. וזהו ענין הסוכות שהמלך נק' סוכך ביחוקאל כ"ח כרוב ממשך הסוכך, וא"כ זהו גילוי מלך עילאה בינה או עתיק, עזח"ב יתרו ס"ו ב' רזא

דבר אל בני ישראל : נעתק מבז"ב 649 קלב, א.

שישראל עלו במחשבה : ב"ר פ"א, ד. ביאורו בלק קו, ב. לקיחת בחקתי מו, א.

שה"ש יט, ב.

החגיגה — דף ע"ב : בצ"ל דף ל' ע"ב.

המצות נקראים מצות המלך : ראה תוספתא נגעים פ"ג, ה"ו. ב"ב קנט, א

גזירת המלך.

דקדה"ק, ולכן גם עצי סוכה חל עליהם קדושה, ועמ"ש בדיה ועשו להם ציצית בענין ב' הבחי' שבמצות, היינו מה שנק' מצות הוי', ומה שנק' מצותי כו'. סוכה פ"ב כז"א כח"ב זח"ג אמור קב"ב רנה"ב רנה"ב של"ה רמח"ב ע"מ קב"א מ"ע רמ"ט י"ה י"ט ל"ג כ'.

ב) סוכה פ"ב כז"א דגמר חמשה עשר חמשה עשר מחג המצות דלילי יו"ט הראשון של חג מחוייב לאכול פת בסוכה משא"כ שאר הימים אי בעי אכיל ואי בעי לא אכיל. ועיין בלק"ת בדיה מצה זו ספ"ב וז"ל אבל מצה מוחין דאבא די בלילה הראשונה כו' כי יומם יצוה ה' חסדו יומם דאזיל כו' ענגא דאהרן דכתיב ביה נמי לא ימוש עמוד העגן יומם כו' שכולל כל הימים, והיינו יום ראשון בלבד שהוא חסד כו' עכ"ל. וא"כ ממילא דטעם זה שייך ביותר גבי סוכות דהא זהו ממש ענין ענגא דאהרן. ועיין בזה אמור ח"ג דק"ג ע"ב ובפי' הרמ"ז שם שמלבד שכל החסדים מושרשים בחסד ראשון עוד גם בהתפשטותם צריכים לו שהוא נותן בהם כח להתפשט כל אחד במקומו ולכן נק' יומם דאזיל עם כולהו יומין עכ"ל.

ג) סוכה פ"ב כח"ב דאע"ג דבחמשה עשר דחג המצות נשים חייבות במצה גבי חמשה עשר דסוכה נשים פטורות. י"ל מצה ההמשכה משכינתא תתאה בחי' לא זו מחבבה עד שקראה בתי ואע"ג שהוא מוחין דאבא זהו ע"ד ורעה אמונה אבא יסד ברתא וזה גם נשים חייבות, אבל סוכות בחי' לא זו מחבבה עד שקראה אמי זה נשים פטורות. כי מדרגה זו רק בעלמא דדכורא כו' ויובל שהוא בינה דוכרא הוא.

ד) זח"ג דרנ"ה ע"ב חמשה עשה היינו יו"ד ה"י, ואפ"ל ההפרש בין חמשה עשר דחג המצות ובין חמשה עשר דחג הסוכות כי יש י"ה במ' ג"כ ויש י"ה בחו"ב.

ה) זח"ג אמור קב"ב מפרש עשר הוא בבחי' מ' כנס"י וחמשה ימים שאח"ז הם ה' ספירות דז"א מחסד עד הוד. והטעם שבמ' בחי' יו"ד ובז"א ה' י"ל ע"ד בחכמה יסד ארץ כונן שמים בתבונה, ועוד משמע שם שאוי בחמשה עשר יום נמשך בבחי' י"ה שבז"נ מבחי' י"ה שבחו"ב, וזהו ע"ד ביום ההוא יהי כו'. עוי"ל כי ביו"ד נברא העוה"ב וע"כ יוהכ"פ שאין בו לא אכילה ולא שתייה כו' מאיר בו בחי' יו"ד שנברא בו העוה"ב וזהו ע"י ה' עיגוים כו', ואח"כ בחמשה עשר שהוא ג"כ בחי' ה' שנברא בו העוה"ז ממשיכים האור

והגילוי מן העולם ועד העולם מעלמא דאתכסייא בעלמא דאתגלייא. של"ה במסכת סוכה שלו פ' תורה אור דרמ"ח ב' הביא ד' תולע"י.

ו) לפמ"ש בלק"ת בד"ה ראה אנוכי גותן בענין י"ה נקודה בהיכליה וזהו ענין יהא שמיה רבא כו' המשכת י"ה בוי"ה משא"כ עכשיו אין השם שלם, אי"כ יובן ענין בחמשה עשר יום לחדש השביעי שאו ממשיכים בחי' י"ה בבחי' ו"ה. ובפרט עפמ"ש יו"ד בחי' משכיל לאיתן האורחי שייך בחי' זו לטוכות עפמ"ש כל האזרח בישראל ישבו בסוכות כו'. ועמ"ש ע"פ הללויה ושם נת' מענין הנבי מוסיף על ימך חמש עשרה שנה, ושם נת' שזהו איה מקום כבודו.

ז) עו"ל ע"ד המאריך באחד מאריכין לו ימיו ושנותיו, ופי' אדמיו ג"ע ע"ד חסידות ימיו הוא אהבה ושנותיו הוא יראה שמשפיעי' בו דו"ר עילאין, וע"ד הקבלה י"ל המאריך באחד שממשיך מא"א באחד הוא בע"ס דו"א, והיינו ע"י שמאריך ממש בק"ש ותפלה כו', ועי"ז מאריכין לו ימיו ע"ד מ"ש בד"ה לא תהי' משכלה בפ"י את מספר ימך אמלא, מלשון השמים מספרים בהירות כו', ועד"ז ע"י עשיית שזהו ענין המאריך באחד עי"ז מאריכין לו ימיו כי ענין חג הסוכות שבעה ימים שבחי' שבעה ימים הידועים שהוא ימי עולם דו"א מקור חיות העולמות ממשיך עליהם צ"ל סכך שהוא בינה שבה התגלות עתיק כו', וזהו שופר מאריך שממשיך מא"א כמ"ש בלק"ת ס"פ תבא והמאריך באחד זהו קבלת עול מלכות שמים, וזהו ענין מלכיות. גם י"ל שעיקר האריכות בדלת דאחד, ועיין בת"א פ' בראשית בד"ה ענין הברכות גבי מטבע ארוך פותח בברוך ותותם בברוך מבואר שזהו עלמא דאתגלייא וגבי חד אריך חד קציר, מבואר חד אריך הוא חסד ומאריכין לו ימיו זהו זכרינו לחיים.

ביום הראשון מקרא קדש כל מלאכת עבודה לא תעשה. פ"ק דפסחים דף ה' ע"א פ"ב דחגיגה י"ח א' ע' זח"ג רצ"ד א' פ"ק דפסחים שם ארז"ל בשכר שלשה ראשון זכה לשלשה ראשון כו' עד ראשון לציון הגה הנם, והענין

ע"פ הללוי: אזה"ת (יהל אור) תהלים ע' תקסב.
 המאריך באחד: ברכות יג. ב. וראה סה"מ תקס"ג ע' קעב ואילך.
 בד"ה לא תהי' משכלה: תו"א משפטים עט, ג.
 ביום הראשון מקרא קדש: געתק מבון 649 קלד, סע"א.

ע"פ מ"ש בוח"ג האזינו רצ"ד א' ע"פ מרשית השנה חסר אלף ת"ח אלף בלחודוי אקרי ראשון דכר היינו אריך אנפין באלף סתום וגנוז מה דלא אתיידע היינו עתיק שהוא מ' דא"ס כד אתחבר האי אלף באתר אחרא אקרי ראשית היינו חכמה שנקראת ראשית ע"ש שמאיר בה בחי' כתר כו' ולזמנא דאתי כתיב ראשון לציון הנה כו'. פי' שאזי יהי' התגלות הכתר שלמעלה מהחכמה שהחכמה נקרא ראשית לשון נקבה שמקבלת הארה מהכתר שהוא הנק' ראשון ל' זכר כמ"ש בת"א פ' יתרו בד"ה זכור את יום השבת דרוש הראשון. והנה כתיב בכסא ליום חגיגו ופי' אדמו"ר נ"ע שבר"ה הוא בחי' כסא והסתר וליום חגיגו היינו חג הסוכות מתגלה כו'. ולכן בר"ה מרשית חסר אלף הגם שע"י התקיעות והתפלות נמשך האור מבחי' א' עדיין הוא בכסא והגילוי בסוכות וז"ש ביום הראשון והוא גימט' כתר ור"ה נק' זכרון ליום ראשון. עמ"ש בד"ה אעברה נא ואראה את הארץ בענין אני ראשון כו' ובענין ראשון הוא לכם כו'.

ולקחתם לכם ביום הראשון פרי עץ הדר כו' הנה איתא פ' אמור בברכות פ"ל משל לשנים שנכנסו לדין ולית איגון ידעין מאן נצח ומאן שנסב באין בידו ידעין דהאי נצח כך ישראל ואוה"ע באין לדין ומקטרגין לפני הקב"ה בר"ה ולית אנן ידעין מאן נצח אלא במה שישאל יוצאין מלפני הקב"ה ולולביהן בידיהן ואתרוגיהן בידיהן אנן ידעין דישראל אינון נצחין הדא הוא דכתיב געימות בימיגך נצח ולפיכך משה הזהיר להם לישראל ולקחתם לכם ביום הראשון. וצריך להבין המשל לשנים שנכנסו לדין הלא כתיב משפט לאלקי יעקב כו' שהמשפט הוא על גילוי אלקות ומהו ענין לשון ישראל ואומות העולם ומקטרגין. הנה אומרים מלכיות זכרונות שופרות. אמרו לפני מלכיות כו' שתמליכוני עליכם כו' ולהבין הענין הנה כתיב כה אמר ה' מלך ישראל וגואלו ה' צבאות אני ראשון ואני אחרון כו'. וצריך להבין למה נק' הקב"ה מלך ישראל והלא כתיב מי לא ייראך מלך הגוים הלא נק' מלך הגוים ומהו שאומר כאן מלך ישראל. אך הענין הוא כי הנה יש מלוכה ויש ממשלה וכתיב מלכותך מלכות כל עולמים וממשלתך בכל דור ודור כו' כי ממשלה הוא בע"כ משא"כ מלוכה שמלכותו ברצון קבלו עליהם ובחי' כו'.

שבר"ה הוא בחי' כסא : ראה לקי"ת דרושים לר"ה נו, סע"ג.

ביום הראשון . . . כתר : מ"ע הובא בלקי"ת דרושים לשמ"ע פה, ד.

בד"ה אעברה נא : ראה אוה"ת ואתחנן ע' קלג.

ולקחתם לכם ביום הראשון : נעתק מבוך 370 סו, א. גמצא בין מאמרי כ"ק

אדמו"ר הצ"צ ואולי הנחת כ"ק אדמו"ר האמצעי ממאמר כ"ק אדמו"ר.

אמרו לפני מלכיות : ר"ה סו, א.

מלוכה זה היא בר"ה כי בכ"ה באלול נברא העולם ואדה"ר נולד ביום ו' למעשה בראשית שהוא יום ר"ה וקבל עליו מלכותו ית' כי אמר שירה ה' מלך גיאות לבש וע"כ כעת בר"ה אמרו לפני מלכויות הענין הוא דהנה כתיב והי' ה' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהיה הוי' אחד ושמו אחד ופי' הוי' אחד כי הנה שמש ומגן הוי' אלקים דשם אלקי' נק' מגן שמעלים ומסתיר על שם הוי' וכמו עד"מ נרתק שהוא ענין הסתרה על האור הגם שהאיר מאיר ע"י הנרתק עכ"ז הוא רק אור של תולדה וכמו אור המאיר ע"י מסך ופרסה שאין זה כמו עצם האור שמאיר שלא ע"י הפרסא כו', ועד"ז הנה שמש ומגן שמש הוא בחי' שם הוי' ושם אלקי' הוא בחי' מגן ונרתק לשם הוי', והנה זה עכשיו אבל לע"ל יהי' הוי' אחד כי לע"ל הקב"ה מוציא חמה מנרתיקה שיאיר ויתגלה לשם הוי' עצמו וזהו ולא יכנף עוד מוריק כנף הוא הסתר ולע"ל לא יכנף עוד וכו' ואז יהי' הוי' אחד. והנה פי' ושמו אחד כי עכשיו לא כמו שאני נכתב אני נקרא נכתב בה' ונק' באד' ע"כ אמרו כל ההוגה את ה' באותיותיו אין לו חלק לעה"ב, והנה להבין מהו ענין של החטא כ"כ של הוגה באותיותיו, והענין הוא כי שם הוי' הי' הוה ויהי' כאחד הי' הוא קודם שנברא העולם ולאחר שנברא העולם בשוה וכמ"ש אני ראשון ואני אחרון ומבלעדי אין אלקים, אני ראשון היינו קודם שנבה"ע ואני אחרון היינו לאחר כל השמיטות ויובלות כו' ומבלעדי אמצעיות דהיינו העת והזמן דעכשיו אין אלקים והנה בחי' זו אין מתגלה עכשיו וזהו לא כמו שאני נכתב אני נקרא כי הכתיב הוא העלם והקרי הוא בחי' גילוי שאין הגילוי עתה בבחי' זו דשם הוי' אך שהי' הוה ויהיה כאחד הקרי הוא בשם אד' דאשתמודעא אדון על כולא ופי' אדון הוא כמו אדון על דבר שהרבר הוא נפרד ויש בפ"ע וכמ"כ למעלה שם אד' מורה על התהוות הבריאה יש מאין והוא אדון עליהם ואין זה התגלות הוי' שאני ראשון ואני אחרון כו' וע"כ כל ההוגה את השם אין לו חלק כו' כי אין אפשר לקרוא בשם זה אהרי שאין הגילוי מלמטה עד"ז כ"א רק בשם אד' דווקא כי רק לכה"ג ביוה"כ בקדשי הקדשים הי' מזכיר את ה' מפורש יוצא בקדושה ובטהרה לפי שבבהמ"ק היה הגילוי אלקות ושם הי' מאיר בחי' שם הוי' כי כתיב הוי' בהיכל קדשו גימט' אדנ"י כי שם אדנ"י הוא היכל לשם הוי' והוא מלובש באדנ"י ע"כ בהיכל שם השיג

בכ"ה באלול נברא העולם : ויק"ר ר"פ כט. פסיקתא בחודש השביעי. פור"א פ"ת ר"ן לר"ה טו, א.

לא כמו שאני נכתב : ראה מטחים ג, א.

כל החזקה : ראה סנהדרין פ"י (פ"א) מ"א.

שם הוי' הי' : ראה ע"ת דרוש עגולים ויושר ענף א. שו"ע אדה"ז תאו"ת

ס"ה, ס"א.

רק לכה"ג : ראה סוטה פ"ו, מ"ו. תורה הרי סוטה לת, א.

רק . . בקדשי הקדשים : ראה יומא לט, ב.

בהיכל . . גימט' אדנ"י : באורי אור מערכת היכל ס"יא ובאייר נתיב שפ.

הכה"ג איך שאני הוי' לא שניתי כו', והנה כל זה הוא עכשיו אבל לע"ל יהי' שמו אחד כי יהי' הקרי והגילוי ואזי וידע כל פעול כי אתה פעלתו כי עכשיו הגם שכח הפועל בנפעל עכ"ז אין זה בבחי' גילוי אבל לע"ל וידע כל פעול כי אתה פעלתו ויבין כל יצור כו' ואפי' שכל אנושי ישיג כי אתה פעלתו וכו' וזהו בחי' מלך וכמ"ש והי' הוי' למלך על כל הארץ ביום ההוא יהי' הוי' אחד ושמו אחד, והנה לע"ל יתגלה זה ועכשיו צריכים להמשיך זה, זהו אמרו לפני מלכיות שתמליכוני עליכם פי' שיהי' התגלות בחי' מלוכה ע"ד הגיל דלע"ל והי' ה' למלך על כל הארץ, והנה בר"ה ממשיכים דרך כלל ובדרך פרט הוא בק"ש בכל יום שאומר שמע ישראל הוי' אלקינו הוי' אחד ופרש"י הוי' שהוא אלקינו עתה ולא אלקי האומות הוא עתיד להיות הוי' אחד שנאמר כי אז אהפוך אל העמים וכו' ונאמר ביום ההוא יהי' הוי' אחד ושמו אחד עכ"ל הרי שבק"ש ממשיכי' בחי' מלכיות והענין הנה ק"ש הוא קבלת עול מ"ש וכדאיתא במשנה למה קדמה שמע לוהיה אם שמוע כדי שיקבל עליו עול מ"ש תחילה ואחר כך יקבל עליו עול מצות, והנה צ"ל מהו ההפרש בין קבלת עול מ"ש לקבלת עול מצות הלא לכאורה ענין א' הוא ולהבין זה הנה פסוק אנכי הוי' אלקיך אין גמנין במנין רמ"ח מ"ע לפ"ד הרמב"ן, והענין הוא כי הנה פסוק שמע ישראל הוי' אלקינו הוי' אחד הוא קבלה לענין אנכי הוי' אלקיך וכדאיתא ברבות פ' ואתחנן שעל מה שאמר הקב"ה אנכי הוי' אלקיך קבלו ישראל זה ואמרו הוי' אלקינו וכו' וזהו ענין קבלת עול מלכות וע"כ אין נמנה במנין רמ"ח מ"ע כי הוא בחי' קבלת עול מ"ש הקודם לבחי' קבלת עול מצות וכדאיתא המשל למלך שנכנס למדינה ואמרו לו בני המדינה גזור עלינו גזירות ואמר להם קבלו מלכותי תחילה ואח"כ תקבלו גזרותי, וזהו אנכי הוי' אלקיך אשר הוצאתיך מארץ מצרים הוא מצ"ר י"ם וגבול לכל העולמות הם בבחי' גטל מן הארץ לרקיע מהלך ת"ק שנה ואפי' בחי' ח"ע ים החכ' נק' מצרים כו' וצ"ל אשר הוצאתיך מארץ מצרים והוא ע"י קבלה דשמע ישראל שקבלו זה כי שם כתיב ואהבת את הוי' אלקיך בכל לבבך כו' ובכל מאודך מאוד הוא בלי גבול וע"י זה היא היציאה מבחי' מצרים וגבולים וזהו ענין קבלת עול מ"ש דפ' ראשונה דק"ש ולכן מן ואהבת עד ובשעריך מ"ב תיבין כנגד מ"ב מסעות שהו' מדות

וכדאיתא במשנה : ברכות פ"ב, מ"א.

הוא — נמנין : כנצ"ל נמנה.

לפי"ד הרמב"ן : ראה רמב"ן לטה"מ מ"ע א, מ"ח ה, יתרו כ, ב, דרך מצותיך

מצות האמנת אלקות.

וכדאיתא המשל : מכילתא יתרו כ, ג.

מצרים הוא מצ"ר י"ם : טע"ח שער תג המצות פ"ו.

מן הארץ לרקיע : תגינה יג, א.

ואהבת . . . מ"ב תיבין : ראה מאמרי אדה"ז פרשיות ע' תשח ובהנמסר לשם.

מ"ב תיבין כנגד מ"ב מסעות : ראה לקו"ת (וסה"מ תקס"ו) נשא כ, א (ע' קצב).

כלולות מוי"ו כי הכל הוא בחי' העלאה ועי"ד זה אומרים ג"כ בר"ה לפני תקיעת שופר שם אנא בכח גדולת שהוא שם מ"ב והו אמרו לפני מלכות שתמליכוני עליכם וע"כ נק' מלך ישראל כי המשכה זו דבחי' מלכות דהיינו שיתגדל בחי' שם הוי' איך שהוא בחי' הי' הוזה ויהי' כי המשכה זו שייכה רק לישראל לבד והנה אמרו ובמה בשופר כי שופר הוא בחי' תשו"ע, והנה לך אמר לבי בקשו פני את פניך הוי' אבקש לך הוא בחי' כי כל בשמים ובארץ כי הוא בחי' חכ' וטעם הנמשכות ממות ללב להיות התהוות המדות והנה ההמשכה מלמעלה הוא בחי' כי כל בשמים ובארץ והעלאה שמלמטה למעלה נק' לך הוא בחי' העלאה וכמו לך הוי' הגדולה כו' והוה לך אמר לבי בקשו פני פנימיות הלב כו' דהנה למשל כמו שיש ב' בחי' במחשבה יש שנוגע לאדם וחושב בזה אבל אינו נוגע לו כ"כ חוק אבל יש ענין שנוגע לאדם מאוד בעצם ע"ז יש ב' בחי' חיצוניות הלב ופנימיות הלב חיצוניות הלב הוא מהתבוננות אחרי הוי' תלכו כמאמרו"ל ישאג כמו הארי ששואג ואו' קדוש לפי שמשגיג התהוות מאין ליש כו' וכמ"כ התבוננות זאת בנפש איך שמקור החיות הוא רק זיו וע"כ העולמות בטילים אך כ"ז הוא רק אחרי הוי' תלכו שנק' אחרי בחי' אחרים כי ההתבוננות הוא רק מביטול העולמות אבל יש התבוננות ממהו"ע ית' ולא רק מביטול העולמות ומבחי' התבוננות זו נמשך פנימיות הלב והוה ובמה בשופר כי שופר תקיעה הוא קול פשוט והוא למעלה מהדיבור כי פנימיות המדות א"א להיות נמשך בדיבור כמו שרואים כשהאדם בהתפעלות יתירה באיזה מדה כמו בכעס גדול א"א לדבר או נמצא רואים שפנימיות הלב הוא למעלה מבחי' דיבור וע"כ ובמה בשופר כי ע"י קול שופר שהוא קול פשוט בחי' פנימיות הלב גנחי גנח ילולי יליל בכיה על ריחוק מאלקות ועי"ז ממשיכים בחי' מלכות כו' והוה דודי לי ואני לו שקאי על מ"ת שאז הי' דודי לי המשכה מלמעלה למטה קול דודי מדלג כו' ועי"ז נעשה ואני לו שהוא הביטול מלמטה למעלה כי גדול תלמוד שמביא לידי מעשה כי מעשה הוא כפייה וביטול רצון ותלמוד מביא לידי מעשה והוה דודי לי ומזה נמשך ואני לו, והנה כתיב אני לדודי ודודי לי ומבואר בזהר שקאי על ר"ש בן יוחאי שעליו נאמר אני לדודי ודודי לי כי אמר על עצמו

אומרים . . שם אנא בכח : וכ"ה בסידור שער הק"ש עד, א. וראה היום יום עי צב.
והנה אמרו : ר"ה שם.

כמו הארי ששואג : השה סידור שער הציצית ה, א. שער אלול (ולקו"ת נצבים) רלא.

ד (מז, רע"ג). שער חג השבועות (ולקו"ת במדבר) שה, סע"א (י, א). לקו"ת שם יא, ב.
אמרי בינה שער הציצית ס"ב (א, ד).

גנחי גנח ילולי יליל : ר"ה לג, ב.

גדול תלמוד : ראה קדושין מ, ב.

ומבואר בזהר : ראה זחיג רפה, א.

בחד קטירא אתקטרנא בי' וכו', צ"ל והלא אני לדודי ודודי לי ר"ת אלול
הלא שייך זה לכל ישראל כולם שאומרים אני לדודי ודודי לי וא"כ מהו
שמבואר בזהר שאני לדודי קאי על ר"ש בן יוחאי, והענין כי הנה בחד
קטירא אתקטרנא יש ב' פירושי' הא' הוא כי הנה תלת קשרין מתקשרין דא
בדא ישראל מתקשראן באורייתא ואורייתא בקוב"ה, והענין הוא כי קוב"ה
סתים וגליא אורייתא סתים וגליא ישראל סתים וגליא כי הנה קוב"ה סתים
וגליא היינו כי הוא מ"ש מבשרי אחזה אלוקה כמו הנשמה שאין אדם יודע
מהותה עכ"ז הוא מרגיש ויודע שהגוף חי מן הנשמה וע"ד זה הנה כשרואים
שיש ז' רקיעים מסתמא יש כח אלוקה המחיה ומהותה אותם והרי הוא כשרואים *
מהות הנשמה ועכ"ז מרגיש ויודע שהנשמה מחיה את הגוף כי הגוף אין
לו חיות זולת הנשמה וע"ד זה למעלה ג"כ הנה מקור החיות שנמשך להחיות
העולמות ה"ז כמו שרואה ממש וע"ז נאמר מבשרי אחזה והוא בחי' גליא
אך יש בחי' סתים דהיינו מה שאני הוי' לא שניתי אתה הוא קודם שנברא
העולם ואתה הוא משנברא העולם שבחי' זו אינו מושג איך זמה כי אין
לזה דמיון מהנשמה שיהי' מובן ע"ז ומבשרי אחזה כו' וע"כ נק' סתים וע"כ
מברכים בכל מצוה בנוסח הברכה בלשון נסתר ולשון נוכח ברוך אתה לשון
נוכח אשר קדשנו לשון נסתר כי ע"י הברכות ממשיכים מבחי' סוכ"ע בממכ"ע
שזהו ענין קוב"ה סתים וגליא כי ע"ד זה בתו' יש ג"כ ב' בחי' אלו אורייתא
סתים וגליא כי על תורה כתיב עוטה אור כשלמה נוטה שמים כיריעה שבכדי
להיות נוטה שמים כיריעה הוא ע"י עוטה אור כשלמה שהיא התו' שיש בה
שני מדריגות וכמ"ש הנסתרות להוי' אלקינו טעמי תו' שלא נגלו והנגלות
לנו ולבנינו כו' וכן בנשמות יש ג"כ שני מדריגות אלו ונק' יעקב וישראל
ישראל הוא בחי' כי שרית עם אלקים שהוא מושל על שם אלקי' כו' שהוא
בחי' אתהפכא ויעקב הוא בחי' אתכפיא ובכלל הוא ב' מדריגות של הנשמה

בחד קטירא : זח"ג שם.

ר"ת אלול : אבודרהם סדר תפלת ר"ה ופירושה בשם הדרשנים. פ"ח שער ר"ה פ"א.
שער הפסוקים — להאריז"ל — שה"ש ה, ג. ראשית חכמה שער התשובה פ"ד ד"ה עוד יש
(קטו, ב). עשרה מאמרות מאמר חקור דין ח"ג פ"ד (ירושלים תשל" — פו, ב). שליה
ריג א. סידור ר"ש ראשקוב סדר יחודים מר"ח אלול (ח"ג מה, ב). סידור קול יעקב שער
התשובה בתחלתו (ח"ב קה, א). לקו"ת ראה לב, א. לג, א. דרושים לר"ה סד, א. סידור שער
אלול רכז, סע"ג. הנחות הר"ם ע' כה, ועוד.

תלת קשרין : ראה זח"ג עג, א הגסמן במאמרי אדה"ז — טרשיות לעי' רפב.
לקו"ש ח"ס בשולי הגליון לעי' 73.

קוב"ה סתים וגליא : זח"ג עג, א.

ד' רקיעים : חגיגה יב, ב.

כשרואים : כ"ה בהכתיי.

אתה הוא קודם שנברא : ראה שליה ג, ב.

דהיינו הנשמה המלובשת בגוף נק' יעקב ושרש הנשמה שבבחי' מקיף נק' ישראל כו' והנה לפי שבג' אלו יש בחי' סתים וגליא וע"כ הקשר דישראל מתקשרין באורייתא ואורייתא בקוב"ה, אך הנה קשר ידוע שיכול להיות לפסוק הקשר כי קשר ענין חיבור וכמו ונפש יהונתן נקשרה בנפש דוד אך יכול להיות שיהא נפסק הקשר כמו שרואים באדם שבשעת התפילה הוא מתבונן בגדולת הוי' ומתפעל בלבו ואחר התפילה כשהולך בעסקים ובמילי דעלמא אוי נפסק האהבה כו' וע"ד זה אמר ר"ש בן יוחאי בחד קטירא אתקטרנא כי פי' שמתקשר פעם שיהי' בלי הפסק כמ"ש שויתי ה' לנגדי תמיד כו', והו' והי' העטופים ללבן והקשורים ליעקב כו', והנה פי' השני בחד קטירא אתקטרנא הוא כי הנה תלת קשרין מתקשראן דא בדא ישראל באורייתא ואורייתא בקוב"ה כו', אך כ"ז הוא אם לא נפסק הקשר דהיינו שלא עבר מימיו על מצות עשה או באיסור קל של ד"ס אבל אם פגם ח"ו בביטול מצות עשה או באיסור קל של ד"ס לא יועיל הקשר אחר שכבר פגם בזה ואוי צריך לבוא לבחי' ומדריגת תשובה וע"ז אמר ר"ש בן יוחאי בחד קטירא כו' כי להיות שרשב"י זכה לתשובה ע"ד לאתהפכא צדיקיא בתיובתא וע"כ אמר בחד קטירא פי' שהקשר שלו הי' חד קטירא ולא ע"ד שישראל באורייתא כו' הקשר שע"י תורה שישראל מתקשראן באורייתא ובקוב"ה הרי הם שני קשרים ישראל בתורה ותו' בקוב"ה וכ"ז הוא הקשר שע"י התורה אבל הקשר שע"י תשובה הוא רק בחד קטירא פי' קשר אחד דהיינו שיהי' ההתקשרות במהותו ועצמותו ית' בבחי' והקשורים ליעקב ולא ע"י הקשר דתו' כ"א ע"י תשובה, הנה והקול נשמע בית פרעה והקול הוא בחי' קלא פנימאה נשמע בית פרעה דאתפריעו כל נהורין וזהו קול ברמה נשמע רמה הוא בחי' שלמעלה מתורה ומצות וקול ברמה נשמע שע"י קול קלא פנימאה דתשובה מגיעים בבחי' רמה, והנה אצל רשב"י הי' זה במדריגת לאתבא צדיקיא בתיובתא ולכן הי' תורתו אומנתו פי' כי התו' הי' אצלו רק בבחי' אומנות וכמו שלמעלה כתיב ואהי' אצלו אמון שהתורה כלי אומנתו של הקדב"ה וכמבואר בזוהר אסתכל באורייתא וברא עלמא כמ"כ ע"ד זה אצל ר"ש בן יוחאי שהי' במדריגה גבוה מאוד מאוד בחד קטירא אתקטרנא למעלה מבחי' הקשר שע"י התורה וכנ"ל כי התו' הי' אצלו רק בבחי' אומנות וע"כ הי' תורתו אומנתו כו' אך זהו רק אצל ר"ש בן יוחאי והנה אצל כל אדם יש ג"כ מעין בחי' זו ע"י תשובה ע"ד ר' אלעזר בן דורדייא געה בבכיה עד

לאתהפכא צדיקיא בתיובתא : ראה ביאורו — להצ"צ — ע' תהומה.
 פרעה דאתפריעו כל נהורין : זח"א ר"ק א.
 רשב"י . . תורתו אומנתו : שבת י"א א.
 שהתורה כלי אומנתו : ב"ר פ"א א.
 אסתכל באורייתא : ראה זח"א קלה, א. זח"ב קסא, א. ה, א.
 ר' אלעזר בן דורדייא : ע"ז ה, סע"א.

בחד קטירא אתקטרונא ב'י וכו', צ"ל והלא אני לדודי ודודי לי ר"ת אלול
הלא שייך זה לכל ישראל כולם שאומרים אני לדודי ודודי לי וא"כ מהו
שמבואר בזהר שאני לדודי קאי על ר"ש בן יוחאי, והענין כי הנה בחד
קטירא אתקטרונא יש ב' פירושי' הא' הוא כי הנה תלת קשרין מתקשרין דא
בדא ישראל מתקשראן באורייתא ואורייתא בקוב"ה, והענין הוא כי קוב"ה
סתים וגליא אורייתא סתים וגליא ישראל סתים וגליא כי הנה קוב"ה סתים
וגליא היינו כי הוא מ"ש מבשרי אחזה אלוקה כמו הנשמה שאין אדם יודע
מהותה עכ"ז הוא מרגיש ויודע שהגוף חי מן הנשמה וע"ד זה הנה כשרואים
שיש ז' רקיעים מסתמא יש כח אלוקה המחיה ומהוה אותם והרי הוא כשרואים *
מוזות הנשמה ועכ"ז מרגיש ויודע שהנשמה מחיה את הגוף כי הגוף אין
לו חיות זולת הנשמה וע"ד זה למעלה ג"כ הנה מקור החיות שנמשך להחיות
העולמות ה"ז כמו שרואה ממש וע"ז נאמר מבשרי אחזה והוא בחי' גליא
אך יש בחי' סתים דהיינו מה שאני הוי' לא שניתי אתה הוא קודם שנברא
העולם ואתה הוא משנברא העולם שבחי' זו אינו מושג איך ומה כי אין
לזה דמיון מהנשמה שיהי' מובן ע"ז ומבשרי אחזה כו' וע"כ נק' סתים וע"כ
מברכים בכל מצוה בנוסח הברכה בלשון נסתר ולשון נוכח ברוך אתה לשון
נוכח אשר קדשנו לשון נסתר כי ע"י הברכות ממשיכים מבחי' סוכ"ע בממכ"ע
שוהו ענין קוב"ה סתים וגליא כי ע"ד זה בתו' יש ג"כ ב' בחי' אלו אורייתא
סתים וגליא כי על תורה כתיב עוטה אור כשלמה נוטה שמים כיריעה שבכדי
להיות נוטה שמים כיריעה הוא ע"י עוטה אור כשלמה שהיא התו' שיש בה
שני מדריגות וכמ"ש הנסתרות להוי' אלקינו טעמי תו' שלא נגלו והנגלות
לנו ולבנינו כו' וכן בנשמות יש ג"כ שני מדריגות אלו ונק' יעקב וישראל
ישראל הוא בחי' כי שרית עם אלקים שהוא מושל על שם אלקי' כו' שהוא
בחי' אתהפכא ויעקב הוא בחי' אתכפיא ובכלל הוא ב' מדריגות של הנשמה

בחד קטירא: זח"ג שם.

ר"ת אלול: אבודרהם סדר תפלת ר"ה ופירושה בשם הדרשנים. פע"ח שער ר"ה פ"א.
שער הפסוקים — להאריז"ל — שה"ש ו, ג ראשית חכמה שער התשובה פ"ד ד"ה עוד יש
(קטו, ב). עשרה מאמרות מאמר חקור דין ח"ג פ"ד (ירושלים תשל" — פה, ב). של"ה
ריג א. סידור ר"ש ראשקוב סדר יחודים מ"ח אלול (ח"ג מה, ב). סידור קול יעקב שער
התשובה בתחלתו (ח"ב קה, א). לקו"ת ראה לב, א. לג, א. דרושים לר"ה סה, א. סידור שער
אלול רכה, סע"ג. הנחות הר"פ ע' כה, ועוד.

תלת קשרין: ראה זח"ג עג, א הנסמן במאמרי אדה"ז — פרשיות לעי' רפב.
לקו"ש ח"ט בשולי הגליון ג' ע"ג.

קוב"ה סתים וגליא: זח"ג עג, א.

ז' רקיעים: חגיגה יב, ב.

כשרואים: כ"ה בהכת"י.

אתה הוא קודם שנברא: ראה של"ה ג, ב.

דהיינו הנשמה המלוכשת בגוף נק' יעקב ושרש הנשמה שבבחי' מקיף נק' ישראל כו' והנה לפי שבג' אלו יש בחי' סתים וגליא וע"כ הקשר דישראל מתקשרין באורייתא ואורייתא בקוב"ה אך הנה קשר ידוע שיכול להיות לפסוק הקשר כי קשר ענין חיבור וכמו ונפש יהונתן נקשרה בנפש דוד אך יכול להיות שיהא נפסק הקשר כמו שרואים באדם שבשעת התפילה הוא מתבונן בגדולת הוי' ומתפעל בלבו ואחר התפילה כשהולך בעסקים ובמילי דעלמא אזי נפסק האהבה כו' וע"ד זה אמר ר"ש בן יוחאי בחד קטירא אתקטרנא כי פי' שמתקשר פעם שיהי' בלי הפסק כמ"ש שויתי ה' לנגדי תמיד כו', והו' והי' העטופים ללבן והקשורים ליעקב כו', והנה פי' השני בחד קטירא אתקטרנא הוא כי הנה תלת קשרין מתקשראן דא בדא ישראל באורייתא ואורייתא בקוב"ה כו', אך כ"ז הוא אם לא נפסק הקשר דהיינו שלא עבר מימיו על מצות עשה או באיסור קל של ד"ס אבל אם פגם ח"ו בביטול מצות עשה או באיסור קל של ד"ס לא יועיל הקשר אחר שכבר פגם בזה ואזי צריך לבוא לבחי' ומדריגת תשובה וע"ז אמר ר"ש בן יוחאי בחד קטירא כו' כי להיות שרשב"י זכה לתשובה ע"ד לאתהפכא צדיקיא בתיובתא וע"כ אמר בחד קטירא פי' שהקשר שלו הי' חד קטירא ולא ע"ד שישראל באורייתא כו' הקשר שע"י תורה שישראל מתקשראן באורייתא ואורייתא בקוב"ה הרי הם שני קשרים ישראל בתורה ותו' בקוב"ה וכ"ז הוא הקשר שע"י התורה אבל הקשר שע"י תשובה הוא רק בחד קטירא פי' קשר אחד דהיינו שיהי' ההתקשרות במהותו ועצמותו ית' בבחי' והקשורים ליעקב ולא ע"י הקשר דתו' כ"א ע"י תשובה, הנה והקול נשמע בית פרעה והקול הוא בחי' קלא פנימאה נשמע בית פרעה דאתפריעו כל נהורין וזהו קול ברמה נשמע רמה הוא בחי' שלמעלה מתורה ומצות וקול ברמה נשמע שע"י קול קלא פנימאה דתשובה מגיעים בבחי' רמה, והנה אצל רשב"י הי' זה במדריגת לאתבא צדיקיא בתיובתא ולכן הי' תורתו אומנתו פי' כי התו' הי' אצלו רק בבחי' אומנות וכמו שלמעלה כתיב ואהי' אצלו אמון שהתורה כלי אומנתו של הקדב"ה וכמבואר בזוהר אסתכל באורייתא וברא עלמא כמ"כ ע"ד זה אצל ר"ש בן יוחאי שהי' במדריגת גבוה מאוד מאוד בחד קטירא אתקטרנא למעלה מבחי' הקשר שע"י התורה וכנ"ל כי התו' הי' אצלו רק בבחי' אומנות וע"כ הי' תורתו אומנתו כו' אך זהו רק אצל ר"ש בן יוחאי והנה אצל כל אדם יש ג"כ מעין בחי' זו ע"י תשובה ע"ד ו' אלעזר בן דורדייא געה בבכיה עד

לאתהפכא צדיקיא בתיובתא : ראה ביאוה"ז — להצ"צ — ע' תתרנז.

פרעה דאתפריעו כל נהורין : זח"א ר"ג א.

רשב"י . . . תורתו אומנתו : שבת יא, א.

שהתורה כלי אומנתו : ב"ר פ"א, א.

אסתכל באורייתא : ראה זח"א קלא, א. זח"ב קסא, א. ר, א.

ד' אלעזר בן דורדייא : ע"ז יו, סע"א.

שיצתה נשמתו כו' וזהו אני לדודי פ"י שהתקשרות היא למהותו ועצמותו ית' ממש ולא ע"י הקשר דתורה דישראל מתקשראן באורייתא ואורייתא בקוב"ה כ"א שהתקשרו' הוא אליו ית' וזהו אני לדודי שהתקשרות של הנשמה יהיה למהותו ועצמותו ית' בבחי' והקשורים ליעקב וע"י זה נעשה אח"כ ודודי לי ההמשכה ממהותו ועצמותו ית' בנשמות ישראל (וזהו * ענין זכרונות זוכר הברית וכמ"ש אתם נצבים כו' לעברך בברית הוי' אלקיך אך איך מגיע כל אדם למדריגה זו שהוא רק ממדריגות רשב"י הענין כי הוא על דרך שאמרו השבטים ליעקב כשם שאין בלבך אלא אחד כך אין בלבינו אלא אחד וצ"ל דא"כ הוא בבחי' אחד ומהו כשם שאין כו', אך הענין דיעקב הי' מרכבה לאלקות שהי' בחיר שבאבות ומדריגה זו היא בחי' יחו"ע משא"כ בחינת דשבטים שהוא בחי' יחודא תתאה כי השבטים למעלה * במדריגה מיעקב והוא ע"ד הענף מהאילן כו' אך עכ"ז אמרו ליעקב כשם שאין בלבך אלא אחד כך אין בלבינו אלא אחד כי ע"י זה הוא בחי' ביטול וזהו ענין שקורים ק"ש ב' פעמים שחרית וערבית כי ק"ש דשחרית הוא כמ"ש וישכם אברהם בבוקר הבוקר אור שהוא בחי' יחודא עילאה ובחי' ערבית הוא בחי' חושך והחושך יכסה ארץ כו' וצריך להמשיך בזה בחי' יחודא תתאה. והנה כוללים מדת יום בלילה ומדת לילה ביום דהיינו שהוא המשכה להמשיך מבחי' יחודא עילאה ביחודא תתאה וע"ד זה כשם שאין בלבך אלא אחד כך אין בלבינו כי הנה ער"ז ע"י זה יכול כל אדם לומר אני לדודי עד מדריגות רשב"י כי ע"י בחי' תשובה יכול להגיע בבחי' אני לדודי ההתקשרות למהו"ע ית' לעצמות אא"ס והנה ע"י זה נעשה ודודי לי המשכה ממהותו ועצמותו ית' בנש"י והמשכה זו הוא בבחי' זכרונות זוכר הברית וכמ"ש לעברך בברית הוי' אלקיך כי כדי להיות המשכה זו לנשמות ישראל מעצמות אור א"ס ב"ה בבחי' ודודי לי הנה יש ע"י * זה הרבה קטרוגים וזה המשל לשניים שבאו לדין כך בר"ה ישראל ואומות העולם מקטרגים כו' למה יומשך משם לנשמות ישראל דוקא הלא כולם קמי' שווים אך מה שישראל זוכים הוא ע"י הכריתות ברית לעברך בברית הוי' אלקיך כי כמו ע"ד משל כריתות ברית הוא שיהיה קיים האהבה אף אם השכל לא יסכים לזה כ"א השכל מחייב על כל זה אין נצרך כריתות ברית וע"י זה הוא הכריתות ברית עם ישראל, וזהו שמבקשים יבחר לנו את נחלתנו הגם שכולם שווים קמי' לפניו ית' וע"י זה הוא

וזהו : בהכתי' לא נסמן סיום החצעי"ג.

על דרך שאמרו : פסחים נז, א.

דיעקב הי' מרכבה : זח"א קעג, ב.

דיעקב . . בחיר שבאבות : שער הפסוקים תולדות כו, כה. ראה ג"כ ב"ר פע"ו, א.

זח"א קיט, ב. קמו, ב.

למעלה : אוצ"ל למטה.

ע"י : אוצ"ל על.

הקטרוגים אך זהו ע"י הכריתות הברית שמחמת זה נוצחים ואין שומעים אל המקטרגים וכמ"ש ולא אבה לשמוע אל בלעם וזהו הענין שזכרונות הוא בין מלכיות לשופרות כי הנה אמרו לפני מלכיות שתמליכוני עליכם וכו' ובמה בשופר שהוא בחי' פנימיות הלב כו' אך הכח הזה שיהי' יכול להיות נמשך בבחי' דודי לי הוא ע"י זכרונות דוקא וזכר הברית כנ"ל, וזהו ולקחתם לכם ביום הראשון יום ראשון הוא בחי' שלמעלה מהשתלשלות וכמ"ש אני ראשון כו', והנה ר"ה נק' זכרון ליום ראשון כו' וזהו ולקחתם לכם שגם בבחי' ביום הראשון שהוא למעלה מהשתלשלות עכ"ז יהיה ההמשכה לכם דוקא כו' אך הנה כ"ז מה שיוכל להיות אני לדודי ודודי לי הוא ע"י הרועה בשושנים שושנים הוא ב' שושנה תתאה ושושנה עליונה, והענין כי שושנה בין החוחים הוא בחי' שושנה תתאה והיא ירידת הנשמה בגוף ונה"ב שהנשמה היא בבחי' כשושנה בין החוחים שהחוחים דוקרים אותה כמ"כ הנשמה מלובשת בגוף ונפש הבהמית והן חושבים מחשבות זרות, הנה עכ"ז אל יפול לב האדם מזה כי כמו שגידול השושנה הוא ע"י החוחים דוקא לפי שדוקרים אותו וע"י זה הוא מתגדל וכמ"כ בנשמה ע"י המחשבות זרות דגוף ונפש הבהמי ע"י זה הוא עלית הנשמה כי ע"י זה נעשה ריח גיחוח ונק' ריח בגדיו כי יש טעם ויש ריח טעם פנימיות ריח מקיף וכ"ז הוא שושנה תתאה ויש שושנה עליונה הוא בחי' יחו"ע וזהו כשושנים ב' שושנים שושנה עליונה עם שושנה תתאה וע"ד שאמרו כשם שאין בלבך אלא וכו' כך אין וכו' וכל זה הוא ע"י שהוא ית' רועה בשושנים שהוא ע"י י"ג מדות הרחמים המאירים בחודש אלול שנק' ימי רצון שע"י זה נעשה אני לדודי ודודי לי כנ"ל.

במדרש רבה פ' אמור (סי' ל') וערבי נחל זה הקדב"ה, שנאמר סולו לרוכב בערבות כו' וכ"ה בזהר תרומה (דף קס"ה) דפי' בערבות על ערבות שבלולה, וכן ג"כ בהושענות דהו"ר אומרים דורשיך בענפי ערבות געים שעה מערבות, וא"ש לפמ"ש דשייכי זל"ז כנ"ל ערבות דרקיע הו' עם ערבות

במדרש רבה : נעתק מבוך 376 שפב, א. [והבא בחצאי ריבוע ניתוסף מבין 318 קסו, ב (שם בשינויים קלים), נמצא ג"כ בבוך 485 קעה, ב, שה, א. 539 קנט, ב, 992 תקכה, א. בהושענות דחור' אומרים : בהושענה אל נא תעינו בסוטה. שבות דרקיע הו' : חגיגה יב, ב.

שבלולב, וציל הלא גם ערבות היינו רקיע הו' שבו גנוי חיים כו' וטל תחוי כו' כמ"ש בחגיגה רפ"ב ומהו שייכות כ"ז לבחי' ערבות שבלולב, שהערבה אין בה לא טעם ולא ריח. ויובן בהקדים ענין התלבשות נפש האלקית בנה"ב שהיא ירידה צורך עלי' ולמה העלי' ע"י נה"ב דוקא (וזה נת' במא' שבת בראשית ע"פ והארץ היתה תהו [תקס"ח] כו'). אך הענין דאיתא באדר"ו אר"א במזלא אתכלילן ז"א בעתיקא אחיד ותליא, והוא כענין יפה כח הבן מכח האב דשרש הו"א הוא מעתיקא ממש למעלה משרש אר"א שהוא מבחי' מזלא בחי' שערות לבד, ויובן עד"מ באדם כי הגה המדות נמשכים מהשכל וגק' השכל בחי' אר"א והמדות נק' בנים וכמ"ש אם הבנים שמחה ועכ"ז באמת יש תגבורת במדות יותר מהשכל, והיינו לפי שהמדות שרש התהוותן הוא שיש להן מקור ושרש בפ"ע מהנפש רק שנמשכים דרך מעבר השכל, שכך הוטבע שגלוי והמשכת המדה יהי' כשהשכל אומר [וגזור] שכאן ראוי להיות התפשטו' המדה והוא עד"מ כאדם המגיד לחבירו שיש אוצר במקום פלוני שע"ז נתעורר תשוקה גדולה בלב חבירו לחפוש האוצר והרי אין שייך לומר שתשוקה זו שרש התהוותה נולדה מהמגיד כי התשוקה לממון ואוצר הוטבע בכל א' רק שהמגיד לו שיש אוצר גרם התעוררות גלוי המדה, כך השכל הוא מראה מקום להמדה שכאן ראוי להיות התפשטות המדה כו', אבל המדה יש לה שרש בפ"ע מהנפש לכן אף שהמדות נק' בנים לגבי השכל המולידן מ"מ יש להן תגבורת יותר כיון שיש להן שרש בפ"ע ושרשן מבחי' גבוה יותר (וכעין מ"ש בגמרא דב"ב לענין ירושה מכח אביו דאבא קאתיגא ע"ש), דהיינו מבחי' שלמעלה לגמרי מהשכל כענין שתוק כך עלה במחשבה, והתהוות החכמה מבחי' זו * הוא רק מבחי' שערות צמצום עצום כו', ולא מעצמיות בחי' זו. וז"ש בזהר בשלח ד"ג בתוספתא (שנת' בבה"ז) עד לא אשתקע אוריא דכיא כו' תלת רוחין דכלילן בתלת הוו שקיעין, כי אוריא דכיא היינו מו"ס ועד לא אשתקע שלא נמשך עדיין להאיר למטה עכ"ז הי' בחי' תלת רוחין כו', היינו בחי' נה"י של המדות שזהו בחי' עצמיות של המדות ששרשן למעלה מהשכל והוא בחי' טבעי' המדות משא"כ חב"ד חג"ת שבמדות זהו בחי' יניקה ומוחין שבמדות שנמשך מהתפשטות השכל בהן כו' יער"ש [בבה"ז] באריכות, וזהו ענין ז"א בעתיקא אחיד [ותליא] כו' (ועמ"ש במ"א ע"פ שימני כחותם בענין רצועות כו' שהן מהקלף שגבחה מבחי'

ע"פ והארץ היתה תהו: ראה סה"מ תקס"ח ע' י ואילך. שם (ואוה"ת בראשית) ע' תקעז (לא, ב).

באדר"ו: רצב, א.

יפה כח הבן: שבועות מה, סע"א.

בגמרא דב"ב: קנט, א.

שתוק כך עלה במחשבה: מנחות כט, ב.

זו: בבב"ב 318 מו"ס.

שנת' בבה"ז: בשלח מג, סע"ד ואילך.

ע"פ שימני כחותם: לקו"ת שה"ש מה, ג.

אותיות ע"ש) ששרש המדות נמשך מבחי' עתיקא ממש שלמעלה משרש החכמה והיינו דוקא בחי' נה"י כי להיות נמשך מבחי' א"ס דלאו מכל אינון מדות איהו כלל איזה גלוי ושרש לעלמין הוא רק מבחי' נצה שהוא בחי' שאינה עפ"י טעם ושכל כו' וזהו ענין כי עם קשה עורף הוא וסלחת וענין בחי' איתן המבואר במ"א (וענין ערבי נחל הוא כענין נחל איתן המבואר בפ' ראה). והגה אף שה[מדות ד]ו"א שרשו למעלה מאו"א עכ"ז הוא מקבל כל המוחין מאו"א וכל הגדלתו על ידן, וזה יובן בהקדים ענין תהו ותיקון כי השבירה בעולם התהו הי' בזמ"ל שהן ז' מדות, וסיבת השבירה הי' מחמת רבוי האור ומיעוט הכלי, ופי' רבוי האור היינו שהמדה הי' בתוקף מאד (כדפי') בכיאר דוהניף את הלחם כו' שתי הלחם ע"ג כבשים), ולכן לא הי' הכלי מכיל וגם לא הי' התכללות המדות זע"ז וכמו בקטן שאינו סובל דבר שנגד דעתו כו' לפי שהמדות הן בו כטבען ותולדתן בחי' נה"י כו', משא"כ בגדול שהשכל שליט על המדות ומחלישן להיות נכנעין להשכל ואזי יוכל להיות התכללות המדות כו' וז"ש רז"ל לעולם יהא אדם רך כקנה כו', שהרי בתהו הי' שבירה מחמת התוקף של המדות בחי' קשה כארזי וזהו ענין וישבר את ארזי הלבנון כו', כי גלוי א"ס הוא דוקא ע"י בחי' ביטול והתכללות שזהו בחי' תיקון כו' לכן הו"א מקבל גלוי אור א"ס דוקא ע"י או"א אף ששרש המדות גבוה יותר אבל כדי שיהי' בהן הביטול והתכללות הוא דוקא ע"י חכמה כח מ"ה, וזהו ענין התלבשות נה"א ששרשה מתיקון בנה"ב ששרשה מתהו שהיא בחי' בהמה שענין הבהמה יש בה מדות בלי שכל וכחה גדול מהאדם וזה כנ"ל בענין מדות דתהו אך לפי שהי' בהן שבה"כ צ"ל הכיורוד ע"י נה"א שהוא מבחי' חכמה כח מ"ה לאכפיא כל המדות ולא הפכא כו', והיא ירידה צורך עלי' כי שרש התהו למעלה מהתיקון כו', והגה העלי' לע"ל שיתעלו בבחי' תהו צ"ל מאי מעליותא הלא מחמת הרבוי אור הי' השבירה, אך הענין דהנה יש עוד בחי' שלמעלה מתהו ותיקון והוא בחי' עקודים כולם בכלי א' וצ"ל דבנקודים הי' השבירה מפני מיעוט הכלי ורבוי האור, וא"כ ק' דבעקודים הי' יותר רבוי האור ומיעוט הכלי שהרי הי' הכלי א' משא"כ בנקודים יו"ד כלים, ולמה שם לא הי' שבירה ח"ה, והענין משום שעקודים הוא אדרבה בחי' התכללות שהרי כולן בכלי א' משא"כ נקודים יו"ד כלים כו', ואמנם מ"מ הי' התכללות בעקודים מאחר דשם רבוי האור יותר, אך היינו מצד עוצם גלוי אור א"ס כו' שלכן הן בביטול לגמרי כו', ונמצא זה גבוה יותר מהתכללות דתיקון מצד חלישות האור כו' רק שע"י התיקון שמתקני' מתהו

דלאו מכל אינון מדות : ראה הקדמת הי"ז (יו, ב)

איתן הסבואר במ"א : ראה לקוית ראה ית, א.

בביאר דוהניף : לקוית אמור לו, ד, סה"מ תקט"ח ע' רגז, הנחות ה"פ ע' צט.

מאמרי אדה"ז — פרשיות ע' תקעז.

לעולם יהא אדם : תענית כ, סע"א.

חכמה כח ס"ה : זח"ג כח, א, לה, א.

לתיקון יתעלו לע"ל לבחי' עקודים כו' שהרי שרש תהו גבוה מאד רבוי האור רק השבירה מפני היש והעדר ההתכללות לכן ע"י התיקון וביטול מבחי' חכמה יזכו לבחי' שתי המעלות להיות רבוי האור ואעפ"כ התכללות כבעקודי' (ע"י ביאור והניף הנ"ל).

ומעתה יובן ענין רוכב בערבות. כי הגה ערבות יש בו ג' פירושים א' לשון עריבות ומתיקות כמו וערבה לה' מנחת יהודה כו' וכמו כי קולך ערב כו', הב' לשון תערובות, הג' לשון מדבר כמו בארץ ציה וערבה כו' ערבות מואב כו', והגה עולם התיקון שהוא בחי' התכללות נק' ערבות לשון תערובות וכענין שמים אש ומים שטרפן זה בזה דהיינו התכללות חו"ג, וזהו [ל]רוכב בערבות ב"ה שמו שהתכללות זו [בחז"ג] נעשה ע"י בחי' חכמה היינו בחי' המוחין כנ"ל והוא בחי' י"ה (ובחי' עקודים שהוא עיקר בחי' התכללות ותערובות כולם עקודים בכלי א' זהו עיקר ענין ערבות ולכן ארז"ל בו גנוי חיים כו' סתימו דכל סתימין, וזהו ג"כ ענין עריבות ותענוג כי הוא בחי' מקור חיים מקור התענוגים וזהו ענין רוכב בערבות [דקאי על עצמותו ית' כו']) כו' ששם גלוי אור א"ס כו'), אך מה שפ"י הזהר דקאי על ערבות שבלולב, הענין כי איך אפשר להגיע לבחי' עקודים שוהו הגלוי דלע"ל הנה הוא דוקא ע"י בירור המדות ששרשן מבחי' תהו כו' כנ"ל, וכבר נת' עפ"י התוספתא דבשלח ששרש המדות שמבחי' תהו ועתיקא היינו בחי' נה"י שזהו ענין תלת רוחין כו', וזהו ענין ערבות דלולב שהם בחי' נו"ה לכן אין בהן לא טעם ולא ריח היינו [שהוא] רק בחי' נצח שהוא * בלא טעם ושכל כו' בחי' קשה עורף כו', וזהו פ"י ערבות לשון מדבר ושממה שאין בו טעם כו', אך מ"מ שרש בחי' זו גבוה מאד כנ"ל, אך הוא דוקא ע"י תיקון המדות עפ"י החכמה, וזהו ענין רוכב בערבות ב"ה שמו דהקשה בזהר דהל"ל רוכב על ערבו' ותירץ דהוא ית' רוכב בערבות ע"י ש' י"ה, ופ"י כי י"ה הוא חו"ב, וזהו ב"ה שמו שהוא רק בחינת שם והארה בעלמא מיעוט האור משא"כ בתהו רבוי האור כו', ועכ"ז דוקא ע"י חו"ב הוא רוכב ומתגלה בבחי' ערבות נו"ה כנ"ל שגידול הז"א הוא דוקא ע"י או"א מטעם הנ"ל, וכן בנפש כתי' עזי וזמרת י"ה ויהי לי לישועה כו' שיש בחי' י"ה בנפש והוא [בחי'] השכל המתבונן בגדולת ה' בחי' סוכ"ע וממכ"ע ועי"ז ממשך גלוי אלקות בנפשו להפך המדות להיות רך כקנה כו', וזהו בחי' רוכב בערבות ב"ה כו' ע"י ש' י"ה [שהוא בחי' המוחין] יהי' האדם רוכב בערבות הן המדות כו', ואז דוקא יהי' העלי' משא"כ כשלא היפך המדות נאמר לא בשוקי האיש ירצה בחי' נה"י כו', ועי"ז תתעלה נפשו לבחי' ערבות העליונים בחי'

שמים אש ומים : הגיגה יב, סע"א.

ערבות . . נו"ה : דאה זח"א רכ, ב ובאור החמה שם, רסב, א. זח"ג קצג, ב.
שהוא : שם גיצוח.

עקודים כו', וזהו ג"כ ערבות לשון תערובות והתכללות שע"י ש' י"ה נעשה בחי' תיקון והתכללו' בהמדות כו', (וענין ערבות בו גנוי כו', ע"ד והנצח זו ירושלים גלוי האוצרות בחי' גנוי המלך הוא ע"י נצח כמ"ש במ"א), ופי' סולו לרוכב כו' סולו לשון מטילה כי כתיב אשרי אדם עז לו כך מסילות בלבבם בחי' עז הוא התורה היא בחי' ח"ע המברר המדות כג"ל בענין תיקון ותהו כו' ועי"ז יהי' מסילות בלבבם שיתהפכו המדות כו' לכן אמרו סולו להיות מסילות בלבבם ובירור המדות ועי"ז יבואו לבחי' לרוכב בערבות כו' (ועוד זאת כמ"ש חגרה בעז ומתניה ומתני' בחי' מ"ה * הנק' ערבות תיקונן ע"י התורה הנק' עז שממנו נמשך בחי' נה"י חדשים וזהו ענין סולו כו' ע"י עז לו כך יהי' בחי' מסילות כו' וגם סולו לשון סלסלה ותרוממך כו'), ופי' סולו לשון מסלה היינו עדמ"ש ש' מ"ה דאיהו אורח אצי' פי' אורח להיות התכללות הע"ס הוא ע"י שם מ"ה בחי' ביטול שע"ז מתכללים חו"ג, ונמצא יש אורח ושביל מזה לזה כו' וכך צ"ל בנפש בירור המדות והתכללותן [ע"י בחי' ביטולן].

למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי כו' ותרגומו ארי במטלות ענני
 הם ענני כבוד שהקיפן הש"י לישראל בצאתם ממצרים בהם ודוגמא לזה
 צונו לעשות סוכות, והקשה בטור א"ה דלפ"ז הי' ראוי לעשות הסוכה בניסן
 שבו יצאנו ממצרים וע"ש מה שתי' לפי פשוטו. אך שרש הענין יובן ע"ד
 מ"ש ויעקב נסע סכתה ויבן לו בית ולמקנהו עשה סכת על כן קרא למקום
 ההוא סוכה. וזה הי' אחר מעשה דעשו ששלח לו מנחה עד שמחל לו על הברכות
 ואמר יהי לך אשר לך עד שאח"כ וישה עשו לדרכו שעירה ואז ויעקב נסע
 סכתה כו', והנה מעשה אבות סימן לבנים וענין מה שעשה יעקב עם עשו הוא
 ממש כענין מה שאנו שולחי' השעיר לעזאזל ביוהכ"פ וזהו וישב ביום ההוא
 עשו לדרכו שעירה ואח"כ עושי' חג הסוכת כענין ויעקב נסע סכתה כו', דהנה

עז הוא התורה : ראה תניא מלי"ו (מו, א — ובהוסמן במהר"ק ע' רסח). ספרי ברכה
 לג, ב. הערה בסה"מ ה'תשי"א ע' 181.
 מ"ה : שם נה"י.

ש' מ"ה זאיהו אורח אצי' : ראה סידור אדה"ו (פתח אליהו). הוסמן בע' אימת.
 למען ידעו דורותיכם : נעתיק מבוך 1052 קנו, א גוכי"ק כ"ק אדמו"ר הצי"צ.
 בטור א"ה : הלי' סוכה סתרכיה.
 מעשה אבות סימן לבנים : ראה רמב"ן לך יב, ו.

לתיקון יתעלו לע"ל לבחי' עקודים כו' שהרי שרש תהו גבוה מאד רבוי האור רק השבירה מפני היש העדר התכללות לכן ע"י התיקון וביטול מבחי' חכמה יזכו לבחי' שתי המעלות להיות רבוי האור ואעפ"כ התכללות כבעקודי' (עיי' ביאור והניף הג"ל).

ומעתה יובן ענין רוכב בערבות. כי הנה ערבות יש בו ג' פירושים א' לשון עריבות ומתיקות כמו וערבה לה' מנחת יהודה כו' וכמו כי קולך ערב כו', הב' לשון תערובות, הג' לשון מדבר כמו בארץ ציה וערבה כו' ערבות מואב כו', והנה עולם התיקון שהוא בחי' התכללות נק' ערבות לשון תערובות וכענין שמים אש ומים שטרפן זה בזה דהיינו התכללות חו"ג. וזהו [ל]רוכב בערבות בי"ה שמו שהתכללות זו [בחוג"ג] נעשה ע"י בחי' חכמה היינו בחי' המוחין כנ"ל והוא בחי' י"ה (ובחי' עקודים שהוא עיקר בחי' התכללות ותערובות כולם עקודים בכלי א' זהו עיקר ענין ערבות ולכן ארז"ל בו גנוי חיים כו' סתימו דכל סתימין, וזהו ג"כ ענין עריבות ותענוג כי הוא בחי' מקור חיים מקור התענוגים וזהו ענין רוכב בערבות [דקאי על עצמותו ית' כו']) כו' ששם גלוי אור א"ס כו', אך מה שפי' החרר דקאי על ערבות שבלולב, הענין כי איך אפשר להגיע לבחי' עקודים שזהו הגלוי דלע"ל הנה הוא דוקא ע"י בירור המדות ששרשן מבחי' תהו כו' כנ"ל, וכבר נת' עפ"י התוספתא דבשלה ששרש המדות שמבחי' תהו ועתיקא היינו בחי' נה"י שזהו ענין תלת רוחין כו', וזהו ענין ערבות דלולב שהם בחי' נו"ה לכן אין בהן לא טעם ולא ריח היינו [שהוא] רק בחי' נצה שהוא • בלא טעם ושכל כו' בחי' קשה עורף כו', וזהו פי' ערבות לשון מדבר ושממה שאין בו טעם כו', אך מ"מ שרש בחי' זו גבוה מאד כנ"ל, אך הוא דוקא ע"י תיקון המדות עפ"י החכמה, וזהו ענין רוכב בערבות בי"ה שמו דהקשה בזה דהל"ל רוכב על ערבוי ותיריך דהוא ית' רוכב בערבות ע"י ש' י"ה, ופי' כי י"ה הוא חו"ב, וזהו בי"ה שמו שהוא רק בחינת שם והארה בעלמא מיעוט האור משא"כ בתהו רבוי האור כו', ועכ"ז דוקא ע"י חו"ב הוא רוכב ומתגלה בבחי' ערבות נו"ה כנ"ל שגידול הו"א הוא דוקא ע"י או"א מטעם הנ"ל, וכן בנפש כתי' עזי וזמרת י"ה ויהי לי לישועה כו' שיש בחי' י"ה בנפש והוא [בחי'] השכל המתבונן בגדולת ה' בחי' סוכ"ע וממכ"ע ועי"ז ממשיך גלוי אלקות בנפשו להפך המדות להיות רך כקנה כו', וזהו בחי' רוכב בערבות בי"ה כו' ע"י ש' י"ה [שהוא בחי' המוחין] יהי' האדם רוכב בערבות הן המדות כו', ואז דוקא יהי' העלי' משא"כ כשלא היפך המדות נאמר לא בשוקי האיש ירצה בחי' נה"י כו', ועי"ז תתעלה נפשו לבחי' ערבות העליונים בחי'

סמים אש ומים : חגיגה יב, סע"א.

ערבות . . נו"ה : ראה זח"א רכ, ב ובאור החמה שם. רסב, א. זח"ג קצג, ב.
שהוא : שם ניצוח.

עקודים כו'. וזהו ג"כ ערבות לשון תערובות והתכללות שע"י ש' י"ה נעשה בחי' תיקון והתכללותו בהמדות כו'. (וענין ערבות בו גנוי כו'. ע"ד והנצח זו ירושלים גלוי האוצרות בחי' גנוי המלך הוא ע"י נצח כמ"ש במ"א). ופי' סולו לרוכב כו' סולו לשון מסילה כי כתיב אשרי אדם עוז לו כך מסילות בלבבם בחי' עוז הוא התורה היא בחי' ח"ע המברר המדות כנ"ל בענין תיקון ותהו כו' ועי"ז יהי' מסילות בלבבם שיתהפכו המדות כו' לכן אמרו סולו להיות מסילות בלבבם ובירור המדות ועי"ז יבואו לבחי' לרוכב בערבות כו' (ועוד זאת כמ"ש חגרה בעוז מתניה ומתני' בחי' מ"ה * הנק' ערבות תיקונן ע"י התורה הנק' עוז שממנו נמשך בחי' נהי' חדשים וזהו ענין סולו כו' ע"י עוז לו כך יהי' בחי' מסילות כו' וגם סולו לשון סלסלה ותרוממך כו'). ופי' סולו לשון מסלה היינו עדמ"ש ש' מ"ה דאיהו אורח אצי' פי' אורח להיות התכללות הע"ס הוא ע"י שם מ"ה בחי' ביטול שע"י מתכללים חו"ג, ונמצא יש אורח ושביל מזה לזה כו' וכך צ"ל בנפש בירור המדות והתכללותן [ע"י בחי' ביטול].

למען ידעו דורותיכם כי בסוכות הושבתי כו' ותרגמו ארי במטלות ענני הם ענני כבוד שהקיפן הש"י לישראל בצאתם ממצרים בהם ודוגמא לזה צונו לעשות סוכות, והקשה בטור א"ח דלפ"ז הי' ראוי לעשות הסוכה בניסן שבו יצאנו ממצרים וע"ש מה שתי' לפי פשוטו. אך שרש הענין יובן ע"ד מ"ש ויעקב נסע סכתה ויבן לו בית ולמקנהו עשה סכת על כן קרא למקום ההוא סוכת, וזה הי' אחר מעשה דעשו ששלח לו מנחה עד שמחל לו על הברכות ואמר יהי לך אשר לך עד שאח"כ וישב עשו לדרכו שעירה ואו ויעקב נסע סכתה כו'. והנה מעשה אבות סימן לבנים וענין מה שעשה יעקב עם עשו הוא ממש כענין מה שאנו שולחי' השעיר לעזאזל ביוהכ"פ וזהו וישב ביום ההוא עשו לדרכו שעירה ואח"כ עושי' חג הסוכת כענין ויעקב נסע סכתה כו'. דהנה

עוז הוא התורה : ראה תניא פל"ו (כו, א — ובהנסמן במהר"ק ע' רסח). ספרי ברכה לג, ב. הערה בסה"מ ה'תשי"א ע' 181.
 מ"ה : שם נה"י.
 ש' מ"ה דאיהו אורח אצי' : ראה סידור אדה"ז (פתח אליהו). הנסמן בע' אמת.
 למען ידעו דורותיכם : נעתק מבוך 1052 קגו, א גוכי"ק כ"ק אדמ"ר הציצ.
 בטור א"ח : הלי סוכה סתרי"ה.
 נעשה אבות סימן לבנים : ראה רמב"ן לך יב, ו.

אנו אומרי' אתה בחרתנו מכל העמי' כו' וקדשתנו במצותיך, ופי' שבירר לו הש"י נשמות ישראל לחלקו ולגורלו להיות לו לעם ושעליהם יהי' התפשטות מדת מלכותו ית' דאין מלך בלא עם וזה הי' אחר דור הפלגה כי שם בלל הי' ונתערבו כל הנשמו' ואז אח"כ בירר לו הש"י נשמות ישראל שהן הן מהמובחר דניצוצו' שמעולם התהו ונתקנו אח"כ בתיקון וכמ"ש הרמ"ז בפ' אמור דק"א ע"ש, ואח"כ קדשתנו במצותיך להיות לנו גלוי והמשכת קדושה עליונה מעצמו' אא"ס ב"ה מה שלא הי' זה כלל בנשמותינו מצד עצמן והיינו ע"י תומ"צ שנתן לנו שבהם ועל ידם נמשך המשכת אא"ס והמשכה זו הוא הנק' יחוד וזיווג בס' הקבלה דהיינו שנמשך האא"ס במדת מלכותו שהיא שרש ומקור נשמות ישראל והם מקבלי' ממנה כנ"ל. והנה בנין המל' היא בב' דברים דהיינו בחסדי' וגבורות שהרי כתי' והוכן בחסד כסאו וכדאי' בזהר פ' אמור אברהם אתקין לכורסייא וזהו כתי' החסדי' הנמשכי' במל', וגם בנינה מהגבו' כדכתי' כבוד מלכותך יאמרו וגבורתך ידברו להודיע לבני האדם גבורותיו וכבוד הדר מלכותו, ובאמת שעיקר בנין המל' הוא מהגבורות כמ"ש בע"ה. הם נמשכי' בה תחלה ואחר שנבני' ע"י הגבו' מתכוננת ע"י החסדי' כמ"ש והוכן בחסד כסאו כנ"ל. ובנין זה הוא בב' זמני' בתשרי ובניסן כי יש ב' דעות אם בניסן נברא העולם אם בתשרי גה"ע ושניהם דא"ת כדאי' בפע"ח שער הנסירה והנה בניסן הוא ענין עומר שעורי' שז"ס קבלתה ה"ג ואח"כ ע"י שתי הלחם מקבלת החסדי', ובתשרי הנה מר"ה עד יוכ"פ מקבלת היא מבחי' הגבורו' והוא ענין שמאלו תחת לראשי אך ביוכ"פ בסוף מקבלת איזו הארה קטנה מאד מהחסדי' ומוה הי' נמשך מה שהי' מלבין הלשון של זהורית ביוכ"פ כמ"ש הרמ"ז בפ' אמור שם, ואח"כ בסוכות מקבלת החסדי' וה"ע וימינו תחבקי כו'.

דאין מלך בלא עם : גסמן לעיל עי' א'תחקעו.
 בזהר פ' אמור : צט, ב.
 בי דעות : ר"ה י, סע"א ואילך.
 בפע"ח שער הנסירה : כנראה הכונה לשער ר"ה ס"ד.

ביום השבת ביום השבת יערכנו לפני ה'.

א) ענין לחם הפנים עמ"ש בןהגהות ל]ד"ה וישב יעקב בענין וחם אבי כנען ולחם הפנים הי' חם כיום הלקחו ועיין בזהר תרומה דף קנ"ד ע"ב ודף קנ"ה א' ובפי' הרמ"ז שם וע"ש דקנ"ז ע"ב בגין דצלותא כו' עלמא דאתי לית בה אכילה ושתי' והיינו בינה ועמש"ל ע"פ ונטעתם כל עץ מאכל שיש אכילה מזבח ארי' דאכיל קרבנין, ויש אכילת אדם ז"א שם מ"ה היינו כדי שימשך בחי' אדם צ"ל אכילה כו', אבל הבינה הוא כתר לז"א ו"ק כי לא אדם הוא א"צ אכילה ומכ"ז י"ל ענין לחם הפנים כהנים אוכלים ממשיכים עי"ז אכילת אדם העליון ולכן הוא גבוה מקרבנות ארי' דאכיל קרבנין ולכן לחה"פ השולחן בהיכל כו' משא"כ מזבח החיצון כו' בחצר אהל מועד, ועיין עוד מענין לחה"פ י"ב חלות בוח"ב פ' עקב דרע"ב סע"ב והם ב' פעמים ששה, יש להעיר ממ"ש במד"ר פ' בשלח פכ"ה שבשבת נאמר מצות מלא בשני ויין ועמ"ש מזה סד"ה למנצח על השמינית ובביאור ע"פ מי יתנך כאח לי ועיין זהר ר"פ יתרו דס"ח ע"א משה ויוסף הם ב' ויין, ועמ"ש מזה לעיל בד"ה אדם כי יהי' בעור בשרו ואפ"ל כי ב' ויין א' השפץ בז"א והיינו ע"י הדעת בחי' משה משפיע מת"ח וזהו אכילת אדם ז"א, הב' השפעה מו"א למל' נקי' ג"כ כמראה אדם ע"י וא"ו השני בחי' יוסף שנק' צדיק אוכל לשובע נפשו בזהר ויחי דר"מ, ועיין פרד"ס ערך לחם וערך לחם הפנים ובערך פנים המאירים ובמא"א אות למ"ד סכ"א מענין לחם הפנים וע"ש אות פ' סעי' ז' מענין פנים, ועמש"ל בפ"י לך אמר לבי בקשו פני ועמ"ש בת"א פ' בשלח בוד"ה אכלוהו היום ובד"ה להבין ענין לחם משנה בענין לחם מן השמים ושם פירש שגם אכילת שבת זהו בחי' שלמעלה מן הבריורים וכענין לחם מן השמים שאין בו פסולת וא"כ זהו ג"כ ענין לחם הפנים שנק' פנים ע"ש שאין בו פסולת ולכן הי' מתחלק לכהנים ג"כ ביום השבת דוקא וגם סידורו על השולחן הי' ביום השבת ולכן הי' סולת מגופה בשנים עשר גפה לומר שאין בו פסולת ושנים עשר י"ל ג"כ כנגד ב' ויין הנ"ל.

ביום השבת : נעתק מבוך 968 קפ, ב [והבא כחצאי ריבוע מבוך] 143 צה, א. נמצא ג"כ בבוך 184 קמב, א. 604 קעב, א (ונחלק לגי' אותיות), 780 קנא, א. 790 ב, א. (בשלשה ביכלאך האחרונים חסר קיצור ד).

הקיצורים) נכתב בסיום המאמר ובא כאן אחרי כל פרק בהוספת היבט קיצור קודם כל פרק.

עמ"ש . . . וישב יעקב : אוה"ת וישב רגב, א"ב.

ע"פ ונטעתם כל עץ מאכל : ראה לעיל ע' איעב.

ארי' דאכיל קרבנין : נסמן לעיל ע' איעב.

סד"ה למנצח על השמינית : לקו"ת תוריע כב, א.

ובביאור ע"פ מי יתנך : אוה"ת שה"ש ע' תרסט.

מנופה בשנים עשר גפה : ראה מנחות פ"ה, מ"ה, רמב"ם הלי' תמידין ומוספין פ"ה, ה"ה.

קיצור. (א) צלותא מגעת בעלמא דאתי שאין בו אכילה ושתי' (א"כ התפילה היא הארת יוכ"פ בכל יום, ועמ"ש בד"ה שבת שבתון) ואכילה בז"ת אכילת אדם ויש אכילת מזבח ארי' דאכיל קרבנין (ואפ"ל לפי"ז ענין אסור לאדם לאכול עד שיתן מאכל לבהמתו (דיש * להקדים אכילת מזבח שהוא תפילה לאכילת אדם שהוא תורה, וע' בהרמ"ז פ' עקב דרע"א סע"ב וז"ל מאני דפתורא המאכילים את המלך הם מארי מתניתין העוסקי' בפנימיות, ומארי צלותין שהם כנגד הקרבנות שסודם הקרבת העולמות והעלאתם עכ"ל זהו כענין אכילת אדם ואכילת מזבח) ולחה"פ אכילת אדם י"ב חלות ב"פ שש י"ל כמ"ש בירושלמי פ"ג דנדרים שלכן נאמר גבי שבת מצות בשני וזין היינו שע"י ב' וזין בא ההמשכה מאזא"ס לבחי' המ' הנק' שולחן גם כי ה"א אתונת מן ו' בזהר ר"פ מקץ ובאדם אכילת חול לברר ואכילת שבת כעין מן ולחם הפנים ולכן לחה"פ נערך בשבת ומתחלק בשבת.

ב) ביומא פ"ג דליד א' פירש"י ביום השבת ביום ולשון ביום משמע באור עצום היום ולא בבקרו, ילקוט בתלים ע"פ כי מי בשחק יערוך לה' סי' פ"ט רמו תת(ס) [מ] ואין הלשון זה אלא לשון פרנסה כמ"ש ביום השבת יערכנו, והפירוש י"ל כי דוקא כנס"י נק' רעייתי פרנסתי משא"כ בשחק המלאכים אין יכולים להמשיך בחי' זו ובתלי' סי' קט"ז ע"פ כי הטא אוננו לי ובימי אקרא בימים טובים שנתת לי, ביום השבת ביום השבת יערכנו באחד לחדש השביעי בעשור לחדש ועיין בחי' כאן פ' אמור במקומו, י"ב חלות נגד י"ב מלאכים הסובבים את הכסא, ואפ"ל י"ב צירופי הוי' י"ב ג"א דז"א עמ"ש בד"ה מחר חדש גם זה מנין י"ב כמ"ש במד"ר ס"פ בראשית ע"פ זה ספר, והנה זה הוא ביסוד כמ"ש בזהר פ' צו דלי"א ע"פ זה קרבן אהרן בפרדס ערך זה הוא הת"ת ונק' זה כי הוא עולה י"ב הויות, ואפ"ל לכן ס"ל לריה"ו במשנה פ"ב דטוכה הנכנס נוטל שבע והיוצא נוטל חמש כי תיבת זה שרומז לי"ב חלות יש בו זיין ויש בו ה' החסדים המתפשטים בז"ת, א"י ע"ד מ"ש בזח"ג פ' פנחס דרנ"ד א' ואיגון חמשה חומשי תורה ואי תימא שית איגון אלא שבע וע"ש בבה"ז ובברכת כהנים פסוק ב' ה' תיבין פסוק ג' זיין תיבין, ועיין במאור"א אות ז' סעיף ח', ואפ"ל לכן נאמר ב"פ ביום השבת כנגד זכור ושומר ומכל א' גמשים י"ב בחי' מזכור נמשך י"ב צירופי הוי' י"ב שבטים הנק' שבטי י"ה ממדות שמור לנוק' נמשך י"ב מלאכים הנ"ל הנק' ג"כ י"ב שבטי דבריאה וזהו וקרא זה אל זה ההשפעה מ"ב שבטין עילאין ל"ב שבטין תתאין עיין ביאור החלצו בסופו ועמ"ש ע"פ ששה משמותם על אבן האחת כו' שמע ישראל שית תיבין וכן בשכמל"ו כגוונא דאיגון מתיחדין לעילא.

אסור לאדם לאכול : ברכות מ, א.

(דיש : בבב"ב 143 דיש).

בד"ה מחר חודש : סה"מ תקט"ז ע' מט.

פ"ב דטוכה : פרק בתרא בטופו.

קיצור (ב). ענין ביום בעצומו של יום מי בשחק יערוך לה' (י"ל ע"ד שחקים ששוחקין מן לצדיקים) ובימי אקרא ענין י"ב חלות פי' הבחיי נגד י"ב מלאכים הסובבים הכסא כו'. ברע"מ פ' עקב דרע"א סע"ב אכן יש שם פי' שהם ג"כ י"ב אותיות דג' הוויות שבברכת כהנים ונגד ב' לוחות וב' הענינים אמת וזהו וקרא זה אל זה, ביאור דברי ריה"ו הנכנס נוטל שבע והיוצא חמש.

ג) במא"א פ' ל"ב פת נק' המל' לחם אשר הוא אוכל פת נקייה מכל סיג ופסולת ופת קיבר נק' מל' דבריאה כי יש בה טובין קצת לחיצונים ופת ראוי' לכלבים לילית עכ"ל והי"ג כ' סוד פת עיין בספר כנפי יונה ח"ד פ"ט ובזוהר ויחי דרמ"ו ע"פ מאשר שמנה לחמו וע"ש במד"ר, יעו"ש במא"א סעי' ג"ב פתורה שולחן לשון נקייה אל היסוד כטעם שולחן ערכתי לו ספ"ב דנדרים כו' וכן היסוד שבו כולם נק' בן פורת כו' ע"ש, וא"כ אם השולחן זהו מ' לכן י"ב חלות ב' ב' ויין השפעת ת"ת ויסוד וזהו ענין זה ספר תולדות וכן בנת זה ינחמנו והנה יש זה לעו"ז בחי' כי כל שולחנות מלאו קיא כו', וע' בזהר ח"ג פ' בלק ע"פ וישלח מלאכים אל בלעם בן בעור פתורה אשר על הנהר, ע"ש דקצ"ב ע"א ודקצ"ג סע"א ובמק"מ פתורה ה"ס נוק' דקליפה דהיינו אשה מגאפת העומדת על הנהר שהוא היסוד סוד יותרת הכבד הנו' בפ' פנחס דרל"א ע"ב וז"ל יותרת הכבד דא אשת זנונים דאולא ונפקא מן הכבוד לאסטאה בני עלמא ולאסטנה עליהו כו' ע"ש וע' ברע"מ פ' אמור דצ"ו ע"א דע"י קרבן העומר שעורים בדיקו דאשת חיל, אשת זנונים ערקת מן מקדשא, ע' זח"ב תרומה דקנ"ג סע"ב מענין ב' בחי' שולחן זה לעומ"ו עיין במד"ר פ' בשלח פכ"ה ע"פ תערוך לפני שולחן, שולחן שהוא ערוך בג"ע כו', והיינו דוגמת אכילת אדם ואכילת י"ב מלאכים הסובבים הכסא מבחי' י"ב לחם הפנים כו' וכמו לחם אבירים שמלאכי השרת ניזונים ממנו כו' קודם התגשמותו למטה כו', ועיין במד"ר ר"פ ויהי ביום השמיני ר"פ י"א ע"פ ערכה שולחנה כמה פירושים.

קיצור (ג). ענין פת נק' ופת קיבר ועיסת הכלבים וענין פתורה אשר על הנהר הפך בן פורת היותרת על הכבד אשת זנונים.

ד) והנה מהזוהר תרומה דף קנ"ד משמע השולחן הוא מקור הלחם והרמ"ז שם משמע לא כן כי הלחם בא ממזלא ונמשך עד השולחן שהוא מ', ואפ"ל כי ב' הענינים אמת עמש"ל סס[ע]י' ב', וכ"מ ברע"מ פ' עקב דרע"א סע"ב וז"ל לחם הפנים דאינון לקבל תרין לוחי דאורייתא (היינו כי בתורה [נאמר]

לכו לחמו בלחמי) דמזה ומזה הם כתובים (ע' באגה"ק סי' ל"ז דהיינו שאין בהם אחוריים כ"א כולו פנים, וא"כ עד"ז לחם הפנים) זה תריסר אנפין דאינון יברכך ה' יאר ה' ישא ה' (ר"ל ג' ההויות הם י"ב אותיות והיינו בחי' זה) זה תניינא אד' אד' אד' (היינו כי בגבולין נק' ג' הויות בשם ג' אד') דאינון תריסר חיוון דאתמר בהון ופני ארי' אל הימין לארבעתן ופני שור מהשמאל לארבעתן ופני נשר לארבעתן ואתמר בהון ארבעה פנים לאחת והאי איהו וקרא זה אל זה ואמר עכ"ל נמצא זה העליון שהם ג' הויות דברכת כהנים שיש ביי"ב לחמים דלחם הפנים הם גמשכים מלמעלה היינו מבחי' ת"ת ויסוד אל השולחן שהוא מ', והיינו כדברי המק"מ והרמ"ז והלק"ת מהאריז"ל פ' אמור, ואח"כ זה תניינא שהם ההשפעה [כ"ב] פנים של הארי' שור נשר זהו הנמשך מהשולחן שהוא מל'. והנה לפמש"כ דשורש י"ב לחם הפנים באים מהויות דברכת כהנים אפ"ל שעוד יש רמו בזה כי הנה ענין פנים נזכר בפסוק יאר הוי' פניו ובפסוק ישא הוי' פניו, ובפסוק ישא יש ז' תיבין ובפסוק יאר יש ה' תיבין, והיינו כמנין זה שהוא י"ב לחמים ומזה יובן דעת ריה"ז כנזכר לעיל סעיף ב', ובפסוק יברכך יש בו ג' תיבין אפ"ל שעיקרו במל' והיא מקבלת מבחי' יאר ישא בחי' זה כו' ועמ"ש בת"א בד"ה ואלה המשפטים אשר תשים לפניהם דר"ל לפניהם היינו הפנים של החיות דבריאה שבכולם יש בחי' פני אדם וה"ס הדעת דבריאה ועכ"ז לגבי אצי' נק' דעת זה בשם בהמה וע"י התורה הנק' ואלה המשפטים ימשיך בהם מבחי' דעת עליון ועד"ז י"ל כאן בענין י"ב לחם הפנים שהחטה ממשיך דעת וכש"כ כשהוא סולת מנופה ועיין בסידור ע"פ חלב חטים ישיבעך, ועי"ז בא ההמשכה מבחי' י"ב אותיות דג' הויות לבחי' י"ב פנים של החיות הנמשכים משם אד' והוא המשכת דעת עליון בדעת ע"ד כי אל דעות כו', וזהו ג"כ ענין כמים הפנים לפנים דהפנים די"ב חיות מקבלים מבחי' תריסר אנפין עלאין כו' וזהו ג"כ כן לב האדם לאדם, או י"ל פי' כן לב האדם לאדם כמ"ש האריז"ל בפי' והבאת שלום בין אדם להבירו דהיינו המשכת עתיקא בז"א כו' וכמ"ש במק"מ פ' משפטים דקכ"ב.

קיצור (ד). שמ"ש בחי' שלה"פ נמשך מן השולחן כמשמעות הוהר תרומה קנ"ד (ואף שלמטה אינו כן מ"מ גם בענין יסוד הרי למטה היסוד למטה מהבנין ולמעלה הוא להיפוך וכן י"ל בענין השולחן אשר למעלה ממנו נמשך הלחם) ויש בחי' לחה"פ המשפיע אל השולחן ענין ד' ריה"ז הנ"ל ס"א ולהעיר מענין אלה המשפטים אשר תשים לפניהם ומענין כמים הפנים לפנים כו'.

ל"ג בעומר

בל"ג בעומר פסקו למות תלמידי ר"ע, עגין ואהבת לרע"ך, אדה"ד כולל כי כמו א"ק כולל כל העולמו' אור כללי ממוצע קורא הדורות מראש כמשל הרא"ש כולל כל רמ"ח כחו' איברי' ואח"כ מתחלקי, כך אדה"ר כולל כל הנשמו' אח"כ מתחלקי ג' אבו' י"ב שבטי' ע"ג ס"ד שרשי' כו'. והנה כמו בע"ס אף כשמתחלקי כל א' כלול מכולם משא"כ בתהו ענפין מתפרדין כו' והתכללו' זה ע"י א"ס שבחכמ' שמאיר באדה"ר, וכמו שאנו רואי' התכללו' באיברי' אבר זה מתרפא ע"י הקזה מאחר וורידין בזה מזה והראש כולל כולם, ואף שהגופו' מתפרדין מ"מ הנשמו' כלולו', לכן חטא א' נוגע בשני חטאנו, וזהו ואהבת לרעך, וצ"ל קודם התפלה, כי מס"ג היינו ליכלל במקור נשמו' ישראל עלו במחשבה הכולל כולם, ואשר בו מום לא יקרב ע"י שנא' מפריד. והנה דעלך סני אין רוא' חוב גילוי פשעיו, וכן למעלה לא הביט כי ה' א' עמו ממש תמים תהי' וירא און כו', עיקר היחוד ואידך פירושא. ספי' המשכ' מוחי' חסדי' במדות, משא"כ המדו' עצמן קטנות כו' לכן תלמידי ר"ע דקטנו' שונאי' זא"ז . . .

בל"ג בעומר : נעתק מבוך 1114 עד, א גוכ"ק, — ראה מאמרי אדה"ז — פרשיות ע' תקצא ובהנסמן לשם.
בל"ג בעומר : ראה לקוטי שיחות ח"ג ע' 1002 הערה 3. ח"ז ע' 337 (בס' סולין).
ח"ז ע' 511.
בל"ג בעומר פסקו : אוצר הגאונים ומאירי ליבמות סב, ב. טושו"ע (ואדה"ז) או"ח סתצ"ג ט"ב (ס"ה), וראה שו"ת דברי נחמי האו"ח סל"ז, ס"ב ואילך.
אדה"ר כולל . . . כל הנשמו' : ראה תנחומא (ושמור) תשא יב (ס"מ, ג).
— ומשי"כ שם הראה . . . צדיק ראה לקוטי שיחות ח"יד ע' 449 בהערה —
שער המצות ס' תצא. ספר (ושער) הגלגולים ס"א (הקדמה ו. ז. יב). לקו"ת —
להאריו"ל — תשא לג, ה, שער המסוקים בראשית דרוש ג. שמות א. ח. אגה"ק ס"ו.
א"ק . . . אור כללי : כן אמר רבינו הגדול ג"ע בשם הרב המגיד דמעוריסש ג"ע שהי' מרגלא בפומי' דבחינת א"ק הוא אור כללי וכן מצאתי ג"כ בפרוש לתלמיד ר' ישראל טרוג תלמיד האריו"ל אוה"ת בלק (ענינים) ע' תתקסח (ע' סד).
ואהבת . . . קודם התפלה : מג"א (ואדה"ז) שו"ע או"ח רסמ"ו (ס"יא) בשם ספר הכוונות.
וראה הנסמן במאמרי אדה"ז פרשיות לע' תקצא.

א'קיז

ענין ל"ג בעומר הוד שבהוד. עיין בס' הר"פ ד"מ ע"ב * שהספירה היא המשכת מוחי' במדות גם חסד דע"י המתלבש במוחי' כו' יעו"ש. בזה יובן ענין חרמש בקמה בקומה, כי הגה ע"פ וידבר כו' שבועות תקס"ח פי' שהחרמש להפך הגה"ב יעו"ש, וג"ל דהוה בקומה כי ההבדל בין אדם לבהמה שאדם מהלך בקומי' בצלמנו כדמותינו עולם התיקון גי' קוין משא"כ הבהמה שראשה כפוף כו' ההשתלשלו' באופן אחר שאין בחי' מוחי' לזוירי' שולטי' על המדות רק המדות עיקר אבל באדם מוח שליט, וזהו בקומה כי ספ"ע לעשות מבהמה נה"ב אדם זהו הכנס' מוחי' במדות, זה נק' בנין קומת אדם ע' אוה"מ. אכן עדין אינו מיושב דבישיבה ג"כ קומת אדם כו' וזה מובן ממ"ש בזה תצוה קפ"ג א' דהטעם דסה"ע מעומד רזא דדכורא יומין עילאין כו' ירכין וגופא כחדא, ר"ל באשה קרא' מושב לפי שרגלי' יורדות כו' ע"כ צ"ל ישיבה להגביה הרגלי' רחצתי את רגלי, משא"כ בדכורא אין יניקה אפי' מרגלי', ולכן מעומד, ועיין חנוכה תקס"ב מענין עמדת להם כו' למבול ישב, ומבואר בע"ח שער הכללים, ענין ביניקה מתחוקי' הרגלי' עד שיכול לילך ושם התיקון בנו"ה כו' בהרי הוצא כו' יעו"ש וידוע דסה"ע בחי' יניקה כי זש"פ לידה כו' ודם נעכר כו', לכן ל"ג בעומר הוד שבהוד כבר נתקנו ב' רגלי' גצוה והוד, ע"כ אז אין יניקה עוד לכן פסקו למות תלמידי ר"ע כמבואר שם בכ"י הר"פ * . גם יש לקשר זה עם מ"ש ע"פ כיצד מרקדין דפסת דילוג ברגל א' מלמעלה למטה, וספה"ע תיקון רגל הב' כדי להיות בשבועי' קפיצה בשני' מלמטה למעלה ג"כ אתעדלית, ול"ג בעומר הוד שבהוד תיקון רגל הב' ג"כ והבן, כ"ז גלע"ד.

אך ק"ק א"כ ל"ג בעומר נשלם תיקון נו"ה רגלי' הי' ראוי להיות או מ"ת וגם מהו ענין הספירה עוד גם צ"ל מ"ש בסידור ענין הוד שבהוד נסב"ת א"כ היתכן דגבוה משבועות, דא"ל דאז מלי' שבמלי' והוי' סופן טפי דהא שבועות

ענין ל"ג בעומר : נעתק מבוך 1114 קמ, ב גוכ"ק.

ל"ג בעומר : נטמן בדיה שלפניו.

ע"ב : הנחות הר"פ ע' גה.

בקומה בקומה : בלקו"ת במדבר יז, ג מציין לכסף משנה פ"ז מה' תמידין בשם

הראשונים. וראה הנסמן (בהוצאת קה"ת תשר"מ) במראי מקומות שם.

ע"פ וידבר . . . תקס"ח : לקו"ת (וסה"מ תקס"ח) במדבר טו, ד (ע' רכה).

אוה"מ : אור המאיר (פי' אמור) דרוש ספירת העומר.

חנוכה תקס"ב : סה"מ תקס"ב ע' קיט.

בע"ח שער הכללים : פ"ג.

זש"פ לידה : פע"ח שער הלולב ספ"ה. אנה"ק סי"ב (קל, סע"ב).

ודם נעכר : בכורות ה, ב.

ל"ג בעומר . . . פסקו : נטמן בדיה שלפניו.

הר"פ : הנחות הר"פ שם ע' גו.

מ"ט בסידור : שער הליג בעומר דש, ב, שו, ב.

יום הג'. אך הענין דבפרדס שייג פה"ז גת' ענין ב' בחי' בנש"ב הא' זפ"ז ואז אין שער הנו"ן בכלל הב' ה"פ יוד ואז שער הנו"ן בכלל. והענין כי עיקר המדות הם ה' חסד עד הוד ויסוד השפעה כו' וזהו חמש אינון, לכן כשהמדות כלולות בשכל או אין השפעה מהם ה"ל חמש, וכשנמשכי' למטה יש השפעה ע"י יסוד ומל' ה"ל ז'. לפ"ז מובן דנש"ב אשר מבחי' התכללו' מן ה' בחי'. הוא בחי' גבוה יותר מן בחי' ז' כי זהו בעוד המדות כלול' בג"ר לכן יכול שער הנו"ן בחי' כתר להתגלות בהן ממש משא"כ בבחי' זפ"ז שער הנו"ן הוא אינו בחשבון המ"ט ממש, וכמ"ש הפרדס שם פרק ז'. אמנם מ"ש הפרדס דהתכללו' ה"פ יו"ד, הנה עפ"י כהאריו"ל הוא ב"פ ה' פעמי' ה' כי יש ה"ח וה"ג, וכל א' כלול מה', וכמ"ש במ"א ע"פ עיני כ"ל, הלמד' הם חגית' וכ' גו"ה כו', והנה החסדי' שרש הז"א והגבו' שרש המל', וזהו ענין כ"ה אתון דפסוק שמע ישראל יחוי' בחי' ז"א, וכ"ד אתון דבשכמל"ו יחוי' מל' איהי בהוד, ומה שחסר כאן אות א' ית' לקמן.

ומעתה יובן בסה"ע וספרתם לכם גלוי למטה לכן הוא מבחי' זין, וזפ"ז
 מ"ט ימי העומר, אמנם מ"מ בודאי נכלל ג"כ חשבון הב' דנש"ב של ה' פעמי' ה', ולפי בחי' זו שבועות יום הנ' הוא בחי' הוד שבהוד של בחי' הגבורה, דהיינו הוד שבגבורה שבהוד, וא"כ מובן דשבועו' ג"כ הוד שבהוד כמו ל"ג בעומר אך בבחי' עליונה יותר, כי בחי' הוד שבהוד זה הוא ממש גלוי שער הנו"ן שא"א להתגלות רק בבחי' הוד שבהוד, משא"כ בל"ג בעומר הוד שבהוד מ"מ אין בו גלוי שער הנו"ן כי בחשבון זה זפ"ז אין שער הנ' מתגלה רק אחר כל המ"ט כנ"ל והוד שבהוד בבחי' זו אינו סופן ממש משא"כ הוד שבהוד דחשבון הנ"ל הוא בחי' הנו"ן וכו', וגלוי הוד שבהוד דשבועו' היינו ענין נתן ההוד למשה, ובוה יובן ג"כ מה דבשכמל"ו נחסר אות א' דמורה על שער הנ', דאף שלמעלה גלוי שער הנ' ממש בבחי' זו מ"מ לדידן א"א להיות זה בגילוי ממש רק הודא', וזהו ענין תרומה א' מנ' שבק"ש כמ"ש במ"א ע"פ ויקחו לי תרומה, ומכ"ז יובן שבשבועו' הוא גמר שלימות ההוד לכן אז מקפץ על הגבעו' בשתי רגלי' וזהו ענין שני הלוחו' שהם בחי' גו"ה כמ"ש בפע"ח שער השבועות.

שבועו' יום א' ע"ח סוף שמ"ג, וע' מ"ש כבוצינא דא וכו' חדא בזה ר"ם
 חיי שרה כך שער הנ' הנ"ל כתר, וכולל בתוכו כל המ"ט שערי'.

וכמ"ש בתיא ע"פ עיני כ"ל : סה"מ תקס"ח ע' נתן אוה"ת דרושים לפסח ס"ע
 תשמו. שה"ש ע' לו.

שמע ישראל יחוי' : זח"א ית, ב.

נתן ההוד למשה : זח"ג רכג, ב.

ע"פ ויקחו לי תרומה : דאה אוה"ת תרומה ע' אישסה.

בכל הנ"ל י"ל מארז"ל כל המנחות באות מצה חוץ מחמץ שבתודה ושתי
הלחם הושוה תודה שהיא בחי' הוד כמ"ש בסידור ע"פ מזמור לתודה.
לשתי הלחם. בענין החמץ לפי ששתי הלחם שבשבעו' ג"כ בחי' הוד כנ"ל
דחוא הוד שבהוד, ואז גלוי שער הנר"ן כתר ע"כ יוכל לעלות גם חמץ כמ"ש
במ"א בשבעו' תקס"ח. וע' מענין חמץ מצה בזהר ור"מ פ' פנחס דרנ"ב ע"א.

כל המנחות באות מצה : מנחות פ"ה, מ"א.
שבועות תקס"ח : לקו"ת (וטה"מ תקס"ח) במדבר טו, ה, יו, ד (ע"י רלו, ע"י רמה).

פ' בהר

על בהר כ"י מו"ח תקס"ב

דבר אל בניי ואמרת אליהם כי תבואו אל הארץ כו' ושבתה הארץ שבת לה'. יש להבין דמשמע מיד כי תבואו אזי תומ"י ושבתה, והלא צריך שהיה ששה שנים ואח"כ ושבתה. אך הענין הוא דהנה עוד יש להבין בענין תורה ותפלה, דארז"ל ותלמוד תורה כנגד כולם משמע יותר מגמילות חסדים דתני תחלה ובכללו עיון תפלה, כמארז"ל בפרק מפנין, הרי תלמוד תורה עדיף מעיון תפלה וגמילות חסדים, ובמ"א אמרו ולואי שיתפלל אדם כל היום כולו, וכן בענין גמ"ח ארז"ל רבה דעסיק בתורה חי ארבעים שנין אביי דעסיק בתורה ובגמ"ח חי שתין שנין, הרי מצינו בתפלה וגמ"ח מעלה יתירה מכתורה, גם בענין גמ"ח ותפלה כתיב כי חסד חפצתי ולא זבח, משמע ג"כ שבחתי חסד הוא למעלה מזבח שהוא הקרבנות ותפלה במקום קרבנות תיקנום, וחסד זהו ג"כ תורה כמ"ש ותורת חסד על לשונה (והנה הנך ג' דברים תורה ותפלה וגמ"ח זהו ענין ג' דברים שהעולם עומד עליהם תורה ועבודה וגמ"ח. קיצור ענין ות"ת כנגד כולם, והלא ולואי שיתפלל, וגם מרבה ואביי, וענין כי חסד חפצתי).

ויובן כ"ז בהקדים ענין מארז"ל בוניך, כי ואהי אצלו אמון אומן, והבנין שיהי גלוי ע"מ לאפוקי מבחי כרחל לפני גוזזיה גאלמה, אין כמוך באלמים, היינו ע"י שנבנית המלי בע"ס וזהו עושי דברו הנז' זח"ג קצא"א, שתהי ה', ע' ד"ה בשעה שהקדימו ואז גדול ה' כו' בעיר כו', היינו ע"י

דבר אל בניי : נעתק מבין 1065 רכה, א (הא') גוכ"ק.
נדפס בסה"מ תקס"ב ע' תרו. המאמר (הנחת כ"ק אדמו"ר האמצעי) נדפס בסה"מ תקס"ב ח"א ע' קפה, ונוסח אחר (הנחת הרי"מ בן כ"ק אדה"ז ז) בוח"ב ע' חלב ושיג' ותלמוד תורה כנגד כולם : טאה רפ"א.
בפרק מפנין : שבת קכו סע"א.
ובמ"א אמרו : ברכות כא, א.
ארז"ל : ר"ה יח, א.
ותפלה במקום קרבנות : ראה ברכות כו, א"ב.
ג' דברים . . . ונמ"ח : אבות פ"א, מ"ב.
מארז"ל בוניך : ברכות בסופה.
אמון אומן : ב"ר בתחלתו.
אין כמוך באלמים : ראה גיטין נו, ב.
בשעה שהקדימו : ראה לקרית (וסה"מ תקס"ב) במדבר יג, ג (ע' רת. תנא).

א'קכא

התורה עשה"ד עשרה עשרה הכף כו' גם עולם חסד יבנה אני מדבר בצדקה וע' סד"ה יהודה אתה בענין בני אביך. עיקר פי' בוניך לפמש"כ כי במאמר אחד יכול להבראות ולפי' הרמ"ז תולדות קל"ה זהו א"א, ונברא בע"מ ע"ס מפורדים היינו ז"א וצדיקי' מקיימי' את העולם שנברא בע"מ שיהי' ע"ד מאמר אחד וממשיכי' מא"א ב"א והיינו ע"י התורה שכל עשה"ד נאמרו בדבור אחד וזהו בוניך בנינו של עולם כו', וענין כי תבואו ושבתה (כמו חולה כשרואה את הרופא מומחה כו') וזהו וכל בניך למודי ה' דהיינו ענין התפלה וק"ש שהוא ענין למודי הוי' שמע ישראל ה' אלקינו כו' בא"י כו', וכת"י והארץ נתן לבני האדם היינו בחי' וכל בניך, זהו נקי' בני האדם. לכן כי תבואו אל הארץ זהו תפלה ועי"ז ושבתה הארץ, שיצאה מבחי' כנען שהי' מושל עלי' מחמת חטא עה"ד בוח"א דע"ג סע"ב, וזהו מי יתן טהור מטמא כו' וע' כה"ג במד"ר פ' חיי פנ"ח ע"פ ויקם שדה עפרון דהוות נפילה כשהיתה של עפרון וקמה כשנעשי' של אברהם, וכה"ג בענין ושבתה הארץ, ואח"כ שש שנים תזרע אור זרוע לצדיק בעסק תומ"צ בוניך מרבים שלום בעולם, השלום ביני ובין עולמי היינו שיהי' דירה בתחתונים וזהו ענין שבת שבתון יהי' לארץ, וזהו ויניחהו בג"ע לעבדה, זיו השכינה היינו כי ובורא חושך וע"י יחוד ז"נ זהו זיו כו' כי זיו יסוד כו', אך איך מהתומ"צ גשמיים יומשך הזיו זהו ע"י זריעה בארץ כו' וזהו וכל בניך למודי היינו תפלה, שע"ז נקלט התומ"צ בנפש ובארץ כי והארץ נתן לבנ"א ושיהי' אדם א' דם זהו ע"י התפלה משא"כ קודם התפלה נקי' אדה * בלא א' כו', כמ"א פי' בוניך ע"ד ובניהם ובנאיהם אולי אבנה ממנה, לפ"ז פי' כי תבואו ל' ביאה ויחוד וכענין הבא על אמו בחלום וארץ היא מ' נקי' אמו כמ"ש במד"ר פ' בראשית ספ"ז ע"פ תוצא הארץ גפש חיי' זה רוחו של אדה"ר כו', וגם ענין והארץ לעולם עומדת, קאי על צדיקי' וכן ויתרון ארץ בכל היא, ובת"ז והארץ דא שכינתא וגם פי' א"י שמקבלת מישראל דלעילא כענין כנס"י, זח"ב יתרו פ"ה סע"ב, וא"כ כי תבואו אל הארץ זהו היחוד, וזהו ענין בוניך כו' וא"ש שע"ז ושבתה הארץ.

(א) מענין ות"ת כנגד כולם בביאור האזינו השמים דרוש השני. במשנה טפ"ג דערובין נמצא האומר בפיו יתר מן העושה מעשה, וידוע דמדה טובה מרובה א"כ יש להעיר מזה דתלמוד גדול ממעשה ולכן ות"ת כנגד כולם.

סד"ה יהודה אתה : חורה אור ויחי מה, ד.

אדה : כ"ה בגוכי"ק.

ובניהם ובנאיהם : ב"ר פע"ו, ז.

הבא על אמו : ברכות נו, א.

וארץ היא מ' : זח"א לא, ב, וראה מאריא בערכו סקכ"ו.

והארץ דא שכינתא : ראה תקוני זהר תסי"ט (ק, א).

מענין ת"ח מרבים שלום קול בוכים איכה א' ל' ב'. כלי חמדה פ' חקת. שלי"ה תשב"ע"פ חג. ב. לב אבות פ"ב. פע"ה ובסידור הארז"ל נה"י דז"א שהם בונין פריצוף הנוק'. כלי פז ישע"י סי' ג"ד. טר"ב סי' תרמ"ה.

(ב) בענין רבה מ' ואב"י ס' יש להעיר מענין מ' סמכין בשל"ה דל"ז ע' בענין ללא אלקי אמת. ביאור ושנחם.

(ג) ענין שע"י הדבור דע"מ דוקא נעשה יש בד"ה מזוהה מימין. גם ע"ד מחשבה אתוון רברבן א"ב דאל אדון ודבור א"ב דאל ברוך זח"ב קלב. גם ע"ד שבה"כ בהגהות מאלמים אלומים.

(ד) בענין בונין ע' בשני הביאורים בכ"י מו"ח ע"פ וכל בניך תמצא ב' ענינים הא' כי בנין המ' מהגבורות כי זאת ירושלים בין העו"ג שמתיה לכן כדי שלא ינקו החיצוני' צ"ל גבורות, והיינו ע"י החכמה וזהו כענין לעשות צדקה ומשפט בד"ה אשירה. ולכן זהו ע"י התורה, הב' כי בבנין המ' יש כמה מדרגות כי לפעמים היא רק נקודה א' והט"ס שלה ירדו בקליפות כענין לא נתמלאה צור כו' ולפעמים מתגדלת עד שהיא ע"ס שלימות זהו ענין בונין כו'. גם והתקין לו ממנו בנין עדי עד, עמ"ש מענין עולם חסד יבנה בד"ה וידבר כו' וארא, שהבנין ע"י צירופי אותיות. לפ"ז בונין שיומשכו עשרה מאמרות היינו ע"ס דמ', ובסידור סד"ה בונה ירושלים ד' פ"ו הבנין דמ' דאצ"י זהו מה שמעשר מלכיות דז"א יהי' נעשים ע"ס דמל' כו'.

(ה) בענין מיד כי תבואו ושבתה ע"ד ותשקוט הארץ ושדכת ארעא נמצא ענין שדוכין וכו' ארוסין גורם ותשקוט, ואח"כ ובשנה השביעי' שבת שבתון זהו שלע"ל יהיו בשואין והיינו אלף השביעי, וזהו בחי' עליונה יותר מבחי' ושבתה הארץ ואפ"ל עתה ושבתה התענוג ממה שיהי' שבת שבתון לארץ כו', וע' זהר פקודי דרמ"ב א' הפרש בין המשכן למקדש ג"כ כענין זה.

(ו) ע"י תורה קיום העולם דכמו במע"ב ל"ב אלקים ל"ב נתיבות דח"ת כן בתורה שקדמה לעולם אלפים שנה יש ל"ב נתיבות פליאות חכמה לכן ע"י התורה קיום העולם בונין וזהו משמחי לב, גם ע"ד את ד' האמרת ויש ג' פירושים בענין האמרת שבה דבור לבוש.

בד"ה מזוהה מימין : תורה אור מקץ מא, ה.
בהגהות מאלמים אלומים : אוה"ת וישב ע' התרפב.
בשני הביאורים : סה"מ תקס"ז ע' שכה, ע' של.
בד"ה אשירה : תורה אור בשלון סג, סע"א ואילך.
לא נתמלאה צור : דש"י תולדות כה, כג.
בד"ה וידבר כו' וארא : תורה אור (ומאמרי אדה"ז -- פרשיות) וארא ג, ג
(ע' רכח).

[דבר . . . ושבתה תקט"ב]

ועתה * יש להבין מהיכן באה תוספת הארה בג"ע לנשמות (עין בלק"ת בשה"ש בסופו בד"ה כי כאשר השמים החדשים שם פי' כי ג"ע מצד עצמו בחי' זיו ממדת מל' וע"י עבודה ממשיכים בו תוספת אור מעצמותו יחברך, ובהג"ה שם שזהו פירוש באתי לגני, ועמ"ש בד"ה באתי לגני רפ"א, ובסוף הביאור ועמ"ש ע"פ הזח"ג פ' אחרי דס"ז ע"ב מענין קב"ה אתי לאשתעשעא עם צדיקיא בג"ע כו' אז התענג על הוי' כו' מההוא שקיו דנחלא כו' וע' בת"א בד"ה ואתה תצוה גבי זהנה תענוג זה נמשך מן המצות כו' רוב כל הם תענוגי העוה"ב כו' כי כל בשמים ובארץ, וענין כל ידוע שבאבות נאמר בכל מכל כל, ויתרון ארץ בכל היא זח"א פ' חיי קב"ב א' ועמ"ש בכרך בראשית ב' פ' חיי). זהו ענין מארז"ל הנ"ל שתלמידי חכמים הם העוסקים בבנינו של עולם הג"ע (כי ת"ח הם נז"ה והם הממשיכים תוספת האור במי ע"י היסוד כו' והיינו שהם מרבים שלום כו'). שהם גורמים במעשיהם * תוספת אור זיו השכינה (ע"י גר מצוה, ע' מענין נר בד"ה כי אתה נרי, וע"י ותורה אור). ושכר המצוה נמשך מהמצוה * עצמה (בד"ה ואתה תצוה הג"ל). והענין הוא כי התורה עצמה שלמדה בעולם הוה * נעשה זיו השכינה להאיר להגשמה שלמדה תורה זו בגשמיות (וע' במד"ר פ' מצורע פי"ט ע"פ שחורות כעורב ר' שמואל בר רב יצחק פתח קרא בפרשיותיה של תורה אע"פ שגראות כאלו הן כעורות ושחורות כו' אמר הקב"ה הרי הן עריבות אלי שנאמר וערבה לדי' כו' וכ' המ"כ שחורות כעורב דרש כעורב לשון עריבות כד"א וערבה וכו' והיינו שמהתורה גשמיות נעשה זיו השכינה עריבות ומתיקות כו' וע' בלק"ת ר"פ בהר' בד"ה כי תבואו ספ"ב). וזהו לעבדה, כמשל העובד את האדמה * שחורשה ואח"כ זורעה והזריעה נרקבת מכל וכל ולא נשאר ממנו כלום רק נכלל בבחי' העלאת מ"ן אל * כח הצומח ועי"ז מצמיח כח הצומח כו'

ועתה יש להבין : געתק מבוך 1058 דך, א גוכייק — סה"מ תקט"ב עמוד קפו עם הגהות. וראה ג"כ דרך מצותיך קסו, ב (שו"ה מרחם), אור התורה בהר ע' חתם (שו"ה השכינה).

ועתה : סה"מ תקט"ב ע' קפו שו"ה : יקרא.

בבוך בראשית ב' : מסומן בספריית כ"ק אדמו"ר שליט"א במספר 1014. גרפס באור

התורה ח"ש תשעה, ב. (בגוכייק ישגם הוספות).

במעשיהם : שם : בתורתם ומעשיהם.

בד"ה כי אתה נרי : תורה אור (וסה"מ תקט"ח) מקץ מ, ב (ע' תרמג).

נמשך מהמצוה : שם מצוה.

זהו : שם : הגשמי.

את האדמה : שם : קרקע.

נכלל . . . אל : שם ליתא.

ע' בד"ה איהו וחיהי • כמ"ב ששט ההלכה של שנים אוזוין בטלית • (בספר אור ישראל פי' טלית היא ק"ג ושנים אוזוין בה שלפעמים נכללת בקדושה כו') וכדומה שמספרות מענין סיפור מעשה גשמיות בשנים שמצאו טלית כו'.

[לד"ה דבר . . . ושבתה הארץ, אה"ת בהר ע' חתנח שו"ה יסוד — מ']

וע' בונייד מענין תבנה ותכונן עיר סיחון, עוי"ל ע"ד מ"ש בלק"ת סי"פ ראה לא א', א"ת בניך בן הוא בחי' אהבה ז"א רובו מהחסדים אלא בונייד בנין הנקי' מהגבורות בחי' יראה ועומ"ש יעו"ש ע"כ א"ש בונייד ל' נקבה ז"א שרשו מבינה ומל' שרשה מחכמה וע' ע"פ שימני כחותם, חותם שוקע שמלמטה שרשו גבוה יותר.

[שם שו"ה בהעולט — כו']

במ"א פי' בראשית נמי מאמר הוא דהוא ענין אמן אומן עושה לו לוח ופנקס שבו מצוייד מה שיבנה, הציור בקצרה, והו מאמר בראשית חכמו שבו נכלל הכל כי למעלה ע"י בחי' ציור זה שהוא ענין מחשבה נברא ואח"כ נפרטו וכמו למעלה משנה בדרך קצרה שוהו היו"ד דשם בבה"ז פי' אחרי ונק' מאמר אחד א' פלא ח' חכמה ד' רבתי מה שנכלל הדבור בחכמה, כאן פי' ע"ד בסש"ב סוף ח"ב פי"ב ע"י ריבוי הצירופים ותמורות ותמורות נעשה יש ודבר נפרד כו', מאמר אחד ויו"ד מאמרות ע"ד כלל ופרט ע' בת"א בד"ה ענין הברכות שוהו ענין עלמא דאתכטייא ועלמא דאתגלייא, ובבה"ז פי' שמות דקול איהו כלל ודבור איהו פרט ובבה"ז ויחי דרמ"ו ע"ס

שוקיו עמודי שש.

בד"ה איהו וחיהי : אגה"ק סי"ב.
 ועי' . . . וחיהי : שם : שבה.
 בסליון : שם ליתא.
 בספר אור ישראל : לימוד אצילות ומי' כאמר זוהר ומי' גמ' — לר' ישראל בר אהרן — פינקפורט דאורה חס"ב (עו, ג).
 וע' בונייד : נעתק מבוך 649 מו, א.
 ע"פ שימני כחותם : לק"ת שיר השירים מה, ג.

[דבר . . . תשבתה תקסי"ב]

ועתה * יש להבין מהיכן באה תוספת הארה בג"ע לנשמות (עיין בלק"ת בשה"ש בסופו בד"ה כי כאשר השמים החדשים שם פי' כי ג"ע מצד עצמו בחי' זיו ממדת מל' וע"י עבודה ממשיכים בו תוספת אור מעצמותו יתברך, ובהג"ה שם שוהו פירוש באתי לגני, ועמ"ש בד"ה באתי לגני רפ"א, ובסוף הביאור ועמ"ש ע"פ הזח"ג פ' אחרי דסי' ע"ב מענין קב"ה אתי לאשתעשעא עם צדיקיא בג"ע כו' או התענג על הוי' כו' מההוא שקיו דנחלא כו' וע' בת"א בד"ה ואתה תצוה גבי והנה תענוג זה נמשך מן המצות כו' רוב כל הם תענוגי העוה"ב כו' כי כל בשמים ובארץ, וענין כל ידוע שבאבות נאמר בכל מכל כל, ויהרון ארץ בכל היא זח"א פ' חיי קכ"ב א' ועמ"ש בבוך בראשית ב' פ' חיי). זהו ענין מארז"ל הג"ל שתלמידי חכמים הם העוסקים בבנינו של עולם הג"ע (כי ת"ח הם נוי"ה והם הממשיכים תוספת האור במ' ע"י היסוד כו' והיינו שהם מרבים שלום כו'). שהם גורמים במעשיהם * תוספת אור וזיו השכינה (ע"י גר מצוה, ע' מענין גר בד"ה כי אתה נרי, וע"י ותורה אור). ושכר המצוה נמשך מהמצוה * עצמה (בד"ה ואתה תצוה הנ"ל). והענין הוא כי התורה עצמה שלמדה בעולם הזה * נעשה זיו השכינה להאיר להנשמה שלמדה תורה זו בגשמיות (וע' במד"ר פ' מצורע פי"ט ע"פ שחורות כעורב ר' שמואל בר רב יצחק פתר קרא בפרשיותיה של תורה אע"פ שנראות כאלו הן כעורות ושחורות כו' אמר הקב"ה הרי הן עריבות אלי שנאמר וערבה לד' כו' וכ' המ"כ שחורות כעורב דרש כעורב לשון עריבות כד"א וערבה וכו' והיינו שמהתורה גשמיות נעשה זיו השכינה עריבות ומתיקות כו' וע' בלק"ת ר"פ בהר בד"ה כי תבואו ספ"ב). וזהו לעבדה, כמשל העובד את האדמה * שחורשה ואח"כ זורעה והזריעה נרקבת מכל וכל ולא נשאר ממנו כלום רק נכלל בבחי' העלאת מ"ן אל * כח הצומח ועי"ז מצמיח כח הצומח כו'

ועתה יש להבין: נעתק מבוך 1058 ורן, א גוכי"ק — סה"מ תקס"ב עמוד קפו עם הגהות. וראה ג"כ ורך מצותיך קסו, ב (שו"ה מרחם). אור התורה בהר ע' תתס (שו"ה השכינה).

יעתה: סה"מ תקס"ב ע' קפו שו"ה: יקרא.
 בבוך בראשית ב': מטומן בספריית כ"ק ארמור שליטיא במסמך 1014. נדפס באור
 התורה ת"ש תשעה, ב. (בגוכי"ק ישנמ הוספות).
 במעשיהם: שם: בתורתם ומעשיהם.
 בד"ה כי אתה נרי: תורה אור (וסה"מ תקס"ח) מקץ מ, ב (ע' תרמג).
 נמשך מהמצוה: שם מצוה.
 הזו: שם: הגשמי.
 את האדמה: שם: קרקע.
 נכלל . . . אל: שם ליתא.

אור   בדר   התורה   א'קבה

ע' בדר"ה איהו וחיהויה * כמ"כ פשט ההלכה של שנים אוחזין בטלית * (בספר אור ישראל פי' טלית היא ק"ג ושנים אוחזין בה שלפעמים נכללת בקדושה כו') וכדומה שמספרת מענין סיפור מעשה גשמיות בשנים שמצאו טלית כו'.

[לד"ה דבר . . . ושבתה הארץ, אה"ת בהר ע' תתנח שר"ה יסוד — מ']

וע' בונייד מענין תבנה ותכונן עיר סיחון, עוי"ל ע"ד מ"ש בלק"ת ס"פ ראה לא א' א"ת בנייד בן הוא בחי' אהבה ז"א רובו מהחסדים אלא בונייד בנין הנוק' מהגבורות בחי' יראה ועומ"ש יעו"ש ע"כ א"ש בונייד ל' נקבה ז"א שרשו מבינה זמל' שרשה מחכמה וע' ע"פ שימני כחותם, חותם שוקע שמלמטה שרשו גבוה יותר.

[שם שר"ה בהעולם — כו']

במ"א פי' בראשית נמי מאמר הוא דהוא ענין אמון אומן עושה לו לוח ופנקס שבו מצוייר מה שיבנה, והציור בקצרה, וזהו מאמר בראשית חכמה שבו נכלל הכל כי למעלה ע"י בחי' ציור זה שהוא ענין מחשבה נברא ואח"כ נפרטו וכמו למעלה משנה בדרך קצרה שוהו היו"ד דשם בבה"ז פ' אחרי ונק' מאמר אחד א' פלא ח' חכמה ד' רבתי מה שנכלל הדבור בחכמה, כאן פי' ע"ד בסש"ב סוף ח"ב פי"ב ע"י ריבוי הצירופים ותמורות ותמורות נעשה יש ודבר נפרד כו', מאמר אחד ויו"ד מאמרות ע"ד כלל ופרט ע' בת"א בדר"ה ענין הברכות שוהו ענין עלמא דאתכסיא ועלמא דאתגליא, ובבה"ז פ' שמות דקול איהו כלל ודבור איהו פרט ובבה"ז ויחי דרמ"ו ע"פ

שוקיו עמודי שש.

בדר"ה איהו וחיהויה : אגה"ק ס"ב.

ועי"ז . . . וחיהויה : שם : שבה.

בטלית : שם ליתא.

בספר אור ישראל : לימוד אצילות ופי' מאמרי זוהר ופי' גמ' — לר' ישראל ברי

אהרן — פרנקפורט דאדרה תס"ב (עד, ב).

וע' בונייד : נעתק מבוך 649 מו, א.

ע"פ שימני כחותם : לקו"ת שיר השירים מה, ג.

נפתלי אילה שלוחה, עמ"ש בפרדס ערך פרט דהכחר נק' כלל ועמ"ש מזה שנק' אור כללי ע"פ הזהר תרומה קס"א קוב"ה אסתכל באורייתא וברא עלמא, ועמ"ש מזה ע"פ ראו קרא ד' בשם בצלאל בענין היריעות משור ועיין בת"א בד"ה אז ישיר משה ענין התכללות שבצלמא דאתכסייא וגם כמו הכוחות כשכלולים בעצם הנפש שם התורה כלל כמו מאמר אחד כי וידבר אלקים את כל הדברים האלה שאמר כל עשה"ד בדבור אחד במד"ר נשא ס"פ י"א, וכמובן ג"כ ממאמר קוב"ה אסתכל באורייתא וברא עלמא, וכ"ה במד"ר יתרו ס"פ כ"ח ועמ"ש ע"פ וידבר אלקים את כל הדברים האלה ס"ג הבוך במדבר דל"ט ע"ב לכן ע"י התורה מקיים עלמא שממשיך מנחי' מאמר אחד בע"מ.

ס"ד ענין קיום, ודבר אלקיננו יקום לעולם ישע"י סי' מ' פסוק ח', לקיים את ימי הפורים ודבריו חיים וקיימים ע' הרד"א פי' דקאי על התומצ' שהעולם מתקיים עליהם יקם ד' את דברו בש"א סי' א' כ"ג, והרמב"ם במ"נ ח"א פי"ב חיברו עם ענין קום קומה ד' עתה אקום יאמר ד', מפני שהמסכים לעשות דבר יתעורר לעשות הדבר בקימה, וקיום ענין קיום הדבר ואמתתו וא"כ ע' רש"י בחומש ר"פ וארא ע"פ ושמי הוי' לא נודעתי להם לא ניכרתי להם במדות אמיתית שלי שהרי דברתי ולא קימתי, וא"כ ענין הקיום דברו זהו ע"ד ואמת ה' לעולם וזהו ענין שמקיימי' את העולם וממשיכי' מבחי' אמת, וידוע כי אמת הוא בע"ק.

[שם ע' תחפב שו"ה צדיקים — לבני . . . מטע"י ובמקומו בא זה]

גם ע"ד הבונה בשמים מעליותיו הוא דוקא ע"י ואגודתו על ארץ יסדה לכן השמים שמים לה' שיהי' בונה בשמים כו' ע"י והארץ נתן כו', וא"כ י"ל פי' בונייד בניינו ש"ע שגורמים הבונה בשמים כו'.

תוכן הדרוש י"ל בונייד זהו ע"י תורה וגמ"ח התורה כנ"ל וגמ"ח כי עולם חסד יבנה, וגם כי בצדקה תכונני אך מתחלה צ"ל וכל בונייד בן י"ה היינו ע"י התפלה ולכן ולואי שיתפלל ואעפ"כ כי חסד תפצתי ות"ת כנגד כולם שהעיקר

ע"פ הזהר תרומה קס"א : ראה ביאורי הנהר לכ"ק אדהצ"צ ע' רנו, רסב.
ע"פ ראו קרא ד' : ראה אור התורה ויקהל ע' ביקסט.

ע"פ וידבר אלקים : ראה אור התורה יתרו ע' תחצב, דרושים לשבועות ע' תקעה.
ס"ד ענין קיום : שם ע' תתפ. — בהכת"י קטע זה בא (בסיום המאמר) אחר ד"ה

תוכן הדרוש.

לבני . . . מטע"י : בבוך 649 נמצא קטע זה בריש ס"ו אחר תיבת קדשנו.

ולואי שיתפלל : ברכות כא, א.

ות"ת כנגד כולם : טאה רס"א.

שיהי' בוניך שיהי' גילוי האור למטה עמ"ש ע"פ הסבי עיניך מנגדי, ועי' העולם נברא בבית ומ"ת מתחיל באלף אנכי א"כ ע"י התורה ממשיך האלף בבית, ע"י חטא עה"ד חסרו ו' דברים וע"י עסק התורה ממשיכי' הוא' לכן מקיימי' העולם, ובמ"א פי' העולם עומד צ"ל מע"ק כו' שנאמר לי לעולם גם ע"ד אם ה' לא יבנה בית כו' לכן ע"י התורה הוא בוניך, גם שרו של עולם מט"ט נקי נער אבל ע"י התורה גם זקנתי כו' אי לך ארץ כו' אשריך ארץ כו' לכן כי תבואו אל הארץ ונצא מבחי' נער כ"א ע"ד אשריך ארץ ולכן ושבתה, ועמ"ש ע"פ ויתרו את ארץ כנען שיעשו לה יתרון ע"ד יתרון האור מן החושך שיגביהו אותה, ובשנה השביעית לא תזרע י"ל שאזי ע"ד כי כארץ כו' כן אדי הוי' יצמיח אתעדל"ע שלמעלה מאתעדל"ת ובחי' אור זרוע לצדיק מלמעלה וא"כ * זריעה שלנו, עמ"ש בענין אור זרוע בביכעל תקס"ד אחר פ' במדבר י"ל זריעה זו שנמשך בה אותיות עליונים שלמעלה מזריעת האותיות דשבה"כ דתהו כ"א מאותיות רל"א שערים הרשימו ומהקו כו' וזהו הכח בארץ שתוכל להיות והארץ תתן יבולה בכל הששה שנים, ושדה נק' ציון כמ"ש במד"ר ברות ע"פ עיניך בשדה אשר יקצרון ובזוהר ויקהל דף רי"ז הובא ג"כ פסוק עיניך בשדה ע"פ ועשית ציץ ועמ"ש ע"פ את חג המצות תשמור למועד חדש האביב שכל המועדים הם בזמני בישול התבואה קדש כו' ראשית תבואתה וחג האסיף זהו מש"כ ואספת את תבואתה, ואעפ"כ ובשנה השביעית לא תזרע וענין בחי' זו בעבודה צ"ל שאז עסק המצות בבחי' גבוה יותר עד שאין נקראים זריעה מלמטה כו', ועיין בענין כן יעמוד זרעכם ושמכם בת"א פ' בראשית, הרי לע"ל באלף השביעי יהי' הארות בחי' שלמעלה מהזריעה שלנו שהזריעה שלנו להמשיך שיהי' בבי"ע מאיר ג"כ כמו באצי', אבל הארות דאלף השביעי המשכות אור א"ס באצי' זה א"א להגיע ע"י זריעה שלנו וזה נקי השמים החדשים והארץ החדשה, כמ"כ בשנת השביעי' מאיר הארה מבחי' זו ולכן לא תזרע כו'.

ע"פ הסבי עיניך מנגדי : לקו"ת שיר השירים לו, ב.
 ובס"א פי' : ראה אור התורה ויגש שגא, א. שמות ע' צ. שמואל ע' לת.
 שרו של עולם . . נער : ראה תוספת יבמות טו, ב.
 ע"פ ויתודו את ארץ כנען : אור התורה שלח ע' תמד ואילך, ע' תנו.
 וא"כ : אוצ"ל וא"צ.
 בביכל תקס"ד אחר פ' במדבר : מסומן בספריית כיק אומ"ר שליט"א במספר
 1146 — גופס בסה"מ תקס"ד ע' קבא בשולי העמוד.

[לד"ה כי תבאו אוה"ת בהר ע' תתפה]

גם הארץ תחלה נקרא ארץ כנען ע"ד בת שבע שהיתה תחלה אשת אוריה
 החתי עיין זח"א פ' נח ע"ג ב' ולכן תומ"י כי תבואו אל הארץ ותתעלה
 מבחי' כנען להיות א"י אוי ושבתה תתענג. גם ע"ד ובידר לו א' מהן ישראל
 מע' • וכן א"י מכל הארצות וזהו ישראל קנין וירשו את הארץ שהיא קנין
 לכן כי תבואו ושבתה במד"ר חיי פנ"ח ע"פ ויקם שדה עפרון דהוות נפילה
 וקמה והובא בפירש"י שם תקומה היתה לה. והענין הוא ע"ד מ"ש בזהרי חמה
 פ' נח דע"ג ע"ב שזהו ענין מי יתן טהור מטמא שא"א להתקדש בקדושה
 ובטהרה אא"כ להצטרף קודם בטומאה ר"ל שגם במקום טומאה יהי' טהור, ולכן
 הוצרכה הארץ להיות תח"י כנען וישלוט בה כדי שאח"כ יהי' נקרא ארץ
 ישראל כו' כי מחמת תערובות טו"ר מחטא עה"ד צריך להפריד הטוב מהרע
 כו', וזהו ענין בת שבע שהיתה תחלה אשת אוריה כו' והיינו שהיתה בגלות
 בעה"ד טו"ר ואח"כ תצא מהרע ותבא אל הטוב כו'.

פ' בהר בשנת היובל וכו' עיין סד"ה מקושש עצים ועמ"ש בביאור וקבל
 היהודים ועמ"ש בענין ושם אחיו יובל. ומזה יובן ב' בחי' שבכינה מלמעלה
 למטה לברר כו' כענין צור משגבינו בועתה יגדל ג' מקיפני ועי"ז אח"כ העלא'
 ושבתם כענין שבת עלי' העולמו', לאחזות ארץ עליונה שקדמה לשמי' כענין
 ארץ חדשה כו'. וב' בחי' אלו ג"כ ספה"ע מ"ט שע"ב ועי"ז אח"כ עלי' לשער
 הנו"ן כו' והיינו תחלה בירור גה"ב, וע' ב' בחי' כדין וכדין.

גם הארץ : נעתק מבוך 649 נא, א.
 ובורר לו א' מהן : במד"ר ס"ג, ת. אור התורה ואתחנן ט"ע שס"ט.
 מע' : אוצ"ל מאומות.
 ישראל . . הארץ . . קנין : אבות ספ"ו.
 פ' בהר : נעתק מבוך 1135 מב, ב בוכי"ק.
 סד"ה מקושש עצים : לקו"ת שלח מב, ג.
 בביאור וקבל היהודים : תורה אור מגלת אסתר צו, ד.
 ועמ"ש בענין שם אחיו יובל : ראה תורה אור (וסה"מ תקס"ח) בראשית ה, ד
 (ע' תקנט). אתהלך ע' עב. אור התורה בראשית תקפו, א.
 בועתה יגדל : לקו"ת תורה (וסה"מ תקס"ו) שלח לט, רע"א (ע' רמ"ו).

בשנת היובל תשובו כו' כתיב כ"א בתורת ה' חפצו כו' והי' כעץ שתול כו' ואיתא כווי' פ' בלק ר"ב א' דאיהו אילנא דחיי, וגם מל' עצה כי תרי"ג מצות נק' תרי"ג עיטין כמ"ש במ"א ועיי"ש בפירוש הרמ"ז מענין יטע בהם אדר, והנה התורה נק' עץ חיים כמ"ש עץ חיים היא כו' במשלי ג' י"ח וכתיב ויורהו ה' עץ כו' ויורהו ל' תורה שהיא עץ חיים כמ"ש בזהר ח"ב ד"ס ב', דהנה ידוע דק"ס ה' הכנה למ"ת ואח"כ ויבאו מרתה כו', רגלי' יורדות כו', והעצה לזה ויורהו עץ כו', וביאור זה [כי] עץ חיים הוא אתר דלא אשתני כמ"ש בזהר דרכ"א ב' והיינו כמ"ש אני הוי' לא שניתי וכמ"ש בזה בדי"ה ואתחנן עיי"ש באריכות וענין עה"ד אתר דאשתני היינו כי בהשתל' עו"ע יש שינוי בהעילה שמתפעל מהעלול והשתל' זה זהו מפני ארי' פני שור כו' ולכן במט"ט שר העולם שייך עה"ד טו"ר משא"כ הוא ית' קדוש ומוכדל אין קדוש כהוי' שאעפ"י שמהוה העולמות עכ"ז הוא קדוש ומוכדל, וזהו ענין לא שניתי אתר דלא אשתני כו', והנה כתיב אני הוי' לא שניתי ואתם בני יעקב לא כליתם ומבואר הפי' בזה בדי"ה בחודש השלישי שמבחי' לא שניתי ה' ראוי שיומשך כלות הנפש כו', ועמ"ש בדי"ה שמע ישראל בפ"י וענין ובחרת בחיים, אלא מפני שנה"ב מסתיר והיינו בחי' עה"ד אתר דאשתני וע"ז גי'תנה התורה שנק' עוז ותושיה שהיא מבחי' עה"ח ועיי"ז וימתקו המים כנ"ל והיינו כי יש רקיע המבדיל בין מים למים אשר המים תחתונים הם מקור תענוגי עוה"ז שגלקח' משבה"כ ועיי' עה"ח נמשך בירור מים תחתונים והנה כתי' והי' כעץ כו' ועל יובל כו' כי ונהר יוצא מעדן להשקות את הגין סדרים דאורייתא שהוא בחי' ע"ח כתיב. הנה, וארז"ל יובל שמו כי יובל הוא שער החמישים דבינה כמ"ש בפרדס ערך יובל וממנו געשה הכתר דו"א והוא מקור דתורה שמבחי' חבי"ד דו"א והוא למעלה מבחי' ע"ח כמ"ש בזהר שלח ע"פ היש בה עץ אם אין בחי' שלמעלה משי' הוי', גם יובל ל' לך יובילו ע"ד ונהר יוצא שנמשך תמיד כו' וכענין מוצא מים אשר לא יכזבו מימיו כמ"ש בזהר דפ"ג סע"א וענין ישלח

בשנת היובל תשובו : געתק מבוך 1217 קעב, א. נהבא בתוך תצאי ריבוע גיתוסקי מבוך 292 מב, א.

תרי"ג מצות . . עטין : ראה זחיב סב, ב.

דרכ"א ב' : אוצ"ל תיא (או וית) דרכ"א ע"א וע"ב.

בדי"ה ואתחנן : אור התורה ואתחנן ע' קה.

בדי"ה בחודש השלישי : תורה אור (וסה"מ תקס"ז) יתרו סג, א (ע' קמת).

בדי"ה שמע ישראל : לקוטי תורה (וסה"מ תקס"ב) ואתחנן יא, ב (ע' רמה תקטז).

התורה שנק' עוז : נסמן לעיל ע' איקא.

התורה שנק' . . ותושי' : ראה אגה"ק סכ"ב. ערכי הכונים — לבעל סדר הורות —

מערכת תושי'.

הגין סדרים דאורייתא : זח"א קה, ב. תקוני זהר תי"ג (כט, רע"ב) ובהנסמן בניצוצי

זהר שם. שערי זהר למגלה ל, ב די"ה ובשאר.

כתיב : בבוך 292 בחוך.

יובל שמו : בכורות גה, ב.

[לד"ה כי תבאו אזה"ת בהר ע' תחפה]

גם הארץ תחלה נקרא ארץ כנען ע"ד בת שבע שהיתה תחלה אשת אוריה החתי עיי' וז"א פ' נח ע"ג ב' ולכן תומי כי תבואו אל הארץ ותתעלה מבחי' כנען להיות א"י אזי ושבתה תתענג, גם ע"ד ובידר לו א' מהן ישראל מע' • וכן א"י מכל הארצות וזהו ישראל קנין ויירשו את הארץ שהיא קנין לכן כי תבואו ושבתה במד"ר חיי פני"ח ע"פ ויקם שדה עפרון דהוות גפילה וקמה והובא בפירש"י שם תקומה היתה לה, והענין הוא ע"ד מ"ש בזהרי חמה פ' נח דע"ג ע"ב שזהו ענין מי יתן טהור מטמא שא"א להתקדש בקדושה ובטהרה אא"כ להצטרף קודם בטומאה ר"ל שגם במקום טומאה יהי' טהור, ולכן הוצרכה הארץ להיות תח"י כנען וישלוט בה כדי שאח"כ יהי' נקרא ארץ ישראל כו' כי מחמת תערובות טו"ר מחטא עה"ד צריך להפריד הטוב מהרע כו', וזהו ענין בת שבע שהיתה תחלה אשת אוריה כו' והיינו שהיתה בגלות בעה"ד טו"ר ואח"כ תצא מהרע ותבא אל הטוב כו'.

פ' בהר בשנת היובל וכו' עיי' סד"ה מקושש עצים ועמ"ש בביאור וקבל היהודים ועמ"ש בענין ושם אחיו יובל. ומוזה יובן ב' בחי' שבבינה מלמעלה למטה לברר כו' כענין צור משגבינו בועתה יגדל ג' מקיפי' ועיי' אח"כ העלא' ושבתם כענין שבת עליו' העולמו', לאהזות ארץ עליונה שקדמה לשמי' כענין ארץ חדשה כו'. ובי' בחי' אלו ג"כ ספה"ע מ"ט שע"ב ועיי' אח"כ עליו' לשער הגו"ן כו' והיינו תחלה בירור נה"ב, וע' ב' בחי' כדין וכדין.

גם הארץ : נעתק מבוך 649 גא, א.
 ובורר לו א' מהו : במד"ר ט"ג, ח. אור התורה ואתחנן ס"ע שסט.
 טע' : אוצ"ל מאומות.
 ישראל . . הארץ . . קנין : אבות ספ"ר.
 פ' בהר : נעתק מבוך 1135 מב, ב גוכייק.
 סד"ה מקושש עצים : לקו"ת שלח מב, ג.
 בביאור וקבל היהודים : תורה אור מגלת אסתר צו, ד.
 ועמ"ש בענין שט אחיו יובל : ראה תורה אור (וסה"מ תקס"ח) בראשית ז, ד
 (ע' תקנט), אתהלך ע' עב, אור התורה בראשית תקסו, א.
 בועתה יגדל : לקוטי תורה (וסה"מ תקס"ו) שלח לט, רע"א (ע' רמו).

בשנת היובל תשובו כו' כתיב כ"א בתורת ה' חפצו כו' והי' כעץ שתול כו' ואיתא בנ"י פ' בלק ר"ב א' דאיהו אילנא דחיי, וגם מל' עצה כי תרייג מצות נק' תרייג עיטין כמ"ש במ"א, ועיי"ש בפירוש הרמ"ז מענין יטע בהם אדר, והנה התורה נק' עץ חיים כמ"ש עץ חיים היא כו' במשלי ג' י"ח וכתיב ויורוהו ה' עץ כו' ויורוהו ל' תורה שהיא עץ חיים כמ"ש בזהר ח"ב ד"ס ב', דהגה ידוע דקיי"ס ה' הכנה למ"ת ואח"כ ויבאו מרתה כו', רגלי' יורדות כו', והעצה לזה ויורוהו עץ כו', וביאור זה [כי] עץ חיים הוא אתר דלא אשתני כמ"ש בזהר דרכ"א ב' והיינו כמ"ש אני הוי' לא שניתי וכמ"ש בזה בדי"ה ואתחנן עיי"ש באריכות וענין עה"ד אתר דאשתני היינו כי בהשתל' עו"ע יש שינוי בהעילה שמתפעל מהעלול והשתל' זה זהו מפני ארי' פני שור כו' ולכן במט"ט שר העולם שייך עה"ד טו"ר משא"כ הוא ית' קדוש ומוכדל אין קדוש כהוי' שאעפ"י שמהוה העולמות עכ"ז הוא קדוש ומוכדל, וזהו ענין לא שניתי אתר דלא אשתני כו', והנה כתיב אני הוי' לא שניתי ואתם בני יעקב לא כליתם ומבואר הפי' בזה בדי"ה בחודש השלישי שמבחי' לא שניתי ה' ראוי שיומשך כלות הנפש כו', ועמ"ש בדי"ה שמע ישראל בפ"י וענין ובחרת בחיים, אלא מפני שנה"ב מסתיר והיינו בחי' עה"ד אתר דאשתני ועו"ג ניתנה התורה שנק' עוז ותושיה שהיא מבחי' עה"ח ועיי"ז וימתקו המים כנ"ל והיינו כי יש רקיע המבדיל בין מים למים אשר המים תחתונים הם מקור תענוגי עוה"ז שנלקחי' משבה"כ ועיי' עה"ח נמשך בירור מים תחתונים והנה כתי' הוי' כעץ כו' ועל יובל כו' כי ונהר יוצא מעדן להשקות את הגין סדרים דאורייתא שהוא בחי' ע"ח כתיב * הגן, וארוז"ל יובל שמו כי יובל הוא שער החמישים דבינה כמ"ש בפרדס ערך יובל וממנו געשה הכתר דז"א והוא מקור דתורה שמבחי' חב"ד דז"א והוא למעלה מבחי' ע"ח כמ"ש בזהר שלח ע"פ היש בה עץ אם אין בחי' שלמעלה מש' הוי', גם יובל ל' לך יובילו ע"ד ונהר יוצא שנמשך תמיד כו' וכענין מוצא מים אשר לא יכזבו מימיו כמ"ש בזהר דפ"ג סע"א וענין ישלח

בשנת היובל תשובו : נעתק מכרך 1217 קעב, א. [והבא בתוך חצאי ריבוע ניתוסף מבין] 292 מה, א.

תרייג מצות . . עמין : ראה ח"ב פב, ב.

דרכ"א ב' : אוצ"ל ח"א (או ויחי) דרכ"א ע"א וע"ב.

בדי"ה ואתחנן : אור התורה ואתחנן ע' קה.

בדי"ה בחודש השלישי : תורה אור (וסה"מ תקס"ז) יתרו סו, א (ע' קמח).

בדי"ה שמע ישראל : לקוטי תורה (וסה"מ תקס"ב) ואתחנן יא, ב (ע' רמה, תקסז).

התורה שנק' עוז : נסמן לעיל ע' איקיא.

התורה שנק' . . ותושי' : ראה אגה"ק סכ"ב, ערכי הכונים — לבעל סדר הדורות —

מערכת תושי'.

הגין סדרים דאורייתא : זח"א קד, ב. תקוני זהר תייג (כט, רע"ב) ובהנמטן בניצוצי

זהר שם. שערי זהר למגלה ל, ב ד"ה ובשאר.

כתיב : בבין 292 בתוך.

יובל שמו : בכורות נה, ב.

שרשיו י"ל שזהו"ע ק"ש למס"נ באחד כי אהוי"ר הן שרשי ויסודי התורה האהבה היא שרש לרמ"ח מ"ע ויראה שרש לשס"ה ל"ת שעי"ז ממשיך יחוד או"א בחי' יובל כו' וע' בוהר ח"ג ג"ח א' ועיין בביאור ונקדשתי ובד"ה יונתי כו' ולכן נאמר חרות על הלוחות שאין לך בן חורין אלא מי שעוסק בתורה לפי שממשיך מבחי' יובל עלמא דחירו כו' וע' מזה בוהר ר"פ קרח דקע"ו א' וס"פ לך לך צ"ה ב', וענין השקאה זו היות כענין ברכו בתורה כו' וכמ"ש בד"ה וכל בניך בענין בניך בוניך כו' והו' ענין אורך ימים בימינה כי הנה מחמת שנאמר לא ידון רוחי כו' ע' זוהר בראשית דל"ו סע"ב ודג"ח א' על פסוק זה ובמק"מ שם אבל ע"י עסק התורה שהמשיך מבחי' ע"ח ומקורו בחי' יובל נמשך אורך ימים א"א ובנפש היינו אה"ר כו' והיינו שעסק התורה נק' רוח כמ"ש בד"ה והי' מספר כו' ועז"ג רוחי ונשמתי אליו יאסוף, ופי' ולא ימיש מעשות פרי כמ"ש הרמ"ז פ' פנחס דרנ"ג א' בענין שהמצות יש להן פירות שפרות ורבות וכ"ש בתורה מדתנן אילו דברים שאדם אוכל פירותיהן כו' ות"ת כנגד כולם.

אך כ"ז למי ששומר את התורה וכדכתי' עץ חיים היא למחזיקים בה כו' ופי' היא דקאי על תשבע"פ שנק' ג"כ עה"ח למחזיקים בה ועוסקים בה לשמה עמ"ש בפ' בראשית סד"ה להבין ענין הברכות, אך מי שפגם בתומ"צ העצה לזה הוא תשובה שע"י עומקא דליבא ממשיך מלמעלה מבחי' ע"ח וכמ"ש בעקידת יצחק ממעל לעצים והיינו ע"י מס"נ וכך ע"י תשובה והו' כי עמך הסליחה למען תורא עמך ממש שממשיך מבחי' כי עמך מקו"ת, כמ"ש בוהר פ' אמור דק"א רע"א ומקו"ת היינו למעלה מבחי' עץ חיים כי הוא המקור שממנו נמשך ע"ח כנ"ל בענין ונהר יוצא כו', וע' בפ' הרמ"ז בפ' אמור דצ"ט רע"א גבי נהרא עילאה מקורא קדישא בוצינא דכל בוצינין שפירש דהוא יסוד דעתיק, ולפ"ז עדן הוא חכמה דעתיק וכמ"ש באדר"ז דר"ץ רע"א עדן עילאה סתימאה דכל סתימין, והנה עם היות שבתורה ממשכיכים ג"כ ונהר יוצא כו' היינו המשכת הארת הכתר בחכמה, וזהו"ע יובל במלופם שממשיך מלמעלמ"ט, אבל יובל בחולם העלאה מלמטלמ"ע ע"י שער הנ' בעצמיות הכתר, והו' בשנת היובל הזאת תשובו ופירש ברע"מ פ' בהר דק"ח ב' שזהו"ע והרות תשוב ונת' בד"ה האזינו ענין והרות תשוב שו' בחי' תשובה וע"ש באריכות, והו' איש אל אחוזתו

שאיין לך בן חורין : אבות פ"ה, ב.
 בד"ה וכל בניך : לקו"ת (וסה"מ תקס"ו) ראה כ"ט, א (ע' ש"ט).
 בד"ה והי' מספר : לקו"ת (וסה"מ תקס"ה) במדבר ו, רע"א (ע' תקפ"ד).
 אלו דברים : רפ"ק דפאה.
 סד"ה להבין ענין תברכות : תו"א ז, א.
 בד"ה האזינו : לקו"ת תורה (וסה"מ תקס"ג) האזינו ע"א, ג (ע' תשנ"ו).

כי יעקב חבל נחלתו וכמו חבל שבראשו א' למעלה והוא בחי' מקור הנשמה ומזלי' דיוקני אשתאר בך כו', ואחיזה זו היינו בארץ העליונה כי במחשבה ארץ קדמה היינו שרש המל' במל' דא"ס. והו"ע ארץ חפץ, ועמ"ש ע"פ לך לך מארצך דאברהם כו', זהו כי אבי ואמי היינו תשב"כ ותשב"ע עובוני ע"י שפגם בהם, ועכ"ז ע"י התשובה וה' יאספני כמ"ש בד"ה שובה ישראל עד, וע' בפרדס בערה"כ ערך תשובה [שייכות] גדול תשובה אל יובל עיי"ש. והנה ביובל והעברת שופר כו' והוא בחי' הארת שופר גדול וההפרש בין שנת היובל עצמו שהוא שער הגוף ובין ש"ג שעל ידו נתקדש היובל אפ"ל כי שער הגוף הוא כתר והכתר יש בו ב' בחי' הא' שרש הנאצלים וזהו שנת החמישים עצמו ושופר גדול זהו בחי' ב' שבו היינו המשכת בחינת תחוננה שבנאצלים כו' ולכן עי"ז דוקא יוצאים עבדים לחירות וקראתם דרוך כו' והוא ע"ד מ"ש בש"ג דלעתיד לבא האובדים והנדחים וכמ"ש במ"א והרמ"ז בהר דק"ח ע"א ד"ה דא שמיטה כתב ולפי שאין זה נעשה אלא אה"י תקיעת השופר לכך נק' יובל עכ"ל כי יובל הוא לשון שופר כמ"ש במשוך היובל, וא"כ לפי"ז מה ששנת הג' נק' יובל זהו ע"ש הארת וגילוי בחי' העליונה שבשער החמישים וד"ל, ועד"ו גם במ"ת הי' ע"י שופר דוקא, איברא הבחיי פ' בהר כ' דהרמב"ן פליג דיובל אינו נק' ע"ש השופר דהא שופר של יובל של יעל פשוט אלא נק' יובל ע"ש הדרור שיובל כ"א למקומו כו'.

והנה יש עולם שנה נפש ובחי' הנ"ל בנפש זהו ענין חג השבועות שבו מ"ת שהוא ע"ח והיינו ע"י גילוי שער הגוף שמתגלה בשבועות יום החמישים ע"י שבתחלה ספירת העומר מ"ט ימים בירור נה"ב שמבחי' עה"ד טו"ד והתכללותו בע"ח שע"ז מתגלה בחי' יובל שער הג' מה שממעל לעצים כו', ועי"ז נמשך חרות על הלוחות חירות כו' כמ"ש בזוהר פ' תצוה דקפ"ו ע"א. ולכן נאמר אנכי כו' אשר הוצאתיך מאמ"צ מבית עבדים, דהיינו כמו עד"מ שביובל יציאת העבדים לחירות, אלא שביובל הגלוי בעולם ושנה ובשבועות הוא בנפש, ועמ"ש הרמ"ז פ' בהר דק"ח א' גבי יובל והוא דוגמת יום שבועות כו' לבחי' פנימי העולמות כו' אבל הב"ד דוקא המפקחי על קיומו של עולם עיין שם.

דיוקני אשתאר בך : ראה זח"א רמז, סע"ב, רמז, רע"א.
 בד"ה שובה ישראל עד : לקיטי תורה דרושים לשבת שובה סו, א.
 הבחיי פ' בהר : כה, י.
 שופר של יובל : ר"ה כו, ב.

בס"ד 9' בהר [תורת אדמו"ר נבג"מ זי"ע נ"ע]

וכי תמכרו ממכר לעמיתך או קנה מיד עמיתך אל תונו איש את אחיו. הנה כתיב יונתי בחגוי הסלע בסתר המדריגה וידוע דקאי על כנ"י שנק' בשם יונתי וביונתי יש ב' פ"י הא' עפ"י מארז"ל מה יונה אינה נזקקת אלא לבן זוגה כך כנ"י יש להם לב א' לאביהם שבשמים, ופ"י הב' הוא לשון אונאה כענין אל תונו, וצ"ל מפני מה גק' כנס"י בשם יונתי על שם לשון אונאה שהוא לשון בניון. אך הענין יובן עפ"י הידוע שלא כל הנשמה כמו שהיא בשרשה מתלבשת בגוף רק הארה בעלמא ממנה מתלבשת בגוף ושרש הנשמה דבוקה למעלה גם אחר התלבשותה בגוף ונק' בלשון רז"ל מולא כמו שאמרו אע"ג דאיהו לא חזי מזלייהו חזי וכמ"ש יעקב חבל נחלתו כמשל החבל ארוך שראשו א' קשור מעלה מעלה וקצה השני [הוא] מטה מטה כמ"כ עד"מ שרש הנשמה חבוקה ודבוקה בעצמותו כמ"ש כי חלק הוי' כו' חלק אלוה ממעל והארה מהנשמה מתלבשת בגוף ונה"ב וזהו ענין מזלי' ע"ש יזל מים כמו טפה א' לבד שנוזל מדלי של מים כמ"כ עד"מ רק הארה בעלמא משרש הנשמה מתלבשת בגוף ונמצא שחלק הנשמה המתלבשת בגוף גק' בחי' מקבל משרש הנשמה שדבוקה למעלה, וזהו ענין הכרוזים שמכריזי' למעלה בכל יום שובו בנים כו' ולכאורה אינו מובן מהו תועלת מהכרוז מאחר שאין שומעים אותו אך באמת הכרוז נשמע בשרש הנשמה שלמעלה ומשרש הנשמה נמשך גם בחלק הנשמה שבגוף וזהו ענין הרזורי תשובה שבאים לאדם בכל יום פתאום ומאליו בלי הכנה כלל כו' כידוע, וזהו ענין מזלי' חזי פ"י בשרש הנשמה הנק' מזלי' שם הוא התגלות אלקות איך שאין עוד מלבדו וכולא קמי' כלא בחי' ביטול במציאות וזהו מזלי' חזי בחי' רא"י כו'. אך י"ל מאחר שמשרש הנשמה נשפע הארה בחלק הנשמה שבגוף כמשל חבל הנ"ל א"כ הי' צריך להיות גם בחלק הנשמה שבגוף בחי' רא"י והתגלות כמו למעלה בשרש הנשמה, אך הטעם הוא מפני התלבשותה בגוף ונה"ב והגוף מסתיר ומכסה וה"ז עד"מ כשקושרין עיניו של אדם בדבר המסתיר שיש לו עינים ואעפ"כ אינו רואה מאומה מפני המסתיר כמ"כ יובן גם שבאמת כנשמה מצד עצמה אין חילוק כלל קודם בואה לגוף ולאחר בואה

וכי תמכרו ממכר לעמיתך : נעתק מבוך 752 רכח, א [והבא בחצאי ריבוע גיתוסף מבוך] 108 שנט, א, נמצא בין מאמרי אדהצ"צ — בבוך 752 שנכתב בשנת ברכ"ת רשום בהמפתח שבראש הספר : מכ"ק אדמו"ר שליט"א.
ראה ג"כ אור התורה בהר ע' קצ, ע' קפח, שיר השירים ע' תקלג. תורת שלום ע' 60.

כנ"י שנק' בשם יונתי : שיר השירים רבא פ"ב יד, א. ברכות נג, ב.
אע"ג דאיהו לא חזי : מגילה ג, א.

הכרוזים שמכריזי' : ראה סה"מ תקס"ה ס"ע אילג. שערי אורה שער חנוכה מה, א.
שערי תשובה (קה"ת תשד"מ) ח"א יה, ד, ח"ב סא, א. דרך חיים פו, ב. ד"ה אל תצר את מואב ע' פח, זח"ג קכו, א. פרקי דר' אליעזר פס"ו, וראה פתיחתא דאיכה רבא כה.

אך מפני שהיא נתונה במאסר הגוף מסתיר ומכסה על בחי' עינים שלה, וזהו ענין ב' הפירושים של יונתי הפי' הא' מה יונה אינה נזקקת קאי על שרש הנשמה ששם מזלי' חזי כנ"ל והב' שהוא לשון אונאה קאי על חלק הנשמה המתלבשת בגוף ונה"ב שבוה יוכל להיות אונאה וענין האונאה הוא עפ"י הידוע שבחי' נוגה יש בה חצי טוב וחצי רע והענין יוכן למטה בנפש האדם שהיצה"ד מפתח לאדם לעשות רע באופן שרוצה לאנות אותו היינו שמראה לו פנים שאין זה רע כלל וטעם הפיתוי באופן זה הוא מפני שבאמת בחי' נוגה יש בה חצי טוב וכמו ע"ד דוגמא במאכל כשאוכל לש"ש לעבוד ה' בכח האכילה אוי עולה ונכלל באלקות מפני שגובר בחי' הטוב שבמאכל משא"כ כשהוא בסובאי יין ובנוללי בשר למלאות תאות גופו ונפשו הבהמית עי"ז יורד חיות הבשר היין שבקרב ונכלל לפי שעה ברע גמור וכמ"ש בלק"א פ"ז ועפ"ז יוכן שיכול להיות בזה בחי' אונאה מאחר שבאמת יש בה טוב ע"כ יכול לפתוח אותו בדרך אונאה לומר על רע ג"כ טוב כמו שבענין האכילה וכן הוא בכל הדברים ח"ש בזהר האי נוגה מפתח לאתחא ונטיל נהוראה וכמו"כ יוכן בכל הדברים בלימוד התורה ובתפילה שיכול להיות בזה אונאה ויש בזה כמה אופנים שונים כמ"ש במ"א וכמו"כ למעלה יש ג"כ בחי' אונאה כמ"ש ומשלם לשונאיו אל פניו להאבידו שמרוויח ומצליח שלפי הנראה הוא טוב אך המכוון הוא להאבידו כו', וזמ"ש אל תונו שלא יהי' בחי' אונאה כו' כמו למעלה בשרש הנשמה ששם מזלי' חזי בחי' ראי' והתגלות ששם אין הסתר כלל ולכן לא שייך שם בחי' אונאה כלל כמו"כ למטה בחלק הנשמה שבגוף ג"כ לא יהי' אונאה רק יהי' כמ"ש עיניך יונים שגם למטה יהי' בחי' עיניך יונים בחי' הסתכלות לאסתכלא ביקרא דמלכא ובחי' לב א' כו' וזהו ענין מארו"ל ישראל קנין א' ענין קנין הוא בחי' גילוי ההעלם עצמו כמ"ש במ"א שיהי' גילוי שורש הנשמה בחלק הנשמה אשר בגוף כמו למעלה מזלי' חזי כמו"כ יהי' למטה, אך איך יגיע האדם למדריגה זו הוא ע"י התבוננות שירגיל א"ע להתבונן תמיד בהעמקת הדעת איך שהכל בטל אליו ית' ולקרב זה אל השכל הוא עד"מ מבשרי אחזה דידוע דשרש אותיות הדיבור הוא מחכ' והנה אותיות הדיבור נלקחים מאותיות המח' שהרי תחלה צריך לחשוב מה לדבר והנה כשהאותיות עודנם בכח מחשבתו עדיין אינם נגלים לזולתו כלל וכש"כ כשהאותיות הם בבחי' מדות עדיין שהרי שרש המח' הוא ממדות כמו הרהורי לבו שהחמדה שבלב הוא חושב במחשבתו ושם אינם נרגשים האותיות כלל וכש"כ כמו שהם בשכל עדיין שם הם בטילים במציאות ממש כמו"כ עד"מ יכול לקרב אל השכל כי כל העולמות נבראו בדבר ה' וכמא' אותיות שנבראו

האי נוגה מפתח לאתחא : וחי"ב רג, ב.

וכמו"כ למעלה . . אונאה : ראה ביאורי הוהר — לארה"א — חקת צו, ב. —

ולאדהצ"צ — תמו, א.

לאסתכלא ביקרא דמלכא : ראה זח"א לח, איב.

ישראל קנין א' : אבות מ"ו, י.

אותיות שנבראו בחס שמים וארץ : ברכות נה, א.

בהם שמים וארץ והוא עד"מ אותיות הדיבור שנגלים לזולתו ולמעלה הוא מה שנראה העולם ליש ודבר אבל באמת האותיות כמו שהם למעלה בחי' ח"ע שם הם בטלים במציאות ולמעלה הוא ג"כ אחר שנבה"ע הכל בטל במציאות כמו קורם שנה"ע וע"י שירגיל האדם א"ע תמיד בהתבוננות זו איך שהכל בטל אליו ית' ויוקבע ג"כ בנפשו כאלו רואה לא יהי' בחי' אונאה וכמו בשרש הנשמה דשם מזלי' חזי אין שם אונאה כמו"כ יהי' הגילוי למטה כמו למעלה וזהו מה שאמר אל תונו איש עמיתו וכשלא יהי' בחי' אונאה למטה לא יהי' בחי' אונאה למעלה כו'.

ועתה י"ל ענין וכי תמכרו ממכר לעמיתך או קנה מהו ענין מכירה וקני' זאת והנה מבואר בע"ח שהמוכר הוא בחי' משפיע והקונה הוא בחי' מקבל וא"כ צ"ל איך שייך לומר ענין מכירה לעמיתך (כי עמיתך קאי על הקב"ה כמארז"ל עם שאתך בתורה ובמצות כי כביכול הקב"ה מקיים כל התומ"צ כמו שאמרו הקב"ה יושב ועוסק בתורה ומניח הפילין ומתעטף בטלית וגם כל התומ"צ שהאדם עושה הוא ע"י סיוע מלמעלה וכמארז"ל אלמלא הקב"ה עוזרו וזהו עם שאתך בתומ"צ כו') ואיך שייך לומר מכירה לעמיתך שישראל יהיו בחי' משפיע וכן י"ל מה שארז"ל ה' קנינים קנה הקב"ה ובפסחים איתא ד' קנינים שהרי הקונה הוא בחי' מקבל ואיך שייך לומר שהקב"ה הוא בחי' מקבל. והנה כתי' וזאת לפנים בישראל על הגאולה ועל התמורה לקיים כל דבר ושלף איש נעלו ונתן לרעהו שבדורות הראשונים הי' גמר המקח ממוכר לקונה ע"י שליפת הנעל ונתן לרעהו כו', ויש להקדים ענין ב' פסוקים הנראים לכאורה כסותרי' זא"ז כי פעם כתי' כי אתה נרי הוי' וה' יגיה חשכי פי' כי כדי שיהיו נש"י בשם נר כמו נר הדולק שעולה למעלה לידבק באש היסוד כמו"כ כדי שיהי' ישראל בחי' נר לדבקה בו הוא ע"י כי אתה נרי הוי' וה' יגיה חשכי שהוא חשך הגוף המסתיר על הנה"א שמוזה משמע שישראל מקבלים מבחי' הוי' ופעם כתי' נר הוי' נשמת אדם דמוזה משמע שע"י נשמת אדם שהוא בחי' רצוא ושוב (כי נשמה הוא ענין נשימה כמ"ש במ"א) עי"ז נעשה נר להוי' ולפי"ז ישראל משפיעים לבחי' הוי' וכמו"כ יש להבין מארז"ל לא זו מחבבה עד

טבואר בע"ח : שער האונאה פ"א. אור התורה דרושים לשבועות ע' רת.
 עמיתך קאי על הקב"ה : ראה ג"כ ערכי הכנויים — לבעל סוה"ד — מערכת עמיתו.
 עם שאתך בתורה ובמצות : ב"מ נט, א.
 הקב"ה יושב ועוסק בתורה : ע"ז ג, ב.
 ומניח הפילין ומתעטף בטלית : ראה ברכות ו, א. ר"ה יז, ב. ילקוט שמעוני
 בא רמו קצא. רמב"ם הלי יסודי התורה פ"א, ה"ט. תורה אור מקץ לה, ב.
 אלמלא הקב"ה עוזרו : קדושין ל, ב.
 ה' קנינים קנה הקב"ה : אבות פ"ג, י.
 ובפסחים איתא : פסחים פז, ב. וראה ב"כ אור התורה דרושים לשבועות ע' קפא.
 לא זו מחבבה : ראה שמיר פנ"ב, ה.

שקראה בתי כו' לא זו מחבבה עד שקראה אמי בתי הוא בתי מקבל ואמי הוא בתי משפיע, איך שייך שהקב"ה יקרא לכנ"י אמי שהם משפיעים לו כביכול, אך הענין יובן ע"פ מ"ש ויקרא הוי' הוי' וידוע דפסיק טעמא בנייהו דיש ב' בחי' הוי' והוי' דלתתא אינו ערך כלל להוי' הא' והענין הוא עפ"י הידוע שיש ב' בחי' השתלשלות ולמעלה מן ההשתלשלות וענין השתלשלות הוא בדרך ערע שהעלול יש לו ערך להעילה וע"כ נק' השתלשלות כמו שלשלת האחוזה טבעת בטבעת ועד"מ אותיות הדיבור נמשכים מאותיות המח' ואותיות המחשבה מהמדות מהשכל * כידוע הרי יש להשכל ערך עם המדות והמדות עם המחשבה כו' כמו"כ ע"ד דוגמא יובן למעלה שמח"ע ולמטה הוא בבחי' השתלשלות ערע שיש להם ערך זע"ז אבל החכ' מלמעלה מן החכ' אינו בבחי' השתלשלות ערע כי הרי אין ערוך אליו כלל וצריך להיות צמצום בעצמו דוקא וזהו המרומן באות יו"ד דשם הוי' שהיו"ד הוא בחי' נקודה א' לבד כמ"ש במ"א ולכן נק' הבריאה בשם יש מאין פ"י הארה בעלמא שכלא וכאין נחשב כמשל באדם שיש איברים ושערות והנה האיברים הם אחזים וכו' כמו שנראה שגם כאב אשר בצפורני הרגל מרגיש במות הגם שהרגל מהראש רחוק מאוד עכ"ז יש להם קשר וחיבור יחד אבל השערות גם שגוזזין אותן אינו מרגיש כאב כלל מפני שיניקתם הוא ממותרי מוחין בדילוג הערך וכמו"כ יובן עד"מ למעלה שכל השתלשלות העולמות אין להם ערך כלל לגבי עצמותו וז"ש החכ' מאין תמצא שגם בחי' ח"ע שהיא ראשית כל ההשתלשלות התרותה מאין לבד וכמ"ש בורא קדושים ישתבח שמך שמך לעד שגם בחי' קדושים שהוא בחי' שכלים נבדלים משבחי' רק שמך לעד כמשל השם של האדם שאינו שייך לעצמותו וזהו מרומן באות יו"ד בחי' צמצום עצמותו ורק בחי' א' נקודה א' נמשכת להיות מקור לכל השתלשלות ומאות יו"ד נמשך ה"א בחי' התפשטות ואח"כ ר"ה כמ"ש במ"א, והנה זהו בחי' הוי' דלתתא השייך לבחי' השתלשלות אבל יש הוי' למעלה בעצמותו כמשל באדם שרוצה בעצמותו עדין ואינו חל עדיין על המעשה רק שמשער בעצמו כמ"ש במ"א באריכות והנה זהו ענין ויקרא הוי' הוי' שמשם המשיך משם הוי' א' לשם הוי' הב' וההמשכה הוא ע"י נש"י כי הנה נת' שיש ב' בחי' חלק הנשמה אשר מאיר בגוף ושרש הנשמה והק' מזלי' וע"י שיהי' הגילוי דשרש הנשמה למטה כמשנת"ל ע"ז יהי' יחוד בב' בחי' הוי' הנ"ל שיומשך מזה בחי' הוי' הא' להוי' הב', וההמשכה הוא ע"י תומ"צ כי התומ"צ ג"כ שרשן למעלה מעלה בחי' רצה"ע שלמעלה מהשתלשלות ונתלבשו למטה בעשי' וע"י בני' שיש להם נשמה בב' בחי' הנ"ל והם מקיימים תומ"צ שנתלבשו בעשי' גשמי' ממשכיכם מהוי' דלעילא להוי' דלתתא כי במצות יש ג"כ שם הוי' כמ"ש שמי

דפסיק טעמא בנייהו : זחיג קלת, א.

מהשכל : אוציל : והמדות מהשכל.

סמי עם י"ה שס"ה : זחיא כו', א. רנג, א. זחיג קי, רע"ב. הגסמן בניצוצי זהר

בהקדמת תקוני זהר י, ג.

עם י"ה שס"ה ל"ת וזכרי עם ו"ה רמ"ח מ"ע וזהו ענין מארז"ל בפסחים פ' האשה ד' קנינים קנה הקב"ה הוא נגד ד' אותיות שם הוי' וענין הקנין הוא ענין גילוי העלם עצמיות והוא שם הוי' דלעילא אך העיקר הוא ע"י התלבשות הנשמה בגוף ונה"ב כידוע שיש ב' בחי' מדות מדות שמצד השכל ומדות עצמיות, וידוע דנה"ב שרשה מבחי' פני ארי' פני שור שבמרכבה ושרש הראשון הוא מבחי' בהמה רבה שלפני האצי' רק שנפל בדרך נפילה במרכבה דבריאה עד שבריבוי השתלשלות נתהווה נפש הבהמית המתאוה תאוה אך אחר הבירור עולה לשרשה הראשון בחי' מדות עצמיות והוא בחי' בכל מאדך ונמצא מוכן עכ"פ מכל הנ"ל שדווקא ע"י ירידת הנשמה בגוף ומקיימת תומ"צ בגשמיות דוקא בבחי' ביטול רצון בכל מאודך עי"ז דוקא נמשך בחי' העלם עצמיות דהוי' [ה]א' שיתגלה בבחי' הוי' דלתתא, וזהו ענין מ"ש ושלף איש געלו געל הוא של עור כי יש ב' בחי' בשר וגידין ועצמות הוא בחי' מוחין ומדות, ועור הוא בחי' לבוש והנעל הוא מעור של בהמה והוא בחי' לבוש דנפש הבהמיות המסתיר וזהו כתנות עור ושלפת הנעל הוא הבירור דנפש הבהמית וכמ"ש של נעליך כו' ועי"ז דוקא נגמר המכירה כמשי"ת, ועפ"ז יובן ענין ב' הפסוקים הנ"ל שמ"ש כי אתה גרי הוי' קאי על חלק הנשמה שמאיר בגוף שבחי' זו נק' בתי בחי' מקבל משם הוי' להאיר אורה שתהא בחי' נר העולה ומ"ש נר הוי' נשמת אדם דמשמע שע"י נשמת אדם נעשה נר להוי' קאי על שרש הנשמה הנק' מזלי' כאשר נתייחדה עם חלק הנשמה שבגוף וע"י תומ"צ בפומ"ד דוקא כנ"ל שע"י ממשכים מבחי' הוי' שבעצמותו כביכול לבחי' הוי' הב' שבהשתלשלות וכשבני ישראל עולים למדריגה זו נק' בשם אמי בחי' משפיעים וזהו ענין ה' קנינים קנה הקב"ה תורה וישראל כו' קונה הוא בחי' מקבל כו' וזהו ענין וכי תמכרו ממכר לעמיתך או קנה ענין מכירה הוא ההשפעה מבחי' הוי' הא' להוי' הב' או קנה הוא בחי' מקבל וקאי על ב' בחי' הנ"ל שיש בנש"י לא זו מחכבה עד שקראה בתי לא זו מחכבה עד שקראה אמי כנ"ל ועל ב' בחי' מזהיר הכתוב אל תונו שלא יהי' בזה בחי' אונאה חס ושלום כו' כנ"ל וד"ל.

את שבתותי תשמרו ומקדשי תיראו וגומר. להבין סמיכת ענין דשבתותי תשמרו לענין מקדשי תיראו. והנה רז"ל דרשו הסמיכה שאין בנין ביהמ"ק דוחה שבת. אך זה נדרש בתו"כ מפסוק שנא' בפ' קדושים. אך צ"ל למה נכפל פסוק זה כאן. (וגם לכאורה לפי פשוטו משמע שההיר על מורא המקדש שלא לזלזל בו מחמת קדושת השבת). וגם צ"ל מ"ש ושמרו בניי את השבת לעשות את השבת. מהו ענין לעשות. והלא קדושת שבת אינה תלויה בישראל דדוקא ביו"ט כתיב אשר תקראו אותם במועדם אתם ואפי' אנוסים כו'. אבל שבת מיקדשא וקיימא. ולכך אין אומרים בנוסח תפלת שבת אשר בחר בנו. דדוקא ביו"ט הוצרכו לומר כן לפי שקדושת יו"ט נמשכה על ידינו לכן מקדימים לומר אשר בחר בנו. משא"כ קדושת שבת קביעא וקיימא משימ"ב. א"כ מהו פי' לעשות. אך הנה הרמב"ן הביא [ב]פ' יתרו בפ' זכור את יום השבת לקדשו דפי' לקדשו היינו שנקדש אותו כענין וקדשתם את שנת החמשים שנה שהוא שנת היובל שהי' טעון קדוש ב"ד לומר מקודש [מקודש] א(ך)[ך] כאן ציוה שגזכור את יום השבת בקדשנו אותו. וכן אמרו במכילתא לקדשו קדשהו בברכה כו'. והוה מצות קידוש שהוא מן התורה עכ"ל. ולכאורה ג"ז יפלא כיון דשבת היא קדושה הבאה מאליה למה הוצרך שנקדש [אותו] אנו בדבור שלנו ומה הדמיון לקדושת יובל שתלויה בנו ולכן משגלו מהארץ אין מונין שמיטין ויובלות. אך הענין הוא דהנה ענין שבת ידוע עפ"מ"ש כי בו שבת וכן שבת לה'. דהענין כי ו' ימי בראשית הם בחי' ירידות והמשכות ששה מדות עליונות להיות התהוות הנבראים דהיינו ע"י המשכות והתלבשות המדות באותיות הדבור כי בדבר ה' שמים נעשו כו' יום ראשון נמשך ומתלבש מדת החסד במאמר יהי אור כו' וביום ב' הוא המשכות והתלבשות בחי' גבורה באותיות ומאמר יהי רקיע כו' שבחי' זו הוא צמצום וירידה (כמו עד"מ באדם התלבשות המדה שבלב בדבור הנה פנימית המדה א"א כלל להתלבש בדבור כמו שאנו רואים בשעת הפלגת ההתפעלות א"י לדבר רק בחי' חיצוני' המדה נמשך בדבור כו'. גם הדבור נמשך מהבל הלב והארה בעלמא וזוה"ע הבל הבלים כמ"ש במ"א בהגות בד"ה והי' לכם לציצית והבל הלב הוא מקור הדבור ונק' כתר

את שבתותי תשמרו : נעתק מבוך 712 רא, א. [והבא בין החצאי ריבוע ניתוסף מבוך] 1076 קלו, א. גמצא ג"כ בכרך 529 רנה, א (ומשם נעתק הכותרת שבריש המאמר). 614 רכו, א. 666 כב, א. 682 א, א. 694 רפמ, א (רק הקיצורים — ובכותרת : קיצורי מתורת אדמור"ר שליט"א ד"ה את שבתתי תשמרו כו' תרכ"ג חה"ש). 1306 שכנ, א. גרסס (בשניוניים) לעיל כרך ב ע' תרי"א. וההשטות בצ' השיג ונרפס כאן עם הוספות. וראה אוה"ת בהר ע' תתקטו.

אתם ואפי' אנוסים : ראה תו"כ אמור פרשה ט, פרק י.

שבת מיקדשא וקיימא : ביצה יו, א.

בהנהות בד"ה והי' לכם לציצית : ראה אוה"ת שלח ע' תרי"א.

דנוק'. ולכן נאמר במע"ב רק שם אלקים. והנה גם בחי' חב"ד נתלבשו במדות ודבור נמצא וימ"ב הוא ירידות והמשכות חב"ד ומדות בדבור) ובשבת כתיב ויכל אלקים ביום השביעי, פי' שנפסקו הצמצומי' והירידות שבוימ"ב הגמשיכים משם אלקים ואמר לעולמו די להיות עוד בחי' ירידה וצמצום ונתעלו המדות והחב"ד לעצמותו, ונק' בחי' זו שבת כמו עד"מ האדם שעוסק תחלה באיזה מלאכה כגון לצייר או לכתוב שנשפלו שכלו ומדותיו בעשי' זו וכששבת ונח עולים מדותיו ושכלו לעצמותו, ויש אח"כ שם הוי' כמ"ש ביום עשות הוי' אלקים כו', כי השבת הוא בחי' ויכל צמצומים דשם אלקים כ"א שבת לה'. והנה לאחר שביתה זו נמשך בחי' [גילוי] עונג העליון וכמ"ש וקראת לשבת עונג, והמשכת בחי' זו דעונג העליון הוא שנעשה ע"י ישראל, וזה"ע לעשות את השבת דהיינו ע"י שטרה בע"ש בתומ"צ ותפלה כל ו' ימי המעשה ע"י ממשיך גילוי העונג בשבת, וזהו וקראת לשבת ענג שאנו קוראים וממשיכים גילוי בחי' הענג ע"י עסק התומ"צ כל ו' ימי החול כי כל עבודת האדם מכל ו' ימי החול מתעלים בשבת דוקא, כידוע דעבודת היום נכלל בתפלת של אותו היום שלכך נק' התפלה סולם כ(נ"ל) ו' ותפלת ימי החול נכללים ועולים בתפלת שבת). ולפי"ז * מובן התירוץ דאע"פ דשבת מיקדשא וקיימא מ"מ צריך לקדשו, כי הא דמיקדשא וקיימא היינו כי בו הוא בחי' השביתה והעלי' של החב"ד ומדות לעצמותו, ולכן כתי' ממצוא חפצך ודבר דבר שאו אין התלבשות בדבור כי * רק התעלות חכ' בעצמותו שהוא בחי' סייג לחכ' שתיקה, אבל שיהי' גילוי הענג העליון בחכ' הוא ע"י ישראל, וזהו לקדשו כו'. אבל ק' דבמ"א נת' שהתענוג נמשך ג"כ ממילא ע"י וירא את כל אשר עשה בוימ"ב והנה טוב מאד שמתענג משלימות המלאכה, וית' לקמן התירוץ אי"ה *.

]]נת' * שצ"ל מה הוא הסמיכות, וענין לעשות את השבת, ומ"ש הרמב"ן בפ"י לקדשו ג"כ צ"ל ענין השבת כי וימ"ב ירידות המדות בדבור ובשבת עלי' ואח"כ נמשך ענג וזהו ע"י ישראל וקראת לשבת ענג]].

ב) (הגה"ה * וע' מענין שבת בלק"ת בד"ה שובה ישראל דרוש השני פ"ב, אבל בשבת שבת מבחי' ההתלבשות בבחי' עשי' וגם לא נתלבש

נק' התפלה סולם : זח"א רסו, ב. ת"ג שו, ב. ת"ז תמ"ה פג, א.

שבת), ולפי"ז : בב"ד 1076 שבת (ולפי"ז).

כי : שם כו',

סייג לחכ' שתיקה : אבות פ"ג, מ"ג.

אי"ה : שם אי"ה).

נת' : בב"ד 529 קיצור ענין.

(הנ"ח : בב"ד 529 ועוד, הג"ה.

בבחי' הדבור כו' ובד"ה והי' מדי חדש בחדשו פ"ד. כי הגה שבת שאחר ששת ימי המעשה כו' כאדם הממשיך שכלו ומורידו בתחבולות מעשיו כמו בענין הכתיבה כו'. אך ביום השבת חוזר למנוחתו ולמקורו העליון כו' ע"ש. ובד"ה לבאר ענין יוה"כ ספ"א כאדם המדבר שבשעה שהוא מדבר מצמצם שכלו ומורידו בהדיבורים וכאשר אינו רוצה לדבר פוסק ושובת והרי אז עולה שכלו למקורו אשר שם משכן ההתכוננות * כן ויתר מכן כו'. ובד"ה האזינו השמים דרוש הראשון ספ"ג ובביאור ע"פ באתי לגני. וע' בת"א פ' יתרו בד"ה זכור את יום השבת דרוש הראשון וס"פ בשלה בענין לחם משנה. ובד"ה אכלוהו היום. ובפ' ויקהל בד"ה ויקהל משה. ובלק"ת פ' בהר בד"ה את שבתותי תשמרו. ובסודור בענין ג' סעודות דשבת. ובשער היו"ט בד"ה תלחא אינון זמינין מקדש. ובבה"ז פ' אמור בד"ה אחותי בת אבי היא כו'. ובלק"ת בד"ה מצה זו כו'. ומכ"ז י"ל שבת בעצם הוא העלייה של ז"ק שהם שימ"ב לבחי' בינה כנ"ל בענין אשר שם משכן ההתכוננות. וכ"מ בזח"ב בשלח דס"ג ע"ב ובפ' יתרו דפ"ח ע"א דיומא שביעאה הוא בינה וכן תשובה היא בינה. ושבת אותיות תשב. וענין שישראל ממשיכים תוס' קדושה בבחי' שבת זהו ההמשכה מבחי' חכמה [שהיא בחי' אחכמה והיא רחוקה ממני עמ"ש בהגהות ע"פ זאת חוקת התורה]. וזהו שדימה זה הרמב"ן לענין וקדשתם את שנת החמשים שנה. דהנה יובל שנת החמשים בעצם הוא בינה כי ונהר יוצא מעדן יובל שמו והוא בינה והיא עצמה שער החמשים. ופי' וקדשתם היינו להמשיך בו מבחי' קדש העליון שהוא חכמה שהוא בחי' עדן בעצם שלמעלה מבחי' ונהר יוצא מעדן שעל גילוי זה גא' ומעין מבית ה' יצא כמ"ש בלק"ת ע"פ אחת היא יונתי תמתי כו'. וכמו"כ עד"ז ענין וקראת לשבת ענג. ענג ר"ת עדן נהר גן היינו שממשיכים בחי' עדן ממש. וזהו ע"ד ויניחחו בגי' לעבדה כו' דהא בלא"ה ונהר יוצא מעדן להשקות כו'. וא"כ מהו העבודה. אעכצ"ל שהעבודה להמשיך תוס' אור יותר. וא"כ י"ל היינו מבחי' עדן ממש. ועמ"ש מזה ע"פ אם תשיב משבת רגליך כו'. וזהו שארז"ל ע"פ ויניחחו מצות שבת מסר לו כד"א וינח ביום השביעי כו'. ועמ"ש ע"פ ושמרו בני' את השבת לעשות כו' גם ע"ד המשלה מעיינים בנחלים

ובד"ה והי' מדי חדש : לקו"ת ברכה צו, ג.
 ובד"ה לבאר ענין יוה"כ : לקו"ת דרושים ליוה"כ סת, סע"א.
 החתבונות : כ"ה בלקו"ת דשנת תר"ח. תרכ"ו. תרל"ח. אבל בלקו"ת שנדפס משנת תרס"ד ואלך החכמה. וראה מודעה רבה שנדפס בסוף הלקו"ת (קה"ת תשרי"ט).
 ושבת אותיות תשב : ראה תורת נתן (למהר"ן שאפ"א — ירושלים תשל"א) בסופו ד"ה נלעד"ן (גב, א). אגרת התשובה ספ"י (וראה במהדו"ק ע' תקלא).
 ענג ר"ת . . גן : פרדס שער ערכי הכינויים מערכת ענג.
 ע"פ אם תשיב : אור התורה ישעי' ע' רעו ואלך.
 שארז"ל ע"פ ויניחחו : ראה ב"ר מס"ו, ה.
 ע"פ ושמרו בני' : ראה אור התורה תשא ע' איתקט.

בזח"ג חוקת קפ"א א', וזהו ההוספה לקדשו להמשיך בו מבחי' קדש ממש. ולבאר הדברים הנה בגמ' פ"ק דמגילה ד"ט ע"א ששינו לתלמי וכתבו ויכל אלקים ביום הששי, ופרש"י שלא יאמר א"כ עשה מלאכה בשבת דהא כתיב ויכל אלקים ביום השביעי, והוא לא יקבל עליו מדרש חכמים שדרשו בו מה הי' העולם חסר מנוחה באת שבת באת מנוחה וזהו גמרו עכ"ל. נמצא בשבת נתמלאה החסרון שהי' בהבריאה והוא בחי' מנוחה. וצ"ל א"כ ג"ו מלאכה. וצ"ל ע"ד שכ' בד"ה שובה ישראל עד ושם פ"ב בענין וביום השביעי שבת מבחי' אשר עשה ומבחי' דבור ונמשך החיות מבחי' מח' עכ"ל. והנה מח' זו נק' מנוחה כי מח' בינה שבה התגלות התענוג עתיק, ומח' נק' אתון רברבין, א"כ דוקא ביום השביעי נשלם מלאכת העולם. ומהרמ"א פ' תשא ע"פ ושמרו בני' כו' שכמו שבאדם נמשך נפש יתירה בשבת כמו"כ בכללות העולם מה שנמשך בחי' מנוחה זהו כענין נפש יתירה ושקול כנגד כל החיות שנמשך בעולם בשימ"ב. ואעפ"כ אין זה נק' שעשה מלאכה בשבת ח"ו. ועמ"ש בד"ה ושמרו בני' את השבת סעי' ו' בשם האו"ת מהמגיד נ"ע פ' בראשית בד"ה ויכולו השמים. והנה כשעלה ברצון המאציל א"ס ב"ה לברוא את העולמות נצטייר כל בנין העולם והבנין שבציוור נק' מנוחה שלא הי' במעשה המלאכה. ונק' עולם התענוג ובינה ציורין, וזהו החיות של העולם וכשלא הי' העולם בשלימות לא הי' החיות שורה עליו, והשולם לא שרייא אלא באתר שלים. וזהו מה הי' העולם חסר מנוחה עכ"ל. א"כ פי' ושמרו בני' את השבת שיקבלו ג"כ מבחי' מח' לחשוב בגדולה ה', נמצא ענין השבת והמנוחה מצד עצם השבת זהו העלי' בבחי' בינה הנק' מנוחה ונק' מחשבה. אך לעשות את השבת היינו להמשיך מבחי' עדין עצם החכ' כנ"ל. וע' עוד בלקי"ת בשה"ש בד"ה באתי לגני פ"א ובהביאור פ"א וע"ש בהביאור שזהו"ע כי אל דעות ה' שמלמטה למעלה כו', משא"כ מלמעלמ"ט כו' ע"ש. א"כ לפי"ז בשבת גילוי דעה עליונה זהו ויכל אלקים כו'. ויש לעיין אם גילוי דעה עליונה זהו עצם השבת שהוא בינה שנק' להנחיל אוהבי יש כו', וכן קנה חכ' קנה בינה כ"פ קנה גימט' יש או שזה נמשך ומתגלה ע"י החכמה שהוא והחכמה מאין תמצא. וכ"מ בד"ה מזמור לתודה שבחי' גילוי דעה עליונה זו נק' יחוד חו"ב אין ויש כו'.

קיצור. י"ל עצם השבת הוא בינה וכן שבת אותיות תשב כי השביתה ממעשה ידיו מבחי' ידי יסדה ארץ וימיני טפחה שמים, ועמ"ש

בד"ה שובה ישראל : ראה לקי"ת דרושים לשבת שובה סו, ג.
 בד"ה ושמרו : אור התורה שם ע' איתתקנט.
 ג"פ קנה גימט' יש : מע"ת ש' תמלת ר"ה פ"ג. ש' יוהכ"פ פ"ה.
 בד"ה מזמור לתודה : סידור מה, ג.

בפ"י על כל שבת מעשה ידיך בדר"ה ואתה תצוה וידיים הם חו"ג והשביתה העל"י לבניה. וענין לקדשו להמשיך בו חכמה ויניחהו בג"ע כי ונהר יוצא כ"י יובל שמו. אך ע"י תומ"צ ממשיך מעיין גנים המשלח מעיינים כנחלים, וזהו ע"ד וקדשתם את שנת החמשים שנה שהוא בחי' יובל. וזהו וקראת לשבת ענג ר"ת ע"ד נהר גן. וזהו בא שבת בא מנוחה הוא בינה, בינה ציירא ציורי הבנין שבמח' וענין החכ' ע"ד כי אל דעות כ"י. ועמ"ש מענין ונהר יוצא ע"פ מאמר הזהר פ' אחרי דס"ז ע"ב ע"פ כאיל תערוג על אפיקי מים.

ג) וביאור הענין איך ע"י העבודה בששת ימי החול נמשך להיות וקראת לשבת עונג. הענין הוא דהנה ארז"ל בראשית בשביל ישראל שנק' ראשית דהיינו ענין נתאוהה הקב"ה שיהי' לו דירה בתחתונים, ועמ"ש בדר"ה אלה פקודי המשכן ובדר"ה לא הביט און ביעקב ובדר"ה שובה ישראל דרוש הראשון פ"א ובדר"ה ששים המה מלכות דרוש הראשון. וזהו שאנו אומרים בק"ש בכ"י [פסוק] שמע ישראל הוי' אלקינו הוי' אחד, וצ"ל מהו שמע ישראל למי אומרים זה. אך הענין דהנה מבואר בז"ר שצריך למס"ג באחד. ואין הכוונה לצייר בחי' מס"ג ע"ד אם בא לידי [מצות] קדה"ש, כי בחי' זו הוא מ"ש אח"כ ובכל נפשך וכמו שפ"י חז"ל אפי' נוטלין את נפשיך. אלא ענין המס"ג באחד הו"ע ביטול הנפש ממציותה שתהי' חפיצה וחשיקה להתכלל באור ה' ולאשתאבא בגופא דמלכא וכמ"ש אליך ה' נפשי אשא. (ונק' זה מס"ג כי נפש לשון רצון כמו אין נפשי אל העם. והכוונה שצריך למסור כל רצונותיו שלא יהי' לו שום רצון כלל בעניני עוה"ז וכמארז"ל שע"כ אתה חי. ע' באגה"ק ד"ה להשכילך בינה. והיינו מפני רבוי התשוקה שבלבו לדבקה בו ית' ואזי כל התשוקות זולתו כלא הם בעיניו לחשוק להם. וזהו ועמך לא חפצתי כ"י.

בדר"ה ואתה תצוה : תורה אור (וסה"מ תקס"ז) תצוה פ"א ב (ע' סז).

טאמר הזהר : ביאורי הזהר — להצ"צ — ע' שנב.

בראשית בשביל ישראל : ראה רש"י בראשית א, א. תנחומא (באבער) שם. ויק"ר

מל"ה, ד.

נתאוהה הקב"ה : ראה תניא רמליו ובלוקוס פירושים שם.

בדר"ה אלה פקודי המשכן : לקו"ת רי"פ פקודי.

ובדר"ה לא הביט און ביעקב : לקו"ת בלק ע, ג.

ובדר"ה שובה ישראל : לקו"ת דרושים לשבת שובה סו, ב.

ובדר"ה ששים המה מלכות : לקו"ת שה"ש לת, ג.

מבואר בז"ר : ראה זח"ב קיט, א. זח"ג לג, א. סע"ת שער הק"ש פ"ב. אור התורה

תרומה ס"ע אישסו.

שפ"י חז"ל : ברכות גז, א.

ולאשתאבא בגופא דמלכא : זח"א ריו, ב. וראה מאמרי אדה"ז — פרשיות (ואוה"ת)

וארא ע' רמ. (ע' קיט).

נפש לשון רצון : ראה לקוטי שיחות ה"ב ע' 456 הערה פ'.

וכמארז"ל שע"כ אתה חי : אבות ספ"ד.

שהרצון כולו לה', ומפני תגבורת הרצון והתשוקה אינו יכול לחפץ שום דבר זולתו). (ואיך יבא לתשוקה זו הוא ע"י התבוננות שמע ישראל. דהנה כתיב ויקרא לו אל אלקי ישראל, ויש בזה שני פירושים. הא' שיעקב קרא להמוכח ע"ש הנס, הב' שהקב"ה קרא ליעקב אל, ושני הפי' אמת. ולהבין ענין שהקב"ה קראו ליעקב אל, דלכאורה זהו תמוה. אך יובן ע"פ מה שארז"ל תפילין דמארי עלמא מה כתיב בהו מי כעמך כישראל, דהנה בפי' הקב"ה מניח תפילין יש ב' פירושים. הא' פי' בת"א בד"ה משה ידבר וז"ל, וכן אמרו הקב"ה מניח תפילין שתפילין לשון התקשרות שהוא התקשרות אוא"ס [ב"ה] בחכמה (הג"ה). וא"כ לפי"ז פי' הקב"ה עצמות אוא"ס שנמשך ומאיר בחכ' וזהו"ע שמניח תפילין שנמשך בבחי' חכ' עכ"ה) והיינו דאמרי' תפילין דמארי עלמא מה כתי' בהו מי כעמך כישראל כי ישראל עלו במח', בראשית בשביל ישראל שנק' ראשית, והתפילין הם ההתקשרות של אוא"ס ב"ה בבחי' ישראל שנק' ראשית הוא בחי' חכ' עכ"ל. וכ"כ שם בהביאור ד"ה משה ידבר מניח תפילין לשון התקשרות והתחברות מלמעלה למטה כו' ע"ש. וע' בלק"ת בשה"ש בביאור ע"פ שימני כחותם ספ"ג. אכן בזח"ג ואתחנן דרס"ו ע"ב כ' ואילין ארבעה נטיל לון וא"ו ואתעטר בהו ואילין אינון תפילין דאנח קוב"ה עכ"ל. וכ"כ בתולע"י ד"ט ע"א וז"ל ודי פרשיות אלו חו"ב חו"ג ו' שבשם נוטלין ומתעטר בהם והם כובע ישועה על ראשו עכ"ל. מבואר לפי"ז דפי' הקב"ה הכוונה על ז"א דאצי' שמתעטר בתפילין הנמשכים לו היינו מה שנמשך לו מוחין מאו"א. וכ"כ בזח"א ויצא קס"ב סע"א וז"ל עמודא דאמצעיחא יעקב שלימא נטיל אינון מקלות תפילין דראשו ברהטים אחר ודוכתא לדיורי תפילין ומהכא נטלי גהורא וזיווגא כל חילין ומשריין עילאין עכ"ל. ובמק"מ שם תפילין דראשו הם המוחין לזעיר שנק' תפילין שיצאו בסוד אור מקיף במצח דזעיר ורהטים הם נה"י דאי' הכלים של המוחין עכ"ל. וכ"כ במא"א אות רי"ש סעי' י"ט. וזהו"ע מלך אסור ברהטים שמהבינה הנק' מלך שהיא מלובשת ברהטים הנ"ל באים הברכות לכל העולם. ע' זח"ב בשלח ס"ג ב'. לפי"ז תפילין לשון התקשרות היינו התקשרות ג"ר כחב"ד * שבהם מלובש אוא"ס ב"ה שיתקשרו להאיר בז"א. וזהו כענין המבואר בפי' ראו מי ברא אלה מי היינו בינה אלה ו"ק דז"א ופי"ז גימ' אלה. עמ"ש מזה ע"פ אלה מסעי בניי שהו"ע ת"ת דאימא שנעשה כתר

שני פירושים : רש"י וישלח לג. כ.

שהקב"ה קרא ליעקב א"ל : מגילה יח, א.

תפילין דמארי עלמא : ברכות ו, א.

כחב"ד : שם כח"ב.

מי היינו בינה : זח"ב ק"ו, א.

אלה ו"ק דז"א : ע"ח שער סדר אצי' פ"א.

ע"פ אלה מסעי בניי : ראה סה"מ תקס"ג ע' תרל ואילך. תרמא ואילך.

ת"ת דאימא שנעשה כתר לז"א : ראה ע"ח שער מוחין דאלמ רפ"ה ורפ"ו. שער

דושי הצלם ורוש ה. ה. שער מיעוס הירח פ"א.

לז"א וזהו ג"כ ענין התפילין. וביאור הדברים יובן ע"פ מ"ש בלק"ת בשה"ש בד"ה צאינה וראינה דרוש הראשון בפ"י שאו ידיכם קדש וברכו את הוי' דפ"י הקב"ה קדוש בו' שהוי"ו מורה על המשכה כו', והיינו ההמשכה להיות ממכ"ע וסוכ"ע משא"כ קדש בלא ו' אינו בגדר עלמין כלל, וצריך להמשיך הברכה מבחי' קדש בבחי' קדוש בוי"ו. ועמ"ש מענין הוי"ו בד"ה יגלה לן טעמי בת"א פ' חיי וזהו עצמו ענין התפילין שמתחילין בפ' קדש הוי"ע קדש העליון בלי ו' ומשם ממשיכים המוחין בבחי' קדוש כו'. וזהו"ע ראשך עליך ככרמל כמ"ש בוח"א ד"ג ע"ב. והנה במא"א ח' ד' שהתפילין נקראים חיים חיי המלך כי והחכ' תחיה וכמ"ש בענין איהו וחיהי שלמעלה מבחי' איהו וגרמוהי. ועד"ז יובן המדרש קהלת ע"פ מה יתרון העושה דצ"א ע"ב בפ"י וצדיק באמונתו יחיה אפילו צדיק חי העולמים באמונתו הוא חי כו'. עד קדש לי כל בכור והמדרש תמוה. אלא כי תפילין דמארי עלמא הם נק' חיי המלך המשכת המוחין לז"א, והיינו ההמשכה מבחי' קדש לי כו', וזה נמשך לז"א ע"י ישראל הוי"ו] באמונתו הוא חי. וא"כ לפי"ז פ"י הקב"ה מניח תפילין קאי על ז"א דאצי, אך באמת שני הפירושי' אמת, דז"א שהוא עמודא דאמצעיתא מניח תפילין שנמשך בו המוחין, ומי הוא הממשיך ומשפיע בו המוחין זהו ע"ק עצמיות המאציל. והיינו הקב"ה מניח תפילין שמאיר בחו"ב כו' שיאירו בוא"ו של שם כנ"ל. נמצא ב' הפירושים עולים בקנה אחד, וגם באמת כולא חד כמ"ש בוח"ג האוינו דרצ"ז ע"א יעו"ש.

קיצור (ג). בראשית בשביל ישראל שנק' ראשית, דירה בתחתונים, ויקרא לו אל, הקב"ה מניח תפילין יש בזה ב' פירושים א' הקב"ה עצמיות המאציל. ב' הקב"ה ו' של שם מדות דאצי, והתפילין הם המוחין שבהם מלוכש אוא"ס מלך אסור ברהטים, הרהטים של אבינו יעקב שהם בחי' בתי התפילין, קדוש בוי"ו ע"י תפילין ממשיכים בחי' קדש, וזהו וצדיק באמונתו יחיה כי התפילין נקראו חיים.

ד) והנה המשכה זו שיהי' נמשך התפילין דמארי עלמא זהו נמשך ע"י אתעדל"ת של נש"י. וזהו שארז"ל תפילין דמארי עלמא מה כתיב בהו מי כעמך כישראל גוי אחד בארץ. (ע' מזה בוח"ג קדושים דפ"א א') אתם עשיתוני חטיבה אחת בעולם שנאמר שמע ישראל הוי' אלקינו הוי' אחד ואני אעשה חטיבה אחת כו', בפ"ק דברכות ד"ו סע"א. כי הנה פ"י שמע ישראל יש לפרש ג"כ ישראל הוא הקב"ה שנק' ישראל דלעילא, ע"ש כי שרית עם אלקים, וגם ע"ש לי ראש, היינו שנש"י נקראו בנים למקום ברא כרעא דאבה לכן נק' הוא יח' לי ראש, ואנו בחי' רגל כרעא דאבה,

קיצור : קיצור זה נכתב ביחד עם (קיצור) ד אחר ס"ד.

קדש : בכל הביטלעך שנסמנו בריש דמאמר קדוש.

ברא כרעא דאבה : ע"ח שער פרקי הצלם ס"א (שארז"ל). יונת אלם רפ"ב (אסרו

והיינו כמו שהרגל בטל לגבי הראש לכל אשר יחפון הראש אף להושיט הרגל במים קרים מאד או חמים מאד הרגל בטל, כך בש"י יש להם ביטול זה לביטול רצונם לגמרי לרצונו ית' בטל רצונך מפני רצונו, לכן נק' כרעא, והוא ית' נק' לי ראש. וזהו שמע ישראל ופירשו ברבות ויחי פצ"ח שמעו אל ישראל אביכם שבשמים כו' ע"ש שמע [ש](ו)הו"ע ביטול כמו הסכת ושמע כו', וע"י ביטול זה ביטול היש לאין ממשיך מבחי' אין והחכמה מאין תמצא שזוהו"ע התפילין כו' ועמ"ש מזה בד"ה אוי הוי' אלקיכם בלק"ת ס"פ שלח דרש השני פ"ב בענין כי שרית עם אלקים, צחוק עשה לי אלקים. וזהו שמע ישראל הוי' אלקינו הוי' אחד, פי' הוי' אחד שיתחבר שם הוי' דע"י להאיר בז"א ויתחברו ב' ההויות. ועז"נ לע"ל ביום ההוא יהי הוי' אחד, ולכן ארו"ל ספ"ג דפסחים דהיינו שלע"ל יהי' כולו הטוב והמטיב, כי בע"ק הוא רחמים פשוטים ולא דין כו', משא"כ בז"א. וזהו אתם עשיתוני חטיבה אחת כו', שממשיכים מע"ק בז"א כנ"ל, אף אני אעשה חטיבה אחת בעולם שגאמר ומי כעמך כישראל גוי אחד בארץ שיהי' בהם גילוי בחי' הוי' אחד, ע"ד עתידים צדיקים שיאמרו לפניהם קדוש. ולכן בתפילין דמארי עלמא נאמר ומי כעמך כישראל גוי אחד * לומר שהם בחי' הממשיכים התפילין דמארי עלמא כנ"ל. וזהו ג"כ פי' ויקרא לו אל אלקי ישראל שהקב"ה קראו ליעקב אל, והיינו כי אל וזו"ג ג"כ לשון הארה כמ"ש אל הוי' ויאר לנו חסד אל כל היום, גם אל הוא נהירו דחכמתא וגם יקר הוא נמשך בבחי' אל כמ"ש במא"א יו"ד סך"ה וז"ל יקר בחכמה גימ' ש"י יו"ד פעמים אל שהוא באבא בסוד ל"ב נתיבות והסרת נתיב הראשון עכ"ל. ע' בזח"א דט"ו וענין ש"י היינו ג"כ קנה חכ' קנה בינה ב"פ קנה גימ' ש"י וכל המשכות אלו נמשך בז"א ע"י יעקב כנ"ל, שע"י ביטול היש ממשיך כו'. ולכן ויקרא לו אל כו', וארו"ל ספ"ק דמגילה ויקרא אלו תפילין נמצא התפילין נקראו יקר דהו"ע אל כנ"ל. וזהו שיעקב הציג המקלות ברהטים כו' דהיינו ענין הנמשך עכשיו ע"י תפילין כמשנת"ל, וע' בעה"ק חלק העבודה פי"ח בפ"י ויקרא לו אל שהקב"ה קראו ליעקב אל [ע"י] שהוא ממשיך היחוד עליון, ועמ"ש בד"ה אוסרי לגפן בפ"י וישמחו בך ישראל מקדשי שמך שממשיכים מבחי' אתה קדוש בבחי' ושמך קדוש כו', והיינו ענין תש"י שהוא מל' הנק' שמך, ובחולע"י פי' שזוהו"ע כל הנחלים הולכים אל הים.

הכמים). תורת חיים סנהדרין פב, ב ד"ה בקשו, רש"י כתובות צב, א ד"ה כבעל חוב ראובן כרעא.

בטל רצונך : אבות פ"ב, מ"ד.

עתידים צדיקים שיאמרו לפניהם קדוש : ב"ב עה, ב.

שיהי' בהם . . . אחד : שם ליתא.

אל הוא נהירו דחכמתא : זח"א צד, א. זח"ג ל, ב. לא, א. סה, א.

בד"ה אוסרי לגפן : ראה תורה אור ויחי מו, ב.

וע' במג'ע אופן קע"ב. גם עוי"ל בענין התפילין ע"ד חיבור י"ה בוי"ה עי' ד"ה ראה אנכי נותן כפי' יהא שמי' רבא מברך. ועי' בד"ה אלה פקודי המשכן בענין משכן העדות לשון בעדי עדיים, וכן התפילין נאמר בהם לטטפות לשון תכשיט. וזהו ג"כ שהקב"ה קראו ליעקב ישראל לי ראש. היינו שממשיכים המוחין הנק' ראש לז"א בחי' ראשך עליך ככרמל, והיינו ע"י הביטול מה שהם בבחי' רגל כו', עי"ז הם לי ראש כו', וזהו"ע כמים הפנים לפנים כן לב האדם אל האדם. כי הנה כתיב ודמות פניהם פני אדם. פי' ודמות פנימיותם של החיות פני ארי' ופני שור ופני נשר הוא בחי' פני אדם. וכן פי' בעה"ק ח"ד פי"ט וז"ל ודמות פניהם פני אדם אותם הפנים הם הדברים הרחנגיים בסוד זהר הנשמה הנק' אדם ופני ארי' הם הדברים המתכסים בהם להתלבש בלבושים, כי ענין האדם שהוא מבפנים ומתלבש בלבוש הראוי לו עכ"ל. ובת"א בביאור ע"פ אלה המשפטים פי' פני אדם זהו הדעת שכבריא, והדעת הוא פנימית המדות כגודע, עמ"ש בענין הדעת בד"ה לא הביט און ביעקב כו'. ולכן נאמר ודמות פניהם של המדות פני ארי' ופני שור כו', פני אדם היינו הדעת כו', וידוע דחיות המרכבה הם מקור לכל בחי' נפשות הבהמות וחיות שבעולם וכמו"כ נה"ב שבאדם נמשכה מהם וא"כ בנה"ב ג"כ יש בחי' ופניהם פני אדם והוא בחי' נה"א המלובשת בנה"ב וע"י אתעדל"ת בבחי' אם ישים אליו לבו דהיינו לבחי' האדם העליון שעל הכסא שזהו פי' לב האדם תתאה אל האדם עילאה עי"ז נמשך ג"כ אתעדל"ע כמים הפנים מאדם העליון שעל הכסא כו'. והיינו כנ"ל בענין ב' הפירושים דלי ראש שע"י אתעדל"ת בביטול ממש להמעה להיות בחי' כרעא דאבוה שהוא ביטול לגמרי ולא להיות נפרד ח"ו עי"ז מעורר אח"כ ההמשכה מלמעלה למטה עד שנק' נשיי לי ראש. וזהו"ע שמע ישראל להתבונן בכ"ז איך שהנה"א הוא בבחי' לי ראש ע"י שיהי' בחי' [ברא] כרעא [דאבוה] וזהו תכלית בריאת כל העולמות כמאמר רשב"ל ישראל כו' כנ"ל, ולזאת כמים הפנים יבוא לבחי' ואהבת. וזהו כללות ענין התפלה שענינה הוא בחי' האתעדל"ת כי כל העבודה של כל היום הוא עולה וניכלל ע"י התפלה כי ע"י שמתפלל אחד ואהבת בכח האכילה שאכל ושתה הרי מתעלה ונכלל אותו המאכל בתפלה זו וכל צרכי האדם שהגוף ניתקן ומתפעל בהם ועי"ז מתפלל אח"כ בכוונה יותר בשלהבת עזה ורשפי אש, וה"ז בחי' התעלות נה"ב ליכלל בבחי' ופניהם פני אדם שהיא הנה"א ולב האדם הוה ישים אליו לבו כנ"ל. וכמו"כ למעלה עד רום המעלות ג"כ בחיות שבמרכבה שהם בחי' ופניהם פני אדם ה(וא)[ם] ג"כ מתעלים להיות לב האדם הזה אל האדם העליון וכ"ז הוא בחי' העלאת מ"ג ועי"ז יורד ונמשך

ד"ה ראה אנכי נותן : לקו"ת ראה ית, ד.
 בד"ה אלה פקודי : לקו"ת פקודי ה, ד ואילך.
 בד"ה לא הביט : לקו"ת בלק עא, ב.

אח"כ המשכה מלמעלה למטה מבחי' לב האדם העליון אל האדם התחתון. (הג"ה *). ועוי"ל כפי' כן לב האדם כו' כי החיות נושאות את הכסא ובחי' כמראה אדם שעל הכסא לחברו לאוא"ס ב"ה ועי"ז ממשיכים בו ההמשכה מאוא"ס שוה"ע הקב"ה מניח תפילין כנ"ל, וזהו"ע השינוי של התפילין על הבתים שין של די' ראשין מורה לדי' חיות המרכבה ושין של גי' ראשין על גי' בחי' ארי' שור נשר כו', ועי' בזהר ואתחנן דרס"ב סע"ב ובפי' ויחי דרכ"ד ע"א. והיינו שע"י והחיות נושאות בבחי' שין ממשיכים מבחי' אני הו"י לא שניתי כמ"ש בהגהות לדי"ה בכ"ה בכסליו ועי' בספר מגן דוד אות שין, ועמ"ש ע"פ שינייך כעדר הרחלים ומ"ש בדי"ה חכלילי עינים בפ"י שיח סוד שרפי קודש כו', והמשכה זו נק' כמים הפנים לפני דפי' הרמ"ז פ' ויקרא דט"ז ב' ד"ה ישר יחזו פנימו ההמשכה מפנים דע"ק לפני דו"א, ועמ"ש בלק"ת פ' ראה בביאור ע"פ כי תשמע בקול, וכן בענין התפילין הרי המים שברהטים בשקתות זהו ענין ההמשכה שע"י התפילין וזהו"ע כמים הפנים לפני כו'.

קיצור (ד). זהו נמשך ע"י אתעדל"ת אחד בארץ שמעו אל ישראל אביכם שבשמים בבחי' ברא כרעא, ואזי נקרא ישראל כי שרית עם אלקים, צחוק עשה לי אלקים הו"י אחד חיבור ב' התויות דסוכ"ע וממכ"ע לכן הקב"ה קראו ליעקב אל, ויקר' אלו תפילין, וזהו כמים הפנים כו' לב האדם ודמות פניהם פני אדם אל האדם העליון ועי"ז והחיות נושאות כו', וממשיכים כמים הפנים כו' ע"ד המים שברהטים וזהו השינוי של התפילין.

(ה) והנה ההמשכה מלמעלה למטה הוא ע"י התורה וכמ"ש בק"ש ואהבת שהוא בחי' תפלה ואח"כ והיו הדברים האלה בחי' תורה. כי הנה הקב"ה וכנסיי (שהם ב' בחי' אדם כנ"ל, כי מה שהחיות פניהם פני אדם הוא ע"י [בחי'] הארת מדת מלכותו מקור גשמי המלובשת בפנימיותם בסוד היא מתהלכת בין החיות) נק' חתן וכלה. ועמ"ש מזה בלק"ת (ר) [ס] פ' שלח בדי"ה והי' לכם לציצית דרוש השני, והתפלה שהוא בחי' ואהבת כלות הנפש דבחי' כלה עי"ז געשה ההתעוררות להיות בחי' ההמשכה מלמעלה מבחי' חתן להיות חות דרגא בחי' יחוד. אבל עצם ההמשכה הוא ע"י בחי' תורה שהיא חכמה ועי' המצות רמ"ח אברים כו'. והנה ידוע פסק ההלכה בגמרא האומר אי אפשר אלא היא בבגדה והוא בבגדו יוציא כו', ורמזו בזה למעלה שא"א להיות בחי' גילוי היחוד בנה"א שיאיר ויומשך בה גילוי אוא"ס ב"ה עד שתתפשט מבחי'

נהגיה : בבוך 614. ועוד. ליחא.
 בהגהות לדי"ה בכ"ה בכסלו : אור התורה הנוכה רצב, א.
 ע"פ שינייך כעדר הרחלים : לקו"ת שה"ש לת, א.
 בדי"ה חכלילי עינים : אה"ת ויחי שסו, סע"ב.
 תאומר אי אפשר : ראה כתובות מה, א.

לבושים צואים זרים שהן כל המח' ודו"מ אשר לא לה' המה, אבל כ"ז שמלוּבש בלבושים ומחדוּמ"ע שלו א"י לקבל היחוד, וזהו שאמרו שאם היא בבגדה יוציא כו'. (כי מחדוּמ"מ אלו הם נמשכים מהיכלות הקליפות כמ"ש במ"א בפסוק ואשה כי תדור כו' כביאור שלמה אחי' כעוטיה כו' ע"ש. ועמ"ש בפסוק כי ביום הזה יכפר ענין וכסילים מרים קלון. והנה זהו ג"כ הגמרא שהוא בבגדו כי כשהאדם מופשט מרצונות זרים ומקשר מחדוּמ"מ שלו במחדוּמ"מ של הקב"ה אוי שניהם בלבוש אחד כדלקמן. אבל כשמלוּבש במחדוּמ"מ זרים ממילא אין המשכה ג"כ מלמעלה רק הוא בבגדו ולאו מכא"מ איהו כלל ואינו בגדר בחי' חתן חות דרגא כו' רק סליק לעילא לעילא והמ"י) אלא צדין להתפשט מלבושים זרים ולהיות התקשרות מחשבתו ודבורו בתורה ואז הוא עם הקב"ה בלבוש אחד ממש היא התורה שהיא לבושו של הקב"ה כמ"ש עוטה אור כשלמה וכשהאדם לומד הוא מתלבש בלבוש אחד ממש עם הקב"ה כביכול. וע' בלק"ת פ' אחרי בדי"ה ביאור הדברים בענין לטהר תטהרו כמ"ש וכיטוי זה הוא נמשך מאו"א כו'. אך מ"מ כל האומר אין לי אלא תורה אפילו תורה אין לה, כי הנה התורה היא רק בחי' לבושו של הקב"ה שהרי הוא ית' למעלה מעלה מבחי' חכמה שהוא בחי' תורה ולכן כדי להמשיך שיהי' הקב"ה מתלבש בחכמה הוא ע"י התפלה בחי' כלה כלות הגפש עי"ז גורמים בחי' חתן חות דרגא שיהי' התלבשות או"א"ס בחכמה. ואז כשלומד אחר התפלה ומתלבש ג"כ בלבוש התורה הרי הוא עם הקב"ה בלבוש אחד ואז יוכל להיות היחוד והגילוי בפנש כו', ועמ"ש בדי"ה כי ביום הזה יכפר מענין לבושו כתלג חיור ומ"ש סד"ה ביום השמע"צ כנישין תהא לכוּן בפ"י עוטה אור כשלמה. והנה הוקשה כל התורה כולה לתפילין, נמצא התפילין הם כללות כל המצות רמ"ת פקודין רמ"ח אברים דמלכא, ועי"ז נמשך האור בכנסיי כמבואר בדי"ה והי' לכם לציצית הנ"ל. ולכן נאמר בפ' שמע תחלה ואהבת ואח"כ והיו הדברים האלה כו', ודברת במ שהיא תורה ואח"כ וקשרתם לאות בחי' תפילין שע"י כ"ז נמשך היחוד העליון. ועמ"ש עוד בדי"ה ביום השמע"צ שמאלו תחת לראשי בפ"י גדול תלמוד שמביא לידי מעשה יעו"ש. וע"ד ההיא יובן ג"כ מה שהקדים תורה ואח"כ תפילין, אך הנה כל ההמשכות או"א"ס שממשיכים כל ימי החול ע"י תורה ותפלה הוא רק בבחי' חיצונית ר"ל שאין

בפסוק ואשה כי תדור : לקו"ת מטות פד, א.

בפסוק כי ביום הזה : לקו"ת אחרי כו, ב.

ולאו מכא"מ איהו כלל : ראה תי"ז בהקדמה (יז, ב).

בדי"ה כי ביום הזה : לקו"ת אחרי כו, א.

סד"ה ביום השמע"צ : לקו"ת דרושים לשמ"ע פו, א.

הוקשה כל התורה : קרושין לה, א.

רמ"ח פקודין : נסמן לעיל ע' אלא.

בדי"ה ביום השמע"צ : לקו"ת דרושים לשמ"ע פג, א. פד, ב.

מתגלה ממש בבחי' גילוי גמור בפנימיות וכמו ענין תפילין דמארי עלמא שהתפילין בולטין על הראש לפי שרומז לבחי' מקיפים שא"י להתגלות בבחי' פנימיות ממש תוך המוחין שבראש ועיקר ההמשכה הוא בשבת שאו נמשך הגילוי בבחי' פנימיות דהיינו מה שהי' תחלה בחול בבחי' מקיף לבד נמשך בשבת בגילוי בפנימיות ממש. ויובן זה ע"ד שבשבת נמשך נשמה יתירה. ועי' מזה בת"א בד"ה ויקהל משה. ועיין בד"ה כי תצא בענין נעשה אדם בצלמנו שיש בזה ב' בחי' בצלמו בצלם אלקים שבחי' בצלמו זהו המקיף של הנשמה כו' ובשבת מאיר בחי' זו בבחי' פנימיות ממש. והנה התפילין נק' ג"כ בחי' בצלמו כמ"ש בשל"ה דקי"ד בשם הת"ז תקון מ"ז דפר"ב כן הקשה בפע"ח שער השבת פי"ט. אכן כיון בשבת נמשך בבחי' פנימיות ממש ע"כ א"צ להניח תפילין. גם כי התפילין ממשיכים וי' של שם הוי' כנ"ל סעיף ג'. ולכן מניחים אותם וי' ימי המעשה. אבל שבת הוא עליית ו"ה בבחי' י"ה ממש. עי' זהר אמור צ"ד סע"א ירותא דקדוש הוא ירית. ועי' במא"א יר"ד פכ"ט עליית פרצוף במקום חבירו זה נק' ירושה. ויובן זה עדמ"ש בד"ה אד' שפתי תפתח ההפרש בין בחי' כורע בכרוך לבחי' זוקף בשם. ועליות שבשבת זהו ע"ד חוקף בשם כו' דהזקיפה הוא הזדככות החומר להיות כלי להגילוי אור. ואפ"ל כמו ההפרש בין כלים דבריאה דלאו איהו וגרמוהי חוד בהון. לכן אף שמאיר בהן האור אין האור נקנה בו להיות לאחדים ממש. וכמו השומע שכל מפי רבו. אבל כשיקנה השכל בו ממש זהו עד"מ כלים דאצי' שהם מתייחדים ממש עם האור. ועד"ז ההפרש בין הגילוי דמ"ת ובין הגילוי דלע"ל. ועד"ז יובן ההפרש בין המוחין שבחול מאירים בבחי' מקיף וזהו"ע התפילין. ובין המוחין שבשבת שנכנסו בפנימיות ממש. ולכך אנו רואים שהאדם יכול להתפלל בכוונה בשבת יותר מבחול. והיינו מחמת הארת אלקות המאיר בכל נפש בשבת בגילוי יותר מבחול. (ועי' בת"א פ' שמות בד"ה כי טובים דודיך מיינן). וזהו ג"כ ענין הנשמה יתירה הנמשכת בשבת. (עי' בת"א פ' ויקהל * וזהו וקראת לשבת ענג. שאנו ממשיכים גילוי תענוג עליון בבחי' פנימיות ממש. והיינו ע"י התפלה והתורה בכל ששת ימי המעשה שנעשה בחי' יחוד עליון רק שהוא עדיין בבחי' היצוניות. ובשבת הוא שנמשך התענוג עליון ומתגלה בבחי' פנימיות. ופי' ענג מבואר למעלה עדן נהר גן. וזהו לעשות את השבת שבבחי' עדן נאמר יעשה למחכה לו.

קיצור. והנה התפלה היא אתעדל"ת והעלאה בחי' לב האדם התחתון אל האדם העליון. וההמשכה הוא ע"י התורה שלהיות יחוד עליון צ"ל

בד"ה כי תצא : ראה לקו"ת (וסה"מ תקס"ה) תצא לו. סע"א (ע' תתכה).
 בד"ה אד' שפתי תפתח : סידור תפלת ראש השנה רלה. סע"ב.
 ויקהל : אוצ"ל ויקהל.

מתכסים בלבוש אחד והיא התורה. והמשכה זו בחול אינו מתגלה רק בבחי' מקיף וזהו"ע תפילין דמארי עלמא. וכתוב בהו מי כעמך כישראל כו' ובשבת נכנס בבחי' פנימית, כי בצלמו זהו"ע תש"ר שבחי' זו נמשך בבחי' פנימיות בשבת, גם ע"ד זוקף בשם כו', ולכן אין מניחים תפילין בשבת, וזהו"ע לעשות את השבת.

(הג"ה י, ולתוס' ביאור בענין שבשבת בא ההמשכה זו בבחי' או"פ ממש י"ל כי הנה מבואר למעלה שענין התפילין י"ל ע"ד מי בינה ברא אלה ו"ק דז"א. והנה מדכתיב ברא אלה הרי משמע שאין גילוי מי ממש בבחי' ז"א דאומרו ברא משמע בערך הנברא לגבי הכורא שהוא ערך בריאה לגבי האצי' שאין ערוך אף גה"ע לגבי האצי'. וכך באצי' יש ג"כ אבי"ע והכתר נק' אצי' שבאצילות וחז"ב נק' בריאה שבאצי' והחכמה מאין תמצא יש מאין והיינו ע"ש כלים דחו"ב. וא"כ גם בז"א הכתר שלו שנמשך מת"ת דאימא זהו אצי' שבז"א והט"ס שבו הם בי"ע שבו. וזהו מי ת"ת דאימא ברא אלה ו"ק דז"א שנחשבים לגבי מי כמו בי"ע לגבי אצי'. ולכן הכתר הוא או"מ שאינו מאיר בפנימיות כמו שאצי' נשגב מבי"ע. וזהו ענין תפילין דמארי עלמא ז"א שהם בבחי' עטרה וכתר על ז"א. והנה מי אלה זהו"ע שם אלקים אבל בשבת גילוי שם הוי' ממש, והיינו כשז"א יורש מקום או"א ממש א"כ הבחי' שהי' מקיף וכתר עליון נכנס בו בבחי' פנימיות ממש, ונמשך לו הכתר מבחי' עליונה יותר.

קיצור מההג"ה. התפילין אצי' דז"א המאיר בבחי' מקיף על בי"ע שבו וזהו בחול אבל בשבת עליית בי"ע באצי' ממש ומאיר בפנימיות ממש.

(ואו) והנה כ"ז הו"ע וקראת לשבת ע"י התפלה והתורה של כל ימי החול כנ"ל, והיינו ליושבי אוהלים. אמנם העוסקים במו"מ שאינם יכולים ללמוד כ"כ, הנה יש עוד דרך שממשיכים בחי' וקראת לשבת מה שממשיכים בעלי תורה ע"י עסק התורה ממשיכים בעלי עסקים ע"י עסק הצדקה, ומקרא מלא הוא הרחה לכם יראי שמי שמש צדקה ומרפא בכנפיה, וארז"ל שמש בשבת צדקה לעניים פי' כמ"ש שמש ומגן הוי' אלקים דשם הוי' נק' שמש ושם אלקים הוא בחי' מגן ונתק לשם הוי' שהוא המסתיר ומעלים להיות נראה העולם ליש ודבר כו' (כמ"ש ע"פ ואתה תחזה *), ופי'

(הג"ה : בבוך 1076 הג"ה.)

שמש בשבת צדקה לעניים : תענית ה, ב.

ע"פ ואתה תחזה : תורה אור (ומה"מ תקס"ו) תחזה טא, ד (ע' ע).

תחזה : בבוך 529 תחזה.

שמש בשבת היינו עדימ התגלות השמש שלא יהי הנרתק דשם אלקים מסתיר על גילוי אור הוי'. וזהו שאומרים בשבת מזמור השמים מספרים דכתיב בי' לשמש שם כו' והוא כחתן יוצא מחופתו כו', כי חופתו היינו בחי' מקיף, ובשבת הוא יוצא מחופתו ונמשך בבחי' גילוי (ועמ"ש בפ"י זה בד"ה לסוסי ברכבי בשה"ש) וגילוי זה דשמש בשבת נמשך ע"י צדקה לעניים בכל ששת ימי המעשה. וז"ש ונתתם חמישית לפרעה וארבע הידות יהי' לכם כו', פי' ד' הידות הם ד' עולמות אבי"ע ששרשן מד' אותיות שם הוי', והחמישית הוא בחי' גילוי סדכ"ס שהוא אור א"ס ב"ה שלמעלה מעלה גם מעולם האצי'. ומרומו גילוי זה בקוצו של יו"ד כי הקוץ של יו"ד פונה למעלה וגם הוא בחי' רמו בלבד שרומו לא"ס ב"ה ברמו בעלמא בלי שום תפיסא כלל כי לית מח' תב"כ. ופי' והחמישית לפרעה מבואר בוהר דפרעה הוא לשון אתפריעו כל נהורין שהוא בחי' גילוי, וכמו ופרע ראש האשה, והיינו שיומשך אור"ס ב"ה בחי' סדכ"ס בגילוי ממש, וגילוי זה הוא בשבת דוקא כנ"ל שוה"ע שמש בשבת כו' יוצא מחופתו מבחי' סוכ"ע, והיינו ע"י צדקה לעניים. וזהו והחמישית לפרעה שע"י קיום מצות צדקה שמצוותה בחומש עי"ז נמשך להיות אתפריעו כל נהורין שמתגלה אור א"ס ב"ה סדכ"ס. ובמא"א פי' סכ"ד פרעה נק' המל' דתמן אתפריעו כל נהורין כו'. גם הבינה נקרא פרעה שפורעת שכר טוב לצדיקים כו' עכ"ל. וא"כ פי' והחמישית לפרעה שבחי' כתר יומשך להאיר בבחי' מל' ע"י הצדקה. גם י"ל פי' והחמישית לפרעה ע"י שארו"ל שבת פי"ז קי"ט ב' ע"פ בפרוע פרעות קורעים לו גו"ד כו' כמ"ש בת"א ר"פ לך לך בענין [אברהם] שהתגלות עתיק הוא בבינה ה' עילאה ומאיר עי"ז בה' תתאה וכך ענין והחמישית הארת עתיק לפרעה בינה ומ', והיינו ע"י הצדקה. [ועוי"ל בפ"י ארבע הידות כי הנה ב"פ יד זהו כח וכתוב ועתה יגדל נא כח הגדלת הכח כי חכ' נק' כח מ"ה והגדלת הכח זהו כשנמשך מבחי' כתר וזהו ענין כ"ח אתון בפסוק בראשית ברא כ"ח אתון בפסוק וידבר אלקים דעשה"ד והן ב' כח הנ"ל כמ"ש במ"א וזהו ארבע הידות יהי' לכם שיהי' ימינך ה' נאדרי בכח ימינך ה' תרעץ והיינו ע"י הצדקה בחי' והחמישית לפרעה]. וזהו וקראת לשבת ענג שממשיכים גילוי תענוג עליון שהוא בחי' קוץ של יו"ד שלמעלה מהחכמה ע"י מצות הצדקה, כי ענין הצדקה הוא להחיות העני דלית ליה מגרמי' כלום, ועי"ז מעורר ג"כ למעלה התגלות בחי' כי עמך מקור חיים מקור התענוגים כו', ועי"ז ג"כ וארבעה הידות יהי' לכם, היינו בחי' יד הגדולה שהוא בחי' אה"ר ויד החזקה הוא בחי' יראה כו' ויד הרמה ורוע הנטויה, וכמ"ש במ"א ע"פ שחורה אני ונאווה (וגם

בדיה לטוסי: לקוית שה"ש יא, ד.
 דפרעה . . אתפריעו: נח"א ר"ל, א.
 צדקה שמצוותה בחומש: שו"ע יו"ד ר"ס רמ"ט.
 ע"פ שחורה: לקוית שה"ש ה, סע"ד.

כי הנה מבואר למעלה שהתפילין שהם (ב') [ד'] מוחין שעוין כי שם הוי' נקרא עליך, הנה בחול הם עליך בבחי' מקיף ובשבת נמשכים ומתגלים בבחי' פנימיות ממש תוך המוחין וזהו ג"כ פי' וארבע הידות יהי' לכם שנמשכים לכם ממש בבחי' הפנימיות). וזהו זורחה לכם יראי שמי שמש צדקה (שע"י צדקה שהוא בחי' והחמישית לפרעה ע"ז זורחה לכם בחי' וארבע הידות יהי' לכם) שבחי' גילוי שמש בשבת נמשך ע"י הצדקה ומרפא בכנפיה, כנפיה היינו גדפין שהם בחי' אהוי"ר שהתפלה דחול הוא בבחי' חולת אהבה, מתי אבוא ואראה כו', ובשבת נאמר ישבעו ויתענגו (וכמ"ש ע"פ והי' מדי חדש כו'). וזהו שנאמר ושמרו בני' כו' לעשות את השבת דמשמע שהשבת נמשך ונעשה ע"י ישראל, והיינו בחי' וקראת לשבת ענג שנשיי ממשיכים גילוי תענוג עליון בבחי' שבת, והיינו ע"י העבודה כל ששת ימי המעשה בתפלה ובתורה ובצדקה. וזהו שאנו אומרים בשבת תחלה למקראי קדש, וקשה הלא שבת מיקדשא וקיימא רק ביו"ט נאמר אשר תקראו כו'. אך כי גם בשבת יש בחי' מקרא היינו וקראת לשבת ענג כנ"ל) * וע' מזה ג"כ בת"א פ' יתרו ע"פ זכור את יום השבת כו'.

קיצור * . ובעלי עסקים ממשיכים בחי' העונג העליון בשבת ע"י הצדקה וכמ"ש שמש צדקה. וזהו החמישית לפרעה גילוי קוצו של יוד וע"ז ד' הידות ד' מוחין דתפילין יהי' לכם בבחי' פנימית וזהו"ע לעשות את השבת) * .

אמנם יש עוד בחי' בשבת והוא העולה על כולנה. והו"ע שבת שבתון פי' שבת לשבת. והענין כי הנה בחי' וקראת לשבת ענג מה שנמשך מבחי' תענוג העליון בשבת ע"י עבודת האדם אינה אלא הארה לבד מבחי' מקור התענוגים שמקור התענוגים ממש הוא בבחי' כי עמך מקור חיים עמך דוקא, וא"י להיות נמשך ומתגלה למטה כ"א הגלוי מבחי' זו הוא ע"י עלי' ומתעלים ממטה למעלה, וזהו בחי' שבת שבתון שהשבת עצמו שהוא בחי' עלי' החכמה והמדות בעצמותן שבחול נמשכו בבחי' הדבור במי"ע ובשבת מתעלים בעצמותן כנ"ל הם מתעלים עוד לבחי' עמך מקור חיים מקור התענוגים (ולכן יוהכ"פ שהוא עיקר בחי' שבת שבתון הוא יום הסליחה כי בסליחת עוונות נאמר ג"כ כי עמך הסליחה עמך דוקא מבחי' כי עמך מקור חיים כמ"ש בזהר פ' אמור) וכמ"ש במ"א ע"פ שובה ישראל כו'. וגם שבת נק' שבת שבתון לפי שבשבת יש ג"כ גילוי [בחי' ז'] זה כי מנחה דשבת עם נעילה דיהי"כ שניהם

ע"פ והי' מדי חזש : לקי"ת ברכה צו, ב.
 כנ"ל : בכל הביבאלך חוץ מ'1076 כנ"ל.
 קיצור : בכל הנ"ל ליתא.
 השבת) : בבזר 529, 614, 1306 השבת.
 כמ"ש בזהר פ' אמור : קא, רע"א.

שמש בשבת היינו עד"מ התגלות השמש שלא יהי' הנרתק דשם אלקים מסתיר על גילוי אור הוי'. וזהו שאומרים בשבת מזמור השמים מספרים דכתיב ב' לשמש שם כו' והוא כחותן יוצא מחופתו כו', כי חופתו היינו בחי' מקיף, ובשבת הוא יוצא מחופתו ונמשך בבחי' גילוי (ועמ"ש בפ"י זה בד"ה לטוסתי ברכבי בשה"ש) וגילוי זה דשמש בשבת נמשך ע"י צדקה לעניים בכל ששת ימי המעשה. וז"ש ונתתם חמישית לפרעה וארבע הידות יהי' לכם כו', פי' ד' הידות הם ד' עולמות אבי"ע ששרשן מד' אותיות שם הוי', והחמישית הוא בחי' גילוי סדכ"ס שהוא אור א"ס ב"ה שלמעלה מעלה גם מעולם האצי', ומרומו גילוי זה בקוצו של יו"ד כי הקוץ של יו"ד פונה למעלה וגם הוא בחי' רמו בלבד שרומו לא"ס ב"ה ברמו בעלמא בלי שום תפיסא כלל כי לית מח' תב"כ. ופי' והחמישית לפרעה מבואר בזהר דפרעה הוא לשון אתפריעו כל נהורין שהוא בחי' גילוי, וכמו ופרע ראש האשה, והיינו שיומשך אוא"ס ב"ה בחי' סדכ"ס בגילוי ממש, וגילוי זה הוא בשבת דוקא כנ"ל שזהו"ע שמש בשבת כו' יוצא מחופתו מבחי' סוכ"ע, והיינו ע"י צדקה לעניים, וזהו והחמישית לפרעה שע"י קיום מצות צדקה שמצוותה בחומש עי"ז נמשך להיות אתפריעו כל נהורין שמתגלה אור א"ס ב"ה סדכ"ס. ובמא"א פ' סכ"ד פרעה נק' המל' דתמן אתפריעו כל נהורין כו', גם הדינה נקרא פרעה שפורעת שכר טוב לצדיקים כו' עכ"ל. וא"כ פי' והחמישית לפרעה שבחי' כתר יומשך להאיר בבחי' מל' ע"י הצדקה. גם י"ל פי' והחמישית לפרעה ע"ד שארז"ל שבת פי"ו קי"ט ב' ע"פ בפרוע פרעות קורעים לו גז"ד כו' כמ"ש בת"א ר"פ לך בענין [אברהם] שהתגלות עתיק הוא בבינה ה' עילאה ומאיר עי"ז בהי' תתאה וכך ענין והחמישית הארת עתיק לפרעה בינה ומ', והיינו ע"י הצדקה. [ועי"ל בפ"י ארבע הידות כי הגה ב"פ יד זהו כח וכתיב ועתה יגדל נא כח הגדלת הכח כי חכ' נק' כח מ"ה והגדלת הכח זהו כשנמשך מבחי' כתר וזהו ענין כ"ח אתון בפסוק בראשית ברא כ"ח אתון בפסוק וידבר אלקים דעשה"ד והן ב' כח הנ"ל כמ"ש במ"א והוא ארבע הידות יהי' לכם שיהי' ימינך ה' נאדרי בכח ימינך ה' תרעץ והיינו ע"י הצדקה בחי' והחמישית לפרעה]. וזהו וקראת לשבת ענג שממשיכים גילוי תענוג עליון שהוא בחי' קוץ של יו"ד שלמעלה מהחכמה ע"י מצות הצדקה, כי ענין הצדקה הוא להחיות העני דלית ליה מגרמי' כלום, ועי"ז מעורר ג"כ למעלה התגלות בחי' כי עמך מקור חיים מקור התענוגים כו', ועי"ז ג"כ וארבעה הידות יהי' לכם, היינו בחי' יד הגדולה שהוא בחי' אה"ר ויד החזקה הוא בחי' יראה כו' ויד הרמה וזרוע הנטויה, וכמ"ש במ"א ע"פ שחורה אני ונאווה (וגם

בז"ה לטוסתי : לקו"ת שה"ש יא, ד.

דפרעה . . אתפריעו : זח"א ר"ק א.

צדקה שמצוותה בחומש : שר"ע יו"ד ר"ס רמ"ט.

ע"פ שחורה : לקו"ת שה"ש ה, סע"ד.

כי הגה מבואר למעלה שהתפילין שהם (ב') (ד') מוחין שעוין כי שם הוי' נקרא עליך, הנה בחול הם עליך בבחי' מקיף ובשבת נמשכים ומתגלים בבחי' פנימיות ממש תוך המוחין וזהו ג"כ פי' וארבע הידות יהי' לכם שנמשכים לכם ממש בבחי' הפנימיות). וזהו וזרחה לכם יראי שמי שמש צדקה (שע"י צדקה שהוא בחי' והחמישית לפרעה ע"ז וזרחה לכם בחי' וארבע הידות יהי' לכם) שבחי' גילוי שמש בשבת נמשך ע"י הצדקה ומרפא בכנפיה, כנפיה היינו גדפין שהם בחי' אהוי"ר שהתפלה דחול הוא בבחי' חולת אהבה, מתי אבוא ואראה כו', ובשבת נאמר ישבעו ויתענגו (וכמ"ש ע"פ והי' מדי חרש כו'). וזהו שנאמר ושמרו בניי כו' לעשות את השבת דמשמע שהשבת נמשך ונעשה ע"י ישראל, והיינו בחי' וקראת לשבת ענג שנש"י ממשיכים גילוי תענוג עליון בבחי' שבת, והיינו ע"י העבודה כל ששת ימי המעשה בתפלה ובתורה ובצדקה. וזהו שאנו אומרים בשבת תחלה למקראי קדש, וקשה הלא שבת מיקדשא וקיימא רק ביו"ט נאמר אשר תקראו כו', אך כי גם בשבת יש בחי' מקרא היינו וקראת לשבת ענג כנ"ל) * וע' מזה ג"כ בת"א פ' יתרו ע"פ זכור את יום השבת כו'.

קיצור * ובעלי עסקים ממשיכים בחי' העונג העליון בשבת ע"י הצדקה וכמ"ש שמש צדקה, וזהו החמישית לפרעה גילוי קוצו של יוד וע"ז ד' הידות ד' מוחין דתפילין יהי' לכם בבחי' פנימית והר"ע לעשות את השבת) *.

אמנם יש עוד בחי' בשבת והוא העולה על כולנה, והר"ע שבת שבתון פי' שבת לשבת, והענין כי הגה בחי' וקראת לשבת ענג מה שנמשך מבחי' תענוג העליון בשבת ע"י עבודת האדם אינה אלא הארה לבד מבחי' מקור התענוגים שמקור התענוגים ממש הוא בבחי' כי עמך מקור חיים עמך דוקא, וא"י להיות נמשך ומתגלה למטה כ"א הגלוי מבחי' זו הוא ע"י עלי' ומתעלים ממטה למעלה, וזהו בחי' שבת שבתון שהשבת עצמו שהוא בחי' עלי' תחכמה והמדות בעצמותן שבחול נמשכו בבחי' הדבור בני"ע ובשבת מתעלים בעצמותן כנ"ל הם מתעלים עוד לבחי' עמך מקור חיים מקור התענוגים (ולכן יוהכ"פ שהוא עיקר בחי' שבת שבתון הוא יום הסליחה כי בסליחת עוונות נאמר ג"כ כי עמך הסליחה עמך דוקא מבחי' כי עמך מקור חיים כמ"ש בזהר פ' אמור) וכמ"ש במ"א ע"פ שובה ישראל כו', וגם שבת נק' שבת שבתון לפי שבשבת יש ג"כ גילוי [בחי'] זה כי מנחה דשבת עם נעילה דיה"כ שניהם

ע"פ והי' מדי חרש : לקו"ת ברכה צו, ב.
 כנ"ל) : בכל הביכלאך חוץ מ'1076 כנ"ל.
 קיצור : בכל הגיל ליתא.
 חשבת) : בבוך 529 .614 .1306 השבת.
 כמ"ש בזהר פ' אמור : קא, רע"א.

בערך אחד, ולכן בשבת דעשיית אומרים במוסף ובמנחה בברכות דאתה גבור אב הרחמים כמו שאומרים ביוהכ"פ אלא דשבת אינו יום הסליחה כמו יוהכ"פ כי כמה בחי' יש בגילוי בחי' זו שביוהכ"פ הגילוי בבחי' סליחה שלכך נאמר תענו את נפשותיכם כו', ובשבת אדרבה מצוה לענגו במאכל ובמשתה, ומ"מ גם שבת אותיות תשב שהוא ג"כ בחי' תשובה עילאה כו', וגם הגהיגם נח בשבת * וזהו עיקר ההתגלות דשבת, וזהו"ע מנחה דשבת, וע"ז הוא שנאמר שבת להוי' כי הוי' הוא ירידות והמשכות השפע מלמעלה למטה ע"י צמצום והתפשטות והמשכה, וגם בחי' וקראת לשבת ענג נמשך ג"כ ע"י שם הוי' והוא שמש בשבת שמש הוא בחי' הוי' כנ"ל. אך הוא בחי' שבת להוי' היינו שם הוי' מתעלה ג"כ במקורו ושרשו לבחי' כי עמך כו', וזהו אז תתענג על הוי', כי מתחלה הוא בחי' וקראת לשבת ענג בחי' לעשות את השבת ואח"כ הוא העלייה מלמטה למעלה למקור התענוגים שהוא בחי' על הוי' למעלה משם הוי'. (הג"ה ממש"כ דענין * דשבת הוא העלי' במקור התענוגים [ו] זהו לכאורה כדעת האומרים דסעודת שחרית זהו סעודתא דז"א וסעודתא [ה] שלישית זהו סעודתא דע"ק כמבואר בבחי' ס"פ בשלח ובקונטרס שבסוף הספר פ' בשלח סעי' ר"ז וז"ל ג' סעודות לילה נק' * והיא עטרת מלשון אשה שמורה (ב) [נ] (ר"ל זהו בחי' שמור) שע"י * יסוד ונק' דכר (ר"ל זכור) ג' הוא לא"ס היום לא תמצאוהו כמו אין עכ"ל, וכ"מ באדר"ג * דרפ"ח סע"ב ובסידור פ"י לא כן וע' במק"מ ס"פ יתרו ג"כ לא כן אלא דסעודת שחרית הוא סעודתא דע"ק כו') וע"ז ארז"ל מתנה טובה יש לי בבית גנוי ושבת שמה מתנה דוקא שהוא למעלה מאתעדל"ת, כי בחי' לעשות את השבת שממשיכים גילוי תענוג עליון ע"י אתעדל"ת בתפלה ותורה וצדקה, וזהו הארה לבד מבחי' מקור התענוגים כנ"ל, אבל [ע"י] עצמיות מקור חיים ומקור התענוגים הוא למעלה מאתעדל"ת ונמשך ומתגלה רק בדרך מתנה מאליו וממילא אחר קדימת המשכה שע"י אתעדל"ת שהוא בבחי' וקראת לשבת ענג, ומתנה זו היא בבית גנוי סדכ"ס כי עמך מקור חיים עמך ממש, ולכן א"א להיות התגלות מתנה כ"א ע"י עלי' מלמטה למעלה בחי' שבת שבתון לך והודיעם, כי אם הי' הגילוי בלי הכנה מתחלה היו מתבטלים ממצויאותם וצ"ל הכנה לזה ע"י לך והודיעם כו' (הג"ה. והפנ"י פ' תשא פ"י שע"י ההכנה יהי' אשה

הגהיגם נח בשבת : ראה תנחומא תשא לג. הנטמן בהנחות הר"פ לע' כב.

בשבת) : בבוך 529, 614, 666, 1306 בשבת.

מחשיב דענין : בבוך 1076 ועמ"ש בענין שמנחה.

נק' : אוצ"ל : נוקי.

שע"י : בבוך 1076 עני.

באדר"ג : שם באדר"ה.

ובסידור : סדר סעודת שבת.

מתנה טובה יש לי : שבת י ב.

מורעת תחלה יולדת זכר יעו"ש, ויש לפרש כי בבחי' שבת שבתון יש ג"כ ב' בחי' היינו דכר ונוקבא כמ"ש בפ' אמור שבת שבתון הוא לשון דכר ובפ' אחרי כתיב שבת שבתון היא והיינו שכשיש אתעדלית אוי יולדת זכר כמ"ש מזה בלקי"ת סד"ה שבת שבתון הוא, ולכן צ"ל לך והודיעם שיעשו הכנה ועי"ז יומשך המתנה שבבית גנוי מבחי' העליונה יותר.

קיצור. אמנם בחי' שבת שבתון שנאמר גבי שבת היינו בחי' עליית השבת במקור התענוגים. וזהו שבת לבחי' שם הוי', וזהו או תתענג על הוי' וזהו מתנה טובה יש לי בבית גנוי ושבת שמה, וצ"ל לך והודיעם בכדי שיהי' הכנה ע"ד אשה מזרעת תחלה ואזי יולדת דכר ע"ד שבת שבתון היא).

וזוהו את שבתותי תשמרו, שבתותי ב' שבתות היינו שבכל שבת יש ב' בחי' שבת הא' מלמעלה למטה וקראת לשבת כו' (שלכן נק' שבת ג"כ תחלה למקראי קדש, והרד"א פ' משום שנאמר בפ' המועדים קודם להם, ואין זה מספיק דהא תחלה משמע שהוא תחלתו, א"כ הוא ג"כ מבחי' מקראי קדש, והטעם כנ"ל ע"ש קריאת והמשכת התענוג עליון כו', וזהו בחי' מלמעלה למטה) הב' שבת שבתון מלמטה למעלה בחי' אז תתענג על הוי', והוא הבחינה היותר עליונה כנ"ל. (ויובן זה עוד ממ"ש ע"פ שירו לה' שיר חדש, וזהו עלי' שלא ע"י בירורים שיהי' לע"ל ליום שכולו שבת, וא"כ היינו ענין בחי' השמים החדשים והארץ החדשה כו' שנת' בת"א פ' בראשית שהוא בחי' מטי ולא מטי. ומבואר שם דבחי' זו הוא תחלה מטי שהוא המשכה ואח"כ לא מטי בחי' העלאה כו', והנה מעיץ ודוגמא זו יש ג"כ בשבת בזה"ז כמ"ש ע"פ שירו הנ"ל, ולכן תחלה הוא ההמשכה בחי' וקראת לשבת ואח"כ ההעלאה שבת שבתון לבה, והעלאה ראשונה דבחי' החכמה והמדות שקדמה לכל כי זהו ע"ד שעכשיו תחלה העלאה כו') וזהו את שבתותי תשמרו תשמרו דוקא שהרי בחי' שבת הנ"ל נק' מתנה טובה כו' כנ"ל, שנותן בתורת מתנה למעלה מבחי' אתעדלית ואין שייך ע"ז לעשות כנ"ל, אלא תשמרו, דהיינו לשמור מדברים המוגעים גילוי זה וע"י שמירה זו ששומר א"ע מהמונעים גילוי זה עי"ז ממילא נמשך האור והגילוי אבל לא ע"י אערתותא בפו"מ. וענין השמירה היינו להזהיר בתכלית מן הרע עד קצה האחרון אפילו מה שאדם דש בעקביו כגון שקר וגס הרוח, וכמ"ש דובר שקרים לא יכון כו', וזוהו של הקב"ה אמת [ובמ"א פ' כי דובר שקרים ארז"ל שזהו אל תאמרו מים מים דהיינו שלא

והרד"א פ"י: אבודרהם קידוש ליל שבת בביהכניס (קנא, ז).

ע"פ שירו לה': סידור שחרית טו, ב.

חזותמו של הקב"ה אמת: שבת נה, א.

אל תאמרו מים מים: תגי' יד, ב. סה"מ תקס"ד צ' צו, אוה"ת בשלח צ' תפ.

בלק איז.

להפריד מים תחתונים שמתחת לרקיע ממים עליונים ולא לומר שהעולם נעשה עי"ז יש ודבר נפרד כי זהו שקר ובאמת הכל בטל אצלו ית' (אמת הוא תיקון השביעי מי"ג ת"ד א"כ מסתמא יש גילוי מבחי' זו בשבת שהוא יום שביעי. ובמ"ח איתא דבחזרת הש"ץ מנחה דשבת עולה ז"א עד תיקון שמיני דדיקנא כו'. אך י"ל שבחי' תיקון שמיני נמשך בו"א בבחי' פנימית וכמ"ש שחכמה דו"א מקבל מתיקון הג"ל ותיקון ואמת אינו מאיר בבחי' פנימית בחכמה כו'. אך הרי איתא שם דבג"פ קדוש ממשיכים לו הארה ג"כ מלמעלה יותר כו'. ועוד דהא תיקון השמיני מאיר בבחי' פנימית בחכמה דו"א כו' ע"ש. ולכן גילוי בחי' זו הוא ע"י השמירה [מבחי'] דובר שקרים כו') וכן על גסה"ר אמרו אין אני והוא יכולים לדור כו', ולכן ע"י הסרת המונע נעשה הגילוי כנ"ל. וא"כ זהו כמ"ש במ"א גבי מל"ת שמפני שהגילוי ממקום שלמעלה ממ"ע * ע"כ א"א להתמשך ע"י מ"ע כ"א ע"י לא [תעשה] שהוא השמירה והמונע גילוי האור כו'. ועפי"ז יובן מ"ש גבי שבת זכור ושמור זכור היינו מ"ע וזהו בחי' לעשות את השבת וקראת לשבת כו' ע"י תפלה ותורה וצדקה ושמור בחי' ל"ת שע"ז מתגלה בחי' שבת שבתון כו' אך צ"ע א"כ איך נק' מתנה כיון שנמשך ע"י ל"ת. וי"ל כיון שא"א להמשיכו ע"י קום ועשה רק ע"י השמירה מבחי' המנגד, א"כ מה שנמשך זה הגילוי העצום ע"י מניעת דבר כו' ה"ז כמו מתנה כו', או י"ל שהוא למעלה גם מבחי' ל"ת דהוא בחי' יוהכ"פ שנק' שבת שבתון מכפר על ל"ת. עכצ"ל דשבת שבתון גבוה יותר מבחי' האור הנמשך ע"י מל"ת. והרי שבת אעפ"י שאינו יום הסליחה מ"מ עכ"פ נק' שבת שבתון אלא דהשמירה היינו שבודאי ע"י המונעים הגילוי לא יתגלה האור עם היותו מתנה כו', וגם י"ל שמתנה זו ניתן ע"י השמירה מהמונעים ולא בתורת אתערותא כמו האור שנמשך בקיום מל"ת שע"י קיום מל"ת מעוררים וממשיכים יחוד או"א כו'. ובחי' שבת שבתון מתגלה עי"ז בתורת מתנה. וכמו גילוי שער החמשים בשבועות ממילא אחר קדימת ספי' מ"ט ימים כו'. [ולפי מש"ל בענין לך והודיעם כדי שיהי' הכנה א"כ פי' תשמורו י"ל מלשון ואביו שמר את הדבר שממתין ומצפה על מתנה והיינו ע"י הכנה. ועו"ל פי' תשמרו בשבת עצמו כי ידוע מענין וסביביו נשערה כו' מאד מדקדק עמהם כמלא נימא כו' כי לגבי גילוי עליון יותר ההכרח להסיר גם הרע היותר זק הדיק כי לא יגורך רע ועמ"ש בד"ה מה טובו בענין והתשובה השלישית כו' ולכן בשבת שאזי נמשך ומתגלה נשמה יתירה ועליונה מהבחי' שבת ע"כ צ"ל נשמור ביותר ולכן אפי' ע"ה אינו חשיד לשקר בשבת (רמאי פ"ד). אך צ"ל מ"ש שבתותי תשמרו והרי א"כ בחי' תשמרו שייך רק על בחי'

ובמ"ח: מסכת שארית יום שבת פ"ד, מ"א.

אין אני והוא יכולים לדור: סוטה ה, א.

ממ"ע: בכל הביטלאך מח"ע.

בדיה מה טובו: לקו"ת (וסה"ט תקס"ב) בלק צה, א (ע' תצה).

שבת שבתון. אבל על בחי' שבת שמלמעלה למטה נאמר לעשות את השבת כו'. וי"ל משום דגבי לעשות ג"כ כתיב ושמרו בני' את השבת לעשות את השבת כו', ומבואר הפי' במ"א בר"ה מקושש כו', שכדי שיהי' יכולים בחי' לעשות הוא ע"י עזר מלמעלה כו' אלמלא עזרו כו' ועזר נמשך ע"י ושמרו בני' את השבת והיינו ע"י שמירה שמקבלים מבחי' שבת שבתון, ועי"ז ניתן כח לעבודה בכל ימי החול, ומוזה יבוא לקיום לעשות כו', וזהו ג"כ ענין טלא דנסיף מעתיקא אשר טל הוא למעלה מאתעדלית והוא הנותן כח לאתעדלית כמ"ש במ"א ע"פ פתחי לי כו' שראשי גמלא טל כו'. ועוד יש לומר דהא מבואר שיש עוד בחי' ראשונה בשבת שהוא ג"כ מלמטה למעלה ממילא דהיינו בחי' עליית החכמה והמדות כו', ועי"ז שייך ג"כ תשמרו. מיהו יותר נ' כפי' הראשון דהא כללות השבת ניכלל בשני בחי' וכנודע שעז"ג אלמלא שמרו ישראל ב' שבתות כהלכתן דהיינו שבכל שבת יש ב' בחי' מלמעלה למטה ומלמטה למעלה. והרי לפמש"ל יש ב' בחי' שמלמטה למעלה אלא ע"כ צ"ל דכיון ששניהם מלמטה למעלה כבחי' א' יחשבונומ"מ י"ל שגם זה יש להעמיס בפ"י שבתותי תשמרו). והנה מה שנמשך לזה ענין ומקדשי תיראו הענין כי מקדשי היינו בחי' ממכ"ע בחי' שכינה ושכנתי בתוכם שהוא הארה לבד מבחי' מקור התענוגים המתגלה בשבת שהוא בחי' סוכ"ע, ולכן נאמר אעפ"י ששבתותי תשמרו שהוא התגלות בחי' סוכ"ע כמ"ש או תתענג על הוי' למעלה משם הוי' כנ"ל בפ"י שבת להוי' כו', עכ"ז מקדשי הוא בחי' ממכ"ע תיראו. ופי' אח"כ הטעם כי אני הוי' אני הוא מהו"ע ית' הסוכ"ע הוא ממש הוי' שהוא צמצום והתפשטות והמשכה להתלבש בבחי' ממכ"ע שהוא בחי' ה' תתאה ונמצא כולא חד. וגם צמצום זה אינו אלא אצלינו אבל אצלו ית' כולא חד בלי פרודא, וזהו הרבותא את שבתותי תשמרו התגלות סוכ"ע שבת שבתון ומ"מ מקדשי בחי' ממכ"ע תיראו כי אני הוי' שכולא חד ממש.

קיצור. וזהו שבתותי ב' בחי' שבת הג"ל מלמעלה למטה ומלמטה למעלה וכענין מטי ולא מטי) תשמרו שע"י שמירה מהמוגעים נמשך הגילוי בתורת מתנה טובה כו' ומ"ש תשמרו על ב' השבתות הוא ע"ד ושמרו כו' לעשות כו'. ואע"ג ששבתותי תשמרו התגלות סוכ"ע עכ"ז מקדשי ממכ"ע תיראו כי אני הוי' הוא מהו"ע הוא הוי' כולא חד).

אלמלא עזרו : ראה קדושין ל, ב.
 טלא דנסיף מעתיקא : זחיב סא, ב, סב, ב, פח, א, זחיג רמח, א.
 ע"פ פתחי לי : לקוית שה"ש לה, ד, לה, ד, סה"מ תקס"ח ע' יט, כו, הגחות הרי"פ ע' צב, צו.
 אלמלא שמרו : ראה שבת קיח, ב.
 (זו) : בכרך 529, ועוד, חד.

ולתוספת • ביאור בענין ומקדשי תיראו. כי הנה שבת הוא בחי' שם הוי' כנ"ל, והמקדש כתיב בו מקדש אד' כוננו יריך שהוא בחי' שם אדני. וזהו וה' בהיכל קדשו היכל גימט' שם אד'. והנה ידוע דשם הוי' הוא שארז"ל עד שלא גבה"ע הי' הוא ושמו בלבד, ועל שם אד' ארז"ל זה שמי שקרא לי אדה"ר כ"כ בספר עה"ק כי שם אד' שייך אדון על עם כענין אין מלך בלא עם, ולכן אע"פ שאת שבתותי תשמרו ומקדשי תיראו כי יש בחי' בשם אד' גבוה מאד כמאמר סוף מעשה במחשבה תחלה שהמכוון הי' להיות בחי' מל', ועמ"ש בד"ה שובה ישראל עד. ולכן ארז"ל גדול העונה אמן יותר מן המברך אמן הוא חיבור הוי' אד' ואמן ג"כ ר"ת אל מלך גאמן אל כתר מלך ז"א גאמן מל'. ועמ"ש ע"פ מארז"ל למען אד' למען אברהם שקראך אדון אשר אדון מורה על ההשגחה, והוא ענין במקום שאתה מוצא גדולתו של הקב"ה שם אתה מוצא עונותיו ולכן ומקדשי תיראו כו'. ועמ"ש בד"ה ועתה יגדל גא כח אד' בפ"י אם עונות תשמור י"ה אד' מי יעמוד, וזהו כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשינו כסא הוא בינה כבוד ל"ב נתיבות חכמה מרום כתר, מראשון א"ס, משם שרש מקום מקדשינו כן פ"י הבחיי • פ' תרומה, וברבות בשה"ש בפסוק כמגדל דוד פ"י ומקדשי תיראו ע"ד נורא אלקים ממקדשיך, אם למקדשו לא נשא פנים כו'. והענין י"ל ע"ד וסביביו נשערה כו'. ולפי שבהמ"ק מאיר מבחי' עליונה יותר ע"כ מה נורא המקום הזה כו', והיינו כי תפארת נקי' והנורא ע"ש ששם מאיר הקו כו' ובהמ"ק הוא כלי לגילוי בחי' זו וע' זח"ג קדושים דפ"א טע"ב.

ולתוספת : ניתוסף מבין 1076 קמ"ה א — שם גרשם אחר המאמר דלעיל סליק, ובע' הבא מתהיל ולתוספת — וכן בא בהמשך ל"ה את שבתותי בכרך 477. הבא מוקף בחצאי ריבוע ניתוסף מבין 477.

היכל גימט' שם אד' : נסמן לעיל ע' א'קא.
 עד שלא גבה"ע : נסמן לעיל ע' תתקצ.
 זה שמי שקרא לי אדה"ר : ראה ב"ר פי"ו, ד. אור התורה שלח ע' תעט.
 בספר עה"ק : (עבודת הקדש) תלק הייחוד ספטי"ו.
 אין מלך בלא עם : נסמן לעיל ע' תתקעו.
 סוף מעשה במחשבה תחלה : סיוט לכה דודי.
 בד"ה שובה ישראל עד : ראה לקרית דרושים לשבת שובה סו, ב.
 גדול העונה אמן : ברכות נג, ב.
 אמן הוא חיבור : זח"ב קעת, א. ת"ו תרי"ח (לה, ב). תרי"ח (קי, ג).
 ואמן ג"כ ר"ת : ראה שבת קיט, ב.
 למען אד' למען אברהם : ברכות ז, רע"ב, וראה אור התורה שבת שובה ע' איתפו.
 במקום שאתה מוצא גדולתו : ראה מגלה לא, א. סה"מ ש"ת ע' 40 בהערה. לקוטי הגהות לתניא פ"ד. הנסמן ללקרית ואתחנן ת, ב.
 בד"ה ועתה יגדל נא : לקרית (וסה"מ תקס"ו) שלח מ, א (ע' רנח).
 הבחיי : כצ"ל בקונטרס שבסוף סי' הבחיי — ראה אור התורה ירמ"י ע' שמו.

בהשמטת הוהר ח"א ססי' מ"ם ומקדשי תיראו שמרו עצמיכם מהרהור כו'.
 וע' בחיי יתרו דצ"ז סעי' פי' ומקדשי תראו זהו בחי' שמור שבשבת
 בחי' מ' ולפי"ז שבתותי שבתא דיומא ז"א ומנחה דשבת שהיא בחי' עתיקא
 ובפי' קדושי קנ"ד ג' פי' שבתותי זכור ומקדשי שמור, וכ"כ ס"פ בהר ע"פ
 את שבתותי תשמרו כו' ובזוה"א ד"ו ע"א פי' ומקדשו תראו דא נקודה כו'
 והוא נקודה איקרי אני ועלה שרייא ההוא דסתים עילאה דלא אתגלייא
 בחי' מ' ולפי"ז שבתותי שבתא דיומא ז"א ומנחה דשבת שהיא בחי' עתיקא
 והיינו הוי' כולא חד עכ"ל. וע"ש במק"מ ובהרמ"ז בפי' אני (במא"א * אות א'
 סעיף ק"ב אני הוא כנוי פרטי לנקודת ציון שבה, וענין אני הוי' כולא חד
 [יובן ממ"ש בסודר שער התפלה בד"ה אחרי הוי' אלתיכם תלכו בהביאור
 גבי ובו תדבקון] שזוהו גפ[ה]א. וזהו בשלש לשונות של חיבה חבב הקב"ה את
 ישראל ואחד מהן דביקה ועמ"ש מזה ע"פ הוהר תזריע דף מ"ז ע"ב ע"פ וראיתי
 אני שיש יתרון כו'. וזהו ראו עתה כי אני אני הוא כמ"ש בזוהר פ' לך דפי"ז
 ע"ב. וזש"כ ומקדשי תיראו אני הוי' דבחי' מקדשי זהו נקודת ציון הנ"ל *
 אני וכולא חד עם שם הוי' דשרי' עלה ע"כ [אמר] ומקדשי תיראו אני הוי'.

בד"ה את שבתותי תשמרו דתקע"א בבוך ב' פערטיל דע"ח א' שטה ויכל
 שבת להוי', ומ"ש בסדר הימים יום א' חסד כו' ויום השביעי שבת במ'.
 אבל י"א דיום השבת יסוד ולכן כנסיי היא בת זוגו. ולפי"ז יום הראשון בינה
 כמדומה שכ"כ במג"ד, ועיין בפרדס ערך ימים דאעפ"כ יום ראשון חסד כו'.
 ולפמ"ש בענין אור שנברא ביום ראשון דהוא בחי' גבוהה הי' מתפרש שפיר
 דיום ראשון הוא בינה, ובפסוק ושמרו בני' סעיף, ואפ"ל כי שבת שין בת
 ויש בהשין כמה בחי' גה"י חג"ת וצריך עשייה שתקבל מג"ד וע"ד שלע"ל
 רני ושמחי בת כו'.

בחי' יתרו : כ. ח (ע' קצח).

(במא"א : בבוך 477 : ובמא"א.

הנ"ל : שם הנק'.

בד"ה את שבתותי תשמרו : נעתק מבוך 649 זו, א.

בבוך ב' פערטיל : לע"ע אינו תה"י.

דיום השבת יסוד : שליה מסכת חולק קיט, סע"א. אור התורה יתרו ע' התקכב.

בא ע' רצ.

ד) ואמנם בתפילין כתיב למען תהי' תורת ה' בפיה ששהמשכה ע"י התורה, וכמ"ש בדיה עולת תמיד שהמשכת שמו הגדול תענוג עליון הוא מלובש בהתורה חכמה עילאה וזהו ואהיה שעשועים יום יום בדיה ואהי' אצלו אמון וע' באו"ת דל"ג סע"ב וד"מ סע"א ודמ"ב סע"א והנה התורה שניהם מתכסים בלבוש אחד, ואח"כ עצם היחד בשבת שזהו ענין ענג כנ"ל, וזהו לעשות את השבת כי הנה ענין ענג עדין נמשך ע"י נהר בנן, ובעדן כתיב עין לא ראתה כו' יעשה למחכה לו, וכמ"ש בז"ג דרל"ט ע"ב, ועיין בזח"א קט"ו בענין עשייה לעילא, וכן בהשמים והארץ החדשים כתיב אשר אני עושה ואפ"ל משום שזהו עיקר תיקון העולמות כמו שהיו קודם עה"ד וע"כ נאמר לעשות את השבת להמשיך מבחי' עדין כו' ועוד לעשות ע"ד המבואר במורש תילים סי' צ"ב שבחי' שבת דעתה נק' הבל לגבי שבת לע"ל, יום שכולו שבת, וכמ"ש סד"ה והי' מידי חדש בפי' שבת בשבתו.

ה) ובעלי עסקים ממשיכים ע"י צדקה, כי בצדקה כתיב עשייה וכמ"ש ויעש דוד שם בזהר בחוקותי דקט"ו מאן עביד שמא קדישא מאן דיהיב צדקה כו', וכתיב ושמרו דרך זו"י לעשות צדקה, וענין לדורותם דרי דרי בחי' שבת ש' בת כשמקבלת מנה"י וכן מחג"ת וכן מכח"ב ע"ד איה מקום כבודו, ובמא"א ד' י' דור נק' הנוקבא, והטעם י"ל כי מ' מקור הזמן בדיה שובה ישראל עד עו"ש ודור דור הם ב' נוקבין לאה ורחל, וא"כ להעיר ממ"ש סד"ה וישב יעקב, ועמ"ש בענין לדור ודור המליכו ובענין מלחמה בעמלק מדר דר, ואפ"ל לדורותם דור תם שע"י שבת יהי' הדור תם ואשר פריו יתן בעתו עונתן של ת"ח בלילי שבת שאז נמשכים הגשמות מחצר הפנימי' הפונה קדים ועי"ז ג"כ יהי' קיום להדורות ולא יופסק הדור ח"ו ונהר יחרב ויבש ע"ד נהרות המכזבים, אבל בשבת ונהר יוצא מעדן יוצא דלא פסיק והי' כעץ שתול ולא ימיש מעשות פרי להעיר מענין קודא הקורות מראש, ובס' הבחיר פי' לדורותם ל' דירה י"ל שיהי' הנפש יתירה הנמשכת בשבת דר עמהם שזהו ע"י ושמרו בני' כי לא יגורך דע, ועו"ל דכבר מבואר ענין וקראת לשבת עונג עדין נהר גן, ושיהי' בחי' זו דר עמהם ממש ע"ד מארו"ל גבי יעקב כשנכנס ליצחק ליקח

בדיה עולת תמיד : סה"מ תקס"ט ע' רט.

בדיה ואהי' אצלו אמון : ראה לקו"ת במדבר יח, ג.

סד"ה והי' מידי חדש : ראה לקו"ת ברכה צו, טע"ג. אוה"ת בראשית כו, סע"א.

בדיה שובה ישראל עד : לקו"ת תורה דרושים לשבת שובה סו, ג.

ישראל — עו"ש : במא"א.

ועמ"ש . . מדר דר : ראה ג"כ אור התורה בשלח ע' תרסח"ט.

ובס' הבחיר : ראה אור התורה תשא ע' איתתקנה וחי' רלת, ב. שם ע' איתתקס

בהשמות [נח"ג ש, סע"ב] סי' ד, וראה תקוני וזה תכיד ע, רע"א.

ע"ד מארו"ל : ראה ב"ר תולדות פס"ה, כב.

הברכות נכנס ג"ע עמו כו', ועי"ל כי הנה יש ג"ע העליון עליון דוקא ואינו מתגלה למטה, ולע"ל בתח"ה יהי גילוי עליון יותר ולמטה דוקא זהו לדורותם ל' דירה שיהי' עונג העליון דר עמהם ממש, וענין ברית עולם י"ל ע"ד מ"ש בזה"א ויחי דרמ"א ע"ב בפ"י שהמלח נק' ברית אלקיך לפי שמהפך המרירות למיתקא וגותן טעם בבשר וכמ"כ השבת נק' ברית עולם שנותן טעם בהעולם ומהפך ההעלם של העולם לגילוי וגם קיום העולם ע"י שבת כמ"ש מהרמ"א ע"פ ושמרו שזהו נפש יתירה הנמשך בעולם ועי"ו דייקא מתקיים העולם כנ"ל סעי' ב' וי"ל נפש יתירה זו ע"ד שיתף מדה"ר עם מדה"ד וזהו ברית עולם.

ו) וענין מתנה טובה בבית גנוי פ"י בש"א ש"א בחי' שכר העוה"ב טובו שנאמר ע"ו עין לא ראתה אלקים וולתיך יעשה למחכה לו, אך ק' א"כ כמ"כ שכר כל המצות הם כן אך מהרש"א תירץ דמתן שכר נק' שבת דעוה"ב שכולו טוב ושבת היינו בבית גנוי ע"ש שהוא רב טוב הצפון לצדיקים לעוה"ב שנאמר בו עין לא ראתה ועיין מענין עין לא ראתה בלק"ת ד"ה ראיתי מנורת זהב, גם עדן דמו"ס פנימי' ע"י נק' עין לא ראתה גם ע"ד מצא אשה מצא טוב טיבו דעתיקא וזהו אשה טובה מתנה טובה לבעלה כו' ועי' סד"ה קול דודי בענין ומקפץ על הגבעות שלע"ל יהי' האמהות במעלה יתירה כו' ובמא"א מ"ם קי"א מענין מתנה טובה נק' המל' ואפ"ל ע"ד אחת היא יונתי שלמעלה מששים המה מלכות עם שהם ששים מסכתות כמ"ש בלק"ת עוי"ל פ"י מתנה טובה דמתן שכר דשבת כי השכר הצפון לע"ל יש בו ב' בחי' הא' שכר הב' מתנה שלמעלה ויותר מהשכר כמ"ש בח"ה שער הבטחון ולכן שבת זהו מתן שכר הבא במתנה טלא דנטיף מעתיקא אות היא ביני ובין בני' בשבת נקוד הוי' צבאות כ"כ הפנימי וזהו עונתה ונמשכי' נשמות גבוהי' אלה תולדות נח כו' אלה פסל כו', ולכן זהו דאות ביני אור א"ס ובין בני' היא דווקא מ' שעיי'ז נמשכים בבני' נשמות עליונות ולע"ל יומשך הטפה מפנימי' עתיק, ובבחי' תשא ביני ובין בני' דבר שבצנעא מורה על היחוד סוד ה' ליראיו, וינפש ע"ד נשבע ה' צבאות בנפשו די"ל ברצונו כמו אין נפשי אל העם הזה וא"כ וינפש שנתעלה ברצונו העליון רעדכ"ר, גם כי ג"פ קדרש עד שנמשך להיות הוי' צבאות וא"כ בנפשו בחי' קדרש הנ"ל, ולפמ"ש בש"א שער ה' ושער יו"ד הוי' בת"ת ואהי' בכתר א"כ זהו בנפשו, ויותר י"ל כי יש ב' שמות הוי' ופסיק טעמא בגווייהו ועיין בת"א בשלח בד"ה וירא ישראל, ובחי' שם הוי' דע"ק

מתנה טובה בבית גנוי : ראה שבת י' ב.
 בש"א ש"א : בשערי אורה לר' יוסף גיקטיליא, כנצ"ל שי"ב (אוביך תע"ה כה' ב).
 סד"ה קול דודי : לקוטי תורה (וסה"מ תקס"ט) שיר השירים טו, ג (ע' ג).
 בח"ה שער הבטחון : (בחובת הלבבות) ט"ז.
 טלא דנטיף מעתיקא : וח"ב טא, ב, סב, ב.
 אלה פסל : ב"ר מ"ב, ג.

נק' נפשו לשם הוי' דו"א כמ"ש ע"פ באור הוי' וע"פ בי נשבעתי וא"כ וינפש שנתעלה ז"א בע"ק הנק' נפשו כו', ולכן נמשך נפש יתירה לאדם, וההפרש בין ברית עולם ובין ביני ובין בני אדם הוא כי לעולם נמשך הברית משם הוי' דלתתא אבל ביני ובין בני היינו שם הוי' דלעילא ואפ"ל זהו ענין מתנה טובה.

ז' וזהו ושמרו בני את השבת, כי הגה ושמרו י"ל ב' ענינים הא' עפמ"ש בת"א פ' יתרו בד"ה זכור ושמור שמור לנוק' בחי' מקבל מלשון ואביו שמר את הדבר פי' ממתין כענין הצופה ומכית כו', וזהו העלאת מ"ג דמעלי שבתא ע"ש דקכ"א ע"ד בד"ה ועתה נבאר, ועי"ז נמשך אח"כ אתעדלית זכור את יום השבת, ובאג"ה בסופו שמור הוא השביתה מדבורים גשמיים, והבי' ושמרו ל' שמירה שישמור הדבר הניתן לו וכענין ארבעה שומרים, והיינו כשניתן לו מתנה הנ"ל דשבת צריכה ג"כ שמירה, כי כל מי שהוא במעלה עליונה צריך לדקדק במעשיו יותר, וכמבואר בפב"ת דיומא דפ"ו ע"א כגון אנא דמסגינא ד"א בלא תורה ובלא תפילין, וכן ברבות פ' בראשית פ"כ ע"פ יוסיף דעת כו' משל לכלי פשתן היקרים כו'.

בענין ומקדשי תיראו כסא כבוד מרום מראשון מקום מקדשינו כי נעוץ סופן בתחלתן, ועיין סד"ה שובה ישראל עד השני פ"ד בענין כי עמך הסליחה למען תורא סד"ה רגי ושמחי בת אחעט"ב וגבוה מבחי' אימא, וזהו נשבע כו' עד שיכנס בירושמ"ט וכן מקדש הוא ש' אד' כמ"ש מקדש אד' כוננו ידיך, וגם תיראו שמשם גילוי יראה כי ארון אותיות נורא כו', לפ"ז י"ל זהו כענין מוגין ללבנה שהיא שם אד'.

לק"ת ד"ה את שבתותי תשמרו

אלמלי משמרים ישראל שתי שבתות כהלכתן מיד היו נגאלים (ה' אפ"ל כמ"ש הפרדס ערך גאולה וז"ל גאולה היא הבינה כו' וממנה שואב היסוד הגאולה ונקרא גואל מצד הבינה ומשפיע הגאולה אל המלי' עכ"ד הטעם שהגאולה בבינה י"ל שבה התגלות עתיק וא"כ שני שבתות הם מעלי שבתא

בת"א . . דקכ"א ע"ד : בהוצאת קה"ת עג, סע"א.
 לק"ת ד"ה את שבתותי תשמרו : נעתק מבוך 1056 קמג, א גוכי"ק.
 קיצורים ללקו"ת בהר מא א.
 אלמלא משמרים ישראל : שבת קיח, ב.

במ' ושבתא דיומא ביסוד ולכן עיי' נגאלין, ע' שבת נק' עולת שבת עליות, והתומע"ט של כל ימי החול מתעלים למעלה בשבת ואמנם לא שמתכללים בשבת ממש כי א"א למהות העבודה שבחול שתוכלל בשבת אלא שיש בכל יום הארת שבת והוא התפלה (ה' אפ"ל התומע"ט שבשבת נעלים הרבה מהתומ"צ שבימי החול שהרי מבקשים בשבת קדשנו במצותיך אע"פ שאומרים בחול אשר קדשנו במצותיו, ופי' שע"י המצות אף בחול בונים רמ"ח איברים דז"א, אבל בשבת נמשך היחוד סוכ"ע וממכ"ע וזהו קדשנו במצותיך כן משמע בלק"ת סד"ה ראו כי ה' נתן לכם את השבת ושם גבי אבל בשבת עיקר הוונג, ובד"ה והיה לכם לציצית דרוש השני פ"א דף מ"ד ע"ד אך כיצד תהיה המשכת חכמה עילאה בבחי' גילוי למטה הנה הוא עד"מ כמו טפה ממוח הזכר שמוכרח • להתפשט תחלה בכל האיברים כו' עכ"ל וע"ד החסידות אינו מובן וע' בד"ה ועשו להם ציצית ההפרש בין מצות הוי' ובין מצותי וע' בד"ה והתהלכתי בתוכם, וענין התפלה דחול שהיא ממוצע י"ל כי הרי תפלה נק' קול דממה דקה שהיא אצילות, ע' הנק' עולת תמיד ובה מתעלים התומע"ט ועיי' נכללים אח"כ בעולת שבת שהיא על עולת התמיד (ה' ועיין מזה בזח"ג פ' אחרי דף ע"ט ב' שפי' לשון על עולת התמיד ע"ד ותתפלל חנה על ד', וע' מענין ותתפלל חנה על ד' בת"א ס"פ משפטים בד"ה לא תהי' משכלה ועקרה, ע') וצ"ל מהו ענין עליות אלו, ויובן בהקדים ענין ירידת הנשמה בגוף שהיא ג"כ צורך עלייה, והנה גם קודם ירידתן הרי עלו במחשבה, והמלאכים נמשכו מן הדבור, ואע"ג דגם המחשבה היא בלא חשיב, מ"מ המחשבה היא למעלה מהדבור, שהיא לבוש הפנימי, (וכמ"א פי' שנק' איהו וגרמוהי חד), ולכן ארז"ל עם ממ"ה הקב"ה ישבו נפשות של צדיקים שבהן נמלך הקב"ה וברא את העולם.

(ב) וענין העלייה כי הגה בורא קדושים ישתבח שמך, כי וקדושים בכל יום יהלולך סלה, וקאי על הנשמות, סלה בלי הפסק כי הם למעלה מבחי' מקום וזמן, ומ"מ נאמר עליהם בורא קדושים ישתבח שמך שהתהוותם רק מבחי' שמך שהוא ענין הארה בעלמא שנחשב לאין ואפס לגבי עצמותו יתברך, כמו שם האדם שאינו ערוך לעצמותו, וזהו אשר שם שמות • בארץ וארז"ל א"ת שמות אלא שמות ••, וכמ"כ גם החכמה מקור בחי' הנשמות מאין תמצא מבחי' שנק' אין הוא בחי' שמך, משם נתהוה בבחי' בריאה יש מאין.

שמוכרח : בלקי"ת שם שמוכרחת.

בד"ה ועשו להם ציצית : סידור שער הציצית ד, ד, ה, סע"ב, מאמרי אדה"ו —

מרשיות ע' תרמב.

ארז"ל : ראה רות רבא פ"ב א, ג.

י' שיין מתוחה.

וארז"ל : ברכות ז, ב.

י"י שיין צרוי.

ג) אך ענין העלייה מהו אך הענין כי הגה אור א"ס ב"ה הוא סוכ"ע וממכ"ע, שבחי' סכ"ע עם היותו ג"כ בחי' אור ושם לבד, עכ"ז הוא א"ס ממש ולכן נק' שמו הגדול, אבל בחי' ממכ"ע המאיר בתוך העולמות הוא רק הארה מצומצמת ושורש הנשמות מבחי' ישתבח שמך היינו מבחי' ממכ"ע מבחי' חכמה והעלייה הוא גילוי סכ"ע, וגילוי זה גמשך ע"י מעשה המצות, שכללותן תורה ועבודה וגמ"ח שתכלית יסודותם ביטול היש, ועי"ז גמשך השכר מצוה גילוי בחי' אין שלמעלה מהחכמה מה שהחכמה תמצא מבחי' זו דרך יש מאין, ה' * וקשה דהרי החכמה הוא עכ"פ בחי' ממכ"ע וא"כ איך שייך שממכ"ע נתהוה דרך יש מאין מסכ"ע, וצ"ל דעיקר ממכ"ע הוא אור החכמה ומ"ש שהחכמה נתהוה דרך יש מאין זהו כלי החכמה, ומ"מ גם אור החכמה לגבי אור א"ס הסכ"ע הוא כמו ערך בחי' כח מוגבל לגבי בלתי בעי"ג, ומ"מ בחי' זו לא נק' יש מאין רק מה שא"ס מאיר אורו בבחי' גבול שהוא כל יכול ויכול להאיר בבחי' גבול ג"כ, ע'.

וזוהו ענין שתי שבתות כהלכתן, כי שבת העלייה מבחי' ממכ"ע בסכ"ע (ה) קשה שבת תתאה ג"כ סוכ"ע והיינו כמו שביעי' סוכ"ע אדם ובהמה שוין ובשביעי' העליות רק עד מ' דאצי' ונק' סוכ"ע לגבי בי"ע וא"כ מדוע ומקדשי תיראו זהו ממכ"ע הלא במקדש הארת זו"ג דאצי' ממש, וצ"ל במ' דאצי' יש ב' בחי' הא' מה שמאיר בבחי' א"מ על בי"ע וזהו נק' סוכ"ע הב' מה שמאיר בבחי' א"פ והענין עדי"מ מפרעה ויוסף רק הכסא אגדל ממך ובחי' זו נק' ממכ"ע וזהו ענין ומקדשי תיראו, ודוחק, ע', כי בשי"ב המשכת החכמה הגק' בראשית נמי מאמר הוא להתלבש בהמדות שזוהו ענין ששת ימים עשה, ובמעשה דהיינו עשה הגם שנתהוה ע"י הדבור מ"מ כיון שע"י הדבור נתהוה מעשה זהו ענין מעשה וכמ"ש במ"א בענין מארז"ל דבורו של הקב"ה מעשה, ולכן נזכר רק שם אלקים, ובשבת כתיב ויכל אלקים, וכתיב שבת להוי' וכתתי אני הוי' חוקר לב ובוחן כליות שלפי שהוא סוכ"ע ע"כ ע"ד המגביהי כר המשפילי כו', ושבת זהו בחי' עליי' ופי' עליי' ע"ד שנת' בסידור בד"ה אד' שפתי תפתח בענין כורע בברוך וזוקף בשם כו', וזהו ענין שתי שבתות כהלכתן כי שבת תתאה הוא ענין ביטול היש לאין בבחי' חכמה כח מה ושבת עילאה בחינה שלמעלה מהחכמה גילוי בחי' אין ע"ק, וענין שבת תתאה יובן ע"ד מצות שביעית תלה הכתוב אדם בחיה, והו שנאמר ב' לשונות בשבת האחד וישבות ביום השביעי מכל מלאכתו אשר עשה והב' כי בו שבת מכל מלאכתו אשר ברא.

ה' : אוצ"ל (ה).

בראשית נמי מאמר הוא : ר"ה לב, א.

דבורו של הקב"ה מעשה : ראה בראשית רבא פמ"ו, כב. אור התורה יתרו ס"ע בתשב.

ואיכ לפי ענין אלמלי שמרו ישראל ב' שבתות היו נגאלין זהו ע"ד וגאלתיך אנכי שלמעלה מבחינת אם יגאלך טוב.

בביאור שבתותי תשמרו כו' שבלק"ת *

אצל תיבת שאלוני כו' *

וע"ש בעמק המלך דרל"א שערים פנים ואחור הם בעולם המלכוש שהוא היי ממלא מקום החלל הצמצום הי' שהעלה הקדב"ה אור חצי הלבוש התחתון אחורי חצי העליון כדי לפנות מקום לעמידת העולמות כו' אבל רישומו נשאר כו' נמצא הרשימו עם היותו מבחי' אותיות רל"א שערים אך מ"מ האותיות הן ג"כ באור שלמעלה מהצמצום אך זהו צמצום ג' ע"ש הצמצום א' שנשאר מק"פ והרשימו הוא נקודות מקור האותיות כו' אכן בע"ח לא נו' רק ענין הצמצום ומק"פ רק הרשימו ודאי הוא ג"כ עולה לפמ"ש בע"ח והרשימו הוא בחי' אותיות כנ"ל (ויובן זה ממש"ת, דהנה פי' אור א"ס היינו אור והתגלות כמו עד"מ זיו השמש שאינו מהותו ועצמותו כך הצמצום הי' בבחי' האור, והאותיו' רל"א שערים הן נמשכות מבחי' תחתונה שבהאור והוא ע"ד מ"ש בע"ח שמ"א פ"ג גבי כתר שיש בו מבחי' היותר תחתונה ושפלה מכל בחי' א"ס וכאילו נאמר דרך משל שהוא בחי' מל' שבמל' ואע"פ שאינו כן כי אין שם דמות וספירה ח"ו כלל, וע' בזה הרקיע בפ' בראשית דט"ו גבי בריש הורמנתא שמהררמ"פ עמד על לשון זה איך שייך לומר בא"ס בחי' שפלה ותחתונה שהרי אין לומר כן רק בדבר המתחלק לחלקים כו' וי"ל שהוא ע"ד שבחי' האור וזיו הרי הוא בחי' היותר תחתונה לגבי המאור כך י"ל ג"כ בבחי' האור שבחי' היותר תחתונה ושפלה שבו היינו הארה דהארה כו' ובמ"א גת' עוד ע"ד האותיו' הרי הן נלקחי' מן השכל רק שהן מבחי' היותר תחתונה שבשכל, כהדין קמצא דלבושא מיניה וביה, ובמ"א נת' שהאותיו' מו"ד הם

בביאור שבתותי תשמרו: נחק מכוך 1122 זו, א גוכי"ק, נמצא ג"כ בבין 350 קמ"א, א. 1275 עה, ב.

הנהות ללקו"ת בהר מג ב.
 שבלק"ת: חיבה זו נכתבה בגוכי"ק כ"ק אומיר מוהרשי"ב נ"ע.
 כו': בלקו"ת שם שו"ה ע"פ.
 בע"ח שמי"א פ"ג: ברטוס שקלאב תקיס ובדפו"א שמי"ב ט"א.
 כהדין קמצא: ב"ד טכ"א, ה.

רק הארה כו' שאיננו פועל שינוי וגרעון כו' ויובא לקמן בסוף הדרוש. הנה עדין הוא ענין בחי' המלבוש הנו' בע"ה שהן בחי' אותיו' רל"א שערי' המלבישי' לחוט אור א"ס ב"ה המלבוש בהן שהאותיו' הן בחי' היותר תחתונה ושפלה שבהשכל והן מלבישי' את השכל עד שהתגלות השכל הוא רק בהן ועל ידן כך עדי"מ בחי' אותיו' רל"א שערים שהם נק' מלבוש לאור א"ס דוקא להאור דוקא משא"כ מהותו ועצמותו ית' אין שייך לומר בו מלבוש כו' וגם מה שמלבישי' להאור לא כל בחי' האור רק קצת ממנו כעין מה שכתב בפני' האדר"ז לתלמידי האריז"ל גבי מה שהכתר מלביש לאור א"ס כו', והיינו שהאותיו' הנ"ל הם עדי"מ בחי' היותר תחתונה ושפלה מכל בחי' האור א"ס והם לגבי האור כמו עדי"מ האותיו' לגבי השכל ומ"מ האור נמשך ומתגלה על ידן כמו שהשכל נמשך ומתגלה ע"י האותיות כו' וזהו ענין עד שלא גבה"ע הי' הוא ושמו בלבד, שמו היינו בחי' אותיו', וכמו השמות באצ"י מחברים האדר"ז עם הכלי' כך הוא ענין רל"א שערי' שע"י מתגלה האור א"ס כו' וזהו ענין המלבוש אמנם ענין הצמצום שהי' באור א"ס כמ"ש בע"ה ולפמ"ש בע"ה הי' עוד הצמצום בעולם המלבוש) והיינו שהצמצום.

אצל תי' מהן האור כנ"ל •

(ג) עיקר התהוותן רק מבחי' אות אחת הוא יר"ד דמילוי ה' אחרונה דש' ס"ג וע' בלשון המק"מ שם בשם מורו להיותה אות אחת בלבד ועמ"ש במ"א מזה בכיאור דשחורה אני כו' וזהו פי' ביו"ד נברא העה"ב, והנה מ"ש שהתהוותן מבחי' הרשימו והרי אח"כ נמשך ג"כ קו אלא שהקו הוא שרש הא"פ אכן התהוות הכלי' דהיינו בחי' חכמה עצמה שנק' כלי הוא מן הרשימה, ואף שבא"ק אין שייך כלים ממש ח"ו מ"מ לגבי האור נק' עדי"מ בחי' כלי) וזהו שבריא את.

אצל תיבת לכן נק' עשייה •

(י"ל) הפי' כי התכללו' זהו תיקון של ההתחלקות וזהו עשייה לשון תיקון וזה אינו שייך רק באצ"י ששם שייך התחלקות ואח"כ נעשה התכללות וזהו בבחי' נקודים וברודים משא"כ בעולם העקודים גם מטעם שהם בחי' מדה וגבול נק' עשייה ובמ"א מבואר עוד טעם דלפי שבאצ"י שייך התלבשות ממש שעצמיות

עד שלא גבה"ע : נסמן לעיל ע' תתקצ.
 כנ"ל : לקו"ת שם מג, טע"ג שו"ה מבחי' נוסח א"ס כנ"ל.
 בלשון המק"מ : לזהר בראשית טו, א (לא כ) ד"ה בוצינא.
 בכיאור ושחורה אני : לקו"ת שיר השירים ט, ב.
 ביו"ד נברא העה"ב : ראה מנחת כס, ב.
 עשייה : שם מג, רע"ד שו"ה נקרא.

הפרצוף עליון מתלבש בתחתון כמו אפי' בא"א הנה חוי"ג דא"א מלובשו' ממש באו"א לכן נק' עשייה כמו שהגשמה כשנמשכ' בעשייה מתלבשת בגוף כו' וי"ל דלזה נתכוון באמרו שלהיות שאצ' הוא בחי' כלים ור"ל כי הכלים נק' גופין וכמה גופין תקינת לון כו' לפי שמהם מקור ההשפעה לבעלי גבול ממש וע"כ נק' גם הם גופין וכמ"ש באגה"ק ד"ה וילבש צדקה כשריון וכיון שהם מכונה בשם גופין לכן נק' אדם דעשייה משא"כ בעקודים שאין שם בחי' כלי' כמו באצ' ולכן אינו עדיין מקור ושרש להשפעה בבעלי גבול ממש וע' בת"א פ' נח בדרוש דור הפלגה מענין בחי' עקודים ולכן עולם העקודים הוא הגק' אדם דיצ'י וכו"ה בזהר הרקיע פ' בראשית בפ' מהררמ"ם על מאמר בריש הורמנתא (כו') ועולם העקודים.

[אצל תיבת •]

ועד"ן יש לפרש פסוק בראשית ברא אלקי' פי' שברא את א"ק והוא נק' אלקי' שהרי אפי' אצ' נק' אלהות כ"ש וק"ו א"ק, וע' בזהר ח"א ט"ו א' בפ' ברא אלקי' שהוא ע"ד שנת' אלא דפי' אלקי' היינו בינה דאצ' והוא בחי' בריאה שבאצ' ולפמש"כ י"ל דקאי על א"ק שנק' אדם דברי'א בכללות ועפ"ו יובן ג"כ בפ' ויכל אלקי' ביום השביעי שהוא עליית א"ק בשבת כדלקמן אי"ה, והו' בורא קדושי' כי בש' אלקי' כתי' אלקי' קדושי' ל' רבים ע"ש ריבוי התחלקות החיו' ע"י ש' זה כמ"ש בת"א פ' וארא והיינו ג"כ כמש"ל שיש כמה בחי' חכמה כו' והוא בריאה ע"ד שא"ק נק' אדם דבריאה והיינו מבחי' שמך אותו' דרשימו ופי' ישתבח שמך לעד תנה לעד הוא בחי' א"ס כמ"ש במ"א ע"פ משכן העדות והיינו בחי' אור הא"ס שלמעלה מהרשימו ור"ל שיהי' התגלות אור א"ס ממש גם למטה כמו שהי' קודם הצמצום וזה יהי' בתח"מ וכדלקמן אי"ה. עוי"ל פי' פשוט בפ' בראשי' כי בראשית היינו א"ק שהוא ראשי' הבריאה שבמק"פ, וא"ש לת"א בראשי' בקדמין שזהו בחי' א"ק, וגם כמ"ש במ"א ע"פ קורא הדורו' מראש דהיינו מבחי' א"ק שנק' ראש כו' ובחי' בקדמין דהיינו בראשית בראו אלקי' יש מאין כנ"ל שא"ק נק' אדם דבריאה, ואלקי' היינו כענין בוצינא דקדדוגיתא הנז' בזהר בראשי' ט"ו שלפי' פי' מהררמ"ם בוי"ה שם זאת הוצינא נתלבשה תוך א"ק כו' והיא שרש הגבו' להיות קו המדה כו' והתהוות א"ק כו', וגם עפ"ו יובן מ"ש בשבת ויכל אלקי' שהרי או מתעלי' העולמו' למעלה מבחי' הצמצומין בין מבי"ע לאצ' עד שגם א"ק מתעלה למעלה מבחי' הצמצום דקו המדה כו' וזהו ישתבח שמך לעד בבחי' א"ס כנ"ל וזהו דהשבת נק' שבת בראשי' כי גם א"ק שנק' בראשית מתעלה בשבת למעלה ממדריגתו (כו') ועפ"ו יובן.

אצל תיבת : בגוכ"ק קרוע. ניתוסף מבין 350. 1275. לקו"ח שם שו"ה במהר"ר.

ע"פ משכן העדות : לקו"ח פקודי ה' ג.

ע"פ קורא חזרו' מראש : לקו"ח מסעי צה' ב.

אצל תי' במלאכה דאורייתא *

(אין) הפי' כאן דכל בי"ע עולים באצי' בעת קבלת שבת כ"א עשיי' עולה ביצי' ויצי' בבריאה ובריאה באצי' אלא שמ"מ י"ל הארת האצי' מאיר בכל בחי' בי"ע עי"ז מאחר שהבריאה שהיא מקור דעשיי' עלתה ממש באצי' אך במנחה דשבת או בי"ע עולים ממש באצי') ואחי"ב.

ואפשר ג"כ לתרץ מ"ש המקובל מהרי"ק בסידור שלו דאי"ק אינו עולה כו' כי הגה לע"ל יום שכולו שבת הרי יהי' הגילוי למטה כמו למעלה וזהו ענין תח"מ שיהי' הגילוי דוקא למטה והיינו מחמת התגלות סוכ"ע ממש שלמעלה מהקו דקמי' שזה מעלה ומטה, ועליות לא שייך רק בבחי' ממכ"ע ששרשו מהקו כו' וא"כ מאחר דשבת עילאה הוא עליות אי"ק באור א"ס ממש הסוכ"ע א"כ אין שייך לקרות בחי' זו עליי' ע"ד עליי' או"א וז"ל כו' כי הוא גילוי סוכ"ע בא"ק אשר את השמים ואת הארץ אני מלא בהשוואה א' כו') *.

[אצל תיבת *] ושרש לאצי' כמש"ל *

(ופי') אלקי' י"ל דהיינו אורות העקודים שגמשכי' מא"ק להיות מקור לאצי' וזהו ברא אלקי' לעשות הם ג' בחי' אדם הנ"ל וקרוב לזה פי' א' מתלמידי ר' ישראל סרוג תלמיד האריז"ל או י"ל דפי' אלקי' היינו בוצינא דקרדוגינתא שהוא מקור הצמצום להיות התהוות אי"ק ובשבת שבת מכל מלאכתו אשר ברא כו' כי או ויכל אלקי' כו' שהוא גילוי סוכ"ע למעלה מבחי' הצמצום כו' כנ"ל) וזהו בחי' שבת עילא'.

דאורייתא : שם מד, א שויה צ"ש.
 כו') : בנוכרי"ק לא נסמן התחלת החצעי"ב
 אצל תיבת : גיחוסף מבוך 350. במכ"ק קרוע.
 כמש"ל : לקי"ת שם שויה לאצילות.

פ' בחקותי

[אט בחקותי]

ואו) והנה רש"י פי' אם בחוקתי תלכו שתהיו עמלים בתורה והוא מהת"כ [ע' בד"ה בשעה שהקדימו ובהביאור מענין תורה שע"י התנהגות המצות ולכן] (ש)נקרא התורה חקתי לשון חקיקה י"ל דמכואר בלק"ת בביאור בשעה שהקדימו ישראל געשה שם פ"א דהתורה נמשכה ממו"ס שהיא בחי' פנימי' שהיא חכמה שבכתר כו' שבו מלובש גבורה דעתיק והוא מאמר קו המדה שמורד איך יהי' עשיית המצות כו', ולכן גק' חקתי לשון חקיקה חוקים שחקקתי בהם את השמים והארץ כו' חוקים שחקקתי בהם את השמש והירח כו' כמ"ש במדרש רבה, והיינו להיותו מבחי' קו המדה שהוא מח"ס כמ"ש בת"א פ' מקץ בביאור דמזוזה מימין בענין כל אשר חפץ ה' עשה. גם ע"ד ואהי' אצלו אמן אומן כו' בוח"ב תרומה קס"א א', וברבות ר"פ בראשית, וע"י העמל בתורה יומשך בחי' תלכו וכמ"ש בלק"ת ס"פ בחקתי בד"ה אלה החוקים, וזהו אדם לעמל יולד כו' לעמל תורה כמ"ש בד"ה כי כאשר השמים החדשים בענין ואשים דברי בפ"ך כו' לנטוע שמים כו' ע"ד השמים החדשים כו', והיינו תלכו בבחי' הליכות עולם לו והוא לפי שע"י עמל תורה ממשיך תוספת וריבוי אור ממקור קו המדה, ועמ"ש סד"ה ראה ריח בני בענין ברכת יצחק ליעקב ומ"ש בביאור ע"פ כה תברכו ספ"ב, וכן נת' במ"א ע"פ ועתה יגדל נא ביו"ד רבתי בחי' ח"ס שמשם נמשך הגדלת כח כו', ועמ"ש מענין קו המדה ע"פ הזהר פקודי דרל"ג גבי וקנה המדה בידו, ולפי"ז • יש להעיר לענין תלכו מענין הליכות מארז"ל כל השונה הלכות בכל יום כו' שנאמר הליכות עולם לו א"ת הליכות אלא הלכות, ועמ"ש מזה בבוך ירמיה דפ"ט ע"ב בחבוקק

והנה רש"י : נעתק מבוך 649 ע"א, א.
נדפס (בשינויים) בסה"מ תקס"ו ע' קעו, וניתוסף כאן בחזאי ריבוע המובא שם.
ה' סעיפים הראשונים נדפסו באור התורה בחקותי ע' תולדתרמ.
בד"ה כי כאשר השמים : ראה תו"א בראשית ב, ב. אוה"ת ישע"י ע' שיה.
סד"ה ראה ריח בני : ראה תנ"א תולדות כ, ד.
בביאור ע"פ כה תברכו : לקו"ת נשא כו, ד.
ע"פ ועתה יגדל נא : ראה סה"מ תקס"ב ס"ע תקטב. תקפת. לקוסי תורה (וסה"מ תקס"ו) שלח ב, א (ע' דגט).
ע"פ הזהר פקודי דרל"ג : ביאורי הזהר (לאדה"א) גו, ד. (ולאדה"צ) ע' חצר.
ולפי"ז : מכאן עד הקיצור ליתא בסה"מ שם.
כל השונה הלכות : מגילה כה, ספ"ב.
בבוך ירמ' דפ"ט ע"ב : אור התורה חבוקק ע' תצט.

א'קסז

ועל יובל ישלח שרשיו לשון יובל הולכה כמו לך יובילו מלכים שי. גם ענין זהויה עמו שהלכה כמותו זהו למעלה מבחי' אלו ואלו דברי אלקים חיים, כי זהו בחי' אמת ותיקון ואמר באור פני מלך חיים שלמעלה מבחי' שערות קוצותיו תלתלים וכתוב באור פניך יהלכון כי אמת ע"ש אני ראשון ואני אחרון כו' ועמ"ש בד"ה וככה תאכלו אותו מענין כי נר מצוה ותורה אור.

קיצור ענין בחוקותי תלכו שתהיו עמלים בתורה כי חק הוא קו המדה שממו"ס ששם התורה. ולכן ע"י עסק התורה ממשיכים ברכה מהקו המדה כענין ועתה יגדל נא, וזהו ואשים דברי בפיך כו' לנטוע שמים כו'.

ז) ואת מצותיו תשמרו פי' כי הנה אנו אומרים בכל ברכת המצות אשר קדשנו במצותיו כו', ופי' אשר מלשון תענוג כמ"ש באשרי כי אשרוני בנות והוא בחי' תענוג העליון שיש במצות הגק' רצון העליון וזהו אשר קדשנו במצותיו, וזהו אשרי איש ירא את ה' במצותיו חפץ כו', כי בחי' אשר שורה במצות, וזהו אשר קדשנו בבחי' קדש העליון. כי הנה מבואר בזהר דקדש מלה בגרמיה הוא כלומר החכמה מובדל ומרומם מכל ההשתל', כי החכמה חכים ולא בחכ' ידיעא זהו כמו שהוא ית' לבדו הוא גם אם לא ברא העולמות כלל, וזהו ענין מלה בגרמיה כמ"ש במ"א, וע"כ אין אשר דענוג העליון שורה אלא בבחי' קדש ולכך קדשנו כו' והוא בחי' הארת עצמות אור א"ס שלמעלה מבחי' טוב וממלא [כי בבחי' טוב וממלא] לא שייך כ"א בבחי' השתל' שאז יש בחי' א"פ וא"מ כו', וכ"ז אנו ממשיכים ע"י מעשה המצות מפני שהמה בחי' חכמתו ורצונו כידוע, והיינו אשר קדשנו במצותיו ע"י מצותיו דווקא. וגם המצות הם כלים שבהם ועל ידם נשאר האור מבחי' אשר ותענוג העליון הג"ל, כמו ע"י השמן והפתילה נשאר האור שעיי"ז דווקא אינו מסתלק לשרשו. וכמ"ש בלק"ת פי' ראה בד"ה כי תשמע בקול ושם פ"ג, ובת"א בביאור ע"פ וקבל היהודים שזהו ענין שהקדימו נעשה לנשמע, וזהו כי נר מצוה שהמצוה נמשלה לנר דוקא כי הנה עד"מ הנר יש בו השמן והאור הרי עיקר הדולק הוא השמן והאור ואין הנר אלא כלי לשמור האור הדולק בלבד ע"י שמחזיק השמן והאור בתוכו כו', כך המצות גק' כלים לבחי' אור הא"ס * ששורה בקדש

והו" עמו שהלכה כמותו : סנהדרין צג, ב.

אלו ואלו דברי אלקים חיים : ערובין יג, ב.

בדיה וככה תאכלו אותו : אור התורה בא עי' שא. עי' ביתקלח.

דקדש מלה בגרמ"י : זחיג צד, ב.

חכים ולא בחכ' ידיעא : ז"ח יתרו לך, ד. ת"ז בהקדמה יו, ב.

כמ"ש במ"א : ראה ביאורו — לאהציצי — עי' תתקטג. אוה"ת וארא עי' קצג. דרושים

לשבועות (פינחס) עי' פו (עי' אקצג), דרושים לריה עי' ארצג.

תא"ס : שם ליתא.

העליון כנ"ל לשמור אורו בתוכו עדי"מ תשלא ירד למטה כו'. והוה את מצותיו תשמורו ע"י מצותיו תשמורו לבחי' אור א"ס שישרה בתוכם בתמידות, ועיין מזה בלק"ת בד"ה אם בחוקתי. וגם י"ל שמור זו משנה וכמ"ש ע"פ תשמרו להקריב לי כו'. ועכ"פ המכוון שלאחר שע"י אם בחוקתי תלכו בבחי' אה"ר דבכל מאדך, הנה השמירה והקיום לאה"ר זו הוא ע"י המצות וכמ"ש במ"א בענין את האור כי טוב כי טוב לגנוז כו'. ועיין מזה בד"ה ה' לי בעזרי ועמ"ש מענין שמירה סד"ה וכל בניך גבי בצדקה תכונוי ומ"ש ע"פ יברכך ה' וישמרך. ועו"ל ע"ד ושמרתם את המצות [וארו"ל ושמרתם את המצות] והיינו ע"ד ואביו שמר את הדבר, היינו שממתין מתי יגיע הדבר כן צ"ל שומר וממתין מתי יגיע מצוה לידו כו' ועשיתם אותם פי' ועשיתם מלשון הכרח כמו גט מערשה כו' וכמו וגדול המעשה כו', והוא ענין כפייה והכרח כידוע. וגם במצות אחר שהמה בחי' כלים לאורות עליונים ולכך נק' רמ"ח פקודין רמ"ח אברים דמלכא בזהר ור"מ ואין ערוך כלל בין נברא עם הבורא כידוע בפ"י אין ערוך לך כו' א"כ האיך יומשך אור גילוי אלקות למטה בעולם הנפרד ע"י מעשה המצות לכך אמר ועשיתם אותם שיומשכו למטה בדרך הכרח והיינו כמו דרך דילוג מלמעלה למטה, והוא לפי שאור א"ס א"א להתחבר עם העולמות ע"י שום דבר זולת המצות כי גם באברהם שהי' במדריג' הדביקות כתיב ב"י ושמי הוי' לא נודעתי להם כו' והוא מפני שלא זכה לתורה ומצות וגם יעקב שהי' כלול מכל המדות והי' שלם מבחי' השלימות דאור א"ס שהרי נאמר ליעקב ופרצת ימה וקדמה כו' ובאברהם כתיב הלך ונסוע הגגבה בלבד בסטרא דחסד שהוה האהבה בלבד אבל יעקב נק' בריח התיכון שמבריח מן הקצה לקצה מפני שעלה עד הכתר כו' אעפ"כ לא זכה להיות שמות* דהוי' שהוא עצמות אור א"ס וכמ"ש ושמי הוי' לא נודעתי להם כו' אלא דוקא ע"י המצות מעשיות כי ע"י המצות יבא ויגיע אור א"ס למטה גם ע"י בחי' כפייה והכרח אע"פ שאין ערך כלל עמו (ואפ"ל משום כי שרש הכלים

ע"פ תשמרו להקריב לי : סידור (ולקו"ת טינחט) שחרית לה, ד (עו, ב).
 כי טוב לגנוז : זח"א מה, ב.
 בד"ה ה' לי בעזורי : לקו"ת (וסה"מ תקס"ד) דרושים לשמ"ע פט, ד (ע' רלב).
 סד"ה וכל בניך : לקו"ת (וסה"מ תקס"ו) ראה לה, ג (ע' שכב).
 ע"פ יברכך ה' וישמרך : ראה לקו"ת (וסה"מ תקס"ו) ושא כו, ג (ע' רלא).
 גט מערשה : גיטין פ"ט, מ"ח.
 וגדול המעשה : ב"ב ט, א.
 דמ"ח פקודין . . בזהר ור"מ : ראה זהר וישלח קע, ב. אגה"ת רפ"א. רע"מ משטטס
 ק"ת, א.
 בפ"י אין ערוך לך : ראה ביאורו"ז בלק ק, סע"ד.
 יעקב נק' בריח התיכון : ראה זח"ב קעה, ב. ועור. אורו"ת ויחי שמה, ב. שפה, א.
 ועור.
 לא זכה להיות שמות : כ"ה בהכתי"י.

הם נלקחו מבחי' שלמעלה מהאור כמבואר בביאור ע"פ וקבל היהודים יעריש בפ"י ודרך השני בענין שהקדימו נעשה לגשמע ולכן יש בכח המצות שהיא * הכלים להכריח המשכת האור כו' ועד"ו נאמר אחת שאלתי כו' שבתי בבית ה' שהם הכלים ואותיות התורה ועי"ו ממילא יומשך האור לחזות בנועם ה', וכמ"ש ג"כ בת"א פ' מקץ בד"ה מזוזה מימין בענין איך ע"י נר מצוה נמשך ותורה אור. וכמו האותיות שהם הכלים שרשן נמשך מלמעלה מהשכל ולמטה נעשו כלים ולבושים להשכל כו' ע"ש וכמ"ש כלים ריקים אל חמעיטי כו', וכאשר אין עוד כלי ואזי ויעמוד השמן הרי סיבת ריבוי האור תולה בריבוי הכלים כי מצד המשפיע אין כילות רק שיהי' כלי וכענין יהיב חכמתא לחכימין, ובלב כל חכם לב נתתי חכמה כו', ועמ"ש בבה"ז פ' בלק קצ"א ע"פ שחורה אני ונאווה.

קיצור. ענין ואת מצותיו תשמרו אשר קדשנו והשמירה ע"י מצותיו וכן עי"ו נשמר האה"ר כי טוב לגנוז. וענין ועשיתם אתם לשון כפייה והכרת. כי הרי האור אינו מערך הנבראים ומי מכריחו לירד ולהתגלות למטה זהו המצות שהם הכלים, ואפ"ל שזהו פי' אחר וקדם צרתני ותשת עלי כפכה לשון כפייה והכרח שנתן לאדם בחי' זו שיוכל להכריח ולהמשיך גילוי האור למטה כו'.

ח ונתתי גשמיכם בעתם. הגה זה הכתוב מדבר בבחי' התורה שנמשל למים כמ"ש הוי כל צמא לכו למים (עיין ברבות בשה"ש בפסוק כי טובים דודיך מיין * והקול שמדבר בד"ת ומחלק ההבל בה' מוצאות הפה נמשל לגשמים שהמים שבעבים יורדים התחלקות טיפין טיפין ולכך נק' גבורות גשמים מפני שיורדין בגבורה כו', ועי"ו נאמר הקול קול יעקב דהיינו בחי' קול של תורה דוקא כמבואר בדברי רז"ל ובוהר. והוה דכתיב כאשר ירד הגשם והשלג מן השמים כו' והרוה את הארץ והולידה והצמיחה כו' ונתן זרע לזורע ולחם לאוכל כו' כן יהי' דברי אשר יצא מפי לא ישוב ריקם כ"א עשה את אשר הפצתי והצליח אשר שלחתיו (בישעי' ג"ה פסוק יו"ד י"א. ועיין מזה בגמ' פ"ק דתענית ד"ו ע"ב וברבות בראשית ס"פ י"ב ובקהלת רבה ע"פ הכל הולך אל מקום אחד דצי"ג ע"ד ובפ' הצוה ר"פ ל"ח, ובבחי' ר"פ וירא וס"פ עקב ע"פ ולא יהי' מטר). דהנה אנו רואים בטבע ירידת הגשם שאין הענין שמבלעדי הגשם אין בכח הארץ להגדיל ולהצמיח זרע ותבואה כלל שהרי

בביאור ע"פ וקבל היהודים : תורה אור (וסה"מ תקט"ו) מגלת אסתר צו, ב (ע' קנד).

שחיא : שם שהם.

מיין : אוצ"ל מיין).

גבורות גשמים : תענית ב, א.

בדברי רז"ל ובוהר : ב"ר פס"ה, כ. וחי' קנא, טע"א.

דבר הנראה הוא לעין הרואה שיש כח הצומח בארץ להצמיח גם מבלעדי הגשם, וא"כ ירידת הגשמים אינם כחות המצמיחים בעצמם אלא המה סיבה להוציא הכח הצומח שבארץ אל פעולתו להגדיל ולהצמיח בחוספת ברכה בתוס' מרובה על עיקר הזרע כו'. ואמנם מ"מ הגשמים המה אשר פועלים בארץ ליתן תת כוחה שהרי מבלעדי הגשמים אין הארץ תוציא צמח כלל כנראה בחוש והיינו שלא תתן הארץ את כחה להצמיח בכח המצמיח אשר יש בה בלתי אם לא תקבל בעצמה ממי הגשמים, וזהו והרוה את הארץ ואו והולידה והצמיחה מצד כח עצמותה כו'. והיינו מה שאמרו בגמ' פ"ק דתענית שם מיטרא בעלא דארעא, דכמו שהאשה אף שיש בה הכח להתעבר ולהוליד ואשה מורעת אודם שממנה בשר כו' ואשה מורעת תחלה יולדת וזכר הרי הזכר נמשך דווקא מורע האשה, אך עכ"ז א"א לה זה בלתי ע"י זיווגה עם האיש אזי אשת מורעת תחלה לפעמים ויולדת זכר. כמ"כ אף שהארץ דוקא יש בה כח הצומח להצמיח התבואה הנזרע ולהוליד מגרעין אחד הנזרע ונרקב ונכלל בכח הצומח בריבוי עצום עכ"ז אין מתגלה כח זה אלא ע"י שקבלה המטר והגשם בעלה דארעא או תהרוה ותוליד ותצמיח כו'. ועמ"ש בד"ה הבאים ירש יעקב בתוי"א פ' שמות. והנמשל מכ"ז יובן בקול דתורה שנמשל למי הגשם כמ"ש כאשר ירד הגשם כו' כן יהי דברי אשר יצא מפי כו' והוא מ"ש ודברי אשר שמתי בפיו כו' שע"י קול זה דתורה נולד ונצמח הרצון והתשוקה בלב החומרי שנמשלה לארץ בחי' מקבל. היינו כי כנ"י נק' ארץ שיש בה הכח הצומח להצמיח אהבה רבה מבחי' אור הזרוע לצדיק, וכמארז"ל למה נק' שמה ארץ שרצתה לעשות רצון קונה, אך מחמת ירידתה למטה בנה"ב אין בה באפשרי תת כחה אלא ע"י קבלת המטר והגשם בעלה דארעא הוא בחי' תורה שנק' חתן [ו]משפיע בחי' מים עליונים המגדלים כח הגפש כו' ומאירים אור הרצון וכמ"ש ורצונו כעב מלקוש. ועמ"ש מזה בלק"ת בד"ה והיה מספר בני' בפ' פקדת הארץ ותשוקקה. ולכן עי"ז נפתח בלבבם הטבעי רצון ואהבה וכמ"ש קול דודי דופק פתחי לי אהותי רעייתי, פי' כאשר קול דודי דופק בקלא דאורייתא אזי אומר לכנ"י פתחי לי שנעשה בחי' פתח פתוח בלב כנ"י הנק' רעו"ד כמ"ש ולבי חלל בקרבי כחלל הפתח וכענין פתח לבי כו', והוא מפני שהקול דתורה נמשל לגשם וכמו שהגשם פותח פתח בארץ להוציא הכח שיש לה, כך קול דתורה עושה פתח בלב כנ"י כו' (וענין פתח זה היינו שלא יהי לבו אטום כנו' בלק"ת בשו"ש בד"ה לריח שמניך דרוש הראשון בענין כי בעולריך עושיר, ועמ"ש מזה לעיל אות ה' גבי אם בחוקותי ועמ"ש בד"ה יחינו מיומים פרק ב"ג ובפ' מטות סד"ה עיני כל, ובפ' חוקת בד"ה אז ישיר ישראל ושם פ"ב בענין באר חפרוה שרים ובהביאור שם פ"ב)

אודם שממנה בשר . . זכר : נדה לא א.
למה נק' שמה ארץ : בי"ד פ"ה ה.
בד"ה יחינו . . עיני כל . . אז ישיר . . ובהביאור : בלקו"ת.

וזהו כי כאשר ירד הגשם מן השמים והרזה את הארץ כו' כן יהי' כו' • יצא מפי כו', ופי' אשר יצא מפי דווקא. כי הנה ארז"ל כל היושב ושונה וקורא בתורה הקב"ה יושב ושונה וקורא כנגדו וכדכתיב ודברי אשר שמתי בפיך דברי ממש כו', וזהו מ"ש קול דודי דופק בקול דתורה דהיינו בכאו"א מישראל כשיושב וקורא בתורה שהקב"ה יושב ושונה כנגדו אותו דבר ההלכה [ממש] שהאדם לומד כי דבר ה' הוא שמדבר, וכמ"ש בפי' ודברי אשר שמתי בפיך כו'. וזהו כן יהי' דברי אשר יצא מפי דווקא דהיינו מפי הקב"ה כשיושב ושונה כנגד כאו"א מישראל בשעה שיושב ועוסק בתורה כו' [ולא ישוב ריקם אותו הקול והדיבור שיוצא מפי הקב"ה כ"א עשה אשר הפצתי כו', פי' שאומר דבר הנמשל שיהי' דומה למשל כי במשל הגשם הזכיר והרזה את הארץ והולידה והצמיחה ונתן זרע לזרע ולהם לאוכל כו', כן יהי' דברי כו' ג"כ שיהי' נולד ונצמח בלב כנ"י בתוס' ברכה ליתן זרע לזרע כו'. כי הנה כתיב אור זרוע לצדיק כו' שהנשמות זרועי' המה בעוה"ז בחומר הגופני כנ"ל וירידה זו לצורך עלי' הוא שתבא ותגיע עי"ז לאהבה דבכל מאדך בלי גבול כנ"ל מה שלא הי' בערכה כלל קודם ירידתה כנ"ל באריכות, וזהו כ"א עשה אשר הפצתי פי' שתבא הנשמה האלקי' למדרגה דבכל מאדך שהוא בבחי' חפיצה ורצון העליון כי היא בלתי מוגבל כנ"ל (ועי"ז יבאו לבחי' וגבה מאד אשר זהו עיקר החפץ וכמ"ש כי תהיו אתם ארץ חפץ במלאכי סי' ג' י"ב, ועי"ן ברבות. וישלח פי' ובר"ח שער האהבה פ"ג וברבות סוף קהלת ע"פ בקש קהלת למצוא דברי חפץ שזהו ענין מתן שכרן של מצות כו'). והגם שזה נעשה ע"י בחקתי אבל כדי שתוציא הכח הזה מכח ההעלם אל הפועל הגילוי הוא ע"י קול דתורה כמשל הגשמי' והיינו מלמטה למעלה שהוא בחי' תלכו הנ"ל ולכן נאמר בתורה וכל חפצים לא ישוו בה, וכ"ז הוא ע"י שהוא בחי' דברי אשר יצא מפי (ועי"ן ברבות תצוה ר"פ ל"ח כשם שאתה אמת שנאמר וה' אלקים אמת כך דברך אמת, ועמ"ש מענין פי' אמת דבעתיקא תליא בביאור ע"פ אלה מסעי ד"ה הנה גבי המסעות ושם ספ"ד, ומ"ש במ"א ע"פ לא איש אל ויכזב כו' ודבר ולא יקימנה, שזהו מבחי' כי לא אדם הוא להנחם), וגם הנה ע"י שתקיים מצות מעשיות בעוה"ז מבואר למעלה שיבא האור מלמעלה למטה כמ"ש למעלה בענין ועשיתם אותם כו'. וזהו כ"א עשה את אשר הפצתי והצליח אשר שלחתיו, פי' הצלחה זו הוא שיהי' אור הצומח בתוספת מרובה הרבה על עיקר הוריעה, וכענין וימצא מאה שערים וכמארו"ל כלום אדם זרוע קב

כו' : שם אשר.

כל היושב ושונה : ראה תדא"ר רפ"ח.

בביאור ע"פ אלה מסעי : לקו"ת מסעי צג, סע"ב.

ומ"ש במ"א . . ולא יקימנה : ראה אור התורה תבוא ע' תתפא.

כלום אדם זרוע קב : כ"ה גם בלקו"ת האוינו עו, ד. ועוד וראה פסחים סו, ב.

אלא להוציא כמה כורין כו' וכענין שקדם לומר במשל הגשם ונתן זרע לזרע כו'. והוא לעתיד דכתיב בא יבא ברינה גושא אלומותיו כו'. אך מהיכן יש כח הגדול הזה לארץ להוציא הרבה בכפלי כפליים מחטה הזרועה כו'. הנה מבואר למעלה שאע"פ שהגשמים אינם מצמיחים [מעצמם] בלבד מ"מ המה פועלים פעולת הצמיחה בכח הצומח שיש בארץ מתחלה. כך בנמשל קול דתורה שנמשל לגשם פועל פעולת זאת ההצלחה בכח הצומח שבארץ להצמיח, וזהו והצליח אשר שלחתיו. ומ"מ עיקר הצלחת הצמיחה מצד כח הארץ עצמה היא אלא שגשמים פועלים בה הצלחה זו כו'. והטעם למציאת כח גדול כזה בארץ הוא לפי ששרש כח הארץ למעלה מעלה כו'. דהיינו מבחי' עולם התווה שקדם לתיקון זכמ"ש ואלה המלכים אשר מלכו בארץ אדום כו' וכנ"ל והמלכים קדמאי' המה אורות בלתי מוגבלים כנ"ל לכך תוציא צמחה בלתי מוגבל כו'. וגם בכללות נש"י הזרועי' בחומר גופני שנלקח מן הארץ מטעם זה יבאו למדריג' בכל מאדך כו' מה שלא הי' ביכולתם קודם ירידתם לגוף כו'. (ועי'ל כמ"ש באג"ה ד"ה איהו וחיוהי, שכן הצומח שבארץ זהו ע"י נעוץ תחילתן בסופן היינו אור הכתר מראה כחו במ' כו' ע"ש. והנה המלביש הראשון לבחי' כתר הוא חכמה עילאה ואורייתא מחכמה נפקת, ע"כ דווקא ע"י קול התורה יאיר ויתגלה כח הצומח הנמשך מהכתר כו'. ועד"ו הי"ע גדול תלמוד שמביא לידי מעשה כמ"ש בלק"ת בביאור ע"פ אני לדודי ע"ש).

וזוהו ונתתי גשמיכם בעתם. פי' גשמיכם גשמי ברכה הנ"ל שע"י קול דתורה, ואני הוא הנותן אותם משום דדברי הוא אשר שמתי בפידך וכענין הנ"ל בפ"י קול דודי דופק משום שהקב"ה יושב ושונה כנגדו כו' (וזהו ההפרש בין אם בחוקתי תלכו דפירש"י, שתהיו עמלים בתורה ובין ונתתי גשמיכם לפמשי"כ דקאי ג"כ על עסק התורה. אלא דפי' שתהיו עמלים בתורה זהו מצד עסק האדם בתורה. אבל ונתתי גשמיכם זהו ענין דדברי אשר שמתי בפידך ודברי ממש. והרמ"ז פ' בראשית דף ד' סע"ב פי' ודברי הוא מל' דא"ק כו' ע"ש) ופי' בעתם היינו בקובע עתים לתורה באותו העת שקובע כאו"א כפי ערכו הרי הקב"ה יושב ושונה כנגדו באותו העת ונותן להאדם גשמי ברכה ע"י קול דודי דופק כנ"ל (ועמ"ש ע"פ ואתחנן אל ה' בעת ההיא, ועיין בוז"ג פ' אחרי דג"ח ע"א וע"ב מענין עת).

קיצור. ענין ונתתי גשמיכם הוא התורה, כי כאשר ירד הגשם כן דברי קול דודי דופק ועי"ז פתחי לי, וענין עשה אשר חפצתי שתהי' ארץ חפץ, וענין והצליח וענין כח הצומח, וענין מטרא בעלה דארעא, או חכמה

כו' : שם היא.

ע"פ ואתחנן : ראה לקרי' ואתחנן ג, ה. מאמרי אדה"ו — פרשיות (וסה"מ

תקס"ג) ואתחנן ע' תרצו (ע' עתר).

וכתר וע"ד גדול תלמוד שמביא לידי מעשה, וענין דברך אמת, וענין ונתתי גשמיכם ונתתי דווקא בחי' ודברי אשר שמתו בפיך *.

פסוק ונתנה הארץ יבולה ועץ השדה יתן פריו נת' בבוך ויקרא פ' בחוקותי מבחי' ועשיתם אתם כאלו עשאוני (ע' בד"ה אני ישנה ספ"ג) נמשך ונתתי גשמיכם כי טיפת מ"ד צ"ל נמשך ע"י אדם ז"א, וזהו שהשכר טבעי.

ועץ השדה. עמ"ש ע"פ ויטע אשל ובד"ה והבריה התיכון, כי האדם עץ השדה יתן פריו שלע"ל דוקא יומשך הטפה מפנימי' עתיק ע' ביאור גדולה מילה בן פרת עלי עין למעלה מבחי' עין רבתי דשמע המבורך * אפריון יתן לע"ל בנתיבה כו', ופריו מתוק גם עץ פרי שיהי' עצי הגוף כפריו הנשמה יוסף יסוד דא"ק סד"ה ואני נתתי לך שכב א', וזהו בן פרת יוסף גילוי פנימי' יסוד א"ק והיינו ועץ השדה יתן פריו ע"י בן פרת עלי עין שמע ישראל שם ע' ישראל עלי עין, אך צ"ע דכתיב ביהזקאל וקרב ב' העצים א' אל א' ויהי העיקר עץ יהודה כו' וע' בדרוש מקושש עצים עה"ח ועה"ד, צדיק כתמר כארז זהו ועץ השדה גם גשמיכם מ"ד יבולה מ"ן זו"ג והקב"ה בינה נותן בו נשמה כמו נשמה יתירה דשבת וזהו ועץ השדה אשר על יובל ישלח שרשיו יתן כו', לענין ונתתי גשמיכם בד"ה והתהלכתי שכשוישראל ערש"מ הארץ שותה ממטר השמים וא"ל ממימי אוקיינוס כו', וענין בעתם כמ"ש ונתתי מטר ארצך כו' בעתו יורה זמלקוש, בשמע"צ מוריד הגשם המשכה פנימי' מתושב"ב לתושב"ע"פ שהם שמים וארץ ועי"ז ונתנה הארץ בעתו את הכל עשה יפה בעתו, ודבר בעתו מה טוב לכל עת ואל יבא בכל עת, והיה אמונת עתך ג' דברים מתנה גשמי' ג"ר זכנ מאורות כי הכסיל בחשך א"כ חכמה נק' אור, ונתנה הארץ ע"ד ויורע יצחק וימצא מאה שערים, ועשיתם אותם ע"ד וזכרתם לעשותם זכרים ונתתי ולא ע"י שליח כי ושולח מים ע"פ חוצות פ"ק דתענית ומ"ש ע"ז י"ל ע"ד ביסוד יש בו נקבים וא' יוצא זרע ומא' יוצא מים, וזהו ענין אין

בפיך : ע"כ נמצא שם.

בבוך ויקרא פ' בחוקותי : ראה אוה"ת ויקרא ע' קצו.

ועשיתם אתם כאלו עשאוני : ראה זח"ג קיג סע"א.

בד"ה אני ישנה : לקו"ת שה"ש לה, ד.

ע"פ ויטע אשל : ראה אור התורה וירא תשט, ב.

ביאור גדולה מילה : ראה סה"מ תקס"ג ע' טו.

חמבורך : כ"ה בהבתי.

סד"ה ואני נתתי : תו"א וחי קוי, סע"א, קג, ב.

בד"ה והתהלכתי : אור התורה בחקותי ע' תרסו, לקמן ע' א'קעט.

ג' דברים מתנה : ב"ר ס"ו, ה.

גשמים ג"ד : אוצ"ל תורה גשמים ג"ד (ג' ראשונות).

תנאי בביאה משום דלא שייכא ע"י שליח. ונתנה הארץ מ' דאצי' יבולה ב"ע כמו שהי' קודם חטא עה"ד שהי' ב"ע במדריגת ב"ע דאצילות ועץ השדה ז"א הי' בבחי' א"א דעכשיו וזהו יתן פריו.

[אם בחקתי — לאוהזית בחקתי ע' תתקכח שריה וע"פ — יח']

הוא בכדי להשיב גפש וניצוץ כל ישראל למעלה בבחי' רוי"ש והיינו והתהלכתי בתוכם שאני בעצמי יהי' המהלך בתוכם בבחי' רוי"ש ועי"ז והייתי לכם לאלקים. והנה זהו מאה"כ ואת מצותי תשמרו. דהיינו ע"י המצות תשמרו את היק הטוב הנמשך למטה ללב האדם להיות סוד אהבה מסותרת להיות בבחי' הולך מיום ליום למעלה מעלה ובלעדי זה נק' עומד וטוב וישר הוא בעיניו ולא יבא לבחי' בכי' כמה"כ הלוך ילך ובכה כי בבחי' הליכה יבא לבחי' ר"ר לגכות בחדרי לבו על ריחוקו מאורו ית' ואח"כ לבחי' בא יבא ברינה כמה"כ תחת אשר לא עבדת את הוי' אלקיך בשמחה ובטוב לבב מרוב כל ועי"ז גרשא משך הזרע וכמה"כ ובחיקו ישא ויבא לבחי' עה"ג מחשבה עילאה המיוחד במהותו ועצמותו ית' הנק' קדוש ומובדל כן סוף דבר אשר כל נש"י יוכללו ויתאחדו שם כמה"כ קדושים תהיו סופכם להיות קדושים בודאי ואל יקל אדם לעצמו אם זך ואם ישר פעלו להיות מטמיק א"ע בעבודתו תמה בבחי' עמידה במדריג' א' ח"ו כי לא תקום ולא תהי' כזאת כמה"כ קדושים תהיו כי קדוש אני ואתם עם בניי ממקום קדוש יהלכו וחוצנו, ע"כ מוכרח כ"א לבא לבחי' קדוש אשר שם הוא בבחי' הולך ואור בלי גבול למעלה מעלה וכל זה ע"י המצות הם הכלים שומרי' היק הטוב כנ"ל בכדי להוציא הסוד. ואחר כ"ז נאמר ועשיתם אותם דהיינו ועשיתם אתם ונתנה הארץ יבולה ממטה למעלה ועץ השדה יתן פריו מלמעלה למטה וצויתי את ברכתי בשנה השישית היינו כוונת כל ברכה בא"ה אלקינו וכו'.

בחקתי כ"ו י"ב

והתהלכתי בתוכם וגו'. רבות בפתיחתא דאיכה גבי"ב בד"ה תחת אשר לא עבדת אלו זכיתם הייתם קורים והתהלכתי בתוכם. עכשיו שלא זכיתם הרי אתם קוראים ויצא מן בת ציון כל הדרה, והיינו כמאמרם שם כל הדרה זה הקב"ה שנאמר הוד והדר לבשת, והיפ"ע הקשה איך זה סותר לוהתהלכתי בתוכם שהרי כ"מ שגלו שכינה עמהם, ולק"מ דהדרה היינו תפארת שבו גלוי אור א"ס ממש והוא ש' הוי', ושכינה היינו ש' אד' מל'.
ש"ל"ה כב"ב כד"ב קנט"ב רחצ"ב רצב"ב.

קיצור מהדרוש ע"פ והתהלכתי בתוכם, בבון ויקרא, עם תוספת והגהות

והתהלכתי בתוכם.

(א) והתהלכתי משמע ב' בחי' הילוך, ע' סד"ה מהלכים בין העומדים וסד"ה ושמתי כדכד ובד"ה קול דודי גבי ומקפץ, ובד"ה עלי באר בהביאור, וסד"ה ויגש אליו יהודה, וכן בעבודה אחרי הוי' אלטיכם תלכו, וכתוב התהלך לפני וזה קאי על מצות מילה, שעיי' וירא אליו הוי' אליו להאי דרגא מל' א"כ זהו התהלך לפני שימשיך היחוד מיסוד במ' ויחד זה נמשך מלמעלה, ובמד"ר שזהו סוד ה' ליראיו ועמ"ש בת"א ס"פ לך בד"ה בעצם היום נמול שאברהם זכה לבחי' גדולה מילה כו', ובחזקיה אשר התהלכתי לפניך והטוב בעיניך עשיתי דסמיך גאולה לתפלה א"כ זהו לפניך וע' בלק"ת בקיצור ע"פ ואתחנן.

והתהלכתי בתוכם : געתק מבון 1081 פה, ב גוכי"ק.
קיצור מהדרוש ע"פ והתהלכתי בתוכם : געתק מבון 1072 שע, א גוכי"ק. המאמר
נדפס באור התורה בחקתי ע' תרגו.

סד"ה מהלכים בין העומדים : תורה אור וישב ל ג.
וסד"ה ושמתי כדכד : לקוטי תורה ראה כו, א.
ובד"ה קול דודי : ראה לקוטי תורה שיר השירים סו, ג.
ובד"ה עלי באר בהביאור : לקוטי תורה חקת סו, ד.
וסד"ה ויגש אליו יהודה : ראה תורה אור ויגש מה, א.
ובמד"ר : בראשית רבא וירא טמ"ט, ב.

אור בחקותי התורה א'קעז

(ב) יקדים ענין אשר אנכי מצוך היום בכל יום יהיו בעיניך כחדשים. על מזה בדיה ציון במשפט תפדה רפ"א ופ"ב. ובדיה אני ישנה פ"ג גבי יונתי, והיינו כי יש ממכ"ע וסוכ"ע, והמשכת סוכ"ע רק ע"י המצות ולכן יהיה בעיניך כחדשים, וענין סוכ"ע וממכ"ע בדיה אם בהרת פ"א פי' שוהו ענין קדוש וברוך וע' בדיה מצה זו פ"א משמע מוחין דאבא ומוחין דאימא.

(ג) ולכן היום לעשותם, וג"ע רק זיו ממכ"ע, ולכן התשובה דוקא בעה"ז, והיינו בכל יום כחדשי' אור חדש, ענין אין כל חדש תחת השמש, וענין חדש ימינו כקדם, וע' בה"ז אמור ק' ב' אור חדש נמשך בשבת ע"י מוחין דאבא דוקא.

(ד) וזהו שמשמע בגמרא דעושים רצונו ש"מ זהו ע"י ובכל מאדך דוקא, כי כדי להמשיך מסוכ"ע בממכ"ע שוהו פי' רש"מ זהו ע"י בכל מאדך בלי גבול ובלי מניעה בעולם, וכשמשיך רק לחדש הישינות ולא אור חדש ממש לא נקי עושין רש"מ וע"י בכל מאדך כמו מס"נ ממשיך יחוד או"א שוהו אור חדש בביאור ונקדשתי, ומעלת מאדך מאד שלך כמו בינה נקי' הוא כתר דז"א כו' כמ"ש במ"א וע' בלק"ת בדיה נשא את ראש ב"ג דרוש השני, ההפרש בין בכל נפשך ובין בכל מאדך.

(הגה גדולה. מ' נקרא מקום, תפלת ערבית זהו ויפגע במקום, חרח השמש כו' אל מקומו, יקו המים אל מקום אחד וזהו אחד דק"ש אח ד, ובמקום הזה אתן שלום. בענין הוא מקומו ש"ע פי' החלל ומק"פ ויש פי' שהוא העיגול הגדול המקיף את המק"פ.

(ה) ענין שכינה י"ל קרוב לבחי' מקום, ולכן בינה שכינתא עילאה נקרא ג"כ הנה מקום אתי, ורש"מ שיומשך בו או"א"ס ע"ד הגה מקום אתי, ענין מקום קדוש ומקום טהור וקדה"ק, וקדה"ק נקי' ציון כי שם צוה ה' את הברכה זח"ג האוינו דרצ"ו ע"ב וזהו בחי' ערש"מ להמשיך במקום מבחי' מקום

בדיה ציון בחשפט תפדה : לקו"ת דברים א, א.
ובדיה אני ישנה פ"ג : לקוטי תורה שיר השירים לה, ג.
בדיה אם בהרת פ"א : לקוטי תורה תוריע כב, ג.
בדיה מצה זו פ"א : לקוטי תורה צו יא, ד.

שמשמע בגמרא : ברכות לה, ב.

בביאור ונקדשתי : לקוטי תורה (וסה"מ חקט"ג) אמור לג, ג (ע' שסו, ע' שנו), בינה נקי' הוא : ראה ע"ח שער מטי ולא מטי פ"א. שער תיקון הנוקבא ספי"ב.

לקו"ת — להאריז"ל — ירמ"י, י, י.

אחד דק"ש אח ד : ראה פע"ח שער הק"ש פ"ב.
הוא מקומו ש"ע : ב"ר ויצא פסית, ט.

קדוה'ק, הבא לטהר, וזהו ערש"מ. עוי"ל פי' ערש"מ שבבחי' מ' יומשך האור כמו שמאיר בבינה הנק' מקום טמיר, כמ"ש זח"ב קכז בענין ותקנא רחל באחותה, שיהי' עלמא תתאה כמו עלמא עילאה איהו וגרמוהי חד והיינו שיהי' דירה בתחתונים ר"ל ב"ק בחי' מקום שזהו נק' רש"מ שנתאוה הקב"ה להיות לו דירה בתחתונים, זהו ע"י ומעין מבית ה' יצא והשקה שלמעלה מההמשכה שמבחי' ונהר יוצא כו' ומשם יפרד כמ"ש בד"ה ששים המה, וזהו ערש"מ, ובחי' זו זהו ביום ההוא יהיה ומשמח חתן עם הכלה בהשוואה א' ועמ"ש סד"ה שובה ישראל עז, דרוש השני בענין אהל בל יצען כו'.

(ו) וזהו ענין במקום שבע"ת עומדים שהם ממשיכי' יחוד חו"ב בינה תשוב ה' עילאה, וזהו שלום לרחוק אחכמה והיא רחוקה ממני נעשה בבחי' קרוב שמאיר בבינה, ע"כ הגה).

(ז) ולכן ע"י בכל מאדך שממשיך בחי' סוכ"ע אוי ועמדו זרים ורעו צאנכם, שלא נצרך למלאכה לברר בירורים משא"כ בבחי' בכל גפשך, צ"ל בירורים, וגם יוכל להיות פן יפתה (ע' בד"ה נשא הנ"ל כמו פרסא מפסיק עוונותיכם מבדילים כו') משא"כ בבחי' סוכ"ע, ובהג"ה כמו בשומרי שביעית גבורי כח עושי וצויתי את ברכתי, גם כמו בשביעי' אסור בעבודת הקרקע שה"ע הבירורים, כי מ' עה"ד המברר ק"ג, משא"כ ז"א ע"ח, והרי ע"י יחוד נעשי' ג"כ בחי' עה"ה, גם לא ראה עמל בישראל, כמו בשבת בורר אסור ע"י שכבר אתהפכא חשוכא לנהורא משא"כ בבחי' בכל גפשך בחי' יעקב עבדי לברר בירורים עיבוד העורות של כתנות עור כו' וזהו ענין לעבוד את האדמה אשר לוקח משם, וע' במד"ר ע"פ ואדם אין לעבוד כו' וע' בד"ה טוב לחסות כו' בענין שע"י כי אמילם וכתר אותיות כרת, וכל אויביך שהם היצה"ר יכרתון.

(ח) הג"ה, יש קרשיא כיון המצות הם רצונו ית' העליון א"כ גם אם לא נאמר בכל מאדך למה אין זה נק' המשכת הרצון בבחי' מ', י"ל ע"ד שני כתרים א' כנגד נעשה וא' כנגד נשמע, וכתר שכנגד נשמע ממשיכים ע"י המצות אבל הכתר שכנגד נעשה נמשך ע"י בכל מאדך דוקא, ובמ"א כתבתי שנגד נעשה ונשמע זהו ענין קבלת עול מלכות שמים וקבלת עול מצות, ולפי'

איהו וגרמוהי חד : הקדמת ת"ז ג, ב.

שנתאוה הקב"ה : דאה תניא רמ"ז ובליקוט פירושים שם.

בד"ה ששים המה : ראה לקוטי תורה (וסה"מ תקס"ח) שיר השירים לט, ב (ע' תרי).

סד"ה שובה ישראל עד : לקוטי תורה דרושים לשבת תשובה סז, סע"ג.

בד"ה טוב לחסות : לקוטי תורה (וסה"מ תקס"ד) דרושים לשמ"ע צא, סע"ב (ע' רמ).

וכתר אותיות כרת : תורה אור (וסה"מ תקס"ו) יתרו קט, א (ע' קנר).

שני כתרים : שבת פח, א.

ובמ"א כתבתי : ראה ג"כ אור התורה דרושים לשבועות ע' קלת.

הפיי עושים רצונו ש"מ להמשיך הרצון והכתר מבחי' היותר עליונה שברצון
 דהיינו כי ב' כתרם הנ"ל הם עתי' וא"א, ועמ"ש בד"ה שאו כו' לגלגלתם
 דאית רצון ואית רצון כו' והו' ההעלאה לגלגלתם לגלגלתא דחפיא על מוחא
 ומזה נמשך משארז"ל בשעה שישראל עונין אישר"מ הקב"ה מנענע בראשו
 כו' והו' בחי' עושי' רצונו ש"מ רצון העליון וע"ד מ"ש סד"ה ועשית ציץ כו'
 לרצון, או י"ל עפמ"ש בסש"ב סל"ח ובהכוונה יש ג"כ שתי מדרגות כו' וע'
 זח"ג בהעלותך דקנ"ב סע"א, או י"ל ע"ד ונהר יחרב ויבש גננא לא עאל לגנתיה,
 ועכ"ז שותה מינה ובה, וע' זח"א ד"ו ע"ב מענין ונהר יחרב ויבש וע' בסידור
 ע"פ יתום ואלמנה יעודד, או ע"ד ההפרש בין כשהארץ שותה מאוצר העליון או
 כששותה מימי אוקיינוס, והיינו כי הים בינה, וכשהסוד מקבל מבינה נמשך
 רק לחדש הישינות אבל כשמקבל מחכמה נמשך אור חדש, בבה"ז אמור ד"ק
 ע"ב, בזמנא דנטלא מבי אבא, והו' ענין המים אשר מעל לרקיע יהי רקיע
 ויהי מבדיל כו', והו' כעין מ"ש בד"ה רשאבתם מים בששון, דרוש השני
 ההפרש בין ניסוך היין שמבחי' מוחין דאימא ובין ניסוך המים מי השלוח,
 וע' ע"פ כי טובים דודיך מיין כו' גמצא זהו דע"י ערש"מ ממשיכי' היחוד
 מבחי' סוכ"ע, וכשאין ערש"מ אף שממשיכי' היחוד אך שההמשכה מממכ"ע
 ר"ל מהבינה שהיא שורש ממכ"ע ע' ביאור שבת שבתון.

(ט) ואל"ת הרי המצות שרשן מהכתר סוכ"ע, י"ל בבחי' מקיף ממשיכים,
 והו' בחי' לברשים, אבל שיאיר בפנימיות מאי פירי מצות, זהו ע"י
 קדימת בכל מאדך כי בחילא יתיר ממשיך ישיש כגבור לררץ אורת, גם כי בכל
 מאדך מקיף למקיף המחבר ומקשר האו"מ עם האו"פ ע' בענין מוזק לבוש
 בית, ענין בע"ת, עוד ענין ערש"מ שזה הי' עיקר המכוון ע"ד שבמחשבה ארץ
 קדמה כו', ובלא"ה י"ל כי יש במצות ג"כ בחי' מצותי ומצות ה' סד"ה ועשו
 להם ציצית ובלק"ת בד"ה והי' לכם לציצית דרוש השני וע' בד"ה ראו כי ה'

ובד"ה שימני פ"ב כי יש תורה ויש תורה ובד"ה תורה צוה וכד"ה לא
 הביט ספ"ג.

בד"ה שאו כו' לגלגלתם : לקו"ת במדבר בתחלתו.

משארז"ל : ראה ברכות ג, א.

סד"ה ועשית ציץ כו' : תורה אור תצוה פג, ד, סה, סע"א.

כשחארץ שותה . . מימי אוקיינוס : מקדש מלך לוח"א ה, א בשם פור"א, וראה

סד"א פ"ה.

בד"ה ושאתם מים בששון : לקו"ת דרושים לסוכות עט, ז.

פי ביאור שבת שבתון : ראה לקו"ת דרושים ליוה"כ ע, ג.

מאי פירי מצות : סופה מו, סע"א.

סד"ה ועשו להם ציצית : סידור שער הציצית ד, ד.

בד"ה ראו : לקו"ת תורה בשלה.

נתן לכם את השבת פ"ה בענין קדשנו במצותיך שאומרים בשבת שיומשך
בבחי' פנימיות זהו כפי החילוק שכתבתי תחלה והבן. ע"כ ההג"ה.

(י) ולכן בפ' שמע נאמר תורה ואח"כ מצות כי תורה ב"א שהוא תוא"ו
של שם ומצות במ' שהיא ההא אחרונה כמ"ש כי נר מצוה
ותורה אור, וזהו כמ"ש בד"ה מי מנה, רובע ישראל הבחינה הרביעית
שהיא מ' עשייה שבאצי' זהו מצות, ועפר יעקב זהו תורה והיינו ז"א.
כמש"ש בהביאור בסופו ושם ג"כ פי' עושין רש"מ שממשיכים מהכתר
עליון כמ', ולכן אז תחלה תורה שנמשך האור מא"ס ב"א ואח"כ נמשך
במ' (וסדר * המשכה זו בענין ג"פ קדוש בביאור ונקדשתי בתוך בניי, והיינו
שם הוי' כסדרו ע"י בכל מאדך נמשך יחוד או"א שהוא י"ה של שם שהן
דו"ר, אח"כ ע"י התורה נמשך בואו וע"י המצות בהא, וע' בד"ה ולא אבה הוי'
אלק"ך לשמוע אל בלעם, אבל בפ' שניה שאין ערש"מ, אוי ההילוך מלמטלמ"ע
תחלה מצות לברר העשייה ואח"כ תורה ר"ל תחלה מ' ואח"כ תורה ז"א, ואפ"ל
ההפרש בענין הקדימה כי מה שקודם גובר וא"כ מ' יחוי' וכשממשיך אח"כ ע"י
תורה זהו ענין שילוב הוי' באדנות ששם אד' גובר, אבל בפ' שמע הוא ע"ד
יחוי'ע שילוב אד' בהוי' וע' בד"ה כי ביום הזה יכפר דרוש השני מענין שהתורה
היא יחוי'ע והמצות יחוי'ת ובד"ה וידבר דעשה"ד במה שאין מפסיקין מת"ת
למצוה שאפשר לקיימה ע"י אחרים, ועוי"ל כי בפ' שמע שהתורה קדמה או
התורה היא מבחי' גבוה יותר, כי ודאי אינו דומה התורה של חסידים הראשוני'
לתורה שלנו ע' בד"ה אם בהרת קדמה ספ"ב וכמו מי שתורתו אומנתו אינו
מפסיק לתפלה שהתורה היא חיי עולם כו' מכלל שהתורה שלו גבוה יותר מעסק
התורה של שאר כל אדם, ועמ"ש בד"ה שימני כחותם פ"ב כי יש תורה ויש
תורה כו' ובד"ה זכור ושמור בדבור אחד נאמרו שהתורה היא מחוי"ב בחי' אדם
אך ע"י בכל מאדך מקשרים התורה באוא"ס שלמעלה מבחי' אדם ומשם ממשיכי'
בחוי"ב וזהו ענין שמחת תורה שהתורה שמחה ע"י שאוא"ס מאיר בה, וכן
לפמ"ש שהתורה היא ז"א כשממשיכי' מבחי' אלפים שקדמה תורה ואהי'
שעשועים יום יום ועד"ו ה"ע התורה בפ' שמע ואח"כ גם המצות מ' הם בחי'
קדשנו במצותיך, אבל בפ' שני' כשאין ערש"מ אז המצות והתורה עם היותן מ'

בד"ה מי מנה : לקו"ת בלק ע, א.
 (וסדר : בגוכי"ק לא נסמן סיום החצעי"ג.
 בביאור ונקדשתי : לקוטי תורה אמור לג, ב ואל"ך.
 בד"ה ולא אבה : לקוטי תורה תצא לת, ג.
 בד"ה כי ביום הזה יכפר : ראה לקו"ת אחרי כה, טע"ג.
 ובד"ה וידבר דעשה"ד : לקוטי תורה במדבר טו, ד, טו, ג.
 מי שתורתו אומנתו : שבת יא, א.
 בד"ה שימני כחותם : לקו"ת שיר השירים מה, ג.

וז"א אינו עד"ז אלא אז התורה בבחי' ז"א מצד עצמו כו' או כענין ההפרש בין חותם שוקע שמלמעלה לחותם בולט שמלמעלה כי התורה היא חותמו של הקב"ה אמת כו' או ע"ד ההפרש בין ויקם עדות ביעקב לבחי' ותורה שם בישראל עיי' ד"ה תורה צוה ובהביאור, וע' סד"ה להבין מ"ש ביום השמע"צ בענין והוא כחתן ובענין תען לשוני אמרתיך ובד"ה האוינו השמים השלישי בענין טל תורה ובענין כשעירים כו' כרביבים כו'. וע' בד"ה האוינו השמים דרוש השלישי שבעלי תורה גק' השמים ובעלי מצות נקראי' הארץ, ובד"ה שובה ישראל בענין כי הוי' הוא האלקים בשמים ממעל זהו יחור"ע ועל הארץ מתחת זהו יחור"ת, וזהו ענין התהלך לפני וענין אחרי ה' אלקיכם תלכו, וראית אחורי, היינו בבחי' ראיתה.

(יא) ולעתיד והתהלכתי בתוכם, ופי' והתהלכתי ע"ד אר"מ שלמעלה מבחי' א"פ ונתתי את משכני, וזהו למעלה מבחי' התהלקך, תלכו, ויש בזה ג"כ ב' בחי' הילוך, וגם י"ל והתהלכתי ע"ד היא מתהלכת בין החיות.

(יב) ואולך אתכם קוממיות, וזהו והתהלכתי לטייל עמכם בג"ע, כי יהי' ההתגלות או תתענג על הוי' למעלה משם הוי' וע' אדר"ז דרפ"ח ע"ב ובסידור שער השבת על הזר פ' יתרו דפ"ח, וע' בת"א סד"ה ושבתו בשלום אל בית אבי בחי' יצחק צחוק ותענוג העליון, לכן קודב"ה ז"א אתא לאשתעשעא עמהון מתענוג זה שמבחי' הוי', והייתי לכם לאלקים כי אעפ"כ גלוי תענוג זה יהי' נמשך ע"י שם הוי', ולכן ואתם תהיו לי לעם כו' וזהו מ"ש בילקוט ע"פ והתהלכתי משל למלך שהי' לו אריס, ענין האריסות ע"ד ויניחהו בג"ע לעבדה כו' שעיי' מוסיף אור באצי', וזהו אני כיוצא בכם, כי ממשיכים אור חדש מא"ס ממש, או שמא לא תהיו יריאים ממני ת"ל כו' והיינו כי אני הוי' שעצמות אור א"ס ושם הוי' כולא חד והמשכת התענוג גק' גועם הוי' שנמשך בשם הוי' ואז והיה הוי' לי לאלקים כו' כנ"ל.

ד"ה תורה צוה ובהביאור : לקוטי תורה ברכה צד, ד ואילך.
 סד"ה להבין מ"ש ביום השמע"צ : לקוטי תורה דרושים לסוכות מא, ד, פא, ג
 ובד"ה האוינו השמים השלישי : לקוטי תורה האוינו עה, א, עה, סע"ד, עו, ד.
 וע' בד"ה האוינו : שם עה, ב.
 ובד"ה שובה ישראל : לקוטי תורה (וטה"מ תקס"ה) דרושים לשבת שובה סו, ג
 (ע' תחקט).

לד"ה והתהלכתי

ההילוך לפני ר"ל למעלה מהמלי ע"ד הנו' בת"א פ' בשלח סד"ה
 וה' הולך גם ע"ד שחכמה נק' אחוריים בד"ה שובה ישראל
 מפסוק חכם באחור ורעו"ד ממעמקים שלמעלה מהחכמה זהו ענין בקשו
 פני את פניך הוי' אבקש גם ע"ד פרצוף הפנימי דמלי אחת היא יונתי
 שלמעלה מששים מסכתות בביאור ששים המה כו', ואוי ממשיך ג"כ בתורה
 מפנימי' ולא נובלות הש"מ לבד ע' ביאור תורה צוה ההפרש בין אירוסין
 לנשואין ולהיות נשואין ויחוד זהו ע"י חופה בכל מאדך, וכן המצות נק' ערש"מ
 ע' רבות פ' ויצא פס"ח גבי שנתאחדו י"ב אבנים וזהו ע"י ויפגע במקום, וע'
 ד"ה ראו כי כו' השבת בענין קדשנו במצותיך ובחי' אחרי תלכו זהו ע"ד מדות
 הגמשכים מהשכל שנק' רק אחוריים א"נ ע"ד אתכפיא ואוי המצות ג"כ רק
 אחוריי' כי אחור וקדם רצון ותענוג בד"ה ואהיה אצלו אמון וכן התורה
 נובלות כו', ומ"מ ע"י ב' הילוך הנ"ל מלמעלה למטה ומלמטה למעלה ע"י
 גם כן והתהלכתי, בחי' דרך הוי', דרך ב"פ הוי' אלקים, היינו כי יש ב' בחי'
 הוי' ופסיק טעמא ובכ"א יש ג"כ בחי' אלקי' ע' סד"ה וידעת היום, ופי' כמ"ש
 במא"א היחוד עליון נק' הילוך קוממיות ברבות בראשית פי"ב מאה אמה,
 וכן בגמרא פ' חלק ד"ק ע"א ארז"ל שבת פ' הזורק אין השכינה שורה אלא
 על גבור כו' ובעל קומה ממשה שהי' קומתו עשר אמות הנה קומת אדם ג'
 אמות פ"ד דערובין דמ"ח א' אך התוס' שם פי' דהיינו לבד מהראש י"ל ג' אמות
 נגד ג' עולמות מבי"ע לאצ"י ע"י שיפשוט ידיו שאו ידיכם קדש כו', גם ד"א
 היינו להעלות מבי"ע לאצ"י ע"י שיפשוט ידיו שאו ידיכם קדש כו', גם ד"א
 של הלכה במקום היכל קדה"ק ששם מלובש תנה"י דמלי דאצילות ונעשי' כחב"ד
 דבריאה, גם ד' מוחין גם ד' מחנות שכינה ד' נהרות ד' יסודות ע' במא"א
 אות ד' סק"ד עד סק"ז וסעיף מ"ה מ"ו מ"ז או נגד קומת המלי' מהחזה דז"א
 ודלמטה עמ"ש בד"ה ובשנה הרביעית יהי' כל פריו ולכן השכינה שורה על

לד"ה והתהלכתי : געתק מבוך 1148 קעה, סע"ב. — שיך לאור התורה בחקתי
 ע' תרעג קודם ד"ה לבאר.

בד"ה שובה ישראל : לקו"ת דרושים לשבת שובה סו, ד.

בביאור ששים המה : לקו"ת שיר השירים מ, סע"א.

ביאור תורה צוה : לקו"ת ברכה צו, א.

ד"ה ראו כי : לקו"ת בשלח א, א. ב, סע"א.

בד"ה ואהי' אצלו אמון : לקו"ת במדבר יח, ב.

חתורה נובלות : ראה ב"ר פי"ז, ה.

ב"פ : אוצ"ל גימטי ב"פ.

הוי' ופסיק טעמא : ראה זח"ג קלח, סע"א.

סד"ה וידעת היום : לקו"ת (וטה"מ תקס"ו) ואתחנן ט, רע"א (ס"ע שטו).

בעל קומה דוקא ד' אמות ד' מחנות שכינה כנ"ל. אך משה זכה לשכינתא עילאה בינה הי' קומתו עשר אמות ע"ס דאצי' כי ספי' א' דאצי' היא בכל עולם מג' עולמו' ביי'ע כמ"ש האריז"ל כי משה חכמה, או ע"ס דז"א והו' וכל קומה לפניך תשתחווה. ולע"ל במשיח וגבה מאד ע"ס דא"א שכל ספירה כוללת ע"ס דאצי' עד * רגלי החיות כנגד כולן לכן הקומה מאה אמה והשראת השכינה יהי' ממל' דא"ס. גם י"ל ע"ד מ"ש האדם הגדול בענקי' על אברהם כי ענין ענקים שמעניקים את השמש בקומתן כו' פ"ג דסוטה כו' שמגיעי' למעלה ממדרגת שמש ומגן כו' כמ"ש במ"א ע"פ איומה כנדגלות וזהו ענין קוממיות ורשב"י במד"ר שם פי"ב פי' קוממיות מאתים אמה, י"ל ע"ד ומאתים לנוטרי' את פרו' ראשיהם מאתים דגבי יששכר כו' ופי' יששכר יש שכר להנחיל אוהבי יש, והיינו מבחי' מאתיים קוממיות כו', ומזה יובן ענין ספה"ע חרמש בקמה בקומה כי אמלאה החרבה ולתקן קומת נה"א זהו ע"י ביטול קומת נה"ב ואזי וכל קומה כו' ויהי' בשבועות אור כתר תורה.

[בס"ד]

בשברי לכם מטה לחם כו' והשיבו לחמכם במשקל כו' היות ידוע שלפי הנראה דברים אלו הן קלילות אבל לפי האמת אינם רק ברכות, ולהבין הענין הוא [ע"ד] מ"ש בזוהר תלת דרגין מתקשרין דא בדא אורייתא וקוב"ה וישראל וכולהו דרגא על דרגא סתים וגליא וביאור בחי' סתים הוא היות מה שאינו נראה ומושג ואינו מתלבש במקום כלל ונק' סדכ"ס ופי' אפילו מן הסתימין הוא נעלם וסתים ולית מח' דלהון תפיסא ביי' כלל (ומבואר במ"א בפ"י אדון הנפלאות ועושה פלא כו' אפילו בחי' פלא שהוא מקור החכ' נחשב בחי' עשי' אצלו ית') ובחי' גליא הוא מה שאנו רואים בעולם גשמי שהוא בחי' אלקות (שבחי' אור וחיות אלקות המלוכש להחיות העולם נק' גליא וכמ"ש שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה דאף שאינו נראה מהות החיות עכ"ז ידוע ומורגש החיות הוה וכמבואר במ"א בפ"י מבשרי אחזה אלוה אחזה ממש והיינו מבשרי כמו שאנו

עד : אוצ"ל ע"ד.

בשברי לכם מטה לחם : נעתק מבוך 700 קכו, א נוהבא בחצאי ריבוע ניתוסף מבוך] 251 קמו, א (ושם בשינויים קלים).

המאמר — בלי גהות — בלקוטי תורה בהקתי מת, סע"א (בשינויים קלים).

תלת דרגין : בלקרית שם מצ"ן : בס' אחרי דע"ג ע"א.

ולית סוד דלהון תפיסא ביי' כלל : ראה ת"ו בהקדמה י, א.

ומבואר במ"א : תורה אור בשלח סג, א.

וכמבואר במ"א : ראה לקרית אמור לא, ב.

לד"ה והתהלכתי

ההילוך לפני ר"ל למעלה מהמל' ע"ד הנז' בת"א פ' בשלה סד"ה וה' הולך גם ע"ד שחכמה נק' אחוריים בד"ה שובה ישראל מפסוק חכם באור ורעו"ד ממעמקים שלמעלה מהחכמה זהו ענין בקשו פני את פניך הוי' אבקש גם ע"ד פרצוף הפנימי דמל' אחת היא יונתי שלמעלה מששים מסכתות בביאור ששים המה כו', ואזי ממשיך ג"כ בתורה מפנימי ולא נובלות חש"מ לכד ע' ביאור תורה צוה ההפרש בין אירוסין לנשואין ולהיות נשואין ויחוד זהו ע"י חופה בכל מאדך, וכן המצות נק' ערש"מ ע' רבות פ' ויצא פס"ח גבי שנתאחדו י"ב אבנים וזהו ע"י ויפגע במקום, וע' ד"ה ראו כי כו' השבת בענין קדשנו במצותיך ובחי' אחרי תלכו זהו ע"ד מדות הנמשכים מהשכל שנק' רק אחוריים א"ג ע"ד אתכפיא ואזי המצות ג"כ רק אחוריי כי אחור וקדם רצון ותענוג בד"ה ואהיה אצלו אמן וכן התורה נובלות כו', ומ"מ ע"י ב' הילוך הנ"ל מלמעלה למטה ומלמטה למעלה ע"י גם כן והתהלכתי בחי' דרך הוי', דרך ב"פ הוי' אלקים, היינו כי יש ב' בחי' זוי' ופסיק טעמא ובכ"א יש ג"כ בחי' אלקי' ע' סד"ה וידעת היום, ופי' כמ"ש במא"א היחוד עליון נק' הילוך קוממיות ברבות בראשית פי"ב מאה אמה, וכן בגמרא פ' חלק ד"ק ע"א ארז"ל שבת פ' הזורק אין השכינה שורה אלא על גבור כו' ובעל קומה ממש שהי' קומתו עשר אמות הנה קומת אדם ג' אמות פ"ד דערובין דמ"ח א' אך התוס' שם פ"י דהיינו לכד מהראש י"ל ג' אמות נגד ג' עולמות ב"ע ומה שנותני' לו ד' אמות, כי ד"א של הלכה זהו ש' הוי' היינו להעלות מבי"ע לאצ"י ע"י שיפשוט ידיו שאו ידיכם קדש כו', גם ד"א של הלכה במקום היכל קדו"ק ששם מלוכב תנהי' דמל' דאצילות ונעשי' כחב"ד דבריאה, גם ד' מוחין גם ד' מחנות שכינה ד' נהרות ד' יסודות ע' במא"א אות ד' סק"ד עד סק"ו וסעיף מ"ה מ"ו מ"ז או נגד קומת המל' מהחזה דז"א ודלמטה עמ"ש בד"ה ובשנה הרביעית יהי' כל פריו ולכן השכינה שורה על

לד"ה והתהלכתי : געתק מבוך 1148 קעה, סע"ב. — שיך לאור התורה בתקתי ע' תרעג קודם ד"ה לבאר.

בד"ה שובה ישראל : לקו"ת דרושים לשבת שובה סו, ד.

בביאור ששים חמה : לקו"ת שיר השירים מ, סע"א.

ביאור תורה צוה : לקו"ת ברכה צו, א.

ד"ה ראו כי : לקו"ת בשלח א, א, ב, סע"א.

בד"ה ואחי' אצלו אטון : לקו"ת במדבר יח, ב.

תתורה נובלות : ראה ב"ר פ"ו, ה.

ב"פ : אוצ"ל גימטי' ב"פ.

הוי' ופסיק טעמא : ראה זח"ג קלה, סע"א.

טד"ה וידעת היום : לקו"ת (וסה"מ תקס"ו) ואתחנן ט, רע"א (ס"ע שטו).

בעל קומה דוקא ד' אמות ד' מחנות שכינה כנ"ל. אך משה זכה לשכינתא עילאה בינה הי' קומתו עשר אמות ע"ס דאצי' כי ספי' א' דאצי' היא בכל עולם מג' עולמו' ביי"ע כמ"ש האריז"ל כי משה חכמה, או ע"ס דז"א וזהו וכל קומה לפניך תשתחוה. ולע"ל במשיח וגבה מאד ע"ס דא"א שכל ספירה כוללת ע"ס דאצי' עד * רגלי החיות כנגד כולן לכן הקומה מאה אמה והשראת השכינה יהי' ממל' דא"ס. גם י"ל ע"ד מ"ש האדם הגדול בענקי' על אברהם כי ענין ענקים שמעניקים את השמש בקומתן כו' פ"ג דסוטה כו' שמגיעי' למעלה ממדרגת שמש ומגן כו' כמ"ש במ"א ע"פ איומה כנדרגלות וזהו ענין קוממיות ורשב"י במד"ר שם פ"ב פי' קוממיות מאתים אמה, י"ל ע"ד ומאתים לנוטרי' את פרוי ראשיהם מאתים דגבי יששכר כו' ופי' יששכר יש שכר להנחיל אוהבי יש, והיינו מבחי' מאתיים קוממיות כו', ומוזה יובן ענין ספה"ע חרמש בקמה כי אמלאה החרבה ולתקן קומת נה"א זהו ע"י ביטול קומת נה"ב ואזי וכל קומה כו' ויהי' בשבועות אור כתר תורה.

[בס"ד]

בשברי לכם מטה לחם נו' והשיבו לחמכם במשקל כו' היות ידוע שלפי הנראה דברים אלו הן קללות אבל לפי האמת אינם רק ברכות, ולהבין הענין הוא [ע"ד] מ"ש בזוהר תלת דרגין מתקשרין דא בדא אורייתא וקובה וישראל וכולהו דרגא על דרגא סתים וגליא וביאור בחי' סתים הוא היות מה שאינו נראה ומושג ואינו מתלבש במקום כלל ונק' סדכ"ס ופי' אפילו מן הסתימין הוא נעלם וסתים ולית מח' דלהון תפיסא ביי' כלל (ומבואר במ"א בפ"י אדון הנפלאות ועושה פלא כו' אפילו בזוי' פלא שהוא מקור החכ' נחשב בחי' עשי' אצלו ית') ובחי' גליא הוא מה שאנו רואים בעולם גשמי שהוא בחי' אלקות (שבחי' אור וחיות אלקות המלוכש להחיות העולם נק' גליא וכמ"ש שאו מרום עיניכם וראו מי ברא אלה דאף שאינו נראה מהות החיות עכ"ז ידוע ומורגש החיות הזה וכמבואר במ"א בפ"י מבשרי אחזה אלוה אחזה ממש והיינו מבשרי כמו שאנו

עד : אוצ"ל ע"ד.

בשברי לכם מטה לחם : נעתק מבוך 700 קכו, א [והבא בחצאי ריבוע ניתוסף מבוך] 251 קמו, א (ושם בשינויים קלים).
 המאמר — בלי הגהות — בלקוטי תורה בחקתי מה, סע"א (בשינויים קלים).
 תלת דרגין : בלקוטי שם מצ"ן : במ' אחרי דע"ג ע"א.
 ולית מח' דלהון תפיסא ביי' כלל : ראה ת"ז בהקדמה יז, א.
 ומבואר במ"א : תורה אור בשלח סג, א.
 וכמבואר בס"א : ראה לקוטי אמור לא, ב.

יודעים שיש בבשר האדם חיות ונפש המלוכשת בבשר ודם שהוא הגוף שדבר זה נרגש כו' כמו"כ אחזה אלוך' ולכן נק' כללות החיות הממכ"ע בשם עלמין דאתגלין) אבל באמת הענין כן הוא כי אין עוד מלבדו וכתוב ומלכותו בכל משלה וכל מה שאנו רואים מדומם צומח שבעוה"ז יש בכל גשמיות חיות רוחני המחי' אותם תמיד והוא ג"כ בחי' מקום וכמ"ש הנה מקום אתי שיש ג"כ בחי' מקום למעלה כו' ופי' מקום שהחיות רוחני בחי' מקום הוא (והן ששה קצוות גדולה וגבורה ותפארת ונצח וההוד כו' וכ"ש שהן שרשן ומקור להיות התהוות ו"ק גשמי דרום וצפון מזרח ומערב מעלה ומטה כו' וז"ש פני ארץ אל הימין כו' שהוא בחי' חסד וגדולה ופני שור מהשמאל שהוא בחי' גבורה ופחד כו') ונק' ג"כ גליא ובטל הוא לבחי' סתים שלמעלה מגדר זמן ומקום (ח"ש לך הוי' הגדולה והגבורה כו' פי' לך היינו שהמדות אלו הן בבחי' ביטול ממש לך הוי' ולא מכל אינון מדות איהו כלל) כענין ביטול אותיות המח' בשכל ואינו מתלבש [בן] כלל וזהו ברוך המקום כי ברוך הוא לשון המשכה שימשיך מלמעלה מן המקום לבחי' מקום ע"ד האמור בברכי נפשי להמשיך מן למעלה מן הזמן לבחי' זמן וז"ש ברוך ה' מן העולם ועד העולם (ופי' שיומשך ה' [ארה] שהוא בחי' סתום דקוב"ה להתלבש בבחי' גליא דקוב"ה, וביאור ענין התלבשות זו מבחי' סתים בבחי' גליא כמבואר במ"א דהנה ער"מ באדם הדיבור הוא מבחי' גליא שמתגלה לוולתו כי המח' והשכל אינו מתגלה, והנה אעפ"כ נמשך מהשכל והמח' ומתלבשים בתוך הדיבור וזה משל להבין למעלה ענין המשכה מבחי' סתים שהוא בחי' מאוד עמקו מחשבותיך כו' שהן בבחי' עומק והעלם וגליא הם בבחי' המדות והדיבור כו' וכשנמשך מבחינת עומק מחשבותיך להתלבש בדיבור עליון כענין ממעמקים קראתיך ה' זהו בחי' סתים המתלבש בגליא ואעפ"י שבלאו הכי נמי מלוכש בהדיבור חכמה אך אין ערוך לבחי' עמקו מחשבותיך הגק' סתים כו' כמ"ש במ"א ע"פ באתי לגני כו') והנה אורייתא [ג"כ] סתים וגליא וגם ישראל סתים וגליא (פי' שבחי' אחרונה מהנפש או מהרוח ונשמה מלוכשים בגוף ונק' גליא אבל עצם הנר"ן הם בבחי' מקיף על הגוף ונק' סתים כו' ונק' מזלא בגמרא) וכענין הקללות האלה לפי הנראה בחי' גליא שבתורה אין מדבר בישראל כמ"ש והיו הקללות על אויבך וגם לפי שהסט"א הן בחי' אלה לשון רבים טורי דפרודא אבל ואתה תשמע בקול הוי' אלקיך וגו' כי הפנימיות בבחי' סתים בהמשכות החיות מן הסתים אל הגליא וזהו בקול והם בחי' הברכות שבקללות (ועמ"ש במ"א ע"פ כי תשמע בקול כי התורה נק' מפתחות הפנימים שבחי' פנימיות אלהות ית' נמשך ומלוכש בבחי' קול והמשכות התורה וזהו בקול כו' ומצד בחי' סתים הנה הקללות האלה הם

האמור בברכי נפשי : בלקוטי תורה כאן בברכת השנים.
 ע"פ באוני לגני : לקוטי תורה שיר השירים לא, סע"ד.
 מזלא בגמרא : ראה מגילה ג, א.
 ע"פ כי תשמע בקול : לקוטי תורה ראה כב, ד ואילך.

ברכת היינו הברכות הם בחי' סתים שבגליא) ויובן זה בפסוק בשברי לכם כו' שמבואר במדרש שהוא הקללה היותר גדולה ובאמת תוכיותו ופנימיותו הוא ברכה כי הנה ידוע שהתורה נק' לחם והוא מבחי' את הנשמה כמזון גשמי שמחי' את הגוף אף שהלחם בחי' צומח והאדם בחי' מדבר והוא נגד השכל לכאורה שיהא חי ומדבר ניוון ומקבל היות מדבר שהוא למטה ממנו במדריגה אך אמנם הענין שתבואת הארץ שורש חיותם באמת ממקום גבוה מאד אלא שנפלו בשבירה והצמיח החטה וכן בענין התו' שנק' לחם להנשמה (והוא ג"כ ע"ד הנ"ל שסודות התורה נשתלשלו בדברים גשמיים איסור והיתר תומאה וטהרה כו' ופי' מפני שנפלו בשבירה פי' מחמת שבירת הלוחות הראשונות שהי' תחלה חרות ממלאך המות ושיעבוד מלכיות ומחמת שבירתן נתלכשו בדברים גשמיים וזהו בשברי לכם מטה לחם הוא עץ החיים הנק' סתים ובשבירת עץ החיים שהוא שבירת הלוחות נפלה ונשתלשלו בדברים גשמיים, פי' כ"א לא הי' שבירת לוחות הראשונות הי' התורה מטה לחם בבחי' עץ החיים לבד ולא כמשל הלחם הגשמי שמחי' את הגוף שהרי הוא בחי' צומח ולמטה במדריגה מבחי' מדבר רק שבשרשו הוא גבוה יותר אבל לולי התלבשות התורה בדברים גשמיים והייתה בגילוי ממש יוסתר צפונה שהוא למעלה מבחי' צפונה * נשמה והיתה אעפ"כ לחם להנשמה ור"ל אור וחיות כמו שהנשמה מחי' את הגוף וכמו שמצינו בחי' לחם למעלה כמאמר אכלו ריעים לעילא והוא בחי' אבא יונק ממזלא * מזלא בגימ' לחם הרי בחי' מזלא הוא למעלה מבחי' אבא שהוא חכמה וכמארו"ל הכל תלוי במזלא אפי' ס"ת שבהיכל וכמבואר במ"א ע"פ * פי' לחמו בלחמי ענין לחמי שהתורה ממשכת אור וחיות אלקות להתלבש בע"ס והיינו שהתורה גבוה יותר מהע"ס א"כ בחי' לחם למעלה גבוה באמת גם בגילוי מדבר הניזון ממנו וע' פע"ח שער יו"כ * רק ע"י שבירת הלוחות שנפלה ונשתלשלה התו' בדברים גשמיים ואז הוא לגבי הנשמה כמו עד"מ הלחם הגשמי לגבי הגוף דלכאורה הגוף גבוה מהלחם בגילוי רק שמ"מ בשרשו הלחם גבוה יותר ולכן הגוף ניזון ממנו כנ"ל וכמו"כ פשטיות דיני התורה המחליף פרה בחמור כו' הוא לכאורה למטה במדריגה מבחי' אוי"ר וכלות הנפש של הנשמה ומ"מ התורה הוא לחם וחיות להנשמה כי באמת שרשה

שהתורה נק' לחם : ראה ת"ז בהקדמה א, ב.
צפונה : אינו ברור בהכתי' ובבון 251 ליתא.
אכלו ריעים לעילא : זח"ג ה, א.
אבא יונק ממזלא : ע"ח שער אי"א ספ"ט. ועוד.
ממזלא : בבון 251 ממזל החי.

מזלא בגימ' לחם : ראה טעמי (ושער) המצות — להאריז"ל — מ' אמור מצות לחם הפנים. ספר הליקוטים — להאריז"ל — תרומה כה, ל. מקדש מלך לוח"ב קנה, א.
הכל תלוי במזלא : ראה זח"ג קלה, א.
ע"פ : שם ליתא.
ועי' . . יוח"כ : שם ליתא.

גבוה יותר לאין קץ ממעלת הנשמה עצמה כו' וזהו ענין בשבירי לחם מטה לחם ובאמת שבירה וירידה זו הוא צורך עלי' גדולה ביתר שאת מלפנים והרי זה ברכה גדולה).

ואפן עשר גשים פי' כי הנה התורה נק' לחם חיטה שהוא כ"ב אותיות התו' כמנין חטה והענין [הוא] כי האוכל עיטה שאינה נאפית עדין אינו נתעכל במעיו כלל ואינו מתבלע באבריו להיות ממנה דם הנפש אבל האוכל אחר אפייתה הוא מתעכל במעיו ונבלע באבריו ונעשה דם הנפש והי' לאחדים ממש וכן הענין במזון הנפש שהוא התורה שכשאינה אפוי' אצל האדם כמו שית' לקמן אף אם הוא אדם שלומד תורה הרבה אינו מתאחד עמו אלא הוא ענין בפ"ע ואינו מקבל חיות ממנה כענין הלחם הגשמי שהוא עדין לא נאפה כלל אבל כשהתורה אפוי' אצל האדם היא נבלעת בכל רמ"ח איבריו והי' לאחדים ממש (וזהו שארז"ל ע"פ אם ערוכה בכל ערוכה בכל רמ"ח איבריו היא שמונה וכו') * (ולשון ערוכה י"ל כמו דאיתא במשנה פ"ג דפסחים שלש נשים אחת לשה ואחת עורכת ואחת אופה ולישה ואפי' ית' לקמן ושלוש נשים הן כללות מבחי' עשר נשים הגו' כאן שהן ע"ס שבמל' וכוללים * ג' מוחין המלוכשים בנה"י דאימא ובתיקוני זוהר נז' מענין ג' נשים הנ"ל * ולהבין ענין אפי' הוא כענין אמרם ז"ל כי התורה נתנה באש שחורה ע"ג אש לבנה, והנה ענין אש שחורה הוא אהבה מוסתרת ונעלמת בלב כאו"א מישראל באהבה ותשוקה לדבקה בו ית' שאף בגילוי הוא טרוד בעולם * הגשמיים כי לבו בווער תמיד לאהבת הוי' כמ"ש צעק לבם אל ה' כי הלב [צועק] בהעלם והסתור לדבקה בו ית' ונק' חולת אהבה וכמ"ש סמכוני באשישות כי חולת אהבה אני ובאהבה זו המוסתרת אשר רשפי' רשפי אש שלהבת י"ה שנתלהב ובווער תמיד לדבקה בו ית' בזה יוכל האדם לאפות לחם חיטה שהיא התורה וכשיאפה את התורה בשלהבת [י"ה] האה' אליו ית' בזה יובלע ד"ת במעיו והיו לאחדים עמו (אך קודם האפי' צ"ל בחי' לישה והוא שנותן קמח במים לחברם לעשות גוף אחד ועיטה אחת לכן צריך לעורר את האה' לדבקה בו ית' ולהיות משוך אחריו כמים שלא יהי' בבחי' פירוד ח"ו ואח"כ הוא שיבוא לבחי' אפי' והוא שיעיר בלבו רשפי אש האהבה דהיינו שתתלהט ותתלהב נפשו לאסתכלא ביקרא דמלכא ותתבטל כח הנפש ממהותה ומציאותה באהבה עזה יתירה מבחי' אהבה לדבקה

חיטה שהוא כ"ב אותיות התו' : ראה נח"ג קפת, ב.

ערוכה בכל רמ"ח איבריו : ראה עירובין נה, רע"ב.

(וזהו . . וכו' : שם ושמונה בו.

שבמל' וכוללים : שם שבבי"ע וכללותן.

הני"ל : שם הני"ל.

כי התורה נתנה : ראה ירושלמי שקלים פ"ו, היא. רש"י ברכה לג, ב.

בעולם : שם בעסקי.

בו ית' בלבד לרוות נפשו הצמאה שהוא בחי' מים הנ"ל אבל האה' כרשפי אש הנ"ל יתירה ע"ז הרבה כי כמו שהמים האש הן ב' הפכיים בטבעם מים הוא טבע מחבר לגוף • והאש הוא בטבע מפרר ומפריד היסודות כנודע שבאש מתפזרים כל היסודי' שיסוד המים יוצא בעשן כו' ויסוד העפר נעשה אפר מפוזר כו' וכך האה' בבחי' רשפי אש הוא היפוך מבחי' האה' של בחי' מים שהוא בחי' לדבקה בו ית' דהיינו שתש(ע)ר[א]ר עצמי' ומהות הנפש דבוקה בו ית' משא"כ בחי' רשפי אש היא האהבה שמפרדת כוחות הנפש ממהו"ע ושיתהפך • הנפש אל חיק אביו אור א"ס ב"ה ממש כמבואר במ"א ע"פ כי תבוא אל הארץ ושבתה הארץ כו' ע"ש וביאור הדברים כי בחי' לדבקה בו אמרו"ל שהוא הדבק במדותיו כי א"א • לדבקה בו ממש כי הרי כתי' כי הוי' אלקיך אש אוכלה הוא ומדותיו היינו בחי' ע"ס ובחי' כלים אך דוקא לדבקה בו ממש הוא א"א דהיינו שתשאר עצמיות ומהות הנפש כמו שהיא זאת א"א אלא אי"כ שיהי' הגילוי רק ע"י מדה וכלים וכמו שארו"ל ב"י נברא העוה"ב ע"י צמצום אבל רשפי אש האה' הוא בחי' ביטול הנפש ההתכללות בעצמיות א"ס ב"ה כמ"ש בתניא פ"ט הגם שתהי' אין ואפס ותתבטל שם במציאות לגמרי ולא ישאר ממנה מאומה ממהו"ע הראשון אעפ"כ זה רצונה וחפצה כו' ועמ"ש במ"א מענין ב' מיני אהבות אלו ע"פ שוש תשיש ותגל העקרה בקיבוץ בניה כו' ונלפע"ד • דביטול זה אין פ"י העדר המציאות לגמרי כ"א שלא ישאר ממהות הראשון שהוא בחי' בריאה יש מאין כ"א תהי' בבחי' אין וכמא' נשמה שנתת בי טהורה היא ואח"כ אתה בראתה להיות בחי' יש אכן קודם שבראת היתה טהורה בחי' אין כמ"ש במ"א ע"פ יונתי [תמתין] כו'. ובזה יובן מארו"ל שלוש נשים אחת לשה כו' שהן בחי' גה"י דאימא וכמ"ש בליקוטי השי"ט להארו"ל ועיני בת"י תמ"ט ובס' כסא המלך שם כי בחי' התבוננות המביאה לבחי' אה' הנמשכת כמים הוא ההתבוננות מבחי' השתלשלות העולמות כו' וכולא • קמי' כלא חשיב אשר ע"כ תתלהט ותתלהב הנפש לאסתכלא ביקרא דמלכא כו' כנ"ל, אחת עורכת הוא הממוצע בין לישה ואפי' דהיינו להיות אה' דבחי' מים ערוכה בכל רמ"ח

לגוף : שם ומצורף.

ושיתהפך : שם ותשתפך.

ע"פ כי תבואו : לקוטי תורה בהר מ, ג.

הדבק במדותיו : ראה אגה"ק סס"ו (תניא קכג, רע"ב) אור תורה ס"ט עקב.

כי א"א : שם ובמ"א ארו"ל וכי אפשר. (ראה ספרי ס"ט עקב).

ב"י נברא העוה"ב : ראה מנחות כט, ב.

ונלפע"ד : שם והענין הוא.

ע"פ יונתי : לקוטי תורה שיר השירים לו, ד.

בליקוטי השי"ט : לפסחים שם.

אה' . . . וכולא : שם רשפי אש היא היותר געלה ונקי אחת אומה והיא ההתבוננות

ממהו"ע ית' וכולא.

איברי' וכמ"ש באגה"ק ד"ה מה יפית כו' להיות חזק ואמיץ לבו בגבורים להיות האה' נראה * בגילוי רב בכל כוחות חלקי הנפש שבגוף כו' ע"ש ומה יבוא לבחי' אפי' כנ"ל (וע' בוזהר הרקיע להאר"ל פ' בראשית על הזוהר ד' י"ט שלנגד ג' נשים הנ"ל דקדושה יש ג"כ ג' נשים בקליפות ויובן זה ממ"ש במ"א בענין ג' שרי פרעה שר האופים כו' איך שיש גם בזלעומ"ו כו' וכמ"ש בתני' ע"פ הוא בוער כתנור אש מאופה כו' ותאוות תענוגי עוה"ז זהו אחת אופה * (כו') וזהו ואפו לחמכם פי' התורה כתנור אחד פי' החמימות האה' הבאה בהתכוננות של אחד יחידו ש"ע (זמהתכוננות זו בבחי' יח"ע הוא שיוכל לבא לבחי' רשפי אש האהבה בבחי' אש שחורה וכמ"ש אל תראוני שאני שחרחרת ששזפתני השמש פי' שמש הוא יח"ע כי שמש ומגן הוי' אלקים הוי' * יח"ע ויח"ת והנה תנור הוא יסוד דאימא בחי' אחת אופה והיינו כתנור * הומה גדול ביותר [נפירש"י בפ' כירה מפני שהוא קצר מלמע' ורחב מלמטה ע"כ הוא מחויק החום יותר ופי' הוא כמשנת"ל בפ"י אש שחורה שהוא אהבה מוטרת שהיא בפנימיות הרבה יותר מן הגראה ממנה בגילוי ולכן נמשל לתנור כו' שהיא רחבה למטה ביותר כנ"ל וז"ש ונפש כי תקריב קרבן מנחה מאפה תנור וכתוב תקרב בלא יו"ד ויש אם למסורת דהיינו כשהנפש רוצה להתקרב בעצמה להוי' אוי תהי' בחי' מאפה תנור וכמ"ש ואפו עשר נשים בתנור אחד פי' שמתעורר בלבו רשפי אש האה' מחמת בחי' אחד דהיינו [מגדולתו של ממהקב"ה הממכ"ע וסוכ"ע וכולא קמי' כלא חשיבא אשר ע"כ תתלהט ותתלהב הנפש כו' כנ"ל וענין עשר נשים הוא [כי י]ש בנפש כאו"א מישראל יש עשר בחי' שלש אמות ושבע כפולות ובעשרה דברים אלו יהי' האפי' הנ"ל ויהי' בחי' אלו בחי' נוק' שידעו שבאמת אין הטוב שלו דהיינו התשוקה לדבקה בו ית' אינו מעצמו ועבודתו רק בעל האמת נותן לו האמת וזהו הי' בעיניך כרשע אפי' אם אתה לומד תמיד ומתפלל תמיד הי' בעיניך כרשע אבל הרע בעצמו שלו כי הוא בעצמו וזהו שלהבת י"ה כי השלהבת לאהבת ה' הוא מן י"ה וכשיהי' בעצמו בבחי' מקבל לבד ולא בחי' יש יכול לבוא לידי אפי' הנ"ל. והשיבו לחמכם במשקל פי' שישים התורה ע"י אפי' הנ"ל מלמטה למעלה בחי' משקל כמ"ש ושקל בפלס הרים, היינו שהיא בבחי' שלמעלה מהרים שבו שוקל הרים ונק' מתקלא בוזהר. ואכלתם ולא תשבעו ע"ד

נראה : באגה"ק שם המסותרת בגלית.

בתני' : פ"ל. עיי"ש

אופה : שם לשח.

הוי' : שם הוא.

כתנור : שם כי תנור.

פרש"י בפ' כירה : שבת לת, ב.

חי' בעיניך כרשע : נדה ל, ב.

אוהב כסף כו' כן הוא באהבת ה' תשוקה תמיד להזור פעמים רבות עד אין מספר בכל פעם יהי' בעיניך כחדשים ממש ולא ישבע גפשו בהם לעולם וכמ"ש אל תבח כי זקנה אמך וגם שלא יהי' בבחי' זקנה כמארו"ל ומי איכא זקנה קמי' כו' שהוא ית' למעלה מן הזמן ואין הזמן מושל בו להזקינו אבל בלאו הכי אין מקבל חיות מהתורה וכמ"ש וכבודי לאחר לא אתן כו' וד"ל.

[זכרתי — אוה"ת בחקותי ע' תרצ שו"ה זכרתי — אזכור]

ובכל הנ"ל יובן ג"כ מה שלקח הוי"ו משכון מאליהו כי הגה באליהו בהר הכרמל נאמר ב"פ הוי' הוא האלקי' ופרש"י בפ' שופטי' סי' ד' בהר סיני נאמר ב"פ אנכי הוי' כו' ע"ש והיינו שע"י התורה ממשיכים גלוי שם הוי' כנ"ל שזהו ענין בריתי יומם ולילה, אבל אליהו שהביא דורו לתשובה זהו ענין גלוי בחי' לפני הוי' תטהרו ולכן נאמר ב"פ הוי' הוא האלקי' שהפעם הב' הוא כענין מ"ש יעקב והי' הוי' לי לאלקים כו' וכמ"ש במ"א באריכות ע"פ שובה ישראל עד הוי' אלקיך כו'.

ומי איכא זקנה קמי' : יבמות טז, ב.
 ובכל הנ"ל יובן : נעתק מבוך 1048 קפר, א. נמצא ג"כ בבוך 1227 וכה, א.
 ע"פ שובה ישראל : לקוטי תורה דרושים לשבת שובה סו, ד.

1. The first part of the document discusses the importance of maintaining accurate records of all transactions and activities. It emphasizes the need for transparency and accountability in financial reporting.

2. The second part of the document outlines the various methods and techniques used to collect and analyze data. It includes a detailed description of the experimental procedures and the statistical analysis performed.

3. The third part of the document presents the results of the study, including a comparison of the different methods and techniques used. It discusses the strengths and weaknesses of each approach and provides a summary of the findings.

4. The fourth part of the document discusses the implications of the study and provides recommendations for future research. It highlights the need for further investigation into the effectiveness of the various methods and techniques used.

5. The fifth part of the document provides a conclusion and a summary of the key findings. It reiterates the importance of maintaining accurate records and the need for transparency and accountability in financial reporting.

6. The sixth part of the document provides a list of references and a bibliography. It includes a list of the sources used in the study and provides a detailed description of each source.

מפתח הענינים

א

(ב' אכילות). א'קיג'ד (ב' אכילות
ולמע' מהם).
אלקים : (שם) : עי"ע הוי' ואלקים.
אנוש : עי"ע אדם.
אניה : א'יד (לבושים לנשמה). א'מב"ג
(כנ"ל).
אפיה : א'קפו"ו (עריכה אפיה לישנה).
אצילות : תתקסד (אבי"ע דאצ"י).
אצילות כריאה יצירה עשיה : א'ד
(בחי' ספירות גשמות ומלאכים).
א'פא"ג (הגילוי שבאצילות
ארכי"ן : עי"ע אניה.
ארץ : א'ח"ט (ויבשה). א'י"א (א.
ושמים — מי קדם. כח ההתהוות
הוא בארץ דוקא). א'י"ד (א. ושמים
— מי קדם). א'קעא (כח הצומח
בארץ מתגלה ע"י גשם). א'קעג
(סיבת הצמיחה שהיא בארץ).
ארץ ישראל : א'קכח (היתה תחלה
ארץ כנען).
אש : א'צא"ב (ב' בחי' אש — הוי'
ואלקים).
אתכפיא ואתהפכא : א'ח"ט, א'כו"ו
(בחי' אחרים ופנימיות).

ב

ביטול : תתקעא (לפני מלך).
בינה : תתקפד (אם הבנים שמחה).
איכו (ים וארץ שבה).
בירור : א'פטי"צ (תרתין אחתין וכר').
א'צא"ב (ע"י אש ורוח).
בעל תשובה : תתקעדי"ה (משיג שלא
לפי ערך נשמתו).
כריאת העולם : עי"ע עשרה מאמרות.

א'קצא

אברהם : א'י"א (מעיינה ליה ברישי').
אנוז : עי"ע מלכות.
אדם : תתקצח (חיותו וכחו מדצ"ח).
א'לא (ציור שם הוי'). א'מח"ב (אדם
איש אנוש). א'נא (איש). א'קפב
(קומתו).
אדם קדמון : איכב (ים ויבשה שבו).
א'קסה (בראשית ברא).
אדני (שם) : עי"ע הוי'.
אהבה : א'לו (אה"ע ואה"ר). א'קפו"ו
(כמים וכרשפי אש).
אהבה ויראה : תתקעא (במח ובלב).
תתקעב (שרשם — חכמה ובינה).
אהבת ישראל : א'קיז (מצד
התכללותם).
אהי"ה (שם) : א'לא (אנא זמין
לאולדא).
אונאה : א'קלג"ד (שייך בגשמה
המתלבשת בגוף. אל תוגן).
אור אין סוף : תתקעה"ו (לית מחשבה
תפיסא ביה).
אורות וכלים : א'קסט"ע (שרש הכלים
למעלה משרש האורות).
אותיות : א'קסג"ד.

אותיות, פרטי האותיות : א'כד
(ה"א).
אחד : א'ה (ויחיד). א'ל (כנ"ל).
איש : עי"ע אדם. הקב"ה.
איתן : א'נב"ג.
אכילה : תתקסב"ג (כוונת האכילה).
תתקצח (כעוה"ב אין אכילה). תתקצט
(אכילה ושתיה למעלה). א'א (הגילוי
בשש"פ למע' מבחי' אכילה). א'עב"ג

ברכת כהנים: א'קטז (לחם הפנים
מהווית ברכת כהנים).
בתיח: תתקסא.

ז

זאת, זה, זו: א'לב (חיבור זה עם
זאת). א'קיד (זה).
זיווג א'קע (ע"י מתגלה כח הלידה
באשה).
זעיר אנפין: א'סב (עתה ולע"ל).

ג

גוף: א'עא (ונשמה).
גיר: תתקעב"ג (שלשה מיני גידים).
גלות: א'כט"לא (ג. וגאולה — עיבור
ולידה). א'צב (אריכות הגלות).
גשם: א'קע"א (ע"י מתגלה כח
הצומח).

ח

חולה: א'מו (גימ' נ' חסר אחת).
חיה: א'מה (ח. עילאה וח. תתאה).
חיצוניות ופנימיות: א'סח"ט
(חיצוניות העליון נע' פנימי
לתחתון).
חכמה: א'ד (בחי' ים). א'יט (דאצ"י).
חכמה ובינה: תתקעא"ב (ראי'
ושמיעה). תתקפד"ה (כנ"ל). א'פד"ה
(יחוד חצוני ופנימי).

ד

דגים: א'ז (אין בהם יסוד האש).
דור: א'קנח.

ה

חסד, חסד וגבורה: תתקעו (שייך
אף שאין עם).
חשמל: א'נה"ז (לבוש וגילוי).
חתן, חתן וכלה: תתקסט (שמחת
חתן וכלה). תתקע (משמח חתן וכלה.
משמח חתן עם הכלה). א'קמ"ז
(הקב"ה וכנס"י).

הליכה: א'קפא"ב (ב' בחי' הילוך).
הלכות: א'נב (נק' שערות).
הלל: א'ע (הילולים).
העלם וגילוי: א'יח (העלם גבוה
מהגילוי). א'קפד (העלם מתלבש
בגילוי).

ט

טוב, טוב ורע: א'פט"צ (בירור טוב
מרע).

הקב"ה, הקדוש ברוך הוא: א'כט
(נק' איש). א'קלד"ה (בחי' משפיע
ומקבל שבו). א'קמב"ג (מניח תפילין.
ב' פירושים). א'קמג"ד (נק' ישראל).
א'קמה (קראו ליעקב ראש).
השגה: תתקפו (מציאות ומהות).
השפעה: א'נ"א (ב' בחי' השפעה).
התפעלות: תתקעג (מצד עצם
הנשמה). תתקעט (הלב והמוח).
תתקפד (ע"י התבוננות).

י

הוי' (שם): א'לא (לידה וגילוי).
א'קא (ההוגה את השם וכו'. כה"ג

מפתח הענינים

א'קצג

ביוה"כ). א'קלהו (ב' בחי' הוי'). א'קנו (ואד').
 הוי' ואלקים: א'צא"ב (אש ורוח דהוי' ואלקים). א'קא"ב (עתה ולע"ל).
 יובל: א'קכט"לא (כתר, שעה"ג).
 יום טוב: תתקצו"ו (שמחה של יו"ט).
 א'ז"ח (אומרים הלל). א'פג (ושבת).
 א'פח (מועדי הוי').
 יונה: א'קלב"ג (ב' פירושים).
 יחוד: א'קמו"ו (היא בבגדה והוא בבגדו יוצא).
 יחודא עילאה, יחודא תתאה: א'ה"ו (יח"ע ויחז"ת).
 ים: א' (ים ויבשה — משפיע ומקבל). א'ג (ים ויבשה — יחז"ע ויחז"ת). א'ד (ברואים ודים ודיבשה). א'ו (כנ"ל). א'יח"כב (ים ויבשה). א'מד (רוח סערה שבים). א'נט"ס (יקו המים גו' ותראה היבשה). א'סא"ב (מעלת הארץ על הים).
 יעקב: תתקסו"ו (נק' חתן בריח התיכון אותיות יבקע). א'קמב (ויקרא לו אל אלקי ישראל). א'קמב (המשכתו ע"י המקלות). א'קמד (כנ"ל).
 יצחק, האלקי רבי יצחק זכרונו לברכה: תתקעו"ז (השגתו).
 יראה: תתקפט"צ (ובמורא גדול).
 ירושלים: א'מא (יראה בשלימות).
 ישראל: א'סב (ומי כעמך ישראל גוי אחד בארץ). א'קד"ו (ישראל קוב"ה וארייתא סתים וגליא).

ל

לב: תתקעא"ב (אהבה קודם יראה). א'מט (כלי לרוח חיים).
 ל"ג בעומר: א'קיו"ח (פסקו למות תלמידי רע"ק. הוד שבהוד).
 לוחות: א'קפה (פעולת שבירת הלוחות בתורה).
 לחם: א'עא"ג (לכו לחמו בלחמי). א'קיג"ד (לחם הפנים). א'קטז (כנ"ל). א'קטו (פת).
 לידה: א'ל"א (לידה ועיבור למעלה). לע"ל: תתקסג"ד (נשמות דלע"ל. סעודת שור הבר ולויתן). תתקסד"ה (ההשפעות ע"י בחי' מל'). תתקעח (השגת המהות). א'טו (גילוי יש האמיתי). א'ל"א (גילוי בחי' אחד). א'קט"י (יתעלו בבחי' עקודים). א'קכו (בשנה השביעית לא תזרע). א'קמד (חיבור ב' שם הוי').

מ

מדות: תתקפו"ח (מ. דלמטה אין ערוך למ. דלמעלה). תתקפח"ט (התענוג שבמדות). א'קחי (שרשם גבוה משרש או"א. הגדלתן ע"י).
 מוח, מוחין: תתקעא (יראה ואהבה ההפרש מלב).
 מום: א'כה (דוקין שבעין לדידן הוה מומא לדידהו לא הוה מומא).

נ

נחות הנפש: א'סב (מאוחדים בנפש). כלה: תתקסה (עתה ולע"ל).

- מזל: תתקסביג (שרש דבר). א'כד (מזל טלה שולט בניסן).
 מילה: א'מו (בשבת).
 מים: א'סאג (מים מלוחין ומים חיים).
 מלאכים: תתקסביג (שלוחי השפע. מוזנם). תתקפא (תנה הודך על השמים). תתקפביג (רו"ש. פעולת התורה בהם). א'לח"ט (הנק' נוני ימא).
 מלאכים ונשמות: תתקסג (פנימיים וחיצוניים). א'דיו (דאבי"ע). א'יג (זיווג נשיקין וזיווג גופני). א'מ (ברואים שבים וברואים שבארץ. זיווג נשיקין וזיווג גופני). א'מא"ב (עריע. יש מאין). א'סא (זיווג נשיקין וזיווג גופני מ"ת ניתנה לנשמות (בני אדם)).
 מלח: א'סב (ממתיקים הבשר).
 מלך, מלוכה: א'י (יחיד חי העולמים מלך, מלך יחיד חי העולמים). א'קא (מלוכה וממשלה).
 מלכות: תתקסח (הכח להוות מאין ליש). תתקעו (אין מלך בלא עם). תתקעו (פי' לית ליה מגרמה כלום). תתקפוט (מחי' העולמות). תתקפט (תענוג שבה, ההפרש משאר המדות). א'ג"ד (כל הנחלים הולכים אל הים). א'ד"ה (בחי' ים ויבשה שבה). א'יב"ג (ים ויבשה שבה). א'יח"כ (ים וארץ ויבשה) שבה — משפיע ומקבל). א'כ"ז (חיצוניות ופנימיות). א'לח"מ (ים וארץ שבה). א'נט"ס (ים וארץ שבה). א'סו (נק' אגח).
 מסירות נפש: א'קמא (מס"ג דאחד ומס"ג דובכל נפשך).
 מצה: תתקע"ה (בחי' קטנות. אכילת
- מצה אחר הקידוש). תתקע"פ (נה"י דאבא). תתקצ (הכנה לגילוי). א'ט (שלפני חצות ושלאחר חצות). א'כח"ט (ב' בחי' מצה במצרים ולאחרי מ"ת — ההפרש).
 מצות: א'עויפ (ותורה). א'יצח (ב' בחי' מצות). א'קד (ברכת המצות). א'קכד (שכר מצוה מצוה). א'קסח (ע"י ממשיכים תענוג). א'קסט"ע (שמירת המצות ומעלת עשייתם). א'קעה (ואת מצותיו תשמרו).
 מצרים, יציאת מצרים: תתקעד (גילוי עצמות הנשמה).
 משה: תתקסא (עשרה שמות נק' לו. השגתו). א'פו (נבואתו. ההפרש משאר נביאים). א'קפביג (קומתו). עי"ע נביאים.
 משיח: א'קפג (קומתו).
 מתן תורה: א'קיח"ט (בשבועות ולא בל"ג בעומר).
 נ
 נביאים: תתקע"ז (השיגו המהות. ההפרש מחכמים). תתקפח (השגתם בבחי' מהות). א'טו (ההפרש בין גילוי הנביאים לגילוי שבקיי"ס). א'ס"ז (נתנבאו בשם צבאות — ההפרש ממשנה). עי"ע משה.
 נם: א' (שע"י חכמה ונ. שלמעלה מהחכמה).
 נפש האלקית: תתקצו (שרשה).
 נפש האלקית, נפש הבהמית: תתקצ"ח (נפה"ב מסתרת על נפה"א). א'קח"ט (ע"י נה"ב יש עליה לנה"א).
 נרנח"י: א'מה (חיה).
 נקודות, פרטי הנקודות: א' (חיריק. פתח).

מפתח הענינים

א'קצח

עקודים נקודים ברודים : א'קט
(מעלת עקודים על תיקון).
ערבות : א'קיא (ג' פירושים).
ערלה : א'סט"ע (ג' שנים). א'עג"ד
(כנ"ל).
עשרת הדברות : א'סו (כדבור אחד).
עשרה מאמרות : א'סד"ו (הלא
במאמר אחד וכו').

פ

פסח : תתקעד (דילוג על בחי' מיצר
הגרונ). תתקעז (המשכת מוחין
דאריא). תתקעח"ט (דילוג על בחי'
בינה ומדות). תתקפ"א (ההפרש
משבועות). תתקפ"ג (כנ"ל. ד'
כוסות). תתקפ"צ (ובמורא גדול).
תתקצ (ההפרש בין פסח לשאר
יר"ט). תתקצג (הלל ה' כורך פסח
מצה ומרור, וחכמים אומרים כ"א
בפ"ע). תתקצט (שש"פ). א'א (כנ"ל).
א"ז"ח (אין גומרים את ההלל).
א'כג"ד (פסח מצרים מקחו מבעשור
לחודש). א'כה (קרבן פסח קשרו
בכרעי המטה. צ"ל תמים). א'כה"ו
(שה לבית אבות). א'כו"ח (פסח
מצרים מקחו מבעשור משא"כ פסח
דורות). א'לב"ד (ויקחו להם איש שה
וגר). א'לה"ו (בפסח אשה עולה
בשאר יר"ט עולה אשה).
פ"ה אדומה : תתקפה"ו (תתהפכות
הגבורה דקליפה).
פתורה : א'קטו (יסוד).

צ

צבאות (שם) : א'פו (הנביאים נתבאו
בשם צבאות).

נשמחה, נש"י : תתקסג"ד (דעתה
ודלע"ל — ממכ"ע וסוכ"ע). א'כ
(נוני ימא). א'מא (כשהם בבחי'
מלכות). א'מב (מבחי' עתיק). א'מג
(ע"י הארבין יכולים לשוט בים).
א'מט (נקודת פנימי' הלב שבכאור"א).
א'סט (הגילוי שע"י ירידתה למטה).
א'עא (ג' וגוף). א'קו"ז (ההמשכה
שע"י כריתת ברית). א'קלב (לא כל
הנשמה מתלבשת בגוף). א'קמג"ד
(נקראו בנים, ברא כרעה דאבה).
א'קע"ב (מגיעות לאהבה ע"י קול
התורה).

ס

סוטה : א'פט"צ (בירורה).
סוכות, חג הסוכות : א'צו (ח"ג
ובינה, מחלוקת ב"ה וב"ש בבנין
הסוכה, סוכה וציצית). א'צח"ק.
א'קיא"ב (ישיבה בסוכות — בתשרי
ולא בניסן).
ספירת העומר : תתקפ (בירור ד"מ
דעות). א'קיח (המשכת מוחין
במדות).
ספר, סופר וסיפור : א'פה.

ע

עומר : א'סט (הבירור שע"י). א'צב"ג
(כנ"ל).
עיבור : א'ל"א (עיבור ולידה למעלה).
א'מא (כנ"ל).
עין : א'כה (דוקין שבעין).
עץ : א'ע"ג (עץ מאכל). א'קעד"ה
(עץ השדה יתן פריה).
עץ החיים, עץ הדעת : א'קכט (אתר
דלא אשתני ואתר דאשתני).

ר

ראיה: תתקפדיה (שמיעה וראיה — רצוא ושוב).
ראש השנה: א'קב (ההמשכה).
רוח: א'צא (ב' בחי' רוח — הוי' ואלקים).

רצוא ושוב: תתקפדיה (שמיעה וראיה). תתקפה (שוב בלי רצוא).
רצון: א'קעז'ט (ערש"מ).

ש

שבועות: תתקפ"א (ההפרש מפסח).
תתקפב (שתי הלחם). א'קלא (גילוי בחי' יובל).
שבט, שבטים: א'קו (מדריגתם ומדריגת יעקב).

שביעי של פסח: עי"ע פסח.
שבת: א'י"ח (אין אומרים הלל). א'פג (ויר"ט). א'פח (הגילוי שבשבת ושביו"ט). א'קלח (בששת ימי המעשה — שם אלקים בשבת — הוי' עי"ע העבודה בשיה"מ גמשך העונג בשבת). א'קלט (העלאה וההמשכה שבה). א'קמ (באה שבת באה מנוחה). א'קמו"ח (בשיה"מ ההמשכה בחיצוניות ובשבת — בפנימיות). א'קמט"ג (וקראת לשבת — עי"ע מעשה הצדקה). א'קנא"ג (שבת שבתון). א'קנג (ב' שבתות שבכל שבת). א'קנד (את שבתותי תשמרו). א'קנה"ו (את שבתותי תשמרו ומקדשי תראו). א'קנה"ט (לעשות את השבת לדורותם). א'קנט (מתנה טובה). א'קנט"ט (אות היא). א'קטא"ג (אלמלי משמרים כו' שתי

צדיקים: א'נח"ט (עתידין שיאמרו לפניהם קדוש). א'סג (ובעלי תשובה).
צדקה: א'קמט"ג (עי"ע צדקה בימות החול נמשך עונג בשבת).

ק

קבלת עול מלכות שמים: א'קב (קודם לקעומ"צ).
קדוש, קדושה: א'נא"ב (קדושה וטהרה). א'נג (כחינתה). א'נח"ס (גי' קדושות). א'קפ (גי"פ קדוש).
קול: תתקעב (מחיצוניות הלב).
תתקעג"ד (מעורר כוונה).
קליפות: א'כד (שרשם). א'סו (ד' קליפות). א'סח (שומר לפרי).
קללות: א'קפג"ח (הברכות שבקללות).
קנין: א'קלד (ממכר וקנין משפיע ומקבל. וכי תמכרו ממכר וגו').
קרבן: תתקצח (שלמיט). א'לה"ו (עולה אשה ואשה עולה). א'עא"ג (נק' לחם). א'צ (עי"ע אש שלמטה ושלמעלה). א'קכ (תודה באה מחמץ).
קרח (מים): א' (חרק — ביטול).
קריאת שמע: א'ג (יחז"ע ויחז"ת).
א'ה"ו (כנ"ל). א'קב"ג (קעומ"ש וקעומ"צ). א'קמד (פ"י שמע וגו').
קריעת ים סוף: תתקצט"א"ב (גילוי מבחי' שתיקה — עתיק). א'ז (עי"ע רוח קדים). א'ז (האיר מבחי' אמת).
א'ט (עי"ע הכנה של ב' בחי' מצות).
א'יא (הלכו ביבשה בתוך הים עי"ע בחי' אתהפא ואתהפכא). א'טו (גילוי עלמא דאתחסיא). א'מב (קיי"ס ולידת הנשמות מבחי' עתיק — ההפרש שבה).

ת

תהו ותיקון: איקט (בתהו אין התכללות).
 תורה: התקפא (פנימיות חכמה).
 תתקצהו (אין מגלין רזי תורה אלא למי שלבו דואג). תתקצו (כמו סיפור). איעאיג (נק' לחם). איעורפ (תושב"כ כמו סיפור. תורה ומצות). איקכט"ל (נק' עץ). איקמרו (המשכה). איקטו (נק' חוקה, על ידה תהי בבחי' הליכה). איקע"ג (קול תורה). איקפ (ומצות). איקפה"ו (נק' לחם). תענוג: תתקסח (למע' תענוג עצמי). תתקסט (הגילוי למטה). תתקעג"ד (גורם התפעלות). תפילין: איקמב (המשכה שע"י). איקמו (השיני"ן דתפילין). ארמו (ההמשכה שעל ידה). איקמח"ט (תפילין ושבת — ההפרש). תפלה: איקמה (העלאה). איקסא (ההפרש בין תפלת החול לשבת). תשובה: איצ (אין מיצוע). איקה (הקשר שע"י תשובה ושע"י תורה). איקלא (ממשיכים מבחי' יובל).

שבתות וכו' — מעלי שבתא ושבתא דיומא).

שה: איכה"ו (שייכותו לת"ת). אילב (בחי' יסוד, ביטול). אילד (כנ"ל). שופר, תקיעת שופר: איקג (ממשיכים מפנימיות המדות). שור: תתקצה (הבר).

שושנה: איקו (עילאה ותאה). שכינה: איקפב (שורה על בעל קומה). שפחה: תתקסט (גילוי תענוג). תתקצו (של מצוה).

שמעון, רבי שמעון בר יוחאי: תתקערו (השגתו). איקד"ו (בחד קטירנא אתקטרנא. אני לדודי ודודי לי).

שערות: תתקסה"ו (בחי' מותרות. מחוברים לגוף). איג"א (המשכה בדילוג. יכול להיות יניקה). איגב (אין מגלחין עד ערב שבועות).

שפחה: איא (ראתה שפחה על הים וכו').

מפתח כ"ל"י

ל(ארבע ברכי) אור התורה ויקרא

תורה

ד"ח	כ"ז	ד'	ד"ח	כ"ז	ד'
בא					
ואמרתם זבח פסח	ד	תתקפו	ג	תשלח	ד
מצות יאכל את שבעת הימים	ג	תשנר	ג	תשמ	ג
והגדת לבנך	ג	תשלא			
ויקרא					
[ביאור ע"פ ויקרא]	א	ר"ז	ב	תכה	ב
דבר על בניי אדם כי יקריב	א	א	א	רכא	א
אדם כי יקריב מכם	ג	תשכא	א	ז	א
אם עולה קרבנו	ג	תשכח	א	רכה	א
ושחט אותו על ירך המזבח	ב	ז	א	רכו	א
	א	רכ	א	ח	א
	א	ד	א	רלד	א
צו					
צו את אהרן	א	י"ד	א	יז	א
תורת העולה היא העולה	א	יא	א	יח	א
ולבש הכהן מדו בד	א	טו	א	כב	א
הרים את הרושן	ג	תשצט			
דרושים לספח					
הא לחמא עניא	ב	תנג	ג	תשצח	ג
עבדים היינו	ד	תתקעא	ד	תתקצא	ד
ואפי' כולנו חכמי'	ד	תתקעה	ד	תתקצג	ד
כי ישאלך בנך	ג	תשנח	ג	תתקצג	ד
והגדת לבנך	ג	תשסה	ג	תמו	ב
להבין מ"ש מלכותך מכ"ע	ד	תשלא	ג	תמח	ב
להבין שורש ענין פסח ומצה	ד	תשלח	ג	תתקצד	ד
ואמרתם זבח פסח	ד	תתקעו	ד	תתקצד	ד
	ד	תתקעח	ד	א"ג	ד
	ד	תתקעג	ד	א"ב	ד
	ד	תתקפו	ד	א"טו	ד
				א'קצט	

א"ר

מפתח כללי

ד	כ"ד	ז"ה	ד	כ"ד	ז"ה
תשמ	ג	בעצם היום הזה	תלו	ב	בסידור . . ששת ימים
שלא	א	העובר לפני התיבה ביר"ט	תמא	ב	
א'לה	ד	הראשון	[תשעה]	ג	
א'לה	ד	לענין עולה אשה	תשנד	ג	מצות יאכל את שבועת הימים
א'לה	ד	ענין בפסח והקרבתם אשה	א'כג	ד	מה בין פסח מצרים לפסח
תשפ	ג	עולה	א'פט	ד	דורות
א'לו	ד	סמכוני באשישות	תשסח	ג	והניף את העומר
א'לח	ד	יונתי	תשסט	ג	קול דודי
		הים ראה וינס			

שמיני

מה	א	כל מפרסת	כה	א	ביום השמיני
רלט	א	מעלה גרה	כו	א	וישא אהרן את ידיו
מח	א	ואת החזיר	כח	א	
תחז	ג	[מפרים פרטה]	תתג	ג	
תחז	ג	קשקשת	תסב	ב	יין ושכר אל תשת
רמ	א	כל הולך על גחון	מט	א	ולהבדיל בין הקדש
רמא	א		מד	א	זאת החי' אשר תאכלו
תעח	ב	ולא תטמאו בהם	נה	א	ביאור על זאת החי'
			א'מה	ד	לד"ה זאת החי' אשר תאכלו

תזריע

תקטז	ב	אדם כי יהי בעור בשרו	סט	א	דבר . . אשה כי תזריע
תקיט	ב		תתט	ג	
תקכג	ב		תצא	ב	אשה כי תזריע
תקלא	ב		תצו	ב	
תתכב	ג		תקב	ב	[וביום השמיני ימול]
א'מח	ד	ואיש כי ימרט ראשו	א'מזן	ד	

מצורע

תתכב	ג	נגעים בעור ולבוש ובית	עז	א	זאת תהי' תורת המצורע
רפג	א	ואשה כי יזוב	תתיט	ג	ולהבין בענין טהרת המצורע

אחרי

עט	א	ומאת עדת בניי	קא	א	בקרבתם
עט	א	ולקח שני שעירים	רפג	א	ויאמר . . וא' יבוא בכל עת
פא	א	והקריב אהרן	רפו	א	בזאת יבא אהרן
רצד	א	ונתן את הקטרת	תתכה	ג	
רצד	א	וכל אדם	רפח	א	כתונת בד קדש
תתכו	ג		רצג	א	
תקסו	ב	לענין תענו את נפשותיכם	רפט	א	
			תקנב	ב	

מפתח כללי

א'רא

ד	כך	ד"ח	ד	כך	ד"ח
שג	א		פג	א	שבת שבתון הוא לכם
שטו	א		צ	א	
תקסו	ב	[קיצור מ"ש בלק"ח	רצה	א	הייתה לכם לחוקת עולם
תתכו	ג		צב	א	בסידור בדי"ה להבין . . יו"כ
א'נה	ד	[קיצור]	צד	א	כי ביום הזה יכפר
א'נה	ד	[שייך לביאור]	צה	א	

קדושים

קיא	א	כרמך לא תעולל	קה	א	דבר . . קדושים
א'סד	ד	ואהבת לרעך כמוך	א'נה	ד	
קמג	א	וכי תבואו אל הארץ	קה	א	קדושים תהיו
קמד	א		קיד	א	
שכא	א		קז	א	
א'סו	ד		תקסח	ב	איש אמו ואביו תיראו
תקסט	ב	והתקדישתם והייתם קדושים	תקסח	ב	ובקוצרכם כ' פאת שדך
שכב	א	והייתם לי קדושים	שכ	א	לא תכלה פאת שדך

אמור

א'צג	ד	שני עשרונים	קמט	א	ולאחותו הבתולה
קסז	א	וספרתם לכם	תקעח	ב	
תקפב	ב	[בלק"ח . . וספרתם לכם]	קנה	א	איש מזרעך לדורותם
תתסו	ג		תתכט	ג	זהנה לחם אלקיו
תתסח	ג		שכב	א	לא תקיפו
תתעא	ג	(לביאור וספרתם)	שכד	א	שור או כשב
תתעב	ג		א'עה	ד	
תתעג	ג	[ביאור]	תקפב	ב	ולא תחללו
א'צג	ד	ד"ה וספרתם	תתלה	ג	ד"ה ונקדשתי בתוך בניי
א'צד	ד	וספרתם לכם	ותתכט	ג	ביאור ונקדשתי
א'צה	ד	שבת שבתון הוא לכם	תתלד	ג	קיצור מהביאור דונקדשתי
א'צז	ד	דבר אל בניי . . חג הסוכות	תתלז	ג	וידבר . . אלה מועדי ה'
א'צט	ד	ביום הראשון מקרא קדש	תתמא	ג	
קפב	א	ולקחתם לכם	תתמו	ג	
שלב	א		א'עה	ד	
שלג	א		שכו	א	דבר אל בניי . . מועדי ה'
א'ק	ד		שכט	א	ששת ימים תעשה מלאכה
קעד	א	בסוכות תשבו	קנו	א	דבר אל בניי . . עומר
קעה	א	[שייך לפסוק בסוכות תשבו]	קעד	א	ענין עומר שעורים
קפ	א		קסד	א	והניף את העומר
א'קיא	ד	למען ידעו דורותיכם	תתמח	ג	
		ביום השבת ביום השבת			[בביאור ע"פ הניף . .
א'קיג	ד	יערכו	תתנב	ג	שבלק"ח]
			א'פט	ד	

ד	כ"ד	ד"ח	ד	כ"ד	ד"ח
		ל"ג בעומר			
א'קיה	ד	ענין ל"ג בעומר הוד שבהוד	א'קיו	ד	בלי"ג בעומר פסקו למות תלמידי ר"ע
קפו	א	גבולות ארץ			

בהר

תרח	ב	וקדשתם את שנת הזמישים	תקצד	ב	וידבר . . בהר סיני
תתקיג	ג		תקצד	ב	דבר . . ושבתה הארץ
א'קכח	ד	פ' בהר בשנת היובל	תתעז	ג	
א'קכט	ד	בשנת היובל תשובו	א'קכה	ד	[ביאור . . ושבתה הארץ]
קפח	א	וכי תמכרו ממכר לעמיתך	תתפה	ג	
שלה	א		תתצז	ג	
א'קלב	ד		תתצז	ג	[ביאור . . ושבתה הארץ]
תריא	ב	את שבתותי תשמרו	א'קכא	ד	
א'קלו	ד		א'קכד	ד	
תריז	ב	[ביאור את שבתותי]	תתצז	ג	כי תבואו אל הארץ
תתק	ג		תתפד	ג	לד"ה כי תבואו ושבתה
תתקה	ג	[ביאור את שבתותי]	א'קכח	ד	
		ד"ה את שבתותי תשמרו	תקצט	ב	שש שנים תורע שדך
תתקטו	ג	דתק"ע	תרא	ב	את ספיח קצירך
		בד"ה את שבתותי תשמרו	תרד	ב	והיתה שבת הארץ
א'קנו	ד	דתקע"א	תרה	ב	וטפרת לך שבע שבתות שנים
			תרו	ב	והעברת שופר תרועה

בחקותי

תרעז	ב		קצג	א	אם בחקתי תלכו
תרפב	ב		תרלד	ב	
תתקמח	ג		א'קסז	ד	
תתקמט	ג	[ביאור והתהלכתי בתוכם]	תתקכא	ג	
תתקנ	ג		א'קעה	ד	
א'קעז	ד		תתקלב	ג	[ביאור]
שלט	א	ושברתי את	תתקמו	ג	
שלו	א	הכאתי עליכם	קצח	א	והשיג לכם דיש
א'קפג	ד	בשכרי לכם מטה לחם	קצח	א	ונתתי שלום בארץ
רא	א	זכרתי את	ר	א	
רב	א	[הנה ענין בריתי]	שלח	א	ופנית אליכם
שמ	א		שלח	א	ונתתי משכני בתוכם
תרסה	ב	וזכרתי את בריתי יעקב	שלו	א	והתהלכתי בתוכם
א'קפט	ד		תרמ	ב	
ריא	א	וזכרתי להם ברית ראשונים	תרנד	ב	
שמ	א		א'קעז	ד	[קיצור . . והתהלכתי]
תתקנב	ג		א'קפב	ד	[לד"ה והתהלכתי]

א'רנ

מפתח כללי

ד"ה	סך	ד	ד"ה	כ"ד	ד
			פינחס		
ענין בפסח והקרבתם אשה עולה	ד	אלה	לענין עולה אשה	ד	אלה
			דברים		
קיצור מן אלה הדברים	ג	תתמו			
			זאתהנן		
כי ישאלך בנגך מחר	ג	תשנה		ג	תשנה
			ראה		
ששת ימים תאכל מצות ביאור על ששת ימי ד"ה ששת ימים	ב	תמו		ד	איב
	ב	תמח	לביאור ששת כ"ו מצות	ד	א'סז
	ד	תתקצד	בסידור . . ששת ימים	ב	תלו
ששת ימים תאכל מצות	ד	תתקצד		ב	תמא
	ד	א"ג		ג	[תשעה]

נביאים — כתובים

			כי עמך האזינו כל יושבי חלד גבולות ארץ לוינתן זה יצרת הים ראה וינס להבין מ"ש מלכותך מכ"ע שיר השירים	ד	תתקצג	ישע'י	
[וארי]	ג	תתעב		ג	תשמ		
					א	ירמ'י	
בהפטרדה . . רפאיני הוי' וארסא הנה ענין בריתי יומם ולילה	ב	תרצ		ד	תפה		
	א	רב		ד	אילח		
			סמכוני באשישות קול דודי יונתי	ג	תתקעו	יואל	
ואכלתם אכול	ד	תתקסב		ג	תשפ		
				ג	תשסח	תהלים	
למנצח על השמינית קיצור ענין למנצח לד"ה קול ד' [בכח]	ב	תקב	נחמ'י	ד	אילו		
	ד	א"מו	אתה תרא היא אשר בחרת [ובמשפטך חטאו בם]	א	קנד		
	א	קיג		א	צט		

ש"ס — מדרש — זהר

			פסחים מה בין פסח מצרים לפסח דורות	ג	א"כנ	ערובין	
בית שמאי ובית הלל	ג	תתעה		ד			

מפתח כללי

א"ר

ד	כ"ד	ד"ה	ד	כ"ד	ד"ה
תפה	ב	להבין ענין לויתן ושור הבר			תענית
רלט	א	תורה חדשה מאתי תצא	שלא	א	העובר לפני התיבה בירט הראשון
		כמדבר רבא			מנחות
א"פח	ד	מד"ר ס"פ פנחס אבל המועדות הללו	קסד	א	במשנה כל המנחות באות מצה
		זחר			ויקרא רבא
צד	א	זח"ב תרומה קלה א	רלב	א	וי"ר לשמוע בקול דברו מד"ר פ' ויקרא פ"א עשרה שמות
רנח	א	זח"ג . . איש כי ימרט [ולתוספת ביאור]	תתקסא	ד	מד"ר ר"פ צו . . העולה על רוחכם
רעד	א	[הגהות]	רלו	א	פ' צו רפ"ח זה קרבן
רעט	א	[זחר תזריע תאנא מן בוצינא דקדוניתא]	מב	א	במד"ר פ' שמיני . . יין במד"ר פ' שמיני . . משל לרופא
עב	א	זח"ג . . דעלמא הוה צריך למיטרא	תתח	ג	במד"ר פ' שמיני . . וזאת
רנד	א	[בוהר אחרי זמנא חדא]	א'מו	ד	
קיג	א	בוהר קדושים בסופו			
קלו	א	פ' אמור קד א			
שלה	א	כמ"ר פ' אמור . . שור או כשב			
שכד	א	במד"ר רבה פ' אמור	נא	א	
א'קז	ד	(ס"י ל) וערבי נחל			

שונות

פ	א	משנת חסידים	תקלח	ב	פידור
		במ"ח ריש מסכת יומא	תתקס	ד	וכל הלבבות ייראוך
		ביאורי זוהר			להבין ענין משמח חתן וכלה
לט	א	בה"ז פ' שמיני דליט ע"א	צב	א	בסידור להבין שרש ענין יהי"כ
		לקוטי תורה	תלז	ב	בסידור . . ששת ימים
ריו	א	[ביאור ע"פ ויקרא]	תתקעא	ד	הא לחמא עניא
רנב	א	ללקרית . . אדם כי יהי	תתקעה	ד	עבדים היינו ואפי' כולנו חכמי
תקכו	ב	[לדרוש בהרת]			בחי
תתטו	ג	[ללקרית קא מפלגי]	קעה	א	בבחי ר"פ תזריע
תקלא	ב				ראשית חכמה
א"נב	ד	קיצור מ"ש בלקית . . כי ביום הוה יכפר	קכט	א	בר"ח בהקדמה לשער התשובה
תקטו	ב		קלד	א	בר"ח שער הקדושה
א"נה	ד	בלקית פ' קדושים בד"ה ונטעתם			אוצרות חיים
א"עא	ד		תרחצ	ב	להבין מ"ש באוצ"ח

מפתח פללי

א'רה

א'רה	ד	כרך	ד"ח	ד	כרך	ד"ח
			בד"ה את שבתותי תשמרו	תתנב	ג	[ביאור והניף שבלקו"ת]
א'קנו	ד		דתקע"א	תקפב	ב	[בלקו"ת . . . וספרתם לכם]
			ענינים	קפה	א	בלק"ת ר"פ בהר בד"ה כי
תתיט	ג		ולהבין בענין סהרת המצורע	תרכד	ב	תבואו
א'ק"ח	ד		ענין ל"ג בעומר הוד שבהוד			בלק"ת בד"ה את שבתתי
תפה	ב		להבין ענין לויתן ושור הבר	א'קט	ד	לקרית ד"ה את שבתותי
תתקס	ד		להבין ענין משמח חתן וכלה			תשמרו
תתכב	ג		נגעים בעור ולבוש ובית	א'קסג	ד	בביאור שבתותי תשמרו
קכג	א		ענין גט"י			שבלק"ת
תקפד	ב		ענין ספה"ע			דרוש המתחיל
א'לה	ד		לענין עולה אשה	תתקצד	ד	ד"ה ששת ימי'
קעד	א		ענין עומר שעורים	א'מה	ד	לד"ה זאת החי'
תתקעח	ד		להבין שורש ענין פסח ומצה	תתלה	ג	ד"ה ונקדשתי
תתקפג	ד			א'צג	ד	ד"ה וספרתם
			לענין בפסח והקרבתם אשה	תתסד	ג	לד"ה כי תבואו ושבתה
א'לה	ד		עולה			ד"ה את שבתותי תשמרו
רלט	א		ר"פ שמיני	תתקטו	ג	דתק"ע

